

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΚΣΤ'

Τετάρτη 25 Μαΐου 2022

ΘΕΜΑΤΑ

A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 13899
2. Άδεια απουσίας της Βουλευτού κ. Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινοπούλου, σελ. 13901
3. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 13899, 13901, 13902, 13907, 13915, 13916, 13929, 13932, 13936, 13938, 13943, 13952, 13953, 13954, 13955, 13956, 13958, 13960, 13961, 13962, 13963, 13965, 13966, 13968, 13973, 13974

B. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Συζήτηση επίκαιρης ερώτησης προς τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με θέμα: «Οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση στην ΠΝΟ», σελ. 13899

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή», σελ. 13902 - 13974
2. Κατάθεση σχεδίου νόμου: Οι Υπουργοί Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Προστασίας του Πολίτη, Εσωτερικών, οι Υπουργοί Επικρατείας, καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών κατέθεσαν στις 25-5-2022 σχέδιο νόμου: «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών», σελ. 13955

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΑΒΔΕΛΑΣ Α. ,	σελ. 13962 - 13974
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. ,	σελ. 13899 - 13914
ΒΙΤΣΑΣ Δ. ,	σελ. 13914 - 13921
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. ,	σελ. 13949 - 13962
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 13921 - 13935
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. ,	σελ. 13935 - 13949

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΑΒΔΕΛΑΣ Α. ,	σελ. 13962, 13963, 13965, 13966, 13968, 13973, 13974
ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Χ. ,	σελ. 13899, 13901, 13902, 13907
ΑΜΥΡΑΣ Γ. ,	σελ. 13952
ΒΙΤΣΑΣ Δ. ,	σελ. 13915, 13916
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. ,	σελ. 13952, 13953, 13954, 13955, 13956, 13958, 13960, 13961
ΛΙΑΚΟΥΛΗ Ε. ,	σελ. 13902
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. ,	σελ. 13929, 13932
ΣΑΚΟΡΑΦΑ Σ. ,	σελ. 13936, 13938, 13943
ΣΚΡΕΚΑΣ Κ. ,	σελ. 13902, 13936
ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ Δ. ,	σελ. 13902
ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ Ε. ,	σελ. 13960
ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. ,	σελ. 13902

B. Επί της επίκαιρης ερώτησης:

ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ Κ. ,	σελ. 13899, 13900
ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ Φ. ,	σελ. 13899, 13900

Γ. Επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

ΑΒΡΑΜΑΚΗΣ Ε. ,	σελ. 13967
ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 13936
ΑΚΤΥΠΗΣ Δ. ,	σελ. 13940
ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ Χ. ,	σελ. 13969
ΑΜΥΡΑΣ Γ. ,	σελ. 13952, 13958, 13959, 13960
ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ Ι. ,	σελ. 13961
ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ Ε. ,	σελ. 13927
ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ Σ. ,	σελ. 13964
ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ Γ. ,	σελ. 13907
ΑΥΓΕΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ Δ. ,	σελ. 13966
ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ Α. ,	σελ. 13941
ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ Ι. ,	σελ. 13929, 13930
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. ,	σελ. 13915
ΒΕΤΤΑ Κ. ,	σελ. 13933
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. ,	σελ. 13911
ΒΡΥΖΙΔΟΥ Π. ,	σελ. 13949
ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ Β. ,	σελ. 13920
ΓΚΑΡΑ Α. ,	σελ. 13917
ΓΚΙΚΑΣ Σ. ,	σελ. 13928
ΔΙΓΓΑΛΑΚΗΣ Β. ,	σελ. 13946
ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ Κ. ,	σελ. 13972
ΚΑΠΠΑΤΟΣ Π. ,	σελ. 13921
ΚΑΤΣΩΤΗΣ Χ. ,	σελ. 13919
ΚΟΚΚΑΛΗΣ Β. ,	σελ. 13933
ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ Γ. ,	σελ. 13924
ΚΟΥΒΕΛΑΣ Δ. ,	σελ. 13942, 13943
ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ Δ. ,	σελ. 13950, 13952, 13953
ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Δ. ,	σελ. 13953
ΚΩΤΣΟΣ Γ. ,	σελ. 13922
ΛΙΑΚΟΥΛΗ Ε. ,	σελ. 13957
ΛΙΟΥΠΗΣ Α. ,	σελ. 13916
ΛΟΒΕΡΔΟΣ Ι. ,	σελ. 13945
ΛΟΓΙΑΔΗΣ Γ. ,	σελ. 13913
ΜΑΛΑΜΑ Κ. ,	σελ. 13935, 13936
ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ Χ. ,	σελ. 13926
ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ Δ. ,	σελ. 13910
ΜΑΡΑΒΕΓΙΑΣ Κ. ,	σελ. 13968
ΜΑΡΚΟΥ Κ. ,	σελ. 13939
ΜΕΛΑΣ Ι. ,	σελ. 13925
ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ Γ. ,	σελ. 13955
ΜΠΙΑΓΚΗΣ Δ. ,	σελ. 13918
ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ Χ. ,	σελ. 13932
ΜΠΟΥΤΣΙΚΑΚΗΣ Χ. ,	σελ. 13902
ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ Α. ,	σελ. 13962
ΠΕΡΚΑ Θ. ,	σελ. 13973
ΠΟΥΛΑΣ Α. ,	σελ. 13960
ΠΟΥΛΟΥ Π. ,	σελ. 13944
ΣΑΝΤΟΡΙΝΙΟΣ Ν. ,	σελ. 13956, 13957
ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ Π. ,	σελ. 13938
ΣΚΡΕΚΑΣ Κ. ,	σελ. 13902, 13936
ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ Δ. ,	σελ. 13922
ΣΥΡΜΑΛΕΝΙΟΣ Ν. ,	σελ. 13971
ΤΑΡΑΝΤΙΛΗΣ Χ. ,	σελ. 13937

ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ Ε. ,	σελ. 13947, 13959, 13960
ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ Β. ,	σελ. 13923
ΦΑΜΕΛΛΟΣ Σ. ,	σελ. 13904, 13907
ΦΟΡΤΩΜΑΣ Φ. ,	σελ. 13970
ΧΑΡΙΤΟΥ Δ. ,	σελ. 13963
ΧΑΡΙΤΣΗΣ Α. ,	σελ. 13965
ΧΕΙΜΑΡΑΣ Θ. ,	σελ. 13934
ΧΙΟΝΙΔΗΣ Σ. ,	σελ. 13954
ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ Ρ. ,	σελ. 13943

Δ. ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ:

ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ Δ. ,	σελ. 13930
-----------------	------------

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΗ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΚΣΤ'

Τετάρτη 25 Μαΐου 2022

Αθήνα, σήμερα στις 25 Μαΐου 2022, ημέρα Τετάρτη και ώρα 9.40', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Β' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ**.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 24-5-2022 εξουσιοδότηση του Σώματος επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προέδρου τα Πρακτικά της ΡΚΕ' συνεδριάσεώς του, της Τρίτης 24 Μαΐου 2022, σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου: «Κίνητρα ανάπτυξης επιχειρήσεων, μέσω συνεργασιών και εταιρικών μετασχηματισμών και άλλες διατάξεις»)

Εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Με έγγραφό του ο Γενικός Γραμματέας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων κ. Κουντατζής ενημερώνει το Σώμα, σχετικά με τη συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων, ότι στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου της Τετάρτης 25 Μαΐου τρέχοντος έτους θα συζητηθεί η με αριθμό 701/23-5-2022 επίκαιρη ερώτηση, η οποία θα απαντηθεί από τον Υφυπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής κ. Κατσαφάδο.

Κατόπιν τούτου,

θα συζητηθεί η δεύτερη με αριθμό 701/23-5-2022 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Β' Πειραιά του ΜέΡΑ25 κ. Φωτεινής Μπακαδήμα προς τον Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με θέμα: «Οικονομικές ατασθαλίες και κακοδιαχείριση στην ΠΝΟ».

Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υφυπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, ο κ. Κωνσταντίνος Κατσαφάδος, Κυρία Μπακαδήμα, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κατ' αρχάς, να σας ευχαριστήσω που ήρθατε σήμερα να συζητήσουμε την ερώτηση που σας έχω καταθέσει και να απαντήσετε σε μία ερώτηση που πραγματικά δεν αφορά μόνο την ΠΝΟ, δεν αφορά την ΠΕΝΕΝ, δεν αφορά μόνο τις ναυτικές ενώσεις της χώρας μας, αλλά αφορά συνολικά τη ναυτοσύνη.

Προχωρώ σύντομα -για να είμαι και εντός του χρόνου- στο προκείμενο. Τόσο η ΠΕΝΕΝ όσο και η Πανελλήνια Επαγγελματική Ένωση Μαγείρων και άλλες ενώσεις πρωτοβάθμιες έχουν πάρα πολλές φορές αναδείξει με ανακινώσεις τους τα ποικίλα ζητήματα που έχουν ανακύψει αναφορικά με την οικονομική διαχείριση και πιθανές ατασθαλίες διαχρονικά από τις διοικήσεις

της ΠΝΟ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι, πρώτον, η αναίτια απόλυση υπαλλήλων από το λογιστήριο της ομοσπονδίας και μάλιστα χωρίς καμμία τεκμηρίωση σχετική με αυτή ώστε να αποδειχθεί αν εκτελούσαν με ανεπαρκή τρόπο τα καθήκοντά τους. Πρέπει να πούμε ότι αυτή η απόλυση ήρθε μετά από σαράντα χρόνια υπηρεσίας και άφησε κενά που πολλοί θεωρούν ότι δεν είναι εύκολο να αναπληρωθούν. Μάλιστα, αυτή η απόλυση έρχεται να προστεθεί στη μεγάλη λίστα ζητημάτων κακής διαχείρισης στην ΠΝΟ, όπως η μη κατάθεση ισολογισμού του 2021, η αδιαφάνεια των οικονομικών των προηγούμενων ετών, η μη παρουσία παραστατικών για τις συμβάσεις που έχουν συναφθεί με ελληνόκτητες σε εταιρείες ξένης σημαίας, η παντελής αδιαφορία παροχής εξηγήσεων σχετικά με τους λόγους που οδήγησαν στη λήψη απόφασης για ανακατασκευή των γραφείων της ομοσπονδίας, μια ανακατασκευή που θα κοστίσει περίπου 300.000 ευρώ.

Ορισμένα από αυτά τα ζητήματα, όπως θα αναλύσω και στη δευτερολογία μου, οδήγησαν στην απομάκρυνση τον προηγούμενο γενικό γραμματέα της Πανελληνίας Ναυτικής Ομοσπονδίας, μια βλέπουμε ότι η κατάσταση χειροτερεύει μέρα με την ημέρα.

Τα ερωτήματα, λοιπόν, είναι πολλά. Εξ αυτών τα δύο βασικότερα για εμάς είναι: Πρώτον, πώς διασφαλίζεται ότι η κινητή και ακίνητη περιουσία των ναυτεργατών της χώρας μας -γιατί σε εκείνους ανήκει η περιουσία της ΠΝΟ- αλλά και τα αποθεματικά θα παραμείνουν ανέγγιχτα μέσα σε ένα καθεστώς πλήρους αδιαφάνειας; Και δεύτερον, ποιες πρωτοβουλίες θα λάβετε, ώστε να περιοριστεί η κάθε είδους αυθαιρεσία, όπως αυτή έχει καταφανεί από τη διοίκηση της ΠΝΟ διαχρονικά;

Θα επανέλθω με περισσότερες λεπτομέρειες στη δευτερολογία μου.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για την πρωτολογία σας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ (Υφυπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Πραγματικά, όταν προσκομίστηκε στο Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, κυρία Μπακαδήμα, η συγκεκριμένη ερώτηση, δεν μπορούσαμε να αντιληφθούμε τι ακριβώς ζητάτε γιατί, όπως όλοι γνωρίζουμε εδώ, η Πανελλήνια Ναυτική Ομοσπονδία είναι ένα δευτεροβάθμιο συνδικαλιστικό όργανο. Τι λοιπόν καλείται το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής να κάνει; Ξέρετε ότι τα συνδικαλιστικά αυτά όργανα, εκ του Συστάγματος και εκ των νόμων, έχουν την αυτονομία τους. Είναι ανεξάρτητα φορείς, οι οποίοι διαχειρίζονται μόνοι τους τα περιουσιακά τους στοιχεία.

Οπότε, σε σχέση με το πρώτο σας ερώτημα για το πώς δια-

σφαλίζεται η κινητή και ακίνητη περιουσία των ναυτεργατών, τόσο σε ό,τι έχει να κάνει με το ΝΑΤ όσον και όπου αλλού υπάρχει ακίνητη περιουσία την οποία διαχειρίζεται το κράτος, μπορούμε να συζητήσουμε. Για τα περιουσιακά στοιχεία όμως της Πανελλήνιας Ναυτικής Ομοσπονδίας, υπεύθυνη είναι η ΠΝΟ, δεν είναι το κράτος. Ούτε μπορεί να παρέμβει εκ του Συντάγματος και του νόμου το κράτος.

Προφανώς, αν υπάρχουν ζητήματα κακοδιαχείρισης, υπάρχουν οι αρμόδιες αρχές και η δικαιοσύνη, η οποία θα κληθεί να τα λύσει. Εξ όσων γνωρίζουμε μέχρι στιγμής, δεν υπάρχει κάποια επίσημη καταγγελία, η οποία να έχει γίνει στις δικαστικές αρχές, ούτως ώστε να κινηθεί κάποια διαδικασία ελέγχου σε σχέση με τη διαχείριση της ακίνητης ή κινητής περιουσίας που ασκεί η Πανελλήνια Ναυτική Ομοσπονδία.

Σε ό,τι έχει να κάνει με το ποιες πρωτοβουλίες θα ληφθούν, ώστε να περιοριστεί κάθε είδους αυθαιρεσία, εμείς είμαστε σε έναν συνεχή διάλογο με όλες τις ναυτικές ενώσεις και με όλα τα ναυτεργατικά σωματεία, γιατί αυτή είναι η υποχρέωσή μας. Εμείς προσπαθούμε να διατηρήσουμε την πρωτοπόρο ναυτιλία και την ακτοπλοία μας. Να έχουμε ένα πρωταγωνιστικό παγκοσμίως ρόλο. Προσπαθούμε να ενισχύσουμε τους ναυτικούς μας και τους ναυτεργάτες και προσπαθούμε να κάνουμε όσο το δυνατόν καλύτερο το μεταφορικό έργο, για να μπορέσουμε να εξυπηρετήσουμε τους νησιώτες μας.

Από εκεί και πέρα, όμως, αναφορικά με τις πρωτοβουλίες που πρέπει να αναληφθούν, εκτός από τον διάλογο και τη συζήτηση την οποία ήδη κάνουμε σχετικά με τα θέματα τα οποία απασχολούν αυτές τις ενώσεις, σας επαναλαμβάνω ότι δεν μπορούμε να αυθαιρετήσουμε και να προβούμε σε πρωτοβουλίες απέναντι σε αυτόνομα συνδικαλιστικά όργανα. Αυτό πραγματικά είναι που μου προξενεί απορία δηλαδή πώς είναι δυνατόν να μην το γνωρίζετε ότι η Πανελλήνια Ναυτική Ομοσπονδία- όπως και η ΓΕΣ-ΣΕΕ, όπως και η ΑΔΕΔΥ, όπως και άλλα συνδικαλιστικά σωματεία- έχει την αυτονομία της η οποία είναι διασφαλισμένη εκ του Συντάγματος και εκ των νόμων;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Υπουργέ.

Κυρία Μπακαδήμα, έχετε τον λόγο για τη δευτερολογία σας.

ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΠΑΚΑΔΗΜΑ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, δυστυχώς θα επαναλάβω αυτό που είπα στην πρωτολογία μου. Η αδιαφάνεια που καλύπτει την ΠΝΟ πραγματικά καλά κρατεί και αυτό είναι δυστυχώς για τους ναυτεργάτες της χώρας μας.

Να επαναλάβω κάτι που ίσως να μην ακούστηκε, ίσως να μην το πρόλαβα να το επισημάνω στην πρωτολογία μου. Ο προηγούμενος γενικός γραμματέας της ΠΝΟ οδηγήθηκε σε αποπομπή από την ομοσπονδία και με σωρεία καταστατικών παραβιάσεων και πρωταρχικό ζήτημα εντός αυτών την οικονομική διαχείρισή του. Είναι ψευδές αυτό; Δεν έχετε σχετική ενημέρωση εσείς, κύριε Υπουργέ;

Σημείο δεύτερο. Οι συμβάσεις που υπογράφονται μεταξύ ΠΝΟ και πλοιοκτητών για τη θεωρητική και μόνο προστασία των αλλοδαπών ναυτεργατών, που καταλήγουν εν τοις πράγμασι υπερεκμεταλλευόμενοι, αποφέρει ή όχι στην ομοσπονδία περίπου 6 εκατομμύρια ευρώ κατ' έτος;

Αποφασίστηκε ή όχι, χωρίς κανένα διαγωνισμό, χωρίς καμία λογοδοσία, στις πρωτοβάθμιες ενώσεις -γιατί έχετε δικίο, συμφωνώ μαζί σας, είναι δευτεροβάθμιο όργανο η ΠΝΟ- η ανακαίνιση των γραφείων με κόστος 300.000 ευρώ, τη στιγμή που οι ναυτεργάτες της χώρας μας -και το γνωρίζετε πολύ καλά, κύριε Υπουργέ- δεινοπαθούν όχι μόνο από τα δέκα χρόνια μνημονιακών πολιτικών, αλλά και από τα δύο χρόνια πανδημίας;

Κύριε Υπουργέ, θα συμφωνήσω στο εξής μαζί σας: Αν η ΠΝΟ πραγματικά λειτουργούσε ως ομοσπονδία, με λογοδοσία στις πρωτοβάθμιες ενώσεις και όχι ως ανώνυμη εταιρεία ή ως ναυτιλιακή ή ως εργοδοτική επιχείρηση, τότε πραγματικά δεν θα είχε κανένα νόημα η ερώτηση, δεν θα βρισκόμασταν εδώ να συζητάμε σήμερα.

Όμως, η ομοσπονδία -και αυτό πρέπει να ακουστεί- δεν λειτουργεί προς όφελος και προασπίζοντας τα συμφέροντα των ναυτεργατών. Λειτουργεί σε καθεστώς πλήρους αδιαφάνειας,

λειτουργεί κλείνοντας τα αυτιά της στις φωνές των πρωτοβάθμιων ενώσεων, ειδικά όταν αυτές ζητούν εξηγήσεις για τα πεπραγμένα της κάθε διοίκησης.

Ενδεικτικά, θα καταθέσω στα Πρακτικά για να υπάρχουν, σε περίπτωση που ενδιαφέρουν συναδέλφους να τα αναζητήσουν, δύο έγγραφα. Το πρώτο είναι της ΠΕΝΕΝ με ημερομηνία 13 Μαΐου 2022 και το δεύτερο υπογράφεται από τρία σωματεία, από την ΠΕΝΕΝ, την ΣΤΕΦΕΝΣΩΝ και την ΠΕΕΜΑΓΕΝ. Με αυτά τα έγγραφα αυτά τα σωματεία ζητούν το ίδιο πράγμα: την προσκόμιση εγγράφων σχετικά με τα οικονομικά στοιχεία και την οικονομική διαχείριση από πλευράς ΠΝΟ.

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Φωτεινή Μπακαδήμα καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Η κατάσταση πραγματικά χειροτερεύει. Η συσκότιση σε ένα τόσο σοβαρό ζήτημα που αφορά τα οικονομικά στοιχεία, ειδικά μιας και αυτά σχετίζονται με εισφορές και περιουσία Ελλήνων και αλλοδαπών ναυτεργατών, είναι κατακριτέα και ανεπίτρεπτη.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Και θα κλείσω με ένα σύντομο σχόλιο, με μια μονάχα πρόταση.

Το Υπουργείο Ναυτιλίας προφανώς και δεν χρειάζεται καμία δική μου ερώτηση για να παρέμβει ή όχι σε ζητήματα ομοσπονδιών. Εξάλλου στα ζητήματα των δύο ομοσπονδιών των λιμενικών μια χαρά το κάνετε, χωρίς να κάνουμε καμία ερώτηση.

Όμως -και αυτό είναι που θέλουμε να ακουστεί και να καταγραφεί- όλοι εκείνοι που λειτουργούν ως εφοπλιστικά δεκανίκια σε βάρος των ναυτεργατών, τα συμφέροντα των οποίων θα έπρεπε να προασπίζονται, πρέπει και θα λογοδοτήσουν με τον έναν τον άλλο τρόπο. Εντός ή εκτός Βουλής, θα λογοδοτήσουν.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστούμε, κυρία Μπακαδήμα.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ (Υφυπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής): Πραγματικά, κυρία συνάδελφε, είναι πολύ άχαρος ο ρόλος, τουλάχιστον ο δικός μου αυτή τη στιγμή, εκπροσωπώντας το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, γιατί βλέπω ότι κάνουμε μία συζήτηση μέσω αυτής της επίκαιρης ερώτησης, όχι σε σχέση με το πώς λειτουργεί η Πανελλήνια Ναυτική Ομοσπονδία, αλλά σε σχέση με συνδικαλιστικούς διαγκωνισμούς μεταξύ σωματείων.

Κοιτάξετε, η διοίκηση της Πανελλήνιας Ναυτικής Ομοσπονδίας είναι δημοκρατικά εκλεγμένη. Τα πρωτοβάθμια σωματεία ήταν αυτά τα οποία ψήφισαν και εξέλεξαν το Προεδρείο της Πανελλήνιας Ναυτικής Ομοσπονδίας, όχι εγώ ούτε εσείς. Και τον προηγούμενο ο οποίος έφυγε, οι ίδιοι άνθρωποι τον είχαν ψηφίσει και τον είχαν εκλέξει. Οπότε εγώ δεν μπορώ να παρέμβω πάνω στις επιλογές τις οποίες κάνουν τα ναυτεργατικά σωματεία.

Όμως, από εκεί και πέρα, σας ξαναλέω, δεν υπάρχει κάποια επίσημη καταγγελία, όχι βεβαίως σε εμάς οι οποίοι εμείς είμαστε αναρμόδιοι εκ του Συντάγματος και εκ του νόμου, αλλά στις αρμόδιες δικαστικές αρχές, για τυχόν ατασθαλίες, για τυχόν αυθαιρεσίες.

Εσείς λέτε για τα τρία από τα δώδεκα ναυτεργατικά σωματεία. Θα καταθέσω στα Πρακτικά ένα δελτίο Τύπου -με αφορμή την ερώτηση την οποία καταθέσατε- που έβγαλε η ΠΝΟ, και το υπογράφουν τα υπόλοιπα εννέα. Γιατί εσείς έρχεστε ως εκπρόσωποι των τριών. Εγώ δεν έρχομαι ως εκπρόσωπος κανενός. Έρχομαι να απαντήσω στην ερώτησή σας.

Καταθέτω το δελτίο Τύπου στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Υφυπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής κ. Κωνσταντίνος Κατσαφάδος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Επίσης, να πω ότι, με αφορμή την ερώτηση την οποία κάνατε και που είπατε ότι απολύθηκαν δύο υπάλληλοι της Πανελλήνιας Ναυτικής Ομοσπονδίας, ζητήσαμε τη συνδρομή του Υπουργείου Εργασίας. Μιλήσαμε και με το ΣΕΠΕ. Δεν έχει γίνει κάποια κα-

ταγγελία ούτε από αυτούς τους δύο για το άδικο της απόλυσης. Οπότε ερχόμαστε να συζητήσουμε τι; Το πόσο δίκιο έχουν τα τρία σωματεία έναντι των υπολοίπων εννέα; Αυτά θα τα λύσουν μεταξύ τους, κυρία Μπακαδήμα.

Εμείς λοιπόν ως Υπουργείο, αυτό το οποίο κοιτάζουμε, είναι να είμαστε σε διάλογο με τους θεσμικούς φορείς της ναυτιλίας, με τους εφοπλιστές, με τους πλοιοκτήτες και με την ΠΝΟ, ούτως ώστε να μπορέσουμε να έχουμε όσο το δυνατόν θετικότερα αποτελέσματα από όλους και για όλους τους φορείς της ναυτιλίας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας γνωρίζω ότι η πρώτη με αριθμό 689/17-5-2022 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Βουλευτού Λάρισας του Κινήματος Αλλαγής κ. Ευαγγελίας Λιακούλη προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, με θέμα: «Αδιαφορία της Κυβέρνησης για τα χρόνια προβλήματα των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων» δεν θα συζητηθεί κατόπιν συνεννόησης της

κ. Λιακούλη, της επερωτώσης συναδέλφου, με τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επικαίρων ερωτήσεων.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να σας ανακοινώσω ότι με επιστολή της προς τον Πρόεδρο της Βουλής η Βουλευτής του Νομού Ηλείας και Πρόεδρος της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής κ. Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινοπούλου ζητεί από τη Βουλή να της χορηγηθεί άδεια απουσίας στο εξωτερικό από τη Δευτέρα 30 Μαΐου τρέχοντος έτους έως και Παρασκευή 3 Ιουνίου τρέχοντος έτους.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Πριν προχωρήσουμε στη συζήτηση του νομοσχεδίου του Υπουργείου Περιβάλλοντος, θα διακόψουμε για δέκα λεπτά μέχρι να έρθει ο Υπουργός και οι εισηγητές των κομμάτων.

(ΔΙΑΚΟΠΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συνεχίζεται η συνεδρίαση.

Εισερχόμαστε στη συμπληρωματική ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίασή της στις 19 Μαΐου τρέχοντος έτους τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε μία έως δύο συνεδριάσεις ενιαία επί της αρχής, επί των άρθρων και των τροπολογιών. Η εγγραφή των ομιλητών θα γίνει ηλεκτρονικά μέχρι το τέλος της ομιλίας του δεύτερου εισηγητή.

Συμφωνεί το Σώμα;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Το Σώμα συνεφώνησε.

ΣΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Επ' αυτού, κύριε Φάμελλε, ή να τελειώσω πρώτα;

ΣΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Να τελειώσω.

Το Σώμα συνεφώνησε. Εξάλλου, είναι απόφαση της Ολομέλειας ότι αν υπάρχουν πολλοί ομιλητές, θα πάμε δεύτερη μέρα. Είναι γνωστό.

Πριν δώσω τον λόγο στον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας, ήθελε κάποιος από τους εισηγητές να μιλήσει, επί της διαδικασίας, όμως, έτσι;

Ορίστε, κύριε Φάμελλε, έχετε τον λόγο.

ΣΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα ξημερώματα μπήκαν δύο μεγάλες τροπολογίες από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας οι οποίες δεν είχαν κατατεθεί ούτε καν εννοηθεί στη διαδικασία της συζήτησης των επιτροπών. Είναι αυτό που λέμε, της νύχτας τα καμώματα τα βλέπει η μέρα και γελά, τα καμώματα της Κυβέρνησης Μητσοτάκη.

Στον πιο σημαντικό νόμο των επόμενων δεκαετιών, ο οποίος είναι ο κλιματικός νόμος, έρχεται η Κυβέρνηση χωρίς καμμία προειδοποίηση και καταθέτει τροπολογίες που περιλαμβάνουν από τις αρμοδιότητες δασικών υπηρεσιών και την αποτυχημένη μεταφορά τους μέχρι τα θέματα αναδασώσεων, τα θέματα αρμοδιοτήτων στην ανακάλυψη, τα θέματα ποινών σε συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης, ζητήματα για τη φορολόγηση των υπερκερδών, για την αναδρομική επιδότηση καταναλωτών, για το να παραχωρήσει αρμοδιότητες το Υπουργείο στο Τεχνικό Επιμελητήριο. Και όλα αυτά αποδεικνύουν ότι έχουμε μία τραγική διαδικασία νομοθέτησης.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ: Είναι διαδικαστικό αυτό, κύριε Πρόεδρε; Πού είναι το διαδικαστικό;

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Μην διακόπτετε, μισό λεπτό! Θα απαντήσουν οι αρμόδιοι!

ΣΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Είναι προφανές ότι τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας προσπαθούν να τροποποιήσουν το διαδικαστικό περιεχόμενο της τοποθέτησης.

Αυτό που λέμε, λοιπόν, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι η διαδικασία των τροπολογιών θίγει βαθύτατα και την κοινοβουλευτική διαδικασία αλλά και τον ίδιο τον κλιματικό νόμο.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ: Να τα πείτε στη Διάσκεψη των Προέδρων!

ΣΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Η Κυβέρνηση δυσφημεί τον κλιματικό νόμο από το πρώτο λεπτό της συνεδρίασης.

Είναι ντροπή σας αυτή η διαδικασία της νομοθέτησης, μείζονα ζητήματα πολιτικής και περιβαλλοντικής και ενεργειακής σημασίας να μην τα βάζετε στις επιτροπές και να τα φέρνεται ξημερώματα, κύριε Σκρέκα! Είναι ντροπή σας αυτή η διαδικασία, όταν εδώ παίζονται εκατομμύρια υπερκερδή και κρύβονται εκατομμύρια υπερκερδή που πληρώνουν έναν χρόνο οι καταναλωτές και

τραγικά λάθη της δικής σας θητείας στο Υπουργείο Περιβάλλοντος!

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Θα απαντήσει ο κύριος Υπουργός.

ΣΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορούμε παρά να αντιδράσουμε, δεν μπορούμε παρά να καταγγείλουμε αυτή τη διαδικασία απόκρυψης κοινοβουλευτικού έργου από τις επιτροπές, παραβίασης όλων των κανόνων κοινοβουλευτικής διαδικασίας και νομοθέτησης και υποβάθμισης και του κλιματικού νόμου αλλά και του πραγματικού ελέγχου στα υπερκερδή του καρτέλ ενέργειας που στηρίζετε εδώ και έναν χρόνο. Είναι ντροπή σας αυτό που κάνετε!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Θα απαντήσει ο κύριος Υπουργός. Εξάλλου, από ό,τι ξέρω, η επιτροπή τελείωσε πολύ αργά χθες, έτσι δεν είναι; Συνεπώς, κατατέθηκαν οι τροπολογίες, εντάξει...

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο γι' αυτό το θέμα των τροπολογιών.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ναι, κύριε Πρόεδρε, για ένα λεπτό.

Κατ' αρχάς, μέχρι αύριο που θα ψηφίσετε έχετε τη δυνατότητα να ελέγξετε, να διαβάσετε, να αναλύσετε και βεβαίως, εφ' όσον θέλετε...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Θα αστειεύεστε, βέβαια!

ΣΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ντροπή σας!

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Μην βιάζεστε! Ακούστε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Να σας πω, ακούστε, μισό λεπτό: Ακούστηκαν οι αντιρρήσεις από τον κύριο εισηγητή, αφήστε να απαντήσει και ο Υπουργός!

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Εσείς από τη μια θέλετε να προχωρήσουμε γρήγορα και να ανακτήσουμε τα υπερέσοδα, από την άλλη φέρνουμε αυτή τη διάταξη και σας ενοχλεί. Τελικά, αποφασίστε τι θέλετε!

ΣΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Εννιά μήνες κλέβουν τους καταναλωτές κάποιος και τώρα έρχεστε με τροπολογία τα ξημερώματα...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Θέλετε να τα φορολογήσουμε τα υπερκερδή και η Ελλάδα να είναι η πρώτη χώρα που θα ανακτήσει υπερέσοδα από παραγωγούς και μάλιστα ως ποσό το μεγαλύτερο από οποιαδήποτε άλλη ευρωπαϊκή χώρα, ή δεν θέλετε, θέλετε να πάει παρά πίσω; Σας ενοχλεί, βεβαίως, ότι εμείς έχουμε δείξει την αποφασιστικότητα και την πολιτική βούληση να ανακτήσουμε και να φορολογήσουμε κατά 90% τα υπερέσοδα των παραγωγών.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Να πούμε ότι η Ιταλία τα ανακτά κατά 10% μόνο.

Άρα εδώ θα σας δοθεί η δυνατότητα, επιτέλους, να δείξετε το πραγματικό σας πρόσωπο και να αποφασίσετε αν θα στηρίζετε ή δεν θα στηρίζετε αυτή την τροπολογία. Θα ψηφίσετε ή δεν θα ψηφίσετε τη φορολόγηση των υπερκερδών;

Αυτή την απάντηση πρέπει να δώσετε, κύριε συνάδελφε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ωραία.

Προχωράμε τώρα, λοιπόν και κατά τη διάρκεια της συζήτησής θα αναπτυχθεί και η επιχειρηματολογία για τις τροπολογίες, οπότε θα φανεί στο τέλος ποιες θα γίνουν δεκτές, δεν ξέρω αν υπάρχουν και βουλευτικές.

Ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Χριστόφορος Μπουτσικάκης, έχει τον λόγο για δεκαπέντε λεπτά.

Επειδή προβλέπεται ότι θα έχουμε πολλούς ομιλητές, εννοείται ότι το ηλεκτρονικό σύστημα εγγραφής των ομιλητών πρέπει να ανοίξει τώρα και θα εγγράφονται μέχρι το τέλος του δεύτερου εισηγητή. Παρακαλώ θα τηρείται αυστηρά ο χρόνος.

Ορίστε, κύριε Μπουτσικάκη, έχετε τον λόγο.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ - ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΟΥΤΣΙΚΑΚΗΣ: Σας ευχα-

ριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή συνεδρίαση αποτελεί μια ιστορική μέρα, μια σπουδαία στιγμή για την Ελλάδα, γιατί σήμερα συζητάμε και ψηφίζουμε τον πρώτο κλιματικό νόμο της χώρας. Είναι αντικειμενική η παραδοχή ότι η κλιματική αλλαγή είναι το πιο πολυσυζητημένο θέμα διεθνώς. Οι άνθρωποι και οι οικονομίες στον κόσμο και στην Ευρώπη καλούνται να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις και κυρίως τις σημαντικές επιπτώσεις από την κλιματική αλλαγή.

Βασική αιτία της αποτελεί βάσει επιστημονικών μελετών η καύση ορυκτών καυσίμων που διοχετεύει διοξείδιο του άνθρακα στην ατμόσφαιρα. Αυτό παγιδεύει τη θερμότητα και εντείνει το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Έτσι, προκύπτουν αλυσιδωτά η υπερθέρμανση του πλανήτη, η τήξη των πάγων, τα ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως καύσωνες, πλημμύρες, ξηρασία, λειψυδρία, άνοδος της στάθμης της θάλασσας και οι δασικές πυρκαγιές.

Ο παρατεταμένος και σφοδρός καύσωνας που σάρωσε το περασμένο καλοκαίρι την Ευρώπη και την Ελλάδα αποτελούν το πλέον πρόσφατο παράδειγμα. Η εμπειρία του καλοκαιριού του 2021 και ο πυρηνικός εφιάλτης πρωτοφανούς έντασης που κληθήκαμε να διαχειριστούμε καθιστούν επιτακτική ανάγκη να σταθούμε στο ύψος της πρόκλησης που ξεδιπλώνεται μπροστά μας. Οι καταστροφικές πυρκαγιές υπογράμμισαν με τον πλέον ξεκάθαρο -και οδυνηρό- τρόπο ότι χρειαζόμαστε ριζικές τομές για να περιορίσουμε τη συχνότητα της εμφάνισης των ακραίων φαινομένων.

Δυστυχώς, πλέον, το ρολόι δεν μετράει αντίστροφα, είμαστε στο σημείο μηδέν. Στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες χώρες, βιώνουμε με δραματικό και επώδυνο τρόπο τις συνέπειες της κλιματικής κρίσης. Η κλιματική αλλαγή συνιστά υπαρκτή απειλή που απαιτεί ενισχυμένη φιλοδοξία και αυξημένη δράση για το κλίμα.

Είναι πλέον επιβεβλημένο να καθιερωθεί εθνική στρατηγική και σχέδιο προσαρμογής και να ληφθεί υπόψη η ενωσιακή στρατηγική για την πρόληψη στην κλιματική αλλαγή, βάσει αξιόπιστων αναλύσεων για τις επιπτώσεις της, με αξιολογήσεις και δείκτες προόδου και σύμφωνα με τα βέλτιστα και πλέον πρόσφατα επιστημονικά στοιχεία. Καθίσταται απαραίτητο να ενσωματώσουμε στον εθνικό μας σχεδιασμό το γεγονός ότι ως Ευρώπη έχουμε πια αναλάβει πιο τολμηρούς στόχους από αυτούς που είχαμε υπ' όψιν μας όταν είχαμε καταρτίσει το αρχικό Εθνικό Σχέδιο Ενέργειας και Κλίματος το 2019. Η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής αποτελεί μια σημαντική απειλή για τη βιωσιμότητα του πλανήτη και για την Ελλάδα αποτελεί κεντρική προτεραιότητα.

Ψηφίζουμε σήμερα το νομοσχέδιο του Υπουργείου Περιβάλλοντος το οποίο εδράζεται σε δύο βασικούς άξονες: τον μετριασμό και την προσαρμογή.

Η προσαρμογή αφορά την εξεύρεση λύσεων και τη διασφάλιση της ετοιμότητας για τις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, τη λήψη κατάλληλων μέτρων για την πρόληψη των ζημιών που μπορεί να προκληθούν. Ο μετριασμός σχετίζεται με τις δράσεις που περιορίζουν το μέγεθος της κλιματικής αλλαγής μακροπρόθεσμα. Αφορά τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας.

Το νομοσχέδιο, λοιπόν, του Υπουργείου Περιβάλλοντος αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο της χώρας για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας, ώστε να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας κατά έναμισιο βαθμό.

Οφείλουμε, μάλιστα, να συγχαρούμε την ηγεσία του Υπουργείου, διότι παρά τις αντίξοες συνθήκες που επιφέρει η ενεργειακή κρίση, δεν σταματά το νομοθετικό έργο το οποίο μάλιστα -όπως θα αναφέρω και παρακάτω- είχε ιδιαίτερα θετική ανταπόκριση κατά τη σχετική ακρόαση των φορέων στην επιτροπή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρόκειται για ένα καθολικό και διαρκώς επίκαιρο νομοσχέδιο. Εάν δεν αλλάξουμε τώρα και ουσιαστικά την οργάνωση των κοινωνιών και των οικονομιών μας, οι επιπτώσεις, ενδεχομένως για εμάς και τα παιδιά μας, να είναι δραματικές. Η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή απαιτούν αλλαγές σε ολόκληρο

το φάσμα της πολιτικής και συλλογική προσπάθεια όλων των τομέων της οικονομίας και της κοινωνίας.

Το νομοθετικό πλαίσιο που θεσπίζεται σήμερα, αναβαθμίζει σημαντικά την κλιματική διακυβέρνηση της χώρας. Αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας των Παρισίων για το κλίμα. Επιτυγχάνει τον μετριασμό της οικονομίας, με γνώμονα την κλιματική ουδετερότητα, ενώ, παράλληλα, διαφυλάττει την κοινωνική συνοχή και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Ο ελληνικός κλιματικός νόμος περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, εθνικούς ποσοτικούς στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55% το 2030 σε σχέση με το 1990, κατά 80% το 2040, έτσι ώστε το 2050 να πετύχουμε την κλιματική ουδετερότητα, δηλαδή, μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα.

Γι' αυτό θεσπίζεται συνολικός προϋπολογισμός, καθώς και ταμειακοί προϋπολογισμοί άνθρακα πενταετούς διάρκειας στους ακόλουθους επτά κυριότερους παραγωγικούς τομείς που έχουν το υψηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Συγκεκριμένα, πρόκειται για την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, τις μεταφορές, τη βιομηχανία, τα κτήρια, τη γεωργία και την κτηνοτροφία, τα απόβλητα της χρήσης γης και την δασοπονία. Με το εργαλείο αυτό επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση των συνολικών καθαρών εκπομπών που θα απελευθερώσουν στην ατμόσφαιρα τα επόμενα χρόνια οι τομείς αυτοί.

Επιπλέον, για τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία το νομοσχέδιο προβλέπει την εκπόνηση περιφερειακών σχεδίων προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, καθώς και την εθνική στρατηγική στην οποία καθορίζεται το πλαίσιο της προετοιμασίας για την αποφυγή και διαχείριση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Προβλέπεται, επίσης, η κατάρτιση δημοτικών σχεδίων μείωσης εκπομπών από κάθε ΟΤΑ πρώτου βαθμού, προορίζοντας τις αναγκαίες δράσεις και τα απαραίτητα μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων. Η τοπική αυτοδιοίκηση οφείλει και πρέπει να είναι συμμετοχική.

Επιπλέον, με το υπό επεξεργασία νομοσχέδιο θεσπίζονται ειδικότερα και συγκεκριμένα μέτρα και πολιτικές με σκοπό τη μεγαλύτερη δυνατή εξοικονόμηση ενέργειας, την αύξηση ενεργειακής απόδοσης σε όλο το φάσμα της οικονομίας, την καθιέρωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τη σταδιακή εξάλειψη όλων των ορυκτών καυσίμων και την προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

Τα μέτρα αυτά αφορούν την απαγόρευση καύσης λιγνίτη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από το τέλος του 2028, με προϋπόθεση φυσικά τη διασφάλιση της επάρκειας ισχύος για την ασφάλεια του εφοδιασμού.

Πρωτεύεται η ηλεκτροκίνηση στις πόλεις, με έμφαση στους επαγγελματικούς κλάδους. Από το είναι 2024 το ένα τέταρτο των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που ταξινομούνται θα πρέπει να είναι αμιγώς ηλεκτρικά ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα. Από το 2026 τα νέα ταξί σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, καθώς και το ένα τρίτο των νέων ενοικιαζόμενων οχημάτων θα πρέπει να είναι ηλεκτροκίνητα.

Ιδιαίτερα σημαντικές είναι οι διατάξεις που αφορούν τη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα κτίρια. Από το 2025 απαγορεύεται η πώληση και εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης, ενώ από το 2030 γίνεται υποχρεωτική η χρήση πετρελαίου θέρμανσης το οποίο θα πρέπει να είναι αναμεμιγμένο με βιοκαύσιμα σε ποσοστό 30%.

Στα κτήρια με κάλυψη μεγαλύτερη των πεντακοσίων τετραγωνικών μέτρων και τις οικοδομικές άδειες που υποβάλλονται από το 2023 και έπειτα καθίσταται υποχρεωτική η τοποθέτηση συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα, με ποσοστό που θα αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 30% της κάλυψης. Μπορούμε σαν χώρα όχι μόνο να εκμεταλλευτούμε, αλλά και να μεταφέρουμε στην οικιακή οικονομία τα οφέλη του ηλιακού μας δυναμικού.

Επιπλέον, θεσπίζεται ένα στρατηγικό πλαίσιο για την ολοκληρωμένη μετάβαση των ελληνικών νησιών στην κλιματική ουδετερότητα, το οποίο περιλαμβάνει ένα συνεκτικό πλέγμα διατάξεων για τη μείωση των αερίων του θερμοκηπίου κατά 80% σε σχέση

με το 2019.

Η πραγματοποίηση του διπλού στόχου που θέτει το νομοσχέδιο για λιγότερες εκπομπές και μεγαλύτερη απορρόφηση αερίων του θερμοκηπίου, απαιτεί κινητοποίηση όλων των τομέων της οικονομίας. Γι' αυτόν τον λόγο θεσπίζονται μια σειρά από μετρήσιμα και εξειδικευμένα μέτρα τα οποία αφορούν τις επιχειρήσεις. Από το 2023 επιχειρήσεις συγκεκριμένων κατηγοριών υποχρεούνται να υποβάλλουν ετήσια έκθεση σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα, με σκοπό τη θέσπιση στόχων μείωσης τους.

Πολύ σημαντική είναι και η διάταξη για τις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Από το 2024 όλα τα έργα και οι δραστηριότητες πρέπει να περιλαμβάνουν υποχρεωτικά ποσοτική καταγραφή μειώσεων και αυξήσεων των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που προκύπτουν από τη λειτουργία του έργου.

Αυτές είναι οι βασικότερες και οι σημαντικότερες ρυθμίσεις που εισάγει το ψηφισμένο νομοσχέδιο, ένα συνεκτικό πλέγμα διατάξεων παράδειγμα καλής νομοθέτησης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η παράταξη της Νέας Δημοκρατίας έχει σήμερα έναν παραπάνω λόγο να είναι υπερήφανη. Είναι η πρώτη φορά που ελληνική κυβέρνηση λαμβάνει σοβαρά υπ' όψιν της την κλιματική αλλαγή, που εισάγονται μέτρα και πολιτικές με πραγματικό αντίκτυπο, μετρήσιμα δεδομένα, με ρεαλιστικούς στόχους. Είναι η πρώτη φορά που με νομοσχέδιο θεσμοθετούνται οι ακριβείς στόχοι για μία ανθεκτική κλιματική κοινωνία.

Η πλειοψηφία των φορέων εκδήλωσε θετική στάση και εκτίμηση προς το νομοσχέδιο. Τονίστηκε απ' όλους θα έλεγα η αναγκαιότητα θεσμοθέτησης του νομοσχεδίου, καθώς και ότι αυτό κινείται προς τη σωστή κατεύθυνση.

Εντύπωση, όμως, για μία ακόμα φορά προκαλεί και η στάση της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Μάλλον δεν έχουν αντιληφθεί τη σημασία και τη σπουδαιότητα του νομοσχεδίου, γιατί για ακόμα μια φορά δεν στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων και κατέφυγαν σε μικροπολιτικές πρακτικές. Από τη μία αναγνώρισαν την αναγκαιότητα της νομοθέτησης και της εισαγωγής ενός εθνικού κλιματικού νόμου και τον θετικό αντίκτυπο των σχετικών διατάξεων. Από την άλλη, με πάθος υποστήριζαν ότι πρόκειται για δεύτερο κλιματικό νόμο διότι η χώρα μας είχε ήδη κλιματικό νόμο, συγκεκριμένα -λέει- από το 2016.

Παρέλειψαν, όμως, να αναφέρουν ότι ο νόμος αυτός αφορά μια κύρωση, την κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων για το κλίμα. Για την ιστορία και μόνο να υπενθυμίσουμε ότι η Συμφωνία του Παρισιού είναι συμφωνία στο πλαίσιο της σύμβασης - πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή και υπογράφηκε το 2016. Η συμφωνία αυτή κυρώθηκε από τα κοινοβούλια των μερών και ασφαλώς και από το ελληνικό Κοινοβούλιο από το 2016. Με την κύρωση αυτή, όμως, ούτε συγκεκριμένος στόχος τέθηκε ούτε συγκεκριμένα μέτρα και πολιτικές ψηφίστηκαν.

Παρά ταύτα, όμως, οι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ αναγνώρισαν και τόνισαν κατ' επανάληψη ότι ο κλιματικός νόμος είναι αναγκαίος και σπουδαίος για τη χώρα και ότι μάλιστα θα έπρεπε να είχε έρθει και νωρίτερα και ότι αργήσαμε. Χαρακτηριστικά ειπώθηκε ότι «περιμέναμε τον νόμο από τον περασμένο Ιούνιο». Είχε η χώρα κλιματικό νόμο πριν από αυτόν; Δεν μπορούν να το ισχυριστούν αυτό και να ισχύουν και τα δύο ταυτόχρονα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Αντιλαμβανόμαστε ότι θέλετε να κρατάτε τα σκήπτρα της περιβαλλοντικής ευαισθησίας, να πρωταγωνιστείτε σε οικολογικά θέματα, να προτάσσετε με θένος την προστασία του κλίματος και του περιβάλλοντος, αλλά παραλείψατε να δράσετε τα τελευταία χρόνια που κυβερνήσατε τη χώρα. Δεν το κάνατε και δυστυχώς για εσάς και ευτυχώς για τη χώρα τη διακυβέρνηση ανέλαβε η Νέα Δημοκρατία με συνεκτικό σχέδιο που εξελίσσουμε σήμερα και συζητάμε για τον πρώτο κλιματικό νόμο. Και αυτή είναι μόνο η αλήθεια.

Για να επανέλθω, όμως, στις ρυθμίσεις του νομοσχεδίου θέλω να αναφερθώ και στο σύστημα διακυβέρνησης και διαβούλευσης που εισάγεται. Συστήνεται Εθνικό Παρατηρητήριο από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, που αποτελεί ανοικτό δίκτυο ανταλλαγής πληροφορήσης και ενημέρωσης. Επιπλέον, στον Οργανισμό Φυσικού Περιβάλλοντος και Κλιματικής

Αλλαγής δημιουργείται ηλεκτρονική πλατφόρμα καταγραφής και δημοσιοποίησης του ανθρακικού αποτυπώματος των ΟΤΑ, επιχειρήσεων, εταιρειών και λοιπών νομικών προσώπων. Δίνουμε έτσι μεγαλύτερη διαφάνεια εξασφαλίζοντας τη διαβούλευση και την ενημέρωση του κοινού. Τέλος, προβλέπεται η σύσταση του Εθνικού Συμβουλίου για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, το οποίο αποτελεί το κεντρικό γνωμοδοτικό όργανο του κράτους και η σύσταση της Επιστημονικής Επιτροπής στο Υπουργείο Περιβάλλοντος ως αρμόδια για την εισήγηση και γνωμοδότηση σε κάθε θέμα σχετικό με την κλιματική κρίση.

Η Αντιπολίτευση δυστυχώς σε αυτές τις ρυθμίσεις επέλεξε τα ρητορικά πυροτεχνήματα. Σχολιάστηκε ότι το σύστημα διακυβέρνησης πάσχει από ανεξαρτησία, διαφάνεια και συμμετοχή. Μια καλύτερη μελέτη του νομοσχεδίου, όμως, θα σας έλυνε όλες αυτές τις ενστάσεις. Πώς προκύπτουν τα θέματα ανεξαρτησίας όταν σε κάθε όργανο εκπροσωπείται και μάλιστα πολυάριθμα η ακαδημαϊκή κοινότητα; Πώς προκύπτουν θέματα διαφάνειας όταν προβλέπεται η παρουσίαση των διαθέσιμων δεδομένων εξέλιξης της κλιματικής αλλαγής σε επιστημονικούς και επαγγελματικούς φορείς; Πώς προκύπτουν θέματα συμμετοχής όταν θεσμοθετούνται δίκτυα ανταλλαγής πληροφοριών και ενημέρωσης μεταξύ των Υπουργείων, υπηρεσιών, ερευνητικών και ακαδημαϊκών φορέων; Επιδιώκουμε διαδικασίες χωρίς αποκλεισμούς και με πρόσβαση για όλους σε όλα τα επίπεδα, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό, καθώς και για τους κοινωνικούς εταίρους, την ακαδημαϊκή κοινότητα, την επιχειρηματική κοινότητα, τους πολίτες, για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών για τον προσδιορισμό των δράσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων του παρόντος νομοσχεδίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο κλιματικός νόμος είναι ένα εργαλείο που δεν επιδέχεται ασάφειες και κορόνες λαϊκισμού και αρνητισμού. Έχει περάσει από μακρά δημόσια διαβούλευση, έχουν υπάρξει παρατηρήσεις των εμπλεκόμενων φορέων που έχουν ληφθεί υπ' όψιν από το νομοθέτη. Το νομοσχέδιο φιλοδοξεί να θέσει τις βάσεις, αλλά και τους στόχους για τη μετάβαση στην εποχή της κλιματικής ουδετερότητας. Στην προσπάθεια αυτή αμέτοχος και αντίθετος δεν πρέπει να είναι κανείς. Αποτελεί το επιστέγασμα της πολιτικής μας για την προστασία του περιβάλλοντος, για τη στροφή στη βιώσιμη ανάπτυξη.

Η Νέα Δημοκρατία ασφαλώς και υπερψηφίζει το νομοσχέδιο και καλώ όλα τα μέλη του Κοινοβουλίου να εκτιμήσουν και να σταθμίσουν τη σημασία του παρόντος και να ψηφίσουν θετικά.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστώ πολύ, κυρίες Μπουτσικάκη.

Τον λόγο έχει τώρα ο εισηγητής του ΣΥΡΙΖΑ, ο κ. Σωκράτης Φάμελλος.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Ευχαριστώ, κυρίες Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, κύριοι Υπουργοί, είναι γεγονός ότι συζητάμε τον σημαντικότερο νόμο των επόμενων δεκαετιών. Και αυτό γιατί το κλίμα είναι η μεγαλύτερη αβεβαιότητα που βρίσκεται σήμερα πάνω στον πλανήτη μας και απειλεί τη βιωσιμότητα των κοινωνιών, αλλά και των οικοσυστημάτων.

Η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, αλλά και η διαχείριση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης, η προσαρμογή και η ανθεκτικότητα, είναι μια μακροπρόθεσμη στρατηγική, που τροποποιεί και επηρεάζει όλα τα πεδία της οικονομίας και της κοινωνίας. Τροποποιεί τις οικονομικές και κοινωνικές σχέσεις, δημιουργεί δυστυχώς νέες ανισότητες και κινδύνους και πλήττει πρώτα από όλα τα ευάλωτα κοινωνικά στρώματα, αλλά και τις ευάλωτες χώρες και περιοχές.

Σήμερα είναι γεγονός ότι δεν βρισκόμαστε σε καλό σημείο. Τα έξι χρόνια μετά τη Συμφωνία των Παρισίων έχουν καταγραφεί ως τα θερμότερα. Η Ανατολική Μεσόγειος και η χώρα μας χαρακτηρίζονται ως hot spots κλιματικής αλλαγής, με πολύ μεγαλύτερη ταχύτητα της μέσης υπερθέρμανσης. Υπάρχει, όμως, παγκόσμια και στη χώρα μας περισσότερο, οφείλω να πω, ένα μεγάλο έλλειμμα αξιοπιστίας. Έχουμε έναν πληθωρισμό δηλώσεων, αλλά έχουμε μια πολύ μεγάλη καθυστέρηση έργων και μεταρρυθμίσεων. Πρέπει να δράσουμε για το κλίμα πριν να είναι αργά. Για

τον λόγο αυτό ο Αλέξης ο Τσίπρας είναι ο πρώτος Πρωθυπουργός της Ελλάδας που στη Σύνοδο Κορυφής τον Ιούνιο του 2019 εκπροσωπώντας την ελληνική πολιτεία δεσμεύτηκε για πρώτη φορά για την κλιματική ουδετερότητα. Για τον λόγο αυτόν η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ επικύρωσε τη Συμφωνία των Παρισίων το 2016 εδώ στη Βουλή και νομοθέτησε τον πρώτο κλιματικό νόμο. Σε αυτόν τον νόμο ήταν μέσα η Εθνική Στρατηγική για την Προσαρμογή που ισχύει ακόμα και δεν τροποποιείται, τα Περιφερειακά Σχέδια Προσαρμογής και όλες οι δράσεις ανθεκτικότητας.

Όμως ακόμη και αυτός ο νόμος του 2016 δεν εφαρμόζεται από τη Νέα Δημοκρατία που υποκριτικά μάς λέει ότι νοιάζεται για το περιβάλλον. Δεν έχουμε ολοκληρωμένα περιφερειακά σχέδια για την προσαρμογή και την ανθεκτικότητα. Μόνο μία περιφέρεια της χώρας μας έχει ολοκληρώσει τα τελευταία τρία χρόνια το σχέδιο προσαρμογής.

Αυτοί είναι οι λόγοι για τους οποίους ο ΣΥΡΙΖΑ εδώ και ενάμιση χρόνο ζητά κλιματικό νόμο. Θέλουμε αυτός ο κλιματικός νόμος να είχε διαμόρφωση από τα κάτω, συμμετοχή της κοινωνίας, αλλά και των παραγωγών, γιατί απαιτεί αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου και αλλαγή προφανώς και του μοντέλου κατανάλωσης. Αυτή η ριζοσπαστική, η μεγάλη, η συνταρακτική αλλαγή πρέπει να γίνει με όλη την κοινωνία και αυτό είναι ένα από τα μεγάλα προβλήματα αυτού του νομοσχεδίου που έχει τον τίτλο «Κλιματικός Νόμος» και φέρνει η Νέα Δημοκρατία.

Εμείς είμαστε εδώ στη συζήτηση που έγινε και πριν από ένα χρόνο με πρωτοβουλία της αείμνηστου Προέδρου του ΚΙΝΑΛ Φώφης Γεννηματά, τότε που ο κ. Μητσοτάκης δεσμεύτηκε για πολλά τα οποία δεν υλοποιεί στο σημερινό νομοσχέδιο. Διαψεύστηκε σε όλες τις δεσμεύσεις του εδώ και έναν χρόνο ότι τάχα-τε θα είχε κάνει νωρίς κλιματικό νόμο. Φέρνει δε τη σημερινή διαδικασία νομοθέτησης με όρους fast track. Μέσα σε τρεις μέρες πέρασε από όλες τις επιτροπές. Μεσολάβησε μόλις μισή ώρα μεταξύ της ακρόασης των φορέων και της συζήτησης κατ' άρθρον και τώρα μας φέρνει και μία πλημμύρα τροπολογιών υποβαθμίζοντας ακόμα περισσότερο τον κλιματικό νόμο. Υποτιμά και τη Βουλή, υποτιμά και τους φορείς, αλλά και δυσφημεί τον κλιματικό νόμο. Δεν ακολούθησε καμμία από τις καλές πρακτικές των ευρωπαϊκών χωρών. Από τα τριακόσια ενενήντα εννέα σχόλια που κατατέθηκαν έστω στο open.gov γίνονται αποδεκτά τέσσερα για ορισμούς και είκοσι οκτώ στα υπόλοιπα άρθρα.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, μας καλεί να ψηφίσουμε τον κλιματικό νόμο για τον τίτλο του. Το ίδιο έγινε με την ηλεκτροκίνηση, για τα πλαστικά μιας χρήσης και για άλλες πρωτοβουλίες του τάχα-τε πράσινου προσωπίου του κ. Μητσοτάκη που έχει διαψευστεί πλήρως, όπως έγινε και με την απολιγνιτοποίηση, που μας δέσμευσε στο φυσικό αέριο και στη σημερινή ακρίβεια με επιλογή του ίδιου του κ. Μητσοτάκη, με ένα χρονοδιάγραμμα απόσυρσης των λιγνιτικών μονάδων που πήγε από το 2028 στο 2025, από το 2025 στο 2023 και άλλαξε πάλι πρόσφατα, τον Απρίλιο, με δική του δέσμευση που πήγε στην Κοζάνη και είπε ότι απέτυχε.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, έκανε μια επικοινωνιακή εξαγγελία τάχα-τε για απολιγνιτοποίηση για να τακτοποιήσει τις ανάγκες του καρτέλ φυσικού αερίου, το οποίο ακόμα και σήμερα δυναστεύει τη χώρα μας, δημιουργεί φοβερά υπερκέρδη εις βάρος των καταναλωτών και οδήγησε σε αύξηση της εξάρτησης της χώρας. Η χώρα μας σήμερα είναι λιγότερο ενεργειακά ασφαλής, είναι ενεργειακά εξαρτημένη σε μεγαλύτερο ποσοστό από ό,τι ήταν παρ' ελπίδα και έχουμε έναν σχεδιασμό, το λεγόμενο «σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα», ο οποίος διαψεύστηκε πριν καν στεγνώσει το μελάνι της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Η Νέα Δημοκρατία υποβαθμίζει έναν πολύ σημαντικό νόμο γιατί δεν έχει διαβούλευση με την κοινωνία και τους πολίτες, γιατί έχει αποσπασματικές διατάξεις που δεν είναι φιλόδοξες, δεν είναι απαιτητικές γι' αυτή τη μεγάλη αλλαγή, έχει διατάξεις που δεν συνδέονται με το αντικείμενο, όπως για τις καταδοτήσεις στον Βοτανικό ή τις τροπολογίες τις οποίες έφερε σήμερα.

Και έχει μια νομοθέτηση χαώδη και γραφειοκρατική, την οποία επισημαίνει ακόμα και η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής. Διαβάζω, λοιπόν, ότι μέσα στο κείμενο της Επιστημονικής Υπηρεσίας επισημαίνεται η ασάφεια στην κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ του Υπουργείου Περιβάλλοντος και του νεοσύστατου

Υπουργείου Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας και έχει λανθασμένο διαχωρισμό του αντικειμένου μεταξύ των δύο Υπουργείων, που δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στον συντονισμό. Διότι ακόμα και η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής αναγνωρίζει ότι φαίνεται πως υπάρχει ένας διαχωρισμός, δεν υπάρχει όμως επί της ουσίας, και λέει ότι χρειάζονται νέες διατάξεις που θα αποσαφηνίσουν τις αρμοδιότητες μεταξύ των Υπουργείων, όπως και διευκρινίσεις στο άρθρο 27, στο άρθρο 28, στις αρμοδιότητες της Επιστημονικής Επιτροπής Κλιματικής Αλλαγής σχετικά με τη σύνδεσή της με την Κυβερνητική Επιτροπή, ποιος εισηγείται. Διότι δημιουργεί κι έναν, αν θέλετε, παράλληλο μηχανισμό διαβούλευσης έξω από τη διεύθυνση του Υπουργείου για την κλιματική αλλαγή, μέσα από τον ιδιωτικού δικαίου ΟΦΥ-ΠΕΚΑ με τη «γαλάζια» διοίκηση.

Ταυτόχρονα υπάρχουν εφραμοστικές διατάξεις οι οποίες μπορεί να αλλάζουν εκ των υστέρων χωρίς διαβούλευση, με εξουσιοδοτικές διατάξεις όπως αυτές για τη θέρμανση και αυτές για τα ταξί. Η διαμόρφωση του κλιματικού νόμου είναι κατώτερη των περιστάσεων, κατώτερη των προσδοκιών, αλλά είναι και κατώτερη των αναγκών. Γι' αυτό είναι επικίνδυνο για τη χώρα μας.

Είναι ένα νομοθέτημα το οποίο έρχεται για να κλείσει επικοινωνιακές πληγές. Το είχε πει πριν έναν χρόνο και έρχεται τώρα να το τακτοποιήσει πριν από την Ημέρα Περιβάλλοντος. Αλλά δεν έχει επιστημονική τεκμηρίωση, δεν υπάρχει έκθεση συνεπειών ούτε οικονομικών ούτε κοινωνικών ούτε κλιματικών. Δεν έχει κάνει κανένα άνοιγμα στην κοινωνία. Οι νέοι της χώρας δεν το γνωρίζουν. Οι φορείς των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μάς είπαν προχθές ότι δεν το γνωρίζουν, το είπε εδώ η ΓΣΕΒΕΕ.

Γνωρίζει η Νέα Δημοκρατία ότι αυτό το νομοσχέδιο το οποίο φέρνει είναι πρόχειρο αλλά και ανέφικτο. Βάζει στόχους για τις επόμενες κυβερνήσεις. Ξέρει πολύ καλά ότι δεν πρόκειται να υλοποιήσει τίποτα απ' όλα αυτά, όπως δεν έκανε τίποτα επί τρία χρόνια για όλα όσα εξήγγειλε. Δεν υπάρχει επαρκής τεκμηρίωση για τους επιμέρους στόχους. Είναι νούμερα στην τύχη, κυριολεκτικά, και για τα χρονοδιαγράμματα -ακόμη και φορά- της απολιγνιτοποίησης. Δεν έχει ένα προσχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, δεν ξέρει προς τα πού πηγαίνει. Και το βασικότερο, δεν έχει μακροπρόθεσμη στρατηγική κατατεθειμένη ούτε προς διαβούλευση, ενώ αυτή που έχει ήδη καταθέσει στην Κομισιόν έχει άλλους στόχους για το 2040 και για το 2050.

Τα είπαμε και στις επιτροπές. Ο κλιματικός νόμος είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση για να την αφήσουμε σε αυτή την επικίνδυνη Κυβέρνηση, αλλά είναι μια πολύ σοβαρή υπόθεση και για να την αφήσουμε στις ορέξεις του καρτέλ της ενέργειας που σήμερα κάνει κουμάντο πίσω από τον κ. Μητσοτάκη. Και αυτό είναι το πρόβλημα. Και αυτό αποδεικνύεται και από τις τροπολογίες.

Το πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα του τάχα-τε κλιματικού νόμου είναι ότι κρατάει δεσμευμένη τη χώρα στο φυσικό αέριο. Δηλαδή κάνουμε έναν κλιματικό νόμο για να απεξαρτηθούμε από τα ορυκτά καύσιμα και ο κλιματικός νόμος Μητσοτάκη μάς δεσμεύει στο φυσικό αέριο, ιδιαίτερα στη ηλεκτροπαραγωγή, πιθανόν μέχρι το 2050, ενώ χρειάζεται να έρθουμε πολύ πιο νωρίς να απεξαρτηθούμε από τα ορυκτά καύσιμα. Θυμίζω ότι το προσχέδιο του ΕΣΕΚ, του εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα, που είχε καταθέσει ο ΣΥΡΙΖΑ και έσπευε στην Κομισιόν το 2018, είχε ομαλή απεξάρτηση και από τον λιγνίτη και από το φυσικό αέριο και αυτό είχε εγκριθεί από την Κομισιόν.

Εδώ, λοιπόν, τώρα έρχεται, τροποποιεί τον σχεδιασμό και μας δεσμεύει. Με στοιχεία της Κομισιόν, ακόμη και το 2021 η Ελλάδα είχε αύξηση χρήσης αερίου και στην ηλεκτροπαραγωγή και στις άλλες χρήσεις και ενώ όλη η Ευρώπη ταυτόχρονα και με την κρίση του Nord Stream τότε μείωνε την κατανάλωση αερίου, εμείς ανεβαίναμε. Και ταυτόχρονα έχει οδηγήσει και σε μια «υπερθέρμανση» στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, δηλαδή σε συνθήκες άγριας Δύσης μετά την αλλαγή αδειοδότησης από τον κ. Χατζηδάκη -ακόμη μια μεγάλη αποτυχία του κ. Χατζηδάκη!-, όπου έχουμε χρεοκοπία του ειδικού λογαριασμού των ΑΠΕ, διότι χρεοκόπησαν τον λογαριασμό των ΑΠΕ, επέβαλαν χαράτσι σε όλες τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ακόμα και στα οικιακά φωτοβολταϊκά στέγης και ενώ ταυτόχρονα δεν έχουν ολοκληρώσει το χωροταξικό σχέδιο, με αποτέλεσμα να μην γνωρίζουμε

ούτε πού μπορεί να γίνει, ούτε πού πρέπει να γίνει, ούτε πού πρέπει να προστατεύσουμε τη φύση. Ερχόμαστε, λοιπόν, για να κλείσουμε ακόμα μια «πληγή» με διαδικασίες fast track!

Και τι λέει η κοινωνία γι' αυτό το νομοσχέδιο; Έντεκα μεγάλοι φορείς, στους οποίους περιλαμβάνεται από τη Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος μέχρι το «WWF» και την «GREENPEACE», μάς κατέθεσαν ένα συνταρακτικό κείμενο, το οποίο λέει ότι έχουμε διπλό κενό σ' αυτόν τον νόμο: έχουμε κενό φιλοδοξίας, στόχων δηλαδή, και κενό εφαρμογής, το πώς θα πετύχουμε έστω τους λάθος στόχους, τους περιορισμένους που βάζει η Κυβέρνηση. Λένε οι έντεκα φορείς ότι έχουμε στόχους μέσα στον νόμο που υπολείπονται σημαντικά από τον παγκόσμιο στόχο περιορισμού της κλιματικής κρίσης, δηλαδή τον στόχο του μετριασμού, ότι λείπουν τα απαραίτητα μέτρα και πολιτικές -διαβάζω ακριβώς από το κείμενο-, ενώ η φιλοδοξία είναι χαμηλή και τελικά αποτυγχάνει να εισαγάγει μεταρρυθμίσεις κρίσιμης σημασίας για την αλλαγή του παραγωγικού και καταναλωτικού μοντέλου, αλλά και να ενισχύσει την κοινωνική συμμετοχή και τη δικαίη μετάβαση. Αυτό είναι το νομοσχέδιο, ένα διπλό κενό και στους στόχους και στην εφαρμογή!

Τι περιέχει όμως το νομοσχέδιο; Για να είμαστε ειλικρινείς. Έχει αποσπασματικές διατάξεις οι οποίες πέρα από το ότι δεν έχουν τεκμηρίωση έχουν και περιέργα «παραθυράκια». Προσέξτε, μπορεί κάποιος να αντισταθμίσει τη μείωση εκπομπών μέσω φυτεύσεων και αναδασώσεων -λέει-, τα οποία είναι συνταγματική υποχρέωση. Δηλαδή προσπαθεί να κάνει μια περιέργη «τραμπάλα» σβήνοντας υποχρεώσεις απ' αυτούς που πρέπει να μειώσουν τις εκπομπές. Δεύτερον, λείπουν από τις αδειοδοτήσεις τομείς που έχουν υψηλό ανθρακικό αποτύπωμα, υδραυλικά έργα, λιμενικά έργα, εξορυκτικές δραστηριότητες.

Πάμε λίγο να δούμε και τις περιέργες διατάξεις χωρίς τεκμηρίωση που υπάρχουν, όπως παραδείγματος χάριν για τη χρήση πετρελαίου στα κτήρια. Στη διαβούλευση είχε όρο να περιοριστεί η χρήση πετρελαίου θέρμανσης στα κτήρια μέχρι το 2030. Τώρα λέει ότι επιτρέπεται, αρκεί να έχει 30% βιοντίζελ. Και ρωτάμε: έχετε υπολογίσει το κλιματικό αποτύπωμα αυτής της πρότασης; Για να καταλάβετε πόσο έξω ακόμα και από τα δεδομένα της επιστήμης βρίσκονται. Κανέναν υπολογισμό! Και δεύτερον, μπορούμε να σταματήσουμε να χρησιμοποιούμε πετρέλαιο θέρμανσης στις περιοχές που δεν έχει δίκτυο φυσικού αερίου ούτε επιδότηση για αντλία θέρμανσης; Τι θα κάνουν οι άνθρωποι αυτοί; Θα ανάψουν πάλι τζάκια και φουφούδες; Καμμία πρόβλεψη ούτε στο κοινωνικό ούτε στο επιστημονικό επίπεδο!

Υπάρχουν όμως και άλλα περιέργα «παραθυράκια». Βάζει έναν στόχο για φωτοβολταϊκά σε κτήρια, όπου χρησιμοποιεί έναν στόχο μεγαλύτερο -τα πεντακάσια τετραγωνικά- ακόμα και από αυτό που θέτει η Ευρωπαϊκή Ένωση -που λέει να κατέβουμε σε χαμηλότερα κτήρια, να βάλουμε παντού φωτοβολταϊκά-, αλλά εξαιρεί περιέργα τις τουριστικές εγκαταστάσεις. Ρωτάμε όλοι, όχι μόνο ο ΣΥΡΙΖΑ: Για ποιον λόγο εξαιρούνται οι τουριστικές εγκαταστάσεις; Απάντηση δεν λαμβάνουμε.

Και βέβαια κάνει και μια βασική επιλογή που χαρακτηρίζει την Κυβέρνηση Μητσοτάκη παντού. Αυτή η επιλογή είναι απλή. Η πολιτεία είναι απύσχα και αδύναμη. Ξεπουλιούνται τα πάντα στο ιδιωτικό κεφάλαιο και ο πολίτης είναι μόνος του και κατηγορούμενος. Πού εφαρμόζεται; Στις επικίνδυνες περιοχές δόμησης. Λέει: μπορείς να χτίσεις σε περιοχές που είναι επικίνδυνες για πλημμύρα ή για πυρκαγιά, αρκεί να πληρώσεις ιδιωτική ασφάλιση. Μάλιστα. Το κράτος δηλαδή δεν έχει καμία αρμοδιότητα να λέει τι είναι επικίνδυνο και τι όχι. Δεν πρέπει να κάνει σχέδια διαχείρισης κινδύνου πλημμύρας, δεν πρέπει να κάνει χωροταξικό σχεδιασμό και αφήνει τον πολίτη να επιλέγει μόνος του και μετά βέβαια να είναι και κατηγορούμενος. Αλλά ποιος μπορεί να επιλέγει; Μόνο αυτός που έχει λεφτά. Δηλαδή για τους υπόλοιπους δεν υπάρχει κρατικός σχεδιασμός, δεν υπάρχει κοινωνική μέριμνα, δεν υπάρχει σχέδιο της πολιτείας. Και μιλάμε μετά για κλιματική προσαρμογή! Αυτή η αντιεπιστημονικότητα αλλά και το πλάτσικο πίσω από τις πόρτες τις κλειστές των Υπουργείων γίνεται.

Υπάρχει και ένα άλλο κόλπο μέσα στο νομοσχέδιο. Λέει: Θα έχουμε κλιματικά ουδέτερα νησιά. Μάλιστα. Πώς θα τα έχουμε

αυτά; Θα τα έχουμε με ιδιώτες αναδόχους. Δηλαδή αν η «VOLKSWAGEN» ή κάποια άλλη εταιρεία διαλέξει ένα νησί για να κάνει ένα πείραμά της ή να κάνει μια επίδειξη ή να κάνει το μάρκετινγκ, αυτό το νησί μπορεί να έχει μέλλον στην κλιματική ουδετερότητα. Τα υπόλοιπα αγνοούνται, εκτός αν τα διαλέξει κάποιος χορηγός, για να του κάνουμε το χατίρι. Όμως κρύβει ότι γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο ο ΣΥΡΙΖΑ διεκδίκησε και πέτυχε σε οδηγία για την εμπορία αερίων του θερμοκηπίου να έχει η χώρα μας διαθέσιμους πόρους πάνω από 1 δισεκατομμύριο, που τους είχαν ξεχάσει μέχρι το τέλος του 2020 και με δική μας εργασία επανεργροποιήθηκαν. Και αυτούς τους πόρους τώρα πιθανόν να τους δώσουν και στους αναδόχους των νησιών.

Υπάρχουν και άλλα πολλά που θα μπορούσαμε να πούμε, για την ελλιπέστατη συμμετοχή της κοινωνίας, για την υποβάθμιση του ίδιου του Υπουργείου όπου η αντίστοιχη Διεύθυνση, δηλαδή η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής, δεν υλοποιεί πλέον το αντικείμενο του νομοσχεδίου, αλλά ο ΟΦΥΠΕΚΑ, αυτός ο φορέας με τα «γαλάζια» παιδιά έξω από το Υπουργείο. Υπάρχει όμως και υποβάθμιση του ελληνικού Κοινοβουλίου.

Υπάρχει και ένα σοβαρό θέμα, το μεγαλύτερο ζήτημα της ασφάλειας, δηλαδή της προσαρμογής της ανθεκτικότητας μεταφέρεται στο νεοσύστατο Υπουργείο, αυτό της Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, το οποίο όμως, όπως έχουμε αποκαλύψει και στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, δεν έχει οργανόγραμμα και δεν έχει προσωπικό. Δηλαδή παραπέμπονται αρμοδιότητες για την ασφάλεια της κοινωνίας σε ένα Υπουργείο το οποίο δεν μπορεί να τις υποστηρίξει, και το επισημαίνει και η Επιστημονική Υπηρεσία της Βουλής που λέει ότι είναι μπερδεμένες οι αρμοδιότητες μεταξύ των Υπουργείων.

Άρα έρχεται η Νέα Δημοκρατία με έναν νόμο ο οποίος μοιάζει με τροχονόμο γραφειοκρατικών υποχρεώσεων, μπλέκει τα πράγματα, χωρίς καμία ουσιαστική διάταξη για τα κοινωνικά θέματα της μετάβασης, για τη φτώχεια που δημιουργείται, για την πρόσβαση στα βασικά αγαθά του νερού, της ενέργειας, για το βασικό δικαίωμα, αυτό που λέμε «δικαίωμα σε ένα ασφαλές και υγιές περιβάλλον», να διαχειριστεί υποβαθμίζοντας τη λειτουργία της κοινωνίας μας και της οικονομίας μας ένα κρίσιμο ζήτημα.

Για παράδειγμα, δεν υπάρχουν μέσα ρυθμίσεις για τα άτομα που πλήττονται από αποκλεισμό. Δεν υπάρχουν μέσα ρυθμίσεις για τα δικαιώματα των ατόμων με ειδικές ανάγκες -τα είπαν στη διαβούλευση- ή για τις αλλαγές που γίνονται με βάση το φύλο πλέον στα δικαιώματα και στη θέση στην κοινωνία. Δεν υπάρχουν όλα αυτά. Δεν υπάρχει ούτε ενεργειακή δικαιοσύνη ούτε κλιματική δικαιοσύνη μέσα σε αυτό το νομοσχέδιο. Οι νέοι είναι απέξω και είναι απέξω κι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, διότι αυτό το νομοσχέδιο και γενικά η αλλαγή αυτή η μεγάλη δημιουργεί ανισότητες. Το ίδιο έγινε και στο Ταμείο Ανάκαμψης, το ίδιο γίνεται και στον κλιματικό νόμο.

Δεν αναγνωρίζει τα κοινωνικά θέματα και μάλιστα λέει ότι είναι κανονική, είναι φυσική η ανισότητα και εξακολουθεί να την ενισχύει. Το ευρωπαϊκό σύνθημα «Κανείς να μην μείνει πίσω» δεν μπαίνει στην πόρτα της Κυβέρνησης του κ. Μητσοτάκη.

Φάνηκε αυτό με τις τέσσερις χιλιάδες θέσεις ανέργων ήδη στις λιγνιτικές περιοχές, όπου η βίαιη και ψεύτικη απολιγνιτοποίηση, για να κάνει το χατίρι στα καρτέλ της ενέργειας, έχει οδηγήσει σε μια τραγική εξέλιξη της ανεργίας. Βαθαίνει όμως ταυτόχρονα η ενεργειακή φτώχεια της χώρας μας.

Ο κ. Μητσοτάκης διαφημίζει έναν ολιστικό τρόπο ζωής, που δεν πρέπει να μας ενδιαφέρει πόσα λεφτά βγάζουμε. Γιατί δεν το λέει αυτό στον κ. Στάση με τα χρυσά μπόνους -τη χλίδη, τις μετοχές, τις λιμουζίνες; Γιατί δεν το λέει αυτό στο καρτέλ ενέργειας, με τα εκατομμύρια, για να μην πω δισεκατομμύρια, υπερκέρδη εις βάρος των καταναλωτών; Γι' αυτούς έχουν σημασία τα λεφτά; Για την κοινωνία δεν έχουν δηλαδή;

Επιτρέψατε ένα πάρτι αισχροκέρδειας εδώ και έναν χρόνο. Δεν πετύχατε να πάρετε την εξαίρεση της ιβηρικής, κάτι που φάνηκε και στις τελευταίες διαπραγματεύσεις ότι δεν το κερδίζει η Ελλάδα, ενώ ταυτόχρονα φαίνεται ότι θα συνεχίσουμε τις επιδοτήσεις, αναγνωρίζοντας επιτέλους μετά από έναν χρόνο -το είπε ο ίδιος ο κύριος Υπουργός- ότι τελικά υπάρχουν υπερκέρδη, όλα αυτά που λέγαμε εδώ και έναν χρόνο.

Και το ερώτημα είναι για ποιον λόγο επιτρέψατε να υπάρχουν υπερκέρδη. Για ποιον λόγο επιτρέψατε να ταλαιπωρηθούν και οι καταναλωτές και οι παραγωγοί της χώρας μας; Για ποιον λόγο οδηγήσατε στην ενεργειακή φτώχεια ένα μεγάλο κομμάτι του ελληνικού πληθυσμού και στηρίζετε με επιδοτήσεις το ράλι της ακρίβειας;

Διότι εδώ και έναν χρόνο οι επιδοτήσεις που βγαίνουν από την τσέπη των καταναλωτών πηγαίνουν στο ράλι ακρίβειας. Δεν μειώνεται η τιμή της ενέργειας. Χρηματοδοτείτε την ακρίβεια.

Κύριε Πρόεδρε, στον ΣΥΡΙΖΑ πιστεύουμε ότι αυτή η σημαντική, συνταρακτική αλλαγή πρέπει να γίνει με την πολιτεία μπροστά. Η πολιτεία πρέπει να εγγυηθεί την κλιματική και ενεργειακή μετάβαση. Πρέπει να τη σχεδιάσει, να μπει μπροστά και να εγγυηθεί ότι κανείς δεν θα μείνει πίσω.

Αυτή η διαδικασία πρέπει να γίνει με δημοκρατία και δικαιοσύνη μέσα στην κοινωνία μας, εξασφαλίζοντας το δικαίωμα σε ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον, αλλά και στα βασικά αγαθά του νερού και της ενέργειας. Χρειάζεται δίκαιος επιμερισμός των βαρών και διάχυση των ωφελειών. Αυτό σημαίνει ενεργειακή δημοκρατία.

Γι' αυτό εμείς νομοθετήσαμε τις ενεργειακές κοινότητες, τις οποίες έχετε παγώσει τρία χρόνια, ώστε δεν υπάρχει δυνατότητα ούτε για συναίνεση στη χωροθέτηση ούτε για χαμηλότερη τιμή ενέργειας σε όλη την περιφέρεια της χώρας μας.

Και είναι ξεκάθαρο ότι έχετε ξεχάσει τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης του ΟΗΕ από αυτό το σημαντικό νομοθέτημα, αυτό το σήμα που φοράμε, τους δεκαεπτά στόχους. Δεν έχετε περιλάβει κανένα μέτρο για τις χρηματοδοτήσεις, με βάση το κλιματικό αποτύπωμα. Δηλαδή θα εξακολουθούμε να χρηματοδοτούμε έργα που έχουν υψηλό ανθρακικό αποτύπωμα ή είναι ανασφαλή ως προς τον κλιματικό κίνδυνο;

Δεν υπάρχει και αυτό μέσα και εμποδίζετε την πρόσβαση σε βασικά αγαθά με την εξέλιξη πρακτικά αυτού του κλιματικού νόμου, μιας και δημιουργούνται νέες ανισότητες που δεν υπάρχει ούτε η λογική «ας είναι συννομιλητής η κοινωνία για να προλάβουμε πιθανά ανισότητες» και το βασικό: για να κάνουμε συμμετόχο την κοινωνία και την παραγωγή σε αυτή την αλλαγή.

Πιστεύετε ότι η αλλαγή του παραγωγικού και του καταναλωτικού μοντέλου μπορεί να γίνει χωρίς τη συμμετοχή των παραγωγών, χωρίς τη συμμετοχή της κοινωνίας, μέσα σε κλειστές πόρτες υπουργείων που συνομιλείτε μόνο εσείς με το καρτέλ της ενέργειας;

Γι' αυτό και πιστεύουμε ότι πρέπει ο κλιματικός νόμος να είναι πιο απαιτητικός. Η Ελλάδα πρέπει να βάλει πιο απαιτητικούς στόχους για κλιματική ουδετερότητα το 2045 και να βάλει και στόχο απεξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και το φυσικό αέριο στην ηλεκτροπαραγωγή νωρίτερα, ίσως και το 2035, γιατί μας δεσμεύετε για πάρα πολλά χρόνια στο φυσικό αέριο.

Και να εφαρμόσετε την προγραμματική πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ, ώστε το 50% των νέων αδειών σε έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας να είναι αυτοπαραγωγή, αυτοκατανάλωση και ενεργειακές κοινότητες. Το κάνει όλη η Ευρώπη. Προχωράει όλη η Ευρώπη μπροστά και εσείς μας στέλνετε σε έναν ενεργειακό «μεσαίωνα», ταυτόχρονα με την ενεργειακή φτώχεια.

Και εδώ πράγματι χρειάζεται να παίξουν ρόλο οι τοπικές κοινωνίες, οι δήμοι, οι τοπικοί παραγωγοί που φιμώνονται με αυτό το νομοσχέδιο. Πρέπει οπωσδήποτε να στηριχθεί η ενεργειακή μετάβαση με δύο μέτρα: δημόσιο έλεγχο στα δίκτυα και στην αποθήκευση ενέργειας και ένας άλλος ρόλος της ΔΕΗ με το δέλτα μπροστά με το δέλτα σημαντικό, με τον πολίτη και τον παραγωγό μέσα στη λειτουργία της επιχείρησης προς όφελός τους.

Δεν μπορεί η επιχείρηση αυτή να γράφει κέρδη στο χρηματιστήριο και να μην στηρίζει τον Έλληνα καταναλωτή και τον Έλληνα παραγωγό. Έτσι υποβαθμίζεται και η κοινωνία και η οικονομία της χώρας μας. Έτσι θα πετύχουμε έναν μετασχηματισμό προς όφελος όλων και των μικρομεσαίων και των αγροτών και των νέων που λείπουν, με στοχευμένα προγράμματα, με μια πολιτεία που θα ασκεί τον ρόλο της.

Το δέλτα δεν έχει σημασία μόνο στη ΔΕΗ. Το δέλτα έχει σημασία και σε άλλες αλλαγές. Είναι δυνατόν εδώ και τρία χρόνια

να μην έχετε καταφέρει να αλλάξετε ούτε ένα κούφωμα σε ένα δημόσιο κτήριο και να ζητάτε και να μιλάτε για ηλεκτροκίνηση και για εξοικονόμηση; Ένα!

Πείτε μας ποιος δημοτικός στόλος έχει ηλεκτροκινήσει, ποιο δημόσιο μεταφορικό μέσο έχει ηλεκτροκινήσει. Πείτε μας σε ποιο κτήριο έχετε εφαρμόσει πρόγραμμα εξοικονόμησης ενέργειας. Ήταν έτοιμα από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ. Σας τα αφήσαμε έτοιμα με προϋπολογισμό και τα παγώσατε όλα αυτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε. Έχετε πάει στα είκοσι λεπτά.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ: Έχετε δίκιο, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ κατ' αρχάς για την ανοχή. Είναι ένα πολύ σημαντικό θέμα για να το αφήσουμε στην ελλιπή προσέγγιση που κάνει η Κυβέρνηση.

Κλείνω λέγοντας ότι εκτός από τα μεγάλα μέτρα του μετριασμού, χρειάζονται και πολύ σημαντικές παρεμβάσεις στην προσαρμογή. Και εδώ μας φαίνεται αδιανόητο ότι έχουμε μια Κυβέρνηση η οποία μιλάει για το περιβάλλον, για την ασφάλεια, δεν έχει όμως ολοκληρώσει τα σχέδια διαχείρισης κινδύνου πλημμύρας που έπρεπε να αναθεωρηθούν μέχρι τον προηγούμενο Δεκέμβριο, τα σχέδια διαχείρισης λεκανών απορροής που επίσης έπρεπε να ολοκληρωθούν μέχρι τον προηγούμενο Δεκέμβριο. Είναι στόχοι της Ευρώπης που δεν τους έχετε πιάσει ούτε καν στην ανάθεση των μελετών και με σοβαρά προβλήματα όσον αφορά τη δασική στρατηγική, την πρόληψη των πυρκαγιών, τα υδατορεύματα.

Υπάρχουν βασικά νομοθετικά κενά, όχι μόνο στην αποθήκευση ενέργειας που έχετε κάνει τρία χρόνια να φέρετε νομοσχέδιο ή στα θαλάσσια αιολικά, αλλά και στα θέματα ασφάλειας της κοινωνίας.

Δεν έχει το νομοσχέδιο αυτό –και κλείνω, κύριε Πρόεδρε– ένα επαρκές σύστημα διακυβέρνησης. Δεν έχει ανεξάρτητες επισημονικές επιτροπές για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων, όπως είναι η κλιματική συνέλευση που την είχε προτείνει και το Κίνημα Αλλαγής. Δεν έχει μέσα τη συμμετοχή και τη διαφάνεια στα αποτελέσματα και υπάρχουν σοβαρά ζητήματα ακόμα και στη μεταφορά των αποτελεσμάτων για την κλιματική παρακολούθηση.

Θεωρούμε, λοιπόν, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, ότι αυτό το νομοσχέδιο είναι κατώτερο των προσδοκιών και γι' αυτό τον λόγο είναι και επικίνδυνο. Καθυστερεί την Ελλάδα, όπως συνολικά καθυστερεί τη χώρα μας αυτή η καταστροφική Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη.

Γι' αυτόν τον λόγο έχουμε σοβαρότατα ζητήματα σχετικά με αυτόν τον νόμο. Δεν αποτελεί κλιματικό νόμο. Είναι ψευδεπίγραφος ο τίτλος και αυτό είναι το βασικό μας πρόβλημα. Γι' αυτόν τον λόγο έχουμε καταθέσει προτάσεις για να τον αλλάξετε. Δεν έχετε την επάρκεια όμως ούτε να ακούσετε τις προτάσεις.

Γι' αυτό και λέμε ότι αυτή η Κυβέρνηση πρέπει να φύγει το συντομότερο. Καθυστερείτε την Ελλάδα, δημιουργείτε ανασφάλεια στην Ελλάδα, ενεργειακή εξάρτηση και ενεργειακή φτώχεια. Τι άλλο πια περιμένετε για να δείτε τα αποτελέσματα αυτής της καταστροφικής διακυβέρνησης;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστώ κι εγώ.

Παρακαλώ όμως, όπως έχω πει, να τηρείται ο χρόνος, γιατί οι πληροφορίες λένε ότι έχουν εγγραφεί πάρα πολλοί συνάδελφοι σας.

Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα της ηλεκτρονικής εγγραφής των ομιλητών.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Αρβανιτίδης Γεώργιος από το Κίνημα Αλλαγής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διαχρονικά η δημοκρατική παράταξη της χώρας, το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής, πέρα από τις άλλες μεγάλες αλλαγές, έχει αφήσει ένα θετικό αποτύπωμα και στην πολιτική για το περιβάλλον.

Είμαστε λοιπόν υπερήφανοι που ως παράταξη βάλαμε πρώτοι στην πολιτική ατζέντα την ανάγκη ψήφισης του πρώτου εθνικού κλιματικού νόμου. Και αυτή η πρωτοπορία μας στα ζητήματα πε-

ριβάλλοντος και κλιματικής αλλαγής δεν είναι συγκυριακή, είναι βαθιά ριζωμένη στην ιδεολογία μας, στο DNA του ΠΑΣΟΚ: Από τον εμβληματικό νόμο περιβάλλοντος, τον ν.1650/1986, τους επιθεωρητές περιβάλλοντος το 2001 που εσείς, η κυβέρνησή σας, αποφασίσατε να διαλύσετε, το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής που ιδρύσαμε το 2009 σε χαλεπούς καιρούς, μέχρι τα πρώτα προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας, τα φωτοβολταϊκά στις στέγες και την ενίσχυση των μικρών νοικοκυριών με τον ν.3851.

Σε όλες αυτές τις περιβαλλοντικές νομοθετικές μας πρωτοβουλίες συνδυάζαμε πάντοτε την προστασία του περιβάλλοντος με τη στήριξη και την προστασία των πιο ευάλωτων κοινωνικών ομάδων. Εφαρμόζαμε δηλαδή αυτό που λέμε «κλιματική δημοκρατία» και «κλιματική δικαιοσύνη».

Αυτή η φιλοσοφία, αυτές οι δύο βασικές αρχές ενέπνευσαν και την πρότασή μας για τον κλιματικό νόμο. Θυμίζω ότι μετά από πρωτοβουλία της αιμνηστης Προέδρου του Κινήματος Αλλαγής Φώφης Γεννηματά, είχαμε παρουσιάσει ήδη από τον Μάρτη του 2021 έναν οδικό χάρτη τεσσάρων σημείων, τεσσάρων βημάτων για μια ελληνική κλιματική νομοθεσία.

Χρειάστηκε να περάσει ένας και πλέον χρόνος για να καταφέρει η Κυβέρνησή σας να μας καταθέσει αυτό που εσείς ονομάζετε «πρώτο εθνικό κλιματικό νόμο». Καλωσορίζουμε λοιπόν όσους ανακάλυψαν όψιμα, το 2019 και το 2022, την ανάγκη προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και στην πράσινη ανάπτυξη.

Αλλά αυτό το κείμενο, αυτό που μας έχετε καταθέσει, κύριε Υπουργέ, ως Εθνικό Κλιματικό Νόμο δεν έχει καμμία σχέση απολύτως με όσα «αναλυτικά και ολιστικά», κατά τη δική σας διατύπωση των τελευταίων ημερών, είχαμε καταθέσει εμείς πριν από έναν χρόνο. Ξεκινήσατε με άλλο κείμενο και άλλες εξαγγελίες και καταλήγετε σε ένα νομοσχέδιο που θα είναι παράδειγμα δυστυχώς αποφυγής από άλλες χώρες. Είναι για εμάς ένας κλιματικός νόμος-πυροτέχνημα. Θα έχουμε κλιματικό νόμο, αλλά θα είναι σαν να μην έχουμε τελικά. Και αυτό το υπαγόρευαν τα επικοινωνικά σας επιτεύγματα και το επιτελικό σας κράτος. «Φτιάξτε έναν κλιματικό νόμο, επειδή το υποσχθήκαμε, αλλά να μην είναι τελικά κλιματικός νόμος. Να δείχνει όμως ότι είναι και τελικά να μην είναι». Σε αυτό παίρνετε άριστα, είναι το μόνο σημείο στο οποίο παίρνετε άριστα.

Γι' αυτό χθες έκανα λόγο και για μια «αίσθηση κλιματικής απογοήτευσης» που επικρατεί σε όλους όσοι πιέσαμε και φωνάξαμε να έρθει ένας τέτοιος νόμος στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Όλοι μας σχεδόν, κόμματα, φορείς, οργανώσεις αναγνωρίζουμε την ανάγκη ύπαρξης εθνικής κλιματικής νομοθεσίας. Και αυτό το εκμεταλλεύεστε και θεωρείτε ότι ταυτιζόμαστε, επειδή ακριβώς όλοι το αναζητούμε. Αλλά και όλοι σχεδόν δηλώνουν ότι αυτός ο κλιματικός νόμος που μας καταθέσατε είναι δυστυχώς κατώτερος των κλιματικών περιστάσεων.

Το νομοσχέδιο που καταθέσατε, κύριε Υπουργέ, είναι ένας κλιματικός νόμος στον οποίο η Κυβέρνηση όχι μόνο δεν επεδίωξε ευρύτερη κοιμματική συναίνεση, αλλά αφήνει δυστυχώς παντελώς απ' έξω το Κοινοβούλιο και ας μας έλεγε τα αντίθετα ο ίδιος ο Πρωθυπουργός στην κοινή συνεδρίαση των επιτροπών πέρυσι. Είναι ένας κλιματικός νόμος που δεν διαμορφώθηκε δυστυχώς από τα κάτω. Είναι ένας κλιματικός νόμος που δεν έδωσε λόγο στις νέες γενιές. Είναι ένας νόμος που εσείς, ως Κυβέρνηση, δεν σεβαστήκατε την αξία του και τη σημασία του.

Γιατί αν σεβόσασταν την αυτοτελή σημασία ενός κλιματικού νόμου δεν θα φέρνατε τροπολογίες παρ' όλο που είναι σημαντικές και πρέπει να ρυθμίσουν θέματα χθες τα μεσάνυχτα, που δυστυχώς στρέφουν αλλού τη συζήτηση. Δεν αμφισβητώ καθόλου τη σημασία αυτών των τροπολογιών για σημαντικά ενεργειακά και περιβαλλοντικά θέματα, για τους λογαριασμούς του ρεύματος, για τις ενεργειακές εταιρείες, για το Κτηματολόγιο, για τους δευτερεύοντες διατάκτες του άρθρου 55, που ψηφίσατε πριν από δύο μόλις μήνες, και έρχεστε τώρα, κατά την προσφιλή σας τακτική, να τροποποιήσετε. Με όλα αυτά βάζετε όμως σε δευτερεύουσα σημασία τον κλιματικό νόμο και την ανάγκη να αποκτήσει η χώρα έναν νόμο που οδηγεί σε άλλη κατεύθυνση την ίδια μας τη ζωή.

Προφανώς και πρέπει να ρυθμιστούν όλα αυτά τα θέματα,

αλλά πρώτον, όχι στον κλιματικό νόμο και δεύτερον, όχι με αυτό τον τρόπο, με τροπολογίες της τελευταίας στιγμής. Μας είπατε προηγούμενα, και φυσικά αυτό είναι το βασικό σας επιχείρημα, «Μα, τι θέλετε; Να μην ελαφρύνουμε τους λογαριασμούς ρεύματος των καταναλωτών;» Χθες έπρεπε να το κάνετε, κύριε Υπουργέ, είναι η απάντηση, όχι σήμερα. Εάν μας είχατε ακούσει νωρίτερα και είχατε υιοθετήσει τις προτάσεις μας έγκαιρα, δεν θα φτάναμε σε αυτά τα επίπεδα ρεκόρ της ενεργειακής ακρίβειας σήμερα.

Πόσους μήνες πριν φωνάξαμε για πιαφόν στη λιανική; Πόσους μήνες πριν φωνάξαμε για τα υπερκέρδη των ενεργειακών εταιρειών και την ανάγκη φορολόγησής τους; Πόσα χρόνια πριν φωνάξαμε για δίκτυα και υποσταθμούς, για ενίσχυση των δικτύων του ΔΕΔΔΗΕ, για δίκτυα του ΑΔΜΗΕ, για αποθήκευση, εδώ σε αυτήν την Αίθουσα; Δύο χρόνια διαρκώς και μειδιούσατε, όπως και τώρα πιθανόν κάνετε πολλές φορές, μέσα στην αναγκαιότητα να γίνουν αυτές οι υποδομές που θα έδιναν στη χώρα άλλες δυνατότητες και σε εσάς για να αντιμετωπίζετε τα προβλήματα.

Έρχεται χθες το πόρισμα της Πυροσβεστικής για τη φωτιά πέρουσι στη Βαρυμπόμπη και κάνει λόγο για κακοσυντηρημένο πυλώνα του ΑΔΜΗΕ. Εκατό χιλιάδες στρέμματα καμένα λόγω κακοσυντήρησης. Ποιος θα τα αποζημιώσει τώρα; Από πού; Από ποιους πόρους; Από ποιον προϋπολογισμό θα λείψουν αυτοί οι πόροι;

Πόσα χρόνια πριν μιλάγαμε για ρήτρα βιώσιμης μετάβασης στη δυτική Μακεδονία και τη Μεγαλόπολη, και εσείς ακόμα ως Κυβέρνηση δεν έχετε αποφασίσει τι θα κάνετε με την επένδυση «Πτολεμαΐδα 5». Ξοδεύτηκε 1,5 δισεκατομμύριο, είναι η πιο σύγχρονη υποδομή και ακόμα δεν δουλεύει. Ούτε τότε ούτε τι θα γίνει μετά το 2028 ξέρουμε. Μια μονάδα που το μόνο που ξέρουμε είναι το πότε θα σταματήσει να λειτουργεί με λιγνίτη, το 2028, ενώ δεν ξέρουμε πότε θα ξεκινήσει και πώς θα συνεχίσει.

Πόσους μήνες φωνάζουμε να επικαιροποιηθεί το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα, το ΕΣΕΚ, και να έρθει το νομικό πλαίσιο για την αποθήκευση ενέργειας; Με ένα παρωχημένο ΕΣΕΚ και με έναν άτολμο κλιματικό νόμο πώς περιμένετε, με ποια εργαλεία περιμένετε να πετύχετε τους στόχους σας της ενεργειακής πολιτικής, να πετύχουμε χαμηλότερες τιμές, να ελαφρύνουμε το κόστος για τις επιχειρήσεις, για τα ευάλωτα νοικοκυριά και τους πόστες;

Χρειαζόμαστε λύσεις περισσότερο λοιπόν ριζοσπαστικές, συμμετοχικές και καινοτόμες. Στο ΠΑΣΟΚ, στο Κίνημα Αλλαγής, συνεχώς καταθέτουμε προτάσεις έγκαιρα και τεκμηριωμένα. Το ίδιο κάνουμε και σήμερα, και τώρα με τον κλιματικό νόμο. Καταθέτουμε λοιπόν τροπολογία απολύτως σχετική με το νομοσχέδιο και ζητάμε να την κάνετε δεκτή, κύριε Υπουργέ.

Προτείνουμε λοιπόν να τροποποιηθεί το παρόν νομοσχέδιο και να ενσωματωθούν τρεις πολύ συγκεκριμένες αλλαγές. Πρώτον, να μπει μια στοχοθεσία σταδιακής απεξάρτησης από το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο, συμβατή με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν μπορεί τη στιγμή που όλη η Ευρώπη συζητά την ενεργειακή απαγκίστρωσή της από το φυσικό αέριο, εδώ εμείς να βάζουμε στόχο μόνο για την απεξάρτηση της χώρας από τον λιγνίτη.

Δεύτερον, να συσταθεί μια κλιματική συνέλευση όπου θα ανοίξει ο διάλογος με την κοινωνία, με συμμετοχή ιδίως των νέων ανθρώπων. Διστάζετε να το κάνετε και ρίχνετε το μπαλάκι στον ΟΦΥΠΕΚΑ και ένα διαδικτυακό φόρουμ διαβούλευσης.

Και τρίτον, να συσταθεί ανεξάρτητο εθνικό επιστημονικό συμβούλιο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Βασικές και απαραίτητες αλλαγές, οι οποίες ίσως θα έδιναν περιεχόμενο σε αυτό το νομοθέτημα.

Εσείς αντί για ανεξάρτητο επιστημονικό συμβούλιο φτιάχνετε ένα ακόμα όργανο, υπαγόμενο στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας. Αυτές λοιπόν οι τρεις πολύ συγκεκριμένες διατάξεις, κατά τη γνώμη μας, αλλάζουν σημαντικά το νομοσχέδιο και το επαναφέρουν στον βασικό του προορισμό, που δεν είναι άλλος από την απανθρακοποίηση, την ουδέτερη κλιματικά οικονομία το 2050, αλλά με έναν δίκαιο τρόπο.

Το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής ζητάει λοιπόν να μπει η χώρα μας σε τροχιά κλιματικής ουδετερότητας μέχρι το 2050, με όρους

κλιματικής δημοκρατίας και κλιματικής δικαιοσύνης. Αυτή είναι η διαφορά μας, η διαφορά της αντίληψης που έχουμε με την Κυβέρνησή σας, που δεν συμμερίζεται και νομίζω ότι δεν κατανοεί τους όρους αυτούς. Θα σας πάρει ίσως μερικά χρόνια για να βάλετε στο πολιτικό σας λεξιλόγιο την κλιματική δημοκρατία και την κλιματική δικαιοσύνη. Ελπίζω βέβαια λιγότερα χρόνια απ' όσα χρειάστηκε για να βάλετε τον όρο της κλιματικής αλλαγής και πράσινης ανάπτυξης.

Θεμελιακό λοιπόν στοιχείο της πρότασής μας ήταν η συμμετοχή των πολιτών και της κλιματικής δημοκρατίας και ιδιαίτερα των νεότερων γενεών για λόγους διαγενεακής αλληλεγγύης και κλιματικής δικαιοσύνης, μέσα από μια συγκεκριμένη θεσμική διαδικασία συνδιαμόρφωσης νομοθέτησης αλλά και της παρακολούθησης της εφαρμογής του πρώτου ελληνικού κλιματικού νόμου. Εσείς φοβηθήκατε βέβαια κάτι τέτοιο και δείξατε το δικό σας συντηρητικό DNA ως παράταξη, παρά τις προσπάθειές σας τόσο καιρό για πράσινο λίφτινγκ.

Συντοπικά είχαμε προτείνει το πώς πρέπει να διαμορφωθεί και να συνταχθεί ο ελληνικός κλιματικός νόμος, τι στόχους πρέπει να περιέχει, πώς να ελέγχεται η εφαρμογή του, ποιες προτεραιότητες πρέπει να ακολουθήσουν την ψήφισή του. Ιδιαίτερα είχαμε προτείνει την κλιματική συνέλευση με ένα ανεξάρτητο κλιματικό συμβούλιο σαν επιστημονικό όργανο.

Όλα αυτά θα κατέληγαν σε τέσσερις νομικά δεσμευτικούς στόχους. Πρώτον, τη θεσμοθέτηση ποσοστιαίων στόχων για τη μείωση των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου ανά τομέα, την εξοικονόμηση ενέργειας και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για το 2030, το 2040 και το 2050, σε σύγκριση βέβαια με τα ποσοστά εκπομπών του 1990

Δεύτερον, την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας στην Ελλάδα μέχρι το 2050.

Τρίτον, συγκεκριμένους στόχους μείωσης εκπομπών που προκαλούνται από δράσεις της κυβέρνησης και του δημόσιου τομέα μέχρι το 2030.

Τέταρτον, συγκεκριμένο προϋπολογισμό υποστήριξης της επίτευξης των στόχων και των σχετικών δομών που απαιτούνται.

Παράλληλα προτείναμε να υπάρξει αναβάθμιση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, αναβάθμιση της Βουλής, στην οποία μαζί με την Επιτροπή Οικονομικών θα πρέπει να κατατίθεται και να αξιολογείται συγκεκριμένο σχέδιο μείωσης των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου ανά τομέα. Αλλά και να κατατίθεται επίσης και υποστηρικτικός προϋπολογισμός.

Δεν κάνουμε νομοθετήματα για να δείξουμε βούληση, αλλά πρέπει να αποδείξουμε και να δεσμεύσουμε με ποιον τρόπο αυτό θα υλοποιηθεί και πώς θα υλοποιήσουμε και θα πετύχουμε τους στόχους μας.

Τέλος, βάζαμε δεκαέξι προτεραιότητες, μετά την ψήφιση του κλιματικού νόμου, που ανάμεσα στις άλλες ήταν να υπάρξει σύστημα υποστήριξης όσων θιγούν οικονομικά. Διότι θα θιγούν στη μετάβαση αυτή πάρα πολλοί και ιδιαίτερα οι ευάλωτοι οικονομικά, νοικοκυριά, επιχειρήσεις και επενδυτές.

Η εξοικονόμηση ενέργειας κι η εφαρμογή σε κάθε απόφαση της βασικής αρχής «ενεργειακή απόδοση πρώτα» με μέτρα για τον περιορισμό της ενεργειακής φτώχειας.

Η θεσμοθέτηση ταμείου ασφάλισης –ιδιαίτερα σημαντικό αυτό– προκειμένου να θωρακιστούν τα νοικοκυριά από τα ακραία καιρικά φαινόμενα, στα πρότυπα αντίστοιχων ταμείων που λειτουργούν ήδη σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Η ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης –ιδιαίτερα σημαντικό θέμα, αν θέλουμε να διαμορφώσουμε περιβαλλοντική συνείδηση και κουλτούρα προσαρμογής στις νέες γενιές.

Και βέβαια ο εντοπισμός προϊόντων και υπηρεσιών που σχετίζονται με την προστασία του κλίματος, ώστε να τεθούν αυτά άμεσα σε χαμηλότερες κλίμακες ΦΠΑ βάσει κριτηρίων κλιματικής ουδετερότητας.

Επίσης, η προώθηση της βιώσιμης παραγωγής, γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό στον αγροδιατροφικό τομέα.

Για μας ήταν ξεκάθαρο από την αρχή, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι ο κλιματικός νόμος θα έπρεπε να ήταν ένα τελείως διαφορετικό νομοσχέδιο και θα έπρεπε να είναι τελείως διαφορετικό. Και η Κυβέρνηση όφειλε να επιδείξει μια εντελώς άλλη

φιλοσοφία διαμόρφωσης, μια εντελώς άλλη προσέγγιση στην εφαρμογή του. Δεν θα έπρεπε να αρκестεί σε μια τυπική διαβούλευση και σε μια συνηθισμένη διαδικασία κατάθεσης νομοσχεδίου, απλά και μόνο για να καλύψει τα προσχήματα και να έρθει κι από πάνω με τροπολογίες να εκτρέψει δυστυχώς, όπως κάνει σήμερα, τη συζήτηση και το ενδιαφέρον για τον κλιματικό νόμο.

Το επιχείρημά σας δε «δεν μας κάνετε προτάσεις», τουλάχιστον για μας και ιδιαίτερα σε αυτό το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, καταρρίπτεται πανηγυρικά. Πέρα από το ολοκληρωμένο σχέδιο που σας είχαμε καταθέσει το 2021 και τη σημερινή τροπολογία που σας έχω αναφέρει, συγκεκριμένες αλλαγές στα άρθρα του νομοσχεδίου στις συνεδριάσεις των επιτροπών –και αναμένουμε τη στάση σας στη συζήτηση σήμερα– προτείναμε, ανάμεσα σε άλλα, να αποσύρετε το άρθρο 23 και να σχεδιάσετε πιο μελετημένα την ασφάλιση για τα επικίνδυνα φυσικά φαινόμενα μέσω του ταμείου που σας προανέφερα, όταν μάλιστα έχετε πρόσφατα νομοθετήσει την υποχρέωση καταβολής αποζημίωσης για όλους τους καταστροφικούς κινδύνους στις ανασφάλιστες επιχειρήσεις με τον πρόσφατο νόμο για την κρατική αρωγή, τον ν.4797.

Είναι απολύτως βέβαιο ότι θα δούμε τόσο το άρθρο 23 όσο και πάρα πολλά άρθρα από αυτό το νομοσχέδιο να τροποποιούνται σύντομα. Δεν θα είναι η πρώτη φορά και ούτε και η τελευταία. Δεν μας αιφνιδιάζετε. Προσφιλής σας τακτική η πρόχειρη νομοθέτηση, από τον νόμο για την ηλεκτροκίνηση, που τροποποιείτε ήδη τρία άρθρα με το παρόν νομοσχέδιο, μέχρι την κατά παραγγελία νομοθέτηση για το ΤΕΕ, για το οποίο ΤΕΕ φέρνεται κάθε φορά κι ένα άρθρο σε άσχετα νομοσχέδια για να το καταστήσετε εν τέλει εντελώς κυβερνητικό όργανο.

Με την τροπολογία 1318 το ΤΕΕ παίρνει ακόμα ένα μπόνους 12 εκατομμύρια για να καλύψει λειτουργικές δαπάνες ως φορέας υλοποίησης προγραμμάτων εξοικονόμησης, «αρχικά» 12 εκατομμύρια, όπως επισημαίνει –αρχικά– η έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου. Δεν ξέρουμε τελικά πόσο θα μας κοστίσει όλη αυτή η διαδικασία στήριξης από το ΤΕΕ των κυβερνητικών επιλογών.

Την ίδια ώρα το Γενικό Λογιστήριο δεν μας λέει ούτε αυτό, πόσα χρήματα είναι η έκτακτη εισφορά του 90% στα υπερκέρδη των παραγωγών ενέργειας, που φέρνεται επίσης με τροπολογία. Δεν ξέρω αν το κρατάτε τελικά επτασφράγιστο μυστικό ή αν δεν πρόκειται ποτέ κανείς να μάθει πόσα τελικά ήταν αυτά τα υπερκέρδη. Η ουσία είναι ότι έρχεστε για μια ακόμη φορά καθυστερημένα, αφού έχει πληρώσει το ελληνικό νοικοκυριό και οι επιχειρήσεις το κόστος της αδράνειάς σας, να παίξετε την κολοκυθιά: «Δεν είναι 900, αλλά είναι 600, και γιατί να είναι 600, μπορεί να είναι 200 και αφού μπορεί να είναι 200, γιατί να μην είναι και 50 εκατομμύρια» και ούτω καθεξής. Λίγη σοβαρότητα, κύριε Υπουργέ, δεν βλάπτει από την Κυβέρνηση, η οποία δυστυχώς δεν θέλει και δεν μπορεί να επιδείξει αντακλαστικά μπροστά στα κλιμακούμενα προβλήματα, τόσο στην ενέργεια, στο περιβάλλον, στην οικονομία. Κι έχουμε μπροστά μας δυστυχώς ένα δύσκολο ενεργειακό καλοκαίρι, όχι μόνο λόγω του ενεργειακού κόστους και της εκτόξευσης των τιμών, αλλά και των πιθανών κινδύνων ενεργειακού μπλακάουτ και διακοπών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας, εμείς ως ΠΑΣΟΚ και Κίνημα Αλλαγής βάλαμε και βάζουμε την πολιτική ατζέντα του αύριο, μακριά από επικοινωνιακή διαχείριση ή επένδυση στον λαϊκισμό. Δύο στοιχεία που πρέπει να συμφωνήσουμε όλοι σε αυτή την Αίθουσα, η επικοινωνία χωρίς περιεχόμενο και ο λαϊκισμός είναι αυτά που κράτησαν και κρατούν την Ελλάδα δέσμια στο παρελθόν.

Το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής ξανάρχεται, γιατί εμείς ξέρουμε και μπορούμε να μιλήσουμε ξανά για το μέλλον με σοβαρότητα και ειλικρίνεια, με σοβαρό λόγο και πειστικές προτάσεις.

Προτείναμε έναν κλιματικό νόμο με κλιματική δημοκρατία και κλιματική δικαιοσύνη, φέρνοντας στο προσκήνιο τις αγωνίες νέων ανθρώπων. Η Κυβέρνηση ανταποκρίθηκε καθυστερημένα και μας έφερε έναν κλιματικό νόμο με πολλούς δυστυχώς αστερίσκους. Όσο όμως κι αν συμφωνήσουμε στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας αυτή η κομματική σύγκλιση δε σημαίνει και ταύτιση. Η κλιματικά ουδέτερη οικονομία δεν είναι μια πολιτικά ουδέτερη πορεία, αλλά είναι μια πορεία με ισχυρό πολιτικό πρόσημο.

Το δικό μας σοσιαλδημοκρατικό πρόσημο δίνει προτεραιότητα στις νέες γενιές, δίνει προτεραιότητα στην ενεργειακή δημοκρατία, τις ενεργειακές κοινότητες, τους μικρούς παραγωγούς ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Δίνει προτεραιότητα στην αποκέντρωση της παραγωγής ενέργειας και όχι στη συγκέντρωση σε τέσσερις πέντε μεγάλους ομίλους. Δίνει προτεραιότητα στην προστασία των καταναλωτών και της εγχώριας παραγωγής. Δίνει προτεραιότητα στη ρύθμιση των αγορών και όχι στην αχαλίνωτη απορρύθμιση. Δίνει προτεραιότητα στον ρόλο του δημοσίου, στα δίκτυα, στις ενεργειακές υποδομές.

Και επειδή μαθαίνουμε, κύριε Υπουργέ, ότι η ιδιωτικοποίηση της ΔΕΠΑ Υποδομών στην «ITALGAS» μετά από απαιτήσεις της ΡΑΕ έχει μπλοκάρει, νομίζω ότι θα είχε τον χρόνο να μας πείτε κάτι πάνω σε αυτό.

Η Κυβέρνηση λοιπόν έφερε έναν κλιματικό νόμο χαμηλών προσδοκιών, περιορισμένων δυνατοτήτων και δυστυχώς έωλων αποτελεσμάτων. Φοβάμαι ότι αν δεν αλλάξει ριζικά, θα είναι ένας κλιματικός νόμος που δυστυχώς θα μείνει στα χαρτιά.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από το Κίνημα Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστώ πολύ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα η ειδική αγορήτρια του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Διαμάντω Μανωλάκου.

ΔΙΑΜΑΝΤΩ ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ξημερώματα σήμερα καταθέσατε τις δύο τροπολογίες. Το συνηθίζετε, και εσείς και οι προηγούμενοι του ΣΥΡΙΖΑ, και ας παριστάνουν τους διαμαρτυρούμενους. Γίνεται όταν ντρέπεστε να συζητηθούν ανοιχτά και καθαρά τα ψέματα που λέτε.

Διότι η οικονομική ενίσχυση του ηλεκτρικού, πρώτον, είναι ανεπαρκής και καλύπτει μέρος των απωλειών. Τα λαϊκά νοικοκυριά θα συνεχίσουν να πληρώνουν τους υπέρογκους λογαριασμούς, εάν έχουν. Δεύτερον, το ζήτημα δεν είναι αν θα τα πάρετε από τον λαό σαν καταναλωτή ή σαν φορολογούμενο, γιατί από τον κρατικό προϋπολογισμό πληρώνονται. Και τρίτον, τέτοιες τροπολογίες δεν αντιμετωπίζουν τις αιτίες της ακρίβειας, που γίνονται καθημερινά.

Απάντηση πραγματικής ανακούφισης δίνει μόνο η τροπολογία του ΚΚΕ, που δεν αποδέχeste, και μετά λέτε ότι δεν έχουμε προτάσεις. Γιατί; Διότι δεν σας βολεύουν φιλολαϊκές λύσεις και προτάσεις.

Αλλά και ο κλιματικός νόμος αντιπεριβαλλοντικός και ψευδο-πίγραφος είναι και θα αλλάξει βίαια και απάνθρωπα τις ζωές εκατομμυρίων ανθρώπων και κυρίως της νέας γενιάς, προκειμένου να πολλαπλασιαστούν τα κέρδη μιας χούφτας ενεργειακών, αλλά και άλλων, ομίλων. Διαμορφώνει και περιέχει όλους τους όρους εκείνους που εξασφαλίζουν ικανοποιητική κερδοφορία για νέες επενδύσεις στον τομέα της πράσινης ενέργειας και άλλους κλάδους της οικονομίας, πάντα στο όνομα δήθεν της προστασίας του περιβάλλοντος.

Πρωθείται η πράσινη μετάβαση και ανάπτυξη για να βρουν κερδοφόρο διέξοδο τα υπερσυσσωρευμένα κεφάλαια που λιμνάζουν τα τελευταία χρόνια από τις εναλλασσόμενες οικονομικές κρίσεις, κάθε φορά πιο βαθιές, προκειμένου να περάσει σε μια νέα φάση καπιταλιστικής ανάπτυξης.

Η στρατηγική αυτή καταστρέφει μέρος του κεφαλαίου, που το ονομάζουν και το θεωρούν βρώμικο, ρυπογόνο, ώστε το υπόλοιπο να συνεχίσει να λειτουργεί κερδοφόρο, αλλά και να συμβάλλει στη δημιουργία νέων πεδίων τοποθέτησης κεφαλαίων, που οδηγούν σε νέα κερδοφορία.

Ταυτόχρονα, η στρατηγική αυτή είναι δεμένη με τη γενικότερη επίθεση στο εργατικό λαϊκό εισόδημα. Θα γίνει ακριβότερο το ηλεκτρικό ρεύμα με όσες τροπολογίες και να φέρετε, γιατί φιλολαϊκές λύσεις δεν έχετε για τον λαό και θα πολλαπλασιαστεί η ενεργειακή φτώχεια, θα υπάρξουν νέοι φόροι, πράσινα τέλη και πρόστιμα, νέες επιβαρύνσεις στη λαϊκή οικογένεια για την υποχρεωτική αλλαγή εξοπλισμού σε πολλούς τομείς της καθημερινής ζωής, από την κατάργηση καυστήρων πετρελαίου, δημιουργία πράσινων κτηρίων, χρήση ηλεκτροκίνητων οχημάτων κ.ά.. Αυτό σημαίνει ουσιαστική μείωση μισθών, εκτίναξη φορολογίας και μεγαλύτερη αύξηση της εκμετάλλευσης της εργατικής τάξης.

Είναι πραγματικός πόλεμος, που θα υποβαθμίσει βίαια τη ζωή της λαϊκής οικογένειας, γενικεύοντας τη φτωχοποίηση σε βάθος και έκταση, χωρίς να προστατεύεται το περιβάλλον. Και είστε όλοι συνένοχοι σε αυτή τη δήθεν «πράσινη» συμφωνία, όπου στρατηγικά συμφωνείτε. Και πού διαφωνείτε; Σε επουσιώδη ζητήματα.

Πιο συγκεκριμένα, τι προβλέπει ο νόμος; Πρώτον, σταδιακά μέχρι το 2026, τα αυτοκίνητα που θα κυκλοφορούν θα είναι αναγκαστικά ηλεκτρικά, για να προχωρήσει με ταχύτητα η εποχή της ηλεκτροκίνησης αυτοκίνητων μέχρι το 2030. Όμως, είναι πολύ ακριβότερα και η απόκτησή τους από δεύτερο χέρι αρκετά δαπανηρή. Ουσιαστικά, οι προβλέψεις του κλιματικού νόμου καθιστούν την αυτοκίνηση είδος πολυτελείας για τους λίγους, αυτούς που έχουν εισόδημα και περισεύει. Αφήνει εκτός τη μεγάλη πλειοψηφία των εργαζομένων, που καθημερινά φτωχαίνει πιο πολύ.

Ταυτόχρονα, τα μέσα μαζικής μεταφοράς είναι ανεπαρκέστατα. Φαίνεται καθημερινά που στοιβάζεται ο κόσμος σαν σαρδέλες και ειδικά στην περίοδο της πανδημίας.

Επίσης, μεγάλο πλήγμα θα δημιουργήσει ειδικά στους αυτοαπασχολούμενους ταξιτζήδες η υποχρεωτική αντικατάσταση για αγορά ηλεκτροκινούμενου οχήματος, γιατί η αγορά του παραμένει οικονομικά δυσπρόσιτη, καθώς η επιδότηση δεν καλύπτει την υπέρμετρη αύξηση και αυτό σε συνθήκες μείωσης του εισοδήματος των ταξιτζήδων λόγω πανδημίας. Επίσης, η χρήση του παραμένει προς το παρόν δύσχερη λόγω του απαιτούμενου χρόνου φόρτισης, ελάχιστων επαρκών υποδομών κ.λπ.. Και βέβαια, αυξάνει κατακόρυφα το κόστος συντήρησης και επισκευής, αφού η αντικατάσταση της μπαταρίας, που είναι το 30% του κόστους του οχήματος, θα γίνεται κάθε τρία χρόνια.

Γι' αυτό, είναι δίκαιο το αίτημά τους για κατάργηση της υποχρεωτικότητας από το 2026. Δίκαιη είναι, επίσης, η αύξηση της επιδότησης στην αγορά ηλεκτροκίνητων οχημάτων για όποιον το επιθυμεί, αλλά και στην επιδότηση γενικά για την αντικατάσταση οχημάτων.

Δεύτερον, η επιλογή καυσίμου θέρμανσης σταδιακά αποκλείεται. Το πανάκριβο φυσικό αέριο, που είναι και ρυπογόνο, γίνεται σταδιακά υποχρεωτικό με την απαγόρευση νέων καυστήρων πετρελαίου από το 2025 και την υποχρέωση χρήσης βιοκαυσίμων, ενώ θεσπίζονται διατάξεις για υποχρεωτική εγκατάσταση πανάκριβων συστημάτων ηλιακής ενέργειας. Ουσιαστικά, με πρόσημα την προστασία του περιβάλλοντος, εκτινάσσεται το κόστος συστήματος κεντρικής θέρμανσης, στρώνοντας τα εργατικά λαϊκά στρώματα σε ακόμα βαθύτερη ενεργειακή φτώχεια. Είναι οι συνέπειες.

Τρίτον, η πολιτική εγκατάλειψης της μοναδικής πηγής ενέργειας στη χώρα μας, που μπορεί να εξασφαλίσει φτηνή ενέργεια, η λεγόμενη «απολιγνιτοποίηση» από το 2029, διευκολύνει τη διείσδυση στην αγορά ενέργειας από πανάκριβες ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και το πανάκριβο εισαγόμενο και ρυπογόνο φυσικό αέριο.

Παρά την εκτίναξη του κόστους ενέργειας το τελευταίο διάστημα, λόγω της απελευθέρωσης της απολιγνιτοποίησης, της χρήσης φυσικού αερίου, γενικότερα λόγω της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ενέργεια, αλλά και του ιμπεριαλιστικού πολέμου, η προώθηση αυτής της ενεργειακής πολιτικής συνεχίζεται απарέγκλιτα, παρά τη φτώχεια που υπάρχει.

Τέταρτον, ο νέος κλιματικός νόμος επιβάλλει κλιματικά όρια σε όλες τις επιχειρήσεις. Με αυτόν τον τρόπο, θα υποχρεωθούν αυτοαπασχολούμενοι και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις, που είναι στην πλειοψηφία τους υπερχρεωμένες και λειτουργούν στα οικονομικά τους όρια, με πανάκριβες αντικαταστάσεις, εξοπλισμό, μεθόδους παραγωγής, αν μπορούν να ανταποκριθούν οικονομικά, διαφορετικά, θα αφανιστούν. Έτσι, ωφελούνται οι μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου. Λόγω μεγέθους και κεφαλαιακής επάρκειας, μπορούν να ανταπεξέλθουν καλύτερα και γρηγορότερα και φυσικά, ευνοείται η συγκέντρωση και συγκεντροποίηση.

Πέμπτον, προβλέπεται από το 2025 τα νέα κτήρια που βρίσκονται σε ζώνες υψηλής τρωτότητας, δηλαδή με μεγάλη πιθανότητα πλημμύρας ή σε σημεία κοντά σε δάση, με υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς, να ασφαρίζονται υποχρεωτικά σαν προϋπόθεση για

να έχουν ηλεκτροδότηση. Δηλαδή, μετακυλίετε τις ευθύνες του αστικού κράτους για αντιπλημμυρικά και αντιπυρική προστασία στην ατομική ευθύνη και το χαράτσωμα με πρόστιμα, εάν δεν συμμορφωθούν με τις υποδείξεις.

Έκτον, στις κρατικές υποδομές ιδίως των δήμων, ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας ουσιαστικά περιορίζει τις υποδομές που μπορούν να λειτουργούν. Για παράδειγμα, τα κλιματικά ουδέτερα κτήρια είναι πολύ ακριβότερα στην κατασκευή τους. Θα απαιτηθούν ακόμη περισσότερες θυσίες για τους εργαζόμενους. Ένα κλιματικά ουδέτερο σχολείο μπορεί να έχει διπλάσιο κόστος, που τελικά θα μεταφερθεί με τα ανταποδοτικά τέλη στις πλάτες των εργαζομένων.

Έβδομον, ακόμα και για αυτό που επικαλείστε όλοι σας, την προστασία τάχα του περιβάλλοντος από τα αέρια θερμοκηπίου κ.λπ., τα μέτρα που προτείνονται είναι ψευδεπίγραφα, γιατί δεν υπάρχει στην ουσία κρατικός έλεγχος για τις εκπομπές αερίων ούτε υποδομές για την καταγραφή τους.

Όγδοον, προωθούνται νέοι τομείς στην ενέργεια, όπως το πράσινο υδρογόνο, το βιομεθάνιο, η αποθήκευση ενέργειας, που εγκυμονούν στο σημερινό σύστημα νέους κινδύνους για ατυχήματα που δεν παίρνετε υπ' όψιν σας, υπονομεύοντας όμως την ασφάλεια των εργαζομένων κατοίκων και την προστασία του περιβάλλοντος.

Ένατον, με πρόσχημα την κλιματική ουδετερότητα, θεσπίζεται αναπτυξιακό στρατηγικό πλαίσιο για τα ελληνικά νησιά. Κανονικά, εδώ που τα λέμε, ο τίτλος έπρεπε να είναι «πάρε ό,τι θέλεις, επενδύτη» αφού ό,τι προβλέπεται αφορά κυρίως επιχειρηματίες και όχι το κοινωνικό σύνολο των νησιών. Το περιεχόμενο του αναπτυξιακού υποδείγματος για κάθε νησί ή ομάδα νησιών εξαρτάται από τα επενδυτικά σχέδια των μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων.

Και δέκατον, η δημιουργία Εθνικού Παρατηρητηρίου, Εθνικού Συμβουλίου και Επιστημονικής Επιτροπής είναι χωρίς ουσιαστικό περιεχόμενο και νόημα, γιατί αφ' ενός, οι φορείς υλοποιούν την αντιλαϊκή πολιτική και αφ' ετέρου, δεν υπάρχουν στην πραγματικότητα οι αναγκαίες υποδομές, τα μέσα και το επιστημονικό προσωπικό για να επιτελέσουν ουσιαστικό έργο. Δηλαδή, έχουν το όνομα, αλλά δεν έχουν τη χάρη. Δεν είναι σε όφελος του περιβάλλοντος και των λαϊκών αναγκών. Μόνο ως εργαλεία στήριξης κυβερνητικής πολιτικής θα χρησιμοποιούνται.

Αυτό φαίνεται τόσο από τη σύνθεση όσο και από τις διαμαρτυρίες ορισμένων επιστημονικών φορέων, γιατί όσοι επιστήμονες συμμετέχουν χωρίς δικαίωμα ψήφου θα είναι πολιτικά όργανα και όχι επιστημονικά.

Τελικά, και αυτό το νομοσχέδιο του κλιματικού νόμου προβάλλει πιο καθαρά αυτό που ζούμε καθημερινά, δηλαδή, από τη μια τη δραματική αντίθεση ανάμεσα στις προσδοκίες των λαών για σταμάτημα της εκμετάλλευσης, της καταστροφής και της υποβάθμισης του περιβάλλοντος και της ζωής στον πλανήτη και από την άλλη τα συμφέροντα των μονοπωλιακών ομίλων, των καπιταλιστικών κρατών και των ιμπεριαλιστικών συμμαχιών τους.

Όσο και εάν προβάλλετε και εσείς και ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ τον πράσινο καπιταλισμό σαν κοινωνικά δίκαιο και φιλικό στο περιβάλλον για καλύτερη ζωή, το κάνετε για να αποσπάσετε τη στήριξη του λαού και της νεολαίας στους στόχους σας, που είναι στόχοι μόνο και αποκλειστικά του κεφαλαίου.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας καταψηφίζει τον κλιματικό νόμο ως αντιλαϊκό, φορομπηχτικό, ταξικό νομοθέτημα που εξυπηρετεί οικονομικά συμφέροντα ομίλων και δεν προστατεύει το περιβάλλον, αλλά το χρησιμοποιεί ως άλλοθι, αποδεικνύοντας ότι η καπιταλιστική ανάπτυξη εντείνει την εμπορευματοποίηση των πάντων και είναι σε βάρος των αναγκών και των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Εξάλλου, οι πράσινες πολιτικές, με τις οποίες όλες οι κυβερνήσεις διαδοχικά -ΠΑΣΟΚ με Νέα Δημοκρατία, ΣΥΡΙΖΑ, Νέα Δημοκρατία- ευθυγραμμίζονται και η μία πιάνει το νήμα από εκεί που το άφησε η άλλη, δεν έχουν την παραμικρή σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος, το οποίο καταστρέφεται συστηματικά, εξαιτίας του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής.

Αυτός είναι και ο ορατός θανάσιμος εχθρός και κίνδυνος, όχι μόνο για το περιβάλλον, αλλά και για τα δικαιώματα των εργα-

ζομένων. Η κλωστή που σας δένει είναι η προώθηση της πράσινης μετάβασης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γιατί τα κοιτάσματα υδρογονανθράκων είναι ανεπαρκή συγκριτικά με ΗΠΑ και Ρωσία και, επίσης, γιατί οι ευρωπαϊκοί όμιλοι έχουν τεχνολογικά πλεονεκτήματα και υποδομή για εξαγωγή εμπορευμάτων πράσινης τεχνολογίας απέναντι στον ανταγωνισμό για το κέρδος με άλλα ιμπεριαλιστικά κέντρα. Και εσείς αυτό υλοποιείτε, όπως και οι προηγούμενοι κι ως καταψηφίζουν.

Λύση υπάρχει, που μπορεί να ικανοποιησει το σύνολο των αναγκών του λαού, αξιοποιώντας τα επιτεύγματα της επιστήμης και της τεχνολογίας, καλύπτοντας τις ενεργειακές ανάγκες της λαϊκής οικογένειας, την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας τους, μειώνοντας την ενεργειακή εξάρτηση της χώρας, εξασφαλίζοντας σταθερές θέσεις ασφαλούς εργασίας με ώθηση στην ισόμετρη ανάπτυξη των περιοχών της χώρας.

Η λύση αυτή, για να εφαρμοστεί, απαιτείται η εργατική τάξη, ο λαός να πάρει στα χέρια του την οικονομία και το τιμόνι της εξουσίας, ώστε σκοπό της παραγωγής να αποτελούν οι κοινωνικές ανάγκες και όχι το καπιταλιστικό κέρδος. Έτσι, το ενεργειακό προϊόν θα αποτελεί κοινωνικό αγαθό για όλους και όχι εμπορεύμα. Μπορεί να γίνει, εάν ο λαός αποφασίσει να επιτευχθεί αυτός ο ριζικά διαφορετικός δρόμος ανάπτυξης, όπου όλες οι εγχώριες ενεργειακές πηγές και τα μέσα παραγωγής, μεταφοράς και διανομής της ενέργειας θα αποτελούν κρατική κοινωνική ιδιοκτησία.

Σε αυτό το πλαίσιο του σοσιαλιστικού τρόπου παραγωγής, ο ενεργειακός κεντρικός σχεδιασμός θα μπορεί να αξιοποιεί συνδυασμένα όλες τις διαθέσιμες εγχώριες πηγές και όλες τις διαθέσιμες τεχνικές λύσεις, για να βελτιώνεται το σημερινό ενεργειακό μέγιστο της χώρας, για να διασφαλίζεται η λαϊκή ευημερία με προστασία του περιβάλλοντος. Έτσι εξαλείφονται η ενεργειακή φτώχεια και η ανεργία, μειώνεται η ενεργειακή εξάρτηση της χώρας, εξασφαλίζεται η προστασία του περιβάλλοντος, η ασφάλεια των εργαζομένων, η υγεία των κατοίκων.

Σε αυτήν την κατεύθυνση το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας μπαίνει μπροστά για να οργανωθεί η πάλη του λαού, για να ανοίξει αυτός ο ελπιδοφόρος δρόμος της πραγματικής ανατροπής. Με βάση, λοιπόν, αυτά, κύριε Πρόεδρε, καταψηφίζουμε το παρόν νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Ευχαριστώ, κυρία Μανωλάκου.

Ο κ. Βασίλης Βιλιάρδος, ειδικός αγορητής από την Ελληνική Λύση έχει τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές -συνάδελφοι δεν είμαστε όλοι-, για να κατανοήσουν οι πολίτες που μας ακούν πόσο προσηματικές είναι οι επιτροπές της Βουλής, στις οποίες συζητούνται τα νομοσχέδια, αρκεί να πούμε πως στην τελευταία ο Υπουργός μας κατηγόρησε ότι αναφερθήκαμε μόνο σε τρία άρθρα, όταν εμείς τα αναλύσαμε σχεδόν όλα με κάθε λεπτομέρεια.

Αυτό είναι, δυστυχώς, το πρόβλημα όταν εκλέγονται μονοκομματικές κυβερνήσεις, που στην ουσία αποφασίζουν και διατάσσουν, όπως η σημερινή, δίνοντας ελάχιστη σημασία, εάν όχι καθόλου, στις απόψεις της αντιπολίτευσης, ακόμη και όταν είναι τεκμηριωμένες ή και στηρίζονται στην κοινή λογική.

Έτσι, δυστυχώς, δεν πρόκειται να έχει ποτέ μέλλον η χώρα μας, παρά το ότι είναι πάμπλουτη, με ικανότατους πολίτες που θα μπορούσαν να πετύχουν πραγματικά θαύματα, εάν ανακτούσαν την εμπιστοσύνη τους στην πολιτεία. Από την άλλη πλευρά, ακριβώς αυτού του είδους τις μικροκομματικές αντιλήψεις των εκάστοτε κυβερνήσεων μας εκμεταλλεύονται οι ξένοι, για να μας επιβάλλουν ό,τι θέλουν, όπως τα μνημόνια, προφανώς για το δικό τους συμφέρον.

Για το νομοσχέδιο τώρα. Στην πρώτη επιτροπή τονίσαμε πως είμαστε υπέρ, φυσικά, της πράσινης ανάπτυξης όσον αφορά την εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας και την προστασία του περιβάλλοντος, όχι, όμως, με αποικιοκρατικά μοντέλα που αποβαίνουν εις βάρος των γεωοικονομικών και των γεωενεργειακών συμφερόντων της πατρίδας μας.

Ειδικά σε σχέση με το λιγνίτη, όπου διαθέτουμε αποθέματα που καλύπτουν τις ανάγκες μας σε ηλεκτρικό ρεύμα τουλάχιστον

για πενήντα χρόνια, δεν είναι δυνατόν να θέλει η Κυβέρνηση να πετάξει από το παράθυρο 300 δισεκατομμύρια ευρώ -τεράστιο ποσό!- αυξάνοντας επιπλέον την ενεργειακή μας εξάρτηση, όπως ήδη συμβαίνει. Εκτός αυτού, οι εισαγωγές ενέργειας αυξάνουν ακόμη περισσότερο το ήδη τεράστιο εμπορικό μας έλλειμμα, όπως επίσης και το εξωτερικό μας χρέος που έχει ήδη υπερβεί τα 560 δισεκατομμύρια ευρώ. Το εξωτερικό μας χρέος, δηλαδή, είναι στο 300% του ΑΕΠ μας, σ' ένα επίπεδο μοναδικό κυριολεκτικά στην παγκόσμια ιστορία.

Οι θριαμβολογίες εδώ της Κυβέρνησης τεκμηριώνουν πως αεριοβατεί, θυμίζοντας την οχυρωμένη οικονομία του κ. Αλγο-σκούφη με τη γνωστή σε όλους μας κατάληξη, ΔΝΤ, μνημόνια και λοιπά. Επιπλέον, το εμπορικό μας έλλειμμα μειώνει το ΑΕΠ μας, λόγω των συντελεστών που το καθορίζουν, δηλαδή, η κατανάλωση, οι ιδιωτικές επενδύσεις, οι δημόσιες δαπάνες και το εμπορικό ισοζύγιο, το οποίο, εφόσον θα ήταν θετικό, η άνοδος του ΑΕΠ θα ήταν ασφαλώς πολύ μεγαλύτερη από τη σημερινή.

Όσον αφορά τώρα το έλλειμμα του ενεργειακού μας ισοζυγίου, κινείται πλέον με ρυθμό πάνω από 1,2 δισεκατομμύριο ευρώ μηνιαία, οπότε το 2022 θα πλησιάσει τα 15 δισεκατομμύρια ευρώ, όταν για ολόκληρο το 2021 ήταν στα 5,8 δισεκατομμύρια ευρώ. Δηλαδή, τριπλασιάζεται.

Το επόμενο πρόβλημα, εκτός από το ενεργειακό χρηματιστήριο του κ. Κατσηδάκη -ό,τι πιάνει το διαλύει-, με το οποίο αισχροκερδεί το γνωστό καρτέλ, είναι η ενεργειακή μας ασφάλεια και οι υπέρογκες τιμές της εισαγόμενης ενέργειας. Με τις τιμές αυτές είναι αδύνατο να επιβιώσουν τα νοικοκυριά, οι επιχειρήσεις και ειδικά η όποια βιομηχανία μας έχει απομείνει μετά την καταστροφή των τελευταίων δώδεκα ετών.

Συνεχίζοντας, αναγράφεται πως ο σκοπός του σχεδίου νόμου είναι η σταδιακή μετάβαση της Ελλάδας στην κλιματική ουδετερότητα -ωραίες λέξεις- έως το 2050, με στόχο για το 2030 και το 2040 τη μείωση των καθαρών ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου, τουλάχιστον κατά 55% και 80% αντίστοιχα.

Στο άρθρο 2 δε περιγράφεται πώς θα εφαρμοστεί η κλιματική πολιτική της Κυβέρνησης με το μικρότερο δυνατό κόστος, που όμως, είναι ασαφές, αφού δεν υπάρχει καμμία ποσοτικοποίηση, ούτε καν κοστολόγηση από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους. Εάν το ψηφίζαμε, δεν θα ήταν αλήθεια σαν να δίναμε λευκή επιταγή στην Κυβέρνηση για να αποφασίζει σχετικά με το τι είναι αποδεκτό όσον αφορά το κόστος; Δεν θα ήταν παράλογο και ανεύθυνο εκ μέρους μας;

Μερικά από τα πλέον βασικά μέτρα τώρα του νομοσχεδίου είναι τα εξής:

Πρώτον, θεσμοθετείται η απαγόρευση παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα από την 31^η Δεκεμβρίου του 2018 με το άρθρο 11. Το γεγονός αυτό είναι συνώνυμο με την ενεργειακή αυτοχειρία της χώρας μας, οπότε με μία ακόμη οικονομική της καταστροφή, ίσως την τελική.

Όπως προτείνουμε εδώ, ο στόχος μας δεν πρέπει να είναι η απαγόρευση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα, οπότε από λιγνίτη στα τέλη του 2028, όταν η πολιτεία για παράδειγμα σταματήσει το λιγνίτη το 2049, είκοσι χρόνια αργότερα. Αντίθετα, ο στόχος μας πρέπει να είναι η αποφυγή ρύπων από την εκμετάλλευση του λιγνίτη, η οποία είναι σήμερα εφικτή με τις σύγχρονες τεχνολογίες.

Δεύτερον, θεσμοθετούνται μέτρα προώθησης των οχημάτων μηδενικών εκπομπών, τα οποία αναφέρονται αναλυτικά στο άρθρο 12. Εν προκειμένω, τονίσαμε πως η επίσημη της ηλεκτροκίνησης για κατηγορίες οχημάτων που θα κινούνται εντός της Περιφέρειας Αττικής και της Θεσσαλονίκης από την 1^η Ιανουαρίου 2026 είναι εντελώς ουτοπική, επειδή οι υποδομές φόρτισης είναι περιορισμένες, ενώ το ρεύμα που θα παράγεται για τη φόρτιση των οχημάτων θα είναι ακόμα από θερμικές μονάδες που καίνε ορυκτά καύσιμα.

Επομένως, οι ρύποι θα μεταφέρονται από τα αστικά κέντρα στις περιοχές που βρίσκονται οι θερμικές μονάδες, οπότε θα είναι ψευδαίσθηση, υποκρισία το ότι κινούμαστε οικολογικά, αφού το ρεύμα που θα παράγεται για τη φόρτιση των οχημάτων θα προέρχεται από μονάδες παραγωγής ρεύματος που καίνε ορυκτά. Απλά, θα βρίσκονται αλλού.

Εκτός αυτού, εάν δεν παράγεται το ρεύμα εξ ολοκλήρου από ΑΠΕ, κάτι που είναι αδύνατον για τα επόμενα δέκα έως και είκοσι χρόνια, είναι μύθος η καθαρή ηλεκτροκίνηση, ενώ επιβάλλεται ξεκάθαρα με κίνητρο την εξυπηρέτηση ξένων οικονομικών συμφερόντων, κυρίως τρίτων χωρών, που παράγουν ηλεκτρικά αυτοκίνητα και φυσικά θέλουν να μας τα πουλούν.

Με τις τιμές των ηλεκτρικών αυτοκινήτων στα ύψη, με την αυτονομία των ηλεκτρικών αυτοκινήτων περιορισμένη, με το μεγάλο χρόνο φόρτισης των ηλεκτρικών οχημάτων, με το μικρό χρόνο ζωής των μπαταριών, καθώς επίσης με το σημερινό κόστος αντικατάστασης των μπαταριών που ανέρχεται στο 25% της αξίας του ηλεκτροκίνητου αυτοκινήτου, η διάταξη της υποχρεωτικότητας είναι απαράδεκτη, ενώ μάλλον εξυπηρετεί κάποιους άλλους σκοπούς.

Από την άλλη πλευρά, όπως ρωτήσαμε στην επιτροπή, τι θα συμβεί με την ανακύκλωση των τοξικών υλικών κατασκευής των μπαταριών, αφού η χώρα μας δεν έχει αναπτύξει ακόμη επαρκείς υποδομές ανακύκλωσης τέτοιων υλικών; Φυσικά ούτε εδώ πήραμε απάντηση, όπως και σε όλες τις άλλες ερωτήσεις.

Τρίτον, θεσμοθετούνται μέτρα, για τη μείωση των εκπομπών ρύπων από τα κτήρια με το άρθρο 17, όπου μεταξύ άλλων από την 1^η Ιανουαρίου 2025 απαγορεύεται η πώληση και η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης, ενώ από την 1^η Ιανουαρίου 2030 επιτρέπεται αποκλειστικά η πώληση πετρελαίου θέρμανσης που είναι αναμεμιγμένο σε ποσοστό τουλάχιστον 30% κατ' όγκο με ανανεώσιμα υγρά καύσιμα.

Εν προκειμένω, για να μπορεί να έχει εφαρμογή το παρόν άρθρο, εκτός από την αγορά των νέων καυστήρων θα πρέπει το δίκτυο φυσικού αερίου της ΔΕΠΑ να έχει επεκταθεί μέχρι και το τελευταίο χωριό της χώρας κάτι που είναι αδύνατον να συμβεί στα επόμενα επτά χρόνια.

Τέταρτον, θεσμοθετείται ο μετασχηματισμός αναπτυξιακού υποδείγματος των νησιών και η μετάβασή τους στην κλιματική ουδετερότητα με το άρθρο 21. Εδώ διαφωνήσαμε κάθετα, αφού είναι απαράδεκτο για τα νησιά μας που αποτελούν το τουριστικό κόσμημα της χώρας μας να προσεγγίζεται η πράσινη μετάβαση με αιολικά πάρκα, όπως όλοι γνωρίζουμε στη νότια Εύβοια και τι ακριβώς συμβαίνει εκεί.

Όπως προτείνουμε, τα αιολικά πάρκα θα μπορούσαν να τοποθετηθούν σε ακατοίκητα νησιά -λύσεις υπάρχουν για όλα- ενώ η ηλεκτροδότηση των κατοικημένων νησιών να γίνεται με υποβρύχια ηλεκτρικά καλώδια σύνδεσης των αιολικών σταθμών με τις υποδομές των κοντινών κατοικημένων νησιών.

Πέμπτον, θεσμοθετείται η ασφάλιση κινδύνου από την κλιματική αλλαγή με το άρθρο 23. Εδώ είναι απίστευτο να τίθεται ο όρος υποχρεωτικής ιδιωτικής ασφάλισης των κτηρίων -γενικά είμαστε εναντίον της υποχρεωτικότητας- σε περιοχές αυξημένης τρωτότητας, αφού έτσι η πολιτεία μεταφέρει τις ευθύνες της για την πρόληψη από φυσικές καταστροφές στους πολίτες.

Είναι προφανές ότι με το παρόν άρθρο προωθείται η στήριξη των οικονομικών συμφερόντων των ασφαλιστικών εταιρειών εις βάρος των ήδη εξαθλιωμένων από τα δώδεκα χρόνια των μνημονίων Ελλήνων. Τι σημαίνει στα αλήθεια αυξημένη τρωτότητα; Σχεδόν ολόκληρη Ελλάδα αποτελείται από τέτοιες ζώνες αυξημένης τρωτότητας σεισμικές, πιθανές πλημμυρικές, γειτνίαση με δασικές ή με περιαστικές δασικές εκτάσεις κ.λπ..

Με απλά λόγια, για την απουσία κρατικών μηχανισμών πρόληψης αντισεισμικών, αντιπλημμυρικών, αντιπυρικών έργων κ.λπ., θα πληρώνει ο φορολογούμενος μέσω των ασφαλιστρών. Πρόκειται, λοιπόν, για έναν νέο έμμεσο φόρο, ενώ ήδη αποδίδονται φόροι στο κράτος για την προστασία των πολιτών του από φυσικές καταστροφές. Φόροι επί φόρων! Μόνο φόρους φέρνει αυτή η Κυβέρνηση, χωρίς να ξεχνάμε ότι κι ο πληθωρισμός είναι ένας από τους μεγαλύτερους φόρους.

Τέλος, με το άρθρο 32 προωθείται η απόσυρση, δηλαδή η εισαγωγή ηλεκτρικών συσκευών που θα αυξήσει ακόμη περισσότερο το εμπορικό μας έλλειμμα, όπως άλλωστε και τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα που δεν παράγουμε, αλλά εισάγουμε. Ακόμη χειρότερα που τα επιδοτούμε εις βάρος του προϋπολογισμού μας, γεγονός που στην ουσία σημαίνει πως επιδοτούμε τις χώρες που τα παράγουν και τις θέσεις εργασίας τους. Εξάγουμε θέσεις εργασίας.

Το χειρότερο πάντως όλων είναι το ότι δεν υπάρχει κόστος από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους και κανένας συσχετισμός με τα ΕΣΠΑ, με το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και με το Ταμείο Ανάκαμψης, ενώ τα κόστη αυξάνονται λόγω του πληθωρισμού ραγδαία, οπότε μάλλον δεν θα συμβεί τελικά τίποτα και πρόκειται απλά για μια ακόμη έκθεση ιδεών του συγκεκριμένου Υπουργείου.

Σε κάθε περίπτωση αναφερθήκαμε σε όλα τα άρθρα στην επιτροπή, κάναμε προτάσεις και θέσαμε ερωτήματα, όπου όμως, δεν απαντήθηκε σχεδόν κανένα. Ορισμένες από αυτές τις προτάσεις μας -επειδή θέλουμε να είμαστε εποικοδομητικοί, για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, καθώς επίσης σε σχέση με τις δεσμεύσεις της χώρας μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση-, όπως ακριβώς τις έχουμε από καιρό τώρα στο πρόγραμμά μας των πεντακοσίων σελίδων -κανένα άλλο κόμμα δεν έχει ένα τέτοιο πρόγραμμα, όπως είναι το δικό μας όσον αφορά τη διακυβέρνηση της χώρας- είναι οι εξής:

Πρώτον, ενίσχυση των προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας του κτηριακού αποθέματος της χώρας, όχι μόνο των κατοικιών, αλλά και των επαγγελματικών κτηρίων, σε ποσοστό δε, διπλάσιο από αυτό που έχετε πει από το Υπουργείο Περιβάλλοντος -στο 17% περίπου είναι- με ορίζοντα το 2030, με τη χρηματοδότηση της όλης διαδικασίας από τα τρέχοντα προγράμματα ΕΣΠΑ.

Οφείλουμε να σημειώσουμε εδώ ότι η Ελλάδα δυστυχώς έχει δεσμευτεί να εγκαταστήσει αιολικά πάρκα ισχύος περίπου 2,60 γιγαβάτ για να μειώσει τους ρύπους, με κόστος 3,1 δισεκατομμύρια έως το 2030. Η ίδια μείωση όμως των ρύπων έως το 2030 μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ενεργειακής αναβάθμισης επτακοσίων ογδόντα χιλιάδων κτηρίων με το ίδιο περίπου κόστος σύμφωνα με μελέτη που έχουμε ήδη καταθέσει εδώ στη Βουλή, κάτι που αντιστοιχεί μόλις στο 36,2% των ενεργοβόρων κτηρίων της χώρας μας. Αντί ανεμογεννήτριες, θα μπορούσαμε να κάνουμε αυτό πολύ πιο εύκολα. Το ποσό δε αυτό μπορεί να καλυφθεί από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάκαμψης, μέρος του οποίου διατίθεται υποχρεωτικά για την πράσινη ανάπτυξη.

Ένα επόμενο πλεονέκτημα της πρότασής μας αυτής είναι το ότι η ενεργειακή αναβάθμιση του κτηριακού αποθέματος της χώρας θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, ενώ οι Έλληνες θα πληρώνουν λιγότερα χρήματα για την κάλυψη των ιδίων ενεργειακών τους αναγκών, το περιβάλλον θα προστατευθεί και η ποιότητα ζωής στην Ελλάδα θα βελτιωθεί σημαντικά, αυτό που πρέπει να μας ενδιαφέρει.

Δεύτερον, η συμμετοχή κατά 32% σε ΑΠΕ δεν υπάρχει λόγος να επιτευχθεί με αιολικά πάρκα στην ηπειρωτική χώρα, αλλά με ηλιοθερμικά, με γεωθερμικά συστήματα, με τη χρήση της βιομάζας, με την παραγωγή βιοαερίου και με την αναξιοποίηση υδροδυναμική μας ενέργεια. Όσον αφορά δε την τελευταία, με την κατασκευή υδροηλεκτρικών έργων μικρής και μεγάλης κλίμακας. Είναι η πιο καθαρή ενέργεια και η πιο φτηνή. Έργα που δεν αφήνουν καταστροφικό περιβαλλοντικό αποτύπωμα αλλά ένα πολύ μικρό σε αντίθεση με τα αιολικά πάρκα.

Σύμφωνα με μελέτες, τα αιολικά πάρκα καταστρέφουν τη βιοποικιλότητα, το υπέδαφος, τα οικοσυστήματα και τα δάση, ενώ μειώνουν την αξία της γης, επηρεάζουν αρνητικά τον τουρισμό και δεν εισφέρουν θέσεις εργασίας. Βλέπουμε πάντοτε το περιβάλλον και την οικονομία, όχι ανεξάρτητα μεταξύ τους. Δεν είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους. Ακόμη χειρότερα, η αιολική ενέργεια δεν είναι ανταγωνιστική σε σχέση με τα ορυκτά καύσιμα, επειδή απαιτείται μόνιμη επιδότηση της τιμής αγοράς της που τελικά τη χρεώνεται ο καταναλωτής.

Τρίτον, η εκμετάλλευση κτηνοτροφικών αποβλήτων για την παραγωγή ενέργειας, όπου μπορεί να παραχθεί θερμότητα και ηλεκτρισμός συνολικής ισχύος 350 μεγαβάτ από 10 έως 15 μονάδες βιοαερίου. Όπως αναφέραμε, στην προσπάθεια για τη μείωση και αξιοποίηση των αστικών απορριμμάτων, αντί να θάβονται σε ακατάλληλες χωματερές, μία από τις προτεινόμενες λύσεις είναι η καύση τους για την παραγωγή ενέργειας με τη διαδικασία waste energy με την οποία καίγονται κυρίως οικιακά και παρόμοιου τύπου απόβλητα που δεν μπορούν να ανακυκλωθούν. Όλα αυτά τα έχουμε στο πρόγραμμά μας.

Ένα σύγχρονο, μεγάλου μεγέθους εργοστάσιο που επεξεργάζεται μισό εκατομμύριο τόνους αστικών στερεών αποβλήτων ετησίως μπορεί να παράγει περισσότερα από 400 εκατομμύρια KWh ετησίως, καλύπτοντας τις ανάγκες ηλεκτρικής ενέργειας για περισσότερες από εκατόν πενήντα χιλιάδες οικογένειες. Εκτός αυτού, ο όγκος των απορριμμάτων μπορεί να μειωθεί κατά περίπου 90%, ενώ οι σύγχρονες ευρωπαϊκές μονάδες μετατροπής αποβλήτων σε ενέργεια είναι καθαρές και ασφαλείς.

Τέταρτο και τελευταίο, -έχουμε άλλα πολλά, αλλά δεν μπορεί να τα πει κανείς όλα- η παροχή κινήτρων και η κρατική στήριξη σε όλους τους ιδιώτες που θα θελήσουν να εγκαταστήσουν στο σπίτι τους συστήματα παραγωγής ενέργειας από εναλλακτικές ανανεώσιμες πηγές, έτσι ώστε να είναι αυτόαρκεις και να διοχετεύουν την παραπάνω ενέργεια στο εθνικό δίκτυο ηλεκτρισμού και τηλεθέρμανσης.

Κλείνοντας, η θέση μας είναι πως η Κυβέρνηση πρέπει να πάρει πίσω αυτό το νομοσχέδιο, να το διορθώσει και να το βελτιώσει, αφού έτσι όπως είναι θα οδηγήσει τη χώρα μας σε μία ακόμη καταστροφή.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Χαράλαμπος Αθανασίου): Κι εγώ ευχαριστώ, κύριε Βιλιάρδο.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Γεώργιος Λογιάδης, ειδικός αγορητής από το ΜέΡΑ25.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΟΓΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι, το σημερινό σχέδιο νόμου ήρθε στη Βουλή πολλούς μήνες μετά τη διαβούλευσή του, καθυστέρηση που εξυπηρετεί μόνο τα συμφέροντα των πετρελαιοδωτών των ορυκτών καυσίμων, αυτό που λέμε follow the money. Είναι γεμάτο με ασάφειες χωρίς να είναι οι στόχοι του δεσμευτικοί και οι οποίοι μπορεί πολύ εύκολα να αλλαχθούν.

Μέσα στην προηγούμενη νύχτα καταθέσατε πάλι τροπολογίες, όπως διαχρονικά όλοι σας και ο ΣΥΡΙΖΑ βέβαια. Κύλησε ο τέντζερης και βρήκε πάλι το καπάκι. Εμείς αναδεικνύουμε τη βαθιά σας νύχτα και αγωνιζόμαστε να φέρουμε φως και μέρα.

Τονίσαμε, συν τοις άλλοις, στις επιτροπές ότι έχετε διαλύσει τα δασαρχεία και τη δασοπροστασία, γι' αυτό προφανώς υπάρχει στο νομοσχέδιο το άρθρο 23 «ασφάλιση κτηρίων από κλιματική αλλαγή». Ατομική ευθύνη πάλι. Ό,τι δεν μπορεί να κάνει η πολιτεία, τα ρίχνουμε στους πολίτες. Ό,τι καίγεται εκεί, φυτεύονται με ανεμογεννήτριες ή φωτοβολταϊκά. Ανέφερα χθες το τεράστιο αιολικό πάρκο στη Σητεία με εκατόν εξήντα εννέα ανεμογεννήτριες, όπου σύσσωμη η τοπική κοινωνία είναι αντίθετη σε αυτό. Το ίδιο στα βουνά του οροπεδίου Λασιθίου. Το ίδιο στον αρχαιολογικό χώρο Ιεράπετρας, το ίδιο παντού, στην Εύβοια, στην Ήπειρο, στη Σκύρο, στην Άνδρο, σε όλη την Ελλάδα.

Εμείς, το ΜέΡΑ25, μιλάμε για πλωτές ανεμογεννήτριες και φωτοβολταϊκά στις στέγες και όχι στη γη υψηλής παραγωγικότητας, όπως παραδείγματα χάριν στον θεσσαλικό κάμπο που είναι γεμάτος από φωτοβολταϊκά.

Διαβάζουμε περαιτέρω για κάποιες συστάσεις και παροτρύνσεις για μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και για προστασία του περιβάλλοντος. Θα αναφέρω ενδεικτικά. Να χαμηλώσουμε δηλαδή τη θέρμανση; Στην Αίθουσα Γερουσίας την πρώτη βδομάδα, όπως και γενικά εδώ πέρα στο κτήριο της Βουλής καίμε πάρα πολλή ενέργεια. Θα μπορούσαμε αυτό το πράγμα να το μειώσουμε. Στην Αίθουσα Γερουσίας ήταν αδύνατο να μείνουμε από το κρύο. Ας δώσουμε το καλό παράδειγμα και ως Βουλή. Αλλά πάλι στα ορυκτά καύσιμα πάρε, follow the money.

Να οδηγούμε, λέει, πιο οικονομικά. Εδώ ως μέλος της Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας, θα αναφερθώ θανάτους από τροχαία, στο ότι η Κυβέρνηση το όριο ταχύτητας τριάντα χιλιομέτρων την ώρα στις πόλεις δεν το φέρνει στο σχέδιο νόμου που έχει καταθέσει. Δεν υπάρχει η πολιτική βούληση γι' αυτό το πράγμα. Δεν υπάρχει η πολιτική βούληση. Οι ταχύτητες οδηγούν στους θανάτους, στα τροχαία και επίσης οι μεγάλες ταχύτητες επιβαρύνουν το περιβάλλον με την καύση ορυκτών. Πάλι follow the money.

Να χρησιμοποιούμε, λέει, μέσα μαζικής μεταφοράς στην Ελλάδα. Για ποιο τρένο συζητάμε; Τα τρένα που φύγαν! Για ποια πολιτική τρένου μιλάμε; Ανύπαρκτη. Για ποιο μετρό μιλάμε;

Υπάρχει βέβαια το μετρό, αλλά για να αξιοποιηθεί σωστά χρειάζονται πάρκινγκ στους σταθμούς μετρό. Πού υπάρχει στην Αθήνα; Ουσιαστικά σε δύο σταθμούς, τρεις το πολύ. Άρα, πάλι αυτοκίνητα παίρνουμε, καύσιμα καίμε, follow the money, ορυκτά καύσιμα, πάλι πετρελαιάδες.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΤΣΑΣ**)

Κλιματισμός στα σπίτια, για ψύξη ή για θέρμανση. Πρέπει να γνωρίζουμε όλοι και η Κυβέρνηση, αλλά προφανώς η Κυβέρνηση το αγνοεί, διότι δεν το έχει ανάγκη, έχει τα χρήματα, ότι σε πάρα πολλές πολυκατοικίες στην Ελλάδα οι άνθρωποι έχουν οικονομικά προβλήματα, δεν μπορούν να πληρώσουν τα κοινόχρηστα. Αποτέλεσμα, ο καθένας θα πρέπει να ανάβει ή να κλείνει το air-condition του ανάλογα με τις συνθήκες.

Αναφέρει το σχέδιο νόμου σας ουδετερότητα στα νησιά στο άρθρο 21. Αναφέρεται σε ένα πολύ μικρό νησί, φωτογραφίζεται ένα πολύ μικρό νησί, το οποίο το ονομάζει το πρώτο «πράσινο» νησί της Μεσογείου -το ονομάζετε εσείς έτσι- αλλά αποτελεί αυτό ουσιαστικά μία διαφήμιση της «VOLKSWAGEN», η οποία χάρισε εκεί πέρα κάποια αυτοκίνητα για να ξεπλύνει το όνειδος της «VOLKSWAGEN», του «dieselgate».

Το «dieselgate» scandal ήταν τεράστιο σκάνδαλο από τη «VOLKSWAGEN». Ήρθε, λοιπόν, η «VOLKSWAGEN» εδώ, έπεισε την Κυβέρνηση «δώστε μας ένα νησάκι, να κάνουμε μια διαφήμιση», το έκανε η Κυβέρνηση. Follow the money πάλι. Δηλαδή, μόνο με τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα θα σώσουμε το περιβάλλον; Και εγώ από νησί είμαι, από την Κρήτη, αλλά δεν έχω δει εκεί ηλεκτρική φόρτιση αυτοκινήτων πουθενά.

Θα συνεχίσω με αυτό που είπε ο κύριος Υπουργός χθες στην επιτροπή και προς εμάς απευθυνόμενος. Διαβάζω ακριβώς από την επιτροπή: «Ποιοι είναι οι στόχοι που εσείς θα θέλατε να θέσουμε και να ψηφίσουμε ως Βουλή των Ελλήνων;» Το ΜΕΡΑ25: «Είμαστε η μοναδική παράταξη πολιτικά ενεργοί σε τρία επίπεδα ταυτόχρονα, πολιτικά επίπεδα. Ως συνιδρυτές της παγκόσμιας διεθνούς, της Progressive International με έμφαση στο περιβάλλον, στο παγκόσμιο περιβάλλον και αυτό αφορά όλους. Ξεκίνησε από τρία άτομα, τον Γιάννη Βαρουφάκη, τον Μπέρνι Σάντερς και τον Νόαμ Τσόμσκι και σήμερα αριθμεί πάνω από διακόσια εκατομμύρια μέλη, ως DiEM25, το Διεθνικό Πανευρωπαϊκό Μέτωπο, με την πρόταση για το κλίμα για όλη την Ευρώπη.

Η πρόταση εδώ ποια είναι; Η Ευρωπαϊκή Ένωση να επενδύει κάθε χρόνο 500 δισεκατομμύρια ευρώ, που αποτελεί κάτι λιγότερο από το 5% του συνολικού ΑΕΠ της Ευρώπης για την πράσινη μετάβαση, διότι αυτό αφορά όλη την Ευρώπη. Τα κεφάλαια αυτά θα βρεθούν από ομόλογα, τα οποία θα εκδώσει από κοινού η Κομισιόν και θα τα πουλήσει σε επενδυτές και θα τα εγγυηθεί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Τα 300 δισεκατομμύρια ευρώ που αναφέρονται, που συζητά η Κομισιόν αυτές τις μέρες, για την κλιματική αλλαγή δεν είναι επαρκή. Είναι σταγόνες στον ωκεανό. Άρα πάλι δεν θα λυθεί το πρόβλημα, πάλι πανευρωπαϊκά follow the money, follow τους πετρελαιάδες, follow τα ορυκτά καύσιμα και πάμε παραπέρα.

Και στην Ελλάδα ως ΜΕΡΑ25 με έμφαση η πρότασή μας, όπως είπα, στις πλωτές ανεμογεννήτριες, στα φωτοβολταϊκά πάνω στις στέγες των σπιτιών και όχι σε παραγωγική γη. Και οπωσδήποτε είμαστε κατά των εξορύξεων των υδρογονανθράκων παντού, σε όλον τον πλανήτη.

Όλα αυτά είναι κατατεθειμένα στο πρόγραμμά μας «Πράσινη μετάβαση, προστασία φυσικού περιβάλλοντος και δημοσίου χώρου, νέα πράσινη συμφωνία για την Ευρώπη, το Green New Deal». Είναι ένα πρόγραμμα που έχει συνδιαμορφωθεί με τη συμμετοχή και την καθολική ψηφοφορία όλων των μελών μας τόσο στην Ελλάδα αλλά και σε όλη την Ευρώπη. Διότι αυτά τα θέματα, που αφορούν όλους, είναι πρωτίστως διεθνικά.

Τις προτάσεις μας, λοιπόν, ως ΜΕΡΑ25, ως DiEM25, ως Progressive International, τις έχουμε καταθέσει. Την κριτική μας στο σχέδιο νόμου σας την κάναμε στις επιτροπές.

Θα αναφερθώ τώρα στις τοποθετήσεις των φορέων στην επιτροπή. Θα μου επιτρέψετε να διαβάσω ακριβώς.

Παναγιώτης Λαδακάκος, Πρόεδρος της Ελληνικής Ένωσης Αιολικής Ενέργειας: «Το σχέδιο νόμου οφείλει να δώσει αυξημένη

προσοχή στον θαλάσσιο χώρο και τις δυνατότητες που αυτές παρέχει για δράσεις καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής. Αναφέρομαι, φυσικά, στο ειδικότερο θέμα των θαλάσσιων αιολικών πάρκων.» Το ανέλυσα και χτες στην επιτροπή. Προϋπόθεση είναι η οριοθέτηση ΑΟΖ με συμμετοχή όλων των γειτονικών χωρών και όχι σε διμερείς διαπραγματεύσεις, όπως έκανε πρόσφατα η Κυβέρνηση, τονίζουμε εμείς στο ΜΕΡΑ25.

Ο κ. Λεωνίδας Βατικιώτης, επιστημονικό στέλεχος του Ινστιτούτου Μικρών Επιχειρήσεων της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδας, αναφέρει: «Οι στόχοι που τίθενται, όπως περιγράφονται στο άρθρο 1 συγκεκριμένα, δεν έχουν λάβει υπ' όψιν τους την επιδείνωση και της κατάστασης και των προοπτικών, οι οποίες έχουν κατατεθεί. Από το νομοσχέδιο απουσιάζει οποιαδήποτε μέριμνα για την αντιμετώπιση της ενεργειακής φτώχειας».

Δύο είναι τα κριτήρια που χρησιμοποιεί η EUROSTAT. Το ένα είναι η «αδυναμία διατήρησης του σπιτιού επαρκούς ζεστού. Εδώ η Ελλάδα το 2020 είχε το 17% των νοικοκυριών της να αδυνατούν, όταν ο μέσος ευρωπαϊκός όρος ήταν 7%. Το δεύτερο κριτήριο είναι η αδυναμία πληρωμής λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος, που η Ελλάδα κατέχει το πανευρωπαϊκό ρεκόρ με 37%, όταν ο μέσος όρος της Ευρώπης 9% και χώρες με πολύ χαμηλό εισόδημα, όπως είναι η Τουρκία και η Αλβανία, που έχουν πολύ καλύτερη επίδοση από την Ελλάδα, με 30% και 26% αντίστοιχα».

Δημήτριος Λογαράς, Επιστημονικό Στέλεχος της Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία: «Δυστυχώς στο υπό συζήτηση σχέδιο νόμου δεν περιλαμβάνεται καμία πρόνοια, αναφορικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων των πιλοτικών μέτρων ενίσχυσης της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, στα ανθρώπινα δικαιώματα και στα ανθρώπινα δικαιώματα των πλέον ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται τα άτομα με αναπηρία και οι χρόνιες παθήσεις τους.» Αυτό αναφέρεται από τους ΕΣΑΜΕΑ παντού, σε όλα τα νομοσχέδια. Παντού υπάρχει παράλειψη.

Συνεχίζει «...και στο άρθρο 12, από 1-1-2025 τα νέα επιβατηγά δημόσιας χρήσης αυτοκίνητα, ταξί στην Περιφέρεια Αττικής και στην Περιφερειακή Ενότητα Θεσσαλονίκης, πρέπει να είναι όχι μόνο οχήματα μηδενικών εκπομπών αλλά και προσβάσιμα στα ΑΜΕΑ».

Νικόλαος Μάντζαρης, όσον αφορά στο άρθρο 17 εδάφιο 7: «Η πρόβλεψη, προφανώς, φωτογραφίζει το νέο σύστημα τηλεθέρμανσης που σχεδιάζεται στη δυτική Μακεδονία, το οποίο βασίζεται εξ ολοκλήρου στο αέριο και αυτό είναι καινούργιο και δεν υπήρχε στο νομοσχέδιο που τέθηκε σε διαβούλευση».

Γεώργιος Στασινός, Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος: «Το ΤΕΕ οφείλει να είναι σύμβουλος της πολιτείας και πρέπει να είναι σύμβουλος της πολιτείας». Και συνεχίζει, όμως: «Σε κανένα όργανο του κλιματικού νόμου δεν περιλαμβάνεται η συμμετοχή μηχανικού ούτε του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας». Αναφέρει περαιτέρω ότι η αυτοδιοίκηση δεν είναι έτοιμη να κάνει τα βήματα που πρέπει να κάνει. Είναι υποστελεχωμένη και απαξιωμένη και χρειάζονται ισχυρά κίνητρα για σύγχρονα δίκτυα.

Εδώ θα ήθελα να αναφέρω ότι το πρόγραμμα «ΗΛΙΟΣ», πριν από έντεκα χρόνια για την παραγωγή ηλιακής ενέργειας από την Ελλάδα και εξαγωγή της στη Βόρεια Ευρώπη, ήταν ένα πρόγραμμα μεγαλεπήβολο πάλι από την τότε κυβέρνηση του 2011, ύψους 20 δισεκατομμυρίων ευρώ για την παραγωγή έως 10.000 MW με την ανάπτυξη και συνεργασία με χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όμως, απέτυχε, διότι το σημαντικότερο από τα ζητήματα, που καθιστούν αντιοικονομική την προώθηση ενός τέτοιου πρότζεκτ, ήταν το κόστος αναβάθμισης των δικτύων για τη μεταφορά από την Ελλάδα μέσω Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Ουγγαρίας, Αυστρίας στη Γερμανία, όπου καμμία από τις χώρες αυτές δεν εμφανίζεται διατεθειμένη να συμβάλει με κεφάλαια για την αναβάθμιση των δικτύων. Επίσης, δεύτερο μεγάλο πρόβλημα είναι ότι ποτέ δεν βρέθηκε κανένας να αγοράζει το ρεύμα.

Άρα, εάν δεν κινηθούμε ως Ευρώπη, τι κάνουμε;

Και, βέβαια, κλείνει ο κ. Στασινός με την παρατήρηση ότι από το νομοσχέδιο λείπει πλήρως η χρήση γεωθερμίας, όπως προτείνει πλέον και η Κομισιόν.

Ευθύμιος Λυμπερόπουλος, Πρόεδρος Συνδικάτου Αυτοκινητιστών Ταξί Αττικής: «Για εμάς το ηλεκτρικό αυτοκίνητο δεν είναι ότι δεν το θέλουμε, αλλά δεν μπορεί να γίνει επαγγελματικό με αυτή την τεχνολογία που παρέχει σήμερα στο επάγγελμα. Οι υποδομές, ουσιαστικά, δεν φτάνουν. Τον επαγγελματία τον τελειώνει οικονομικά, του στερεί μία βάρδια» για τη φόρτιση του αυτοκινήτου, προφανώς, του ηλεκτρικού αυτοκινήτου «και δεν μπορεί να κάνει μία διαδρομή μεγάλη, πάνω από τέσσερις ώρες». Και λέει «Δεν πιστεύω ότι οποιαδήποτε νομοθεσία θέλει να μας ρίξει στα χέρια των πολυεθνικών και να μας εξαγοράσουν αυτές».

Ο κ. Αναστάσιος Κεφαλός, Εκπρόσωπος Πανελλαδικού Δικτύου Συλλογικοτήτων για την Ενέργεια, αναφέρει: «Στο ερώτημα, λοιπόν, αν υποτιμάμε έστω στοιχειωδώς θετικά το περιεχόμενο του συζητούμενου κλιματικού νόμου, η απάντησή μας είναι αρνητική. Και αυτό για δύο κυρίως λόγους.

Πρώτον, γιατί απουσιάζει η αναγνώριση των στρεβλώσεων και η πολιτική βούληση για την αναιρέσή τους, κάτι που, ειλικρινά, δεν μας ξενίζει. Και ο δεύτερος λόγος, γιατί εξακολουθεί να συντηρείται ατεκμηρίωτα. Δυστυχώς, όμως, από την όποια συζήτηση απουσιάζει ο σημαντικότερος παράγοντας, αυτοί που ελέγχουν τη ζήτηση και την κατανάλωση ενέργειας».

Εμείς καταψηφίζουμε, βέβαια, τον νόμο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Και εμείς ευχαριστούμε, κύριε Λογιάδη, και για την τήρηση του χρόνου.

Έχει ζητήσει να παρέμβει ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης για λίγο. Η τοποθέτησή του θα είναι για πέντε λεπτά. Αύριο θα κάνει την κύρια ομιλία του, οπότε τουλάχιστον μέχρι τότε διατηρεί όλα τα δικαιώματά του ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης): Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να ήταν εδώ ο Υπουργός Οικονομικών και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, αλλά θα τα θέσω και αύριο αυτά τα ερωτήματα.

Έχουμε μία Κυβέρνηση η οποία ψεύδεται ασυστόλως και την καταγγέλλω, πραγματικά, ως μία Κυβέρνηση των ψευδών. Αφήνουν τους Έλληνες να πεινούν στα νύχια των ολιγαρχών. Αφήνουν τους Έλληνες να τους κατασπαράζουν τις οικονομίες οι πλουτοκράτες.

Άκουσα Υπουργούς από χθες να λένε ότι έχουμε περισσότερα έσοδα λόγω των φόρων, γι' αυτό και δεν μειώνουν -λέει- την τιμή του ρεύματος.

Ακούστε τι γίνεται τώρα. Γίνεται η μεγάλη κομπίνια και τους καταγγέλλω για ψεύτες. Αντί να μειώσουν την τιμή του ρεύματος σε όλα τα νοικοκυριά, σε όλους τους πολίτες που περνούν δύσκολα, αντί να κοιτάξουν να πατάξουν την αισχροκέρδεια, αλλά κυρίως και την ακρίβεια, αυτοί λένε ότι έχουμε έσοδα φορολογικά, που σημαίνει ότι τα παίρνουν από τον πολίτη. Όταν ένα προϊόν κάνει 10 ευρώ και ο ΦΠΑ είναι 2,4, αν γίνει 20 ευρώ η τιμή του ο ΦΠΑ είναι 4,8. Άρα το κράτος εισπράττει περισσότερους φόρους από την τσέπη του πολίτη και του επιστρέφουν πίσω 2 ευρώ. Αυτό λέγεται κλοπή.

Γιατί τους αποκαλώ ψεύτες όμως; Επικαλέστηκε σήμερα σε ραδιοφωνικό σταθμό ο Υπουργός κ. Σταϊκούρας την εντολή της Κομισιόν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν θέλει -λέει- μείωση φόρων και πλαφόν ΦΠΑ στα καύσιμα, διότι είναι κοινωνικά άδικο μέτρο. Δεν ήξερα ότι είναι κοινωνικά δίκαια η Νέα Δημοκρατία! Ακούστε, όμως, το ψεύδος. Γιατί λέει ψέματα η Κυβέρνηση και ο ελληνικός λαός πληρώνει πανάκριβα τα τρόφιμα, πανάκριβα τη ΔΕΗ, γιατί δεν κάνουν τίποτα.

Διαβάζω αυτούσια την εργαλειοθήκη της Κομισιόν για να καταλάβετε με ποιους έχουμε να κάνουμε: «Παροχή εφάπαξ εισοδηματικών ενισχύσεων με στόχο κυρίως τη στήριξη των χαμηλών εισοδημάτων. Σύσταση μηχανισμών ώστε να αποτραπούν οι αποκοπές ρεύματος». Η Κομισιόν τα λέει το 2021 τον Οκτώβριο. Πάμε τον Μάρτιο του 2022, η εργαλειοθήκη της Κομισιόν λέει: «Μέτρα για την επιστροφή στους καταναλωτές των υπερεσόδων των ηλεκτροπαραγωγών. Ρυθμιζόμενες -όχι αυθαίρετες- λιανικές τιμές. Αναθεώρηση παρωχημένων και υψηλού κόστους σχημά-

των στήριξης των ΑΠΕ».

Εδώ, λοιπόν, ή η Κομισιόν άλλαξε γραμμή πλεύσης από τον Μάρτιο μέχρι σήμερα που δεν υπάρχει κανένα έγγραφο που επιβεβαιώνει την αλλαγή πλεύσης ή λέει ψέματα η Κυβέρνηση. Προκαλώ την Κυβέρνηση να μας δώσει την εργαλειοθήκη της Κομισιόν που λέει ότι δεν μπορούν να κάνουν μειώσεις σε ΦΠΑ, μειώσεις φόρων και μειώσεις ρεύματος. Να το φέρουν στη Βουλή, όχι να τριγυρνάνε στα κανάλια ο κ. Σταϊκούρας και οι υπόλοιποι ψευδόμενοι, γιατί δεν υπάρχει έγγραφο. Να μας το φέρουν εδώ για να πειστούν ότι λένε αλήθεια. Δεν υπάρχει ούτε μία εντολή από την Κομισιόν.

Ακούστε, όμως, το χειρότερο από όλα. Εδώ αρχίζουν τα άλλα ψέματά τους, γιατί ο ψεύτης και ο κλέφτης τον πρώτο χρόνο χάironται. Η Κυβέρνηση υπολογίζει τα υπερέσοδα των μονάδων παραγωγής για δώδεκα μήνες 2 δισεκατομμύρια ευρώ το επόμενο δωδεκάμηνο. Η σημερινή «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», η δικιά τους εφημερίδα, λέει ότι τα έσοδα υπερκερδών θα είναι 2 δισεκατομμύρια. Πώς προέκυψαν τα υπερέσοδα 500 εκατομμύρια των παρόχων ενέργειας; Να σας πω εγώ τι κάνανε; Ακούστε. Επέβαλε στη ΡΑΕ να συγκρίνει οικονομικά αποτελέσματα, όχι έσοδα από την πηγή, αλλά έβαλαν μέσα μπόνους διευθυντών, εξήντα θέσεις νέων διευθυντών, παροχές σε διευθυντές και αφαίρεσαν τα λεφτά αυτά και τα πήγαν στους λίγους και οι πολλοί Έλληνες πληρώνουν πανάκριβα το ρεύμα. Αυτό είναι ντροπή.

Θέλω να μου φέρει το έγγραφο εδώ αρκεί η Κυβέρνηση για να μας αποδείξει αυτό που λέει για την Κομισιόν, γιατί αλλιώς είναι ψεύτες. Δεν υπάρχει άλλη έκφραση που μπορεί κανείς να χαρακτηρίσει τη συμπεριφορά της Κυβερνήσεως.

Πάμε τώρα και στη Ρωσία και αυτό που έκανε χθες πάλι η Κυβέρνηση κάνοντας τον λαό των Αμερικανών. Θα απευθυνθώ στη Νέα Δημοκρατία και απευθύνω ως έκκληση: Για ποιον λόγο να εμπλακούμε περαιτέρω στην ιστορία της εμπλοκής της Ρωσίας; Θα διαβάσω, λοιπόν, τι λέει ο Κίσινγκερ, ο οποίος ούτε ρωσόφιλος είναι ούτε ελληνοφίλος είναι ούτε άνθρωπος του Πούτιν είναι ούτε είναι κανένας φιλωρόσος, Ισσοποστιάς είναι. Έτσι τον αποκαλούν οι διπλωμάτες. Αλλά είναι αλεπού της διπλωματίας και δεν είναι και προδότης βεβαία.

Ακούστε. «Η Ουκρανία θα έπρεπε να ήταν χώρα-γέφυρα μεταξύ Ευρώπης και Ρωσίας. Ποιοι ανατίναξαν τη γέφυρα είναι γνωστό: Αμερικανοί. Η συνέχιση του πολέμου δεν αφορά την ελευθερία της Ουκρανίας -λέει ο Κίσινγκερ- αλλά έναν νέο πόλεμο εναντίον της Ρωσίας». Δείχνοντας τον Μπάιντεν γέιωσε κάποιους Ευρωπαίους και τον δικό μας Πρωθυπουργό, λέγοντας ότι: «Θα ήταν μοιραίο να ξεχάσουμε τη θέση ισχύος της Ρωσίας στην Ευρώπη. Η Ρωσία αν αποξενωθεί εντελώς από την Ευρώπη και αναζητήσει μόνιμη συμμαχία αλλού, με αποτέλεσμα διπλωματικές αποστάσεις που μοιάζουν με ψυχρό πόλεμο, σημαίνει ότι η Δύση έχασε». Τα λέει ο Κίσινγκερ.

Ο Πρωθυπουργός, ο Υπουργός Εξωτερικών και ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας συνεχίζουν να κάνουν τον λαό των Αμερικανών, οι οποίοι εγκληματούν εις βάρος της Δύσεως.

Κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ και των υπόλοιπων κομμάτων, δεν καταλαβαίνω γιατί δεν το θέτετε το θέμα. Ακούω τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας να λέει: «Δώσαμε απόθεμα. Θα δώσουμε και άλλα όπλα απόθεμα από τον στρατό». Απόθεμα έχεις σε καιρό ειρήνης. Τώρα στο Αιγαίο έχουμε πόλεμο με την Τουρκία καθημερινά. Ίπτανται τουρκικά αεροσκάφη πάνω από την Αλεξανδρούπολη. Έχουμε πόλεμο ακήρυχτο! Πώς στέλνετε αποθέματα; Ποια είναι τα αποθέματα;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Εδώ, λοιπόν, είναι η δεύτερη ερώτηση της Ελληνικής Λύσης που είναι η μοναδική πατριωτική φωνή: Να μας πει η Κυβέρνηση τι τύπους όπλων έχει δώσει, πόσα όπλα έχει δώσει, από πού τα πήρε. Να μας πει στη Βουλή ο Πρωθυπουργός αύριο ή ο Υπουργός Άμυνας.

Επίσης, επειδή έχουμε και στρατιωτικούς ανάμεσά μας, γιατί «τρύπησε» η Νέα Δημοκρατία την αεράμυνα της χώρας από την Καβάλα; Γιατί έστειλε τους Patriot στη Σαουδική Αραβία. Για ποιον λόγο δεν έχουμε ομπρέλα αμυντική με Patriot από την Καβάλα και τους πήγαμε να προστατεύσουν τους πετρελαιοδούς; Μα, τους πετρελαιοδούς; τους Σαουδάραβες που έχουν δισεκα-

τομμύρια; Αυτοί ξερνάνε δισεκατομμύρια και στείλαμε Patriot εδώ και μήνες χωρίς να ερωτηθεί κανείς και τιμήσαμε την αεράμυνα μας στο βορειοανατολικό Αιγαίο.

Κάνατε, όμως, και ένα λάθος. Οι Αμερικανοί δεν μπορούν να στείλουν όπλα γιατί έχουν εμπάργκο στη Σαουδική Αραβία. Ποιον βρήκαν; Τον χρήσιμο ηλίθιο, τον λαγό του -Ποιον; Την Ελλάδα, δυστυχώς- για να στείλουμε τους Patriot που τους χρειάζομαστε απέναντι στους Τούρκους.

Και βέβαια το χειρότερο από όλα θα σας το πω τώρα, γιατί τις αλήθειες κρύβετε εδώ μέσα. Όσα όπλα και πολεμοφόδια πάρετε από τα νησιά του Αιγαίου και τα μεταφέρετε στην Ουκρανία δεν μπορούν να αναπληρωθούν στα νησιά μας. Το NATO δεν θα μας επιτρέψει να στείλουμε νατοϊκά όπλα εκεί. Γιατί δεν λέτε την αλήθεια στον ελληνικό λαό; Κάνετε εγκλήματα εις βάρος της εθνικής άμυνας. Τρυπάτε την αεράμυνά μας. Θα το πληρώσουμε ακριβά. Καταλάβετε το! Ο Ερντογάν προκαλεί συνεχώς!

Και κλείνω λέγοντας το εξής, γιατί εμείς έχουμε τουλάχιστον ιχνηλατήσει τις προθέσεις του Ερντογάν, εσείς έχετε πρόβλημα αντιλήψεως. Δεν με ενδιαφέρει τι λέει για τον κ. Μητσοτάκη. Είναι ντροπή η δήλωση του Ερντογάν εναντίον του Έλληνα Πρωθυπουργού. Είναι ντροπή να απαξιώνει έναν Έλληνα Πρωθυπουργό. Αυτό το έκανε και με τον Τσίπρα. Αυτό σημαίνει ότι άλλα συζητάτε στα κλειστά δωμάτια και άλλα βγαίνετε και κάνετε έξω. Ας αποφασίσουμε τι συμβαίνει.

Ξέρετε τι θέλει ο Ερντογάν; Σας τα λέω γρήγορα. Ο Ερντογάν εδώ και περίπου οκτώ χρόνια φτιάχνει μια μικρή Κίνα στο άκρο της Ευρώπης -μικρή Κίνα, όπως το ακούτε- για να εκμεταλλευτεί την κρίση. Φτιάχνει μια μικρή Κίνα δίπλα στη Ευρώπη για να παράγει συνεχώς τρόφιμα και προϊόντα και να τα στέλνει στην Ευρώπη. Έκανε πρωτογενή τομέα, έκανε βιομηχανία για να μπορεί με φθηνό κόστος -και χτυπάει την Κίνα, παρακαλώ- λόγω εφοδιαστικής αλυσίδας να μπορεί να τα στείλει γρήγορα στην Ευρώπη. Θα τα πουλάει πολύ φθηνότερα. Και πρωτίστως τα προϊόντα θα φτάνουν στην ώρα τους γιατί είναι δίπλα. Άρα η Ελλάδα είναι η βαλβίδα για να περάσει. Άρα εμείς μπορούμε να δημιουργήσουμε πρόβλημα του Ερντογάν. Κάντε κάτι! Τώρα κλειστά σύνορα και βάλτε δασμούς στα τουρκικά προϊόντα στους Κήπους του Έβρου. Κάντε το επιτέλους!

Επίσης, χτίζει υδροηλεκτρικά φράγματα, ανοίγει λιγνιτικά εργοστάσια, κάνει πυρηνικό εργοστάσιο. Θέλει να έχει επάρκεια ενεργειακή.

Και κυρίως θέλει κοιτάσματα στο Αιγαίο, συνεκμετάλλευση στο Αιγαίο και στη Μεσόγειο, να γίνει η Τουρκία λοιπόν -επαναλαμβάνω- μία υπερδύναμη και το επιτρέπουμε με τα λάθη μας.

Η Τουρκία είναι δεύτερη χώρα διεθνώς σε εισαγωγές αμερικανικού LNG. Το λέει κανείς εδώ μέσα; «Οι Αμερικάνοι είναι εχθροί τους». Ποιον κοροϊδεύετε εδώ μέσα; Δεύτερη χώρα σε αμερικανικό LNG, σήμερα που μιλάμε, είναι η Τουρκία! Κι εμείς παρακαλάμε να γίνουμε χώρα LNG και στερούμε το δικαίωμα του ελληνικού γεωτρύπανου να τρυπήσει στο Αιγαίο ή στη Μεσόγειο, όταν ο Τούρκος, ο Ερντογάν, στέλνει νοτίως της Κρήτης ολόκληρο γεωτρύπανό του για να τρυπήσει!

Τι θα κάνει η Κυβέρνηση; Θα το βυθίσει, ναι ή όχι; Γιατί ο Πρωθυπουργός είπε: «Δεν θα επιτρέψουμε εμείς οποιαδήποτε παραβίαση εθνικής κυριαρχίας». Θα πάει στα έξι ναυτικά μίλια, κάτω από την Κρήτη, που είναι δικό μας μέρος. Θα το βυθίσετε;

Τι λέμε εμείς. Έπρεπε ήδη να έχετε καταρρίψει όλα τα τουρκικά drone που πετούσαν πάνω από το Αιγαίο ως μήνυμα σαφές προς την Τουρκία!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και, επίσης, δεν ήταν τυχαία αυτά που έκανε, κύριοι, στρατιωτικοί της Νέας Δημοκρατίας, ο Ερντογάν με τα δυόμισι μίλια πάνω από την Αλεξανδρούπολη. Δεν το έκανε τυχαία. Πήρατε τους Patriot. Δεν είχαμε ομπρέλα. Το ήξεραν, το γνώριζαν και κυρίως πέταξαν πάνω από τη Ζουράφα και πήγαν στην Αλεξανδρούπολη.

Τι μήνυμα έστειλαν στους Αμερικανούς, οι οποίοι δεν κούνησαν το δαχτυλάκι τους; Δεν το έριξαν το αεροσκάφος του τουρκικού. Πέρασε δυόμισι μίλια πάνω από τη βάση τους. Το έριξαν; Γιατί μας λέτε το παραμύθι ότι με τις βάσεις θα έχουμε άμυνα με τους Αμερικάνους και φίλους. Λέτε ανοησίες -επαναλαμβάνω-

και είναι ανόητα αυτά που λέτε.

Τι μήνυμα έστειλε; Πως ό,τι και να κάνετε, η Τουρκία θα είναι εδώ. Θα είναι ο προστάτης της περιοχής. Και το κατάπιαν και οι Αμερικανοί και οι Ευρωπαίοι εταίροι σας. Δεν υπάρχουν φίλεις, υπάρχουν συμφέροντα. Και στο τέλος θα λέτε πάντα το γνωστό. Η επιθετικότητα του Ερντογάν δεν περιορίστηκε.

Άκουσε κανείς τι είπε ο Ερντογάν χθες; Το άκουσε κανείς; Γιατί τα δικά τους μέσα ασχολούνται μόνο με τον Πρωθυπουργό. Τι είπε ο Ερντογάν το διαβάζω αυτούσιο, συνάδελφοι, για να καταλάβετε με ποιον έχουμε να κάνουμε. Δήλωση χθεσινή του Ερντογάν: «Η θα πάρω το Βυζάντιο ή το Βυζάντιο θα πάρει εμένα»! Δήλωση Ερντογάν χθες παρουσία χιλιάδων δικών του οπαδών και στελεχών. «Αποδώσαμε την Αγία Σοφία στους ιδιοκτήτες της από την εποχή του Πορθητή».

Τι παραδέχθηκε, λοιπόν, ο Ερντογάν; Ότι οι Τούρκοι δεν μπόρεσαν να πάρουν το Βυζάντιο. Τι του λέμε του Ερντογάν; Ερντογάν, δεν θα πάρεις το Βυζάντιο! Δεν μπορείς. Είμαστε ιδιοκτήτες του, είμαστε εμείς που μας ανήκει και μπορούμε να λέμε «πάλι με χρόνια με καιρούς πάλι δικά μας θα 'ναι».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και θα ήθελα να κάνω μία προτροπή στην Αριστερά. Ζητήστε κι εσείς παρακαλώ, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, το έγγραφο της Κομισιόν που λέει ότι δεν θα πληρώνουμε φόρους και δεν μπορεί να γίνει περιστολή φόρων. Ζητήστε το από την Κυβέρνηση. Ζητήστε από την Κυβέρνηση -γιατί έχετε τη δύναμη- να μας πει πόσα όπλα έστειλε στην Ουκρανία. Ζητήστε τύπους και αριθμό εφοδίων. Πρέπει να μάθουμε πώς αποψιλώθηκε η άμυνα της χώρας. Είναι ντροπή. Είναι κρίσιμες στιγμές και κάνετε λάθη τραγικά. Θα τα πληρώσουμε μέσα στο καλοκαίρι.

Και, επίσης, κλείνοντας, να πω στην Αριστερά. Τι έγινε εκείνο το great reset, κύριε Φάμελλε; Δεν απευθύνομαι σε εσάς, αλλά στον κύριο Πρωθυπουργό, θα τα πω και αύριο. Εκείνη η Γένοβα, οι παγκόσμιες τράπεζες; Δεν βλέπω να αντιδράτε με το great reset. Δεν λέτε τίποτα για τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας που αποφασίζει για τα κράτη πώς θα κάνουν την υγεία τους. Δεν λέτε πλέον τίποτα.

Καλά, από το ΚΙΝΑΛ δεν περιμένω έτσι κι αλλιώς. Ακολουθεί το παλιό κλασικό σύστημα. Αλλά εσείς, οι Αριστεροί; Δεν πρέπει να μιλήσετε γι' αυτό. Για τον Κλάους Σβαμπ, γι' αυτά που πάνε να επιβάλουν, την Παγκόσμια Τράπεζα, όλα αυτά που γίνονται; Δεν ακούω φωνές από τον ΣΥΡΙΖΑ και στεναχωριέμαι.

Απαιτεί η Ελληνική Λύση αύριο ο Πρωθυπουργός να μας πει πόσα όπλα, αριθμό, εφόδια, πολεμοφόδια, οπλικά συστήματα, τύπους έφεραν και στείλανε στην Ουκρανία. Γιατί μαθαίνω από τη Φθιώτιδα φεύγουν κάθε μέρα πολεμοφόδια ακόμη και τώρα. Να μας πει ο Πρωθυπουργός; Λέει ψέματα η Κυβέρνηση και ο Υπουργός Σταϊκούρας ότι δεν μπορούμε να μειώσουμε τους φόρους με την Κομισιόν; Γιατί «μια του ψεύτη, δυο του ψεύτη, τρεις και η κακή του ώρα»!

Και έρχονται εκλογές και εκεί θα πάρετε μια υποβάθμιση που δεν θα την φαντάζεστε. Έρχεται η νίκη και θα είναι ελληνική. Θα είναι η λύση του προβλήματος και όχι μέρος του προβλήματος. Έρχεται η Ελληνική Λύση και θα αποδοθούν ευθύνες.

(Όρθιοι οι Βουλευτές της Ελληνικής Λύσης χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε.

Το λόγο έχει ο κ. Λιούπης από τη Νέα Δημοκρατία και, καλώς έχοντων των πραγμάτων, ακολουθεί η κ. Γκαρά από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Παρακαλώ από εδώ και πέρα να κρατάμε τον χρόνο μας γιατί είναι εβδομήντα τρεις εγγεγραμμένοι.

Ελάτε, κύριε Λιούπη.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΙΟΥΠΗΣ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πρωτοφανής ενεργειακή κρίση που βιώνουμε απαιτεί αποφασιστικά μέτρα. Αισιόδοξα είναι τα μηνύματα από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από τις συζητήσεις του στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Προχωρά από τον ερχόμενο Ιούλιο η εφαρμογή του νέου μηχανισμού για τη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας. Μπαίνει πλαφόν στην αμοιβή των μονάδων παραγωγής ηλεκτρισμού με βάση το κόστος τους και όχι πλέον με την ακριβότερη τιμή

μονάδας. Με αυτόν τον τρόπο θα εξισορροπήσουν οι τιμές και θα δουν μεγάλη βελτίωση νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Ήδη για τον Απρίλιο υπερκαλύφθηκε κατά 110% η επιδότηση της ρήτρας αναπροσαρμογής και θα φανεί στους επόμενους λογαριασμούς. Ας μην ξεχνάμε ότι η Νέα Δημοκρατία ήδη προεκλογικά είχε ορίσει στο πρόγραμμά της ως στόχο την υιοθέτηση μιας νέας ενεργειακής πολιτικής με μείωση των εκπομπών ρύπων και ενίσχυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Σήμερα υλοποιείται η δέσμευση του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη. Συζητάμε και ψηφίζουμε τον πρώτο κλιματικό νόμο στην ιστορία του ελληνικού κράτους. Η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ανθρώπινη δραστηριότητα και πιο πολύ στην παραγωγή διοξειδίου του άνθρακα από ορυκτά καύσιμα.

Τα αποτελέσματα είναι πλέον ορατά σε όλους μας: κλιματική αλλαγή, ακραία καιρικά φαινόμενα, καταστροφές στις γεωργικές καλλιέργειες, πυρκαγιές. Στην πραγματικότητα έχουμε ήδη αρχίσει να δράσουμε.

Οι σημερινές ρυθμίσεις είναι αποφασιστικές, θέτουν συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και δεν μεταθέτουν το πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής στο απώτερο μέλλον. Το περιβάλλον χρειάζεται την προστασία μας και τη χρειάζεται τώρα. Το ζητούμενο λοιπόν είναι η κλιματική ετερότητα και οι στόχοι είναι συγκεκριμένοι: μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, απεξάρτηση από το λιγνίτη και το εισαγόμενο φυσικό αέριο, επέκταση της εφαρμογής των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Με αυτόν τον τρόπο μειώνουμε το περιβαλλοντικό αποτύπωμα και ταυτόχρονα οδηγούμαστε σε περισσότερο συμφέρουσες οικονομικά ενεργειακές λύσεις.

Το σημερινό νομοσχέδιο είναι ο οδικός άξονας που θέτει το χρονοδιάγραμμα και τους βασικούς σταθμούς σε αυτή την προσπάθεια. Μέχρι το 2030 μειώνουμε κατά 55% τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα με βάση τις ευρωπαϊκές δεσμεύσεις. Κάνουμε ένα βήμα παραπάνω, μέχρι το 2040 να έχουμε μειώσει τις εκπομπές κατά 80%. Το 2050 πρέπει να έχουμε επιτύχει την περήφνη κλιματική ουδετερότητα, δηλαδή μηδενική επιβάρυνση με διοξείδιο του άνθρακα.

Μάλιστα, το νομοσχέδιο περιλαμβάνει τους επιμέρους τομείς, στους οποίους θα υπάρξουν αλλαγές, πρώτον, στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Προχωράμε αποφασιστικά στην απολιγνιτοποίηση μέχρι το 2028 και στην ανάπτυξη των ΑΠΕ. Το Ταμείο Ανάκαμψης είναι βασικό εργαλείο εδώ που χρηματοδοτεί με 450 εκατομμύρια συστήματα αποθήκευσης για την ηλεκτρική ενέργεια, όλα αυτά βέβαια υπό τον όρο ότι έχουμε εξασφαλίσει την επάρκεια εφοδιασμού της χώρας μας σε ηλεκτρική ενέργεια.

Στις μεταφορές προωθούμε την ηλεκτροκίνηση, ενώ ταυτόχρονα χορηγούμε κίνητρα με τη μορφή επιδοτήσεων. Ήδη μέσα σε δύο χρόνια είδαμε σημαντική στροφή στην ηλεκτροκίνηση χάρη στις προσπάθειες της Κυβέρνησης με περίπου δέκα χιλιάδες νέα ηλεκτροκίνητα αυτοκίνητα στους ελληνικούς δρόμους. Και στις μεταφορές έχουμε συγκεκριμένους στόχους: Το 2024 το 25% των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης θα πρέπει να είναι ή ηλεκτρικά ή υβριδικά. Από το 2026 όλα τα νέα ταξί σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη θα είναι ηλεκτροκίνητα και προωθείται γι' αυτό η επιδότηση στους επαγγελματίες οδηγούς. Και πάλι από το 2026 το ένα τρίτο των καινούργιων ενοικιαζόμενων αυτοκινήτων θα πρέπει να είναι ηλεκτροκίνητα. Από το 2030 τα νέα επιβατικά και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα θα είναι μόνο οχήματα μηδενικών ρύπων.

Στη βιομηχανία σε κάθε νέα οικοδομική άδεια μετά το 2023 για κτήρια με κάλυψη πάνω από πεντακόσια τετραγωνικά μέτρα θα μπαίνουν φωτοβολταϊκά στη στέγη. Και εδώ δεν μπαίνουν μόνο οι στόχοι, αλλά δίνεται στους πολίτες και η απαραίτητη χρηματοδότηση, για να γίνει η μετάβαση: με επιδότηση στις εγκαταστάσεις των φωτοβολταϊκών και των μπαταριών για αποθήκευση της ενέργειας.

Στα κτήρια από το 2025 απαγορεύεται η πώληση και η εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης. Στους ήδη λειτουργούντες από το 2030 θα χρησιμοποιείται υποχρεωτικά 30% ποσοστό σε βιοκαύσιμα.

Στις επιχειρήσεις από το 2024 οι μελέτες περιβαλλοντικών επι-

πτώσεων θα περιέχουν ποσοτική καταγραφή των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Έως το 2030 οι ΧΥΤΑ, οι βιολογικοί καθαρισμοί, οι βιομηχανίες, οι τουριστικές εγκαταστάσεις, οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, οι υδατοκαλλιέργειες θα έχουν μειώσει κατά 30% τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Από το 2023 συγκεκριμένες επιχειρήσεις θα υποβάλλουν ετήσια έκθεση με το ανθρακικό τους αποτύπωμα.

Ένα σημαντικό κομμάτι αυτής της ενεργειακής προσπάθειας είναι και η ενεργειακή επάρκεια των νησιών μας. Με το «GR-Eco Islands» αποκτούμε στρατηγικό πλαίσιο για τη μετάβαση των νησιών προς την κλιματική ουδετερότητα. Μάλιστα, από το 2030 απαγορεύεται η χρήση μαζούτ στα μη συνδεδεμένα νησιά.

Τέλος, από το 2025 θα ασφαρίζονται υποχρεωτικά όλα τα κτήρια που βρίσκονται σε ζώνες με υψηλό κίνδυνο πλημμύρας ή πυρκαγιάς.

Όλα αυτά υποστηρίζονται από τον νέο μηχανισμό που δημιουργείται, μέρος του οποίου είναι το Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή και το Εθνικό Συμβούλιο.

Είναι εντελώς άδικη η κριτική από την Αντιπολίτευση ότι δήθεν το νομοσχέδιο δεν βοηθάει τη χώρα μας και την οδηγεί σε κλιματικά, ενεργειακά και κοινωνικά αδιέξοδα.

Κατ' αρχάς η σημερινή Κυβέρνηση είναι η μόνη που έλαβε από την αρχή άμεσα, αποφασιστικά μέτρα υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος. Μην ξεχνάμε τον ν.4710/2020 που έκανε την ηλεκτροκίνηση μέρος της ελληνικής οικονομικής και κοινωνικής ζωής.

Με το σημερινό πλαίσιο κάνουμε ένα αποφασιστικό βήμα για να απεξαρτηθούμε από τα ορυκτά καύσιμα και να οδηγηθούμε σε καθεστώς κλιματικής ουδετερότητας. Δημιουργούνται έτσι νέες συνθήκες και νέες προοπτικές ανάπτυξης με βιώσιμες οικονομίες που ταυτόχρονα επιδιώκουν τον υγιή ανταγωνισμό.

Για πολλούς, δυστυχώς, όλη αυτή η συζήτηση για το μέλλον του πλανήτη ίσως είναι κάτι που αφορά το μακρινό μέλλον μας και όχι τις σημερινές γενιές. Ο Γκάντι είχε πει ότι η Γη παράγει αρκετά για να ικανοποιήσει τις ανάγκες κάθε ανθρώπου, όχι όμως και την απληστία του. Είναι η απληστία του ανθρώπου που μας έχει φέρει σήμερα προ των ευθυνών μας.

Τα μέτρα που λαμβάνουμε με το σημερινό νομοσχέδιο είναι απολύτως αναγκαία για να βελτιώσουμε -και γιατί όχι;- να αναστρέψουμε την κατάσταση και να εξασφαλίσουμε ισορροπία στον πλανήτη, αλλά και τη βιώσιμη, κοινωνική, οικονομική ανάπτυξη και αειφορία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Τον λόγο τώρα έχει η κ. Γκαρά από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και ακολουθεί ο κ. Μπιάνγκης από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΓΚΑΡΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αν είχαμε μία στοιχειωδώς σοβαρή και υπεύθυνη κυβέρνηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στη συζήτηση σήμερα για τον νέο κλιματικό νόμο -συζήτηση κομβική για το παρόν και το μέλλον της παγκόσμιας κοινότητας- θα συζητούσαμε και θα ψηφίζαμε τον οδικό χάρτη, βάσει του οποίου θα προχωρήσει η παραγωγική ανασυγκρότηση της Ελλάδας στο πλαίσιο των επιπτώσεων και της αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης. Θα συζητούσαμε για την απαιτούμενη αλλαγή υποδείγματος στο παραγωγικό και καταναλωτικό μοντέλο, ώστε να αντιμετωπιστεί με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης, κλιματικής ουδετερότητας και βιώσιμης ανάπτυξης η ενεργειακή φτώχεια που σαρώνει τη χώρα λόγω και των χειρισμών της Κυβέρνησης, συνθλιβοντας νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Θα συζητούσαμε με τη συμμετοχή των παραγωγικών δυνάμεων, επιστημονικών φορέων, περιβαλλοντικών οργανώσεων, ενεργών πολιτών για τη μεγάλη αλλαγή, τη μεγάλη μεταρρύθμιση η οποία απαιτείται, ώστε να αμβλυνθούν οι ανισότητες, να διασφαλιστεί η πρόσβαση όλων των πολιτών στα βασικά αγαθά, σε καθαρή και προσιτή ενέργεια, στο νερό, με σαφή ιεράρχηση των ενεργειακών κοινοτήτων και προτεραιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Θα συζητούσαμε για την «πράσινη» μετάβαση με μηδενικό ή ελάχιστο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, όπου στο επίκεντρο θα βρίσκονται οι ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι παραγωγοί, ο αγροτικός κόσμος, ο κτηνοτρο-

φικός κόσμος, η βάση της εγχώριας οικονομίας, για την οποία η Κυβέρνηση, δυστυχώς, συστηματικά αδιαφορεί.

Δυστυχώς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τον τόπο και για την κοινωνία, για τις νέες γενιές, τίποτα από τα παραπάνω δεν συμβαίνει. Βρισκόμαστε αντιμέτωποι ακόμη και σήμερα με ένα ακόμη επικοινωνιακό πυροτέχνημα της Κυβέρνησης, ένα ακόμη επικοινωνιακό φιάσκο -θα λέγαμε- σε μία απέλπιδα προσπάθεια να κατασκευαστεί ένα δήθεν «πράσινο» φιλοπεριβαλλοντικό προ-φίλ για τον κ. Μητσοτάκη. Έχει προσπαθήσει και στο παρελθόν.

Ο κλιματικός νόμος που κατέθεσε η Νέα Δημοκρατία δεν είναι απλά κατώτερος των προσδοκιών, με έλλειμμα επιστημονικής τεκμηρίωσης και χωρίς ίχνος ενεργειακής στρατηγικής, είναι συνώνυμο της αχρηστίας, της ρεμούλας και της εξυπηρέτησης συγκεκριμένων συμφερόντων, συνθήκες τις οποίες συναντάμε σε πολλαπλά νομοθετήματα της συγκεκριμένης Κυβέρνησης.

Ενδεικτικό, κυρίες και κύριοι, των όσων τερατωδών προβλέπονται είναι ότι η Κυβέρνηση αφήνει ανοιχτή τη δυνατότητα νέας δόμησης σε περιοχές με υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς ή πλημμύρας, αν κάνει ο ενδιαφερόμενος μόνο ιδιωτικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο. Όσοι, δηλαδή, έχουν τα χρήματα, την οικονομική δυνατότητα, θα μπορούν να χτίζουν όπου θέλουν, όπως θέλουν, σε παντελώς ακατάλληλες περιοχές και η πολιτεία δεν θα μπορεί να κάνει τίποτα.

Αυτά φέρνει προς ψήφιση στη Βουλή η Νέα Δημοκρατία σε έναν κατά τα άλλα νόμο για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, διότι το συγκεκριμένο νομοθέτημα μόνο κατ' όνομα είναι κλιματικός νόμος. Καταλαβαίνετε, λοιπόν, για ποια υποκρισία της Κυβέρνησης μιλάμε. Καταλαβαίνετε πόσο επικίνδυνη είναι αυτή η Κυβέρνηση όχι μόνο για τις ζωές μας και την καθημερινότητά μας, αλλά και για το ίδιο το κλίμα και την προστασία του περιβάλλοντος.

Τα έργα του κ. Μητσοτάκη, άλλωστε, μιλούν από μόνα τους. Εδώ και καιρό προσέδεσε εγκληματικά την ηλεκτροπαραγωγή στη χώρα μας σε μονάδες ορυκτού ακριβού φυσικού αερίου, ξεπούλησε τη ΔΕΗ, να να βγάζουν στις πλάτες μας υπερκέρδη τα καρτέλ, επιδοτεί συνεχώς την αισχροκέρδεια αντί να λαμβάνει ουσιαστικά μέτρα στήριξης της κοινωνίας. Το αποτέλεσμα; Εδώ και μήνες η χώρα μας έχει το ακριβότερο ρεύμα στην Ευρώπη σε τιμή χονδρικής. Εδώ και μήνες στενάζουν από την ακρίβεια νοικοκυριά και επιχειρήσεις.

Αν σε όλα τα παραπάνω προσθέσουμε και το φιάσκο της δήθεν μετάβασης στις απολιγνιτοποιημένες περιοχές που στοίχισε σχεδόν τεσσερις χιλιάδες θέσεις εργασίας, το φιάσκο με το «Εξοικονομώ», την ηλεκτροκίνηση, τα πλαστικά μίας χρήσης, την ανακύκλωση -ανακύκλωση, τομέας στον οποίο αναδεικνύονται συνεχώς σκάνδαλα, όπως καταγγέλλει και η ίδια η ΚΕΔΕ- γίνεται εύκολα αντιληπτό πως ο κ. Μητσοτάκης είναι ανεπαρκής και φυσικά πολιτικά επικίνδυνος Πρωθυπουργός, ώστε να του εμπιστευτούμε το μέλλον, την ποιότητα του περιβάλλοντος, την ποιότητα της παραγωγής, τον νέο κλιματικό νόμο και τη μετάβαση που οφείλει να σχεδιαστεί με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης και άμβλυνσης των ανισοτήτων, όπως προβλέπει και η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία.

Είναι δυνατόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Νέα Δημοκρατία, το κόμμα που στην καθημερινή του πρακτική δεν κάνει τίποτα άλλο από το να εντείνει συνεχώς τις ανισότητες στην κοινωνία, να παριστάνει ότι νοιάζεται για την κοινωνία και ότι θα χτυπήσει το κύμα ακρίβειας και τα καρτέλ στην ενέργεια; Είναι δυνατόν αυτή η Κυβέρνηση να θέσει το πλαίσιο παραγωγής και δραστηριότητας σε εναρμόνιση με την περιβαλλοντική προστασία, όπως απαιτείται;

Κυρίες και κύριοι, ο ΣΥΡΙΖΑ, αντιλαμβανόμενος τη μεγάλη σημασία του κλιματικού νόμου, έχει καταθέσει δημοσίως τις προτάσεις του εδώ και ενάμιση περίπου χρόνο, ενώ ήταν η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ που κύρωσε τη Συμφωνία των Παρισίων το 2016 μεταξύ των πρώτων δέκα χωρών σε όλη την Ευρώπη και ήταν ο Αλέξης Τσίπρας ο Πρωθυπουργός που υποστήριξε με θερμή στη Σύνοδο Κορυφής το 2019 τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας για την Ευρώπη ως το 2050, χωρίς αστερίσκους, χωρίς υποσημειώσεις.

Ο ΣΥΡΙΖΑ προκρίνει έναν νέο κλιματικό νόμο που θα συνδια-

μορφωθεί με όλη την κοινωνία και όχι πίσω από κλειστές πόρτες για να εξυπηρετήσουμε συμφέροντα, όπου η πολιτεία θα εγγυάται και θα διασφαλίζει τη μετάβαση, την καθολική πρόσβαση σε οικονομικές και σύγχρονες υπηρεσίες ενέργειας με όρους δικαιοσύνης και δημοκρατίας πάνω από όλα, ώστε κανένας πολίτης, κανένα σπίτι, καμμία επιχείρηση, κανένας παραγωγός να μη μείνει πίσω και να μην αποκλείεται, με τα οφέλη να διαχέονται στο σύνολο της κοινωνίας, με δίκαιο επιμερισμό των βαρών και του κόστους της μετάβασης, με κλιματική δικαιοσύνη, με άρση των ανισοτήτων και όχι διόγκωσή τους, όπως επιθυμεί και προωθεί η Νέα Δημοκρατία, έναν κλιματικό νόμο με σαφές περιβαλλοντικό αποτύπωμα, όπως εμπεριείχε και η αναπτυξιακή στρατηγική της κυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, που θα λαμβάνει και ισχυρές χρηματοδοτήσεις και μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι νέοι άνθρωποι τα τελευταία χρόνια διαδηλώνουν σε όλο τον πλανήτη για την κλιματική κρίση κάτω από το σύνθημα «Άλλαξε το σύστημα, όχι μόνο το κλίμα!».

Έχει έρθει η ώρα, λοιπόν, και στη δική μας χώρα να κάνουμε παρελθόν το σύστημα Μητσοτάκη που λυμαίνεται τις τύχες της χώρας, με τραγικά αποτελέσματα για τη ζωή μας. Ας μη χαθεί και αυτή η ευκαιρία για τη χώρα, ας μη χαθεί αυτή η ευκαιρία για το περιβάλλον, ας μη χαθεί αυτή η ευκαιρία για τις νέες γενιές εξαιτίας της αναλγησίας, της υποκρισίας και του κυνισμού της Κυβέρνησης Μητσοτάκη. Διότι, το κλίμα αφορά στη ζωή όλων μας και κυρίως των νέων παιδιών.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Ευχαριστούμε κι εμείς, κυρία Γκαρά.

Τον λόγο έχει ο κ. Μπιγάκης από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής και ακολουθεί ο κ. Κατσώτης από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΠΙΓΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κλιματική αλλαγή είναι στην καθημερινότητά μας. Βιώνουμε καθημερινά τις επιπτώσεις της. Αποτελεί χρέος όλων μας να συμπορευτούμε από κοινού προς μια ενιαία και αδιαίρετη πολιτική κατεύθυνση που να απαντά στις μεγάλες προκλήσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε.

Κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύουμε ακράδαντα ότι η κλιματική αλλαγή και η προστασία του περιβάλλοντος είναι πολύ κρίσιμα ζητήματα για το μέλλον αυτής της χώρας, του ελληνικού λαού και κυρίως της νέας γενιάς. Αν δεν προετοιμαστούμε έγκαιρα, φοβάμαι ότι οι εξελίξεις και οι συνέπειες θα είναι χειρότερες κι από αυτές που ζούμε τα τελευταία χρόνια με την πανδημία.

Είμαστε εμείς, το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής, που με την Πρόεδρό μας, την αείμνηστη Φώφη Γεννηματά, πριν από έναν χρόνο ανοίξαμε το κεφάλαιο αυτό για την κοινωνία μας, για την πατρίδα μας και είμαστε υπερήφανοι ως παράταξη που πρωτοστατήσαμε για ακόμη μια φορά με την πράσινη ατζέντα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το παρόν σχέδιο νόμου δεν μπορεί να είναι ένα απλό νομοσχέδιο. Μάλιστα, θα ήταν καθόλα πολιτικά ορθό το παρόν σχέδιο νόμου να έρθει στη Βουλή ξεγλιστρώντας από την πεπατημένη, αφού πρωτίστως είχε διασφαλιστεί η συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών σε όλα τα στάδια. Χρειάζοταν μια εντελώς άλλη φιλοσοφία διαμόρφωσης και μια άλλη προσέγγιση για την εφαρμογή του.

Δεν μπορούμε να αντιμετωπίσουμε την κλιματική κρίση με τους παλιούς γνωστούς τρόπους, με την πεπατημένη, αλλά με μια άλλη, μια ριζική αλλαγή του οικονομικού και του παραγωγικού μας μοντέλου. Δεν αρκεί μια τυπική διαβούλευση και μια συνηθισμένη διαδικασία κατάρτισης ενός νομοσχεδίου. Γι' αυτό κι εμείς είχαμε καταθέσει το 2021 έναν οδικό χάρτη διαβούλευσης, νομοθετήσης, εφαρμογής και παρακολούθησης του νόμου.

Κύριε Υπουργέ, ως υπεύθυνος νησιωτικής πολιτικής στο ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής, θα ήθελα να σταθώ λιγάκι και στη λεγόμενη ενεργειακή μετάβαση στα νησιά μας. Όταν μιλάμε για νησιά και νησιωτικότητα, οφείλουμε πρωτίστως να εξετάζουμε τις ιδιαίτερες και τη διαφορετικότητα που συνεπάγεται ο όρος αυτός. Επιβάλλεται στα νησιά μας να προχωρήσουμε σε μια πρά-

σινη ενεργειακή μετάβαση, με ενεργειακή αυτοτέλεια, με παράλληλη αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και πάντα με πολιτικές που είναι φιλικές προς το περιβάλλον και τον άνθρωπο.

Κύριε Υπουργέ, πολλά από τα νησιά μας, διαχρονικά, εμφανίζουν σημαντικά προβλήματα στη μεταφορική διασύνδεσή τους με την ηπειρωτική χώρα και με τα γειτονικά τους νησιά. Η εξάρτηση των ελληνικών νησιών από τις θαλάσσιες μεταφορές είναι ισχυρή, καθώς οι μόνιμοι κάτοικοί τους, αλλά και οι τουρίστες μετακινούνται από και προς αυτά κυρίως δια θαλάσσης. Η κύρια πρόκληση, λοιπόν, για το σύστημα ακτοπλοϊκών συνδέσεων των νησιών είναι η δυνατότητα παροχής επαρκών μεταφορικών υπηρεσιών, τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα, καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου και όχι μόνο κατά την τουριστική περίοδο και μάλιστα, με προσβίμο κόστος για τους χρήστες, αλλά και με χαμηλό περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Συνακόλουθα, γίνεται άμεσα αντιληπτό ότι επιβάλλεται η υιοθέτηση ενός στρατηγικού σχεδίου για την προώθηση πράσινων ενεργειακών λύσεων στα ελληνικά νησιά για να επιτευχθεί η λεγόμενη απεξάρτηση των νησιών από τα ορυκτά καύσιμα, η εξοικονόμηση χρημάτων και φυσικών πόρων, η βελτίωση του συστήματος μεταφορικής διασύνδεσης τους, η μείωση της ρύπανσης του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητας ζωής και της υγείας των κατοίκων τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορούμε να μιλούμε για πράσινη ενέργεια όταν δεν μπορούμε να αξιοποιήσουμε και να εκμεταλλευτούμε ουσιαστικά το ενεργειακό δυναμικό των στερεών αποβλήτων μας, που αποτελούν βραχνά και βρόγχο που πνίγει οικονομικά και περιβαλλοντικά τα νησιά μας.

Είναι προφανές ακόμα ότι απαιτούνται θεσμικές και χρηματοδοτικές παρεμβάσεις για την υλοποίηση γενναίων προγραμματικών ανακύκλωσης, ειδικά στα νησιά που γεμίζουν από επισκέπτες τους καλοκαιρινούς μήνες. Το κόστος της μη συμμόρφωσής μας στις ευρωπαϊκές οδηγίες για τα ποσοστά ανακύκλωσης είναι τεράστιο και η ολιγωρία μας στοιχίζει ανεπανόρθωτα στη χώρα.

Επίσης, απαιτείται ένα νέο μοντέλο διαχείρισης που θα πρέπει να στηρίζεται στην ορθολογική χρήση των ενεργειακών πόρων, στην εξοικονόμηση της ενέργειας αλλά και στην ενεργό προστασία του περιβάλλοντος. Οι σύγχρονες ανάγκες επιτάσσουν την αλλαγή στον ενεργειακό προσανατολισμό της χώρας και την αξιοποίηση του ενεργειακού δυναμικού εκεί ακριβώς που αυτό είναι διαθέσιμο, με τη δημιουργία δικτύου αυτόνομων πράσινων νησιών με επιπλέον εξαιρετικά θετικές επιπτώσεις σε ζητήματα εθνικής πολιτικής, ειδικά στο Αιγαίο, αλλά και στο Ιόνιο, αλλά και τη δημιουργία υβριδικών πάρκων για την υλοποίηση αντίστοιχων προγραμμάτων.

Τέλος, είναι απαραίτητη η νομοθετική πρωτοβουλία στην κατεύθυνση της θέσπισης κινήτρων για την αξιοποίηση των πράσινων πηγών ενέργειας, που θα απευθύνονται σε όλους τους πολίτες αυτής της χώρας. Δεν μπορούν οι στέγες στις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης να είναι γεμάτες με φωτοβολταϊκά και οι δικές μας να είναι άδειες, όταν η χώρα μας παρουσιάζει δυσόμισι χιλιάδες ώρες περίπου ηλιοφάνειας ετησίως, δηλαδή επτά ώρες ανά ημέρα κατά μέσο όρο.

Κλείνοντας, το παρόν σχέδιο νόμου, δυστυχώς, δεν αποτελεί κάποια σπουδαία κοινωνική ή θεσμική μεταρρύθμιση. Πρόκειται μάλλον για την Κυβέρνηση για μια τυπική υποχρέωση της χώρας να ακολουθήσει κάποια άλλα ευρωπαϊκά κράτη. Έρχεται δε σε μια ιστορική συγκυρία, όπου ο πόλεμος, η ενεργειακή κρίση, ο πληθωρισμός, έχουν ανατρέψει άρδην τον όποιο προηγούμενο ενεργειακό σχεδιασμό και τα οικονομικά και κοινωνικά δεδομένα και των οποίων οι συνέπειες δεν εμπεριέχονται πουθενά στο σημερινό σχέδιο νόμου. Ως εκ θαύματος δεν υπάρχουν, τη στιγμή που οι συνθήκες ενεργειακής ακρίβειας βαθαίνουν πολύ περισσότερο το περιβάλλον και την προστασία αυτού.

Δυστυχώς το παρόν σχέδιο νόμου καταλήγει να είναι άκαιρο και ανεπίκαιρο, αδύναμο να αντιμετωπίσει ουσιαστικά και αποτελεσματικά τις προκλήσεις της εποχής. Κι αυτό είναι που μας λυπεί για άλλη μια φορά, κύριοι της Κυβέρνησης. Γιατί για άλλη μια φορά η συγκεκριμένη Κυβέρνηση δεν στέκεται στο ύψος των περιστάσεων.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Ευχαριστούμε κι εμείς, κύριε Μπιάγκη.

Τον λόγο έχει ο κ. Κατώτης από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας και ακολουθεί ο κ. Γιόγιακας από τη Νέα Δημοκρατία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΑΤΣΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Οι κυβερνήσεις του κεφαλαίου, παγκόσμια και στη χώρα μας, σε κάθε περίοδο υλοποίησαν και υλοποιούν σχεδιασμούς των μονοπωλιακών ομίλων, των πολυεθνικών, διευκολύνουν, νομοθετούν, κινητροδοτούν και χρηματοδοτούν τις επιλογές τους για μεγαλύτερη εκμετάλλευση του περιβάλλοντος, των πρώτων υλών και φυσικά των εργαζομένων. Αυτές οι επιλογές για την καπιταλιστική ανάπτυξη οδήγησαν και οδηγούν στην καταστροφή του περιβάλλοντος, σε κλιματικές αλλαγές.

Με πρόσχημα τις κλιματικές αλλαγές προχωρά αυτή την περίοδο η πράσινη μετάβαση, με όλες τις πλευρές που έχουν υλοποιήσει οι κυβερνήσεις τόσο του ΣΥΡΙΖΑ όσο και της Νέας Δημοκρατίας, που διαρκώς συμπληρώνονται, όπως και με το παρόν νομοσχέδιο για τον κλιματικό νόμο. Αυτή η πολιτική οδηγεί στη βαθύτερη εκμετάλλευση του περιβάλλοντος και στη δημιουργία συνθηκών που ευνοούν τις καταστροφές. Οι κυβερνήσεις ικανοποιούν ανάγκες των επιχειρηματικών ομίλων αλλάζοντας τις χρήσεις γης για αξιοποίηση δασών, βουνών και παραλιών, για έργα ΑΠΕ και γενικότερα για ενεργειακές εγκαταστάσεις, για τουριστικές δραστηριότητες μεγάλης κλίμακας και για άλλες μεταλλευτικές δραστηριότητες.

Αυτή η πολιτική μοιραία τροφοδοτεί τις εκτεταμένες περιβαλλοντικές αλλαγές και καταστροφές που οδηγούν, βέβαια, και σε φυσικές καταστροφές. Ο λαός πληθύνει ήδη ακριβώς την πράσινη μετάβαση που επέλεξε το κεφάλαιο, η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι κυβερνήσεις τους και παραμένει πιο απροστάτευτος απέναντι σε φυσικές καταστροφές που ο κλιματικός νόμος δεν αγγίζει.

Έτσι, θα συνεχίσουν οι πλημμύρες να διαλύουν τοπικές οικονομίες και λαϊκές περιουσίες, οι τεράστιες και συνεχείς φωτιές να κατακαίουν δάση και βουνά και το βίος του λαού, οι έντονες χιονοπτώσεις να αποκλείουν χωριά και να αφήνουν περιοχές ολόκληρες αποκομμένες για μέρες, οι σεισμοί, ακόμα και σχετικά μικρής κλίμακας, να σωριάζουν ακατάλληλα κτήρια και ο λαός να βιώνει τις συνέπειες.

Οι επιχειρηματικοί όμιλοι υλοποιούν έργα χωρίς την αναγκαιότητα και αντίστοιχη μελέτη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Με την ανοχή των κυβερνήσεων ή με την προσαρμογή των όποιων επισημονικών δεδομένων στις ανάγκες της κερδοφορίας, στη μείωση του κόστους επιφέρουν ανεπανόρθωτες συνέπειες. Για παράδειγμα, τα εκατοντάδες χιλιόμετρα νέων δασικών δρόμων για τις ΑΠΕ και το βίαιο τιμμέντωμα των βουνών επιδρούν αντικειμενικά, τόσο στα πλημμυρικά φαινόμενα όσο και στις δασικές πυρκαγιές. Κατά τα άλλα, αυτός είναι μονόδρομος όπως συνάγεται και από τον κλιματικό νόμο. Τα εκατοντάδες χιλιόμετρα νέων δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας για να υποστηριχθούν τα έργα ΑΠΕ, που λόγω του κέρδους είναι πλημμελώς συντηρημένα, αυξάνουν αλματωδώς επίσης τις πιθανότητες ξεσπάσματος δασικών πυρκαγιών.

Και με αυτό το νομοσχέδιο μεταφέρετε την ευθύνη για την κλιματική αλλαγή και το βάρος των μέτρων στον λαό και όχι σε αυτούς που χρόνια τώρα τους έχετε παραχωρήσει το περιβάλλον, τον φυσικό πλούτο και θησαυρίζουν από την ένταση της εκμετάλλευσης των πρώτων υλών και των εργαζομένων. Η ευθύνη είναι σε όλους εσάς και στο σύστημα σας, που μπροστά στον θεό του κέρδους δεν δίνετε δεκάρα για το περιβάλλον, την προστασία και την ποιότητα ζωής, καθώς και τις ανάγκες του λαού. Η ίδια η καπιταλιστική ανάπτυξη πατάει πάνω στην καταστροφή του περιβάλλοντος. Το αποδεικνύει και ο ιμπεριαλιστικός πόλεμος που είναι σε εξέλιξη. Το δείχνει η εκμετάλλευση των εμπορευματοποιημένων δασών για κερδοφόρες επενδύσεις, που είναι η βαθύτερη αιτία πίσω από την καταστροφή τους. Το δείχνει η προσπάθεια να εμφανιστεί η καύση των απορριμμάτων και η αξιοποίησή τους ως ενεργειακή πρώτη ύλη ως φιλοπεριβαλλοντική διαχείριση. Κρύβονται τα τεράστια κέρδη από όλη την αλυσίδα διαχείρισης των απορριμμάτων, από την αποκομιδή τους

μέχρι την τελική επεξεργασία τους. Το δείχνουν οι συνεχείς μεταβολές σε χρήσεις γης προς όφελος του κατασκευαστικού και του τουριστικού κεφαλαίου, που μετατρέπουν τεράστια «φιλέτα» γης σε νέους πόλους ανάπτυξης προς όφελος του κεφαλαίου, σε βάρος της κάλυψης των λαϊκών αναγκών.

Αλήθεια, όλα αυτά πώς επιδρούν στις κλιματικές αλλαγές και στο περιβάλλον; Το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα όχι μόνο δεν βάζει φρένο σε όλα αυτά, αλλά αντίθετα επιταχύνει, συμπληρώνοντας τους αντίστοιχους νόμους του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και των προηγούμενων κυβερνήσεων της Νέας Δημοκρατίας και του ΠΑΣΟΚ. Επιδιώκει κατά τη γνώμη μας την πιο γρήγορη διαδικασία υλοποίησης της εξειδίκευσης της πράσινης μετάβασης στο πλαίσιο του πράσινου New Deal, της Ευρωπαϊκής Κοινωνικής Συμφωνίας, στη στρατηγική εκμετάλλευσης του περιβάλλοντος που το έχετε μετατρέψει σε εμπόρευμα. Είναι υποκριτικό το δήθεν ενδιαφέρον όλων σας και το κάλεσμα για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και την προστασία του περιβάλλοντος του πλανήτη.

Τέλος, όσον αφορά την «πράσινη μετάβαση», την εμφανίζετε ως τη μόνη διέξοδο για τον πλανήτη και το περιβάλλον. Η πραγματικότητα όμως σας διαψεύδει. Η αλήθεια είναι ότι οι πολυεθνικές, οι μονοπωλιακοί όμιλοι, τα ιμπεριαλιστικά κράτη και οι λυκοσυμμαχίες τους, με τις αντιθέσεις και τους συμβιβασμούς τους, τους λυσσαλέους ανταγωνισμούς στοχεύουν στο μέγιστο κέρδος και επιδιώκουν με την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση την ένταξη της εκμετάλλευσης και ένταξης όλων των φυσικών πόρων και των πρώτων υλών σε αυτή, να προσαρμοστούν όλοι οι κλάδοι επίσης της παραγωγής, να βρεθούν νέα προϊόντα, να κατακτηθούν και να διευρυνθούν οι αγορές, να βρεθούν νέες πρακτικές διέξοδοι για τα συσσωρευμένα κεφάλαια.

Ο λαός ήδη πληρώνει πολύ ακριβά αυτή την πολιτική με μισθούς και συντάξεις πείνας, με ελαστικές μορφές δουλειάς και ελάχιστο μισθό, με εξάπλωση της φτώχειας, καθώς και της ενεργειακής φτώχειας με τα τιμολόγια του ρεύματος να προκαλούν εμφράγματα, την ακριβία ένα στερεό βασικά αγαθά.

Με το νομοσχέδιο προβλέπεται να στερηθεί ακόμα περισσότερα, αφού επιβάλλει νέα προϊόντα που κατασκευάζει το κεφάλαιο, με κατάργηση αυτών που με πολύ κόπο απέκτησαν οι λαϊκές οικογένειες για να βελτιώσουν τη ζωή τους, παραδείγματος χάριν, καυστήρες πετρελαίου, ηλεκτρικά αυτοκίνητα, που είναι πανάκριβα.

Και ρωτάμε: Τα τριάντισι εκατομμύρια πληθυσμού που βρίσκονται στα όρια της φτώχειας, μπορούν να αλλάξουν τους καυστήρες ή τα αυτοκίνητα; Οι οκτακόσιες χιλιάδες εργαζόμενοι με μισθό 399 ευρώ τι μπορούν να κάνουν; Πόσοι ιδιοκτήτες ταξί δεν θα μπορέσουν να κάνουν την αλλαγή σε πανάκριβο ηλεκτρικό όχημα; Τι θα γίνουν όλοι αυτοί; Όλοι αυτοί που αγκομαχούν να τα βγάλουν πέρα δεν θα κληθούν, εκτός όλων των άλλων, να πληρώσουν ακριβά τις ρυθμίσεις για την αλλαγή στα δημόσια κτήρια μέσα από τα ανταποδοτικά τέλη; Ο κλιματικός νόμος είναι μια τέτοια εφαρμογή. Γι' αυτό τον καταψηφίζουμε και καλούμε τον λαό σε συμπόρευση με το ΚΚΕ να αγωνιστεί για άλλη μορφή οργάνωσης της οικονομίας και της κοινωνίας, όπου η σχεδιασμένη ανάπτυξη θα έχει ως πρωταρχικό σκοπό την προστασία του περιβάλλοντος, της ποιότητας ζωής και σιδερένιο νόμο την ικανοποίηση των αναγκών του λαού και όχι τα κέρδη μιας χούφτας παράσιτων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Ευχαριστούμε, κύριε Κατσώτη.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Γιόγιακας από τη Νέα Δημοκρατία και ακολουθεί ο κ. Καππάτος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΙΟΓΙΑΚΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι ευρώς αποδεκτό, ανεξάρτητα από τις επιφυλάξεις που έχουν εκφραστεί, ότι ο πρώτος εθνικός κλιματικός νόμος είναι ένα σημαντικό, όσο και αναγκαίο βήμα, για να επιτευχθεί σταδιακά ο στόχος της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και για να προσαρμοστεί η οικονομία μας στην αναπόφευκτη κλιματική αλλαγή, με δύο ενδιάμεσους εθνικούς στόχους για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που προέρχονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα κατά τουλάχιστον 55% το 2030 και 80% το 2040

σε σύγκριση με το 1990.

Είναι ένας νόμος-πλαίσιο, μέσα από τον οποίο αναγνωρίζεται ότι η δυναμική φύση της κλιματικής αλλαγής επιβάλλει παρακολούθηση, αξιολόγηση και πιθανή αναθεώρηση, τόσο των κλιματικών στόχων όσο και των πολιτικών, των μέτρων και των δράσεων προσαρμογής.

Η συζήτηση του εθνικού κλιματικού νόμου έρχεται σε μία περίοδο κατά την οποία η οικονομία μας δοκιμάζεται από την εκτόξευση των τιμών των καυσίμων και της ηλεκτρικής ενέργειας. Σε μία περίοδο στην οποία ακραία καιρικά φαινόμενα εκδηλώνονται συχνότερα, με αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, να αυξάνονται οι ζημιές σε καλλιέργειες και παραγωγικές εγκαταστάσεις του πρωτογενούς τομέα. Σε μία περίοδο κατά την οποία η Ευρώπη συζητά μέτρα και δράσεις για την ενεργειακή απεξάρτηση από τη Ρωσία και για την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης, η οποία θα μειώσει τις τιμές.

Στο επίκεντρο αυτής της προσπάθειας βρίσκεται η μεγάλωτη αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στη βιομηχανία, στα κτήρια και στις μεταφορές. Σε αυτή την κατεύθυνση η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε πρόσφατα να αυξηθεί η συμμετοχή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα από 40% σε 45% το 2030, αλλά και να διπλασιαστούν τα εγκατεστημένα φωτοβολταϊκά έως το 2025, καθώς και να προωθηθούν ταχύτερα τεχνολογίες που αξιοποιούν το πράσινο υδρογόνο, το βιοαέριο και το βιομεθάνιο. Την ίδια στιγμή η χώρα μας έχει μπροστά της την πρόκληση της διαχείρισης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης του Εθνικού Πλαισίου Αναφοράς, του Ταμείου Ρύπων και των άλλων χρηματοδοτικών πηγών, οι οποίες θα υποστηρίξουν τις πολιτικές για τη στροφή προς την πράσινη ενέργεια και την πράσινη οικονομία. Σε αυτό το περιβάλλον που διαμορφώνεται από παράγοντες κλιματικούς, οικονομικούς και γεωπολιτικούς, ο εθνικός κλιματικός νόμος έρχεται να θέσει πρώτα απ' όλα μία μέθοδο σχεδιασμού και έναν μηχανισμό εφαρμογής του σχεδιασμού.

Προβλέπεται, λοιπόν, εθνική στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τα ανάλογα περιφερειακά σχέδια με τα οποία θα εξειδικεύεται. Ο σχεδιασμός αυτός υποστηρίζεται από ένα σύστημα παρακολούθησης, ενημέρωσης, διαβούλευσης και διακυβέρνησης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, με κύρια όργανα το Εθνικό Παρατηρητήριο, το Εθνικό Συμβούλιο, την Επιστημονική Επιτροπή και με κυριότερα εργαλεία το Φόρουμ Κλιματικού Διαλόγου και την ετήσια έκθεση προόδου.

Οι ποσοτικοί στόχοι για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου μοιράζονται σε επτά βασικούς παραγωγικούς τομείς που έχουν το υψηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα: στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, στις μεταφορές, στη βιομηχανία, στα κτήρια, στη γεωργία και στην κτηνοτροφία, στα απόβλητα, στις χρήσεις γης και στη δασονομία. Είναι οι λεγόμενοι «πενταετείς προϋπολογισμοί άνθρακα».

Πέρα από τους στόχους, τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες για την προσαρμογή της χώρας στην κλιματική αλλαγή και την απανθρακοποίηση μέχρι το 2050, το νομοσχέδιο φέρνει αρκετές ενδιαφέρουσες καινοτομίες με τη μορφή μέτρων και πολιτικών. Είναι ενδεικτικά: η νέα ώθηση που δίνεται στην ηλεκτροκίνηση με την ολική αλλαγή του στόλου των ταξί σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη, ώστε να είναι ηλεκτροκίνητος από το 2026, με το ένα τρίτο των ενοικιαζόμενων οχημάτων να είναι ηλεκτροκίνητο από το 2026 και το ένα τέταρτο των νέων εταιρικών οχημάτων να είναι είτε ηλεκτροκίνητο είτε υβριδικής τεχνολογίας και με απλοποίηση της διαδικασίας εγκατάστασης των σημείων επαναφόρτισης που είναι προσβάσιμα προς το κοινό.

Καινοτομία αποτελεί, επίσης, μια σειρά υποχρεώσεων για συγκεκριμένες κατηγορίες εγκαταστάσεων να μειώσουν τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα έως το 2030, αλλά και η υποχρέωση μέτρησης και αναφοράς του ανθρακικού αποτυπώματος δραστηριοτήτων και επιχειρήσεων, με τις τελευταίες να δεσμεύονται εθελοντικά για τη μείωσή του.

Καινοτομία είναι επίσης η στρατηγική με την οποία η νησιά μας θα μεταβούν σταδιακά προς την κλιματική ουδετερότητα και την ενεργειακή αυτάρκεια, αλλά και τα μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα κτήρια, με την απαγό-

ρευση των καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης από το 2025, την υποχρεωτική πρόσμιξη πετρελαίου θέρμανσης με βιοκαύσιμα σε ποσοστό 30% από το 2030 και την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ή θερμικών πλακών συλλεκτών σε βιομηχανίες, αποθήκες, εμπορικά και άλλα ειδικά κτήρια.

Ασφαλώς ο εθνικός κλιματικός νόμος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα λειτουργήσει σε συνέργεια και συνάφεια με το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, το οποίο αναμένεται να επικαιροποιηθεί και ασφαλώς θα ληφθούν υπ' όψιν οι νέες νομοθετικές πρωτοβουλίες με βάση τις φιλόδοξες προτάσεις της Κομισιόν για την ενεργειακή αυτονομία, την απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και την επιτάχυνση της πράσινης μετάβασης.

Η Κυβέρνησή μας, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας θα συνεχίσει να παίρνει όλες τις αναγκαίες πρωτοβουλίες για να υποστηριχθεί η ακόμα πιο δυναμική επέκταση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, χωρίς επιπτώσεις στην προστασία του περιβάλλοντος, διατηρώντας ζωντανή την επιχειρηματικότητα και το επενδυτικό ενδιαφέρον και ανακουφίζοντας τα νοικοκυριά και μικρομεσαίες επιχειρήσεις που σήμερα δοκιμάζονται, με έναν μηχανισμό ρευστικού περιορισμού των ανατιμήσεων στο ρεύμα που θα ισχύσει από την 1^η Ιουλίου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Δημήτριος Βίτσας): Τον λόγο έχει ο κ. Καππάτος από τη Νέα Δημοκρατία και ακολουθεί ο κ. Κωτσός, πάλι από τη Νέα Δημοκρατία.

ΠΑΝΑΓΗΣ ΚΑΠΠΑΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορώ παρά να ξεκινήσω την εισήγησή μου με την αναφορά στην τροπολογία για την έκτακτη οικονομική ενίσχυση λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος οικιακών καταναλωτών, αλλά και την έκτακτη εισφορά στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας, μια ρύθμιση που έρχεται σε συνέχεια των πρόσφατων ανακοινώσεων του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη για τη στήριξη των νοικοκυριών που πλήττονται από τις επιπτώσεις της ενεργειακής κρίσης, μιας κρίσης που όσο κι αν επιχειρούν κάποιοι να εμφανίσουν ως εγχώρια η διεθνής και η ευρωπαϊκή πραγματικότητα τους διαψεύδει.

Απέναντι, λοιπόν, στη σκόπιμη διαστρέβλωση της κατά τα άλλα εξαιρετικά σοβαρής κρίσης απαντούμε με πρωτοβουλίες που δίνουν ανάσα στους πιο ευάλωτους συμπολίτες μας.

Πιο συγκεκριμένα, θεσπίζουμε σήμερα οικονομική ενίσχυση για φυσικά πρόσωπα με ετήσιο καθαρό οικογενειακό εισόδημα έως 40.000 ευρώ. Πρόκειται για ελάφρυνση των οικιακών καταναλωτών που είδαν τις ασταθείς γεωπολιτικές συνθήκες να επιβαρύνουν το κόστος του ρεύματος. Είναι μια παρέμβαση που επιβεβαιώνει τα όσα επισημάναμε στο πρόσφατο συνέδριό μας: δίπλα σε κάθε πολίτη, κανένας αδύναμος μόνος του.

Αλλά και με το δεύτερο άρθρο της τροπολογίας για την έκτακτη εισφορά στους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας αντιμετωπίζουμε ένα ιδιαίτερα κρίσιμο ζήτημα. Η θεσμική αντίδρασή μας στα αιφνίδια και υπερβάλλοντα κέρδη των επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας είναι μια ακόμα απάντηση, μια απάντηση σε εκείνους που έσπευσαν τόσο εύκολα να μας κατηγορήσουν για αδράνεια. Είναι εύκολος ο καταγγελλτικός λόγος, όταν εκφέρεται εκ του ασφαλούς και χωρίς κόστος. Είναι, όμως, εξίσου εύκολη η παραδοχή του σφάλματος, όταν εκείνη είναι ειλικρινής και αυθεντική. Έστω και τώρα σας καλούμε να το αναγνωρίσετε. Θα είναι ένα πολύ καλό βήμα στην αναγκαία ομόνοια απέναντι στην πραγματική απειλή.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ικανοποιεί πλήρως τρία σημεία, που καθορίζουν εν πολλοίς την επιτυχία του εγχειρήματος.

Το πρώτο είναι ότι συμβαδίζει με την ευρωπαϊκή πραγματικότητα. Είναι γνωστό πως παράλληλα με την υγειονομική κρίση η Ευρώπη συζητά και λαμβάνει μέτρα που αφορούν στην κλιματική αλλαγή και εξειδικεύονται στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Η μηδενική ρύπανση του αέρα, του νερού και του εδάφους, η έξυπνη και βιώσιμη κινητικότητα, καθώς επίσης και η διακοπή παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά ορυκτά καύσιμα είναι στόχοι που πανευρωπαϊκά έχουμε υιοθετήσει. Αυτούς τους

στόχους ανάμεσα σε πολλούς άλλους θέτει σε εφαρμογή το παρόν νομοσχέδιο.

Το δεύτερο σημείο αφορά στον ρόλο της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η ενσωμάτωση στην Εθνική Στρατηγική για το Κλίμα των δομών και οργανισμών τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης αποτελεί πρόκληση και υποχρέωσή μας ταυτόχρονα. Κανένας στόχος άλλωστε, καμμία στρατηγική, κανένα χρονοδιάγραμμα δεν είναι δυνατόν να υλοποιηθούν, εάν δεν ληφθεί υπ' όψιν η τοπική διάσταση. Οι δήμοι και οι περιφερειακές διοικήσεις θα κληθούν να συμβάλουν στην υλοποίηση σημαντικών μέτρους της στρατηγικής για την κλιματική ουδετερότητα. Εργαλεία και πόροι πρόκειται να κατευθυνθούν στην ελληνική περιφέρεια, προκειμένου η κλιματική ουδετερότητα να καταστεί εφικτή.

Στο τρίτο σημείο εντοπίζεται η συμμετοχή των ίδιων των πολιτών στον σχεδιασμό της πολιτικής που αφορά στην προσαρμογή μας στην κλιματική αλλαγή. Η επιτυχία, με άλλα λόγια, των ρυθμίσεων που ψηφίζουμε σήμερα βρίσκεται στα χέρια των πολιτών και στο κατά πόσο εκείνοι θα υποδεχθούν τις επιμέρους πρωτοβουλίες. Η αποτελεσματική εφαρμογή του εθνικού κλιματικού νόμου περνά το δίχως άλλο από τη συμμετοχικότητα της κοινωνίας των πολιτών σε μια σειρά μέτρων και δράσεων.

Στη λογική αυτή κινείται το νομοσχέδιο, στο οποίο αρχικά διατυπώνονται οι στρατηγικές μετριασμού αερίων του θερμοκηπίου και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή. Οι στρατηγικές αυτές εξειδικεύονται ακολουθώντας στο πλαίσιο πολιτικών και μέτρων εφαρμογής, για να καταλήξουν σε διατάξεις που αφορούν στη συμμετοχή του κοινού, την παρακολούθηση και τη διακυβέρνηση της κλιματικής αλλαγής.

Εκείνο επομένως που διαπιστώνουμε από την ανάλυση του κορμού και μόνο του σχεδίου νόμου είναι η πρόθεσή μας να αναπτύξουμε έναν πολυδιάστατο κλιματικό νόμο, έναν νόμο με αφετηρία την ευρωπαϊκή διάσταση, που όμως υλοποιείται με εργαλεία και πολιτικές σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Τέλος, ο λόγος των πολιτών τίθεται στο επίκεντρο της προσπάθειας μας για την επιτυχή μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Και για την αίσια έκβαση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, των όσων περιέγραψα, αρκεί ένα μόνο επιχείρημα, που μας επιτρέπει να αισιοδοξούμε. Είναι το γεγονός πως η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία συνδέεται με τη θέσπιση συγκεκριμένων στόχων για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και τον περιορισμό της εξάρτησής μας από την εισαγωγή ορυκτών καυσίμων.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**)

Την ίδια ώρα, μια σειρά δεσμεύσεών μας, όπως η προσέλκυση επενδύσεων στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ηλεκτροκίνησης, συνδέεται με συγκεκριμένες και μετρήσιμες πολιτικές, πολιτικές που ενισχύουν την ενεργειακή μας ανταγωνιστικότητα και διασφαλίζουν τις αναγκαίες συνθήκες προβλεψιμότητας στον συνολικό μας σχεδιασμό.

Αναφορικά τώρα με τη συμμετοχή των πολιτών σε κάθε έκφανση της στρατηγικής που περιγράφεται στο νομοσχέδιο, δεν αρκούμαστε σε απλή καταγραφή προθέσεων. Αντίθετα, προχωρούμε στη θέσπιση των απαραίτητων δικλίδων ασφαλείας, που επιτρέπουν τη συνεχή παρακολούθηση της προόδου που επιτυγχάνεται αλλά και των προβλημάτων που ενδεχομένως θα προκύψουν. Πρωτοβουλίες όπως το Εθνικό Παρατηρητήριο και υιοθέτηση της ετήσιας έκθεσης προόδου απαντούν στο εύλογο αίτημα για αξιολόγηση του βαθμού συμμετοχής των πολιτών, μιας συμμετοχής που εντάσσεται σε εκείνο που ονομάζουμε «διακυβέρνηση της κλιματικής αλλαγής» και που μας αφορά ολόενα και περισσότερο.

Η ενσωμάτωση, τέλος, διατάξεων σχετικά με την επιστημονική επιτροπή και τη διεθνή συνεργασία για την κλιματική αλλαγή σηματοδοτεί κάτι που τα τελευταία χρόνια έχουμε έντονα αντιληφθεί. Ο επιστημονικός λόγος έχει ιδιαίτερη βαρύτητα κατά τη λήψη των αποφάσεων, ενώ η διεθνής συνεργασία αποτελεί την καλύτερη απάντηση στα κοινά ευρωπαϊκά μας προβλήματα.

Από την οικονομική κρίση και την πανδημία στο ενεργειακό ζήτημα και την κλιματική αλλαγή είναι πλέον αποδεδειγμένο ότι

μαζί οι ευρωπαϊκές κοινωνίες μπορούμε καλύτερα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Η κατάρτιση από μέρους μας ενός νέου και ολοκληρωμένου εθνικού κλιματικού νόμου είναι η καλύτερη απόδειξη ότι έχουμε τη γνώση, την ικανότητα και μπορούμε καλύτερα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεώργιος Κωτσός.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΣΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, αγαπητοί συνάδελφοι -δεν υπάρχει κάποια συνάδελφος μέσα στη Βουλή-, συζητούμε σήμερα ένα κρίσιμο, ένα σημαντικό, αλλά και εξαιρετικά επίκαιρο νομοσχέδιο, τον εθνικό κλιματικό νόμο, σε μια περίοδο όπου η κλιματική κρίση έχει δημιουργήσει πλείστα όσα προβλήματα όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά και σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Ιδιαίτερα η πατρίδα μου, η Καρδίτσα, πριν από ενάμιση χρόνο ταλαιπωρήθηκε δυνατά από ένα πρωτόγνωρο φαινόμενο, τον «Ιανό», απότοκο της κλιματικής κρίσης, καταστρέφοντας υποδομές, επιχειρήσεις, κατοικίες, δημιουργώντας τεράστια προβλήματα και στον παραγωγικό και τον κοινωνικό και τον οικονομικό ιστό της πόλης μας.

Παράλληλα, αυτή την περίοδο βιώνουμε και τα αποτελέσματα της γεωπολιτικής κρίσης της εμπόλεμης κατάστασης στην Ανατολική Ευρώπη μεταξύ Ρωσίας και Ουκρανίας, που δημιουργεί τεράστια προβλήματα στην ομαλή ενεργειακή εφοδιαστική αλυσίδα της Ευρώπης αλλά και της χώρας μας, με τεράστιες αυξήσεις στον τομέα της ενέργειας, είτε στο φυσικό αέριο που συνεπάγεται αύξηση και στην ηλεκτρική ενέργεια, αλλά και στα ορυκτά καύσιμα. Βλέπετε ότι οι τιμές των υγρών καυσίμων έχουν εκτοξευθεί εξαιτίας αυτής της γεωπολιτικής κρίσης, που γίνεται και ενεργειακή κρίση.

Και είναι εξαιρετικής σημασίας, αγαπητοί συνάδελφοι, σήμερα, αυτή την περίοδο, να συναποφασίσουμε όλες οι πολιτικές και κοινωνικές ομάδες της πατρίδας μας ποιο ενεργειακό μείγμα χρειαζόμαστε για τη χώρα μας, να αποφασίσουμε αν θα εξακολουθήσουμε να εξαρτόμαστε από ακριβά, εισαγόμενα, αλλά και ταυτόχρονα ρυπογόνα εισαγόμενα καύσιμα, ή εάν κάποια στιγμή θα επενδύσουμε στις εγχώριες ενεργειακές πηγές, με κυρίαρχο στόχο τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Προς αυτή την κατεύθυνση, κυρίως της αξιοποίησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, θα πρέπει να είμαστε ειλικρινείς όλοι μας. Διότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι εξαιρετικά εύαλπτες στην κοινωνική κριτική και το βλέπετε πόσο εύκολα δημιουργούνται κοινωνικές αντιδράσεις μέσα από μια δαιμονοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όπου πάνε να στηθούν είτε αιολικά είτε ακόμη και υδροηλεκτρικά έργα.

Είμαι της άποψης ότι τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ούτε πρέπει να τις θεοποιούμε ούτε να τις δαιμονοποιούμε, αλλά μέσα από ένα συγκεκριμένο εθνικό χωροταξικό σχέδιο να προσδιορίσουμε όλες εκείνες τις περιοχές όπου μπορούν να αναπτυχθούν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και οι μορφές τους -αιολική, φωτοβολταϊκά, υδροηλεκτρική, βιοαέριο-, που θα μας δώσουν τη δυνατότητα να απαλλαγούμε από τα ακριβά αλλά και ρυπογόνα εισαγόμενα καύσιμα.

Ταυτόχρονα, θέλω να πιστεύω ότι αυτή η ενεργειακή και γεωπολιτική κρίση θα λειτουργήσει ως καταλύτης, ούτως ώστε και η Ευρώπη να αποκτήσει κοινή ενεργειακή πολιτική. Διότι βλέπουμε τις αδυναμίες απέναντι σε όλη αυτή την ενεργειακή κρίση στο σύνολο της Ευρώπης, καθώς εξαρτάται στον μέγιστο δυνατό βαθμό από εισαγόμενο φυσικό αέριο από τη Ρωσία.

Θέλω επίσης να πιστεύω ότι αυτή η ενεργειακή κρίση, αλλά και η κλιματική κρίση, θα λειτουργήσει ως καταλύτης, ώστε επιτέλους να ξεφύγουμε από εμμονές και ιδεοληψίες και να ολοκληρώσουμε σημαντικά έργα που παραμένουν ημιτελή, λόγω προσφυγών διαφόρων κοινωνικών και πολιτικών, θα έλεγα εγώ, ομάδων στο Συμβούλιο της Επικρατείας.

Κορωνίδα, αν θέλετε, αυτών των έργων είναι το έργο της Μεσοχώρας, ένα έργο κατασκευασμένο από το 2001. Και το φράγ-

μα και το υδροηλεκτρικό εργοστάσιο που παραμένουν ανενεργά για δεκαπέντε χρόνια κόστισαν στην εθνική οικονομία πάνω από 500 εκατομμύρια ευρώ. Μπορεί το συγκεκριμένο έργο να παράξει καθαρή ενέργεια 165 MW, να αποδώσει στη ΔΕΗ 45 εκατομμύρια καθαρά κέρδη κάθε χρόνο. Κι όμως, αποτελεί ακόμη και σήμερα ένα σύγχρονο «Γεφύρι της Άρτας», ένα σύγχρονο μνημείο ελληνικής αβελτηρίας και αβδηριτισμού. Το αφήνουμε να απαξιώνεται, ενώ θα μπορούσε να παράξει.

Το ίδιο θα μπορούσε να συμβεί και με το φράγμα της Συκιάς στον Αχελώο, μιας και τα σχέδια διαχείρισης υδατικών πόρων της λεκάνης απορροής του Πηνειού κατ' εντολήν της προηγούμενης κυβέρνησης έχουν αφαιρέσει τη δυνατότητα μεταφοράς νερών από τον άνω ρου του Αχελώου προς τη Θεσσαλία. Σημειωτέον, το φράγμα είναι κατασκευασμένο στο 65%, έχουν δαπανηθεί πάνω από 450 εκατομμύρια επίσης ευρώ για να κατασκευαστεί, από εθνικούς πόρους μέχρι στιγμής. Και αφού, λοιπόν, δεν μπορεί να μεταφερθεί νερό από τον άνω ρου του Αχελώου, τόσο σημαντικό και απαραίτητο για τον Θεσσαλικό Κάμπο, τουλάχιστον θα μπορούσε αυτό το έργο να λειτουργήσει σε αυτή τη φάση ως υδροηλεκτρικό, ολοκληρώνοντάς το, το οποίο επίσης θα παρέδιδε και θα παρείχε στην ελληνική κοινωνία σημαντικότατο απόθεμα καθαρής ενέργειας και σημαντικά οφέλη για τη χώρα μας.

Επίσης, είναι σημαντικής σημασίας να προωθήσουμε διαδικασίες αυτοπαραγωγής ενέργειας όχι μόνο στις επιχειρήσεις και τους αγρότες, αλλά ακόμη και στις οικίες. Το Υπουργείο Περιβάλλοντος έχει προωθήσει ήδη τη διαδικασία του net metering για τους αγρότες, το ίδιο συμβαίνει και για τους επιχειρηματίες. Το ίδιο πρέπει να συμβεί και για τις οικίες, για τους οικιακούς καταναλωτές, ούτως ώστε μέσα από την αυτοπαραγωγή αφ' ενός μεν να αποφύγουμε την καύση ρυπογόνων καυσίμων για τη θέρμανση, την ηλεκτρική ενέργεια, αλλά και να απαλλάξουμε αφ' ετέρου τους συμπολίτες μας από ένα βαρύ οικονομικό φορτίο.

Δεν μπορώ παρά να κάνω και μια τελευταία αναφορά, κύριε Πρόεδρε, στις δύο τροπολογίες που έχει φέρει το Υπουργείο μας, που η μία έχει να κάνει με την ενίσχυση, τη στοχευμένη ενίσχυση των ευάλωτων νοικοκυριών από την ενεργειακή αύξηση, προκειμένου να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν σε αυτό το πρόβλημα, και η άλλη έχει να κάνει με αυτό που αξιοποιήθηκε λαϊκίστικά στον μέγιστο βαθμό από την Αντιπολίτευση, τη φορολόγηση κατά 90% των υπερκερδών των παρόχων ηλεκτρικής ενέργειας. Νομίζω ότι η Κυβέρνησή μας με συνέπεια, με αποφασιστικότητα και με τόλμη προχωρά σε αυτές τις διαδικασίες, κοντά στον πολίτη, δίπλα στον ευάλωτο συμπολίτη μας, στηρίζοντάς τον, αλλά και απέναντι σε εκείνους που κερδοσκοπήσαν αξιοποιώντας όλη αυτή τη συγκυρία.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, είμαι βέβαιος ότι και η Αντιπολίτευση κατά βάθος συμφωνεί με όλα αυτά που προβλέπονται στο σχέδιο νόμου μας για την κλιματική αλλαγή αλλά και στον κλιματικό μας νόμο, που έχουν να κάνουν με την ηλεκτροκίνηση, με την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, στο να απαγκιστρωθούμε και να αποφύγουμε τα ρυπογόνα αλλά και ταυτόχρονα ακριβά εισαγόμενα καύσιμα. Μένει, λοιπόν, να ξεφύγει και από τις αγκυλώσεις της και από τις ιδεοληψίες της και να στηρίξει αυτή την προσπάθεια. Είμαι βέβαιος ότι θα το κάνει, εάν ξεφύγει από μικροπολιτικές λογικές.

Εάν δεν το κάνει, εμείς είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε μπροστά και να αλλάξουμε την Ελλάδα, για να δημιουργήσουμε την Ελλάδα που θέλουμε, την Ελλάδα που μας αξίζει και την Ελλάδα που μας πρέπει.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Διονύσιος Σταμενίτης.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης από την πρώτη μέρα ανάληψης των καθηκόντων τους έδωσαν το στίγμα της πολιτικής που θα ακολουθήσουν στα ζητήματα της προστασίας του περιβάλλοντος και της αντιμετώπισης των συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.

Εξετάζοντας τις πρωτοβουλίες που έχει λάβει μέχρι σήμερα το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, διαπιστώνουμε την αποφασιστικότητα για την υλοποίηση στρατηγικής που θα μας οδηγήσει στην επίτευξη των στόχων που θέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά και εμείς οι ίδιοι ως χώρα. Επιστέγασμα όλων αυτών των προσπαθειών και των πολιτικών μας είναι η κατάθεση του κλιματικού νόμου, του πρώτου από τη σύσταση του ελληνικού κράτους, στον οποίο επικεντρώνονται οι στόχοι και ο τρόπος με τον οποίο θα τους πετύχουμε.

Συγκεκριμένα, ο κλιματικός νόμος αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο που υπηρετεί τον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2030 για τη μείωση των εκπομπών αερίου και τον μακροπρόθεσμο του 2050 για τη μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι κοινώς αποδεκτό ότι ο κόσμος, η Ευρώπη και η Ελλάδα μέσα στα άλλα σημαντικά και φλέγοντα ζητήματα που καλούνται να διαχειριστούν, όπως η πανδημία και προσφάτως η εκδήλωση της παγκόσμιας ενεργειακής κρίσης, έχουν να αντιμετωπίσουν και τη μεγάλη πρόκληση της κλιματικής αλλαγής, η οποία παραμένει το πιο σημαντικό στοίχημα για όλες τις κυβερνήσεις του πλανήτη.

Όσον αφορά την ευρωπαϊκή στρατηγική, γνωρίζουμε ότι κάθε κράτος-μέλος οφείλει να αναπτύξει εθνικά μακροπρόθεσμες στρατηγικές για τον σκοπό με τον οποίο σκοπεύει να επιτύχει τις μειώσεις των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Η Ελλάδα, με Κυβέρνηση Νέας Δημοκρατίας και Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη, τα τελευταία τρία χρόνια βρίσκεται στο κέντρο αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και όσον αφορά τις πολιτικές για την ενέργεια και το κλίμα. Η χώρα μας παρουσιάζεται έτοιμη για την πράσινη στροφή, με σκοπό την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και την άμβλυνση των πολύπλοκων συνεπειών της κλιματικής αλλαγής.

Ήδη έχουμε προωθήσει μια σειρά παρεμβάσεων, όπως η επιτάχυνση των διαδικασιών για την ανάπτυξη του δικτύου των ΑΠΕ. Αυξήσαμε τον προϋπολογισμό του ΔΕΔΔΗΕ για την κατασκευή δικτύου. Από τα ελάχιστα που έδινε ο ΣΥΡΙΖΑ πήγαμε σε σοβαρές, στοχευμένες, μεγάλες επενδύσεις: η μείωση των πλαστικών, η προστασία των οικοσυστημάτων, τα πράσινα νησιά και τα πρότζεκτ που υλοποιούνται σε αυτά, το πρόγραμμα για την ηλεκτροκίνηση, η υποθαλάσσια διασύνδεση των νησιών με την ηπειρωτική χώρα, αλλά και το μεγάλο σχέδιο για την απεξάρτηση της χώρας μας από τον λιγνίτη.

Και τώρα, με την ψήφιση του κλιματικού νόμου, ενοποιούμε την εθνική μας στρατηγική, βάζουμε αρχές, επικαιροποιούμε τους στόχους και αξιοποιούμε συγκεκριμένα εργαλεία.

Γρήγορα να αναφερθώ με τη σειρά μου στα βασικά σημεία του σχεδίου νόμου, τα οποία ανέπτυξε αναλυτικά και με σαφήνεια ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας, ο καλός συνάδελφος κ. Μπουτσικάκης. Συγκεκριμένα, οι βασικές προβλέψεις του σχεδίου νόμου είναι: η ηλεκτροκίνηση, η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα κτήρια, το νέο πλαίσιο προβλέψεων για τις επιχειρήσεις, οι υποχρεώσεις των δήμων και οι στόχοι που πρέπει να επιτύχουν, τα μέτρα προσαρμογής στην κλιματική κρίση και η απολιγνιτοποίηση της χώρας, την οποία άφησα τελευταία, γιατί θέλω να σταθώ λίγο περισσότερο, απαντώντας στην κριτική που ακούμε αυτές τις μέρες αλλά και όλο το προηγούμενο διάστημα από την Αντιπολίτευση.

Προσωπικά συμφωνώ απόλυτα με τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Σκρέκα ότι το κόμμα του ΣΥΡΙΖΑ είναι το κόμμα του λιγνίτη. Και από τις αντιδράσεις που είδαμε το πρωί - και θα δούμε τι θα ψηφίσουν στην τροπολογία- μπορούμε να το χαρακτηρίσουμε ότι είναι και κόμμα των εταιρειών, των παρόχων της ενέργειας. Ακούμε την αντίθεσή σας τρία χρόνια τώρα στον μεγάλο σχεδιασμό για την απολιγνιτοποίηση. Αλλά δεν ακούμε τι προτείνετε.

Ούτε με τις ΑΠΕ ήσασταν. Αν θυμάμαι καλά -και νομίζω ότι θυμάμαι καλά- δεν ήσασταν υπέρ καμμίας νομοθετικής πρωτοβουλίας για την ανάπτυξη των ΑΠΕ που κατέθεσε αυτή η Κυβέρνηση. Όλες τις καταψήφισατε.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας τριπλασίασε τον αριθμό της εγκατάστασης, κατασκευής και σύνδεσης με το δίκτυο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, είτε είναι φωτοβολταϊκά είτε είναι αι-

ολικά πάρκα.

Κατά τη διάρκεια της δικής σας θητείας, 2015 - 2019, τι έγινε; Χάος.

Επίσης ούτε τελικά με το φυσικό αέριο είστε. Κι εκεί είστε αρνητικοί. Καταγγέλλατε μάλιστα συχνά την επέκταση των δικτύων. Το είδαμε εδώ, στην Ολομέλεια.

Εμείς, από την άλλη, αναγνωρίζουμε τον ρόλο που παίζει ως μεταβατικό καύσιμο και παράλληλα έχουμε και σχέδιο για τη μείωση της εξάρτησής του από αυτό. Εσείς έχετε κάποια πρόταση;

Έχουμε επομένως κάθε δικαίωμα να λέμε ότι είστε υποστηρικτές του ορυκτού αυτού καυσίμου, που έχει τόσο μεγάλες περιβαλλοντικές επιπτώσεις, κοστίζει πανάκριβα στην ελληνική οικονομία και κάτι ακόμα περισσότερο, επιβαρύνει την ποιότητα ζωής των περιοχών που σηκώνουν τόσα χρόνια το βάρος της παραγωγής του.

Κι αν τώρα βρήκατε την ευκαιρία να υπερθεματίσετε στο θέμα του λιγνίτη λόγω της ενεργειακής κρίσης, ποντάροντας πολιτικά σε ένα ζημιογόνο, επιβλαβές καύσιμο, αλλά και κοστοβόρο, να σας πούμε ότι είναι καλό να έχετε στο πίσω μέρος του μυαλού σας ότι, δυστυχώς για σας, δεν θα έχουμε πάντοτε ενεργειακή κρίση.

Πρώτοι εμείς στη Νέα Δημοκρατία και στην Κυβέρνηση κατανοούμε τις μεγάλες δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι πολίτες λόγω της αύξησης των τιμών ενέργειας. Γι' αυτό και λάβαμε μέτρα πριν το φαινόμενο πάρει διαστάσεις, 4 δισεκατομμύρια μέχρι και τον Απρίλιο, και συνεχίζουμε με όσα μέσα διαθέτει η οικονομία να στηρίζουμε τους πολίτες.

Οι ανακοινώσεις του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη για την αναστολή της ρήτρας από 1^{ης} Ιουλίου, σε συνδυασμό με αυτά που βλέπουν στους λογαριασμούς τους, όπου υπάρχει διπλάσια επιδότηση και επιστροφή του 80% της ρήτρας αναπροσαρμογής που πλήρωσαν οι επιχειρήσεις τον Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο, έφεραν ανακούφιση στους πολίτες. Παράλληλα λαμβάνονται και πρωτοβουλίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την αντιμετώπιση του φαινομένου.

Όμως νομίζω ότι όλοι συμφωνούμε ότι είμαστε εδώ για τα βραχυπρόθεσμα και τα έκτακτα αλλά και για τα μακροπρόθεσμα και τα μόνιμα. Είμαστε εδώ για να μεριμνήσουμε για τις επόμενες γενιές, για να βρούμε λύσεις απέναντι στη μεγάλη πρόκληση που λέγεται κλιματική αλλαγή. Και όπως συχνά λέει κι ο Πρωθυπουργός, έχουμε την υποχρέωση να παραδώσουμε στα παιδιά μας ένα περιβάλλον το οποίο δεν θα είναι χειρότερο από αυτό που παραλάβαμε εμείς από τους γονείς μας.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, η μετάβαση σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία ως το 2050 αποτελεί έναν αρκετά φιλόδοξο στόχο και μια εξαιρετικά δύσκολη άσκηση. Από τον Ιούλιο του 2019 η Ελλάδα εμφανίζεται ως μία από τις χώρες που έχουν αντιληφθεί την αναγκαιότητα λήψης δραστηκών μέτρων, θέτοντας το περιβάλλον ως εθνικό στόχο προτεραιότητας. Έχουμε αποδείξει πως κατανοούμε απόλυτα ότι η αντιμετώπιση του φαινομένου απαιτεί τολμηρές παρεμβάσεις αλλά και συστηματική δουλειά.

Ρίχνοντας άλλωστε κανείς μια ματιά στο σχέδιο «Ελλάδα 2.0» για την αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, θα διαπιστώσει ότι ένας από τους βασικούς πυλώνες είναι η πράσινη μετάβαση, όπου και θα επενδυθεί κάτι περισσότερο από το 37% των πόρων που διαθέτουμε.

Συνεπώς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο πρώτος εθνικός κλιματικός νόμος επισφραγίζει τις προσπάθειές μας και τις πολιτικές μας, αποτελώντας τον οδικό χάρτη των επόμενων ετών για τις πράσινες πολιτικές. Αξίζουν συγχαρητήρια στην ηγεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την απρόσκοπτη και πιστή εφαρμογή του μεγάλου σχεδιασμού.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Βασίλειος - Νικόλαος Υψηλάντης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ - ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, είναι γνωστό ότι

η Μεσόγειος αποτελεί το hot spot των κλιματικών αλλαγών. Οι δε χώρες που βρίσκονται στην περιοχή αυτή οφείλουν όχι απλώς να εφαρμόσουν κάποια περιβαλλοντική κλιματική πολιτική, αλλά στην κυριολεξία να αλλάξουν τα πάντα στον τομέα.

Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση με το EU Green Deal επιδιώκει μια οριζόντια περιβαλλοντική πολιτική, που θα επηρεάσει τον τρόπο που ζούμε, δεδομένου ότι και οι συνθήκες θα είναι πολύ διαφορετικές από εκείνες που βιώνουμε ακόμα και τώρα. Η διεθνής συνεργασία είναι απαραίτητη, ιδιαίτερα μεταξύ των μεγάλων κρατών.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και μαζί της η Ελλάδα έχουν δεσμευθεί να μειώσουν τις εκπομπές κατά 55% μέχρι το 2030 και στο 0% μέχρι το 2050, με συντονισμένες παρεμβάσεις που αφορούν στην καθημερινότητα, την οικονομική δραστηριότητα, τις υποδομές και, εν τέλει, την κοινωνική συνοχή και τη θωράκισή της στις αλλαγές που επέρχονται.

Αυτό, λοιπόν, το μεγάλο έργο σήμερα επιτελούμε σε μια πρώτη και δυναμική φάση εδώ, στην Εθνική Αντιπροσωπεία, που καλείται να υιοθετήσει τον πρώτο εθνικό κλιματικό νόμο, δηλαδή εκείνο το νομικό πλαίσιο που θέτει στόχους τέτοιους, προκειμένου ακριβώς να υλοποιηθούν οι εθνικοί και οι ευρωπαϊκοί αντίστοιχοι στόχοι: Προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και σταδιακός μετριασμός των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας, όπως προείπα, μέχρι το 2050, προκειμένου να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας κατά ενάμιση βαθμό Κελσίου, πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα, σε εφαρμογή τόσο της Συμφωνίας των Παρισίων, η οποία κυρώθηκε από τη χώρα μας το 2016 με τον ν.4426, αλλά και του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30^{ης} Ιουνίου 2021.

Για να επιτευχθούν οι στόχοι, προβλέπονται ενδιάμεσοι, μετριασμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2030 και το 2040. Προβλέπονται συστήματα παρακολούθησης, αξιολόγησης και επαναρρύθμισης μέσω του μηχανισμού κατάρτισης προϋπολογισμών άνθρακα για τους βασικούς τομείς της οικονομίας, δείκτες παρακολούθησης της σχετικής προόδου, διαδικασίες αξιολόγησης της προόδου, αναπροσαρμογής των στόχων και λήψης πρόσθετων μέτρων, αλλά και οι βασικοί άξονες πολιτικής να λαμβάνονται υπ' όψιν και να εξειδικεύονται στο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα.

Θεσμοθετείται έτσι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μια εθνική στρατηγική -όσο και αν θέλετε να φωνάζετε διαφορετικά- για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τα περιφερειακά σχέδια προσαρμογής σε αυτή, προκειμένου να ληφθούν και λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα και δράσεις.

Στο νομοσχέδιο υπάρχει πρόβλεψη διακοπής των λιγνιτικών μονάδων ως την 31^η Δεκεμβρίου του 2028, με ρήτρα επανεξέτασης το 2025 και την προϋπόθεση της διασφάλισης επάρκειας ισχύος και την ασφάλεια εφοδιασμού. Λαμβάνονται σημαντικά μέτρα για την ηλεκτροκίνηση, μέτρα για τη μείωση των εκπομπών στα κτήρια, με την απαγόρευση πώλησης και εγκατάστασης καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης από το 2025, χρήση πετρελαίου θέρμανσης αναμεμιγμένου με βιοκαύσιμα σε ποσοστό 30% από το 2020 και αναφορικά με τα ειδικά κτήρια από 1-1-2023, υποχρεωτική τοποθέτηση συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα που να αντιστοιχούν στο 30% της κάλυψης.

Ειδικές, επίσης, προβλέψεις γίνονται για τις επιχειρήσεις, ώστε οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων από 1-1-2024 υποχρεωτικά να περιλαμβάνουν ποσοτική καταγραφή μειώσεων ή αυξήσεων των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα που θα προκύψουν από τη λειτουργία του έργου και έναν οδικό χάρτη για την επίτευξη των στόχων της απανθρακοποίησης.

Θα ήθελα να σταθώ ιδιαίτερος, ως Δωδεκανήσιος νησιώτης Βουλευτής, στο πλέγμα εκείνο των διατάξεων για την ολοκληρωμένη μετάβαση των ελληνικών νησιών προς την κλιματική ουδετερότητα και τον μετασχηματισμό του ενεργειακού τους συστήματος μέσω του στρατηγικού πλαισίου πρωτοβουλίας «GR-ECO ISLANDS». Ήδη έχουμε την πρώτη συστηματική προσπάθεια στην Αστυπάλαια, αλλά και στην Τήλο, τη Χάλκη, τη Νίσυρο και

εύχομαι σύντομα να ακολουθήσουν και τα άλλα νησιά μας.

Στην προσπάθεια αυτή προβλέπεται η δυνατότητα -είναι πάρα πολύ σημαντικό και πρέπει να το προσέξουν και οι δήμοι- ορισμού αναδόχου μελετών, έργων και παρεμβάσεων ενεργειακής μετάβασης και αειφόρου ανάπτυξης στο κατά περίπτωση νησί.

Σε κάθε, λοιπόν, νησί ή και σε ομάδα αυτών προβλέπεται παράλληλα η προώθηση συγκεκριμένων μέτρων, με στόχο την επιτάχυνση της διασύνδεσης με το ηλεκτρικό δίκτυο της ηπειρωτικής χώρας, την προώθηση της ηλεκτροκίνησης και τον εξηλεκτρισμό των θαλασσίων μεταφορών, με σκοπό τη μείωση κατά 80% των εκπομπών σε σχέση με το 2019 ως το 2030 στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, ενώ από 1-1-2030 τίθεται σε ισχύ η απαγόρευση χρήσης μαζούτ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στα μη διασυνδεδεμένα.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, με το υπό ψήφιση νομοσχέδιο επιδιώκεται βραχυπρόθεσμα η σταδιακή μετάβαση της οικονομίας της χώρας μας στην κλιματική ουδετερότητα. Αυτό υποστηρίζεται από το συγκεκριμένο νομοσχέδιο με σοβαρότητα και συνέπεια.

Θα ήθελα πολύ γρήγορα να αναφερθώ και εγώ στις δύο πολύ σημαντικές τροπολογίες. Η μία αφορά στους δασωμένους αγρούς. Χωρίς διαδικασίες μπορεί αυτό να καθοριστεί στο Κτηματολόγιο, χωρίς ταλαιπωρία των πολιτών και ειδικά των νησιωτών και αυτό πρέπει να το πούμε. Επίσης, θα ήθελα να αναφερθώ και στη μείωση των λογαριασμών του ηλεκτρικού, που έρχεται με συγκεκριμένη τροπολογία, η οποία θα ανακουφίσει εκείνους οι οποίοι δεν έχουν ήδη τύχει των προνομίων και των κινήτρων που έχει δώσει η Κυβέρνηση για το μεγάλο ενεργειακό πρόβλημα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κυρίες Πρόεδρε.

Σε αυτή εδώ την αμεσότητα στην απάντηση των μεγάλων προβλημάτων τασσόμαστε εμείς, την ακολουθούμε και την ψηφίζουμε. Αν θέλετε να μείνετε σε δικονομικά τερίτσια, σε διαδικαστικές μομφές, για να μην ψηφίσετε αυτό που συμφέρει τον ελληνικό λαό, να το πράξετε.

Εμείς είμαστε και θα είμαστε ταγμένοι με το συμφέρον του λαού μας και την πρόδοό του.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γιώργος Κотρωνιάς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΤΡΩΝΙΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το γεγονός ότι σήμερα συζητάμε τον πρώτο κλιματικό νόμο στο ελληνικό Κοινοβούλιο είναι από μόνο του εξαιρετικά σημαντικό και επίκαιρο, δεδομένου ότι η κλιματική αλλαγή είναι γεγονός και είμαστε μάρτυρες των καταστροφικών συνεπειών της.

Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο προϊόν προσεκτικού σχεδιασμού, με ξεκάθαρους μακροπρόθεσμους στόχους και με μετρήσιμα αποτελέσματα. Είναι ένα νομοσχέδιο που είχε προαναγγείλει ο ίδιος ο Πρωθυπουργός και θέτει σε εφαρμογή το σχέδιο της Κυβέρνησης για σταδιακή μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, με στόχο, βέβαια, να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας κατά ενάμιση βαθμό Κελσίου, σύμφωνα με τη Συμφωνία των Παρισίων.

Για την επίτευξη αυτού του στόχου προβλέπονται και ενδιάμεσοι στόχοι για τα έτη 2030 και 2040 και αφορούν τη μείωση των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου και, μάλιστα, ορίζονται και δείκτες παρακολούθησης των στόχων και διαδικασίες αξιολόγησης και αναπροσαρμογής τους.

Στο πλαίσιο αυτό θεσπίζονται τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα πενταετούς διάρκειας για εκείνους τους βασικούς τομείς της οικονομίας που έχουν το υψηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα -όπως η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, οι μεταφορές, η βιομηχανία, τα κτήρια, η γεωργία και η κτηνοτροφία, τα απόβλητα, οι χρήσεις γης και η δασονομία- και ρυθμίζεται η διαδικασία υιοθέτησης και αναθεώρησής τους.

Ιδιαίτερα σημαντική είναι η χάραξη της Εθνικής Στρατηγικής για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή από το Υπουργείο

Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, που παίζει σημαντικό ρόλο στην εφαρμογή του νέου κλιματικού νόμου, με ορίζοντα δέκα χρόνων. Επίσης σημαντική είναι η κατάρτιση επταετούς περιφερειακού αντίστοιχου σχεδιασμού προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή από κάθε μια περιφέρεια, ο οποίος εξειδικεύει τις κατευθύνσεις της εθνικής στρατηγικής σε κάθε τοπικό επίπεδο.

Στο τρίτο μέρος του παρόντος ορίζονται τα μέτρα και οι πολιτικές που στοχεύουν στην εξοικονόμηση ενέργειας, στη μείωση των αερίων ρύπων, στην κατάργηση των ορυκτών καυσίμων και στην προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της ηλεκτροκίνησης και αφορούν όλο το φάσμα της οικονομίας και της κοινωνίας.

Έτσι, λοιπόν, προβλέπεται η απαγόρευση χρήσης λιγνίτη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μετά το 2028, με την προϋπόθεση ασφαλώς της διασφάλισης επάρκειας ισχύος και ασφάλειας εφοδιασμού και με ρήτρα επανεξέτασης το 2025.

Για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης ορίζεται ότι το 2024 το 25% των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης θα πρέπει να είναι αμιγώς ηλεκτρικά ή υβριδικά-ηλεκτρικά, ενώ από το 2028 όλα τα ταξί σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη και το 1/3 των νέων ενοικιαζόμενων οχημάτων θα πρέπει να είναι ηλεκτροκίνητα.

Η συμμετοχή των ΟΤΑ μέσα από το νομοσχέδιο πλέον αναβαθμίζεται, καθώς από το 2023 θα καταρτίζουν δημοτικό σχέδιο μείωσης εκπομπών με συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους μείωσης. Η κατάρτιση και η ετήσια επικαιροποίηση του δημοτικού σχεδίου μείωσης εκπομπών θα είναι απαραίτητη, προκειμένου οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης να μπορούν να λαμβάνουν χρηματοδοτήσεις για προγράμματα τα οποία έχουν σχέση με την εξοικονόμηση ενέργειας και την κλιματική αλλαγή.

Σημαντικές είναι και οι ρυθμίσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα κτήρια. Σύμφωνα με αυτές, απαγορεύεται και σταματάει η πώληση και εγκατάσταση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης από το 2025, ενώ από το 2030 καθίσταται υποχρεωτική η χρήση πετρελαίου θέρμανσης αναμεμιγμένο με βιολογικό καύσιμο και, φυσικά, ορίζονται και κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβάσεων.

Παράλληλα, καθίσταται υποχρεωτική η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών σε ποσοστό τουλάχιστον 30% της κάλυψης σε κτήρια μεγαλύτερα των πεντακοσίων τετραγωνικών μέτρων, για τα οποία θα υποβάλλονται από το 2023 και μετά οικοδομικές άδειες ανέγερσης νέων ή προσθηκών σε υφιστάμενα κτήρια, με εξαίρεση βέβαια για τα τουριστικά καταλύματα, τους ναούς, τους παραδοσιακούς οικισμούς και τα διατηρητέα κτήρια.

Ο κλιματικός νόμος περιλαμβάνει, επίσης, και τη μετάβαση των ελληνικών νησιών στην κλιματική ουδετερότητα, με μέτρα που θα μειώσουν τις εκπομπές κατά 80% έως το 2030 στα μη διασυνδεδεμένα νησιά, καθώς και με την απαγόρευση της χρήσης του μαζούτ για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μετά το 2030.

Μέσα από τις διατάξεις του παρόντος προωθείται, επίσης, η υπεύθυνη επιχειρηματικότητα, με τη θέσπιση δέσμευσης των επιχειρήσεων για οικολογική δράση. Η δράση αυτή θα αποτυπώνεται στις ετήσιες εκθέσεις τους, αφού μετά το 2023 θα πρέπει να υποβάλλουν ετήσια έκθεση αναφορικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα του προηγούμενου έτους και η οποία, βέβαια, θα συμπεριλαμβάνει και εθελοντικούς στόχους και άλλες δράσεις για τη μείωσή του.

Επιπλέον, από το 2024 οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων για όλα τα έργα και όλες τις δράσεις θα περιλαμβάνουν υποχρεωτικά ποσοτική καταγραφή εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και οδικό χάρτη για την επίτευξη των στόχων της απανθρακοποίησης.

Στο τέταρτο μέρος του παρόντος περιλαμβάνονται διατάξεις που ενισχύουν τη δημόσια διαβούλευση και τη συμμετοχή του κόσμου, διαμορφώνοντας υπεύθυνους και ενημερωμένους πολίτες και γι' αυτό συστήνεται από το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας το Εθνικό Παρατηρητήριο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Τέλος, θεσπίζεται η ετήσια έκθεση προόδου για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, ώστε να αποτιμάται η πορεία των εθνικών δράσεων.

Με την ψήφιση του σημερινού νομοσχεδίου για την Ελλάδα, που αυτά τα δύο χρόνια υλοποιεί ένα σύνολο πολιτικών προς την κατεύθυνση της σωτηρίας του πλανήτη και του κλίματος, υπάρχει πλέον ολοκληρωμένο το νομικό οπλοστάσιο στο οποίο μπορεί να καταφύγει και να απευθύνεται οποιοσδήποτε υλοποιεί δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας και προστασίας του περιβάλλοντος.

Πιστεύω ότι στην προσπάθεια αυτή πρώτο ρόλο θα πρέπει να έχει και θα έχει η τοπική αυτοδιοίκηση. Η τοπική αυτοδιοίκηση, κυρίες και κύριοι, χρονικά παλαιότερα και χωρίς καλά-καλά καθαρό νομικό πλαίσιο, είχε πάρει σημαντικές πρωτοβουλίες στη μείωση του αποτυπώματος του άνθρακα. Το πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» ξεκίνησε από την Επιτροπή Περιβάλλοντος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος και έγινε εθνικό πρόγραμμα. Η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών συστημάτων στα σχολεία της χώρας έγινε με πρωτοβουλία των δημάρχων. Το πρώτο ενεργειακά δημόσιο αυτόνομο βιοκλιματικό κτήριο με εκμετάλλευση της αβαθούς γεωθερμίας και των φωτοβολταϊκών πάνελ έγινε από την αυτοδιοίκηση, αλλά και τα συστήματα που βλέπουμε να διαφημίζονται τώρα για άμεση προειδοποίηση της πυρκαγιάς με αισθητήρες μέσα στα δάση ήταν από χρόνια πρόταση της αυτοδιοίκησης. Και επιτρέψτε μου να πω ότι είχα την τιμή να βρίσκομαι πίσω από όλες αυτές τις μεγάλες σημαντικές δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος είτε ως Πρόεδρος της Επιτροπής Περιβάλλοντος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος είτε ως Δήμαρχος της Λαμίας.

Αυτή τη στιγμή μια κίνηση που πρέπει να κάνει η Κυβέρνηση, συμπληρώνοντας τις σημαντικές προηγούμενες, είναι να ενισχύσει τις γραμμές μεταφοράς ενέργειας με την κατασκευή των απαραίτητων μετασχηματιστών και να δώσει άμεση προτεραιότητα εγκατάστασης φωτοβολταϊκών συστημάτων στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στους ΤΟΕΒ και σε ενεργειακές κοινότητες που πρέπει να δημιουργούνται σε κάθε πόλη και σε κάθε χωριό της πατρίδας με την ενθάρρυνση της αυτοδιοίκησης και με τη στήριξη του Ταμείου Ανάκαμψης.

Πάνω απ' όλα, όμως, είναι καθήκον όλων μας με υπεύθυνη στάση και συμμετοχή σε αυτή την εθνική προσπάθεια, που ευθυγραμμίζεται με την ευρωπαϊκή στρατηγική, να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά ένα παγκόσμιο πρόβλημα που απειλεί το μέλλον του πλανήτη και το μέλλον των επόμενων γενεών.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Καί εμείς ευχαριστούμε τον κ. Κοτρωνιά.

Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Ιωάννης Μελάς.

Κύριε Μελά, έχετε τον λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κλιματική αλλαγή είναι μια παγκόσμια πρόκληση και η ανάπτυξη μιας οικονομίας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα είναι κορυφαία προτεραιότητα παγκοσμίως.

Για τον σκοπό αυτό, εκατόν ογδόντα εννέα χώρες έχουν προσχωρήσει στη Συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή και η Ευρωπαϊκή Ένωση στοχεύει να γίνει η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος έως το 2050. Για να επιτευχθεί, λοιπόν, αυτό, οι εκπομπές αερίων θα πρέπει να μειωθούν τουλάχιστον κατά 55% έως το 2030 σε σχέση με τα επίπεδα που υπήρχαν το 1990.

Προς αυτή, λοιπόν, την κατεύθυνση κινείται και ο πρώτος εθνικός κλιματικός νόμος που συζητάμε σήμερα και θα ψηφιστεί από το Κοινοβούλιό μας. Με τον κλιματικό νόμο εισάγονται το θεσμικό πλαίσιο και οι στόχοι για τη σταδιακή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, με σκοπό την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Ουσιαστικά, χαράσσεται ο οδικός χάρτης που θα υιοθετήσει η χώρα μας, προκειμένου να επιτευχθούν οι εθνικοί κλιματικοί στόχοι για το 2030 και η μετάβαση σε καθεστώς κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, όπως προβλέπεται, και η διακοπή λειτουργίας όλων των λιγνιτικών μονάδων μέχρι το τέλος του 2028.

Επίσης, προβλέπονται μέτρα ενίσχυσης για την ηλεκτροκίνηση, μέτρα για τη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

στα κτήρια, μέτρα μείωσης των εκπομπών από τις επιχειρήσεις, προβλέπονται μέτρα μείωσης των εκπομπών στα νησιά μας και η εκπόνηση δημοτικών σχεδίων μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα από τους δήμους από το 2024.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι ότι από το 2026 τα νέα ταξί αλλά και το 1/3 των νέων ενοικιαζόμενων οχημάτων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη θα πρέπει να ηλεκτροκίνητα. Ακόμη, από το 2025 θα πρέπει να υπάρχουν μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων για όλα τα έργα. Κτήρια εμπορικής χρήσης με κάλυψη πάνω από πεντακόσια τετραγωνικά μέτρα που οφείλουν να τοποθετήσουν φωτοβολταϊκά στη στέγη τους, τα οποία μάλιστα θα επιδοτηθούν με 160 εκατομμύρια ευρώ.

Θεσπίζεται ακόμα το στρατηγικό πλαίσιο για την πρωτοβουλία του ΥΠΕΝ «GR-ECO ISLANDS» για την ολοκληρωμένη μετάβαση των ελληνικών νησιών προς την κλιματική ουδετερότητα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η φιλοσοφία του κλιματικού νόμου είναι στραμμένη σε σημαντικό βαθμό στην αγορά. Πρέπει, όμως, σε κάποια σημεία να γίνουμε περισσότερο τολμηροί το επόμενο διάστημα. Πρέπει να εμπλέξουμε τις μικρές αλλά και τις μεσαίες επιχειρήσεις, δίνοντας τους κίνητρα να συμμετέχουν σε αυτή την προσπάθεια, τόσο μέσα από την παραγωγή ενέργειας μέσω ηλιακών πάνελ αλλά κυρίως μέσα από τα κίνητρα να ανακυκλώνουμε με σωστό τρόπο και αποτελεσματικά. Έχουμε να κάνουμε πολλά πράγματα ακόμα, αν αναλογιστούμε ότι σε έναν από τους μεγαλύτερους δήμους της χώρας μας, τον Δήμο Πειραιά, τα έσοδα από την ανακύκλωση για τον τελευταίο χρόνο ήταν μόλις 200 ευρώ.

Είναι σημαντικό, επίσης, να προωθηθούν πολιτικές που θα οδηγήσουν στη μείωση των εκπομπών ρύπων από τις μετακινήσεις. Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι αστικές μεταφορές ευθύνονται, για το 2022, των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Αθήνα μαζί με το Μιλάνο είναι οι δύο περισσότερο μολυσμένες πόλεις από τους ρύπους τους σχετικούς με τις μεταφορές.

Η πραγματική μείωση των ρύπων θα έρθει μέσα από τα λιγότερα αυτοκίνητα στους δρόμους και εκεί είναι που πρέπει να εστιάσουμε και εμείς το επόμενο διάστημα. Μάλιστα, δεκάδες μεγάλες πόλεις της Ευρώπης κινούνται προς αυτή την κατεύθυνση, στον περιορισμό της ύπαρξης των ΙΧ στα κέντρα τους. Οι Βρυξέλλες, για παράδειγμα, έθεσαν τα 30 χιλιόμετρα ως ανώτατο όριο ταχύτητας. Η Βαρκελώνη μετατρέπει τους δρόμους σε πάρκα. Το Παρίσι μειώνει τις λωρίδες κυκλοφορίας και η Βιέννη όρισε ως κόστος της δημόσιας στάθμευσης τα 17 ευρώ ανά ώρα, θέλοντας έτσι να αποτρέψει τους επισκέπτες να φέρουν μαζί τους τα ΙΧ. Η Γερμανία, επίσης, αποφάσισε 9 ευρώ μηνιαία κάρτα απεριορίστων διαδρομών για όλα τα δημόσια μέσα, ώστε να αφήσουν οι πολίτες τα οχήματά τους στα γκαράζ.

Οι πόλεις, λοιπόν, δεν χρειάζονται περισσότερα οχήματα. Αντίστοιχα, πολλές χώρες προσφέρουν κίνητρα στις επιχειρήσεις που επιδοτούν τις πράσινες μετακινήσεις των εργαζομένων τους. Το κράτος είναι φιλόδοξο με τις υποχρεώσεις που θέτει -και ορθά τις θέτει- σε ταξί, σε εταιρείες μίσθωσης και σε εταιρείες της χώρας με πάνω από τέσσερα αυτοκίνητα. Πρέπει, όμως, να είμαστε και φιλόδοξοι και με τις δικές μας υποχρεώσεις, τις υποχρεώσεις του κράτους. Μόνο ένα 5% των νέων οχημάτων του δημοσίου πρέπει να είναι ηλεκτρικά και υβριδικά.

Οφείλουμε, λοιπόν, να ορίσουμε και το τέλος των οχημάτων εσωτερικής καύσης για τα κρατικά οχήματα και, αν μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να αποφασίσει και η Βουλή των Ελλήνων από την επόμενη σύνθεσή της όλα τα οχήματα των Βουλευτών, όλα τα οχήματα της Βουλής, να είναι ηλεκτρικά, γιατί οφείλουμε εμείς πρώτοι από όλους να δώσουμε το παράδειγμα και πρέπει να πάμε παραπέρα από τους ορίζοντες επιδότησης και να σχεδιάσουμε μέτρα που θα κάνουν την κοινωνία συμμετοχή στις αλλαγές αυτές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κλιματική κρίση είναι ένα πρόβλημα το οποίο βιώνουμε σήμερα και θα μας απασχολήσει έντονα τα επόμενα χρόνια. Είναι ένα σύνθετο ζήτημα, το οποίο γίνεται ακόμη πιο δύσκολο στην επίλυσή του μετά και τον πόλεμο που έχει προκύψει στην Ουκρανία από την επίθεση της Ρωσίας. Πρέπει να δράσουμε και να διασφαλίσουμε ένα καλύτερο και πιο

πράσινο μέλλον για τις επόμενες γενιές και η συγκεκριμένη νομοθετική παρέμβαση της Κυβέρνησης είναι αναγκαία και απαραίτητη για την αντιμετώπιση αυτών των τόσο σοβαρών θεμάτων.

Ο εθνικός κλιματικός νόμος συμβάλλει στη δημιουργία σημαντικών ευκαιριών ανάπτυξης, συμβάλλει στον περιορισμό της εξάρτησης της χώρας από την εισαγωγή ορυκτών καυσίμων, στην προσέλκυση επενδύσεων στους τομείς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, της ηλεκτροκίνησης, της αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας και του πράσινου υδρογόνου, τομείς, μάλιστα, οι οποίοι τα επόμενα χρόνια θα είναι καθοριστικοί για την ενίσχυση της ενεργειακής ανταγωνιστικότητας και της ασφάλειας όχι μόνο της χώρας μας, αλλά και συνολικά της Ευρώπης.

Ο κλιματικός νόμος είναι μια μεγάλη ιστορική πρόκληση για την Ελλάδα, διότι δίνει το μήνυμα της αφοσίωσης της χώρας μας σε ένα καλύτερο μέλλον για εμάς και τις επόμενες γενιές, μια πρόκληση για μια κοινωνικά δίκαιη, συμμετοχική, επιστημονικά τεκμηριωμένη και περιβαλλοντικά ορθή μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα.

Πρέπει, λοιπόν, να γίνει σαφές πως η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή δεν αφορά μόνο τα θέματα ενέργειας. Είναι ένα ζήτημα συνολικό, που περιλαμβάνει τους φυσικούς πόρους, τη βιώσιμη ανάπτυξη και φυσικά τη βιοποικιλότητα και την κυκλική οικονομία.

Θα μου επιτρέψετε να αναφερθώ και στις δύο τροπολογίες που ήρθαν από το Υπουργείο, την πολύ σημαντική τροπολογία που έχει να κάνει με τα δασικά και το Κτηματολόγιο, που λύνει πολλά και σοβαρά προβλήματα των πολιτών της χώρας μας, αλλά και την ακόμα μεγαλύτερη ενίσχυση για τους λογαριασμούς ενέργειας των πολιτών που πρέπει ως κράτος, ως Κυβέρνηση, να αντιμετωπίσουμε. Είπαμε από την αρχή της ενεργειακής κρίσης ότι θα στηρίξουμε τα ελληνικά νοικοκυριά και το κάνουμε.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να πω ότι υπολογίζεται ότι μέχρι το 2025 το 27% του εργατικού δυναμικού των χωρών του ΟΑΣΑ θα ανήκει σε αυτό που λέμε «Generation Z». Σε αυτή την ηλικιακή ομάδα που ανήκουν όσοι γεννήθηκαν από το 1990 μέχρι τα πρώτα χρόνια του 2000.

Οι έρευνες, λοιπόν, για τη γενιά αυτή δείχνουν ότι οι άνθρωποι ενδιαφέρονται περισσότερο από ό,τι στις προηγούμενες για τις αξίες που έχουν να κάνουν με την προστασία του περιβάλλοντος. Σε αυτή, λοιπόν, τη γενιά πρέπει να απευθυνθούμε πρώτα απ' όλους. Σε εκείνους που το 2050, όταν θα ξέρουμε εάν οι στόχοι που εμείς θέτουμε σήμερα έχουν επιτευχθεί, θα έχουν αναλάβει τα ηνία της πατρίδας μας και πρέπει να τους μιλήσουμε όχι σήμερα, αλλά θα έπρεπε ήδη να τους έχουμε μιλήσει και πρέπει να επικεντρωθούμε σε αυτό και να τους κάνουμε σύμμαχους, γιατί η κλιματική αλλαγή είναι κάτι που το σχεδιάζουμε τώρα, αλλά το σχεδιάζουμε για το μέλλον.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Χαράλαμπος Μαμουλάκης έχει τον λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ (ΧΑΡΗΣ) ΜΑΜΟΥΛΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στις προηγούμενες επιτροπές του νομοσχεδίου επιχειρηματολογήσαμε ενδελεχώς και εκτενώς για το ότι το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, το σημερινό σχέδιο νόμου, είναι τραγικά ανεπαρκές εν συνάρτησει των αναγκών της χώρας.

Ο εθνικός κλιματικός νόμος Μητσοτάκη, όμως, δεν είναι μόνο ανεπαρκής, αλλά και αντιεπιστημονικός, βαθιά αντιεπιστημονικός!

Αν ακολουθούσαμε την τρέχουσα επιστημονική συζήτηση αλλά και τις βέλτιστες πρακτικές χωρών που έχουν κινηθεί γρηγορότερα από τη δική μας, τι θα κάναμε; Θα κινούμασταν βασικά σε τρεις διακριτές κατευθύνσεις.

Πρώτον, στη μείωση των εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου από όλες τις διαφορετικές πηγές τους. Δεύτερον, θα ασχολούμασταν με τη θωράκιση του δομημένου περιβάλλοντος και των κρίσιμων υποδομών αυτού από την τρωτότητα που προκαλούν

αναμφίβολα τα ακραία φυσικά φαινόμενα και, τρίτον, θα κινούμαστε στην κατεύθυνση του ριζικού μετασχηματισμού του κράτους, ώστε να υπάρξει και να υποστηριχθεί αυτό το τίτλιο έργο.

Πρώτα ξεκινάω από τη μείωση των ρύπων, που ουσιαστικά δρώ και προληπτικά. Ποιες είναι οι βασικές πηγές εκπομπών αερίου του θερμοκηπίου; Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, η θέρμανση, η ψύξη και εν γένει η εξοικονόμηση του κτηριακού αποθέματος. Οι μεταφορές -όλες οι μεταφορές- ο αγροτοκτηνοτροφικός τομέας και η διατροφή, καθώς και η μεταποίηση.

Τι κάνει ο συγκεκριμένος νόμος; Για την ενέργεια ο νόμος απλά εμβαθύνει τη στρατηγική Μητσοτάκη στο εισαγόμενο σκληρό φυσικό αέριο, την ώρα που σοβεί η κρίση στην Ουκρανία, ενώ ταυτόχρονα δεν αντιμετωπίζει καμμία από τις προκλήσεις του ενεργειακού μας μέλλοντος. Δεν βάζει τις βάσεις για το υδρογόνο, δεν βάζει τις βάσεις για τα θαλάσσια υλικά, δεν απαντά στις προκλήσεις της χωροθέτησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Τι κάνει για τις μεταφορές ο σημερινός νόμος; Προεκτείνει με επιπλέον επιδοτήσεις και δεσμευτικές προθεσμίες τον νόμο για την ηλεκτροκίνηση. Για τις δημόσιες συγκοινωνίες; Για τις αερομεταφορές; Για την εμπορική και επιβατηγό ναυτιλία; Για όλες αυτές τις βασικές θεμελιώδεις πηγές εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε μια ναυτική και τουριστική χώρα, όπως είναι η Ελλάδα, ο νόμος δεν κάνει απολύτως τίποτα. Ούτε μια λέξη ούτε μια πράξη στο σχέδιο νόμου.

Τι κάνει ο νόμος για την αγροτοδιατροφή; Τίποτα. Τίποτα για τη στροφή σε μορφές καλλιέργειας με μικρότερο ανθρακικό αποτύπωμα. Τίποτα για την προσαρμογή του πρωτογενούς τομέα και δη της κτηνοτροφίας.

Τι κάνει ο νομοθέτης για τη μείωση των εκπομπών από το κτηριακό απόθεμα της χώρας μας; Ας μην είμαι άδικος εδώ. Ο Υπουργός μιλάει για την αναγκαιότητα αντικατάστασης των καυστήρων πετρελαίου. Και πάλι όμως τίποτα για την επιτάχυνση του ρυθμού των έργων εξοικονόμησης. Τίποτα για τον μετασχηματισμό της χώρας μας στην πρωταθλήτρια του *prosumerism*, της χώρας με τον υψηλότερο βαθμό ιδιοκατοίκησης στην Ευρώπη, μέσα από την επιτάχυνση του *virtual net metering* για την ενίσχυση των ενεργειακών κοινοτήτων, ένα νομοθέτημα το οποίο έχει πάει στα ράφια Κυβέρνησης.

Αν όμως αυτή η τραγική ανεπάρκεια αφορά τη μείωση των εκπομπών, για να δούμε και τι προβλέπει ο νόμος για την απορρόφηση του διοξειδίου του άνθρακα αλλά και του μεθανίου. Όπως είναι γνωστό, κάθε οικοσύστημα διαθέτει φυσικές μορφές απορρόφησης του διοξειδίου του άνθρακα, τα δάση, τα νερά, τις καλλιέργειες. Για κάθε τέτοια φυσική πηγή απορρόφησης το κράτος έχει και από ένα σχέδιο. Ο Υπουργός όμως ξέχασε να συμπεριλάβει αυτά τα κείμενα στον σχεδιασμό για τη μείωση των εκπομπών.

Έτσι ο νόμος, για παράδειγμα, δεν αναφέρει καν τα σχέδια για τις λεκάνες απορροής ομβρίων, το εθνικό σχέδιο αναδάσωσης ή τον σχεδιασμό για τις περιοχές «NATURA», που ο κ. Χατζηδάκης άφησε πραγματικά ξέφραγο αμπέλι με τον περιβαλλοντοκτόνο νόμο του. Τίποτα, λοιπόν, για τις φυσικές μορφές απορρόφησης των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα. Τίποτα όμως και για την υιοθέτηση τεχνολογιών που με κυκλικό τρόπο απορροφούν διοξείδιο του άνθρακα και επαναχρησιμοποιούν για διαφορετικές χρήσεις.

Η κυκλική οικονομία είναι εδώ και οφείλουμε να αφουγκραστούμε τα κελύσματα της εποχής, τις ευρωπαϊκές καλές πρακτικές, να δίνουμε στα προϊόντα ή στο πρόβλημα μια δεύτερη ευκαιρία, ώστε να το μετατρέψουμε σε όφελος. Αυτή είναι η λογική του *circularity*, αυτή είναι η λογική που το *circular economy*, η κυκλική οικονομία, προχωράει στην Ευρώπη με συγκεκριμένες δράσεις.

Ας πάμε στο δεύτερο. Τι κάνει ο νόμος για την ενίσχυση της θωράκισης της χώρας και των κεντρικών υποδομών έναντι των ακραίων φαινομένων που είναι μπροστά μας; Το εγχείρημα κατ' αρχάς θα έπρεπε να ξεκινούσε από μια αναλυτική, ενδελεχή χαρτογράφηση, από τη χαρτογράφηση των περιοχών και των μορφών της επισφάλειας και τις απαραίτητες παρεμβάσεις για τη θωράκισή τους. Θα σήμαινε, για παράδειγμα, ότι θα χαρτογρα-

φούσαμε τις περιοχές που απειλούνται με διάβρωση των εδαφών τους, ότι θα αποτυπώναμε ποιες καλλιεργήσιμες εκτάσεις απειλούνται από αποξήρανση, ποιες περιοχές απειλούνται από πλημμυρικά φαινόμενα και ποιες περιοχές πρέπει να ενισχύσουν δραστικά την πυροπροστασία τους.

Για όλα αυτά η επιστημονική κοινότητα και η δημόσια διοίκηση έχει και την απαραίτητη γνώση αλλά και τη βούληση να ενημερώσει τον νομοθέτη. Το μόνο που πρέπει είναι να διασυνδέσουμε ως πολιτεία αυτή τη διάσπαρτη γνώση και να τη συντονίσουμε με τον κορμό της δημόσιας πολιτικής αναφορικά με την κλιματική αλλαγή.

Τι από όλα αυτά κάνει ο σημερινός νόμος; Τίποτα. Απολύτως τίποτα. Το μόνο που κάνει το παρόν σχέδιο νόμου γι' αυτό το χαώδες πεδίο πολιτικής είναι να υποχρεώνει τους επίδοξους ιδιοκτήτες νέων επιτημάτων σε επισφαλές περιοχές να έχουν ιδιωτικά ασφαλιστήρια συμβόλαια.

Τρίτον, τι κάνει για τον μετασχηματισμό του κράτους ο σημερινός νόμος; Αλλάζει τη λογική με την οποία συντάσσεται ο κρατικός προϋπολογισμός, εισάγοντας εργαλεία *green budgeting*. Όχι. Εισάγει εργαλεία που να εξασφαλίζουν ότι οι πολιτικές για την κλιματική αλλαγή θα έχουν σταθερότητα πέρα από τον κύκλο ζωής της σημερινής Κυβέρνησης; Όχι. Δημιουργεί, για παράδειγμα, κάποια ανεξάρτητη αρχή για να εποπτεύει την υλοποίηση της παρούσας πολιτικής; Και πάλι όχι. Μια θνησιγενής πολιτική επιλογή, που δημιουργεί ουσιαστικά θνησιγένειες, όπως όλες οι άλλες.

Τέλος, κινητοποιεί ο σημερινός νόμος τη δημόσια κατανάλωση στην κατεύθυνση της μαζικής μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα; Όχι.

Είναι ενδεικτικό, λοιπόν, κύριοι, ότι, ενώ η παρούσα Κυβέρνηση έχει συντάξει ένα σχέδιο για τις πράσινες δημόσιες προμήθειες, ο σημερινός νόμος δεν έχει αναφορά στο σχέδιο. Και ομοίως, ενώ η πολιτεία από την εποχή της προηγούμενης κυβέρνησης διαθέτει τον πρώτο ολοκληρωμένο σχεδιασμό για την προώθηση της κυκλικής οικονομίας, η κυκλική οικονομία δεν αναφέρεται πουθενά στα τριάντα επτά άρθρα του σημερινού νόμου. Άρα το σημερινό σχέδιο νόμου είναι στην πραγματικότητα μια προέκταση του σχεδίου νόμου για την ηλεκτροκίνηση και μια επιβεβαίωση των λανθασμένων και συντελεσμένων πολιτικών στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και τίποτα άλλο.

Κυρίες και κύριοι της Συμπόλιτευσης, ο σημερινός νόμος είναι μια επικοινωνιακή φούσκα του Κυριάκου Μητσοτάκη. Δυστυχώς, ο σημερινός νόμος απέχει παρασάγγας από το μεγαλύτερο πρόβλημα της εποχής μας, το μεγαλύτερο πρόβλημα της γενιάς μας, το πρόβλημα της κλιματικής κρίσης.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία κ. Ευάγγελος Αποστόλου.

Κύριε Αποστόλου, έχετε τον λόγο.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ξεκινώ την τοποθέτησή μου από την τροπολογία για άρση αναδασώσεων. Έχετε φανταστεί, κύριε Υπουργέ, μέχρι πού μπορεί να εφαρμοστεί αυτή η ρύθμισή σας; Μέχρι το σύνολο των δασών της χώρας, αφού σχεδόν όλα τα δάση την τελευταία εικοσαετία έχουν κηρυχθεί τουλάχιστον μια φορά αναδασωτέα και σε καμμία πράξη δεν έχει γίνει έλεγχος για το αποτέλεσμά τους.

Το άρθρο 117 παράγραφος 3 του Συντάγματος αναφέρει ότι δημόσια ή ιδιωτικά δάση που καταστράφηκαν από πυρκαγιά ή με άλλον τρόπο αποψιλώθηκαν κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέα και αποκλείεται να διατεθούν για άλλον προορισμό, εκτός αν, σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 1, προέχει για την εθνική οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση και αυτή τεκμηριωμένη κατά περίπτωση σύμφωνα με το Συμβούλιο της Επικρατείας ή άλλη τους χρήση που επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον, η οποία και πρέπει να τεκμηριωθεί σε χωροταξική, οικιστική, πολεοδομική αναδιάρθρωση, δηλαδή εθνικού χαρακτήρα πραγματικά λόγους.

Έτσι όπως φέρνεται τη ρύθμιση, όχι μόνο δεν γνωρίζουμε

πόσες και ποιες είναι αυτές οι εκτάσεις που αφορούν, πόσω μάλλον όταν υπάρχει κίνδυνος για την κατάργηση του τεκμηρίου κυριότητας του δημοσίου. Το σκεφτήκατε αυτό; Ότι ενδέχεται να σας βάλει απέναντι τόσο από το Συμβούλιο της Επικρατείας, αλλά όσο και να καταστείτε υπόλογοι για την απώλεια μιας τεράστιας δημόσιας περιουσίας;

Σας το έχω ξαναπεί, κύριε Υπουργέ. Για να λύσετε πολλά προβλήματα στους δασικούς χάρτες, αποτελεί μονόδρομο πλέον για εσάς η επιστροφή των κυρωμένων, πλήρως ή μερικώς, δασικών χαρτών στο στάδιο της ανάρτησης. Μόνο σε αυτό το στάδιο μπορείτε να λύσετε προβλήματα. Διαφορετικά, οποιαδήποτε άλλη ρύθμιση φέρνεται όχι μόνο ενδέχεται να προκαλέσει τεράστιες ζημιές, αλλά και να σας καταστήσει -το επαναλαμβάνω- υπόλογους για μια μεγάλη απώλεια δημόσιας περιουσίας.

Και έρχομαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στον κλιματικό νόμο. Αν και γενικότερα αποτελεί θετική εξέλιξη η κατάθεση, έστω και αργά, του εθνικού κλιματικού νόμου, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι τα καθοριζόμενα σε αυτόν είναι όχι μόνον ανεπαρκή, αλλά και στερούνται επιστημονικής τεκμηρίωσης και φιλόδοξης στόχευσης.

Το παρόν νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν διασφαλίζει την ομαλή μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα με κοινωνικά δίκαιο τρόπο, που σημαίνει ότι η ρύθμιση δεν είναι ισόρροπη και δίκαιη για όλους τους κλάδους και όλες τις περιοχές. Οι επιπτώσεις αυτής της αντιμετώπισης πλήττουν ιδιαίτερα δυσανάλογα τους φτωχότερους και τους πιο ευάλωτους της κοινωνίας μας.

Αυτό όμως που εγώ θέλω να ξεκαθαρίσω από την αρχή είναι ότι όντως υπάρχουν πολλά και μεγάλα περιβαλλοντικά ζητήματα, που δεν μπορούμε όμως σώνει και καλά να τα φορτώνουμε στην κλιματική αλλαγή. Δεν αμφισβητώ βέβαια ότι η κλιματική αλλαγή είναι πλέον δεδομένη και είναι αυτή που επηρεάζει τη λειτουργία της φύσης, όμως ειδικά στη Μεσόγειο και στην Ελλάδα οι κλιματικές συνθήκες, η βλάστηση και το ανάγλυφο δημιουργούν ένα ιδιαίτερο, θα έλεγα, τοπικό μικροκλίμα, με κύρια χαρακτηριστικά τις υψηλές θερμοκρασίες και τα μετέωρα. Και είναι αυτό το μικροκλίμα που έχει σχέση με το μέγεθος των φαινομένων που προξενούν την υποβάθμιση του περιβάλλοντος αλλά και τις τεράστιες καταστροφές στις υποδομές και κυρίως τις ανθρώπινες απώλειες.

Σε αυτές τις περιπτώσεις, αρχικός πρωταγωνιστής και βασικός υπεύθυνος είτε με την παρουσία του είτε με την απουσία του ο άνθρωπος, είτε ατομικά είτε ως συλλογική οντότητα.

Μη φορτώνουμε στη φύση τις δασικές πυρκαγιές. Εμείς, η ανθρωπίνη συμπεριφορά από τον πολίτη-εμπρηστή μέχρι την πολιτεία-παρατηρητή, τις προκαλούμε. Μόνον όταν προκαλούνται από κεραυνούς μπορεί να χαρακτηριστούν ως φυσικό φαινόμενο, αλλά και αυτές είναι ελάχιστες. Ασφαλώς και δεν μπορούμε να τις μηδενίσουμε. Μπορούμε, όμως, να μειώσουμε τόσο τη συχνότητα εμφάνισής τους όσο και τις ζημιές που προξενούν.

Τι πρέπει να κάνουμε την επόμενη μέρα της καταστολής μιας πυρκαγιάς; Τρία πράγματα: Να υπερασπιστούμε την αναγέννηση. Μην ξεχνάμε ότι αν δεν υπήρχε η χαλέπιος πεύκη στη χώρα μας δεν θα είχαμε δάση. Να αποφύγουμε τα πλημμυρικά φαινόμενα και να επανεξετάσουμε την προσέγγιση της πυρόσβεσης των αγροτοδασικών πυρκαγιών.

Για να οργανωθεί, όμως, σωστά η αντιπλημμυρική προστασία, πρέπει να κατασκευαστούν στο ορεινό τμήμα της λεκάνης, που έχει καεί, τα απαραίτητα αντιδιαβρωτικά έργα και στο πεδινό τα φράγματα βάρους. Οι δυνατότες βροχές ως φυσικό φαινόμενο εμφανίζονται τακτικά σε πολλά μικροκλίματα της χώρας και ιδιαίτερα σε περιοχές που κήκων. Το μέγεθος, όμως, της καταστροφής που προκαλούν έχει σχέση τόσο με την ανθρώπινη συμπεριφορά όσο και με τις μετέπειτα συγκεκριμένες περιοχές.

Όταν έχουμε φτάσει στο σημείο η πολιτεία εδώ και δεκαετίες να έχει μάθει να νομιμοποιεί παρανομίες και αυθαιρεσίες, με χαρακτηριστικότερη αυτή των μπαζωμάτων στα ρέματα, τότε χρειάζονται πραγματικά μεγάλες ανατροπές.

Μια ριζοσπαστική περιβαλλοντική νομοθεσία θα πρέπει μέσα από οριζόντιες πολιτικές να αλλάξει το μοντέλο ανάπτυξης και να εξασφαλίσει την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και των το-

πικών κοινωνιών την επόμενη ημέρα. Δείτε τι γίνεται σε ό,τι αφορά τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Φτάσατε μέχρι του σημείου να χορηγείτε άδειες στους παραγωγούς στα καμένα της βόρειας Εύβοιας, τις οποίες ανακαλέσατε μετά την αντίδραση των κατοίκων.

Επιχειρείτε μια πράσινη μετάβαση χωρίς ειδικό χωροταξικό, χωρίς ειδικές περιβαλλοντικές μελέτες, με fast truck αδειοδοτήσεις και μάλιστα, σε περιοχές «NATURA». Ως αποτέλεσμα όλων αυτών έχετε τις τοπικές κοινωνίες απέναντί σας. Ασφαλώς και δεν είμαστε εναντίον των ΑΠΕ. Ο Πρωθυπουργός μπορεί να διακηρύσσει ότι πρέπει να γίνονται σεβαστές οι αντιδράσεις των τοπικών κοινωνιών, αλλά αδιαφορεί, όταν δεν τις λαμβάνετε υπ' όψιν σας.

Μια τέτοια επίθεση κατά των κοινωνιών γίνεται σήμερα σε όλη την Εύβοια, στα Στύρα, στην Κάρυστο και σε άλλες περιοχές. Ειδικά στη Σκύρο είναι η τρίτη φορά που επανέρχεται αίτημα για την εγκατάσταση ανεμογεννητριών ως τώρα. Το άκαμπτο πρόγραμμα των κατοίκων απέτρεψε αυτό το σχέδιο. Αντισταθήκαμε τότε. Θα συνεχίσουμε τον αγώνα παρόντες και όχι κρυπτόμενοι, όποια προσπάθεια φίμωσης και αν γίνει.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένας εθνικός κλιματικός νόμος θα πρέπει να περιλαμβάνει και έναν ολοκληρωμένο μηχανισμό εκτίμησης και μετριασμού των κλιματικών κινδύνων. Το παρόν νομοσχέδιο δεν ικανοποιεί ούτε αυτή τη στοιχειώδη απαίτηση.

Θα ήταν καλό, λοιπόν, να προβλεφθεί μια χαρτογράφηση της χώρας με τις περιοχές που κινδυνεύουν όχι μόνο από πλημμύρες και πυρκαγιές αλλά και από όλα τα ακραία καιρικά φαινόμενα, δυνατούς ανέμους, ακραίες θερμοκρασίες. Μόνο έτσι θα μιλούσαμε για έναν σχεδιασμό, για έναν κλιματικό νόμο, που ουσιαστικά θα δημιουργούσε αυτές τις προϋποθέσεις για την επόμενη μέρα, προϋποθέσεις υπεράσπισης του περιβάλλοντος, γενικό-τερα της χώρας μας.

Σας ευχαριστώ που μας ακούσατε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Στέφανος Γκίκας.

Ορίστε, κύριε Γκίκα, έχετε τον λόγο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΓΚΙΚΑΣ: Κύριε Υπουργέ, κατ' αρχάς να χαιρετίσω και εγώ την τροπολογία που υλοποιεί την εξαγγελία του Πρωθυπουργού για τις μειώσεις στις τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος αλλά και για τη φορολόγηση των υπερκερδών των εταιρειών ηλεκτρικής ενέργειας. Είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πριν από δύο ακριβώς μήνες στην Ινδονησία έγινε η Σύνοδος της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης, που είχα την τιμή να είμαι ο επικεφαλής της ελληνικής αντιπροσωπείας. Κύριο θέμα εκεί ήταν η κλιματική αλλαγή, η κλιματική κρίση και όλες οι χώρες, εκατόν εβδομήντα εννέα τον αριθμό, εξέφραζαν με τον έναν ή με τον άλλο τρόπο τον προβληματισμό τους για το πού πηγαίνουμε την επόμενη ημέρα.

Πράγματι, η κλιματική κρίση, η κλιματική αλλαγή επηρεάζει τις ζωές όλων μας, την οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα, ενώ, βεβαίως, τίθενται πλέον και θέματα ασφαλείας.

Η Ελλάδα ενεργεί σαφώς στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχοντας ως βασικό στόχο την κλιματική ουδετερότητα έως το 2050, που η παραγωγή και η απορρόφηση του διοξειδίου του άνθρακα θα πρέπει να είναι ίσες. Ο πρώτος ενδιάμεσος στόχος είναι η μείωση εκπομπών των ανθρωπογενών αερίων κατά 55% μέχρι το 2030 και η μείωσή τους κατά 80% μέχρι το 2040.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών έρχεται ακριβώς αυτό το σημαντικότερο νομοσχέδιο. Πράγματι, αξίζουν συγχαρητήρια στην πολιτική ηγεσία και στους συνεργάτες και όσων προσπάθησαν για την εκπόνηση αυτού του νόμου στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Το νομοσχέδιο αυτό εισάγει συγκεκριμένα μέτρα και πολιτικές. Δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη μεγαλύτερη διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας προς το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας. Προβλέπει την απόσυρση των λιγνιτικών μονάδων έως το τέλος του 2028, πάντοτε με ρήτρα επανεξέτασης το 2025 και βεβαίως,

τίθεται ως προϋπόθεση η διασφάλιση της επάρκειας ισχύος και της ασφάλειας εφοδιασμού της χώρας.

Πρωθυε την ηλεκτροκίνηση. Συγκεκριμένα, από το 2024, σε λιγότερο από δύο χρόνια, το 25% των εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης, που θα ταξινομούνται, θα είναι ηλεκτρικά ή υβριδικά ηλεκτρικά αυτοκίνητα. Από το 2026 σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη όλα τα ταξί αλλά και το 1/3 των νέων ενοικιαζόμενων οχημάτων οφείλουν να είναι ηλεκτροκίνητα. Και τέλος, σε οκτώ χρόνια από τώρα, το 2030, θα απαγορεύεται η ταξινόμηση νέων οχημάτων με συμβατικούς κινητήρες υπό την αίρεση, βεβαίως, της ευρωπαϊκής νομοθεσίας. Παράλληλα -και είναι επίσης σημαντικό-, απλοποιείται η διαδικασία εγκατάστασης φορτιστών ηλεκτρικών αυτοκινήτων.

Σε ό,τι αφορά τα κτήρια, από το 2025 θα σταματήσει η πώληση καυστήρων πετρελαίου θέρμανσης, ενώ από το 2030 θα είναι υποχρεωτική η χρήση πετρελαίου θέρμανσης, που θα είναι αναμειγμένο κατά 30% τουλάχιστον με βιοκαύσιμα.

Παράλληλα, από τον Ιανουάριο του 2023 -σε λιγότερο από επτά μήνες- στις οικοδομικές άδειες για ειδικά κτήρια, με κάλυψη μεγαλύτερη των πεντακοσίων τετραγωνικών μέτρων, θα είναι υποχρεωτική η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών ή θερμικών ηλιακών συστημάτων τουλάχιστον στο 30% της στέγης. Αυτό, βεβαίως, είναι ένα μέτρο που πρωτίστως ωφελεί τον πολίτη, τον καταναλωτή.

Όσο αφορά στις επιχειρήσεις, θα υποχρεούνται πάλι από του χρόνου να υποβάλλουν ετησίως έκθεση, σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα, δηλαδή, τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα που, βεβαίως, θα επαληθεύεται από πιστοποιημένο φορέα. Από το μέτρο αυτό θα εξαιρούνται οι μικρές και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Παράλληλα, από το 2024 οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων οφείλουν να καταγράφουν την ποσοτική μείωση ή αύξηση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα που θα προκύψουν από το έργο ή τη δραστηριότητα που πραγματοποιεί κάθε επιχείρηση.

Στη συλλογική αυτή προσπάθεια, δεν θα μπορούσαν να μείνουν εκτός οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης και κυρίως οι δήμοι, οι οποίοι υποχρεούνται να καταρτίσουν Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών έως 31-3-2023. Στο σχέδιο αυτό θα υπολογίζεται ετησίως το ανθρακικό τους αποτύπωμα, θα προσδιορίζονται μέτρα και δράσεις για τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Είναι ένα φιλόδοξο σχέδιο, αλλά θα πρέπει όλοι ναβάλουμε πλάτη.

Τέλος, αξίζει ειδική αναφορά στο στρατηγικό πλαίσιο πρωτοβουλίας «GR-ECO ISLANDS» για τη μετάβαση των νησιών μας στην κλιματική ουδετερότητα και τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 80% έως το 2030, πάντα σε σχέση με το 2019. Βεβαίως, θα συμμετέχουν στην πρωτοβουλία αυτή βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων.

Να πω, επίσης, ότι δημιουργείται ένα σύστημα διαβούλευσης και διακυβέρνησης, το οποίο είναι άλλωστε απαραίτητο για την εφαρμογή του κλιματικού νόμου. Συγκεκριμένα, συστήνεται το Εθνικό Παρατηρητήριο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, που ουσιαστικά είναι ένα ανοικτό δίκτυο ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των Υπουργείων και των επιστημονικών φορέων. Συστήνεται το Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, που βασικά θα αποτελέσει το κεντρικό γνωμοδοτικό όργανο του κράτους για τον συντονισμό, την παρακολούθηση, την υιοθέτηση και την αξιολόγηση των δράσεων και των πολιτικών για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Και συστήνεται η Επιστημονική Επιτροπή Κλιματικής Αλλαγής που θα αποτελείται από οκτώ εγνωσμένου κύρους και επιστημονικής κατάρτισης μέλη από την ακαδημαϊκή ή επαγγελματική κοινότητα, που θα εισηγείται τις πολιτικές για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τα αντίστοιχα θέματα.

Κλείνοντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να επιτευχθούν οι φιλόδοξοι ευρωπαϊκοί, αλλά πρωτίστως και οι ελληνικοί στόχοι, απαιτείται μία ολοκληρωμένη στρατηγική, καθώς και τα ανάλογα μέτρα και εργαλεία τα οποία αυτός ο πρώτος κλιματικός νόμος συμπεριλαμβάνει. Ο νόμος θα επιταχύνει τη μετάβασή μας στην κλιματική ουδετερότητα και την προσαρμογή μας στην κλιματική αλλαγή.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, πρόκειται για ένα ουσιαστικό νομοθέτημα, με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον, με βασικό αντικείμενο και στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, άρα την προστασία όλων μας και φρονώ ότι θα πρέπει να τύχει της θετικής ψήφου όλων των κομμάτων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Παρακαλώ πολύ να τακτοποιηθεί το Βήμα, προκειμένου να πάρει τον λόγο ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΜΕΡΑ25 κ. Βαρουφάκης.

Κύριε Βαρουφάκη, έχετε τον λόγο.

ΓΙΑΝΗΣ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ (Γραμματέας του ΜΕΡΑ25): Ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λίγο πριν έρθω εδώ, έξω από το σπίτι μου για την ακρίβεια, με σταμάτησε ένας ταξιτζής που μου λέει: «Στη Βουλή;». «Ναι», του απαντώ, «στη Βουλή». Και μου λέει: «Τι συζητάτε σήμερα;». Λέω: «Κλιματικός νόμος». Και μου απαντάει: «Εδώ ο κόσμος καίγεται και εσείς για το κλίμα βαυκαλιζέστε;».

Αυτό είναι μία τραγωδία. Και είναι τραγωδία, γιατί, πρώτον, αν μας δει κανένας έλλογος εξωγήινος από το διάστημα, μοιάζουμε με ανόητους αστροναύτες που δηλητηριάζουμε το οξυγόνο στο διαστημόπλοιο που είναι το μόνο μας σπίτι. Πέραν αυτού, όμως, η τσέπη του μικρομεσαίου, η τσέπη του φτωχού, είναι σε πλήρη συστοίχιση με το κλίμα. Το γνωρίζουμε πολύ καλά αυτό. Για σκεφτείτε το. Μιλάτε τώρα εσείς για εξορύξεις αγωγών. Αυτά είναι τελειωμένες υποθέσεις. Αν το δείτε μακροπρόθεσμα, όσο θα γίνεταί όλο και πιο ακριβή η εξόρυξη και όσο πιο σπάνιο το φθηνό φυσικό αέριο, η τιμή του θα ανεβαίνει, ενώ ταυτόχρονα η τιμή παραγωγής καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα φθηνώνει. Άρα έχει λήξει αυτή η ιστορία. Αν είναι να μιλήσουμε πραγματικά για κλιματικό νόμο και κλιματική πολιτική, αυτά πάνε χέρι-χέρι με τα συμφέροντα της τσέπης του φτωχού, του ταξιτζή με τον οποίο μιλούσα.

Όμως, για να γίνει αυτό, χρειάζεται ένας πραγματικός νόμος και όχι το παλιόχαρτο που μας φέρτε εδώ, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης.

Πριν έρθω στο παλιόχαρτο -γιατί περί αυτού πρόκειται, γιατί αυτό που συζητάμε σήμερα δεν αξίζει το χαρτί πάνω στο οποίο γράφτηκε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι-, θέλω να πω ότι αυτός ο πόλεμος είναι το μεγαλύτερο δώρο στους πετρελαιάδες και σε όσους επιβουλεύονται την προσπάθεια της ανθρωπότητας, αυτήν που θα έπρεπε να καταβάλλει η ανθρωπότητα, για απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Είναι ένας πόλεμος που ωφελεί το βιομηχανικό στρατιωτικό κατεστημένο, από τη μια μεριά, τους δικτάτορες απανταχού της γης και βεβαίως τους πετρελαιάδες. Μια εκχειρία αυτή τη στιγμή, μια ειρηνευτική διαδικασία που θα σταματήσει το αιματοκύλισμα και θα άρει τη διαδικασία επανεργοποίησης της βιομηχανίας ορυκτών καυσίμων είναι αυτό που χρειάζεται η Ουκρανία, η Ευρώπη, ο κόσμος ολόκληρος.

Όσοι πραγματικά νοιαζόμαστε για την Ουκρανία δεν πρέπει να τους εργαλειοποιούμε και να τους λέμε: «Πηγαίνετε να σκοτωθείτε, έτσι ώστε να πέσει ο Πούτιν, γιατί εμείς δεν μπαίνουμε μέσα». Οι Ηνωμένες Πολιτείες αυτή τη στιγμή θυμίζουν τις Ηνωμένες Πολιτείες προ του Περλ Χάρμπορ. Πηγαίνετε εσείς να πολεμήσετε, να σας στείλουμε και όπλα, αλλά εμείς δεν μπαίνουμε μέσα. Αυτό είναι το άκρον άωτον της υποκρισίας! Αυτό οδηγεί σε αιματοκύλισμα, οδηγεί σε αστάθεια, οδηγεί σε παγκόσμια πείνα και οδηγεί σε πλήρη εκτροχιασμό της υπόθεσης της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής.

Όμως, ας έρθω από τη Μαύρη Θάλασσα στο Αιγαίο, γιατί και εδώ έχουμε ένα Αιγαίο, το οποίο θα μπορούσε κιόλας σήμερα να αποτελεί θάλασσα όπου παράγεται πράσινη ενέργεια, ένα πεδίο παραγωγής σωτηρίου πράσινου υδρογόνου. Τουλάχιστον, να είχαμε βάλει μπροστά αυτή τη διαδικασία, αντί να είναι το διαμετακομιστικό κέντρο του περιβαλλοντοκτόνου υδροποιημένου αερίου από το Τέξας των Ηνωμένων Πολιτειών και βέβαια κλιμακούμενων εντάσεων, γιατί τα ορυκτά καύσιμα, οι εξορύξεις και η μετακίνησή τους, η διανομή τους οδηγεί σε εξάρσεις γεωπολιτικών εντάσεων, αντίθετα με την ανανεώσιμη ενέργεια.

Πριν πάω στο παλιόχαρτο, θα πω και δυο κουβέντες για μια Ευρώπη, η οποία πληγώνει τους Ευρωπαίους αυτή τη στιγμή. Έχουμε μια Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία θα μπορούσε να είναι ανεξάρτητη, να έχει τη δική της πολιτική, να είναι μια πράσινη ενεργειακή ένωση, που θα ήταν το προφανές. Είναι απίστευτο. Η Γερμανία έχει το δικό της σχέδιο για την ενέργεια, η Γαλλία το δικό της, εμείς έχουμε το δικό μας -ας το πούμε- σχέδιο και δεν υπάρχει ενεργειακή ένωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μόνο και μόνο να το πείτε αυτό χτυπάει καμπανάκι κινδύνου.

Αντί, λοιπόν, για μια τέτοια Ευρώπη, έχουμε μια Ευρώπη κολαούζο των Ηνωμένων Πολιτειών, σκιά του NATO, μια δήθεν ένωση που δεν έχασε ποτέ την ευκαιρία να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα των Ευρωπαίων.

Ο κύριος Πρωθυπουργός, ως πρωθυπουργός κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρόσφατα ήταν στις Ηνωμένες Πολιτείες. Είχε την τιμή -και είμαι σίγουρος ότι το χάρηκε- να απευθυνθεί, να μιλήσει σε κοινή συνεδρίαση της Γερουσίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων. Αυτό είναι μια σπάνια τιμή σε Πρόεδρο Κυβέρνησης -ιδίως από την Ευρώπη- μιας μικρής χώρας. Είμαι σίγουρος ότι το ευχαριστήθηκε και με το δικό του. Ήταν πολύ καλογραμμένος ο λόγος του κ. Μητσοτάκη.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ: Όλοι οι Έλληνες το ευχαριστήθηκαν.

ΓΙΑΝΗΣ ΒΑΡΟΥΦΑΚΗΣ (Γραμματέας του ΜέΡΑ25): Μιλάτε εσείς για όλους τους Έλληνες. Η Νέα Δημοκρατία, η παράταξή σας, η Δεξιά, πάντα μίλαγε κόντρα στα συμφέροντα των Ελλήνων, για να μην ξεκινήσουμε να λέμε από τον Εμφύλιο Πόλεμο, που μετά πήγαμε στην περίοδο των πέτρινων χρόνων.

Κύριε Χατζηδάκη, δεν μπορείτε να μιλάτε εκ μέρους των Ελλήνων. Η παράταξή σας ήταν πάντα κόντρα στα συμφέροντα αυτής της χώρας. Τουλάχιστον, αυτό πιστεύουμε εμείς.

Πάντως, συμφωνούμε ότι ο κ. Μητσοτάκης το χάρηκε και συμφωνούμε ότι ήταν και καλογραμμένος λόγος. Δηλαδή, ο λογογράφος του κ. Μητσοτάκη ήξερε πώς να αποσπάσει το μέγιστο και το θερμότερο χειροκρότημά του και το πέτυχε.

Κοιτάξετε, όταν πας στο μητροπολιτικό κέντρο του καπιταλισμού, προφανώς πρέπει να χαϊδέψεις και λίγο τα αυτιά του ακροατηρίου, να τους πεις πράγματα που θέλουν να ακούσουν. Λογικό είναι. Όμως, στόχος πρέπει να είναι να χαϊδέψεις τα αυτιά, να τους προετοιμάσεις, να τους προθερμάνεις για να τους πεις αυτό που έχεις υποχρέωση να τους πεις εκ μέρους του ελληνικού λαού, τον οποίο εκπροσωπείς εκείνη τη στιγμή, άσχετο αν ο ελληνικός λαός ταυτίζεται με τη Νέα Δημοκρατία ή όχι.

Εμείς, στο ΜέΡΑ25, είμαστε ρεαλιστές. Δεν περιμέναμε ο κ. Μητσοτάκης να πάει μέσα στο Κογκρέσο και εκεί που μιλάει για τη δημοκρατία -που πολύ σωστά είπε ότι το λίκνο της είναι η Ελλάδα, τον ακούσαμε, το περιμέναμε ότι θα έλεγε ότι οι Ηνωμένες Πολιτείες είναι αυτές οι οποίες σήμερα την ιδέα της δημοκρατίας την προωθούν σε όλο τον κόσμο- να τους θυμίσει γεγονότα. Λες και το 1967 δεν κατελύθη η ελληνική δημοκρατία από ξενοκίνητη, αμερικανοκίνητη, CIA-κίνητη χούντα! Δεν περιμέναμε βέβαια να το πει αυτό ο κ. Μητσοτάκης μέσα στο Κογκρέσο και ίσως και καλά έκανε να μην τους το θυμίσει και τους στεναχωρήσει ούτε περιμέναμε εκεί που μίλαγε για το Κυπριακό. Μίλησε για το Κυπριακό, λες και το Κυπριακό έγινε έτσι, εκτός ιστορικού πλαισίου. Λες και ο 6ος Στόλος -ο 7ος είναι στον Ειρηνικό- δεν μπήκε μπροστά για να προστατεύσει τον Αττίλα.

Το ξέρετε αυτό, κύριε Χατζηδάκη. Το είπε αυτό ο κ. Μητσοτάκης μέσα στο Κογκρέσο; Όχι βέβαια, δεν το είπε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Δεν το περιμέναμε ότι θα το πει. Δεν το περιμέναμε. Και ίσως και καλά έκανε. Πήγε να τους χαϊδέψει αυτιά, για να τους πει αυτό που έπρεπε να τους πει. Ούτε περιμέναμε να τους πει εκεί πέρα που συζητούσαν για δικτάτορες, για ισχυρούς που εισβάλουν κόντρα στο Διεθνές Δίκαιο, κατά το δοκούν, αυτό που κατά λάθος εν τη ρύμη του λόγου του, από ατύχημα, παραδέχτηκε ο Τζορτζ Μπους πρόσφατα. Τον είδατε στην τηλεόραση να αυτοεξετελιζέται.

Ε, δεν περιμέναμε ο κ. Μητσοτάκης να τους πει: «Κοιτάξετε, ο κ. Πούτιν από εσάς έμαθε την τέχνη του να εισβάλει σε μια ανεξάρτητη χώρα, κόντρα στις συνθήκες του Οργανισμού Ηνωμέ-

νων Εθνών». Δεν περιμέναμε ο κ. Μητσοτάκης να τους πει αυτό.

Τι περιμέναμε, όμως; Περιμέναμε, αφού τους χαϊδέψει τα αυτιά, να τους πει το ένα πράγμα το οποίο έπρεπε να τους πει, ότι ανήκουμε σε μια συμμαχία, η οποία δεν μας εξασφαλίζει τα ανατολικά μας σύνορα από τη μόνη χώρα που τα επιβουλεύεται.

Σήμερα έχουμε ένα ξαναμοίρασμα της τράπουλας του NATO με την είσοδο της Φινλανδίας και της Σουηδίας. Γίνεται μια ολόκληρη συζήτηση για την αναδιάρθρωση του NATO. Δεν θα έπρεπε μέσα στη Γερουσία, μέσα στη Βουλή των Αντιπροσώπων ο κ. Μητσοτάκης να τους κοιτάξει στα μάτια και να τους πει κάτι που είμαι σίγουρος ότι πολλοί από αυτούς δεν γνωρίζουν. Γιατί ελάχιστα γνωρίζουν για τη χώρα μας και ας χειροκροτούν. Το γνωρίζω προσωπικά ότι ελάχιστα γνωρίζουν για τη χώρα μας.

Δεν πειράζει, γι' αυτό πήγε ο Πρωθυπουργός στην Ουάσιγκτον, να τους το πει. Να τους πει: Ξέρετε, ανήκουμε στο NATO. Εμείς έχουμε ένα μόνιμο αγκάθι, το οποίο λέγεται «Αττίλας», από τη μια μεριά, και «τουρκικές επιβουλές», από την άλλη. Και ξέρετε, η συμμαχία στην οποία ανήκουμε δεν μας εγγυάται. Το άρθρο 5 δεν ισχύει για μας.

Δεν θα έπρεπε να το πει αυτό; Σας ρωτώ. Είστε άνθρωποι που σε αυτό πιστεύω ότι η γνώμη σας πρέπει να είναι ισχυρή. Δεν το είπε.

Θα μπορούσε να τους πει και κάτι παραπάνω για να αναδείξει τη χώρα μας για ένα σχέδιο -το οποίο το διασυνδέω με το παλιόχαρτο που φέρατε σήμερα, κύριε Υπουργέ- να τους μιλήσει για το σχέδιο της χώρας -και αυτό οι δημοκρατικοί του Μπρίντεν τουλάχιστον θα το εκτιμούσαν κάπως- για μια πράσινη βιομηχανική επανάσταση, για μια νέα πράσινη συμφωνία. Τίποτα. Κουβέντα.

Τι τους είπε; Ιδού η Αλεξανδρούπολη, κυρίες και κύριοι, για τους πετρελαιάδες από το Τέξας και από το Νέο Μεξικό! Αυτό τους είπε.

Αυτό αποτελεί διασυρμό για την Ελλάδα. Διασυρμό για την Ελλάδα! Το γεγονός ότι είχε τόσο θερμό χειροκρότημα και δεν τον χρησιμοποίησε, έτσι ώστε να αναδείξει, πρώτον, ότι το NATO δεν υπερασπίζεται τα ανατολικά μας σύνορα και, δεύτερον, ότι η Ελλάδα είναι κομμάτι στη σωστή μεριά της ιστορίας, κομμάτι της συμμαχίας εναντίον της κλιματικής καταστροφής, αυτά είναι δύο τεράστιες αποτυχίες του Πρωθυπουργού.

Δεν τον ενδιαφέρει, δεν έχει καμμία σημασία. Πέρασε ωραία, είμαι σίγουρος.

Κοιτάξετε, ας έρθουμε λίγο στα δικά μας γιατί ο ταξιτζής είχε δικίο. Όταν δεν μπορεί να τα βγάλει πέρα μέχρι το τέλος της βδομάδας, δεν τον νοιάζει τι θα γίνει το 2050, αν θα έχουμε κλιματική αλλαγή. Οι φτωχοί που αγκομαχούν να πληρώσουν τη ΔΕΗ, να πληρώσουν το σουπερμάρκετ και ναβάλουν και λίγο ντίζελ, λίγο πετρέλαιο στο αυτοκίνητό τους για να δουλέψουν, δεν ενδιαφέρονται γι' αυτά που συζητάμε εμείς σήμερα κι αυτό είναι τραγικό -γιατί ενδιαφέρει τους ίδιους, ενδιαφέρει τα παιδιά τους.

Όμως, δυστυχώς, έχουμε μια κυβέρνηση που στο εσωτερικό ενεργειακό μέτωπο συνεχίζετε να βάζετε πλάτες στους πιο στυγνούς κλεптоκράτες ολιγάρχες. Σας το έχουμε πει. Έχει μαλλιάσει η γλώσσα μας. Σας θέτουμε γι' άλλη μια φορά το ερώτημα: Πότε θα βάλετε πλαφόν σε κάθε ενεργειακή μονάδα, αντίστοιχη με το μέσο κόστος; Πότε;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Σας έχω ένα νούμερο. Κάθε μέρα -που δεν το κάνετε- οι συγκεκριμένοι ολιγάρχες Μυτιληναίος, Βαρδινογιάννης, Λάτσης και Περιστέρης -για να μην ξεχνιόμαστε- αυτοί οι τέσσερις κύριοι μαζί με τη CVC παίρνουν 11 εκατομμύρια ευρώ κάθε μέρα από τους πολίτες μας, σε σχέση με αυτά που θα έπαιρναν, εάν επιβάλατε αυτό το οποίο σας λέμε, το οποίο δεν θα τους άφηνε με ζημιές. Θα είχαν και ένα 5% κέρδος.

Θα μου πείτε από πού βγάζω αυτά τα νούμερα. Από τη ΠΑΕ. Τα κείμενα της ΠΑΕ δεν διαβάζονται, αν δεν είσαι ειδικός.

Παρακαλώ, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης. Δεν θα σας παραπέμψω στο «ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗ», στο «ΡΑΔΙΟΜΕΡΑ», στην «ΑΥΓΗ». Θα σας παραπέμψω στη δική σας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ». Μπορείτε σας παρακαλώ μου να μου κάνετε μια χάρη; Διαβάστε το άρθρο της κ. Χρύσας Λιάγγου -δεν την ξέρω την κυρία κι εγώ το διά-

βασα στο διαδίκτυο- με ημερομηνία 17 Μαΐου. Διαβάστε το άρθρο. Τι λέει; Ότι με τους δικούς σας υπολογισμούς, δηλαδή της ΠΑΕ, αν η οριακή συστήματος είναι γύρω στα 240 ευρώ η μεγαβατώρα, η τιμολόγηση που εμείς προτείνουμε –και την οποία, σύμφωνα με την κ. Λιάγγου, σκέφτεται και η Κυβέρνηση μετά από τόσο που το έχουμε πει και το έχουμε ξαναπεί- θα μείωνε την τιμή της κάθε μεγαβατώρας μεταξύ 80 και 100 ευρώ. Δεδομένου ότι έχουμε παραγωγή 42 εκατομμύρια μεγαβατώρες τον χρόνο, για υπολογίστε. Ουσιαστικά, κάθε μήνα έχουμε γύρω στα 310 εκατομμύρια, τα οποία οι τέσσερις κύριοι μαζί με τη CVC σύμβαση αποσπούν ως υπερκέρδη-αισχροκέρδη από τους πολίτες!

Και περιμένετε να ξαναβγείτε! Εντάξει, τι να σας πω;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Βγάλατε τώρα μία αισχρή τροπολογία που θα δώσετε –λέει- ένα επιδομάκι στους φτωχούς. Είναι δυνατόν; Αυτή τη στιγμή, σύμφωνα με τη ΠΑΕ, είναι κατά μέσο όρο 44% υψηλότερη η τιμή –επαναλαμβάνω, σύμφωνα με τη ΠΑΕ, για εμένα, με τα δικά μου στοιχεία, είναι 56%- της κάθε μεγαβατώρας απ' ό,τι το κόστος τους. Και στο κόστος αυτό η ΠΑΕ βάζει μέσα και ένα ελάχιστο κέρδος. Δεν μιλάμε δηλαδή μόνο για να έρθουν «ίσα βάρκα ίσα νερά», αλλά να κερδίσουν κιόλας κάτι αυτοί οι κύριοι.

Τους αφήνετε να αποσπούν αυτά τα εκατομμύρια κάθε μέρα από τον κόσμο μας, τον κόσμο σας, τους δικούς σας ψηφοφόρους και μετά έρχεστε και πηγαίνετε στην κ. Λαγκάρντ και δα- νείζετε και άλλα γιατί το ταμείο είναι μείον, για να δώσετε –λέει- επιδότηση. Γιατί να δώσετε επιδότηση; Καμμία επιδότηση.

Άμα μπορείς να κόψεις την τιμή αυτή τη στιγμή της κιλοβατώρας κατά 50%-42% λέει η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», 56% λέω εγώ, άντε 50% και 42%, δεν με ενδιαφέρει-, κατά 42%, χωρίς να χάσει κανένας παρά μόνον ο κ. Περιστερής, ο κ. Μυτιληναίος, ο κ. Βαρδινογιάννης, η CVC και ο κ. Λάτσης...

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Και να χάσει τι; Από υπερκέρδη που δεν έπρεπε να έχει. Γιατί σύμφωνα με τη δική σας φιλελεύθερη νοοτροπία, αυτά είναι υπερκέρδη, τα οποία δεν έπρεπε να έχουν. Γι' αυτό υποτίθεται ότι υπάρχει ανταγωνισμός, για να μην υπάρχουν ραντιέρηδες. Εσείς τους έχετε αυτούς τους ραντιέρηδες και δεν τους έχετε μόνο. Είναι οι μέτοχοι της «Μητσotάκης Α.Ε.», την οποία εσείς υπηρετείτε με την ψήφο σας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Εγώ ξέρω ότι οι Βουλευτές, εσείς, δεν είστε κομμάτι της «Μητσotάκης Α.Ε.», αλλά στη δική σας ψήφο στηρίζεται η «Μητσotάκης Α.Ε.».

Εσείς του ΣΥΡΙΖΑ τι θα κάνετε γι' αυτά; Πάλι θα το στείλετε στο Συμβούλιο της Επικρατείας; Είναι δυνατόν; Μια τόσο σημαντική πολιτική, διαχειριστική απόφαση να την παραπέμπετε στο ΣτΕ; Τα έχουμε πει. Πάλι εξαρτάται η υπογραφή σας, αυτή που είχατε βάλει στα μνημόνια με τα οποία εισαγάγατε εσείς το Χρηματιστήριο Ενέργειας, αυτό το τρισάθλιο πράγμα; Έβγαίνει ο κ. Τσίπρας, έβγαίνει ο κ. Σταθάκης και μιλάγατε με διθυράμβους για το χρηματιστήριο ενέργειας και για το target model. Αυτό είναι το target model των ολιγαρχών.

Θα το καταργήσετε; Θέλετε να συζητήσουμε να το καταργήσετε ή η προοδευτική διακυβέρνηση για εσάς είναι να έχετε υπουργικές λιμουζίνες; Αποφασίστε και πείτε, ρε παιδί μου, ότι το καταλαβαίνουμε. Έχετε βάλει την υπογραφή σας, έχετε δεσμευτεί στους ολιγάρχες. Δεν θέλετε να στεναχωρήσετε τον κ. Λάτση, στον οποίο δώσατε μαζί με αυτούς το Ελληνικό. Το καταλαβαίνω.

Γιατί δεν συμφωνείτε με εμάς τουλάχιστον να γίνει ένα δημοψήφισμα για την κατάργηση του Χρηματιστηρίου Ενέργειας;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Ξέρω βέβαια ότι ακούτε τη λέξη «δημοψήφισμα» και τρέχετε. Η ιδέα ότι ο λαός μπορεί να πάρει τις τύχες στα χέρια του και να αποφασίσει είναι φρικιαστική για εσάς. Λέει «δημοψήφισμα, τι σημαίνει αυτό;».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Εμείς –να το ξέρετε- είμαστε εδώ επειδή πιστεύουμε στη συμμετοχική δημοκρατία. Πιστεύουμε όχι σε ένα δημοψήφισμα, σε πολλά δημοψηφίσματα. Στο πρόγραμμά μας προβλέπουμε

εκτενή χρήση δημοψηφισμάτων, αλλά και διαβουλευτικών συμβουλίων με κληρωτούς και εκλεγμένους πολίτες, γιατί αυτό σημαίνει η επανίδρυση της Ελληνικής Δημοκρατίας, αυτό σημαίνει να ξεφύγουμε.

Κοιτάξε αυτή την Αίθουσα: Φέρνουν παλιόχαρτα, περνάνε, κανένας δεν τα πιστεύει, ούτε αυτοί που τα φέρνουν, τους τα δίνουν, αυτό είναι δημοκρατία;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Αυτό το μόνο πράγμα που κάνει είναι να εξευτελίζει την κοινοβουλευτική δημοκρατία. Μόνο ο Κασσιδιάρης και η παρέα του χαίρονται από αυτά, γιατί αποδεικνύουν ότι η δημοκρατία δεν λειτουργεί.

Εμείς σας λέμε, ας λειτουργήσει! Ας διαφωνήσουμε, αλλά ας λειτουργήσει! Λειτουργήστε ως Βουλευτές, όχι ως κολαούζοι του κ. Λάτση!

Ο κύριος Πρωθυπουργός κάποια στιγμή είχε πάρει την ιδέα –που πρώτοι εμείς στο ΜέΡΑ25 την είχαμε εισάγει σε αυτή την Αίθουσα και σας παρακαλώ να το ελέγξετε αυτό- για έναν windfall tax –είχα χρησιμοποιήσει και τον αγγλικό όρο- έναν φόρο εφάπαξ επί των υπερκερδών των συγκεκριμένων κυρίων. Ήρθε ο κ. Μητσotάκης εδώ και λέει «άμα χρειαστεί, θα βάλουμε και 90% φόρο στα υπερκέρδη της ΔΕΗ», δηλαδή της CVC –ωραία;- γιατί την πουλήσατε. Τι έγινε με αυτό;

Βλέπουμε τώρα μία τροπολογία. Θυμάστε τι σας είχα πει; Είχα πει, σας είχα προειδοποιήσει ότι η ομιλία του Πρωθυπουργού, όταν μίλησε για 90% φόρο στα υπερκέρδη τους, σημαίνει ότι θα πάρουν το μήνυμα, θα έχουν τους πολύ καλούς λογιστές από την «ERNST & YOUNG», την «PWC», διάφορους άλλους, οι οποίοι θα μαγειρέψουν τα βιβλία και τελικά το 90% του «0» θα είναι «0» αυτό που θα πάρете.

Φέρατε εσείς μία τροπολογία η οποία είναι εξαιρετική. Πρέπει να σας δώσω συγχαρητήρια για το θράσος σας. Τι λέει; Λέει τα εξής. Ακούστε, διαβάστε τη! Διαβάσετε τις τροπολογίες που ψηφίζετε, ή φοβάστε ότι αν τις διαβάσετε, δεν θα τις ψηφίσετε και θα σας διώξουν; Δεν καταλαβαίνω πώς αλλιώς μπορεί να τις περνάτε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Με κοιτάτε αυτή τη στιγμή. Τι διαβάσατε την τροπολογία να δείτε τι λέει; Δηλαδή, αν την είχα φέρει εγώ, ήμουν Υπουργός και την είχα φέρει, δεν θα με κράζατε; Δεν υπάρχει άλλη λέξη. Δεν είναι θέμα διαφωνίας εδώ. Τι λέτε; Λέτε «θα πάρουμε την τιμή, θα πάρουμε το μέσο κόστος, θα δούμε τη διαφορά. Μετά θα αρχίσουμε να αναθεωρούμε πράγματα από τη διαφορά και ό,τι μένει θα το φορολογήσουμε». Και ποιος θα αποφασίσει ποια θα βγάλετε, ποιο κομμάτι της διαφοράς τιμής και μέσου κόστους θα αφαιρέσετε; «Η κοινή» –λέει- «υπουργική απόφαση». Τι λες; Σοβαρά; Και πώς θα παρθεί αυτή η κοινή υπουργική απόφαση; Θα σας πω πώς θα παρθεί. Όπως φέρνετε όλους σας τους νόμους, τα νομικά γραφεία του κ. Λάτση, του κ. Βαρδινογιάννη, του κ. Μυτιληναίου, της CVC, του κ. Περιστερή θα σας πουν ποιο θα είναι αυτό το ποσοστό.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

Μπορεί να σας πουν «εντάξει, τώρα, βάλτε μας και λίγο, για τα μάτια του κόσμου να δώσουμε και μερικούς οβολούς στο γκουβέρνο», αυτό θα σας πουν.

Σε αυτό το σκηνικό μιας κλιματικής συντέλειας στον κόσμο όλο, που εντείνεται με τον πόλεμο και μιας πλήρους αποδιοργάνωσης οποιασδήποτε προσπάθειας εδώ στη χώρα, φέρατε, λοιπόν και αυτό το παλιόχαρτο.

Έρχομαι, λοιπόν, σε αυτό εδώ, το οποίο έρχεται να προστεθεί, βέβαια, στην «χατζηδάκειο» λαίλαπα, στον νόμο του κ. Χατζηδάκη, με το οποίο ουσιαστικά –ας είμαστε ειλικρινείς- τι κάνετε; Βάζετε κτηνώδεις μη ανακυκλώσιμες ανεμογεννήτριες στις βουνοκορφές, το οποίο σημαίνει ότι στρέφετε όλο τον κόσμο εναντίον της λύσης που είναι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Μιλάτε για νέες εξορύξεις, τις οποίες τις βάζετε πάλι ξανά και αγωγούς που ξέρουμε ότι πριν από δεκαπέντε χρόνια δεν θα έρθουν και σε δεκαπέντε χρόνια δεν θα χρειάζονται.

Βάλατε καζάνια, εσείς του ΣΥΡΙΖΑ το ξεκινήσατε με τον κ. Μελισσανίδη στη Δραπετσώνα. Πηγαίνετε στη Δραπετσώνα, μιλήστε με τον Δήμαρχο της Δραπετσώνας! Εκεί έχετε τα τοξικά

καζάνια του κ. Μελισσανίδη μέσα στον αστικό ιστό και εσείς τα κρατάτε. Αυτή είναι η ευαισθησία σας για το περιβάλλον και για τον κλιματικό νόμο.

Καύση σκουπιδιών: Θεωρείτε ότι είναι μεγάλη λύση –λέει– να παράγουμε ηλεκτρική ενέργεια ή τσιμέντα με καύση των σκουπιδιών. Αν είναι δυνατόν! Έχετε πάει ποτέ να δείτε τι βγαίνει, τι καίτε; Πρώτον, η καύση παράγει διοξείδιο του άνθρακα. Δεύτερον, καίτε πλαστικά γιατί ανακύκλωση δεν υπάρχει. Δεν είναι σοβαρή η ανακύκλωση. Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό αυτών που καίγονται στον «ΤΙΤΑΝΑ», αλλιώς είναι πλαστικά, καίτε πλαστικά. Είναι βανδαλισμός του περιβάλλοντος, αλλά και όλου του αστικού ιστού, στον Βόλο, στη Θεσσαλονίκη, όπου το κάνετε αυτό.

Και βέβαια, δεν κάνετε αυτά που θα έπρεπε να κάνετε.

Εμείς έχουμε καταθέσει –δεν θα σας κουράσω– ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα δύο χρόνια τώρα –στη ΔΕΘ το είχα καταθέσει– το οποίο το ονομάζουμε «Πράσινη Βιομηχανική Επανάσταση» με ανεμογεννήτριες οι οποίες θα είναι πλωτές, μικρές, αλουμινένιες, ανακυκλώσιμες στη θάλασσα, με στόχο την υπερπαραγωγή για εξαγωγές πράσινου υδρογόνου. Κοινοπραξίες θα έπρεπε να έχετε βάλει μπροστά με αυτά τα χρήματα του Ταμείου Ανάκαμψης για μεγάλες παραγωγικές μονάδες μπαταριών σε παρακμάζοντες τέως βιομηχανικούς χώρους, όπως στην Πάτρα, για παράδειγμα.

Και έρχομαι στα φωτοβολταϊκά.

Κύριοι συνάδελφοι, μια αεροφωτογραφία, πετάξτε με ένα drone, πετάξτε με την «AEGEAN» πάνω από την Αθήνα! Κοιτάξτε όλη αυτή την τσιμενταρία! Δεν θα έπρεπε να υπάρχει ένα φωτοβολταϊκό πάνω σε κάθε ταράτσα και να είναι συνδεδεμένα αυτά σε ένα έξυπνο δίκτυο; Και μάλιστα, δεν θα έπρεπε κάθε πολυκατοικία να έχει αυτόνομο θέρμανση μέσα από θερμικές αντλίες; Έχετε ακούσει για «heat-pumps», για θερμικές αντλίες; Εκεί πάει το πράγμα.

Εσείς φέρατε έναν κλιματικό νόμο, που δεν έχετε τίποτα από όλα αυτά, λέει «θα μπαίνουν φωτοβολταϊκά στα νέα κτήρια». Πόσα είναι τα νέα κτήρια; Γιατί όχι στα παλιά κτήρια; Τα παλιά κτήρια είναι αυτά τα οποία θα φωταγωγήσουν τη χώρα με δωρεάν ηλεκτρική ενέργεια από τον ήλιο, χωρίς να χρειάζεται να πηγαίνετε στη Θεσσαλία να δίνετε ολόκληρες εκτάσεις γόνιμης γης, να φεύγουν από τη γεωργία σε περίοδο επισιτιστικής κρίσης, την ώρα που οι ταράτσες μας εδώ απλά καίνε όλο το καλοκαίρι και τον χειμώνα καίνε, αλλά δεν παράγουν τίποτα. Το μόνο που κάνουμε είναι ότι βάζουμε το κλιματιστικό στο φουλ, επειδή καίνε και χρησιμοποιούμε φυσικό αέριο και λιγνίτη –και δεν ξέρω εγώ τι άλλο– για να δροσιζόμαστε, επειδή δεν χρησιμοποιούμε τον ήλιο, ο οποίος καίει και πυρακτώνει τις πολυκατοικίες μας.

Θέλετε να σας δώσω ένα παράδειγμα γιατί αναφέρομαι στο νομοσχέδιο που έχουμε σήμερα μπροστά μας ως παλιόχαρτο; Κάντε σύγκριση, λοιπόν! Συγκρίνετε την έλλειψη οποιασδήποτε σοβαρής συζήτησης για φωτοβολταϊκά στις ταράτσες της Αθήνας, της Θεσσαλονίκης, της Πάτρας, του Ηρακλείου Κρήτης και τα λοιπά με αυτό που κάνετε για τα ταξί! Ο μαξιμαλισμός σας με τα ταξί! Λέτε ότι το 2026 θα είναι μόνο ηλεκτρικά. Καλά, σοβαρολογείτε; Έχετε μιλήσει με ταξιτζή; Δεν μου λέτε, για φανταστείτε, το 2026, ωραία, δίνει τα χρήματα ο ταξιτζής, πετάει το παλιό, παίρνει ένα Volkswagen, παίρνει ένα Tesla, απίστευτο ηλεκτρικό, τέλειο αυτοκίνητο. Πώς θα το φορτίζει; Έχετε πρόγραμμα δημιουργίας φορτιστών ικανών; Όταν θα του τελειώνει η μπαταρία στη Δροσιά του ταξιτζή, ή στο Πέραμα, ή στη Γλυφάδα, πού θα πηγαίνει να φορτίζει; Θα πηγαίνουν όλοι μαζί οι ταξιτζήδες να φορτίζουν και θα πρέπει να περιμένουν τρεις ώρες σε μια τεράστια ουρά; Αυτός είναι μαξιμαλισμός, την ώρα που θα συνεχίσουμε να καίμε πετρέλαιο στους καυστήρες των σπιτιών, γιατί δεν θα έχουμε φωτοβολταϊκά στις ταράτσες των πολυκατοικιών και δεν θα έχουμε θερμικές μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Είναι ένας νόμος τον οποίο τον γράψατε για να καταστρατηγηθεί, γιατί δεν υπάρχει πιθανότητα, όποιος και αν είναι κυβέρνηση, εσείς, κάποιος άλλος, το 2026 δεν μπορείτε να το αφήσετε αυτό να γίνει, να περάσει έτσι. Είναι παράδειγμα κακογραμμένου νόμου.

Και αναρωτιέται κανείς: Γιατί υπάρχουν οι νόμοι που σκοτώ-

νουν το περιβάλλον ή κάνουν τα στραβά μάτια στη δολοφονία του; Γιατί υπάρχουν οι νόμοι και οι θεσμοί που δεν ανακουφίζουν τους πολίτες εν μέσω ενεργειακής κρίσης, όπως για παράδειγμα το πλαφόν ανά ενεργειακή μονάδα; Γιατί υπάρχει αυτή η πριμοδότηση των πολεμοχαρών κραυγών που θέλουν τους Ουκρανούς να μπαίνουν και να παίρνουν τη Μόσχα και να καταδικάσουν τον ουκρανικό λαό σε ένα μόνιμο Αφγανιστάν στην περιφέρεια της Ευρώπης; Η απάντηση; Επειδή όλα αυτά συμφέρουν τους μετόχους της «Μητσοτάκης Α.Ε.», το στρατιωτικό, βιομηχανικό κατεστημένο, τους πετρελαιάδες και τους τραπεζίτες όλων αυτών.

Βαυκαλίζεστε ότι με τα νομοσχέδιά σας κάνετε κάτι για το κλίμα. Δεν κάνετε τίποτα. Και εσείς τίποτα δεν θα μπορούσατε να κάνετε που να απαντά στα εγγόνια σας –στα εγγόνια μας– όταν μας θέσουν το ερώτημα σε μερικά χρόνια «τι κάνατε για να σταματήσετε την κλιματική καταστροφή, όταν ακόμα μπορούσατε;». Τίποτα δεν μπορείτε να κάνετε, ούτε εσείς ούτε εμείς ούτε κανένας, χωρίς τη ρήξη με εκείνους που κινούν τα νήματα μιας Βουλής για να κόψουν το νήμα της ανθρώπινης ζωής σε αυτό τον πλανήτη.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΜέΡΑ25)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Ζήτησε τον λόγο για μια μικρή παρέμβαση ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, ο κ. Χρήστος Μπουκώρος.

Ορίστε, κύριε Μπουκώρο, έχετε τον λόγο.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΟΥΚΩΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Για ένα λεπτό θα μιλήσω, δεν θα σχολιάσω τις απόψεις και τις θέσεις του επικεφαλής του ΜέΡΑ25 για τον ίδιο τον νόμο, για τα ενεργειακά ζητήματα, ακόμα και τις απόψεις του για τα γεωπολιτικά, γιατί όσο και αν διαφωνούμε βαθύτατα, στον κοινοβουλευτικό διάλογο ακούγονται και καταγράφονται όλες οι απόψεις και τις σεβόμαστε, παρ' ότι διαφωνούμε βαθύτατα.

Πλην, όμως, απευθυνόμενος στους Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας ο κύριος Γραμματέας του ΜέΡΑ25 είπε: «Η παράταξή σας ποτέ δεν ταυτίστηκε με το εθνικό συμφέρον και τα συμφέροντα του ελληνικού λαού». Όταν μιλάμε για τη διαχρονικότερα μεγαλύτερη πολιτική παράταξη της χώρας, την οποία επιλέγει ο ελληνικός λαός, δίνοντάς της την ευθύνη της διακυβέρνησης επανειλημμένως και ποσοστά που οι σχηματισμοί που μας κατηγορούν ούτε να ονειρευτούν μπορούν, θα είναι καλό να είμαστε προσεκτικότεροι σε αυτού του είδους τις κρίσεις. Εμείς είμαστε περήφανοι ως Βουλευτές που υπηρετούμε αυτή την παράταξη, για το γεγονός των μεγάλων ιστορικών επιλογών της, για το γεγονός ότι μας δόθηκε η ευθύνη της χώρας σε πολύ δύσκολες εποχές.

Αυτή η χώρα τα τελευταία διακόσια χρόνια ξεκίνησε από την Πελοπόννησο και έφτασε στον Έβρο με τους αγώνες, το αίμα του ελληνικού λαού, αλλά και υπό την καθοδήγηση υπεύθυνων ηγεσιών. Το να ερχόμαστε σήμερα εδώ και να λέμε για μια χώρα που αποτελεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για μια χώρα της οποίας η πορεία διαμορφώθηκε από τις επιλογές της δικής μας παράταξης, πέρα από τις όποιες δυσκολίες και τα δικά μας λάθη στο εσωτερικό, τις λαθεμένες επιλογές, τους εθνικούς διχασμούς κι όλα αυτά, και να βγαίνει ο επικεφαλής ενός μικρού κοινοβουλευτικού κόμματος και να απορρίζει κατ' αυτόν τον τρόπο, λέγοντας ότι αυτή η παράταξη δεν ταυτίστηκε ποτέ με το εθνικό συμφέρον και το συμφέρον του ελληνικού λαού, όταν ο ίδιος ο ελληνικός λαός υπερψηφίζει διαρκώς, περισσότερο από κάθε άλλη ιστορική αυτή την παράταξη, νομίζουμε ότι είναι μακράν της πραγματικότητας.

Καλό είναι εδώ να σεβόμαστε τις επιλογές και τη βούληση του ελληνικού λαού που μας στέλνει σε αυτή την Αίθουσα για να τον αντιπροσωπεύουμε, ο καθένας σύμφωνα με τη δύναμη που του δίνει ο ελληνικός λαός. Ο μηδενισμός, η ισοπέδωση, η πολιτική αμετροπέπεια, ο διχαστικός λόγος δεν νομίζω ότι έχουν τη συναινεση του ελληνικού λαού ούτε βοηθούν το εθνικό συμφέρον.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα θα πάρει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία ο κ. Βασίλειος Κόκκαλης.

Μέχρι να πάρει το λόγο να ανακοινώσω σε όλους τους συναδέλφους, αλλά να το ακούσουν και στις Κοινοβουλευτικές Ομάδες, ότι απόψε θα πάμε μέχρι τον αριθμό 50 του καταλόγου και συγκεκριμένα τελευταία ομιλήτρια θα είναι η κ. Πέρκα Θεοπίστη. Για να ξέρουν οι συνάδελφοι να κανονίσουν τις υποχρεώσεις τους και τον χρόνο.

Κύριε Κόκκαλη, έχετε τον λόγο.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι συνέπειες της κλιματικής αλλαγής είναι τόσο έντονες που δεν μπορούμε να σταματήσουμε την κλιματική κρίση, τις συνέπειες της κλιματικής κρίσης σήμερα, την απώλεια της βιοποικιλότητας αύριο και την υποβάθμιση της γης μεθαύριο. Όλα αυτά πρέπει να γίνουν από κοινού, αλλά με σχέδιο, με σχέδιο στρατηγικό και συνεκτικό, το οποίο όμως απουσιάζει δυστυχώς από τον παρόντα κλιματικό νόμο.

Θα αναφερθώ στην ομιλία μου στη μεγάλη απουσία από αυτόν τον νόμο που δεν είναι άλλη από τη γεωργία. Σύμφωνα με την προσφάτως δημοσιευθείσα έκθεση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών στο πλαίσιο της σύμβασης στις 27 Απριλίου του 2022 για την καταπολέμηση της ερημοποίησης, συνιστά μεγάλη προσοχή, κατεπείγουσες ενέργειες για τους φυσικούς πόρους, για τη βιοποικιλότητα, για το νερό και για το έδαφος.

Στην έκθεση προτείνεται να ληφθούν μέτρα για την προστασία των φυσικών περιοχών, την ενίσχυση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, της παραγωγής τροφίμων, παίρνοντας μέτρα για την εξασφάλιση των αναγκών σε ενέργεια, μειώνοντας παράλληλα τα αέρια του θερμοκηπίου, την προβολή των κινδύνων της επισιτιστικής ασφάλειας, την εξασφάλιση των αναγκών σε ενέργεια, επιταχύνοντας τη μετάβαση σε μια κυκλική οικονομία που μειώνει τα απόβλητα και τη ρύπανση. Και τι άλλο λέει αυτή η έκθεση; Λέει ότι οι πόροι της γης, το έδαφος, το νερό και η βιοποικιλότητα, αποτελούν το θεμέλιο για την ευημερία των κοινωνιών και την ανάπτυξη των οικονομιών.

Ενδεικτικό πόσο η χώρα μας λαμβάνει υπ' όψιν αυτή τη σύμβαση για την καταπολέμηση της ερημοποίησης η οποία υπεγράφη το 1997 είναι ότι έχει απλήρωτη την ετήσια δόση εδώ και τρία χρόνια.

Όσον αφορά τη γεωργία και την προστασία της γεωργικής γης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται λόγος -ειδικά τον τελευταίο χρόνο- για επισιτιστική ασφάλεια, για παραγωγή τροφίμων, για παραγωγή ποιοτικών τροφίμων. Στη δημόσια κουβέντα ήρθε πλέον η λέξη επισιτιστική ασφάλεια και ότι πρέπει να είμαστε αυτόνομοι. Λησμονούμε, όμως, την πιο βασική προϋπόθεση, το απαραίτητο συστατικό: το έδαφος, το χώμα.

Προστατεύεται άραγε η γεωργική γη στη χώρα μας; Αναφέρονται περισσότερο και θέλω να επιστήσω την προσοχή σε Βουλευτές της επαρχίας. Προστατεύεται η γεωργική γη; Είναι το πιο βασικό συστατικό, η πλέον απαραίτητη προϋπόθεση για να έχουμε για να μιλάμε για επάρκεια στα τρόφιμα και όχι μόνο. Το 2001 ήταν η πρώτη προσπάθεια νομοθετικά στην οποία οριοθετήθηκε και ξεκαθάρισαν οι ζώνες υψηλής παραγωγικότητας. Δυστυχώς, όμως, παρεμβάσεις όπως το 2013, παρεμβάσεις νομοθετικές όπως το 2019, όχι απλά μείωσαν τη γη υψηλής παραγωγικότητας, αλλά και την υποβάθμισαν. Φωτεινή εξαίρεση είναι το προεδρικό διάταγμα με αριθμό 56/2018 που οριοθετούσε τις χρήσεις γης.

Οι αγρότες μας, λόγω του αυξημένου κόστους παραγωγής, οδηγούνται με την ανοχή της Κυβέρνησης στην ανεξέλεγκτη, ελλείψει χωροταξικού, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών. Μειώνεται έτσι και υποβαθμίζεται η προστασία της γεωργικής γης. Κι εσείς μας λέτε να ψηφίσουμε αυτόν τον κλιματικό νόμο;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υποτίθεται ότι αυτός ο κλιματικός νόμος -βέβαια στα λόγια, όπως και σε πολλά άλλα νομοσχέδια- αναφέρει ότι με το σχέδιο νόμου θεσπίζεται η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον σταδιακό μετριασμό των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων και θερμοκηπίου, για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας.

Ως γνωστό, είναι απολύτως επιστημονικά τεκμηριωμένο, το 50% των αερίων του θερμοκηπίου προέρχονται από τον πρωτογενή τομέα, από την παραγωγή μέχρι και την κατανάλωση. Και δεν υπάρχει ούτε μία κουβέντα -μία λέξη, όχι μέτρο- για τον πρω-

τογενή τομέα, για τη γεωργία. Άραγε είναι σκόπιμη η παράλειψη; Είναι επικίνδυνη άγνοια; Είναι ενσυνείδητη η πράξη υποβάθμισης της γεωργικής γης; Για ποια τρόφιμα θα μιλάμε σε λίγα χρόνια; Αυτά που θα παράγονται από τα φωτοβολταϊκά;

Ποια είναι η πρόβλεψη για τα απόβλητα; Το νομοσχέδιο δεν κάνει λόγο ούτε καν για γεωργικά απόβλητα. Για τα απόβλητα από τις εγκαταστάσεις των φωτοβολταϊκών κάποια στιγμή -έχω την εντύπωση ότι είναι για είκοσι-τριάντα χρόνια οι συμβάσεις- πώς θα απορροφηθούν από το περιβάλλον; Υπάρχει τέτοιου είδους πρόβλεψη σε αυτό το νομοσχέδιο; Κι εσείς μας λοιδορείτε και μας λέτε ελάτε να ψηφίσετε αυτόν τον εγκληματικό νόμο;

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές της επαρχίας της Νέας Δημοκρατίας, η γεωργική γη στις περιφέρειές σας έχει αυξηθεί; Η γη υψηλής παραγωγικότητας έχει μειωθεί, έχει υποβαθμιστεί; Ναι ή όχι; Πώς προστατεύεται αυτή η γη στις περιφέρειές σας με αυτόν τον κλιματικό νόμο; Να μας το πείτε, να το διαβάσουμε και να το ψηφίσουμε.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, με μια άλλη υποτιθέμενη μεταρρύθμιση, το «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ - ΑΥΤΟΝΟΜΩ». Εδώ πραγματικά η έκφραση «κοροϊδεύετε τον κόσμο» είναι η πλέον επικίχτη. Δεν υπάρχουν και νομικές ευθύνες. Καλείτε τους πολίτες και τους λέτε ότι μία επιλέξιμη δαπάνη είναι και η εγκατάσταση φωτοβολταϊκού και ο πολίτης κάνει τα πάντα σύμφωνα με την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία για να είναι εντάξει στο πρόγραμμα. Όταν, όμως, κάνει αίτηση στον ΔΕΔΔΗΕ, απαντά ο ΔΕΔΔΗΕ: Συγγνώμη, αλλά η σύνδεση του σταθμού στο δίκτυο δεν είναι εφικτή δεδομένης της πολύ αξιολογής δέσμευσης ισχύος από προγενέστερα αιτήματα για έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η μη σύνδεση, όμως, του φωτοβολταϊκού σταθμού έχει ως επακόλουθο την απένταξη του δικαιούχου. Και μας λέτε για το πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ - ΑΥΤΟΝΟΜΩ»; Ούτε ένας δεν έχει ενταχθεί. Έχετε δώσει δύο φορές παράταση. Αυτό δεν είναι το λιγότερο κοροϊδία; Τι λέτε στον κόσμο; Τους καλείτε να μπουν στο «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ - ΑΥΤΟΝΟΜΩ» και στο τέλος, εκτός του ότι θα απενταχθούν, θα βγουν και ζημιωμένοι γιατί θα καταβάλουν δαπάνες; Ποιος υπεύθυνος θα λογοδοτήσει γι' αυτού του είδους την παραβίαση;

Κλείνοντας, θα αναφέρω αυτό που είπα και στην αρχή, ότι δεν μπορούμε την κλιματική κρίση να τη σταματήσουμε αύριο, την απώλεια της βιοποικιλότητας μεθαύριο και την υποβάθμιση της γης μετά από τρεις μέρες. Όλα πρέπει να γίνουν από κοινού, αλλά πρέπει να γίνουν με σχέδιο. Τέτοιου είδους σχέδιο στρατηγικό δεν υπάρχει σε αυτόν τον κλιματικό νόμο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει η Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία η κ. Καλλιόπη Βέττα.

ΚΑΛΙΟΠΗ ΒΕΤΤΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σημερινό νομοσχέδιο παρουσιάζει την εξής παράδοξη διάσταση: αφ' ενός συζητάει με πολύ μεγάλη καθυστέρηση, σχεδόν έναν χρόνο μετά τη δημόσια δέσμευση του Πρωθυπουργού και του αρμόδιου Υπουργού ότι θα εισερχόταν τάχιστα στη Βουλή προς ψήφιση, αφ' ετέρου εισάγεται με διαδικασίες fast track μέσα σε ελάχιστες ημέρες χωρίς τον απαραίτητο χρόνο για επεξεργασία, συζήτηση και τεκμηρίωση. Και βέβαια μας έρχονται τελευταία στιγμή, τα μεσάνυχτα, σημαντικές τροπολογίες. Διαπιστώνουμε, δηλαδή, μια επιπολαιότητα για ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει η χώρα, αλλά και η ανθρωπότητα στα επόμενα χρόνια.

Ωστόσο το μεγάλο πρόβλημα δεν αφορά τη νομοθετική διαδικασία της Κυβέρνησης, αλλά το περιεχόμενο. Ο δεύτερος κλιματικός νόμος στην Ελλάδα -επιμένω, κύριε Υπουργέ, είναι ο δεύτερος κλιματικός νόμος έπειτα από αυτόν του ΣΥΡΙΖΑ του 2016- είναι κατώτερος των προσδοκιών, παρωχημένος, ασαφής και άδικος. Περιγράφει, αλλά δεν οριοθετεί. Διακηρύσσει, αλλά δεν συγκεκριμενοποιεί. Τιμωρεί, αλλά δεν δίνει κίνητρα.

Να γίνω πιο σαφής:

Πρώτον, ο κλιματικός νόμος είναι παρωχημένος και κατώτερος των προσδοκιών, γιατί δεν απαντά στις επείγουσες ανάγκες της κρίσης. Ήδη οι περιβαλλοντικοί φορείς στην ακρόαση της Δευ-

τέρας ανέφεραν ότι οι στόχοι και τα χρονοδιαγράμματα χρειάζονται επικαιροποίηση και υπήρξαν σαφείς επικρίσεις για τη δαιδαλώδη διαδικασία, τους αποκλεισμούς και τις καθυστερήσεις στην ένταξη των ΑΠΕ στο σύστημα. Το νομοσχέδιο σηματοδοτεί μια δειλή αρχή στον οδικό χάρτη προς την κλιματική ουδετερότητα, σε αντίθεση με τις κυβερνήσεις στην Ευρώπη που υιοθετούν γενναίως μέτρα.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και η πλειοψηφία των περιβαλλοντικών οργανώσεων έχουν τοποθετηθεί υπέρ του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας για το 2045 αντί για το 2050, ιεραρχώντας βέβαια πολύ ψηλά αυτή την προτεραιότητα. Υπενθυμίζω ότι ήμαστε μία από τις πρώτες χώρες που κύρωσαν τη Συμφωνία των Παρισίων το 2016, ενώ ο πρώτος νόμος για την προσαρμογή και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή ψηφίστηκε την ίδια χρονιά.

Δεύτερον, ο κλιματικός νόμος είναι ασαφής, χωρίς επαρκή τεκμηρίωση, στοχοθεσία, ξεκάθαρα οικονομικά και διοικητικά σχήματα. Σύμφωνα με το άρθρο 4 έχουμε μεταφορές διευθύνσεων και υπηρεσιών στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης με κοινές αρμοδιότητες και βέβαιο χάος, καθώς θα υπάρχουν εισηγήσεις από το ΥΠΕΝ και αποφάσεις από το συναρμόδιο Υπουργείο. Παράλληλα, για τον καθορισμό δράσεων και μέτρων προσαρμογής δημιουργείται μια νέα διαδικασία χωρίς να είναι ξεκάθαρο πού θα εφαρμοστεί, χωρίς διάταξη εξουσιοδότησης κ.ά.. Τέλος, δεν υπάρχει καμμία αναφορά στην ενεργειακή δημοκρατία και τις ενεργειακές κοινότητες στη γεωργία, την κτηνοτροφία, αλλά ούτε και στο σύστημα της διακυβέρνησης, καθώς δεν γίνεται καμμία μνεία για την ανεξαρτησία, τη διαφάνεια και τη συμμετοχή των πολιτών.

Ωστόσο το κυριότερο πρόβλημα του νομοσχεδίου είναι ότι δεν αντιμετωπίζει την κοινωνική διάσταση της μετάβασης προς τον στόχο της ουδετερότητας. Δεν υπάρχει μνεία για τις ανισότητες -εθνικές ή περιφερειακές- που δημιουργούνται από τα μέτρα που θα υιοθετηθούν. Δεν υπάρχει καμμία αναφορά για πλήρη, καθάρη, απρόσκοπτη και προσιτή ενέργεια για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, αλλά μόνο κυρώσεις. Είπαν, για παράδειγμα, οι εκπρόσωποι των ιδιοκτητών ακινήτων και των αυτοκινητιστών πως το 90% δεν θα μπορέσει να ανταποκριθεί στις προϋποθέσεις της επόμενης μέρας για την ασφάλιση των οικιών και την προμήθεια ηλεκτροκινητήρων αντίστοιχα. Θα φτάσουμε στην εξέλιξη να τηρήσουν τους στόχους μόνο οι ευκατάστατοι συμπολίτες μας. Οι υπόλοιποι είτε θα βυθιστούν μέσα στην ευαλωτότητά τους είτε θα συρθούν προς τη βίαιη προσαρμογή και θα γίνουν καύσιμη ύλη μιας αδιόρατης εχθροπάθειας προς την κλιματική αλλαγή και τους αναγκαίους στόχους της.

Τέλος, για την αναπαρέα κοινωνικής διάστασης δεν γίνεται να μην αναφερθώ στη βίαιη απολιγνιτοποίηση στην περιοχή μου και γενικότερα στη δυτική Μακεδονία. Είστε οι μετρ των παλινδρομήσεων: Το 2028 έγινε 2025, μετά έγινε 2023, μετά το 2025 έγινε ξανά 2028 και βλέπουμε. Τον Απρίλιο ήρθε ο κ. Μητσοτάκης στην Κοζάνη και τι μας είπε; Ουσιαστικά διέψευσε τον εαυτό του. Παραδέχτηκε την αποτυχία της βίαιης και πρόχειρης απολιγνιτοποίησης, έτσι όπως την εξήγγειλε από το βήμα του ΟΗΕ και μετά μας είπε ότι στη συγκεκριμένη συγκυρία πρέπει να αυξήσουμε 50% τη λιγνιτική παραγωγή, κάτι βέβαια που το απαξιώνει αυτή τη στιγμή, αφού εμείς ξέρουμε ότι στην περιοχή μας δεν γίνεται τίποτα απολύτως στα λιγνιτωρυχεία.

Καμμία σοβαρότητα, επάρκεια και προγραμματισμός. Πρόκειται για μια Κυβέρνηση που, αν δεν ήταν τραγική, θα προκαλούσε καγχασμό. Γιατί τι άλλο από τραγική δεν είναι η εξέλιξη της απώλειας τεσσάρων χιλιάδων θέσεων εργασίας στην περιοχή μου, η ερημοποίηση, η μετανάστευση, η έλλειψη χρηματοδότησης, η λεηλασία πόρων, εδαφών και υποδομών, η άναρχη και άτακτη εξάπλωση των ΑΠΕ, η ανύπαρκτη αποκατάσταση εδαφών και οικισμών; Και μάλιστα την ίδια ώρα η κοινωνία ζει ένα απόλυτο δράμα με τους λογαριασμούς ενέργειας στα ύψη, ενώ η Κυβέρνηση έχει επιλέξει να αυξήσει την εξάρτηση της χώρας από ένα εισαγόμενο πανάκριβο ορυκτό καύσιμο, η Ελλάδα καλύπτει από δικές της πηγές μόνο το 18% των αναγκών της, ενώ πριν πέντε, έξι χρόνια το ποσοστό αυτό ανερχόταν στο 35% περίπου. Αυτή η διάσταση, η μεγάλη ενεργειακή εξάρτηση είναι έργο της Νέας Δημοκρατίας, είναι έργο του Πρωθυπουργού της, που σε εποχές

μεγάλης γεωπολιτικής αβεβαιότητας επέλεξε για να εξυπηρετήσει τα συμφέροντα του φυσικού αερίου και των καρτέλ να προσδεθεί η χώρα με ένα ρυπογόνο, πανάκριβο και σπάνιο ορυκτό καύσιμο. Γι' αυτό ακριβώς, όπως δεσμεύτηκε ο ΣΥΡΙΖΑ, είναι πρόδηλη η ανάγκη για μια χρονική αναθεώρηση της ενεργειακής μετάβασης, ώστε να εξασφαλιστεί η επάρκεια, η αυτονομία και οι κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες στις λιγνιτικές περιοχές. (Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως τους χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα χρειαστώ ελάχιστο χρόνο παραπάνω, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι αβεβαιότητες στην παγκόσμια κοινωνία και η κλιματική κρίση δεν αντιμετωπίζονται με γονατογραφήματα και εκθέσεις ιδεών. Η κλιματική κρίση μπορεί να προξενήσει εμφάνιση των υφιστάμενων ανισοτήτων και να δημιουργήσει νέες ανισότητες. Ο κ. Μητσοτάκης είναι συμφιλωμένος βέβαια με τις φυσικές και κοινωνικές ανισότητες. Εμείς ωστόσο ενδιαφερόμαστε για μια συμπεριληπτική, μακροπρόθεσμη και κοινωνικά αλληλέγγυα μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα.

Μια ολοκληρωμένη πρόταση για τον κλιματικό νόμο υπό τα νέα δεδομένα θα συμπεριελάμβανε επιστημονική στοχοθεσία, νέο παραγωγικό και καταναλωτικό μοντέλο, δεσμεύσεις της πολιτείας για τη μετάβαση, σχέδιο διακυβέρνησης, διασφάλιση καθολικής πρόσβασης στα βασικά αγαθά, το νερό, το ρεύμα, ασφάλειες και υγιείς περιβάλλον, συμμετοχή και εκπροσώπηση της κοινωνίας και ειδικές πολιτικές για την εξάλειψη των κοινωνικών ανισοτήτων.

Το διακύβευμα είναι μεγάλο. Η κλιματική κρίση είναι εδώ, γιγαντιαία και απειλητική. Εσείς για λόγους ιδεολογικούς αδυνατείτε να δείτε καθολικά το πλαίσιο και αντιμετωπίζετε με στρεβλό και επικοινωνιακό τρόπο μερικές μόνο όψεις της κρίσης. Η ελληνική κοινωνία απαιτεί ωστόσο μια ευρύτερη, συνολική πρόσληψη του προβλήματος, που θα καλύπτει τις εθνικές και διεθνείς απαιτήσεις για την κλιματική αλλαγή, αλλά παράλληλα θα περικλείει με ειδική μέριμνα τους πολίτες και τις επιχειρήσεις που θα δοκιμαστούν από τις αναγκαίες αλλαγές. Σύντομα, με την επερχόμενη αλλαγή της κυβέρνησης και την ανάληψη της εξουσίας από τον ΣΥΡΙΖΑ αυτό θα γίνει, θα την έχει.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας κ. Θεμιστοκλής Χειμάρης.

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ (ΘΕΜΗΣ) ΧΕΙΜΑΡΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, με το σημερινό νομοσχέδιο, τον πρώτο κλιματικό νόμο στη χώρα μας, θεσπίζεται το πλαίσιο για τη σταδιακή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Ουσιαστικά αποτελεί τον «οδικό χάρτη» για την επίτευξη της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή έως το 2030, καθώς και της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, ποικιμενίου να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας κατά 1,5 βαθμούς Κελσίου, σε εφαρμογή της Συμφωνίας των Παρισίων.

Τώρα, για την επίτευξη του σκοπού αυτού προβλέπονται ενδιάμεσοι στόχοι μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, με ορόσημα το 2030 και το 2040 και στόχο βέβαια την ολοκλήρωση της απανθρακοποίησης το 2050.

Επιπρόσθετα, η δημιουργία μηχανισμού κατάρτισης προϋπολογισμών άνθρακα για τους βασικούς τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, τα περιφερειακά σχέδια προσαρμογής και οι τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα είναι εργαλεία αξιολόγησης της προόδου για την κλιματική ανθεκτικότητα.

Ο κλιματικός νόμος στη χρονική στιγμή που εισάγεται προς ψήφιση είναι ιδιαίτερα επίκαιρος λόγω των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και της πρωτοφανούς βεβαίως ενεργειακής κρίσης που βιώνουμε το τελευταίο διάστημα. Επίκαιρος είναι επίσης γιατί τώρα στην Ευρώπη υπάρχει σε εξέλιξη η διαμόρφωση του ευρωπαϊκού ρυθμιστικού πλαισίου. Αναφέρομαι στην πρόσφατη δημοσίευση του σχεδίου «REPOWER EU» για την απεξάρτηση της Ευρώπης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, που θα οδηγήσει σε αναθεώρηση της ευρωπαϊκής ενεργειακής κλιματικής πολιτικής στο «Fit for 55», το οποίο είναι η δέσμη προσαρμογής στον

στόχο του 55% και αναφέρεται επί της ουσίας στον στόχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης να μειωθούν οι καθαρές εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030.

Η σημερινή νομοθετική πρωτοβουλία, λοιπόν, ενσωματώνει ευρωπαϊκές πολιτικές στην ελληνική πραγματικότητα. Θα συμβάλει σημαντικά στην προσπάθεια απεξάρτησης της χώρας από την εισαγωγή ορυκτών καυσίμων διότι περιλαμβάνει διατάξεις για την κατάργηση της χρήσης τους στην ηλεκτροπαραγωγή, στις μεταφορές και στα κτήρια.

Ο εισηγητής μας και οι προηγούμενοι ομιλητές έχουν καλύψει απόλυτα τις προβλέψεις του νομοθετήματος.

Οι βασικές προβλέψεις του ενδεικτικά είναι οι εξής:

Η διακοπή λειτουργίας όλων των λιγνιτικών μονάδων έως το 2028, με ρήτρα επανεξέτασης το 2025. Η ενίσχυση της ηλεκτροκίνησης. Η μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα κτήρια. Από το 2024 η εκπόνηση από τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης των σχεδίων για τη μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, με ορόσημα και στόχους το 2025 και το 2030 και βάση σύγκρισης το 2019.

Σε σχέση με τα αυτοκίνητα, η υποχρέωση από το 2024 το 25% των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που ταξινομούνται να είναι αμιγώς ηλεκτρικά ή υβριδικά. Η υποχρέωση από το 2026 σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη όλα τα νέα ταξί και το ένα τρίτο των νέων ενοικιαζόμενων οχημάτων να είναι ηλεκτροκίνητα. Απλοποίηση της διαδικασίας εγκατάστασης φορτιστών. Απαγόρευση από το 2030 της ταξινόμησης οχημάτων με κινητήρες εσωτερικής καύσης υπό την αίρεση βεβαίως της ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Για τα κτήρια: Απαγόρευση από το 2025 της πώλησης και της εγκατάστασης καυστήρων πετρελαίου. Χρήση από το 2030 του πετρελαίου θέρμανσης μόνο μετά από ανάμειξη με βιοκαύσιμα σε ποσοστό 30%. Υποχρεωτική από το 2023 τοποθέτηση συστημάτων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκά ή θερμικά ηλιακά συστήματα, σε ποσοστό που αντιστοιχεί στο 30% της κάλυψης σε βιομηχανίες, αποθήκες, εμπορικά κτήρια με κάλυψη μεγαλύτερη από τα πεντακάσια τετραγωνικά μέτρα.

Επιτρέψτε μου, κύριε Υπουργέ, εδώ μια αναφορά σε σχέση με τις πολιτικές ενθάρρυνσης της αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς παραγωγής ενέργειας. Η διαφανόμενη επισιτιστική κρίση αναδεικνύει ακόμη περισσότερο την ανάγκη ενίσχυσης των αγροτών μας. Αυτό που δεν λέγεται ανοικτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι - και θα έπρεπε να λέγεται - είναι πως η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία μάς διδάσκει πως η παραγωγή τροφίμων και η καλλιέργεια της ελληνικής γης δεν είναι απλά ένας ακόμη στόχος, δεν είναι μια ακόμη προτεραιότητα. Είναι πρώτη προτεραιότητα, είναι κορυφαίος στόχος και εύχομαι να μη γίνει συνθήκη επιβίωσης.

Για τον λόγο αυτό πρέπει η πρόσβαση στις ΑΠΕ για τους αγρότες μας, τους γεωργούς και τους κτηνοτρόφους της ελληνικής υπαίθρου, να υποστηριχθεί από την ελληνική πολιτική διασφαλίζοντας τη δυνατότητα συμμετοχής τους μέσα από ένα ειδικό πλαίσιο που θα αφορά μόνο αυτούς, μέσα από χρηματοδοτικά εργαλεία που θα ενισχύσουν τη δυνατότητα πρόσβασης των μικρών παραγωγών, των μικρών αγροτών, μέσα από την παροχή προτεραιότητας για τη σύνδεσή τους στο δίκτυο.

Επίσης υπάρχει ένα ακόμη ζήτημα που χρειάζεται προσοχή. Αναφέρομαι στη σχέση εμπιστοσύνης που είναι απαραίτητο να υπάρχει μεταξύ των επενδυτών ΑΠΕ και της ελληνικής πολιτείας. Είναι μια σχέση που δυστυχώς σήμερα που μιλάμε χρειάζεται προσοχή για να ανακτηθεί. Και πρέπει να ανακτηθεί, γιατί κινήσεις όπως η επιβολή έκτακτης εισφοράς 6% επί του τζίρου στους παραγωγούς ενέργειας από φωτοβολταϊκά πάρκα, προκειμένου να εξυγιανθεί ο ειδικός λογαριασμός των ΑΠΕ, θέτουν σοβαρό ζήτημα φερεγγυότητας. Εύχομαι - και δηλώνω σίγουρος, κύριε Υπουργέ - το επερχόμενο νομοσχέδιο για την προώθηση των ΑΠΕ να κερδίσει την εμπιστοσύνη των μικρών, των πολύ μικρών παραγωγών της χώρας μας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η κλιματική κρίση είναι εδώ και τις επιπτώσεις δυστυχώς τις βιώνουμε και στη χώρα μας, με την αύξηση του αριθμού και της έκτασης των ακραίων καιρικών φαινομένων και είναι δεδομένη και περισσότερο από ποτέ επιτακτική

η ανάγκη δημιουργίας παρεμβάσεων, έργων για τη θωράκιση σημείων επικινδυνότητας της ελληνικής επικράτειας. Έχω ιδία πείρα. Το φαινόμενο «Ιανός» εκδηλώθηκε με επίκεντρο το χωριό μου στη Φθιώτιδα, το Λιανοκλάδι, και έχω δει πραγματικά τις επιπτώσεις και τις ζημιές που μπορούν να γίνουν και βεβαίως αισθανομαι τυχερός που δεν χάσαμε ανθρώπινες ζωές τον Σεπτέμβριο του 2020.

Η συμμετοχή των φορέων κατά την επεξεργασία του νομοσχεδίου υπήρξε χρήσιμη και εποικοδομητική και οι προτάσεις τους ανέδειξαν τα πεδία παρέμβασης που χρήζουν βελτίωσης, ώστε ο κλιματικός νόμος να είναι περισσότερο λειτουργικός.

Η διαμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για τη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα, την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας συγκροτούν τον πυρήνα της σημερινής νομοθετικής μας παρέμβασης.

Ο κλιματικός νόμος θα αποτελέσει τον βασικό πυλώνα της μακροπρόθεσμης στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος, θα ενισχύσει την προσέλκυση επενδύσεων για τη στήριξη της ενεργειακής ανταγωνιστικότητας της χώρας μας, θα συνδράμει καθοριστικά στην ανθεκτικότητα της χώρας τόσο στο οικονομικό όσο και στο κοινωνικό πεδίο.

Και βεβαίως, ο νέος κλιματικός νόμος δεν είναι και δεν πρέπει να αποτελεί αντικείμενο πολιτικής αντιπαράθεσης. Για τον λόγο αυτόν και μόνο, σας καλώ να τον υπερψηφίσετε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας): Τον λόγο τώρα έχει η Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, η κ. Κυριακή Μαλάμα.

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, συζητάμε σήμερα το νομοσχέδιο για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής που κατέθεσε η Κυβέρνηση σε μια κυριολεκτικά ζοφερή κατάσταση καθημερινότητας για τους πολίτες και για τις επιχειρήσεις.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΣΟΦΙΑ ΣΑΚΟΡΑΦΑ**)

Σήμερα η κλιματική κρίση βαδίζει παράλληλα με την ενεργειακή κρίση και τη φτώχεια, τον αχαλίνωτο πληθωρισμό, τον πόλεμο, με τις αυξήσεις που εξαυλώνουν στην κυριολεξία τα εισοδήματα και που οδηγούν, εκτός των άλλων, και σε μια παραγωγική κρίση για τη χώρα μας.

Σήμερα στα πρατήρια υγρών καυσίμων της Χαλκιδικής το λίτρο της αμόλυβδης έφτασε τα 2,4 ευρώ. Το πετρέλαιο θέρμανσης έκλεισε στο 1,7 ευρώ το λίτρο στο Νομό Χαλκιδικής, όταν ένα μέσο νοικοκυριό της παραθαλάσσιας περιοχής χρειάζεται δύο τόνους πετρέλαιο τον χρόνο. Στην ορεινή Χαλκιδική ένα σπίτι για να ζεσταθεί χρειάζεται τέσσερις τόνους.

Και για να κάνουμε λίγο τώρα τον πολλαπλασιασμό και βάλτε στην εξίσωση και το ρεύμα: Για να ζεσταθεί ένα σπίτι με παιδιά σε αυτόν τον νομό χρειάζεται 5.000-8.000 ευρώ στην ενέργεια.

Ξέρετε πόσο έχει φτάσει το ψωμί; 1,5 ευρώ. Έχετε πάει πρόσφατα σε ένα σουπερμάρκετ; Μιλάμε για διπλασιασμό των τιμών σε όλα τα βασικά είδη πρώτης ανάγκης. Έχετε πάει σε μια λαϊκή; 2,5 ευρώ το κιλό οι ντομάτες.

Πρωθείτε πολιτικές που οξύνουν και την κλιματική κρίση και την ενεργειακή αδικία. Διαλύσατε τον δημόσιο χαρακτήρα της ΔΕΗ. Επιτρέψατε την αχαλίνωτη κερδοσκοπία των ιδιωτών με τη ρήτρα αναπροσαρμογής. Απαξιώσατε τις δομές λιγνιτοπαραγωγής. Κοινώς, επίσης, τα κάνατε μπάχαλο. Ναι, τα κάνατε μπάχαλο με τη χωροθέτηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Μόνο σας μέλημα - και εκεί στέκομαι ιδιαίτερα - είναι τι θα γίνει με τις μεγάλες εταιρείες. Και σας ρωτάω: Γιατί εδώ και τρία χρόνια δεν κάνατε τίποτα για την ενεργειακή εξοικονόμηση και την οικιακή ηλεκτροπαραγωγή;

Θριαμβολογείτε και επικαλείστε μεγαλεπήβολα σχέδια χωροθέτησης γιγάντιων φωτοβολταϊκών πάρκων, όμως δεν έχετε δώσει εδώ και δύο χρόνια ούτε 1 ευρώ για την προώθηση του προγράμματος «Εξοικονομώ κατ' Οίκον».

Ψάχνουμε την απεξάρτηση από το πανάκριβο φυσικό αέριο, όμως δεν επιδοτούνται τα νοικοκυριά για φωτοβολταϊκό στέγη

ή για αλλαγή καυστήρα πετρελαίου με τις άλλες τεχνολογίες.

Πώς απαιτούμε σήμερα από ένα μέσο νοικοκυριό που χειμάζεται κυριολεκτικά από τα έξοδα να επωμιστεί μόνο του το κόστος της ενεργειακής αναβάθμισης και μετάβασης;

Μιλάμε για κλιματική αλλαγή, χωρίς να εξασφαλίζετε καθόλου τους πόρους για ενεργειακή εξοικονόμηση στις κατοικίες, τις επιχειρήσεις, αλλά και τα δημόσια κτήρια.

Αναφέρεστε στην κατάρτιση σχεδίων ενεργειακής εξοικονόμησης από τους ΟΤΑ. Έχετε πάει σε κανένα δημαρχείο; Έχετε πάει σε κανένα κοινωνοφελές κτήριο των ΟΤΑ; Κατά 90% αυτά τα κτήρια είναι ασυντήρητα τα τελευταία τουλάχιστον δέκα χρόνια.

Σε πόσα σχολεία του Νομού Χαλκιδικής έχετε τοποθετήσει, για παράδειγμα, ενεργειακό κέλυφος; Σε κανένα. Πώς θα μπει πετρέλαιο του χρόνου στα κέντρα υγείας, πολλά από τα οποία έχουν χτιστεί πριν από τριάντα και πλέον χρόνια; Δεν έχετε ούτε σχέδιο ούτε απαντήσεις σε όλα αυτά τα κρίσιμα ζητήματα. Όμως η κοινωνία, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, αγωνιά για το πώς θα ζεσταθεί του χρόνου.

Και στις επιχειρήσεις όμως τα πράγματα είναι κάτι περισσότερο από κρίσιμα. Ξέρετε πόσα αρτοποιεία της γειτονιάς έχουν κλείσει; Σε λίγο το ψωμί θα θεωρείται και είδος πολυτελείας έτσι όπως πάμε. Ξέρετε πόσα λεφτά χρειάζεται ένας αγρότης για την ενέργεια σε μια θερμοκηπτική καλλιέργεια; Ξέρετε πόσο ανέβηκε το πετρέλαιο για τα τρακτέρ τώρα που είναι η εποχή που οργώνουν; Ξέρετε πόσο κοστίζει το ρεύμα για μια ποτιστική γεώτρηση;

Και δεν είναι όμως μόνο αυτά. Ας σκεφτούμε και κάτι άλλο πολύ σοβαρό: τον τουρισμό μας. Με αυτές τις τιμές της ενέργειας και των καυσίμων, είναι αδύνατον να λειτουργήσει ο τουρισμός. Στην Ελλάδα έχουμε οκτώ εκατομμύρια επισκέπτες οδικού τουρισμού. Στους νομούς όμως που απευθύνεται ο οδικός τουρισμός δεν έχουμε καμμία απολύτως -τίποτα στην κυριολεξία- ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών κινητικότητας.

Η Χαλκιδική είναι ο νομός που υποδέχεται τους περισσότερους τουρίστες οδικώς. Το ξέρετε, κύριε Υπουργέ -ακούτε;- ότι υπάρχουν απειροελάχιστοι σταθμοί φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων; Το ξέρετε ότι δεν υπάρχουν μέσα μαζικής μεταφοράς, ότι δεν υπάρχουν τρόποι ενδοδημοτικής επικοινωνίας;

Πείτε μας εσείς πώς μπορεί ένας τουρίστας -δεν ακούτε όμως, δεν πειράζει, θα τα πω στους υπόλοιπους- να πάει από τη Σάρτη στις Καβουρότρυπες, που είναι μία από τις πιο διάσημες παραλίες παγκοσμίως; Αν δεν θέλει να χρησιμοποιήσει αυτοκίνητο, μπορεί να πάει; Όχι, αδύνατον. Δεν υπάρχουν συγκοινωνίες.

Έχετε κάποια σκέψη για όλα αυτά ή μήπως σας απασχολούν μόνο οι μεγαλεπήβολες διακηρύξεις και τα παχιά λόγια, υπέρτιτλοι μιας άθλιας φαρσοκωμωδίας, κύριε Υπουργέ;

Και κάτι τελευταίο. Μετά από πίεσή μας, υποχωρήσατε και είπατε ότι θα φορολογήσετε τα υπερκέρδη των εταιρειών της ενέργειας. Γιατί δεν ανακοινώτε επιτέλους πόσα λεφτά θα ζητήσετε πίσω και ποια είναι αυτά τα λεφτά; Γιατί δε μας το λέτε; Ο κόσμος περιμένει. Έχουν ξεκινήσει ήδη να έρχονται οι καινούργιοι λογαριασμοί του ρεύματος.

Πολίτες και επιχειρήσεις δεν έχουν να πληρώσουν και ο ΔΕΔΔΗΕ τους κόβει το ρεύμα. Σας έχουμε καταθέσει, κύριε Υπουργέ, σχετικό αίτημα μέσω του κοινοβουλευτικού ελέγχου. Πείτε μας σε πόσα νοικοκυριά της Χαλκιδικής και σε πόσες επιχειρήσεις κόπηκε το ρεύμα από πέρσι μέχρι φέτος. Γιατί δεν μας έχετε απαντήσει ακόμη;

Θα ήθελα να προσθέσω και κάτι τελευταίο που δείχνει το μέγεθος της ασυνέπειάς σας. Είχατε υποσχεθεί πρόγραμμα ανανέωσης των ηλεκτρικών συσκευών. Πού είναι αυτό το πρόγραμμα; Πότε θα ξεκινήσει; Γιατί είναι τόσο μικρό το κονδύλι που προϋπολογίζεται; Πόσοι θα ωφεληθούν τελικά από αυτό;

Η κλιματική κρίση, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, δεν αντιμετωπίζεται με κενολογίες, αντιμετωπίζεται με συγκεκριμένα μέτρα που θα πρέπει να ξεκινάνε από τους πιο αδύναμους, τα νοικοκυριά, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Εσείς όμως τι κάνετε; Κάνετε ακριβώς το αντίθετο, οδηγώντας τους πάντες σε απόγνωση.

Γι' αυτό και η απάντηση που θα λάβετε στις εκλογές θα είναι συντριπτική.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ πολύ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Κυρία Πρόεδρε, για ένα λεπτό θα ήθελα τον λόγο για να δώσω μια απάντηση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Να δώσω μια απάντηση γι' αυτό που είπε η συνάδελφος από τον ΣΥΡΙΖΑ.

Σχετικά με το πρόγραμμα για την αντικατάσταση συσκευών «Ανακυκλώνω Αλλάζω Συσκευή», η πλατφόρμα του προγράμματος θα ανοίξει το πρώτο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου, όπως έχουμε πει. Είναι ένα πολύ σημαντικό πρόγραμμα. Είναι η Κυβέρνησή μας αυτή που το εισάγει.

Θα δώσουμε τη δυνατότητα σε εκατοντάδες χιλιάδες νοικοκυριά να μπορέσουν να αντικαταστήσουν συσκευές, όπως είναι κλιματιστικά, ψυγεία, καταψύκτες. Είναι ένα πρόγραμμα που το έκανε η Κυβέρνησή μας. Δεν το έκανε η δική σας κυβέρνηση. Θα μπορούσατε να το κάνετε και εσείς. Είναι χρήματα που αξιοποιούμε από το ΕΣΠΑ. Είχατε και εσείς αυτή τη δυνατότητα. Δεν το κάνατε.

Με αυτόν τον τρόπο μειώνουμε το κόστος της ενέργειας, εξοικονομεί ενέργεια το νοικοκυριό, άρα καταναλώνει λιγότερη ηλεκτρική ενέργεια και άρα μειώνεται το κόστος της ενέργειας και βεβαίως, έχει πολύ καλύτερες, πολύ πιο αποδοτικές συσκευές, που αποδίδουν καλύτερα και καταναλώνουν λιγότερο.

Σε ό,τι αφορά τις αποκοπές, το έχουμε πει πολλές φορές. Το 2021 και το πρώτο τρίμηνο του 2022, οι αποκοπές ηλεκτροδότησης ήταν 30% έως 40% μειωμένες σε σχέση με τα δικά σας χρόνια.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΚΥΡΙΑΚΗ ΜΑΛΑΜΑ: Καλά! Περιμένουμε να τα δούμε πρώτα και μετά, όχι μόνο υπέρτιτλους!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε Υπουργέ.

Τον λόγο τώρα έχει η Ανεξάρτητη Βουλευτής κ. Αδαμοπούλου.

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΥ: Σας ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Συζητάμε σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένα νομοσχέδιο το οποίο προκαλεί πάρα πολλά ερωτήματα και ενοχοποιείται για τις θεμελιώδεις αντιφάσεις σε κεντρικές πολιτικές επιλογές.

Για να είμαι ξεκάθαρη από την αρχή, βεβαίως, αυτό που αποκαλούμε κλιματική αλλαγή είναι ένα ζήτημα ζωής και θανάτου στις σύγχρονες κοινωνίες. Όμως, επειδή στον δημόσιο λόγο και δη στον δημόσιο πολιτικό λόγο η γλώσσα είναι αυτή η οποία θέτει το πλαίσιο και δημιουργεί τους όρους υπό τους οποίους η κοινή γνώμη αντιλαμβάνεται τα πράγματα, το να μιλάμε για κλιματική αλλαγή δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα φθηνό μάρκετινγκ κλιματικής ουδετερότητας.

Βέβαια, να θέσω το εξής ερώτημα. Μιλάμε για αλλαγή. Η αλλαγή ως έννοια είναι κάτι καλό ή κάτι κακό; Διότι η αλλαγή για κάποιον μπορεί να είναι όλεθρος, ενώ την ίδια στιγμή για κάποιον άλλον μπορεί να είναι ευκαιρία για υπερκέρδος. Αυτό το λέω, διότι αυτό που αποκαλούμε κλιματική αλλαγή ένας αγρότης μπορεί να την αντιλαμβάνεται ως καταστροφή για τις σοδειές του, να την αντιλαμβάνεται ως μια καταστροφική έννοια, διότι βλέπει τις σοδειές του να καταστρέφονται από τις αναπάντεχες πλημμύρες, την απροσδόκητη ξηρασία, αλλά και τον ξαφνικό παγετό, ενώ αντίστοιχα, ένας έμπορος να την αντιλαμβάνεται ως ευκαιρία, διότι ακριβώς εμπορεύεται προϊόντα συνυφασμένα με αυτό που αποκαλούμε πράσινη ανάπτυξη.

Ας μην κρυβόμαστε, λοιπόν, μεταξύ μας και ας μην αφήνουμε να κοροϊδεύουν τον κόσμο κάποιοι οι οποίοι θέλουν να χτίζουν προφίλ και να γεμίζουν τις τσέπες τους. Και το λέω αυτό, διότι δεν είναι κλιματική αλλαγή. Είναι οικολογική καταστροφή. Δεν είναι πράσινη ανάπτυξη. Είναι πράσινη κερδοσκοπία, πράσινη ευκαιρία για κερδοσκοπία. Διότι, αν ήταν γνήσια πράσινη ανάπτυξη, τότε θα λειτουργούσε με διαφορετικούς όρους και θα μιλούσαμε

για ένα αναπτυξιακό και παραγωγικό μοντέλο, το οποίο βεβαίως επικεντρώνει το ενδιαφέρον του στον άνθρωπο και στην αρμονική συνύπαρξη των αναγκών του ανθρώπου με τις δυνατότητες και τις αντοχές του φυσικού περιβάλλοντος. Αν ήταν μια γνήσια πράσινη ανάπτυξη, τότε θα προσέβλεπε στην ένωση δυνάμεων σε διεθνές επίπεδο, προκειμένου το κοινωνικό αγαθό της ενέργειας να παράγεται με όρους σεβασμού στη φύση, αλλά και να διανέμεται σε τιμές κόστους στον άνθρωπο.

Μέχρι, λοιπόν, να γίνει μια γνήσια πράσινη ανάπτυξη, πρόκειται για μια πράσινη ρεμούλα μιας πράσινης ολιγαρχίας πολυεθνικών συμφερόντων, που ξαφνικά την έπιασε ο πόνος για τον άνθρωπο και τον πλανήτη, όταν οι εταιρείες των δικών τους συμφερόντων είναι αυτές οι οποίες μολύνουν, ρυπαίνουν και απομυζούν τους φυσικούς πόρους σαν να μην υπάρχει αέριο.

Και ρωτάω: Τι έγινε ξαφνικά; Οι εταιρείες των υδρογονανθράκων και τα ενεργειακά funds είδαν το φως το αληθινό και αποφάσισαν να μπουν στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας; Προφανώς, όχι. Δεν είδαν το φως το αληθινό. Το μόνο που είδαν είναι το πράσινο χρώμα του δολαρίου. Το χρώμα του χρήματος, του πράσινου δολαρίου, το πράσινο είναι το μοναδικό πράσινο που τους ενδιαφέρει.

Να θέσω και ένα άλλο κεντρικό ζήτημα, ένα άλλο ζήτημα που έχει αποτελέσει κεντρικό πολιτικό ζήτημα τα τελευταία χρόνια. Αναφέρομαι στον καθορισμό των Αποκλειστικών Οικονομικών Ζωνών, των ΑΟΖ. Γιατί τότε πρεμούρα τα τελευταία χρόνια με τις ΑΟΖ και γιατί τότε πολιτική εκμετάλλευση τα τελευταία χρόνια αυτού του ζητήματος; Δεν είναι η Ελλάδα η οποία θα γινόταν η πρωταθλήτρια στις εξορύξεις των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων, η Νορβηγία της Μεσογείου και θα αντλούσαμε από τα κοιτάσματα τρισεκατομμύρια κυβικά μέτρα αερίου και εκατομμύρια βαρέλια πετρελαίου; Τώρα τι έγινε και αλλάξαμε πολιτική; Και πώς θα μπορέσουμε να ισοφαρίσουμε, από πού θα μπορέσουμε να ισοφαρίσουμε τα χρήματα που θα καρπωνόμασταν από την εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου και που τελικά, δεν θα πάρουμε ποτέ; Πάνω σε αυτό το αφήγημα, μάλιστα, των κοιτασμάτων των υδρογονανθράκων χτίστηκαν πολλά πολιτικά αφγήματα και υποσχέσεις.

Πολλά, λοιπόν, τα «θα», αλλά μηδέν εις το πηλίκο. Διότι μηδέν εις το πηλίκο είναι αυτό το οποίο είδαν στον πίνακα των προγραμμάτων «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» εκατοντάδες χιλιάδες ενδιαφερόμενοι, που έσπευσαν να κάνουν αιτήσεις και πλήρωσαν μηχανικούς και τελικά, η συντριπτική πλειονότητα αυτών θα μείνει εκτός νυμφώνος. Μιλάμε για ανθρώπους με ετήσιο εισόδημα μόλις 8.000 με 10.000 ευρώ. Μηδέν εις το πηλίκο είναι αυτό το οποίο πήραμε από τον λιγνίτη, όταν ο κ. Μητσοτάκης αποφάσισε να γίνει ο χρήσιμος «λαγός» των εγχώριων και των διεθνών ολιγαρχικών συμφερόντων και έσπευσε να κλείσει τις μονάδες του λιγνίτη με τη βίαιη απολιγνιτοποίηση, την ώρα που άλλα πανίσχυρα οικονομικά κράτη, όπως η Γερμανία, πάτησαν πόδι και έδωσαν παράταση στη χρήση του λιγνίτη. Μηδέν εις το πηλίκο είναι αυτό το οποίο θα δουν στις τσέπες τους και στις τραπεζικές τους καταθέσεις χιλιάδες συμπολίτες μας, όταν και αν καταφέρουν να πληρώσουν τους υπέρογκους λογαριασμούς ρεύματος, αερίου, τα καύσιμα στα οχήματά τους και το φιρμάνι το οποίο πάτε να επιβάλετε με την ασφάλιση των κτηρίων. Μηδέν εις το πηλίκο είναι αυτό το οποίο είδαμε και βλέπουμε στον ειδικό λογαριασμό των ΑΠΕ, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, που τους χρεοκόπησαν ο κ. Μητσοτάκης και ο κ. Χατζηδάκης.

Την ώρα που η ίδια η Ευρώπη έχει ενεργειακή έξωθεν εξάρτηση η οποία φτάνει μόλις στο 50%, η Ελλάδα βαδίζει ολοταχώς με τις επιλογές σας, κύριε Υπουργέ, με τις επιλογές της Κυβέρνησης στο 70% με 80%. Έχουμε γίνει ένα ενεργειακό προτεκτοράτο με τη γαλάζια σφραγίδα, τη σφραγίδα της Κυβέρνησης.

Και βεβαίως, να αναφερθώ σε ένα άλλο θέμα, στο θέμα της ηλεκτροκίνησης, το οποίο αποτελεί μια επιλογή πολιτικού χιπστερισμού κυριολεκτικά. Δεν θα αναλωθώ στο θέμα της παντελούς έλλειψης δικτύου φορτιστών, με αποτέλεσμα να ταλαιπωρούνται ουσιαστικά οι κάτοχοι αυτών των αυτοκινήτων για τη φόρτισή τους, ούτε στο γεγονός ότι δεν λάβατε κάποια πρωτοβουλία προκειμένου να ανανεώσετε τον στόλο των μέσων μαζικής μεταφοράς.

Θα αναφερθώ, όμως, σε κάτι πολύ απλό, ότι με την τεχνολογία του 2022 το ενεργειακό και οικολογικό αποτύπωμα το οποίο αναμένεται από την κατασκευή, τη συντήρηση, την ανακαίνιση και την απόσυρση ενός ηλεκτροκίνητου οχήματος αναμένεται να είναι πολύ βαρύτερο από αυτό το οποίο προκύπτει από ένα αντίστοιχο συμβατικό. Δεν το λέω εγώ. Το λέει ο διεθνής ειδικός Τύπος.

Λέει και κάτι άλλο, επίσης, ότι όταν σε δέκα χρόνια θα πρέπει να παροπλιστεί η πρώτη γενιά ηλεκτροκίνητων οχημάτων, τότε θα δημιουργηθεί, κύριε Υπουργέ, ένα τεράστιο πρόβλημα με τις μπαταρίες. Διότι οι μπαταρίες αυτών των αυτοκινήτων περιέχουν τοξικά μη βιοδιασπώμενα υλικά.

Το ερώτημα, λοιπόν, που θέτω είναι: Όταν έρθει αυτή η στιγμή, σε ποιες χωματερές θα θάψετε τις μπαταρίες αυτών των αυτοκινήτων, που θα μολύνουν τον υδροφόρο ορίζοντα και το υπέδαφος και θα έρχονται αυτές οι τροφές να μας δηλητηριάζουν στο τραπέζι μας από τις τροφές στις οποίες θα μεταφέρονται όλες αυτές οι τοξίνες με τις φερτές ύλες;

Κλείνοντας, λοιπόν, την τοποθέτησή μου, θέλω να κρούσω τον κώδωνα του κινδύνου την ώρα που η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας κρούει τις ανοιχτές θύρες των ολιγαρχικών συμφερόντων που σας στηρίζουν σε βάρος του υπόλοιπου ελληνικού λαού. Και βέβαια, έχετε κάνει τα κοινωνικά αγαθά, τα δημόσια αγαθά -όπως είναι το ρεύμα, τα καύσιμα, όπως είναι το αέριο- είδος πολυτελείας και πολύ σύντομα θα γίνουν άπιαστο όνειρο για τον μέσο πολίτη της πατρίδας μας.

Μάλιστα, να επισημάνω το εξής, ότι όταν ο κ. Μητσοτάκης έλεγε ότι η μόνη φθηνή ενέργεια είναι αυτή η οποία δεν καταναλώνεται, έλεγε το εξής προφανές, ότι όσοι δεν είστε πλούσιοι, όπως είναι ο ίδιος και οι φίλοι του, δεν έχετε το δικαίωμα να έχετε ούτε ηλεκτρισμό, ούτε καύσιμα, ούτε αέριο. Κοινώς, βρείτε τρόπο να δροσιστείτε και να ζεσταθείτε μόνοι σας.

Θέλω, λοιπόν, να τελειώσω, απευθυνόμενη στους συμπολίτες μου και να τους πω ότι θα πρέπει να λάβουν πολύ σοβαρά υπ' όψιν τους, γιατί ακριβώς υποφέρουν τα πάνδεινα, τα διάφορα κυνικά δήθεν ευφυολογήματα της Κυβέρνησης του κ. Μητσοτάκη και των βαστάζων του και να καταλάβουν ότι όποιος στηρίζει αυτή την Κυβέρνηση δεν κάνει τίποτε άλλο από το να πυροβολεί τα πόδια του και να υποθηκεύει το μέλλον των παιδιών του.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Ταραντίλης εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΤΑΡΑΝΤΙΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μεγάλωσα στο κέντρο της Αθήνας τη δεκαετία του '80, τη δεκαετία όπου το νέφος είχε εγκατασταθεί πάνω από την πόλη. Οι συζητήσεις, βέβαια, και τα ημίμετρα δεν οδήγησαν κάπου σημαντικά, δεν άλλαξαν πολλά πράγματα ως τις αρχές της δεκαετίας του '90, όταν επί της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας δόθηκαν κίνητρα -το γνωρίζουμε όλοι, το θυμόμαστε- για την απόσυρση των παλιών ρυπογόνων αυτοκινήτων που ευθύνονταν κατά 75% για το πρόβλημα και έγινε η αντικατάστασή τους από καταλυτικά. Ήταν ένα από τα πιο επιδραστικά, θα έλεγα, κατά τη γνώμη μου, μέτρα σε κοινωνικό και περιβαλλοντικό επίπεδο.

Σήμερα η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας αποδεικνύει και πάλι ότι στα μείζονα θέματα, όπως είναι βέβαια το περιβαλλοντικό, δεν μένει στα λόγια, αλλά υλοποιεί με συνέπεια τις εξαγγελίες της. Αφού κατέθεσε τον Δεκέμβριο του 2019 στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα, τώρα φέρνει προς ψήφιση τον πρώτο εθνικό κλιματικό νόμο.

Διακηρυγμένος σκοπός της Κυβέρνησης είναι η δημιουργία μιας κλιματικά ανθεκτικής κοινωνίας με καλύτερη ποιότητα ζωής. Σε αυτό το πλαίσιο, το προτεινόμενο νομοσχέδιο θέτει ως κύριο στόχο τον σταδιακό μετριασμό των ανθρωπογενών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55% έως το 2030 σε σχέση με το 1990 και κατά 80% ως το 2040 και αποβλέπει στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας ως το 2050, δηλαδή στη μετάβαση σε μηδενικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Ο νέος κλιματικός νόμος φιλοδοξεί να αλλάξει πολυετείς πρα-

κτικές, ώστε βασικά να πετύχουμε τη μεγαλύτερη δυνατή μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, τη σταδιακή απεξάρτηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από στερεά και υγρά ορυκτά καύσιμα, την επέκταση της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με βάση τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνολογίες, την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης στα δημόσια και ιδιωτικά κτήρια, εγκαταστάσεις και επιχειρήσεις και, βέβαια, την προώθηση οχημάτων μηδενικών ρύπων.

Για την υλοποίηση των στόχων αυτών κινητοποιούνται εθνικοί και ενωσιακοί πόροι και θεσπίζεται μηχανισμός παρακολούθησης που συντάσσει ετήσιες εκθέσεις για την πορεία επίτευξης των στόχων και τις σχετιζόμενες δαπάνες.

Επιπλέον, σημαντική καινοτομία του σχεδίου νόμου είναι η θέσπιση τομεακών προϋπολογισμών άνθρακα πενταετούς διάρκειας για τον ακριβή προσδιορισμό των εκπομπών και απορροφήσεων των αερίων του θερμοκηπίου στους επτά παραγωγικούς τομείς που έχουν το υψηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα και συγκεκριμένα, στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, τις μεταφορές, τη βιομηχανία, τα κτήρια, τη γεωργία και την κτηνοτροφία, τα απόβλητα, τις χρήσεις γης και τη δασοπονία.

Ειδικά στο καίριο ζήτημα της ηλεκτροπαραγωγής, που απασχολεί βέβαια όλη την κοινωνία, το προτεινόμενο νομοσχέδιο ευνοεί την εξεύρεση λύσεων για τη μείωση του ενεργειακού κόστους των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων και την ενεργειακή θωράκιση της χώρας.

Είναι πλέον σαφές ότι η περιβαλλοντική και οικονομική βιωσιμότητα περνά από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η διείσδυση των ΑΠΕ θα επιτρέψει την αξιοποίηση των ιδιαίτερως ευνοϊκών χαρακτηριστικών της χώρας μας, για να οδηγηθούμε με την παραγωγή ήλιακής και αιολικής ενέργειας, στην απανθρακοποίηση, αποδεσμευμένοι από τον λιγνίτη και το φυσικό αέριο, που επιβαρύνουν τόσο το περιβάλλον όσο και το διαθέσιμο εισόδημα του πολίτη.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατά τη διάρκεια της πρόσφατης συζήτησης στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου για το προτεινόμενο νομοσχέδιο ανέφερε ότι για κάθε 1.000 MW ΑΠΕ εξοικονομούμε με σημερινές τιμές 200 έως 250 εκατομμύρια ευρώ από την εισαγωγή φυσικού αερίου, μειώνοντας παράλληλα τις εκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα.

Για τον λόγο αυτόν, στον νέο κλιματικό νόμο προβλέπεται η απλοποίηση της αδειοδότησης νέων έργων παραγωγής, αποθήκευσης ΑΠΕ, η επέκταση διείσδυσης των ΑΠΕ σε όλη την επικράτεια με συγκεκριμένα μέτρα που αφορούν, για παράδειγμα, τα κτήρια, δημόσια και ιδιωτικά, επαγγελματικά ακίνητα, αθλητικές εγκαταστάσεις, κτηνοτροφικές μονάδες κ.λπ. ή τη δημιουργία GR-eco Islands με δράσεις αειφορίας για τα μη διασυνδεδεμένα νησιά.

Θα σταθώ, επίσης, στο θέμα των μεταφορών, γιατί, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, οι οδικές μεταφορές ευθύνονται για το 70% των εκπεμπόμενων από τις μεταφορές ρύπων με μόνο το 30% να αποδίδεται στην αεροπλοΐα και στη ναυσιπλοΐα. Επομένως κάθε καινοτομία, κάθε μέτρο, κάθε κίνητρο που μας φέρνει πιο κοντά στη χρήση οχημάτων μηδενικών ρύπων είναι ένα σημαντικό βήμα για ένα πράσινο και βιώσιμο μέλλον.

Σε αυτή την κατεύθυνση το προτεινόμενο νομοσχέδιο προβλέπει ότι σταδιακά από το 2024 ως το 2030 τα νέα εταιρικά αυτοκίνητα ιδιωτικής χρήσης, τα νέα ταξί στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, τα νέα ενοικιαζόμενα οχήματα, τα νέα επιβατικά και ελαφρά επαγγελματικά οχήματα θα πρέπει να είναι μηδενικών εκπομπών ρύπων. Μάλιστα, η Κυβέρνηση έχει προβλέψει την επιδότηση αγοράς αμιγώς ηλεκτρικών ή plug-in υβριδικών αυτοκινήτων, καθώς και τη δημιουργία υποδομών φόρτισης με 80 εκατομμύρια από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Προτού ολοκληρώσω, θα ήθελα να επισημάνω ότι με τον κλιματικό νόμο εισάγεται ένα πράσινο μοντέλο διακυβέρνησης με έμφαση στην ανάληψη κλιματικής δράσης. Ειδικότερα, προβλέπεται η εκπόνηση εθνικής στρατηγικής για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, περιφερειακών σχεδίων προσαρμογής για την κλιματική αλλαγή, καθώς και η κατάρτιση δημοτικών σχεδίων για την κλιματική αλλαγή από κάθε οργανισμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

στην πρώτη βαθμίδα, προσδιορίζοντας τις αναγκαίες δράσεις για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συνοψίζοντας θα έλεγα ότι πρόκειται για ένα νομοσχέδιο ρεαλιστικά φιλόδοξο που θα αποτελέσει πολύτιμο εργαλείο της κλιματικής διακυβέρνησης χώρας για τα επόμενα τριάντα χρόνια. Η ανθρωπότητα θεωρώ ότι έχει συνειδητοποιήσει πλέον πως για να επιβιώσει, θα πρέπει να προστατεύσει τη φύση. Αυτόν τον υπέρτατο σκοπό υπηρετεί ο εθνικός κλιματικός νόμος και γι' αυτό θα τον υπερψηφίσω.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ πολύ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι αύριο η Ολομέλεια θα ξεκινήσει τις εργασίες της στις 10 το πρωί. Ευχαριστώ.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Σκουρλέτης εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ (ΠΑΝΟΣ) ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, ένας κλιματικός νόμος για μια κυβέρνηση, η οποία είναι σε επαφή με την πραγματικότητα, θα έπρεπε να αποτελούσε μια ξεχωριστή, εμβληματική στιγμή. Θα έπρεπε το περιεχόμενό του να συνιστούσε τη μεταρρύθμιση της δεκαετίας, έτσι ώστε να μπορέσουμε να ανταποκριθούμε στις μεγάλες προκλήσεις της εποχής και να μπορέσουμε να απαντήσουμε στα ζητήματα που μας θέτει η κλιματική κρίση.

Ωστόσο το περιεχόμενο, κύριε Υπουργέ, του νόμου που μας φέρατε σήμερα στην Ολομέλεια χαρακτηρίζεται από ανεπαρκή μέτρα. Είναι σαν να κάνετε μία δουλειά διεκπεραιωτική, χωρίς έμπνευση, χωρίς ολιστική στρατηγική, κύριε Υπουργέ. Εδώ η ολιστική στρατηγική χρειάζεται και δεν χρειάζεται σε άλλα πράγματα, όπως τα προσέγγισε ο Πρωθυπουργός προχθές.

Βλέπω ότι με πολύ ενδιαφέρον μιλάτε με τον συνάδελφο άλλου κόμματος από την Αντιπολίτευση, προσέχετε πολύ όλα όσα λέγονται εδώ πέρα.

Συνεχίζω, λέγοντας το εξής. Ένας κλιματικός νόμος θα έπρεπε να ήταν σε άμεση συσχέτιση με κλαδικές πολιτικές, με εφαρμοσμένες πολιτικές στον αγροτικό τομέα, στον τομέα της βιομηχανίας, αλλά και στον τουρισμό. Μπορούμε να μιλάμε για έναν κλιματικό νόμο στην Ελλάδα, ο οποίος δεν θα εξειδικεύει πολιτικές για τον τουρισμό;

Όλα αυτά βέβαια είναι έξω από την οπτική σας και νομίζω ότι πραγματικά με μία διάθεση ρουτίνας εντελώς διεκπεραιωτική, όπως σας είπα και πριν, έρχεστε εδώ σήμερα. Κυρίως, όμως, αυτό που σας απασχολεί είναι τα θέματα της επικοινωνίας. Εκεί, πράγματι, δείχνετε έναν φοβερό ενθουσιασμό. Προσπαθείτε να πείσετε ότι είστε κάτι άλλο απ' αυτό που καταλαβαίνουν και βιώνουν οι πολίτες.

Αλήθεια, πώς «κουμπώνει» αυτός ο κλιματικός νόμος, μία νέα αναγκία στρατηγική για την πράσινη μετάβαση, με ό,τι προβλέπουν το Ταμείο Ανάκαμψης και το ΕΣΠΑ; Έχετε κάνει αυτή τη συσχέτιση;

Το 40% του Ταμείου Ανάκαμψης υποτίθεται ότι πηγαίνει στα ζητήματα της πράσινης μετάβασης, του περιβάλλοντος. Όμως, τίποτα δεν εξειδικεύεται σε συγκεκριμένα έργα και όλα, κυρίως, στοχεύουν στο να ενισχύσουν, να χρηματοδοτήσουν συγκεκριμένα μεγάλα projects. Διότι, για εσάς, οι έννοιες της ενεργειακής δημοκρατίας, οι έννοιες της μείωσης των ανισοτήτων, που είναι ένας μεγάλος κίνδυνος στην πορεία της μετάβασης, είναι ξένες. Και αυτό αποδεικνύεται ακριβώς από τα όσα περιέχονται στο νομοσχέδιο, αλλά και τα όσα μέχρι τώρα έχετε κάνει. Για παράδειγμα, η τύχη που έχετε επιφυλάξει στις ενεργειακές κοινότητες είναι η χειρότερη δυνατή.

Σας προκαλώ, κύριε Υπουργέ, και σας βάζω και μια ιδέα. Μπορεί να υπάρξει μία ώθηση στην υπόθεση των ενεργειακών κοινοτήτων, εάν πρώτα απ' όλα δεν καλλιεργήσουμε μια αντίστοιχη τέτοια κουλτούρα στους πολίτες, εάν έναν δοκιμασμένο θεσμό, όπως είναι η τοπική αυτοδιοίκηση, δεν τον βοηθήσουμε να μπει και αυτός στο πεδίο των ενεργειακών κοινοτήτων; Θα σας πρότεινα, μάλιστα, μια από τις αλλαγές που θα πρέπει να κάνει στο θεσμικό πλαίσιο να είναι η εξής: Ενδεχομένως, πρέπει να δώ-

σετε, πέρα από συγκεκριμένα χρηματοδοτικά εργαλεία προς αυτή την κατεύθυνση στην τοπική αυτοδιοίκηση, και τη δυνατότητα να συμμετέχει με πλειοψηφικά πακέτα στις ενεργειακές κοινότητες και άρα, να έχει ένα επιπλέον κίνητρο. Κρατήστε το, εάν θέλετε.

Πάμε τώρα, όμως, στα λάθη σας, στα μεγάλα λάθη που έχετε κάνει. Πρώτα απ' όλα, πάμε σε αυτά τα οποία πραγματικά καίνε τον κόσμο το τελευταίο οκτάμηνο. Πήρατε ένα λανθασμένο δρόμο στα θέματα της απολιγνιτοποίησης. Θελήσατε να εντυπωσιάσετε, ανακοινώνοντας χωρίς σχέδιο την βίαιη απολιγνιτοποίηση. Ουσιαστικά, όμως, ήταν το άλλο όνομα της μεγαλύτερης εξάρτησης από το φυσικό αέριο, που στον παρονομαστή του έχει συγκεκριμένη εξυπηρέτηση συμφερόντων. Ακολουθήσατε ακριβώς την αντίθετη κατεύθυνση απ' ό,τι ακολουθούν σε όλη την Ευρώπη, δηλαδή της μείωσης της χρήσης του φυσικού αερίου, ενώ για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, έχετε κάνει τα λιγότερα δυνατά και το μόνο που κάνετε είναι, χωρίς σχεδιασμό, να primoδοτείτε συγκεκριμένα πάλι, πολύ λίγα συμφέροντα.

Αυτό, όμως, το οποίο αξίζει μιας συγκεκριμένης κριτικής, είναι αυτό που συνέβη τα τελευταία είκοσι πενήντα χρόνια, κύριε Υπουργέ, αυτά που υποτίθεται ότι πετύχατε στην προσπάθειά σας γύρω από τη μείωση του κόστους του ρεύματος. Αφού αφήσατε οκτώ-εννέα μήνες τον κόσμο στο έλεος της ακρίβειας και υπερχρεώσατε νοικοκυριά, επιχειρήσεις, που έχουν οδηγηθεί σε δραματική κατάσταση, αφού πραγματικά λειτουργήσατε ως «ομπρέλα» απέναντι σε κερδοσκοπικούς μηχανισμούς, αφού βάλατε στη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας έναν τρόπο αναζήτησης των κερδών, που της τον υποδείξατε εσείς, άρα που ουσιαστικά καλύπτει τα υπερκέρδη των παραγωγών ενέργειας, έρχεστε και ανακοινώνετε μία συμφωνία η οποία παίρνει το πράσινο φως από την Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία αφήνει ανέγγιχτο τον κερδοσκοπικό μηχανισμό. Το χρηματιστήριο ενέργειας το αφήνετε ανέγγιχτο. Διότι, το να μιλάτε μόνο για την αποζημίωση των παραγωγών, χωρίς να λέτε ότι δεν θα πρέπει να αγοράζουν στην οριακή τιμή της χονδρικής αγοράς οι προμηθευτές, δεν είναι ο σωστός δρόμος. Πρόκειται για μια ακαμψία, για ένα δογματισμό νεοφιλελεύθερο. Πρόκειται για την πηγή του κακού και κάτω από τα νέα δεδομένα που δημιουργήσε η ενεργειακή κρίση, όχι μόνο στην Ελλάδα, αλλά σε ολόκληρη την Ευρώπη θα έπρεπε εσείς, εάν έχετε συνείδηση των προβλημάτων, να ζητήσετε τον επανασχεδιασμό της λειτουργίας του χρηματιστηρίου ενέργειας.

Αυτό είναι το μεγάλο συμπέρασμα, αλλά εσείς είστε διατεθειμένοι να κάνετε οτιδήποτε δεν θίγει τους νόμους της αγοράς, έτσι όπως την αντιλαμβάνεστε. Έτσι λοιπόν το παράδειγμα της Ιβηρικής Χερσονήσου έμεινε αρκετά μακριά για εμάς. Δεν μπορέσατε να αποσυσχετίσετε τις τιμές του φυσικού αερίου από τη διαμόρφωση των τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρόσφατα το Ομοσπονδιακό Δικαστήριο, το Συνταγματικό Δικαστήριο της Γερμανίας πήρε μια απόφαση για τη γερμανική κυβέρνηση. Και ξέρετε τι είπε; Ότι «τα μέτρα σας είναι ανεπαρκή σε σχέση με την μείωση των εκπομπών των αερίων του φαινομένου του θερμοκηπίου και με αυτόν τον τρόπο παραβιάζετε τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των επόμενων γενεών, κλέβετε από τις επόμενες γενεές». Και εσείς κάνετε το ίδιο πολλαπλάσια. Θα έπρεπε λοιπόν, να αλλάξετε ρότα. Η κλιματική κατάρρευση πλέον είναι κάτι το οποίο μας χτυπάει την πόρτα. Δεν μιλάμε πια για κρίση. Αλλά για εσάς οτιδήποτε το προσεγγίζετε στο όνομα του περιβάλλοντος είναι αυτό που αφήνει ανέγγιχτα τα κέρδη. Μπορείτε να παίρνετε μέτρα, αρκεί να κερδίζουν κάποιοι λίγοι, αρκεί να διευρύνονται οι ανισότητες. Δεν σας ενδιαφέρει το περιβάλλον. Είστε μια επικίνδυνη κυβέρνηση και σε αυτόν τον τομέα και γι' αυτό και θα πρέπει να αποχωρήσετε,

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΡΕΚΑΣ (Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Θα ήθελα να κάνω μια παρατήρηση πολύ γρήγορη.

Κατ' αρχάς επειδή αναφέρονται οι συνάδελφοι, όπως και ο

προηγούμενος συνάδελφος, πολλές φορές στο ιβηρικό μοντέλο, να σας εξηγήσω για άλλη μια φορά πως λειτουργεί ο μηχανισμός που εμείς καταθέσαμε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ουσιαστικά είναι αυτό που είπε ο κ. Σκουρλέτης πριν. Εμείς επί της ουσίας ανασχεδιάζουμε εσωτερικά το μοντέλο λειτουργίας της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς από την άλλη να πηγαίνουμε ενάντια στις γραμμές της κοινής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Τι θέλω να πω; Ερχόμαστε και ρυθμίζουμε ως πολιτεία την τιμή αποζημίωσης της κάθε μονάδας ηλεκτροπαραγωγής. Ερχόμαστε και βάζουμε ένα πλαφόν για την αμοιβή, την οποία θα λαμβάνει κάθε μονάδα ηλεκτροπαραγωγής, ανάλογα με το πραγματικό κόστος λειτουργίας της. Τι σημαίνει αυτό; Θα ρυθμίσουμε την τιμή αποζημίωσης για τα λιγνιτικά, για τα υδροηλεκτρικά, ακόμα και για τα εργοστάσια φυσικού αερίου, λαμβάνοντας υπ' όψιν το πραγματικό κόστος αγοράς του φυσικού αερίου. Τη διαφορά μεταξύ της ρυθμιζόμενης τιμής αποζημίωσης και της χρηματιστηριακής τιμής την οδηγούμε στο Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης. Άρα σταματάει η δημιουργία και η παραγωγή υπερεσόδων και επιστρέφουν όλα στους καταναλωτές. Το ιβηρικό μοντέλο το οποίο εσείς έρχεστε και επιβάτετε εδώ, ξέρετε τι κάνει; Επιδοτεί τους παραγωγούς, τους ηλεκτροπαραγωγούς. Και όχι μόνο αυτό. Επειδή βάζει ένα χαμηλό πλαφόν έρχεται και σήμερα ο Ισπανός πολίτης, primoδοτεί, επιδοτεί τον Γάλλο. Γιατί; Διότι εξάγει ηλεκτρική ενέργεια με αυτόν τον τρόπο. Και έτσι σήμερα η Γαλλία λαμβάνει ενέργεια από την Ισπανία που έχει επιδοτηθεί από τους Ισπανούς πολίτες. Αυτό είναι, για να καταλαβαίνετε ποιο είναι το μοντέλο εκείνο και ποιο είναι το μοντέλο το δικό μας. Και γι' αυτόν τον λόγο με τον δικό μας τρόπο θα καταφέρουμε να απορροφήσουμε το 85% της αύξησης στα νοικοκυριά, το 90%-95% της αύξησης στους αγρότες και τα αγροτικά τιμολόγια, το 100% της αύξησης στους δικαιούχους κοινωνικού τιμολογίου και το 82% της αύξησης στους μικρομεσαίους επαγγελματίες. Αυτό κάναμε εμείς. Θέλετε δεν θέλετε, εμείς αυτό κάναμε και έτσι αποσυνδέουμε πια την οριακή τιμή συστήματος από τα τιμολόγια και τους λογαριασμούς ρεύματος που έρχονται στους καταναλωτές. Γι' αυτόν τον λόγο και αναστέλλουμε και καταργούμε για όσο διάστημα διαρκεί ο μηχανισμός τη ρήτρα αναπροσαρμογής.

Αυτά έκανε η δική μας Κυβέρνηση. Τα είχαμε καταθέσει μαζί με τη Γαλλία πριν από τις γιορτές στο Συμβούλιο Υπουργών Ενέργειας. Τα είχαμε καταθέσει μόνοι μας, με επιστολή που έστειλα στον Αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τον κ. Τίμερμανς και στην Επίτροπο Ενέργειας τον Φεβρουάριο που μας πέρασε και ερχόμαστε και το υλοποιούμε πολύ γρήγορα.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ, κύριε Υπουργέ.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Μάρκου εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΥ: Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ το μόνο που πραγματικά με εκπλήσσει είναι το εξής: Από τότε ανακαλύψατε ότι υπάρχουν υπερκέρδη; Γιατί αν θυμάμαι καλά μέχρι τον Απρίλιο το κατηγορούσατε ως λαϊκίστικο ρητό του ΣΥΡΙΖΑ. Ανακαλύψατε τελικά ότι υπάρχουν υπερκέρδη; Πείτε ένα συγγνώμη τουλάχιστον γι' αυτό.

Και έχουμε και σε κάτι άλλο για το οποίο πρέπει να πείτε συγγνώμη. Μην παραπλανάτε. Βγαίνουν οι ομιλητές σας εδώ με πολύ στόμφο, λέγοντας: «ο πρώτος νόμος», «ο πρώτος νόμος». Δεν είναι ο πρώτος νόμος. Είναι ο δεύτερος νόμος και το ξέρετε. Εσείς τους παραπλανάτε. Γιατί αν δεν ήταν ο δεύτερος νόμος, τότε πώς στα άρθρα 4, 5, 6 θα αναφερόσασταν σε τροποποιήσεις; Ποιου νόμου; Του ανύπαρκτου; Αν δεν ήταν ο δεύτερος νόμος πώς τα περιφερειακά σχέδια προσαρμογής στην περιφέρεια του βορείου Αιγαίου και στη δική μου περιφέρεια στη δυτική Ελλάδα είναι ήδη στη διαβούλευση; Καθυστερημένα μεν, αλλά είναι σε διαβούλευση. Παραπλανάτε.

Το νομοσχέδιο σας το χαρακτήρισε πάρα πολύ ωραία η WWF. Έχει ένα διπλό κενό: Και κενό στόχου και εφαρμογής. Αυτό είναι. Περιορίζεται σε συρραφή σημειακών παρεμβάσεων και σε καμμία περίπτωση δεν μπορεί να αποτελέσει ένα ολιστικό συνεκτικό σχέδιο, με συγκεκριμένες δράσεις αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή.

Απουσιάζει η ουσιαστική προσέγγιση σε κρίσιμους τομείς της ελληνικής οικονομίας, όπως ο πρωτογενής τομέας, η βιομηχανία, η επιχειρηματικότητα, ο τουρισμός. Επαναλαμβάνετε τις διακηρυγμένες αρχές από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό δεν είναι πρότυπο καλής νομοθεσίας. Είναι βερμπαλισμός. Όπου υπάρχει βερμπαλισμός λείπει η ουσία.

Κατά τα άλλα, το οποίο βάρος της προσαρμογής και της μετάβασης θα το επωμιστεί η χειμαζόμενη κοινωνία. Λείπουν παντελώς τα συγκροτημένα σχέδια εφαρμογής τόσο για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης όσο και για τη μετάβαση σε οικονομία μηδενικών εκπομπών. Απουσιάζουν εκτός από ευχολόγια οι εξειδικευμένοι στόχοι για μείωση των εκπομπών μέσω της προώθησης των ΑΠΕ, της εξοικονόμησης ενέργειας κλιματικού χωρικού σχεδιασμού και προστασίας βιοποικιλότητας. Ως είθισται από νεοφιλελεύθερες κυβερνήσεις, το κόστος μετάβασης σε φιλικότερες μορφές ενέργειας προς το περιβάλλον, επωμίζονται αυτοί που προκαλούν το χαμηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Η ειρωνεία του πράγματος είναι ότι πολλοί από τους ανθρώπους που θυσιάζονται για την αγορά δικαωμάτων εκπομπών άνθρακα, έχουν έναν τρόπο ζωής που χαρακτηρίζεται από χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα.

Τι προβλέπει το νομοσχέδιο για τους μεγάλους παίκτες; Αντί της θεσμοθέτησης τομεακών σχεδίων για το σύνολο των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων στα οποία καθορίζονται ρητά οι ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβούν οι επιχειρήσεις, προβλέπεται μόνο η σύνταξη έκθεσης σχετικά με το ανθρακικό τους αποτύπωμα από τις ανώνυμες εταιρείες, πιστωτικά ιδρύματα, ασφαλιστικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις επενδύσεων και άλλα.

Δηλαδή, ποιο είναι το μεγαλόπνοο σχέδιο της Κυβέρνησης για την κλιματική αλλαγή σε αυτά τα νομικά πρόσωπα; Η υποχρέωση υποβολής μιας έκθεσης. Να δούμε πόσο ρυπαίνουν και αφού δούμε πόσο ρυπαίνουν, θα έρθει μια επιτροπή που, θα γνωμοδοτήσει, θα δει αν και κατά πόσο μπορούν να μπουν στόχοι. Και θα περνάει τα χρόνια. Και στις βιομηχανίες; Μείωση των ρύπων κατά 30%. «Ωραία», θα πει κάποιος, «εδώ κάτι γίνεται». Για έλα όμως, που λέει ότι η συνέπεια αν υπάρχει πρόβλημα και απόκλιση δεν θα υπερβαίνει το πρόστιμο το 0,5%. Προσέξτε, δεν θα υπερβαίνει το 0,5%. Ο καταργάρας πολιτικός! Το 0,5% μπορεί να είναι η μη υπέρβαση του και το 0,0005%. Δεν θα υπερβαίνει. Αλλά ακόμα και αν φτάσει σε αυτό το 0,5% πάλι θα είναι μικρό μπροστά σε αυτό που θα έχει κερδίσει αυτή η βιομηχανία.

Θαλάσσιες ΑΠΕ. Χωρίς καν να έχει ολοκληρωθεί κανένας χωροταξικός σχεδιασμός, πιθανότατα αναπαράγοντας και προβλήματα χωροθέτησης και συγκρούσεων χρήσεων που ήδη παρατηρούνται στον χερσαίο χώρο.

Μικρές επιχειρήσεις. Το 95% της Ελλάδας είναι μικρές επιχειρήσεις. Ούτε έχουν ενημερωθεί ούτε έχει μεταφερθεί τεχνολογία ούτε πρόκειται να μεταφερθεί, να ενεργοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία για το σύνολο των επιχειρήσεων αυτών για να προσαρμοστούν εγκαίρως.

Στο πλαίσιο αυτό είναι σημαντικό να παρασχεθούν όλες οι πληροφορίες ειδικότερα από τη βιομηχανία, να κατανοηθεί η επίτευξη του ουδέτερου ισοζυγίου του άνθρακα που περνάει μέσα από σύγχρονες επενδύσεις.

Ο ΣΥΡΙΖΑ είχε θέσει την αναγκαιότητα θέσπισης κλιματικού νόμου ήδη από τον Ιανουάριο του 2020. Και για να μην είστε μέσα σε σκοτάδια όσον αφορά το τι πρέπει να γίνει, δείτε το σχέδιο μας «Ελλάδα συν περιβάλλον» που μιλάμε για επέκταση σιδηροδρομικού δικτύου με εξηλεκτρισμό, ανανέωση των μέσων μαζικής μεταφοράς, κίνητρα για την ενεργειακή αναβάθμιση του στόλου πλοίων κοντινών αποστάσεων, αξιοποίηση του Ταμείου Ανάκαμψης, δημιουργία υποδομών φόρτισης πλοίων.

Τελειώνοντας θα ήθελα να πω τα εξής. Μετά τη βίαιη απολιγνιτοποίηση χωρίς σχεδιασμό και τις κυβερνητικές παλινωδίες, φτάσαμε τελικά –και θα δούμε πού θα σταματήσει η μπίλια– στο 2028. Ποιο σοβαρό κράτος δεν προβλέπει τα απρόβλεπτα; Ποιο σοβαρό κράτος ξεπουλάει τις πηγές του ενεργειακού του αποθέματος μέχρι την κρίσιμη ενεργειακή μετάβαση και υπαναχωρεί άτακτα όταν συμβεί το έκτακτο; Πιο σοβαρό κράτος δεν βρίσκεται παρόν σαν δίκτυο προστασίας και σαν ασπίδα απέναντι σε

έκτακτες συνθήκες; Ποια πρέπει να είναι η λειτουργία του κράτους εκτός από προστατής; Όχι βέβαια ένα κράτος αστυφύλακας. Αυτό θέλετε, ένα κράτος-αστυφύλακα ανήμπορο να άρει τις συνέπειες του εκτροχιασμού της ενεργειακής επάρκειας, αλλά κυρίως της αυθαιρεσίας ενός καρτέλ που ο ίδιος ο αστυφύλακας-κράτος απελευθέρωσε και το παρακολουθεί πλέον να λειτουργεί ανεξέλεγκτο. Έχει φύγει από τον έλεγχό σας. Είναι αυτονομημένο. Πρόκειται για ένα καρτέλ που δεν λογαριάζει πολιτικό κόστος, ούτε ανθρώπινες ζωές, αλλά διψάει για ωμό κέρδος.

Κάθε μέρα βυθίζονται χίλια νοικοκυριά στο σκοτάδι. Μέσα στις πόλεις αυξάνονται σταδιακά μικρές άφωτες εστίες, άφατες μαρτυρίες. Μέσα στις άφωτες εστίες πληθαίνουν σταδιακά σύγχρονες τραγωδίες.

Οι διάφορες προσπάθειες να παρουσιαστεί η αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής ως συμβατή με τη λογική της αγοράς δεν ξεγέλασε ούτε και εσάς τους πιο πιστούς της. Γνωρίζετε καλά ότι η παγκόσμια οικονομία στηρίζεται και εξαρτάται από την καύση ορυκτών καυσίμων και είναι μια εξάρτηση τόσο βαθιά που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με μηχανισμούς της αγοράς. Απαιτούνται τεράστιες παρεμβάσεις, αυστηρή απαγόρευση ρυπογόνων δραστηριοτήτων κ.λπ.. Δηλαδή πράγματα που οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές, και η δική σας Κυβέρνηση, δεν μπορεί να τα εφαρμόσει, γιατί δαίμονοποιείτε τη συλλογική δράση, τις ενεργειακές κοινότητες, όπως ακούσατε από τον προηγούμενο ομιλητή.

Εκπροσωπείτε ένα σύστημα που, όπως είπε και ο Πρωθυπουργός, καλεί τους νέους να δουν ολιστικά τη ζωή και να μην σκέφτονται το κέρδος και το χρήμα. Ποιος είναι; Ο Διογένης ο Κυνικός στην Κόρινθο που ζούσε σε ένα πιθάρι; Αυτός δικαιούτο να λέει: «Μην σκέφτεσαι το χρήμα και τις απολαύσεις». Ο κ. Μητσοτάκης δικαιούται να προτρέπει έτσι τους νέους; Αν είναι δυνατόν!

Για να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα δεν αρκούν οι λαμπτήρες υψηλής ενεργειακής απόδοσης. Πρέπει βήμα-βήμα να αλλάξουμε αυτόν τον κόσμο, γιατί αν δεν αλλάξει, έρχεται τόσο δραματική κατάσταση που, όπως είπε και ο προηγούμενος ομιλητής, υποθηκεύουμε το μέλλον των παιδιών μας και όλοι μας, και η Συμπολίτευση και η Αντιπολίτευση, θα βυθιστούμε μέσα σε αυτό. Και πολύ φοβάμαι ότι δεν είστε εσείς αυτοί θα μπορέσετε να κάνετε αυτές τις αλλαγές.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε, για την ανοχή σας.

Κύριε Υπουργέ, δεν σας ευχαριστώ για την έλλειψη προσοχής σας, ούτε ως αστική ευπρέπεια στον ομιλητή. Λυπάμαι γι' αυτό. (Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Ακτύπης εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΚΤΥΠΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προτού ξεκινήσω την ομιλία μου, επιτρέψτε μου να αναφερθώ στην εξαιρετικά σημαντική και με ιδιαίτερως θετικό πρόσημο συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και για τον μηχανισμό στήριξης των καταναλωτών την οποία ανακοίνωσε τις ημέρες αυτές ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Σκρέκας.

Ο νέος αυτός μηχανισμός, που θα εφαρμοστεί από τον Ιούλιο, θα οδηγήσει σε αποκλιμάκωση των υψηλών τιμών της ηλεκτρικής ενέργειας για τους καταναλωτές αφού πρόκειται να απορροφήσει το 85% των αυξήσεων στην τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος, ενώ προβλέπει την επιβολή πλαφόν για την αποζημίωση των μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με βάση το πραγματικό κόστος παραγωγής τους.

Συνολικά ο νέος μηχανισμός, σε συνδυασμό με τις οριζόντιες επιδοτήσεις στους λογαριασμούς του ηλεκτρικού, θα δημιουργήσει ένα αποτελεσματικό δίκτυο προστασίας για τους Έλληνες καταναλωτές και θα σηκώσει από τις πλάτες τους το μεγάλο βάρος των ανατιμήσεων στην ενέργεια.

Σε ό,τι αφορά στο νομοσχέδιο τώρα θα ήθελα να πω πως έχουμε στα χέρια μας ένα ιδιαίτερος σημαντικό σχέδιο νόμου. Για πρώτη φορά σε αυτή την Αίθουσα καλούμαστε να συζητήσουμε

και να ψηφίσουμε τον πρώτο ολοκληρωμένο και συνεκτικό εθνικό κλιματικό νόμο στη χώρα μας.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και του Κυριάκου Μητσοτάκη, πιστή στις δεσμεύσεις της και με αίσθημα ευθύνης απέναντι στους Έλληνες πολίτες, λαμβάνει σοβαρά υπ' όψιν της την κλιματική αλλαγή και φέρνει ένα σχέδιο νόμου μέσα από το οποίο επιδιώκεται η επίτευξη ενός εθνικού στόχου θεμελιακής σημασίας.

Ο στόχος αυτός δεν είναι άλλος από την προστασία του περιβάλλοντος, μέσα από τη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Μόνο με την επίτευξη του στόχου αυτού, άλλωστε, θα μπορέσουμε και εμείς να βάλουμε το λιθαράκι μας στον κοινό αγώνα για έναν ακόμα ευρύτερο και ιδιαιτέρως φιλόδοξο ευρωπαϊκό στόχο, ο οποίος είναι το 2050 η Ευρώπη να είναι η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος στον κόσμο.

Πρόκειται, λοιπόν, για ένα καθολικό, αλλά και άκρως επίκαιρο σχέδιο νόμου. Άλλωστε, με βάση τα δεδομένα που έχουμε από ολόκληρο τον πλανήτη, είναι πλέον γεγονός πως τώρα είναι η στιγμή για να αλλάξουμε ουσιαστικά την οργάνωση των κοινωνιών και των οικονομιών μας. Αν δεν προβούμε τώρα σε ουσιαστικές αλλαγές, οι επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης για εμάς και για τα παιδιά μας θα είναι δραματικές.

Έτσι, λοιπόν, το παρόν σχέδιο νόμου σε εφαρμογή της Συμφωνίας του Παρισιού για το κλίμα, αποτελεί το θεσμικό πλαίσιο για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας.

Πιο συγκεκριμένα, το νομοσχέδιο που έχουμε στα χέρια μας περιλαμβάνει εθνικούς ποσοτικούς στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά 55% έως το 2030 και κατά 80% έως το 2040, ώστε το 2050 να επιτευχθεί η κλιματική ουδετερότητα.

Γι' αυτό, θεσπίζεται συνολικός προϋπολογισμός, καθώς και τομεακοί προϋπολογισμοί άνθρακα πενταετούς διάρκειας, στους ακόλουθους επτά κυριότερους παραγωγικούς τομείς, που έχουν το υψηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Συγκεκριμένα: Στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας, στις μεταφορές, στη βιομηχανία, τα κτήρια, τη γεωργία και την κτηνοτροφία, απόβλητα, χρήσεις γης και δασονομία. Με το εργαλείο αυτό επιδιώκεται η ελαχιστοποίηση των συνολικών καθαρών εκπομπών που θα απελευθερωθούν στην ατμόσφαιρα στο ανωτέρω χρονικά πλαίσιο.

Επιπλέον, για τη μετάβαση στην πράσινη οικονομία, με στόχο την κλιματική ουδετερότητα και την επίτευξη μιας κλιματικά ανθεκτικής κοινωνίας, το νομοσχέδιο προβλέπει περιφερειακά σχέδια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και εθνική στρατηγική για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, στην οποία καθορίζεται το πλαίσιο της προετοιμασίας για την αποφυγή και διαχείριση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής.

Ακόμη, το νομοσχέδιο προβλέπει την κατάρτιση δημοτικών σχεδίων μείωσης εκπομπών από κάθε ΟΤΑ Α' βαθμού, προσδιορίζοντας τις αναγκαίες δράσεις και τα απαραίτητα μέτρα για τη μείωση των εκπομπών αερίων.

Παράλληλα, με τις διατάξεις του παρόντος, θεσπίζονται ειδικότερα και συγκεκριμένα μέτρα και πολιτικές, με σκοπό τη μεγαλύτερη δυνατή εξοικονόμηση ενέργειας και την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε όλο το φάσμα της οικονομίας, επιταχύνεται η διείσδυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, επιδιώκεται η σταδιακή εξάλειψη όλων των ορυκτών καυσίμων και βεβαίως δίνονται σημαντικά κίνητρα για την προώθηση της ηλεκτροκίνησης.

Μάλιστα, ένας από τους σημαντικότερους στόχους του παρόντος σχεδίου νόμου είναι η ταυτόχρονη απεξάρτηση της χώρας μας από τον καταστροφικό -για το περιβάλλον- λιγνίτη, αλλά και από το εισαγόμενο και ιδιαιτέρως κοστοβόρο φυσικό αέριο.

Τον στόχο αυτόν επιδιώκουμε να τον επιτύχουμε τόσο μέσα από την αύξηση, την εμβάθυνση και την επιτάχυνση της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, όσο και μέσα από τη δραστηριότητα μείωσης εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Επειδή ακούμε πολλές φορές τον ΣΥΡΙΖΑ να εξαπολύει πάντα αβυσσικές επιθέσεις, οφείλω να θυμίσω πως επί της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ μειώθηκε η παραγωγή λιγνίτη και αυξήθηκε η ηλεκτρο-

παραγωγή από φυσικό αέριο. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να θυμίσουμε ότι οκτώ -περίπου- από τα δώδεκα εργοστάσια, τα οποία έχουν αποσυρθεί, αποσύρθηκαν από την περίοδο της διακυβέρνησής του. Πέντε χρόνια διακυβέρνησης, 60 εκατομμύρια για τις λιγνιτικές μονάδες επί ΣΥΡΙΖΑ, ενώ τρία χρόνια, με λιγότερες λιγνιτικές μονάδες επί Νέας Δημοκρατίας, δώσαμε 80 εκατομμύρια για τη συντήρησή τους.

Σας το έχουμε πει πάρα πολλές φορές, δεν έχετε έρθει από παρθενογένεση, κυβερνήσατε τη χώρα. Σταματήστε να κάνετε στην Αίθουσα αυτή συνεχώς τις αθώες περισσότερες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας θέλω να υπογραμμίσω πως ο πρώτος εθνικός νόμος είναι το επιστέγασμα της πολιτικής που ακολουθεί η σημερινή Κυβέρνηση για την προστασία του περιβάλλοντος. Πρόκειται για μια πολιτική ολιστική, συμπεριληπτική, σύγχρονη, που στόχο έχει να καθοδηγήσει την κοινωνία, να σταθεί υπεύθυνα και σθεναρά απέναντι στην κλιματική αλλαγή και τις επιπτώσεις αυτής, αλλά και να μας οπλίσει με τα κατάλληλα μέσα για την αποτελεσματικότερη δυνατή προστασία του περιβάλλοντος.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Τον λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Αυλωνίτης, εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ - ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πιστεύω θα συμφωνήσετε μαζί μου ότι δεν λειτουργούμε εν κενώ. Το πολιτικό μας σύστημα και φυσικά και η Βουλή μας δεν λειτουργεί εν κενώ. Γι' αυτό θέλω να πω μια κουβέντα πριν τοποθετηθώ επί του νομοσχεδίου.

Μου φαίνεται ακόμη πιο επικίνδυνος ο ακροβατισμός της Κυβέρνησης με την αποστολή βαρύτερου και πιο σύγχρονου εξοπλισμού στην Ουκρανία. Εδώ μέσα δεν λέγατε εσείς δια στόματος του κ. Παναγιωτόπουλου, του Υπουργού, ότι στείλαμε ως Ελλάδα πεπαλαιωμένο εξοπλισμό, των καλάσνικοφ; Θυμάστε; Έτσι, για να καταλαγιάσετε λίγο η αντίδραση της ελληνικής κοινωνίας.

Το γεγονός αναμφίβολα συνδέεται -πέραν από τις δηλώσεις του Αμερικανού Υπουργού Άμυνας- και με το ταξίδι του Πρωθυπουργού μας στην Ουάσινγκτον. Η Κυβέρνηση, κατά την άποψή μου, οφείλει να ενημερώσει τα πολιτικά κόμματα και τον ελληνικό λαό για τις αποφάσεις που λαμβάνει ερήμην όλων. Δεν μπορεί, δεν νοείται, να υπάρχει κρυφή ατζέντα σε τέτοια ζητήματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή μας συζήτηση δεν είναι απλά επίκαιρη στη ζωή. Είναι η πιο σπουδαία ίσως πολιτική συζήτηση και συνεννόηση που πρέπει να έχουμε στη χώρα μας και διεθνώς. Αφορά στη ζωή μας και στη ζωή των επόμενων γενών, αφορά στον πλανήτη τον ίδιο.

Η κλιματική κρίση είναι η μεγαλύτερη ιστορικά πρόκληση που καλείται να δει κατάματα ολόκληρος ο κόσμος. Ο κλιματικός νόμος είναι το πιο κρίσιμο νομοθέτημα για τα πολλά επόμενα χρόνια. Υπάρχουν στον κόσμο και την Ευρώπη στόχοι και πολιτικές. Υπάρχουν και συμφωνίες στις οποίες πάνω χαράσσονται σήμερα οι εθνικές πολιτικές και η δικιά μας εθνική πολιτική.

Θυμίζω πως ο κ. Μητσοτάκης, ο Πρωθυπουργός, υπήρξε Υπουργός Περιβάλλοντος κατά την είσοδό του στην κεντρική πολιτική σκηνή. Μάλιστα, πιστεύω ότι αυτό το προφίλ του φιλικού στο περιβάλλον πολιτικού έπαιξε κι αυτό καθοριστικό ρόλο στο να εκλεγεί στην ηγεσία της Νέας Δημοκρατίας.

Τα λέω αυτά, καθώς θα φανταζόταν κανείς πως θα σήκωνε επάνω του ο κ. Μητσοτάκης το βάρος της εθνικής πολιτικής για την κλιματική κρίση, πως θα ερχόταν σε διαβούλευση με τους αρμόδιους φορείς και την ενεργή κοινωνία, πως θα πληροφόρούσε, μάλιστα, την ίδια την κοινωνία για τις τρέχουσες διεθνείς και επιστημονικές εξελίξεις στην προσπάθειά του να εντάξει τις εξελίξεις στους νέους στόχους και φυσικά το εθνικό αυτό σχέδιο δεν θα μπορούσε ποτέ να γινόταν χωρίς να ληφθούν υπ' όψιν η ενεργειακή και η αναπτυξιακή πολιτική. Ποτέ, συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας!

Ποια πολιτική, όμως, κάνατε υπέρ του λαού και της χώρας για να είναι κι αυτή υπέρ των παραπάνω δύο πολιτικών που ανέφερα,

αλλά και υπέρ της βιοποικιλότητας;

Ξέρετε, λοιπόν, γιατί δεν υπηρετεί κανέναν εθνικό σκοπό τούτο το σχέδιο νόμου; Τα είπαν στις τέσσερις συνεδριάσεις της Επιτροπής Παραγωγής και Εμπορίου οι συνάδελφοί μου και κυρίως ο εισηγητής μας, ο Σωκράτης ο Φάμελλος, διότι ο κλιματικός νόμος της Κυβέρνησής σας δεν εμπεριέχει πουθενά τη βασική αρχή της κοινωνικής δικαιοσύνης, η οποία είναι και βασική αρχή της ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Πολύ θα ήθελα να απαντήσετε σε αυτή τη διαπίστωσή μας.

Τι σημαίνει αυτό; Μα, δεν έχετε καταλάβει πόσο η κλιματική κρίση ενέχει τον κίνδυνο εμβάθυνσης των υφιστάμενων ανισοτήτων και τη δημιουργία νέων; Δεν έχετε αντιληφθεί ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης είναι σφοδρότερες για τους πιο ευάλωτους και τις πιο ευάλωτες χώρες;

Με το βλέμμα, λοιπόν, στις εξελίξεις της τέταρτης, αν δεν κάνω λάθος, βιομηχανικής επανάστασης θα πω πως το νομοθέτημά σας είναι κατώτερο των προσδοκιών. Πρώτον, δεν ενέχει τον σχεδιασμό εναλλακτικής παραγωγής και κατανάλωσης. Δεύτερον, δεν θέτει προτεραιότητα στο ζήτημα της πράσινης μετάβασης. Και τρίτον δεν απαντά στο φλέγον θέμα της ενεργειακής φτώχειας.

Άρα τι είναι αυτό που μας φέρνεται εδώ; Είναι κλιματικά δίκαιο τούτο το νομοσχέδιο; Αναρωτιέμαι γιατί δεν υπηρετεί αυτούς τους κοινούς ομολογουμένως στόχους που προανέφερα; Απλά γιατί αφήνετε χώρο στις ελίτ με τις οποίες συναναστρέφεστε να επηρεάσουν αυτές τις κρίσιμες εξελίξεις, το είπαν πολλές φορές οι συνάδελφοί μου, ξανά προς όφελός τους και εις βάρος της ζωής των κοινωνιών και του πλανήτη.

Φαντάζομαι ότι τις επόμενες μέρες ίσως αυξήσετε την τιμή της νάλιν σακούλας στα σουπερμάρκετ. Δεν αποτελεί, κύριοι, ριζοσπαστική μεταρρύθμιση που έχουν ανάγκη όλοι οι εμπλεκόμενοι, δηλαδή η κοινωνία, οι παραγωγικές δυνάμεις και η οικονομία.

Ως χώρα, το είπαν και αυτό οι συνάδελφοί μου, είχαμε κυρώσει από τους πρώτους, ως κυβέρνηση εννοώ, τη Συμφωνία των Παρισίων το '16 και ο Αλέξης Τσίπρας τον Ιούνιο του '19 στη Σύνοδο Κορυφής είχε τότε -αν θυμάμαι καλά- θερμά υποστηρίξει τον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας για την Ευρώπη ως το 2050. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευτεί στον στόχο της κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Η Αριστερά, λοιπόν -που ο κ. Ακτύπης τώρα μας έκανε και κριτική- στήριξε ακόμα πιο τολμηρούς στόχους εκπομπών για το 2030, οι οποίοι πλέον με την κρίση εφοδιασμού φαίνεται ότι θα ήταν και προς το συνολικό όφελος της Ένωσης. Να πάμε, δηλαδή, σε νέες, καθαρές μορφές ενέργειας και παραγωγής, αλλά και κατανάλωσης. Όλα αυτά, όμως, αποτελούν μια τεράστια συζήτηση που ειδικότεροι εμού έχουν πολύ περισσότερα να μας πουν.

Το νομοσχέδιο, λοιπόν, αρκεί να πω πως δεν έχει επιστημονική τεκμηρίωση για τους στόχους που υπηρετεί, δεν έχει προσδιορίσει με σαφήνεια το σύνολο των απαιτούμενων στόχων. Για πέσει μας, γιατί δεν γίνεται αναφορά καν σε τομείς, όπως ο πρωτογενής τομέας, οι θαλάσσιες μεταφορές, ο τουρισμός; Έχω διαβάσει μελέτες για τον τουρισμό, κύριε Υπουργέ, που με έχουν αφήσει άφωνο και πώς επηρεάζεται κατά περιοχές το τουριστικό μας προϊόν λόγω της κλιματικής κρίσης και της κλιματικής αλλαγής. Πού το βλέπουμε αυτό μέσα στο νομοσχέδιο σας;

Δεν θεωρεί καν ως αδιαπραγμάτευτο δεδομένο την καθολική πρόσβαση στην καθαρή και προσιτή ενέργεια και το νερό. Δεν έχει φιλοσοφία ενεργειακής δημοκρατίας όταν δεν ορίζει με θεσμική από λιτότητα το καθήκον της πολιτείας να παραδίδει σε κάθε γενιά πολιτών ένα υγιές, ασφαλές και βιώσιμο περιβάλλον. Δεν παρουσιάζει ένα μετρήσιμο και αποδοτικό για το κλίμα σύστημα διακυβέρνησης. Και όπως κλασικά πορεύεται η Νέα Δημοκρατία δεν συζητήθηκε το κρίσιμο νομοσχέδιο αυτό με την κοινωνία και τους αρμόδιους φορείς της.

Θεωρώ, λοιπόν, πως ο τρόπος με τον οποίον χειριστήκατε την απολιγνιτοποίηση είναι άμεσα ενδεικτικός της πρόχειρης διαχείρισης που επιτελείται και εδώ. Γονατίσατε την κοινωνία, κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι της Νέας Δημοκρατίας, με αυτήν την πολιτική σας. Με τον ίδιο τρόπο, λοιπόν, θεωρείτε πως κάνετε ολοκληρωμένη, οριζόντια πολιτική όταν αναφέρεστε στους καυστήρες θέρμανσης ή τα ηλεκτροκίνητα ταξί, κ.λπ., αποσπα-

ματικά, με προχειρότητα, χωρίς καμία αίσθηση των ευθυνών σας.

Δείτε και πόσο μεροληπτικά υπέρ ορισμένων λειτουργείτε. Αφήνετε παράθυρο δόμησης σε περιοχές με υψηλό κίνδυνο πυρκαγιάς και πλημμύρας αν ο ενδιαφερόμενος συνάψει ιδιωτικό συμβόλαιο ασφάλειας, δηλαδή δίδεται χωρίς όριο η δυνατότητα σε όσους μπορούν να χτίζουν σε περιοχές που δεν επιτρέπεται. Έτσι αδρανοποιείτε την πολιτεία για να μην μπορεί να παίξει ουσιαστικά τον πραγματικό της ρόλο. Πείτε μου είναι σοβαρά αυτά; Είστε σοβαροί με αυτά που κάνετε;

Νομίζω πως με όσα ανέφερα έγινε αντιληπτό ότι θεωρούμε ότι πρέπει να έχει ένα κλιματικό νομοθέτημα η πολιτεία μας ειδικά όταν χαρακτηρίζεται εθνικός κλιματικός νόμος, ένα άλλο νομοθέτημα. Όποια λοιπόν και αν είναι η τελική μορφή αυτού του νόμου, που θα ψηφίσετε σήμερα, να είστε βέβαιοι πως μια νέα προοδευτική διακυβέρνηση της χώρας με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία θα απαντήσει με ένα νέο δομικής φύσεως νομοθέτημα που θα είναι σε πλήρη διαμόρφωση με την κοινωνία και τις δυνάμεις της.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Κούβελας εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργέ, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, αδιαμφισβήτητα σήμερα συζητούμε ένα πολύ κρίσιμο σχέδιο νόμου. Είναι μια πρωτοβουλία η οποία έρχεται να επισφραγίσει τη γενικότερη περιβαλλοντική πολιτική της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας προς τρεις κατευθύνσεις: Πρώτον, την ανάγκη προσαρμογής της χώρας μας στην κλιματική αλλαγή. Δεύτερον, τον σταδιακό μετριασμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου. Και τρίτον, την επίτευξη της ζητούμενης, αλλά προπάντων αναγκαίας κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050.

Θυμίζω ότι η χώρα μας ήταν από τις πρώτες στην Ευρωπαϊκή Ένωση που κατέθεσε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο για το κλίμα τον Δεκέμβριο του 2019, εισπράττοντας μάλιστα τα εύσημα από την ευρωπαϊκή οικογένεια. Η Ελλάδα πρωτοπορεί πλέον και στο ευρωπαϊκό Green Deal, δείχνοντας τον δρόμο για τη δίκαιη μετάβαση στην πράσινη ανάπτυξη, αλλά και τη γρήγορη απεξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο μέσα από μια σειρά πολύ στοχευμένων δράσεων.

Ιδίως με την κατασκευή του συστήματος φυσικού αερίου Αλεξανδρούπολης, που εγκαινίασε πρόσφατα ο ίδιος ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, η Ελλάδα θα έχει τη δυνατότητα να υποδεχθεί τους επόμενους μήνες μεγάλες ποσότητες υδρογονάνθρακα φυσικού αερίου και να καταστεί έτσι ένας πραγματικός ενεργειακός κόμβος για τα Βαλκάνια, αλλά και για την ευρύτερη περιοχή της νοτιοανατολικής Μεσογείου.

Το παρόν σχέδιο νόμου είναι ο πρώτος κλιματικός νόμος ο οποίος συζητείται στη Βουλή των Ελλήνων και νομίζω ότι αποδεικνύει στην πράξη τη σημασία που δίνει η Κυβέρνηση στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που έχουμε θέσει.

Παράλληλα, είναι αναγκαίο να καλλιεργηθεί και μια υγιής κουλτούρα στους πολίτες σχετικά με την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος, αλλά και προστασίας μας από την κλιματική αλλαγή. Διαφορετικά, όπως και άλλοι νόμοι στο παρελθόν, κινδυνεύει να μείνει ανεφάρμοστος.

Από τη μια, λοιπόν, η πρόθεση της πολιτείας να εισάγει κανόνες για την κλιματική αλλαγή και από την άλλη η ανάγκη της καθεμιάς και του καθενός από εμάς να γίνουμε πιο ανθεκτικοί αποτελούν τα συγκοινωνούντα δοχεία που οδηγούν σε ένα επιτυχημένο μείγμα.

Στον αντίποδα, βέβαια, τόσο στη συζήτηση στην επιτροπή, αλλά και μέχρι τώρα στη συζήτηση που εξελίσσεται στην Ολομέλεια ακούμε τη γνωστή μίζερια του «όχι σε όλα», ιδίως από την Αξιωματική Αντιπολίτευση, και κορώνες για fast track διαδικασίες.

Μα, εδώ είχαμε δημόσια διαβούλευση και στη συνέχεια διαβούλευση των αρμόδιων φορέων που κράτησε επί μήνες. Ο ίδιος ο Πρωθυπουργός έχει ανακοινώσει τις περισσότερες φορές ότι

έρχεται προς συζήτηση ο νέος κλιματικός νόμος. Ευτυχώς, οι πολίτες και κρίση έχουν και βλέπουν καθαρά προς το μέλλον.

Έχετε κολλήσει λοιπόν, συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, στη ρητορική της καθολικής άρνησης, η οποία –δυστυχώς– κάνει ανεπανόρθωτο κακό στη χώρα. Έτσι, λοιπόν, φτάσατε να γκρινιάζετε για τη νέα προχθεσινή συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την καθιέρωση στην ελληνική αγορά ενός μηχανισμού ηλεκτρικής ενέργειας που, σε συνδυασμό με τις οριζόντιες επιδοτήσεις στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, θα ανακουφίσει καταλυτικά τα νοικοκυριά από τις εκρηκτικές, πράγματι, ανατιμήσεις στην ενέργεια.

Φυσικά, οι τροπολογίες που εισάγονται σήμερα, τόσο για την ενίσχυση έως 600 ευρώ των λογαριασμών ρεύματος σε πολλά νοικοκυριά όσο και για τη φορολόγηση σε ποσοστό 90% των υπερκερδών των παρόχων, τα οποία θα ενισχύσουν επιπλέον τους καταναλωτές, από τη μια ικανοποιούν την ελληνική κοινωνία, από την άλλη προκαλούν απορίες για την στάση σας και την αντίδραση που εκδηλώσατε σήμερα το πρωί σε σχέση με τις τροπολογίες αυτές.

Το νομοσχέδιο είναι εξαιρετικά επίκαιρο –νομίζω σε αυτό συμφωνούμε όλοι– διότι η κλιματική αλλαγή έχει ήδη εμφανιστεί με τρόπο που δεν αφήνει περιθώρια εφησυχασμού. Από την άλλη, η ενεργειακή κρίση –λόγω του πολέμου στην Ουκρανία– πιέζει τις αντασφάλειες όλων των οικονομιών του πλανήτη, προκαλώντας τεράστια κύματα ακρίβειας. Άρα, πιέζει και τα ελληνικά νοικοκυριά, τα οποία σε αυτή την εξαιρετικά κρίσιμη διεθνή συγκυρία έχουν ανάγκη στήριξης και όχι κορώνων, μιζέριας και γκρινιάς.

Θα μπορούσε κάποιος να αναρωτηθεί τι κάνατε επί τεσσέραμις χρόνια εσείς που είστε τόσο κλιματικά ευαίσθητοι. Φοβάμαι, όμως, ότι αυτό θα ήταν χάσιμο χρόνου, διότι υπάρχει ακόμα πολλή δουλειά να γίνει για να θωρακίσουμε τη χώρα με τους αναγκαίους κλιματικούς κανόνες.

Βάζουμε, λοιπόν, με τον παρόντα νόμο τέσσερις πολύ βασικούς στόχους:

Πρώτον, να εξασφαλίσουμε τη μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα.

Δεύτερον, να καθιερώσουμε –για πρώτη φορά στη χώρα μας– ένα εθνικό σχέδιο προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, λαμβάνοντας υπ' όψιν τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και καλές διεθνείς πρακτικές.

Τρίτον, να θεσπίσουμε το νομικό πλαίσιο για την κλιματική αναβάθμιση της χώρας και τον μετασχηματισμό της οικονομίας με γνώμονα την κλιματική ουδετερότητα πλέον. Και, βέβαια, με τη Συμφωνία των Παρισίων, που είναι ήδη γνωστή σε όλους και αποτελεί έναν άξονα, μια πλατφόρμα, και με το ανάλογο θεσμικό εργαλείο, που είναι ο νόμος που ψηφίζουμε σήμερα, θα μπορέσουμε να προσαρμοστούμε στην κλιματική αλλαγή και να πετύχουμε να συγκρατήσουμε την αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη.

Τέταρτον, να φτάσουμε στην επίτευξη των εθνικών ποσοτικών στόχων για τη μείωση των εκπομπών αερίων κατά 80% έως το 2040.

Έτσι, λοιπόν, υπάρχουν συστηματικές προβλέψεις για τη διακοπή λειτουργίας όλων των λιγνιτικών μονάδων μέχρι το 2028, με ρήτρα επανεξέτασης κάποιων προϋποθέσεων για το 2025.

Επειδή ακούστηκε κριτική από την πλευρά της Αντιπολίτευσης για τη δική μας πολιτική απολιγνιτοποίησης, εδώ νομίζω ότι πρέπει να είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί. Εμείς δεν κρύψαμε ποτέ ότι ο λιγνίτης συνεχίζει για την ώρα να είναι το εθνικό μας καύσιμο. Απλά, προωθούμε τη σειρά αυτών των δράσεων οι οποίες θα μας οδηγήσουν στη σταδιακή απεξάρτηση από τον λιγνίτη τα επόμενα χρόνια, όπως θέλουμε και πρέπει.

Και εσείς, που μας κάνετε κριτική, κάνατε την αρχή. Επί ημερών ΣΥΡΙΖΑ έκλεισαν εννέα από τα δώδεκα εργοστάσια λιγνίτη. Και καλώς. Έτσι θα έπρεπε να γίνει.

Εμείς, όμως, έχουμε σαν σημαντικό κομμάτι της δικής μας στρατηγικής τη λεγόμενη «δίκαιη μετάβαση», δηλαδή τη στήριξη των περιοχών όπου η κοινωνική και οικονομική ζωή βασιζόταν στη λειτουργία των λιγνιτικών μονάδων, στη δυτική Μακεδονία και την Πελοπόννησο. Και αυτό θα κάνουμε συστηματικά και επίμονα.

Άρα, λοιπόν, θα έχουμε περισσότερα υβριδικά ηλεκτρικά αυτοκίνητα ή αμιγώς ηλεκτρικά αυτοκίνητα στο μέλλον, ταξί. Είναι στο πλάνο να αυξηθεί το δίκτυο των φορτιστών, για να μπορέσει να αυξηθεί ο αριθμός των ηλεκτροκίνητων αυτοκινήτων. Περιορισμός της χρήσης πετρελαίου θέρμανσης και μαζούτ. Αυτά, λοιπόν, είναι ζητούμενα, είναι προγραμματισμένα. Δεν μπορεί να έχει κάποιος αντίρρηση σε αυτά. Είναι πολύ στάνταρ η κωδικοποίηση, άρα, λοιπόν, τίποτα δεν γίνεται αποσπασματικά.

Κύριε Υπουργέ, είμαι βέβαιος ότι σύντομα θα προχωρήσουμε και στη λεγόμενη «οικονομία του υδρογόνου» για την επίτευξη των στόχων της απανθρακοποίησης της βιομηχανίας μας πρωτίστως.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κυρία Πρόεδρε, μισό λεπτό. Ολοκληρώνω.

Και, βέβαια, βάζουμε και την τοπική αυτοδιοίκηση στο «παιχνίδι», έτσι ώστε να είναι συμπρωταγωνιστής στο εθνικό σχέδιο για την κλιματική αλλαγή. Θα πρέπει, λοιπόν, με όρους κλιματικής ουδετερότητας να υποβάλουν τις αναπτυξιακές προτάσεις τους οι δήμοι για να χρηματοδοτηθούν από τα διάφορα εργαλεία.

Η Νέα Δημοκρατία αποδεικνύει στην πράξη ότι είναι ένα πραγματικά προοδευτικό κόμμα, που ξέρει να συντονίζεται με το μέλλον και τις σύγχρονες κλιματικές προκλήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ: Για εμάς τα μέτρα αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης είναι απόλυτη προτεραιότητα. Για εσάς φαίνεται πως η στείρα άρνηση είναι η ανάγκη σας και αποτελεί πλέον ένα κομμάτι της πολιτικής σας κουλτούρας.

Εμείς στοχεύουμε στην κλιματική ουδετερότητα μέσα από αυτό το θεσμικό πλαίσιο που εισάγει το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου. Εσείς σκέφτεστε –φοβάμαι– τις επόμενες εκλογές, σε αντίθεση με εμάς που βλέπουμε τις επόμενες γενιές, στηρίζουμε τον πολίτη, προστατεύουμε το περιβάλλον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κύριε συνάδελφε, πρέπει να κλείσετε, σας παρακαλώ.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΒΕΛΑΣ: Καλώ όλους να υπερψηφίσουμε το παρόν σχέδιο νόμου.

Σας ευχαριστώ πολύ για την ανοχή, κυρία Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ σας ευχαριστώ. Τον λόγο τώρα έχει και η κ. Ραλλία Χρηστίδου εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ.

Κύριοι συνάδελφοι, θα σας παρακαλέσω –υπάρχει, όπως βλέπετε, η σχετική ανοχή– να μην ξεπερνάμε υπερβολικά τον χρόνο. Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΡΑΛΛΙΑ ΧΡΗΣΤΙΔΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα έπρεπε σήμερα τα θεωρεία της Βουλής να είναι γεμάτα από νέους ανθρώπους, από αυτούς που αύριο θα παραλάβουν από εμάς τις ευθύνες ενός πλανήτη συνδεδεμένου με τις επιλογές μας. Σε αυτούς τους νέους και τις νέες θα έπρεπε να απευθυνόμαστε σήμερα. Σ' αυτούς, ξέρετε, τα επικοινωνιακά τεχνάσματα και τα βαρύγδουπα λόγια δεν είχαν, δεν έχουν και δεν θα έχουν κανένα αντίκρισμα. Σ' αυτούς τους εικοσάρηδες και τους εικοσιπεντάρηδες που θα βρεθούν στην καρδιά της κλιματικής κρίσης, που περιμένουν έργα και όχι άδειες λέξεις, σε αυτούς και μόνο σε αυτούς θα έπρεπε να μιλάμε σήμερα.

Δυστυχώς, αντί γι' αυτό, με τις γνωστές διαδικασίες των τεσσάρων συνεδριάσεων των επιτροπών σε τρεις ημέρες, έχουμε προς ψήφιση στη Βουλή ένα νομοθέτημα που η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι προετοίμαζε επί έναν χρόνο. Στην πράξη είναι μία συρραφή πρόχειρων άρθρων που μόνο ο Υπουργός αποκαλεί «κλιματικό νόμο». Όλοι οι άλλοι, και πρώτα-πρώτα οι οργανώσεις των πολιτών, το ονομάζουν «δειλή αρχή», εντοπίζοντας το διπλό κενό. Ποιο είναι αυτό το διπλό κενό; Είναι, αφ' ενός το κενό φιλοδοξίας του, αφού οι στόχοι που θέτει υπολείπονται σημαντικά από τους παγκόσμιους στόχους περιορισμού ώστε να αποτραπεί η κλιματική κατάρρευση και αφ' ετέρου το κενό της εφαρμογής του, καθώς λείπουν τα συγκεκριμένα απαραίτητα μέτρα που θα

εγγυηθούν την υλοποίηση ακόμα και αυτών των ελάχιστων στόχων που θέτει.

Απουσιάζει, λοιπόν, οποιαδήποτε ενεργειακή στρατηγική. Δεν υπάρχει καμμία τεκμηρίωση για τις επιμέρους διατάξεις, καμμία ανάλυση επιπτώσεων, καμμία αναφορά σε ανισότητες. Ο δήθεν κλιματικός νόμος της Κυβέρνησης Μητσοτάκη αδιαφορεί εντελώς για την αρχή της κοινωνικής δικαιοσύνης που είναι βασική αρχή της ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Η Νέα Δημοκρατία ομολογεί για άλλη μια φορά ότι γι' αυτή οι ανισότητες είναι κάτι φυσικό, για το οποίο φυσικά δεν χρειάζεται καμμία παρέμβαση. Οι έχοντες να συνεχίσουν να κατέχουν, να συνεχίσουν να κερδοσκοπούν ασύστολα, ενώ οι μη έχοντες πρέπει να μη δίνουν σημασία στην άδεια τσέπη τους. Καλούνται από τον Πρωθυπουργό κιόλας, να το δουν ολιστικά, να είναι υπεράνω της πραγματικότητας που τους ζητάει να πληρώσουν τον λογαριασμό του ρεύματος. Αυτός είναι ο νεοφιλελευθερισμός και, βέβαια, σε σχέση με το κλίμα αυτή τη λογική καλείται να υπηρετήσει.

Αναφέρει κάτι ο κλιματικός νόμος για τα καρτέλ στον χώρο της ενέργειας; Φυσικά όχι. Πώς θα τολμήσει η Κυβέρνηση να αγιάξει τους ενεργειακούς ολιγάρχες και τα golden boys τους; Μήπως υπάρχει χρονικός ορίζοντας απεξάρτησης ηλεκτροπαραγωγής από όλα τα ορυκτά καύσιμα, συμπεριλαμβανομένου και του φυσικού αερίου; Φυσικά και όχι. Πρακτικά, οι ενεργειακοί στόχοι που τίθενται είναι με εκτιμήσεις στην τύχη. Περιλαμβάνει αυτός ο δήθεν κλιματικός νόμος κάποια αναφορά σε ζητήματα παραγωγής στον αγροδιατροφικό τομέα; Φυσικά και όχι. Γίνεται μόνο μία γενικόλογη αναφορά στη «βιώσιμη γεωργία» ως τίτλος και αυτό χωρίς καμμία επεξεργασία.

Ξέρετε, ο κατάλογος των αστοχιών και των ελλείψεων του παρόντος νομοσχεδίου είναι μακρύς, αλλά δεν προκαλεί έκπληξη. Τα δείγματα γραφής της Νέας Δημοκρατίας στα ζητήματα περιβάλλοντος, τρία χρόνια τώρα, δεν μας προϊδεάζαν για κάτι καλύτερο. Πρώτα-πρώτα, σημαντικές διατάξεις της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ δεν εφαρμόστηκαν. Για παράδειγμα, πρώτον, τα περιφερειακά σχέδια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή δεν συγκροτήθηκαν. Μέχρι σήμερα έχει εγκριθεί μόνο ένα στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου και αυτό μόλις πρόσφατα.

Παρομοίως, δεύτερον, το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα που προετοιμάστηκε επί ΣΥΡΙΖΑ το 2018, με στόχο τη σταδιακή και πλήρη απανθρακοποίηση και την αντικατάσταση του λιγνίτη με ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και όχι με φυσικό αέριο, κατέληξε στα συρτάρια.

Τρίτον, ο νόμος ενεργειακών κοινοτήτων αφαιρέθηκε στα χαρτιά.

Τέταρτον, η ανακύκλωση πάγωσε, αφού οι δήμοι έμειναν χωρίς εξοπλισμό.

Πέμπτον, το πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» για την ενεργειακή θωράκιση και την εξοικονόμηση ενέργειας στα δημόσια κτήρια έμεινε ανενεργό.

Έκτον, ο ειδικός λογαριασμός ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που επί ΣΥΡΙΖΑ εξυγιάνθηκε, επί Υπουργίας του κ. Χατζηδάκη το 2020 χρεοκόπησε.

Έβδομον, τα προγράμματα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» καθυστερούν και μένουν απλήρωτα.

Ογδοον, το πλαίσιο για την αποθήκευση ενέργειας, αλλά και για τις θαλάσσιες ΑΠΕ έχει καθυστερήσει σημαντικά.

Ένατον, τα προεδρικά διατάγματα για τις περιοχές «NATURA 2000» ακόμα αναμένονται, ενώ οι αιτήσεις για βεβαιώσεις παραγωγού κατακλύζουν τη ΡΑΕ και ο ΔΕΔΔΗΕ και ο ΑΔΜΗΕ αδυνατούν να συνδέσουν τα νέα έργα ΑΠΕ, δημιουργώντας βραχυκύκλωμα στην αγορά. Η ανυπαρξία νέου χωροταξικού πλαισίου σε συνδυασμό με τη fast track αδειοδότηση των ΑΠΕ με τον ν.4685 θέτει σε κίνδυνο το φυσικό περιβάλλον της χώρας, δημιουργεί συγκρούσεις στις χρήσεις γης και οξύνει τις αντιθέσεις στις τοπικές κοινωνίες.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Το εθνικό σχέδιο για την ηλεκτροκίνηση εξακολουθεί να αγνοείται εντελώς. Τα σχέδια φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων πάνε από παράταση σε παράταση. Το δεύτερο «ΚΙΝΟΥΜΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ» αγνοείται. Η εφαρμογή της πολυδιαφημισμένης νομοθεσίας

για τα πλαστικά μιας χρήσης καρκινοβατεί. Και βέβαια, το πιο άμεσο απ' όλα είναι η ληστεία των καταναλωτών από τους παρόχους ενέργειας. Η ληστεία συνεχίζεται. Και ξέρετε, η τροπολογία που φέρατε σήμερα το πρωί, τα ξημερώματα, φορολογεί μέρος από τα υπερκέρδη και μόνο για μία φορά, άπαξ, για να μετριάσουν κάπως οι κοινωνικές αντιδράσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θα απευθυνθώ άλλο σε εσάς. Θέλω να μιλήσω στους νέους ανθρώπους αυτής της χώρας, γνωρίζοντας ότι η ελεγχόμενη πληροφόρηση δεν θα επιτρέψει πιθανόν να φτάσει στα αυτιά τους τίποτε άλλο παρά μόνο το πυροτέχνημα ενός τίτλου ενός νόμου που είναι εντελώς ανεπαρκές. Και θέλω να πω το εξής: Το δικαίωμα σε ένα υγιές, ασφαλές και καθαρό περιβάλλον είναι βασικό ανθρώπινο δικαίωμα. Η πρόσβαση σε νερό, φαγητό και ενέργεια πρέπει να διασφαλίζεται για όλους και για όλες. Η πείνα, η δίψα, η ενεργειακή φτώχεια πρέπει να εξαλειφθούν.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κλείνω, κυρία Πρόεδρε.

Η κλιματική κρίση είναι εδώ, δεν είναι αύριο, είναι ήδη χθες. Χρειάζονται τόλμη, έργα, δράσεις, ώστε να πραγματοποιηθεί η μετάβαση σε συμπεριφορές, σε λειτουργίες που θα επαναφέρουν την περιβαλλοντική ισορροπία. Η μετάβαση πρέπει να γίνει με δικαιοσύνη, με δημοκρατία και δεν μπορεί να αφαιρεθεί στις δυσάμενες της αγοράς. Δεν μπορεί να λειτουργεί ως άλλοθι, ώστε να δημιουργηθούν νέες ανισότητες σε βάρος των εργαζομένων, των ευάλωτων, των χαμηλών και μεσαίων εισοδημάτων.

Η κλιματική δικαιοσύνη, ο δίκαιος επιμερισμός των βαρών και του κόστους μετάβασης και η διάχυση των ωφελειών της προς όλη την κοινωνία με όρους ενεργειακής δημοκρατίας αποτελούν αρχές που έχουμε ενσωματώσει στο πρόγραμμα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

Ξέρετε –και κλείνω με αυτό– τα επίδικα είναι πάρα πολλά. Το περιβάλλον, όμως, είναι το σημαντικότερο και έχει έρθει η ώρα να αναλάβουμε όλοι τις ευθύνες μας. Και είναι βαριές οι ευθύνες. Όμως, δεν υπάρχει άλλος κανείς να τις αναλάβει.

Γι' αυτό, λοιπόν, αφού είσατε τόσο μπροστά στις δημοσκοπήσεις, κάντε επιτέλους εκλογές! Κάντε τις!

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Κι εγώ ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει η κ. Πούλου εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ.

ΠΑΝΑΓΙΟΥ (ΓΙΩΤΑ) ΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούσαμε προχθές τον κ. Μητσοτάκη να προκαλεί και πάλι ανοιχτά την ελληνική κοινωνία, χωρίς ενσυναίσθηση και με περίσσιο κυνισμό. Τη στιγμή που το εισόδημα των πολιτών γίνεται καπνός από τον υψηλότερο πληθωρισμό που γνώρισε η χώρα τις τρεις τελευταίες δεκαετίες, τη στιγμή που δεν φτάνει ένας μισθός για να πληρωθεί ο λογαριασμός του ηλεκτρικού και τα βασικά αγαθά είναι απλησίαστα για τους περισσότερους, τη στιγμή που ο βασικός μισθός είναι χαμηλότερος από τα επίπεδα του 2010 και η ανεργία των νέων στη χώρα μας είναι η υψηλότερη στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο κ. Μητσοτάκης συμβουλεύει τους πολίτες να δουν τη ζωή πιο ολιστικά και να μην ασχολούνται μόνο με τα χρήματα.

Προφανώς, ο Πρωθυπουργός που παλιότερα διαπίστωνε με έκπληξη ότι υπάρχουν άνθρωποι εξαρτημένοι από το μισθό τους, δεν θέλει να ασχολούνται οι πολίτες με τα χρήματα. Γιατί χρήματα υπάρχουν μόνο για τους λίγους και εκλεκτούς της Κυβέρνησης που εδώ και τρία χρόνια κάνουν γιουρούσι κυριολεκτικά στον δημόσιο κορβανά, για τους ημέτερους με τα 3 δισεκατομμύρια ευρώ σε απευθείας αναθέσεις και τα 4 δισεκατομμύρια ευρώ σε κλειστούς διαγωνισμούς, αλλά και για τα γαλάζια golden boys με τα χρυσοφόρα συμβόλαια, για τον κ. Στάση για παράδειγμα που αμείβεται με 360.000 ευρώ ετησίως και θα μπορεί να στοχάζεται ολιστικά για τη ζωή από την πολυτελέστατη βίλα του.

Για τους υπόλοιπους Έλληνες ο κ. Μητσοτάκης έχει μόνο συμβουλές κυνικής και προσβλητικής αμπελοφιλοσοφίας, για τη συν-

τριπτική πλειοψηφία της κοινωνίας δηλαδή, που εξαιτίας των πολιτικών του αντιμετωπίζει ραγδαία φτωχοποίηση και ανισότητες από τη στέγη, το εισόδημα και την αγοραστική δύναμη μέχρι την ενέργεια και βέβαια, τη μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζει σήμερα η ανθρωπότητα, την κλιματική κρίση, που -όπως θα υποστηρίξω στη συνέχεια- το παρόν νομοσχέδιο δεν αντιμετωπίζει ουσιαστικά.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι παραινέσεις του κ. Μητσοτάκη για τη σημασία των ολιστικών προσεγγίσεων δεν χαρακτηρίζουν, δυστυχώς, το παρόν νομοσχέδιο της Κυβέρνησής του. Πρόκειται για ένα συνονθύλευμα κυρίως επιμέρους ενεργειακών ρυθμίσεων για την ηλεκτροπαραγωγή, την ηλεκτροκίνηση και τα κτήρια, αλλά δεν είναι ένα ολοκληρωμένο σχέδιο συγκεκριμένων και ιεραρχημένων πολιτικών μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα, όπως αποδεικνύεται από τις τοποθετήσεις των φορέων και της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής και, βέβαια, από την επιστολή κόλαφο που έστειλαν οι έντεκα περιβαλλοντικές συνδικαλιστικές και δικαιωματικές οργανώσεις.

Για το νομοσχέδιο σας: Πρώτον δεν συνεπάγεται καμία αλλαγή του παραγωγικού και καταναλωτικού μοντέλου. Δεύτερον, δεν θεσμοθετεί κατάλληλο μοντέλο διακυβέρνησης της μετάβασης με εμπλοκή όλων των αρμόδιων Υπουργείων και των κοινωνικών ομάδων και φορέων. Και τρίτον, δεν αντιμετωπίζει τις κοινωνικές ανισότητες που συνδέονται με την πορεία της μετάβασης. Και όλα αυτά παρά το γεγονός ότι φέρατε, κύριοι Υπουργοί, το νομοσχέδιο στη Βουλή με τραγική καθυστέρηση, διαψεύδοντας και τον Πρωθυπουργό σας που υποσχόταν την κατάθεσή του τον Μάιο του 2021, τον Αύγουστο μετά από τις καταστροφικές πυρκαγιές, τον Οκτώβριο στη Διεθνή Συνδιάσκεψη της Γλασκόβης για την κλιματική αλλαγή και σήμερα πανηγυρίζετε κιάλας για τον πρώτο, δήθεν, κλιματικό νόμο παρά τις τραγικές του ελλείψεις!

Επίσης, κούφιος και μόνο επικοινωνιακός ήταν και οι υποσχέσεις του Πρωθυπουργού που δήλωνε ότι θέλει σύμμαχο την κοινωνία στην κλιματική πολιτική. Αλλά προτιμήσατε, όπως κάνετε πάντα, να μαγειρέψετε το νομοσχέδιο πίσω από ερμητικά κλειστές πόρτες με αποκλειστικό συνομιλητή σας το χαϊδεμένο λόμπι των παραγωγών ενέργειας. Για αυτό άλλωστε δεν οργανώσατε κανένα φόρουμ δημόσιου διαλόγου με τους παραγωγικούς και κοινωνικούς φορείς, αλλά και με την αυτοδιοίκηση. Δεν σας απασχολεί, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, η άμβλυνση των ανισοτήτων που δημιουργούνται ή ενισχύονται από την κλιματική κρίση. Δεν κατανοείτε ότι η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα για να γίνει αποτελεσματικά και γρήγορα πρέπει να γίνει με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης, όπως προβλέπει άλλωστε και η ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία που αναφέρει σαφώς ότι κανείς δεν πρέπει να μείνει πίσω.

Αλλά πώς να κατανοήσετε εσείς ότι η προσαρμογή επιβαρύνει περισσότερο τα χαμηλά εισοδηματικά στρώματα, τους μισθωτούς, τους ανέργους, τους συνταξιούχους, τις ευάλωτες ομάδες, τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, όταν τους στέλνετε υπέρογκους λογαριασμούς για το ηλεκτρικό ρεύμα; Και πώς να κατανοήσετε ότι πρέπει να διασφαλίσουμε το δικαίωμα όλων των πολιτών σε καθαρή και φθηνή ενέργεια και σε βασικά αγαθά, όπως το νερό, αλλά και σε ένα υγιές και βιώσιμο φυσικό περιβάλλον, όταν σχεδιάζετε να ιδιωτικοποιήσετε μέσω ΣΔΙΤ την ύδρευση και την άρδευση εκτοξεύοντας το κόστος για τους καταναλωτές;

Επαναλαμβάνετε το ίδιο λάθος που κάνετε με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, που χωροθετούνται χωρίς κριτήρια και περιορισμούς, χαοτικά, ανεξέλεγκτα, αντιπαραγωγικά και αντιπεριβαλλοντικά ακόμα και μέσα σε προστατευόμενες περιοχές, προκαλώντας κύματα αντιδράσεων στις τοπικές κοινωνίες, όπως συμβαίνει και στη Βοιωτία και στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας με συνεχείς κινητοποιήσεις των πολιτών, αλλά και προσφυγές στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Ενώ το όφελος που θα είχαν οι πολίτες από τις ΑΠΕ και συγκεκριμένα από την αυτοπαραγωγή, τις ενεργειακές κοινότητες και τα φωτοβολταϊκά στέγης δεν αποτελούν προτεραιότητα σας.

Αναρωτιόμαστε, λοιπόν, κύριοι Υπουργοί, πώς γίνεται να έχουμε κλιματικό νόμο χωρίς εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το

κλίμα, όπου θα καθορίζονται οι παράμετροι και τα χρονοδιαγράμματα για το ενεργειακό μείγμα της χώρας στη βάση του στόχου για μείωση των εκπομπών κατά 55% μέχρι το 2030; Πώς γίνεται να απουσιάζουν η εργασιακή, η εκπαιδευτική και η ερευνητική διάσταση της μετάβασης με την εξαίρεση μιας αόριστης μόνο αναφοράς στη βιώσιμη γεωργία; Και πώς γίνεται να απουσιάζει η αυτοδιοίκηση; Γιατί οι λίγες διατάξεις που την αφορούν, προέρχονται από τη νομοθεσία του ΣΥΡΙΖΑ για τα περιφερειακά σχέδια προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή, που εδώ και τρία χρόνια, όμως, δεν τα εφαρμόζετε.

Από το 2019 καταφέρατε να κάνετε μόνο μία έγκριση περιφερειακού σχεδίου. Και θα ήθελα να υπογραμμίσω ότι η καθυστέρηση στη Στερεά Ελλάδα είναι ακόμη μεγαλύτερη σε σχέση με τις υπόλοιπες περιφέρειες, αφού με ευθύνη του Περιφερειάρχη κ. Σπανού προφανώς δεν έχει καν ανατεθεί η εκπόνηση στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων που είναι απαραίτητη για το περιφερειακό σχέδιο και κινδυνεύουν να χαθούν κονδύλια ύψους 14 εκατομμυρίων ευρώ του ευρωπαϊκού προγράμματος «LIFE-IP AdaptInGR» που εξασφάλισε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ για τη στήριξη της κλιματικής προσαρμογής πιλοτικά σε τρεις περιφέρειες.

Ωστόσο, ακόμα και στα σκόρπια κομμάτια που περιλαμβάνονται στο νομοσχέδιό σας για τη δήθεν απολιγνιτοποίηση, την ηλεκτροκίνηση και το «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» τα προβλήματα είναι πολλά. Κατ' αρχάς συνεχίζετε την πολιτική της απολιγνιτοποίησης χωρίς σχέδιο, που δεν συνεπάγεται απαλλαγή από τα ορυκτά καύσιμα αφού δεν προβλέπεται κανένα χρονοδιάγραμμα αποσύνδεσης της ηλεκτροπαραγωγής από το φυσικό αέριο. Επίσης, δεν δίνετε καμία λύση στο πρόγραμμα «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ» που παραπαίει, αφού οι εκταμιεύσεις εκκρεμούν από το 2020 και οι ιδιοκτήτες, οι μηχανικοί και οι επαγγελματίες είναι σε απόγνωση. Αλλά και στο πρόγραμμα επιδοτήσεων για ηλεκτροκίνητα οχήματα το «ΚΙΝΟΥΜΑΙ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ» η απορρόφηση έχει βαλτώσει κάτω από το 30%.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πράσινη επικοινωνιακή μάσκα της Νέας Δημοκρατίας πέφτει με το παρόν νομοσχέδιο, αποκάλυπτοντας το μαύρο πρόσωπο μιας Κυβέρνησης που δεν μπορεί και δεν θέλει να οδηγήσει τη χώρα στην κλιματική ουδετερότητα. Ο ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία δεσμεύεται ότι θα εφαρμόσει ένα μοντέλο μετάβασης πραγματικά ολιστικό, αποτελεσματικό και κοινωνικά δίκαιο, άρρηκτα συνδεδεμένο με την παραγωγική ανασυγκρότηση που χρειάζεται η οικονομία και η κοινωνία.

Σας ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε και για την ανοχή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κυρία συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας έχει ο κ. Λοβέρδος.

ΙΩΑΝΝΗΣ - ΜΙΧΑΗΛ (ΓΙΑΝΝΗΣ) ΛΟΒΕΡΔΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Το θέμα που συζητάμε σήμερα, το νομοσχέδιο, ο πρώτος κλιματικός νόμος, ο πρώτος νόμος για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής που τίθεται από ελληνική κυβέρνηση είναι ένα πολύ μεγάλο ζήτημα, πάρα πολύ μεγάλο ζήτημα και κατανοώ ότι θα έχει και ιδεολογικοπολιτικές αντιδράσεις. Είναι ένα ζήτημα κεντρικό που αφορά στην παγκόσμια πολιτική. Ξέρετε, μαζί με την πανδημία, τον πόλεμο στην Ουκρανία και τις επιπτώσεις του στην ενεργειακή κρίση και στην κλιματική αλλαγή, είναι τα τρία μεγαλύτερα ζητήματα που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα τα τελευταία χρόνια και θα τα αντιμετωπίζει και στο μέλλον, διότι οι επιπτώσεις τους θα είναι μεγάλες και βαριές.

Το θέμα της κλιματικής αλλαγής δεν είναι καινούργιο. Πάντα υπήρχαν οι κλιματικές αλλαγές. Ιστορικά υπάρχουν κλιματικές αλλαγές που κάνει η ίδια η φύση από μόνη της. Υπάρχουν και κλιματικές αλλαγές που γίνονται εξαιτίας της δραστηριότητας του ανθρώπου.

Θα σας δώσω ένα παράδειγμα που πολλοί μπορεί να μην το ξέρουν. Ξέρετε πώς ονομάζεται η Γροιλανδία, το νησί αυτό το παγωμένο που μόλις ακούμε Γροιλανδία φέρνει στο μυαλό μας το παγωμένο νησί. Είναι ένα από τα μεγαλύτερα νησιά στον κόσμο σε έκταση. Όταν το ανακάλυψαν ήταν πράσινο. Για αυτό

και ονομάστηκε Γροιλανδία, Greenland, πράσινη γη, γιατί ήταν ανθισμένο. Γιατί τότε ήταν διαφορετικό το κλίμα εκείνη την εποχή. Άλλαξε, όμως, ήρθαν αλλαγές και έγινε παγωμένο.

Όπως ξέρετε, στην αρχαία γνώση των ανθρώπων έχουμε περάσει από πολλές κλιματικές αλλαγές, από την κλιματική αλλαγή που είχαμε με την εποχή των παγετώνων, με τους μεγάλους κατακλυσμούς, που υπάρχουν στη συλλογική μνήμη της ανθρωπότητας, υπάρχουν στη Βίβλο, υπάρχουν στο Έπος του Γίλγαμές, υπάρχουν στην ελληνική ιστορία με το πώς δημιουργήθηκε ο πρώτος Έλληνας μετά τον κατακλυσμό. Υπάρχουν στη συλλογική μας μνήμη όλες αυτές οι τεράστιες κλιματικές αλλαγές. Και υπάρχουν, φυσικά, και οι αλλαγές που προκαλούνται από την ανθρωπίνη δραστηριότητα.

Ξέρετε, η αρχή του ανθρώπινου πολιτισμού και της ιστορίας είναι η λεγόμενη εύφορη ημισέληνος στη Μεσοποταμία ανάμεσα στον Ευφράτη και τον Τίγρη, τους ποταμούς. Εκεί γεννήθηκε ο πολιτισμός, εκεί γεννήθηκε και η ιστορία. Γιατί γεννήθηκε εκεί; Γιατί ήταν η πιο εύφορη περιοχή στην οποία αναπτύχθηκε η γεωργία και αναπτύχθηκε και η δυνατότητα να ζούμε καλύτερα και με πιο πολλά φρούτα, με πιο πολλά καλλιεργήσιμα αγαθά. Άλλωστε όταν οι αρχαίοι Εβραίοι είχαν στο μυαλό τους τη γη της Εδέμ την εύφορη ημισέληνο υπονοούσαν, αυτός ήταν ο παράδεισος του Αδάμ και της Εύας. Η εύφορη ημισέληνος, όμως, σήμερα είναι έρημος και είναι έρημος εξαιτίας της εντατικοποίησης της γεωργίας, που δεν σεβαστήκαμε το κλίμα, δεν σεβαστήκαμε τη φύση, δεν σεβαστήκαμε το περιβάλλον μας. Αυτό ερχόμαστε τώρα να το πληρώσουμε και να το πληρώσουμε πάρα πολύ αυστηρά.

Ξέρω ότι δεν είναι εύκολο να λάβεις μέτρα που αφορούν στον περιορισμό κάποιων δραστηριοτήτων για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής. Είναι πάρα πολύ δύσκολο, γιατί θίγονται άμεσα συμφέροντα. Δείτε τι γίνεται τώρα με τη φασαρία που γίνεται με τη λεγόμενη από την Αντιπολίτευση βίαιη απολιγνιτοποίηση. Κατά τη γνώμη μου, δεν υπάρχει βίαιη απολιγνιτοποίηση. Υπάρχει βίαιη λιγνιτοποίηση. Η λιγνιτοποίηση ήταν βίαιη εις βάρος του περιβάλλοντος, βίαιη εις βάρος του κλίματος.

Και εδώ υπάρχει και μια αντίφαση από τον ΣΥΡΙΖΑ, αφού ο ΣΥΡΙΖΑ είναι το κόμμα της προστασίας του περιβάλλοντος, των καθαρών μορφών ενέργειας. Μόλις υπήρξε η μεγάλη ενεργειακή κρίση, που υφιστάμεθα και δυστυχώς, θα έχει συνέπειες, ανακαλύψαμε τη βίαιη απολιγνιτοποίηση. Δυστυχώς, η απολιγνιτοποίηση έπρεπε να έχει ξεκινήσει πολλά χρόνια πριν. Για διάφορους λόγους όλες οι κυβερνήσεις, και για οικονομικούς, και για να κολλακούν την εκλογική τους πελατεία, και για να βολεύουμε και δικούς μας στις μονάδες ηλεκτρικής παραγωγής από λιγνίτη μας έφτασαν στο σημείο που φτάσαμε σήμερα. Και τώρα ο λιγνίτης είναι μεν φτηνός όσον αφορά στη δημιουργία ενέργειας, αλλά είναι ταυτόχρονα πανάκριβος σε ό,τι αφορά στην καταστροφή του περιβάλλοντος.

Είναι το ίδιο ακριβώς δίλημμα που είχαν πριν από μερικές δεκαετίες στη Μεγάλη Βρετανία όταν είχε γίνει η μεγάλη απεργία των ανθρακωρύχων. Και ο άνθρακας είναι φτηνός, αλλά ο άνθρακας έχει μεγάλες επιπτώσεις στο περιβάλλον. Δεν υπάρχουν άμεσες, εύκολες και εύπεπτες λύσεις. Ό,τι κι αν επιλέξεις θα υπάρχει και κάποια αντίρρηση, κάποιος θα θιγεί. Δεν υπάρχει περίπτωση να μη θιγεί κάποιος. Αυτό προσπαθούμε να το αντιμετωπίσουμε με κάποιον τρόπο με τον νόμο που συζητάμε σήμερα.

Δεν σας λέω εγώ ότι είναι η καταπληκτικότερη μεταρρύθμιση που έχει γίνει ποτέ και ο καλύτερος κλιματικός νόμος που θα μπορούσε και ότι λύνει το πρόβλημα. Δεν το έχουν βρει πουθενά στον κόσμο, θα το βρούμε εμείς; Όχι. Είναι ένα πρώτο βήμα προς τη θετική κατεύθυνση.

Και θεωρώ, τουλάχιστον, υποκριτικό να ακούω από την Αντιπολίτευση να κατηγορεί την Κυβέρνηση ότι δήθεν εξυπηρετεί κάποιον συμφέροντα. Ποιον εξυπηρετεί η επιβολή όλων αυτών των μέτρων που λαμβάνει η Κυβέρνηση για τον περιορισμό του ύψους των λογαριασμών του ρεύματος; Εξυπηρετεί κάποιον; Εξυπηρετεί, ναι. Εξυπηρετεί κάποιον και αυτός ο κάποιος είναι ο Έλληνας φορολογούμενος, είναι ο Έλληνας καταναλωτής, αυτός ο οποίος πλήττονταν από τις υψηλές τιμές του ηλεκτρικού ρεύματος. Τώρα αυτό το αντιμετωπίζουμε και το αντιμετωπι-

ζουμε με γενναίο τρόπο, πιο γενναίο τρόπο απ' ό,τι η Ισπανία και η Πορτογαλία, που η Αντιπολίτευση και ο ΣΥΡΙΖΑ μας έλεγε «ακολουθήστε το παράδειγμα της Ισπανίας και της Πορτογαλίας». Εμείς το ακολουθήσαμε ακόμα περισσότερο και αυτή τη στιγμή τα μέτρα που λαμβάνει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας είναι πολύ πιο τολμηρά από τα μέτρα τα οποία έχουν λάβει άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών της ενέργειας.

Θα μου πείτε είναι ακριβή η βενζίνη. Ξεχάσαμε το ηλεκτρικό ρεύμα και τώρα πήγαμε στη βενζίνη, που είναι όντως ακριβή. Πάρα πολύ ακριβή είναι η βενζίνη και πρέπει να βρούμε τρόπους να αντιμετωπίσουμε και αυτό, και θα το κάνουμε. Ένα πρώτο βήμα ήταν το fuel pass. Δεν επαρκεί, δεν είναι αρκετό, χρειάζονται κι άλλα μέτρα και αυτό όμως θα το κάνουμε.

Θεωρώ, όμως, υποκριτικό να λέμε πρώτον, ότι υπάρχει μια υποστήριξη της Κυβέρνησης προς τους παρόχους ενέργειας. Δεν υπάρχει καμμία υποστήριξη προς τους παρόχους ενέργειας. Πρώτον, οι πάροχοι ενέργειας παρεμπιπτόντως είναι θιγόμενοι από τις υψηλές τιμές του ρεύματος, γιατί έχουν κλειδωμένα συμβόλαια σε χαμηλότερες τιμές. Οι εταιρείες παραγωγής; Οι εταιρείες παραγωγής θα πούμε ότι είναι ευεργετηθείσες από την πετρελαϊκή και την ενεργειακή κρίση. Αλλά σε αυτούς μπαίνει το πλαφόν, σε αυτούς μπαίνουν και τα πρόστιμα με τη μορφή φορολόγησης των κερδών τους.

Αυτό λύνει και η τροπολογία που κατέθεσε χθες το βράδυ το Υπουργείο Ενέργειας. Εντάξει, να δεχθώ ότι θα μπορούσε να το είχε κάνει νωρίτερα και να μην το κάνει στη μία η ώρα το πρωί. Και εμένα δεν μου αρέσουν οι εμβόλιμες τροπολογίες μετά το τέλος της ημέρας, αλλά παρ' όλα αυτά επί της ουσίας δεν έχουμε τίποτα να διαφωνήσουμε. Στη σωστή κατεύθυνση είναι η τροπολογία αυτή.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο σας λέω ότι αντί να μεμφιμοιρούμε και αντί να φωνάζουμε για το τι κάνουν οι άλλοι, να δούμε τι κάναμε εμείς για την προστασία του κοινωνικού συνόλου από αυτή την υπερβολική και πρωτοφανή κατάσταση στην οποία ζούμε. Δεν έχουμε ξαναζήσει τέτοια συγκυρία πραγμάτων, όπως η πανδημία, που θα έφερνε μοιραία αύξηση του ενεργειακού κόστους και του κόστους μεταφοράς -το γράφω εδώ και χρόνια, από τότε που εμφανίστηκε η πανδημία- μείωση της παραγωγής και φυσικά ακρίβεια. Και μετά από την πανδημία έχουμε τον πρωτοφανή αυτόν πόλεμο στην Ουκρανία, που μπορεί δυστυχώς -και το απεύχομαι- να μετεξελιχθεί σε παγκόσμιο πόλεμο.

Αυτά όλα πρέπει να τα λάβουμε υπ' όψιν μας και να κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν για να προστατεύσουμε την πατρίδα μας και το κοινωνικό σύνολο. Γιατί εμείς, η κοινοβουλευτική δημοκρατία, τα κόμματα και οι πολιτικοί υπάρχουμε για να υπηρετούμε την πατρίδα και το κοινωνικό σύνολο.

Σταματώ εδώ, κυρία Πρόεδρε, γιατί νομίζω το ρολόι δεν μετρούσε από την αρχή τον χρόνο μου.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Διγαλάκης.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΙΓΑΛΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, το ζήτημα της κλιματικής και της περιβαλλοντικής κρίσης είναι πολύπλοκο. Όχι άδικα η αντιμετώπισή του θεωρείται ίσως η σημαντικότερη και μεγαλύτερη πρόκληση του πολιτισμού μας. Οι επόμενες μεταναστευτικές ροές δεν οφείλονται μόνο σε τυχόν πολεμικές συγκρούσεις, αλλά λόγω των έντονων συνεπειών της κλιματικής αλλαγής. Όπως αναφέρει σχετική έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας, ενδέχεται μέχρι και διακόσια εκατομμύρια άνθρωποι να εγκαταλείψουν τις εστίες τους.

Η ανθρώπινη υγεία και ευημερία είναι ευθέως εξαρτώμενη από την ποιότητα του περιβάλλοντος και την κατάσταση των οικοσυστημάτων, τα οποία υφίστανται έντονη ανθρωπογενή παρέμβαση και επιβάρυνση. Δεν είναι τυχαίο ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση υπήρξε πρωτοπόρος στον αγώνα υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος, αλλά και μέσω ερευνητικών προγραμμάτων στην αποτίμηση

των εξωτερικών οικονομιών των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Η Κυβέρνησή μας, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, έθεσε αταλάντευτα από την αρχή σε πρώτη προτεραιότητα το θέμα της προστασίας του περιβάλλοντος και σήμερα ψηφίζουμε ένα νομοσχέδιο ορόσημο, τον πρώτο εθνικό κλιματικό νόμο. Ο νόμος αυτός ορίζει το θεσμικό πλαίσιο και θέτει συγκεκριμένους στόχους για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, προκειμένου να επιτευχθούν οι εθνικοί κλιματικοί στόχοι για το 2030 και η μετάβαση σε καθεστώς κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 σύμφωνα με τη μακροπρόθεσμη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη Συμφωνία του Παρισιού.

Ο κλιματικός νόμος θέτει, μεταξύ άλλων, στόχους:

Πρώτα, την απολιγνιτοποίηση, προβλέποντας το χρονοδιάγραμμα διακοπής λειτουργίας όλων των λιγνιτικών μονάδων, με προϋπόθεση, βέβαια, τη διασφάλιση της επάρκειας ισχύος και την ασφάλεια εφοδιασμού.

Την ηλεκτροκίνηση. Παράλληλα, με τις νομοθετικές ρυθμίσεις, βέβαια, θα πρέπει ο ΔΕΔΔΗΕ να αναπτύξει τις απαιτούμενες υποδομές, όπου υπάρχει ανάγκη λόγω και της μεγάλης ισχύος που απαιτούν οι φορτιστές.

Τη μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου στα κτήρια. Με αφορμή τη νομοθετική πρόβλεψη για ανάμιξη με τουλάχιστον 30% σε βιοκαύσιμα του πετρελαίου θέρμανσης, έχει μεγάλη σημασία και για τη χώρα μας να μελετήσουμε και να σχεδιάσουμε βιώσιμες εφοδιαστικές αλυσίδες μετατροπής βιομάζας σε προηγμένα βιοκαύσιμα.

Τις επιχειρήσεις. Είναι σημαντικό που προβλέπεται νομοθετικά, κάτι που ήδη πράττουν ορισμένες επιχειρήσεις στο πλαίσιο της εταιρικής υπευθυνότητας, έτσι ώστε να γίνει γενική πρακτική.

Τα νησιά. Επιτρέψτε μου να πω ότι θα είχαμε ήδη πετύχει τον στόχο μείωσης των εκπομπών όσο και της μείωσης των ΥΚΩ, αν πολύ νωρίτερα είχε προχωρήσει η ηλεκτρική διασύνδεση τους με το ηπειρωτικό σύστημα, κάτι που το κάνει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και του Κυριάκου Μητσοτάκη.

Με την ευκαιρία, όμως, της συζήτησης αυτού του πολύ σημαντικού νομοσχεδίου, θα ήθελα να αναφερθώ και σε ένα άλλο ζήτημα, αυτό της ενεργειακής ασφάλειας. Ενεργειακή ασφάλεια συνιστά η απρόσκοπτη πρόσβαση και διαθεσιμότητα σε αξιόπιστες και επαρκείς ενεργειακές πηγές, σε εύλογο κόστος, διασφαλίζοντας την ευημερία των πολιτών και την εύρυθμη λειτουργία της οικονομίας. Και όλα αυτά χωρίς να προκαλούνται απαράδεκτες ή μη αναστρέψιμες επιπτώσεις στο περιβάλλον με γνώμονα πάντα τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Αυτός ο ορισμός, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συμπυκνώνει –νομίζω– ακριβώς αυτό που βιώνουμε τους τελευταίους μήνες και αυτό που αποτελεί το διακύβευμα για το επόμενο διάστημα. Η εξελισσόμενη κρίση λόγω του πολέμου στην Ουκρανία έχει δημιουργήσει πρωτόγνωρες συνθήκες ενεργειακής φτώχειας, που δεν αφήνουν αλώβητο κανένα τμήμα της ελληνικής κοινωνίας, είτε από αφορά τους απλούς καταναλωτές είτε τον παραγωγικό ιστό. Η Κυβέρνηση έδειξε γρήγορα αντανάκλαστικά παίρνοντας έκτακτα μαζικά μέτρα για την ανακούφιση της κοινωνίας. Και θα ήθελα σε αυτό το σημείο να συγχαρώ την Κυβέρνηση και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τις ρυθμίσεις που θα αρχίσουν να εφαρμόζονται από τον από τον Ιούλιο, μετά από συνεννόηση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και που ουσιαστικά ακυρώνουν στην πράξη τη ρήτρα αναπροσαρμογής.

Είναι κοινά αποδεκτό, όμως, ότι όσα μέτρα και να ληφθούν στην κατεύθυνση των χρεώσεων που αφορούν στις καταναλώσεις, όσο επείγοντα και να είναι, θα έχουν ημερομηνία λήξης, αφού το δημοσιονομικό κόστος είναι βαρύ. Η λύση στο πρόβλημα της ενεργειακής ασφάλειας δεν είναι ο λιγνίτης. Η λύση είναι η επιτάχυνση της ενεργειακής μετάβασης σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Και θα ήθελα εδώ εμβόλιμα να κάνω ένα σχόλιο σε κάτι που ακούστηκε προηγουμένως, ότι δήθεν η Κυβέρνηση προχωράει σε εγκαταστάσεις ΑΠΕ χωρίς σεβασμό στο περιβάλλον. Η περιβαλλοντική νομοθεσία, τόσο η ενωσιακή όσο και η εθνική, τηρείται στο μέγιστο βαθμό και αρκεί κάποιος να δει ότι από τις αιτήσεις που κατατίθενται για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 96% απορρίπτεται. Αυτό το λέω, γιατί ακούστηκε προηγουμένως

από συνάδελφο.

Όμως, η ενεργειακή μετάβαση σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα πρέπει κατά την άποψή μου να συνοδεύεται και με την κατεύθυνση της αποκέντρωσης σε μικρότερες και περισσότερες μονάδες παραγωγής και αποθήκευσης από πολίτες και από μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όχι για εμπόριο ρεύματος, αλλά για να καλύψουν αυτοί τις δικές τους ενεργειακές ανάγκες και να δουν άμεσα, να αποκομίσουν οι ίδιοι τα οικονομικά οφέλη. Προς την κατεύθυνση, λοιπόν, αυτή, οι δυνατότητες που μας δίνει η τεχνολογία είναι μαζικές και αδιανόητες σε σχέση με λίγα χρόνια πριν: συστοιχίες μπαταριών, υψηλής απόδοσης ημιδιαφανή φωτοβολταϊκά συστήματα που μπορούν να ενσωματωθούν ακόμα και σε προσόψεις κτηρίων ή σε ελαφριές κατασκευές, όπως πέργκολες και θέσεις στάθμευσης. Ο ΑΔΜΗΕ προχωρά με γρήγορους ρυθμούς στις εθνικές και διεθνείς διασυνδέσεις του ηλεκτρικού δικτύου και αυτό επίσης, βοηθάει πολύ στην ενσωμάτωση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Χρειάζονται ενδεχομένως και κάποια πρόσθετα μέτρα:

Απλοποίηση του πλαισίου και επιτάχυνση για μικρά, οικιακά και μεσαία –τουρισμός, βιοτεχνίες– φωτοβολταϊκά συστήματα.

Άρση ορισμένων αντιφάσεων που ακόμα και σήμερα υπάρχουν στην πολεοδομική νομοθεσία. Ένα μικρό φωτοβολταϊκό εγκατεστημένο οριζόντια πάνω σε μια πέργκολα απαιτεί τροποποίηση της οικοδομικής άδειας του κτηρίου, ενώ η ίδια μονάδα πάνω σε μια θέση στάθμευσης δεν απαιτεί.

Επιτάχυνση της εγκατάστασης έξυπνων μετρητών από τον ΔΕΔΔΗΕ και οι αντίστοιχες υπόλοιπες υποδομές του ΔΕΔΔΗΕ, για να μπορούν να υποστηριχθούν αυτά τα συστήματα.

Επιδότηση των νοικοκυριών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που επενδύουν σε ΑΠΕ και περιλαμβάνουν και αποθήκευση με χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων ΕΣΠΑ και RRF και με πολύ χαρά άκουσα τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας να εξαγγέλλει μέτρα προς αυτή την κατεύθυνση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προοδευτικοί είναι αυτοί που εργάζονται, για να διασφαλίσουν καλύτερες συνθήκες για το αύριο. Και εμείς το αποδεικνύουμε έμπρακτα ψηφίζοντας τον πρώτο κλιματικό νόμο, για να διασφαλίσουμε μαζί με την υπόλοιπη Ευρώπη, μαζί με τον υπόλοιπο κόσμο, μια καλύτερη μέρα, ένα καλύτερο αύριο, έναν πράσινο πλανήτη για τα παιδιά μας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Και εγώ σας ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, κ. Τσακαλώτος.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Σήμερα, συνάδελφοι και συναδέλφισσες, είναι έξι χρόνια ακριβώς μετά από το Eurogroup στις 25 Μαΐου του 2016. Είναι το Eurogroup που αποφασίστηκαν τα βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα μέτρα για το χρέος. Είναι το Eurogroup, που σηματοδοτήθηκε από την αντίστροφη μέτρηση για την έξοδο από τα μνημόνια. Υπήρχαν πολλά επείσοδια και μετά, μεγάλες μάχες, αλλά από εκείνη τη στιγμή φάνηκε ότι η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ήταν η μόνη κυβέρνηση που μπορούσε να μας βγάλει από αυτή την περιπέτεια.

Τώρα ακούω από Βουλευτές –το άκουσα και χθες από τον κ. Σταϊκούρα– ότι περριφανεύστε που θα βγούμε από την ενισχυμένη εποπτεία. Δηλαδή, τι λέτε; Ότι για μία απόφαση του 2018 ότι θα βγαίναμε το 2022, καταφέρατε να μην εκτροχιάσετε αυτό που φτιάξαμε εμείς. Το λες και πρόοδο, γιατί την άλλη φορά που ήσασταν κυβέρνηση μόνοι σας, οδηγήσατε τη χώρα στη χρεοκοπία. Ελπίζω να μην ξαναγίνει αυτό. Δεν έχω μεγάλη εμπιστοσύνη και γι' αυτό ελπίζω να γίνουν εκλογές τον Οκτώβριο που ακούγεται, για να φύγετε όσο πιο γρήγορα γίνεται, για να μην είμαστε αναγκασμένοι ξανά να βγάλουμε τη χώρα από μνημόνιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Θέλω για τον κλιματικό νόμο να αρχίσω με μια σκέψη εργασίας. Σκεφτείτε μια κοινωνία που σε τριάντα χρόνια διπλασιάζει την παραγωγικότητά της. Αυτή η κοινωνία θα μπορούσε εν δυνάμει να διπλασιάσει τα αγαθά που καταναλώνει ή θα μπορούσε –το άλλο άκρο– να μην αυξήσει καθόλου τα προϊόντα που κατα-

ναλώνει και απλώς να το πάρει όλο σε ελεύθερο χρόνο. Η οικολογική απάντηση θα ήταν να πάμε προς τη μεριά να μην καταναλώνουμε περισσότερο. Έτσι δεν είναι; Όμως, ο καπιταλισμός δεν βγάζει λεφτά από τον κ. Σκρέκα και τους Υπουργούς και εμείς να πηγαίνουμε διακοπές. Βγάζει κέρδος από να καταναλώνουμε όλο και περισσότερα προϊόντα. Αυτή είναι η φυσική ροπή του καπιταλισμού. Και γι' αυτό υπάρχει ένα πρόβλημα στον καπιταλισμό σε σχέση με την οικολογία, γιατί θα σπρώχνει συνεχώς για ανάπτυξη, για περισσότερα προϊόντα κι όχι για να είμαστε φιλικόι προς το περιβάλλον και άρα, να αλλάξουμε τα παραγωγικά και τα καταναλωτικά προϊόντα. Και εσείς αυτό δεν το έχετε καταλάβει. Δεν μπορείτε να το καταλάβετε. Γι' αυτό προωθείτε αγοραίες λύσεις. Γι' αυτό ιδιωτικοποιείτε τη ΔΕΗ. Γι' αυτό ανακοινώνετε ότι κάτι θα κάνετε για τα υπερκέρδη. Περιμένουμε τη μελέτη. Και ξαφνικά, 12 η ώρα τα μεσάνυχτα εχθές, βρίσκουμε τη λύση σας.

Τι θα μπορούσατε να κάνετε; Να υπολογίζετε τα υπερκέρδη με βάση το πραγματικό κόστος παραγωγής, κόστος φυσικού αερίου, εργατικά, ένα μικρό κέρδος -στην Αγγλία είναι 2%- και να συγκρίνετε την τιμή πώλησης στο Χρηματιστήριο. Αυτή τη μέθοδο είχαμε και στο ΝΟΜΕ επί μνημονίων. Δεν είναι πυρηνική φυσική. Θα μπορούσατε να κάνετε τον μηχανισμό να αρχίσει από τον Αύγουστο που είχαν ήδη αυξηθεί οι τιμές.

Αντ' αυτού τι κάνετε; Υπολογίζετε τα κέρδη με βάση τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου και την αύξηση του μικτού κέρδους. Δεν είναι σωστή μεθοδολογία. Κάνετε έναν μηχανισμό που αρχίζει από 1^η Οκτωβρίου, όταν η τιμή στη χονδρική ανέβηκε στα 200 τον Αύγουστο και τον Σεπτέμβριο και δεν εντάσσεται ούτε ο Αύγουστος ούτε ο Σεπτέμβριος στην ανάλυσή σας. Οι παράγοντες της αγοράς υπολογίζουν ότι το 80%-90% του φόρου των υπερκερδών θα αφορά στη ΔΕΗ. Ποιοι εξαιρούνται; Δεν νομίζω ότι θα πάρετε κάποιο βραβείο αν απαντήσετε σ' αυτήν την ερώτηση.

Πάμε, όμως, πιο συγκεκριμένα στον κλιματικό νόμο. Ο κλιματικός νόμος αποτελεί ένα κείμενο αποτύπωσης της πολιτικής δέσμευσης προς την κλιματική ουδετερότητα, αλλά και έναν οδηγό για τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να το πετύχουμε αυτό. Αυτός ο δρόμος στο τέλος θα διαμορφώσει ένα διαφορετικό από το σημερινό παραγωγικό και καταναλωτικό μοντέλο.

Ως εκ τούτου, ο κλιματικός νόμος θα πρέπει να είναι ένας νόμος-πλαίσιο, να δίνει κατευθύνσεις και δομή στις πολιτικές για το κλίμα, να διευκολύνει την οριζόντια τήρηση των στόχων μεταξύ των διαφόρων τομέων της οικονομίας. Το μοντέλο παραγωγής και κατανάλωσης που έχουμε ανάγκη για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας θα πρέπει να έχει τα εξής χαρακτηριστικά:

Πρώτο χαρακτηριστικό: Απεξάρτηση απ' όλα τα ορυκτά καύσιμα, λιγνίτη, φυσικό αέριο, μαζούτ, ντίζελ και πάει λέγοντας σε όλους τους τομείς της οικονομίας.

Θα ήθελα να σας ρωτήσω, κύριε Υπουργέ: Ο Υπουργός κ. Σκρέκας μιλάει με τον κ. Σταϊκούρα; Έχουν κάποια συνάντηση, κάποια συζήτηση; Χθες είχαμε ένα νομοσχέδιο για κίνητρα για συγχωνεύσεις, υποτίθεται για παραγωγική ανασυγκρότηση και δεν είχε τίποτα για το κλίμα. Θέλουμε εδώ να έχουμε μια ενιαία πολιτική που να δίνει κατεύθυνση. Χθες ένα νομοσχέδιο που δίνει κίνητρα για συγχωνεύσεις και υποτίθεται για την παραγωγική ανασυγκρότηση -γιατί είχε και άλλα πράγματα, τα είχε πει και ο κ. Σκανδαλίδης- δεν είχε τίποτα για το περιβάλλον. Δεν δίνει κανένα κίνητρο για να γίνει η ανασυγκρότηση. Έπρεπε να έχει και ένα περιβαλλοντικό πλαίσιο. Τίποτα. Σαν να είναι δύο Υπουργοί που ο ένας μιλάει για το περιβάλλον, ο άλλος μιλάει για την οικονομία, δε συναντώνται μεταξύ τους, δεν μιλάνε, δεν έχουν μια ενιαία πολιτική.

Δεύτερο χαρακτηριστικό που θα έπρεπε να έχει ένας τέτοιος νόμος: Μια δίκαιη μετάβαση στην οικονομία μηδενικών εκπομπών. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει σημαντική μέριμνα για τη διασφάλιση της κοινωνικής συνοχής, για την εξασφάλιση θέσεων εργασίας και ενός οράματος για το μέλλον για όλους και όχι μόνο για τους λίγους. Το έχουν πει όλοι. Πού είναι οι ανισότητες στην ανάλυσή σας;

Όταν ο ήρωάς σας -φαντάζομαι- ο Έλον Μασκ πηγαίνει στο διάστημα, το ξέρετε ότι για έντεκα λεπτά ταξίδι έχει ρύπους, έχει

εκπομπές τόνων άνθρακα όσο ένας φτωχός άνθρωπος στον κόσμο σε όλη του τη ζωή; Αυτό που είπα δεν ήταν λαϊκίστικο, γιατί θα σας καταθέσω για να μελετήσετε, αν θέλετε, τις φοβερές ανισότητες και μέσα στις χώρες και ανάμεσα στις χώρες για το ποιοι κάνουν τις εκπομπές. Οι πιο πλούσιοι μέσα στις χώρες και οι πιο πλούσιες χώρες το κάνουν. Πώς θα αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή αν αυτό δεν το λάβουμε υπ' όψιν; Δεν είναι μόνο για τους πλούσιους.

Θέλετε να ενθαρρύνετε τα σπίτια να μην εξαρτώνται από καυστήρες πετρελαίου. Θέλετε να βοηθήσετε τους ανθρώπους να έχουν φωτοβολταϊκά στα σπίτια τους. Θέλετε να βοηθήσετε τα ταξί να έχουν καλύτερα αυτοκίνητα που δεν έχουν τόσο μεγάλες εκπομπές. Πώς θα τους βοηθήσετε με αυτή την οικονομική και κοινωνική κατάσταση που υπάρχει; Πού είναι το ενιαίο πλαίσιο που θα έπρεπε να αντιμετωπίσει κατευθείαν τις ανισότητες, για να μπορούν να συμμετέχουν όλοι στην ανάγκη να πάρουμε μέτρα και να αλλάξουμε συμπεριφορές για να αντιμετωπίσουμε την κλιματική αλλαγή; Πουθενά σ' αυτό το νομοσχέδιο. Πουθενά δεν δίνει οδηγίες, ούτε λέει στους ανθρώπους ότι θα είμαστε δίπλα τους για να μπορέσουμε να κάνουμε αυτόν τον τεράστιο μετασχηματισμό.

Τρίτο χαρακτηριστικό που θα έπρεπε να έχει ένα τέτοιο νομοσχέδιο: Να προβλέπει τη διείσδυση των ΑΠΕ σε συνδυασμό με εξοικονόμηση ενέργειας και αποθήκευση. Έχουμε ανάγκη τόσο από τις μεγάλες υποδομές σε ΑΠΕ όσο και από μικρότερες ενεργειακές κοινότητες, με τον όρο ότι θα υπάρχει χωροταξικός σχεδιασμός, προστασία της βιοποικιλότητας και δημοκρατικός έλεγχος. Το βασικό που λένε όλοι οι οικολόγοι είναι ότι αυτό πρέπει να γίνει ιδιοκτησία όλων σε μια κοινωνία για να μπορούμε να έχουμε τις σωστές λύσεις, αλλά και να συμμετέχουν όλοι στην εφαρμογή αυτών των λύσεων. Αν δεν υπάρχει ισότητα, το δεύτερο χαρακτηριστικό, δεν μπορεί να υπάρχει το τρίτο, δεν μπορείς να εμπλέξεις τον κόσμο σε μια τέτοια συζήτηση για να αντιμετωπίσει τη μεγάλη απειλή της κλιματικής κρίσης.

Τέταρτο χαρακτηριστικό: Θα έπρεπε να αναδεικνύεται την προστασία και την αποκατάσταση της φύσης ως αναγκαία προϋπόθεση για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας.

Ένα άλλο παράδειγμα. Είπα για τον κ. Σταϊκούρα. Δεν θέλω να αφήσω στο απυρόβλητο τον κύριο Πρωθυπουργό. Κάνει μια ανακοίνωση για τη στέγαση. Όλοι μιλάνε πια για τη στέγαση. Το κάνει και ο κύριος Πρωθυπουργός που το βασικό που θέλει να κάνει είναι να δώσουμε κίνητρα σε ιδιώτες για να χτίζουν κοινωνική στέγαση και μετά αυτό να μπορεί να πάει σε κάποιους ανθρώπους. Δεν έχει καταλάβει τίποτα. Δεν έχει καταλάβει ότι και στη στέγαση πρέπει να μπει το θέμα της κλιματικής αλλαγής. Στον ΣΥΡΙΖΑ το έχουμε παλέψει πολύ το θέμα για τη στέγαση και έχουμε μια τελειώς διαφορετική άποψη, ότι δηλαδή η στέγαση δεν είναι μόνο κοινωνική πολιτική για κάποιους. Η στέγαση είναι ένα δικαίωμα. Πρέπει να χρησιμοποιήσεις τα σπίτια που ήδη έχεις, να έχεις λεφτά από το Ταμείο Ανάκαμψης που δεν τα βάλανε μέσα σ' αυτό και να έχεις αυτό που λένε οι οικολόγοι, δηλαδή την αρχή της μηδενικής κατανάλωσης. Δεν μπορεί συνέχεια να επεκτείνεις το έδαφος που χτίζεις σπίτια και εργοστάσια. Δεν είναι αυτό οικολογικό. Δεν αντιμετωπίζεται η κρίση του κλίματος χωρίς τη μηδενική κατανάλωση. Όπως έχει αναδείξει ο Ευρωβουλευτής μας, που το έχει δουλέψει αυτό με την ομάδα του, αλλά και η Θεανώ Φωτίου που έχει αναδείξει αυτό το θέμα, η «Ανοιχτή Πόλη», οι άνθρωποι στην Α' Αθήνας που δούλεψαν για ένα τέτοιο σχέδιο, χρειάζονται και χρήματα από το Ταμείο Ανάκαμψης, χρειάζεται και μια τελειώς διαφορετική προσέγγιση.

Γιατί σας το λέω αυτό; Είναι το ίδιο παράδειγμα με τον κ. Σταϊκούρα και τον νόμο για τα κίνητρα. Είναι σαν να έχουμε ένα Υπουργικό Συμβούλιο που ο καθένας κάνει το δικό του και δεν συζητάτε μεταξύ σας. Έχει σχέση η παραγωγική αναδιάρθρωση με την κλιματική αλλαγή; Έχει σχέση. Πού είναι αυτό σε εσάς; Έχει σχέση μια νέα πολιτική για τη στέγαση με την κλιματική αλλαγή; Έχει σχέση. Πού ήταν αυτό στις ανακοινώσεις του Πρωθυπουργού και Προέδρου σας;

Θέλω να τελειώσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το παράδειγμα με το οποίο ξεκίνησα. Η φυσική ροπή του καπιταλισμού

είναι να μην παίρνει στα σοβαρά το οικολογικό ζήτημα. Θα έλεγα ότι η οικολογία και ο νεοφιλελευθερισμός ταιριάζουν όσο ταιριάζουν τα τηγανιτά αβγά με τη μερέντα. Τόσο πολύ ταιριάζουν.

Τι σημαίνει αυτό; Ότι αν είναι να το αντιμετωπίσουμε, δεν πρέπει να πάμε στη θέση του ΚΚΕ ότι αυτά δεν λύνονται με τον καπιταλισμό, γιατί, βεβαίως, και εγώ οραματίζομαι τον σοσιαλισμό και θέλω να παλέψω γι' αυτόν, αλλά στοιχειωδώς θα ήθελα να υπάρχει η ανθρώπινη ζωή στον πλανήτη για να μπορούμε να τον οικοδομήσουμε. Έτσι που πάμε, μ' αυτές τις πολιτικές, δεν θα υπάρχει ανθρώπινη ζωή. Τόσο σοβαρά είναι τα πράγματα και πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε με πολιτικές.

Νομίζω ότι σας έχω αναδείξει ότι υπάρχουν πολιτικές που δεν είναι τελείως διαφορετικές από τις υπάρχουσες, αλλά είναι αρκετά διαφορετικές ώστε να πάμε σε μια άλλη κατεύθυνση. Είναι βαθιά μου πίστη ότι αυτό δεν μπορείτε να το κάνετε. Δεν μπορεί ένας νεοφιλελεύθερος, όταν κάνει το νομοσχέδιο για την παραγωγική ανασυγκρότηση, να σκεφτεί την οικολογική διάσταση.

Δεν μπορεί ο κύριος Πρωθυπουργός, όταν κάνει την πολιτική για τη στέγαση, να σκεφτεί την πολιτική διάσταση. Και δεν μπορείτε καθόλου να καταλάβετε αυτή τη σχέση ανάμεσα στην ανισότητα και την κλιματική κρίση. Έπρεπε να ήταν στον πυρήνα για να διαμορφωθούν αυτές οι πολιτικές, για να υπάρχει συνοχή σ' αυτές τις πολιτικές και για να υπάρχει συμμετοχή στην εφαρμογή αυτών των πολιτικών από την τοπική αυτοδιοίκηση, τους επιστήμονες, απλούς πολίτες και οικολογικά κινήματα και νομίζω μόνο σε μια συμμαχία των προοδευτικών δυνάμεων που έχουν αυτή την αντίληψη, με τις διαφωνίες μας για το τι σημαίνει παραγωγική ανασυγκρότηση, τι σημαίνει διαφορετικό παραγωγικό μοντέλο και τι σημαίνει καταναλωτικό μοντέλο. Όμως, έχουμε έναν πυρήνα, τώρα που μας πιέζει η κλιματική αλλαγή, η κλιματική κρίση, όπου μπορούμε να βάλουμε τη χώρα μας και να πιέσουμε την Ευρώπη σε μια τελείως διαφορετική κατεύθυνση.

Το στοιχείο είναι πάρα πολύ μεγάλο. Δεν είναι όπως άλλα πράγματα που συζητάμε. Αυτή τη στιγμή διακυβεύεται η ανθρώπινη ζωή στον πλανήτη και άρα οι απαιτήσεις από όλους και όλες είναι πάρα πολύ μεγάλες. Και πιστεύω ότι μόνο μια εναλλακτική κυβέρνηση μπορεί να βάλει τα θεμέλια. Δεν θα μπορέσει να τα λύσει όλα. Θα υπάρχουν και οι δεσμεύσεις από την Ευρώπη και άλλοι συσχετισμοί δύναμης, αλλά θα υπάρχει η δυνατότητα να βάλουμε αυτά τα θεμέλια για να μπορούμε να πείσουμε όλον τον κόσμο ότι τους αφορά, να πείσουμε τους νέους και τις νέες ότι υπάρχουν λύσεις, ότι η πολιτική μπορεί να είναι μέρος της λύσης στα πράγματα που τους ενδιαφέρουν και όχι μέρος του προβλήματος. Αυτό πρέπει οι προοδευτικές δυνάμεις να το πάρουν πάρα πολύ σοβαρά.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ευκλείδης Τσακαλώτος καταθέτει για τα Πρακτικά τους προαναφερθέντες πίνακες, οι οποίοι βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Σοφία Σακοράφα): Ευχαριστώ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει η κ. Βρυζίδου εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΒΡΥΖΙΔΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ενεργειακή και κλιματική κρίση αποτελούν σήμερα δύο από τα μεγαλύτερα προβλήματα που ταλανίζουν τον Έλληνα πολίτη. Ο πόλεμος στην Ουκρανία ήρθε να εντείνει την ήδη προβληματική κατάσταση. Οι αυξήσεις των τιμών στον χώρο της ενέργειας και η αποτύπωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής εμφανίζονται μπροστά μας με δραματικό τρόπο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο ΣΤ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ)

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν μένει φυσικά θεατής. Σήμερα ψηφίζουμε τον πρώτο αμιγώς κλιματικό νόμο στην ιστορία της χώρας, έναν νόμο που δείχνει τον δρόμο προς την κατεύθυνση της κλιματικής ουδετερότητας της χώρας, έναν νόμο που αποτυπώνει εμπράκτως τη σημασία που δίνει η Κυβέρνηση στο θέμα της κλιματικής αλλαγής. Ερχόμαστε, λοιπόν, σήμερα να τραβήξουμε μία γραμμή και να θέσουμε ένα συνολικό και εξειδικευμένο πλαίσιο στόχων με βάση τις επιταγές της εποχής μας,

να αντιμετωπίσουμε τις προκλήσεις που εμφανίζονται μπροστά μας και να εξασφαλίσουμε ένα πιο φωτεινό μέλλον για τα παιδιά μας.

Το παρόν νομοσχέδιο, λοιπόν, έρχεται να ρυθμίσει μια σειρά από ζητήματα. Η φιλοσοφία του νόμου κινείται στην κατεύθυνση της δίκαιης και ομαλής μετάβασης στα νέα κλιματικά δεδομένα. Δημιουργεί, επίσης, ένα σταθερό κλίμα, όπως αποτυπώνεται με τη νομική δέσμευση, για την επίτευξη συγκεκριμένων ποσοτικών στόχων. Θεσπίζει, επίσης, σταθερό πλαίσιο όσον αφορά στις επενδύσεις σε ΑΠΕ, στην εξοικονόμηση και αποθήκευση ενέργειας και στη διείσδυση του πράσινου υδρογόνου. Αλλάζει με λίγα λόγια τον τρόπο ζωής μας, όπως τον ξέραμε μέχρι σήμερα.

Πιο συγκεκριμένα, δύο είναι οι πρωταρχικοί στόχοι που θέλουμε να πετύχουμε. Ο πρώτος αφορά στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα κατά 55% μέχρι το 2030. Ο δεύτερος να είμαστε κλιματικά ουδέτεροι μέχρι το 2050. Τα ορυκτά καύσιμα, αν και αξιοποιήσιμα για την παραγωγή ενέργειας και όχι μόνο, εκπέμπουν δυστυχώς στην ατμόσφαιρα μεγάλες ποσότητες διοξειδίου του άνθρακα που συντελούν στην κλιματική αλλαγή.

Ο κλιματικός νόμος που ψηφίζουμε σήμερα αποτελεί σημαντικό βήμα για την απεξάρτηση της χώρας μας από αυτά, αλλά και από το φυσικό αέριο. Ειδικά για το φυσικό αέριο είναι κομβικό να απεξαρτηθεί η χώρα μας από την εισαγωγή του. Η ρωσική εισβολή άλλωστε έχει αυξήσει κατακόρυφα τις τιμές του, με συνέπεια το τελικό κόστος να επιβαρύνει τις τσέπες των συμπολιτών μας. Η αύξηση της διείσδυσης των ΑΠΕ στην ελληνική αγορά μέσω του παρόντος νόμου έρχεται εκτός των άλλων να μειώσει και το τελικό κόστος της ενέργειας, άρα να βελτιώσει την παρούσα δύσκολη κατάσταση για την πλειονότητα των Ελλήνων πολιτών.

Ερχόμαστε σήμερα και δημιουργούμε επτά επιμέρους στόχους σε επτά τομείς: παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, μεταφορές, βιομηχανία, κτήρια και κτηριακό απόθεμα, γεωργία και κτηνοτροφία, απόβλητα και τις εκπομπές που αυτά έχουν στην ατμόσφαιρα, χρήσεις γης και αλλαγή χρήσεων γης. Η παρούσα Κυβέρνηση θεσπίζει ιδιαιτέρως σημαντικά μέτρα στον κάθε τομέα ξεχωριστά. Αναβαθμίζει το ηλεκτρικό δίκτυο της χώρας μας και τη διασύνδεση με όλες τις γειτονικές χώρες. Προωθεί τη μείωση εκπομπών αερίων μέσω της ηλεκτροκίνησης με ήδη θεσμοθετημένες παρεμβάσεις, όπως η χρήση του ποδηλάτου και ο νόμος για τη μικροκινητικότητα.

Εισάγουμε, λοιπόν, σήμερα συγκεκριμένα μέτρα στο ίδιο πλαίσιο. Καθίσταται υποχρεωτικό από το 2024 το ένα τέταρτο των νέων εταιρικών αυτοκινήτων ιδιωτικής χρήσης που ταξινομούνται, να είναι αμιγώς ηλεκτρικά ή υβριδικά ηλεκτρικά οχήματα. Επίσης, από το 2026 όλα τα νέα ταξί σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη θα πρέπει να είναι ηλεκτροκίνητα.

Παράλληλα, δημιουργούμε το κατάλληλο έδαφος για να είναι εφικτή η εφαρμογή αυτών των μέτρων. Επιδοτείται έτσι με 22.000 ευρώ η αγορά ενός νέου επαγγελματικού ταξί αυτοκινήτου από έναν επαγγελματία ο οποίος το χρησιμοποιεί για τη μεταφορά πολιτών. Στο ίδιο μοτίβο και η διάθεση 80 εκατομμυρίων ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης για την εγκατάσταση τουλάχιστον οκτώ με δέκα χιλιάδων φορτιστών ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Από το 2026 το ένα τρίτο των νέων ενοικιαζόμενων οχημάτων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη θα πρέπει να είναι ηλεκτροκίνητα.

Όσον αφορά στα κτήρια, από το 2025 απαγορεύεται η πώληση ή εγκατάσταση καυστήρα πετρελαίου θέρμανσης. Από το 2030 γίνεται υποχρεωτική η χρήση πετρελαίου θέρμανσης, το οποίο θα είναι αναμεμιγμένο με βιοκαύσιμα σε ποσοστό 30%. Αφήνουμε μια μεταβατική περίοδο για να γίνει πιο δίκαιη και ομαλή η μετάβαση στη νέα εποχή, να αντικατασταθούν, δηλαδή, τα πολλά συστήματα θέρμανσης μέσα σε χρονικό διάστημα που να μην επιβαρύνει υπέρμετρα και άμεσα τους συμπολίτες μας. Ωστόσο η κατεύθυνση παραμένει σαφής: βιώσιμη ανάπτυξη, διείσδυση ΑΠΕ, κλιματική ουδετερότητα.

Επίσης, η τοπική αυτοδιοίκηση καλείται να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη νέα ενεργειακή εποχή. Εισάγονται έτσι τα δημοτικά σχέδια μείωσης εκπομπών έως την 31^η Μαρτίου του 2023. Επιπρόσθετα, σε κάθε μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων θα

πρέπει να υφίσταται σχέδιο όπου προβλέπεται ποσοτική καταγραφή της μείωσης της παραγωγής εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Πολύ σημαντικό μέτρο αποτελεί και η υποβολή ετήσιας έκθεσης σχετικά με το ανθρακικό αποτύπωμα μεγάλων επιχειρήσεων. Μιλάμε για επιχειρήσεις με μεγάλο αριθμό εργαζομένων, εισηγμένων στο Χρηματιστήριο, πιστωτικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών επιχειρήσεων κ.λπ.. Βλέπουμε ότι το παρόν νομοσχέδιο είναι καθολικό, αφορά δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, πολίτες και επιχειρήσεις. Όλοι πρέπει να συμβάλλουμε, ο καθένας από το δικό του μετερίζι για την αποτροπή της κλιματικής αλλαγής.

Στο ίδιο πλαίσιο της συμμετοχής όλης της κοινωνίας στη νέα προσπάθεια προστίθεται και η θέσπιση του στόχου για τη μείωση κατά 30% των εκπομπών σε εγκαταστάσεις αστικής ανάπτυξης, όπως αθλητικές ή βιομηχανικές εγκαταστάσεις, εγκαταστάσεις αναψυχής κ.λπ.. Πρέπει να υιοθετήσουμε όλοι, λοιπόν, μια πρωτοπόρα λογική, μια λογική η οποία θα περιφρουρεί την προστασία του περιβάλλοντος. Με αυτόν τον τρόπο θα ενισχύσουμε την οικονομία, θα βοηθήσουμε τις επιχειρήσεις και θα βελτιώσουμε τη ζωή του κάθε πολίτη.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε την κ. Βρυζίδου.

Θα δώσουμε το λόγο τώρα στον Γενικό Γραμματέα του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, τον Δημήτρη Κουτσούμπα.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Πριν ένα χρόνο, με τη συζήτηση για τη διαμόρφωση του κλιματικού νόμου, εδώ, στη Βουλή, ίσως και να μπορούσατε να δικαιολογήσετε κάποιες ψεύτικες προσδοκίες γύρω από το όραμά σας για την περιβόητη πράσινη ανάπτυξη. Ένα όραμα που μοιράζεστε όλοι σας, Κυβέρνηση, Νέα Δημοκρατία, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ, άλλοι, παρά τις φαινομενικές διαφοροποιήσεις σας. Λογικό, αφού με την υλοποίηση του στρατηγικού στόχου της πράσινης μετάβασης, επιχειρηματικοί όμιλοι αναζητούν νέα πεδία κερδοφορίας, με πρόσχημα φυσικά την προστασία του περιβάλλοντος που ευαισθητοποιεί ιδιαίτερα τους νέους και τις νέες.

Σήμερα, όμως, πια αποκαλύπτεστε. Το να μιλάτε για πράσινη μετάβαση και κλιματική ουδετερότητα, τη στιγμή που όλοι σας στηρίζετε την πολύπλευρη συμμετοχή της Ελλάδας σε έναν ιμπεριαλιστικό πόλεμο στο πλευρό των Ηνωμένων Πολιτειών, του ΝΑΤΟ, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με μήλον της έριδος -εκτός των άλλων- τον έλεγχο των πηγών και των δρόμων μεταφοράς της ενέργειας είναι, τουλάχιστον, πολιτική υποκρισία. Τα πράγματα είναι διαφορετικά γιατί συνεχώς αποκαλύπτεται πως η πράσινη μετάβαση ουδεμία σχέση έχει με την προστασία του περιβάλλοντος.

Εκτός εάν εννοείτε, κύριοι της Νέας Δημοκρατίας, του ΣΥΡΙΖΑ, του ΠΑΣΟΚ και του ΜέΡΑ25 -γιατί είστε όλοι συνυπεύθυνοι- προστασία του περιβάλλοντος τη συστηματική απαξίωση, την καταδράφιση ακόμα και των ελάχιστων μέτρων περιβαλλοντικής προστασίας. Εάν εννοείτε τη μετατροπή του περιβάλλοντος, για παράδειγμα σε εμπόρευμα, το να παραδίδονται τα δάση, τα βουνά μας, οι θάλασσες, τα ποτάμια, οι λίμνες, σε επιχειρηματικούς ομίλους. Αν εννοείτε προστασία του περιβάλλοντος τη μετατροπή κάθε βουνού σε εργοτάξιο για να μπουν ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ή την εγκληματική -και πολιτιστικά- πολιτική σας, αποκλιππικό σημείο της οποίας είναι να μετατρέπετε ακόμα και τον ορίζοντα του ναού του Ποσειδώνα σε ένα αιολικό πάρκο.

Αποκαλύπτεται, λοιπόν, πως η πράσινη μετάβαση δεν έχει καμία σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος, αλλά με τις ανάγκες μόνο μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων να επενδύσουν, με ικανοποιητικό ποσοστό κέρδους, τα υπερσυσσωρευμένα κεφάλαιά τους σε αρκετούς οικονομικούς κλάδους, αξιοποιώντας έτσι και τελικά παίζοντας με την ανάγκη των εργαζομένων των λαϊκών στρωμάτων για ένα καλύτερο περιβάλλον.

Έχει σχέση, επίσης, και με την εξμυσίωση των ανταγωνισμών για τον έλεγχο των πηγών, των διαδρομών ενέργειας, που βλέπουμε πού οδήγησε και στην περίπτωση της Ουκρανίας. Όταν πριν μερικά χρόνια λέγαμε πως αυτή τη στρατηγική επιλογή θα την πλη-

ρώσουν οι λαοί, δυσανασχετούσατε, αλλά έλα που επιβεβαιωθήκαμε. Ποιος πληρώνει τα εξοπλιστικά προγράμματα - μαμούθ σε όλες τις χώρες και στη χώρα μας; Γιατί όλοι σας, για λογαριασμό των μονοπωλίων, είστε χωμένοι μέχρι το λαιμό σε αυτούς τους ιμπεριαλιστικούς ανταγωνισμούς για την ενέργεια.

Για να μη σας πω ποιος, τελικά, θα πληρώσει τους επικίνδυνους συμβιβασμούς της συνεκμετάλλευσης στο Αιγαίο, στην Ανατολική Μεσόγειο, που προετοιμάζονται σε βάρος των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας. Και μη μας πείτε πως δεν υπάρχει τέτοια προετοιμασία. Εδώ η Τουρκία αμφισβητεί τα ελληνικά κυριαρχικά δικαιώματα στην καρδιά του Αιγαίου και οι σύμμαχοί σας, σας αδειάζουν. Μετά τις ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, που βαφτίζουν διαφωνίες τις τουρκικές αξιώσεις, τώρα και η Ευρωπαϊκή Ένωση σας προτρέπει σε μια καλή συνεργασία.

Ποιος πληρώνει την ακρίβεια στην ενέργεια, την ενεργειακή φτώχεια, συνολικά; Αυτόν το νέο όρο που ανακαλύφθηκε για να περιγράψει όσα δραματικά, πλέον, ζουν τα λαϊκά νοικοκυριά. Ποιος θα συνεχίσει να πληρώνει -αν όχι ο λαός- την ενεργειακή εξάρτηση της Ελλάδας, ειδικά σε μια περίοδο που μια νέα οικονομική κρίση είναι σε εξέλιξη, ο πόλεμος στην Ουκρανία συνεχίζεται, επιταχύνοντας τα σχέδια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για απεξάρτηση από το ρωσικό φυσικό αέριο και αντικατάστασή του με νέα εξάρτηση από το, πανάκριβο τώρα, υδροποιημένο αμερικανικό αέριο το LNG, για το οποίο θα πληρώνει ο λαός μας για να κερδίζουν πολλαπλά από τη μεταφορά του οι εφοπλιστές.

Πριν ένα χρόνο, λοιπόν, όταν συζητούσαμε για τον κλιματικό νόμο, σας είχαμε πει επί λέξει εδώ: Η πρότασή σας για την πράσινη μετάβαση στοχεύει να δώσει ώθηση στη διαμόρφωση ενός νέου χρυσοφόρου πεδίου καπιταλιστικών επενδύσεων για τους ομίλους, στοχεύει στην ελεγχόμενη απαξίωση υποδομών για να φτιαχτούν νέες, οι εργαζόμενοι, τα λαϊκά στρώματα, εκατοντάδες χιλιάδες κάτοικοι που διαμαρτύρονται ενάντια στην πολιτική σας, όχι απλά δεν έχουν να κερδίσουν τίποτα από αυτή την εξέλιξη, αλλά αντίθετα θα κληθούν να θυσιάζουν το ένα μετά το άλλο τα δικαιώματά τους για να διασφαλιστεί αυτός ο δρόμος. Κι ερχόμαστε έναν χρόνο, με το διά ταύτα αυτού του νέου κλιματικού νόμου που φέρνετε σήμερα, ο οποίος έρχεται να μεγαλώσει τον ήδη φουσκωμένο λογαριασμό που πληρώνουν οι εργαζόμενοι, για να κερδίσουν οι μεγάλες επιχειρήσεις στον κλάδο της ενέργειας και σε άλλους κλάδους.

Με αφορμή και την τροπολογία που καταθέσατε για την επιδότηση, όπως λέτε, των λογαριασμών, τι κάνετε; Μετατρέπετε τους αβάσταχτους, υπέρογκους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος, σε νέους, πρόσθετους φόρους, σε περικοπές, επίσης, για το λαό.

Αφήστε, λοιπόν, την κοροϊδία. Πάλι τα λαϊκά νοικοκυριά θα πληρώσουν τα σπασμένα. Αυτή τη φορά από τον κρατικό προϋπολογισμό, δηλαδή με νέες περικοπές και με νέους φόρους. Αυτό που πριν πληρώναμε ως καταναλωτές, τώρα θα το πληρώνουμε ως φορολογούμενοι.

Ουσιαστική ανακούφιση του λαού αποτελούν οι προτάσεις του ΚΚΕ, γιατί βρίσκονται σε σύγκρουση με την πολιτική της απελευθέρωσης της ενέργειας, με την πράσινη μετάβαση, που όλοι σας με συνέπεια προωθήσατε και στηρίζετε. Αυτές οι προτάσεις θέτουν στο επίκεντρο την άμεση και πλήρη επαναλειτουργία των λιγνιτικών μονάδων, την κατάργηση του λεγόμενου ευρωπαϊκού τέλους διοξειδίου του άνθρακα, που τεχνητά απαξιώνει τη λιγνιτική παραγωγή, την κατάργηση της ρήτρας αναπροσαρμογής, την ειδικών φόρων και του Χρηματιστηρίου της Ενέργειας, την εγκατάλειψη των κυρώσεων κατά της Ρωσίας, που εκτινάσσουν το κόστος του φυσικού αερίου, για να αξιοποιηθούν όλες -μα όλες- οι πηγές ενέργειας που διαθέτει η χώρα μας και να πάψει, επιτέλους, η ενέργεια να αποτελεί εμπόρευμα.

Ο νέος κλιματικός νόμος είναι πραγματική αποκάλυψη του ποιος κερδίζει και του ποιος χάνει από την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη λεγόμενη πράσινη μετάβαση, η οποία αποτελεί κοινό άξονα στα κυβερνητικά σας προγράμματα και εσάς της Νέας Δημοκρατίας και εσάς του ΣΥΡΙΖΑ και του ΠΑΣΟΚ, αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και τον πυρήνα του Ταμείου Ανάκαμψης, αυτού του νέου υπερμνημονίου, που όλοι σας έχετε στηρίξει.

Ποιος χάνει -αν όχι ο λαός- από την πολιτική της λεγόμενης απολιγνιτοποίησης, δηλαδή την εγκατάλειψη της μοναδικής πηγής ενέργειας, όπως είναι ο λιγνίτης; Μια πηγή που διαθέτει η χώρα μας και μπορεί να μας εξασφαλίσει και φθηνή ενέργεια. Και ενώ την ίδια ώρα το κόστος ενέργειας έχει εκτοξευθεί, εσείς βάζετε σε πλήρη εφαρμογή τα σχέδια για την εγκατάλειψη του λιγνίτη, την αντικατάστασή του από το φυσικό αέριο, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στο πλαίσιο της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας.

Ποιος χάνει -αν όχι τα λαϊκά νοικοκυριά- από τη σταδιακή υποχρεωτικότητα του φυσικού αερίου, αφού πλέον επιβάλλετε την απαγόρευση νέων καυστήρων πετρελαίου, την υποχρεωτική εγκατάσταση συστημάτων ηλιακής ενέργειας; Ποιος χάνει -αν όχι οι ίδιοι οι εργαζόμενοι- από την προώθηση της ηλεκτρικής αυτοκίνησης, όπου, αναγκαστικά, σε λίγα χρόνια θα κυκλοφορούν μόνο τα πανάκριβα ηλεκτρικά αυτοκίνητα, δηλαδή, η μετακίνηση με αυτοκίνητο θα είναι, τελικά, είδος πολυτελείας.

Θα πει κάποιος πως αυτό ήδη συμβαίνει εκεί που έχει φτάσει η βενζίνη. Βέβαια. Πράγμα όχι τυχαίο όμως, αφού η καλύτερη μέθοδος για να επιβάλλετε τα πανάκριβα ηλεκτρικά αυτοκίνητα είναι η εξάλειψη του ανταγωνισμού. Και μη βιαστείτε να μας απαντήσετε για τις διεθνείς τιμές. Πάνω από το 50% του κόστους που πληρώνουν οι εργαζόμενοι για τα καύσιμα είναι οι διάφοροι φόροι που εσείς επιβάλλετε.

Ποιος χάνει επίσης αν όχι οι μικρές επιχειρήσεις, οι οποίες δεν θα μπορέσουν να προχωρήσουν σε αντικατάσταση των εγκαταστάσεών τους, όπως επιβάλλει ο κλιματικός νόμος σας με τα κλιματικά όρια. Σε αντίθεση φυσικά με τις μεγάλες και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις που έχουν άλλες, βέβαια, οικονομικές δυνατότητες. Ποιος χάνει αν όχι οι δημότες σε κάθε δήμο, που θα κληθούν να πληρώσουν με αναποδοτικά τέλη την πρόβλεψη για τα κλιματικά ουδέτερα κτήρια, που αφορούν κυρίως την τοπική διοίκηση.

Όπως φαίνεται παντού, σε όλους τους τομείς, το μοτίβο είναι ίδιο. Αντικατάσταση, υποχρεωτική πλέον των υποδομών μετακίνησης, στέγασης, ενέργειας με καινούργιες πράσινες και πανάκριβες υποδομές. Οι εργαζόμενοι, τα λαϊκά στρώματα θα κληθούν πάλι να πληρώσουν το λογαριασμό του νέου κλιματικού σας νόμου. Πολύ πιο ακριβά αυτοκίνητα, γιατί τα παλιά αποσύρονται υποχρεωτικά, νέες επενδύσεις για ακριβότερη θέρμανση των κτηρίων, πανάκριβα κρατικά κτήρια με πράσινα υλικά, αυτοαπασχολούμενοι και μικρές επιχειρήσεις που θα επωμιστούν την αντικατάσταση με νέο εξοπλισμό.

Ποιος κερδίζει; Ποιοι είναι, τελικά, οι μεγάλοι κερδισμένοι αυτής της πράσινης μετάβασης; Μα, φυσικά οι ενεργειακές επιχειρήσεις της απελευθερωμένης ενέργειας, οι όμιλοι παραγωγής πράσινου εξοπλισμού, η παραγωγή εξοπλισμού ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ηλεκτρικών αυτοκινήτων και άλλοι, οι μεγαλοκατασκευαστές που έχουν τεχνογνωσία και πιστοποιήσεις για πράσινα κτήρια.

Η προώθηση της πράσινης μετάβασης βρίσκει αυτά τα τμήματα του κεφαλαίου πολύ κερδισμένα. Αυτός άλλωστε είναι και ο πραγματικός στόχος. Η ελεγχόμενη απαξίωση ενός τμήματος του κεφαλαίου δηλαδή κτήρια, αυτοκίνητα, δρόμοι, μέσα παραγωγής, ενεργειακές υποδομές, ώστε να βρει κερδοφόρα διέξοδο το κομμάτι αυτού του κεφαλαίου που βαφτίζεται πράσινο.

Το κλίμα και η δήθεν προστασία του, τελικά, αξιοποιούνται για να πειστούν οι εργαζόμενοι, τα λαϊκά στρώματα, να βάλουν πιο βαθιά το χέρι στην τσέπη και να πληρώσουν το βαρύ κόστος αυτής της πράσινης μετάβασης.

Κι όμως, ακούγοντας κάποιος ότι σήμερα η Βουλή ψηφίζει τον νέο κλιματικό νόμο θα περίμενε ίσως έστω και κάποια μέτρα προστασίας από τις αλλαγές στο κλίμα, που τόσο έχουν ταλαιπωρήσει τους κατοίκους πάρα πολλών περιοχών της χώρας μας. Τη μια έρχονται οι πυρκαγιές, την άλλη ακολουθούν οι πλημμύρες και οι καταστροφές δεν έχουν τέλος. Κι όμως, σε αυτόν εδώ τον νόμο που φέρνετε δεν υπάρχει ούτε ένα άρθρο ούτε μια παράγραφος που να προβλέπει αυξημένα κονδύλια και σφιχτά χρονοδιαγράμματα για την ενίσχυση, για παράδειγμα, της αντιπλημμυρικής, της αντιπυρικής προστασίας. Τίποτα, μηδέν.

Τι υπάρχει όμως στον νέο κλιματικό νόμο; Η υποχρεωτική ασφάλιση των κτηρίων που βρίσκονται σε επικίνδυνες από πλημ-

μύρες ή πυρκαγιές περιοχές. Δηλαδή, ό,τι προβλέπει η επαίσχυντη πολιτική της Κυβέρνησης συνολικά για την προστασία της ανθρώπινης ζωής, την περιβόητη ατομική ευθύνη πάλι. Πλήρωσε, ασφάλισε το σπίτι σου για να το σώσεις, το κράτος δεν έχει καμμία ευθύνη, ούτε για αντιπυρικά έργα ούτε για αντιπλημμυρικά ούτε για να έχει πυροσβεστική ούτε για να προστατεύει το δάσος, τις περιουσίες του λαού. Άντε να πάτε να τα πείτε αυτά στους κατοίκους της βόρειας Εύβοιας που έχουν καταστραφεί από την περσινή πυρκαγιά του καλοκαιριού, που τρομάζουν ακόμα και με το ψιλόβροχο γιατί ακόμα δεν έχουν γίνει τα αναγκαία αντιπλημμυρικά έργα, για να μη θρηνήσουμε άλλες ζωές.

Πάλι προχθές πλημμύρισαν οι ίδιες περιοχές που συνήθως πλημμυρίζουν. Εκεί ήμουν, στο Μαντουδί, συναντήθηκα με τους φορείς της περιοχής, με τους κατοίκους. Είδα την αγανάκτησή τους. Κανένα ουσιαστικό μέτρο αντιπλημμυρικής προστασίας δεν έχει γίνει, κανένα έργο που να προστατεύει τη ζωή των κατοίκων από τον κίνδυνο πλημμυρών, από τον κίνδυνο κατολισθήσεων. Όλοι γνωρίζουν πως τα μικρές έκτασης αντιπλημμυρικά και αντιδιαβρωτικά έργα που έχετε εξαγγείλει, καλύπτουν μόλις το 20%, άντε το πολύ το 25% της περιοχής που έχει πληγεί. Κοντεύει ένας χρόνος και ακόμα εκκρεμούν οι αποζημιώσεις για τις ζημιές σε σπίτια, σε καλλιέργειες, σε σταβλικές εγκαταστάσεις, σε αποθήκες, σε μηχανήματα και άλλα. Εκκρεμούν οι ενισχύσεις για τις αναγκαίες ζωτροφές, για τις μελισσοτροφές, για τους κτηνοτρόφους και μελισσοκόμους της περιοχής. Καμμία αποζημίωση δεν υπάρχει ούτε για τους μικρούς επαγγελματίες του τουρισμού στα ενοικιαζόμενα δωμάτια, όπως και στην εστίαση, στους εργαζόμενους όλων των κλάδων που επλήγησαν είτε άμεσα είτε έμμεσα. Καμμία δέσμευση για την ικανοποίηση του αιτήματος των ρετινιάδων-δασεργατών για μόνιμη απασχόληση για δεκαπέντε έτη. Και μάλιστα, γνωρίζουν όλοι ότι είναι οι μόνοι που μπορούν και να καθαρίσουν τα δάση και τα καμένα και τα μη καμένα, να τα προστατεύσουν επίσης, γιατί τα ξέρουν από πρώτο χέρι, γιατί τα πονάνε, τα αγαπάνε, ζουν από αυτά. Ούτε φυσικά δεσμεύεστε έστω για ενίσχυση της δημόσιας υγείας, με κάποιες προσλήψεις σε ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό, της ενίσχυσης επίσης της εκπαίδευσης, της παιδείας.

Κανένα μέτρο αντιπυρικής προστασίας δεν έχετε πάρει για τα δάση που έχουν απομείνει για να μη ζήσει ξανά ο λαός της Εύβοιας, αλλά και πουθενά αλλού σε όλη την Ελλάδα, την καταστροφή του περασμένου καλοκαιριού στα εναπομείναντα έστω δάση. Και ενώ έχουν προηγηθεί τόσες καταστροφές και ενώ ήδη έχουν ξεσπάσει μεγάλες πυρκαγιές, εσείς επιμένετε στην ίδια πολιτική. Επιμένετε να μιλάτε για τον καθαρισμό των δασών, μόλις τριάντα οκτώ χιλιάδων στρεμμάτων ενώ οι ανάγκες είναι πάνω από τέσσερα εκατομμύρια στρέμματα. Επιμένετε ότι θα καθαριστεί μόλις το 1% της έκτασης που χρειάζεται καθαρισμό στην Εύβοια και μάλιστα μέσα στην αντιπυρική περίοδο, ενώ οι καθαρισμοί έπρεπε να είχαν ολοκληρωθεί πριν την Πρωτομαγιά. Επιμένετε στη συντήρηση και βελτίωση μόλις για το 10% των δασικών δρόμων που χρειάζονται τέτοιες εργασίες και για το 10% έως 15% του συνόλου των αντιπλημμυρικών ζωνών, χωρίς φυσικά να γίνεται καν λόγος για τη διάνοιξη νέων, όπου κριθεί σκόπιμο. Επιμένετε να προβλέπετε μόλις το 0,04% του προϋπολογισμού για το σύνολο των αναγκών στον τομέα των δασών.

Συνολικά, η αντιπυρική προστασία για μια ακόμη φορά στηρίζεται, κυρίως, στην οργάνωση της κατάσβεσης, καταστολής με κύριο βάρος στις εναέριες δυνάμεις, ενώ και εσείς ξέρετε ότι αυτές δεν σβήνουν αλλά καθυστερούν μόνο τις πυρκαγιές. Ενώ θα έπρεπε να δίνετε βάρος στη διαχείριση των δασών και στο πλαίσιο της στο σύγχρονο αντιπυρικό σχεδιασμό με κύριο βάρος στην πρόληψη. Παίρνετε διάφορα μέτρα, αποσπασματικά, εκπαίδευσης εθελοντών και μάλιστα μέσα στην αντιπυρική περίοδο με κίνδυνο απώλειας της ζωής αυτών των συνανθρώπων μας, των στοιχειωδών, δηλαδή, των ελάχιστα εκπαιδευμένων εθελοντών. Για να μη μιλήσουμε για το μοντέλο συνεργασίας της Δασικής Υπηρεσίας με την Πυροσβεστική στην αντιμετώπιση μιας δασικής πυρκαγιάς, το οποίο φυσικά δεν εξασφαλίζει καμμία προϋπόθεση αποτελεσματικότητας στο πεδίο. Πολύ περισσότερο που το ανθρωπινό δυναμικό των δασικών υπηρεσιών καλύπτει μόνο το 30% των αναγκών.

Τι να πούμε για τις ελλείψεις προσωπικού στην Πυροσβεστική που ξεπερνούν τα τριάντισι χιλιάδες οργανικά κενά; Ενώ το υπάρχον προσωπικό είναι εξουθενωμένο, του οφείλονται χιλιάδες μέρες άδειας και ρεπό συνολικά, ενώ υπάρχουν τεράστιες ελλείψεις σε υλικοτεχνικό εξοπλισμό και σε οχήματα.

Σ' αυτές τις συνθήκες χίλιοι επτακόσιοι πυροσβέστες είναι εκτός επιχειρησιακού σχεδιασμού, καθώς στελεχώνουν τις υπηρεσίες των ιδιωτικών αεροδρομίων της γερμανικής «FRAPORT», του «Ελευθέριος Βενιζέλος», των ιδιωτικών οδικών αξόνων κ.α.. Και όλα αυτά ενώ κάθε χρόνο καίγεται η μισή Ελλάδα.

Βέβαια, τώρα ξέρουμε ότι μετά από κάθε μεγάλη καταστροφή θα ακολουθεί και ένα σχέδιο ανασυγκρότησης τύπου βόρειας Εύβοιας. Άλλωστε, εσείς είπατε πως η βόρεια Εύβοια αποτελεί μοντέλο για «πράσινες μπίζνες» που μπορούν να κάνουν όσοι επενδύσουν πάνω στα καμένα φιλέτα γης αυτού του πανέμορφου τόπου στον τουρισμό, στην ενέργεια, στον αγροτοδιατροφικό και κατασκευαστικό τομέα. Άντε τώρα να τους πείτε πως όσοι θα χτίσουν το σπίτι που κήκε θα το ασφαλίζουν και υποχρεωτικά, γιατί θα βρίσκεται σε εκτεθειμένη από τα καιρικά φαινόμενα περιοχή, αλλιώς δεν θα ηλεκτροδοτούνται. Δικό τους το σπίτι, δική τους και η ευθύνη, τούς λέτε. Ντροπή.

Η περιβόητη πράσινη μετάβαση που υπηρετεί και αυτός ο κλιματικός νόμος είναι ένα αντιλαϊκό οικοδόμημα το οποίο όλοι σας, ως Κυβέρνηση, το χτίσατε και τώρα όλοι σας το υπηρετείτε. Οι αστερίσκοι που βάζουν ορισμένοι δεν αλλάζουν την ουσία. Αμφισβητεί κανείς από εσάς τη στρατηγική της πράσινης μετάβασης; Κανείς. Μιλάει κανείς σας για την αξιοποίηση του λιγνίτη, αυτής της φτηνής πηγής ενέργειας που διαθέτει η χώρα; Κανείς. Μόνο κάτι περί καθυστέρησης της βίαιης απολιγνιτοποίησης ψελλίζουν κάποιοι. Λες και η καθυστέρηση ή η αργή απολιγνιτοποίηση θα λύσει το πρόβλημα. Ή μήπως λέτε κάτι ή αμφισβητείτε την πολιτική απελευθέρωσης της ενέργειας της Ευρωπαϊκής Ένωσης που όλοι σας υπηρετήσατε; Κανείς. Το ακριβώς αντίθετο, μάλιστα. Αρκεί να θυμίσουμε πως για παράδειγμα στην ενέργεια η πολιτική των ΑΠΕ ξεκίνησε από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 αλλά επιταχύνθηκε έντονα την περίοδο μετά την οικονομική κρίση του 2009. Γενικότερα την τελευταία δεκαετία το ΠΑΣΟΚ, ο ΣΥΡΙΖΑ και η Νέα Δημοκρατία διαγκωνίζονται για το ποιος θα τρέξει πιο γρήγορα αυτή την πολιτική.

Η πρόταση, μάλιστα, του ΣΥΡΙΖΑ της επεκτατικής διαχείρισης και οι δικές του πράσινες λύσεις είναι η πραγματική αφετηρία της ακρίβειας, που θα είναι ακόμα μεγαλύτερη το επόμενο διάστημα. Γι' αυτό, άλλωστε, ως κυβέρνηση ο ΣΥΡΙΖΑ αποτέλεσε την αιχμή του δόρατος της πολιτικής της πράσινης ενέργειας. Διαμόρφωσε τις βασικές κατευθύνσεις του εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα, που εφαρμόζει σήμερα η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.

Σήμερα προσπαθεί, βέβαια, να διαφοροποιηθεί από τη Νέα Δημοκρατία, εφόσον είναι στην Αντιπολίτευση, και να προβάλλει ως εναλλακτική μια πιο φιλολαϊκή λύση, δήθεν την πράσινη μετάβαση με δικαιοσύνη, με ενεργειακή δημοκρατία, όπως λέει. Ό,τι δηλαδή λέει, εδω που τα λέμε, και ο κλιματικός νόμος της Νέας Δημοκρατίας στο πρώτο του άρθρο.

Η αλήθεια είναι πως η πράσινη μετάβαση αποτελεί τον πυρήνα του ευρω-ενωσιακού σχεδιασμού για την Ευρώπη της επόμενης μέρας. Γι' αυτό τα προγράμματα της Νέας Δημοκρατίας, του ΣΥΡΙΖΑ, αλλά και του ΠΑΣΟΚ – Κινήματος Αλλαγής και του ΜέΡΑ25 εξειδικεύουν και εφαρμόζουν ευρω-ενωσιακές κατευθύνσεις. Είναι πρακτικά σαν δυο σταγόνες νερό αναφορικά με την πράσινη μετάβαση και τη σημασία τους. Γι' αυτό και όποιο κόμμα από αυτά κι αν τσοντάρει στο τιμόνι της διακυβέρνησης η προσήλωσή του στην πολιτική της πράσινης ενέργειας που φτωχοποιεί τον λαό προς όφελος των μονοπωλίων είναι δεδομένη, κατά την άποψή μας.

Και μιας και μιλάμε για φτωχοποίηση, ενώ όλοι έχουν ξεκινήσει να κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου μιας μεγάλης επισιτιστικής κρίσης, βλέπουμε το εξής. Μεγάλες εκτάσεις οι οποίες θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από την καλλιέργεια αναγκαίων για τον λαό αγροτικών προϊόντων, παραχωρούνται σε μεγάλους ομίλους για να γίνουν για παράδειγμα φωτοβολταϊκά πάρκα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το φωτοβολταϊκό πάρκο στην Κοζάνη, το

οποίο εγκαινίασε πριν από λίγους μήνες ο Πρωθυπουργός. Πρόκειται για τέσσερις χιλιάδες τετρακόσια στρέμματα -τα οποία θα μπορούσαν να παράγουν για παράδειγμα μαλακό σιτάρι, καλαμπόκι και άλλα προϊόντα- έγιναν λαμπόγιαλα. Και απ' ό,τι μαθαίνουμε ετοιμάζεται και άλλο τέτοιο πάρκο στον κάμπο της Φλώρινας και αλλού.

Εμείς, πάντως, θέτουμε ως προτεραιότητα τη διατροφική επάρκεια του λαού μας και όχι τα κέρδη κάποιων ομίλων της ενέργειας.

Το ΚΚΕ, καταδικάζει και φυσικά καταψηφίζει τον κλιματικό νόμο. Φωτίζει την αλήθεια. Ότι δηλαδή αυτή η καπιταλιστική ανάπτυξη, πράσινη ή μαύρη, της Νέας Δημοκρατίας, του ΣΥΡΙΖΑ, του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής ή οποιουδήποτε άλλου συνδυασμού τέτοιων αστικών κομμάτων, που εντείνει την εμπορευματοποίηση των πάντων, είναι για τους εργαζόμενους η ίδια και στην ουσία απαράλλαχτη, εκμεταλλευτική, αντίθετη με τις πραγματικές ανάγκες και με τα πραγματικά δικαιώματά τους.

Οι δυνάμεις του ΚΚΕ πρωταγωνιστούν σε αγωνιστικές πρωτοβουλίες σε όλους τους κλάδους, σε όλες τις γειτονιές, στις πόλεις και στα χωριά για άμεσα μέτρα στήριξης ενάντια στην ενεργειακή φτώχεια, απαιτώντας να πληρώσει μόνο το μεγάλο κεφάλαιο. Προβάλλουμε τον μοναδικό δρόμο που μπορεί να αντιμετωπίσει οριστικά την εκμετάλλευση και την εξαθλίωση.

Και δεν σπέρνουμε, βέβαια, αυταπάτες, όπως κάνουν κάποιοι άλλοι -πριν άκουσα και τον κ. Τσακαλώτο- αθρώνοντας τον καπιταλισμό, το σύστημα δηλαδή που είναι η βασική αιτία της περιβαλλοντικής καταστροφής και του αφανισμού της ανθρωπότητας. Ποιος αφανίζει τους ανθρώπους που θα φτιάξουν τον σοσιαλισμό; Όλα αυτά που ακούσατε δεν ήταν προτάσεις του απώτερου μέλλοντος, ξεκινάμε από σήμερα. Όμως, η ουσία βρίσκεται στο ότι αυτό το σύστημα είναι ο δημιουργός όλων αυτών των προβλημάτων που τείνουν στον αφανισμό της ανθρωπότητας και των δημιουργών της νέας ζωής, που είπατε.

Στο έδαφος δηλαδή της κοινωνικής ιδιοκτησίας και της λαϊκής εξουσίας, της πραγματικής όμως, ο επιστημονικός, ο κεντρικός και ειδικότερα ο ενεργειακός σχεδιασμός θα μπορούν να αξιοποιήσουν το σύνολο των εγχώριων κυρίως ενεργειακών πηγών για να καλύψει συνδυασμένα τις λαϊκές ανάγκες.

Μπορεί να διασφαλίσει ταυτόχρονα την εξάλειψη της ενεργειακής φτώχειας, της ανεργίας, τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης της χώρας, την προστασία συνολικά του περιβάλλοντος, την ασφάλεια των εργαζομένων, την υγεία και την ευημερία των κατοίκων.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε, κύριε Κουτσούμπα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο για να δώσω κάποια στοιχεία για τη βόρεια Εύβοια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ορίστε, κύριε Αμυρά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητέ Πρόεδρε της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΚΚΕ, με όλο μου τον σεβασμό, θα ήθελα να σας δώσω μερικά στοιχεία για τα αντιδιαβρωτικά και αντιπλημμυρικά έργα που έχουν ολοκληρωθεί και γίνονται στη βόρεια Εύβοια.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Στο Σώμα να τα δώσετε, όχι σε μένα. Εμένα μου τα είπαν οι κάτοικοι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Βεβαίως, κύριε Πρόεδρε. Κι εμείς πηγαίνουμε στην Εύβοια πάρα πολύ συχνά και μιλάμε με τους ανθρώπους, με τους κτηνοτρόφους, με τους μελισσοκόμους, με τους ρετινάδες. Με όλους έχουμε συνεργασία για να επουλώσουμε τις πληγές της περιοχής και να της δώσουμε τη δυνατότητα να αναπτυχθεί στο μέλλον εκ νέου.

Απλώς, να δώσω μερικά ψυχρά αριθμητικά στοιχεία, που έχουν ενδιαφέρον, κατά την άποψή μου, αλλιώς δεν θα παρέμβαينا.

Στη βόρεια Εύβοια συνολικά και στις λεκάνες απορροής της Ιστιαίας και της Λίμνης είχαμε τετρακόσιες πενήντα οκτώ χιλιάδες στρέμματα καμένης γης. Τα αντιδιαβρωτικά έργα σε όλες τις περιοχές, δηλαδή σε μια έκταση τριακοσίων χιλιάδων στρεμμάτων, από τις τετρακόσια πενήντα οκτώ χιλιάδες καμένα στρέμματα, έχουν ολοκληρωθεί χιλιάδες αντιδιαβρωτικά έργα κορμπολεγματών, κορμοφραγμάτων, σανιδότοιχων. Και όλα έγιναν με τη συμμετοχή των τοπικών δασικών εργατών.

Τα αντιδιαβρωτικά έργα ολοκληρώθηκαν σε χρόνο ρεκόρ παντού. Τα αντιπλημμυρικά -που είναι τα βαριά, τα δύσκολα και τα πιο χρονοβόρα- για τη μεν περιοχή της Λίμνης προκηρύχθηκαν και τα πέντε έργα, για τη δε Ιστιαία έχουν προκηρυχθεί τα μισά, τα δύο από τα τέσσερα.

Απλώς ήθελα να το αναφέρω, δεδομένου ότι γίνεται μια εξαιρετική δουλειά όσον αφορά στην συγκράτηση εδαφών και στην πρώτη αντιμετώπιση των ενδεχόμενων πλημμυρών στην περιοχή -τονίζω- με την αποκλειστική, πρωταγωνιστική, κατασκευαστική δράση των δασεργατών, όλων των ντόπιων. Όλοι οι δασείς συμμετείχαν στα έργα, μα όλοι και όπου δεν έφταναν φέραμε δασικούς συνεταιρισμούς από άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ορίστε, κύριε Κουτσούμπα, έχετε τον λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΑΣ (Γενικός Γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας): Κοιτάξτε. Δεν ξέρω τα στοιχεία του κ. Αμυρά. Βεβαίως, ο Πρωθυπουργός του δεν είναι εδώ για να απαντήσει, όπως έπρεπε να κάνει. Τον άκουσα προσεκτικά. Δεν ψεύδονται, όμως, ούτε οι δήμαρχοι ούτε οι επιτροπές των κατοίκων των πυρόπληκτων στη βόρεια Εύβοια ούτε οι μαζικοί φορείς ούτε οι ίδιοι οι δασεργάτες ούτε οι ίδιοι της πυροσβεστικής, γιατί συναντήθηκαν με όλους αυτούς. Συναντήθηκαν με τους κτηνοτρόφους επίσης, τους μελισσοκόμους, με άλλους εργαζόμενους που ζουν, παλεύουν, ματώνουν σ' αυτόν τον τόπο.

Τα λίγα αντιδιαβρωτικά έργα που έγιναν μέσα σε ένα χρόνο δεν καλύπτουν στοιχειώδώς το πρόβλημα που δημιουργείται από τις συνεχείς βροχοπτώσεις όλο το χειμώνα που συνεχίζονται ακόμα μέχρι την προηγούμενη εβδομάδα. Αντίθετα δημιουργούν και κατολισθήσεις και θα πρέπει η Κυβέρνηση να επιληφθεί του θέματος.

Το ζήτημα με τους δασεργάτες για παράδειγμα και τους ρετινιάδες που υποσχέθηκε για επτά χρόνια ότι θα τους πάρει να δουλέψουν μέσα στο δάσος δεν έχει προχωρήσει για όλους. Διακόσιοι από τους επτακόσιους περίπου είναι εκτός εντελώς. Επίσης, είναι άλλοι άνθρωποι που έπρεπε να συνταξιοδοτηθούν ή συνταξιοδοτούνται σε δύο χρόνια και επίσης εκκρεμεί η επίλυση του ζητήματος και μου το έθεσαν και έχουμε ξεχωριστή ερώτηση από τους Βουλευτές μας εδώ για να επιλυθεί το ζήτημα, γιατί φτάνουν στη συνταξιοδοτική περίοδο και, κυρίως, δεν έχουν μπει μέσα στο δάσος για να το καθαρίσουν και τα καμένα και τα καθαρά. Γιατί αυτοί το ξέρουν και εθελοντικά ζητάνε και να δουλεύουν, βέβαια και να πληρώνονται, όπως αρμόζει με πλήρη δικαιώματα.

Άρα, όλα αυτά είναι ένα σύνολο μέτρων. Φτάνουμε πάλι στην αντιπυρική περίοδο. Ποια αντιπυρική περίοδο; Είμαστε μέσα ήδη. Τελείωσε ο Μάιος, μπαίνει ο Ιούνιος. Εάν θέλουμε να λύσουμε προβλήματα μετά πλημμυρών, βροχοπτώσεων και χιονοπτώσεων αργότερα θα πρέπει τώρα να παρθούν μέτρα ενίσχυσης, πυροσβεστικής, επίλυσης των αιτημάτων των κατοίκων. Τα έχει η Κυβέρνηση. Μένει να τα υλοποιήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Κωνσταντόπουλος από το Κίνημα Αλλαγής.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ήταν Μάρτιος του 2021 όταν το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής τότε με πρωτοβουλία

της αιμνηστης Προέδρου Φώφης Γεννηματά κατέθεσε μια ολοκληρωμένη πρόταση, έναν οδικό χάρτη για τη διαμόρφωση ενός κλιματικού νόμου στη χώρα μας, ενός νόμου που θα έθετε το πλαίσιο για την ενεργειακή μετάβαση, για τη διαμόρφωση μιας συλλογικής συνείδησης που θα έχει φυσικά στο επίκεντρό του την προστασία του περιβάλλοντος, για την ενίσχυση των θεσμών που εμπλέκονται στη διαμόρφωση της κλιματικής πολιτικής.

Η πρότασή μας αυτή, αγαπητοί συνάδελφοι, συζητήθηκε τότε σε ειδική συνεδρίαση των Επιτροπών Παραγωγής και Εμπορίου, Οικονομικών Υποθέσεων, Ευρωπαϊκών Υποθέσεων και Προστασίας του Περιβάλλοντος και μάλιστα με την παρουσία του Πρωθυπουργού τότε τον Μάιο του 2021. Πέρασε ωστόσο ένας χρόνος από τότε για να φέρει η Κυβέρνηση το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, το νομοσχέδιο για τον κλιματικό νόμο, ένα νομοσχέδιο που ευαγγελίζεται τη σταδιακή μετάβαση της χώρας μας στην κλιματική ουδετερότητα και φυσικά και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Αγαπητοί συνάδελφοι, θεμελιώδες σημείο της πρότασης που καταθέσαμε ήταν η συμμετοχή των πολιτών και ιδίως της νέας γενιάς στη διαμόρφωση και παρακολούθηση της εφαρμογής του νέου κλιματικού νόμου. Φυσικά η νέα γενιά είναι εκείνη που θα πληγεί περισσότερο από την κλιματική αλλαγή τα επόμενα έτη. Η συμμετοχή της, λοιπόν, στη διαμόρφωση των περιβαλλοντικών πολιτικών και η ενίσχυση της διαγενεακής αλληλεγγύης είναι κρίσιμη, όπως κρίσιμη είναι και η ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για την οποία δεν υπάρχει θα έλεγα καμμία, μα καμμία πρόβλεψη στο παρόν νομοσχέδιο.

Ταυτόχρονα, προτεínουμε τη δημιουργία κλιματικής συνέλευσης με ένα ανεξάρτητο κλιματικό συμβούλιο, το οποίο φυσικά να προτείνει δεσμευτικούς στόχους προς ενοποίηση για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας.

Το σημερινό νομοσχέδιο, αγαπητοί συνάδελφοι, ωστόσο δεν λαμβάνει υπ' όψιν τις προτάσεις αυτές και αυτό φυσικά ως κρατηθεί. Εισάγει ένα πλαίσιο για τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης ορυκτών καυσίμων στην ηλεκτροπαραγωγή, τις μεταφορές και τα κτήρια.

Ωστόσο, το σύστημα διακυβέρνησης, αγαπητοί συνάδελφοι, που προβλέπει, ενισχύει τη γραφειοκρατία και φυσικά καταντά μια αμίγως κυβερνητική διαδικασία, μια διαδικασία που διαμορφώνεται μακριά από την κοινωνία χωρίς φυσικά τη συμμετοχή των πολιτών, αλλά και ιδιαίτερα, όπως είπα και πριν, της νέας γενιάς και χωρίς την ουσιαστική εμπλοκή των θεσμών του Κοινοβουλίου.

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος, αγαπητοί συνάδελφοι, από κοινού με την Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων θα έπρεπε να έχουν ενεργό ρόλο στην αξιολόγηση φυσικά των σχεδίων μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και να αξιολογούν φυσικά υποστηρικτικούς προϋπολογισμούς του Υπουργείου προς αυτή την προσπάθεια. Είναι μια διαδικασία που θα ενίσχυε τη διαβούλευση και την αντικειμενικότητα και φυσικά την αξιολόγηση, κύριε Υπουργέ, των νέων πολιτικών. Όλα όσα ανέφερα προηγουμένως παραμένουν εκτός του νομοσχεδίου.

Την ίδια στιγμή, αγαπητοί συνάδελφοι, οι στόχοι που θέτει το νομοσχέδιο υπολείπονται, φυσικά, των στόχων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ενώ αφήνετε ανοιχτό το ενδεχόμενο οι στόχοι αυτοί να αναθεωρηθούν προς το χειρότερο. Εδώ θα πρέπει, κύριε Υπουργέ, να μας προβληματίζει ότι από το νομοσχέδιο αυτό δεν λήφθηκε υπ' όψιν φυσικά η πρόσφατη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και αναφέρομαι στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αναβάθμιση της κλιματικής πολιτικής με ενισχυμένους στόχους για τις ΑΠΕ και ιδιαίτερα για την ενεργειακή ουδετερότητα και την ενεργειακή αποδοτικότητα. Φαίνεται, λοιπόν, ότι οι ευρωπαϊκές εξελίξεις σας έχουν ήδη προλάβει.

Επίσης, ενώ στο νομοσχέδιο προβλέπονται διατάξεις για την απολιγνιτοποίηση, δεν προβλέπονται μέτρα, αγαπητοί συνάδελφοι, για την απεξάρτηση από το φυσικό αέριο. Άρα, δεν μιλάμε για απανθρακοποίηση, μιλάμε αποκλειστικά για απολιγνιτοποίηση και τούτο φυσικά στη συγκυρία όπου ο πόλεμος στην Ουκρανία εντείνει την ανασφάλεια των ευρωπαϊκών κρατών για ενεργειακή επάρκεια.

Ας μην ξεχνάμε, λοιπόν, ότι μέχρι το 2050 τα κράτη-μέλη της

Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν δεσμευτεί να μετατρέψουν την Ευρώπη σε μια κλιματική, ουδέτερη ήπειρο. Αυτό σημαίνει, κύριε Υπουργέ, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι πρέπει να εργαστούμε για την απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και φυσικά με την ενίσχυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Είναι, λοιπόν, πασιφανές και προφανές ότι οι στόχοι αυτοί είναι αναγκαίο να περνάνε μέσα από τον εθνικό κλιματικό νόμο που σήμερα συζητάμε.

Στο πλαίσιο αυτό, κύριε Υπουργέ και μέσα από μια γόνιμη αντιπολίτευση, σας καταθέσαμε, ως ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής, μια τροπολογία για τη σταδιακή απεξάρτηση από το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο αφ' ενός, φυσικά για τη σύσταση κλιματικής συνέλευσης και επιπροσθέτως για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας του Εθνικού Συμβουλίου και τούτο φυσικά για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή. Σας καλούμε, κύριε Υπουργέ, να την κάνατε δεκτή.

Τέλος, ως προς τις ειδικότερες διατάξεις θα σταθώ στην αντικατάσταση των ηλεκτρικών συσκευών, διαδικασία με την οποία δεν πρέπει να αποκλειστούν τα μικρά καταστήματα λιανικής, καθώς επίσης τις διατάξεις για φυσικές καταστροφές και ιδιαίτερα σε συγκεκριμένες περιοχές. Σας έχουμε τονίσει ότι η διάταξη, κύριε Υπουργέ, είναι προβληματική και πρέπει να την ξαναδείτε. Μάλιστα, δεν προβλέπεται εδώ τίποτα για την ασφάλιση των παλαιών κτηρίων και θα θέλαμε εδώ μια απάντηση από εσάς.

Δική μας πρόταση είναι η θεσμοθέτηση ενός ταμείου ασφάλισης για να θωρακιστούν τα νοικοκυριά από τα ακραία καιρικά φαινόμενα και τους σεισμούς στα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Τι πρέπει να κάνετε; Να το κάνετε πράξη.

Ολοκληρώνοντας, αγαπητοί συνάδελφοι, κάθε σύγχρονο κράτος επιβάλλεται να διαθέτει κλιματικό νόμο. Το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής έφερε στο προσκήνιο την κλιματική αλλαγή την ώρα, που τόσο η σημερινή Κυβέρνηση, όσο και οι προηγούμενοι ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ, ανακάλυπταν -όψιμα θα έλεγα- την έννοια της πράσινης ανάπτυξης και φυσικά της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας.

Άλλωστε, θα θυμίσω ότι το ΠΑΣΟΚ ήταν το κόμμα που διαχρονικά έχει αποδείξει με τις νομοθετικές του πρωτοβουλίες ότι θέτει στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και φυσικά την ταυτόχρονη στήριξη και προστασία των πιο ευάλωτων κοινωνικά ομαδών.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το σημερινό νομοσχέδιο θα μπορούσε να αποτελέσει τομή στο θεσμικό πλαίσιο της χώρας μας και φυσικά στην περιβαλλοντική πολιτική. Αντιμετωπίζεται ωστόσο από την Κυβέρνηση με όρους επικοινωνιακούς, παρά ουσιαστικούς - και αυτό ως κρατηθεί - και παραμένει φυσικά μια προσπάθεια που δεν ολοκληρώνεται.

Κλείνοντας, αγαπητοί συνάδελφοι, έχω να πω ότι η κλιματική αλλαγή μας αφορά όλους. Και σας καλούμε, κύριε Υπουργέ, να υιοθετήσετε τις προτάσεις μας ώστε ο κλιματικός νόμος να μη μείνει σε ένα επίπεδο καταγραφής καλών προθέσεων.

Κλείνοντας, σας ζητώ προσωπικά να κάνετε αποδεκτή την τροπολογία μας γιατί λύνει το πρόβλημα και φυσικά μας βγάζει από το αδιέξοδο. Άλλωστε, όποτε και να φύγει κανείς από τον δρόμο του λάθους ωφέλεια είναι.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Χιονίδης Σάββας από τη Νέα Δημοκρατία. Μετά ακολούθει ο κ. Μουλκιώτης, ο κ. Σαντορινιός και ο κ. Πουλάς.

Κύριε Χιονίδη, έχετε τον λόγο.

ΣΑΒΒΑΣ ΧΙΟΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζητούμε για κάτι πάρα πολύ σημαντικό. Είναι δικήν συντάγματος, οιονεί συντάγματος, αυτός ο νόμος, ο οποίος μας δίνει τις βασικές κατευθύνσεις στις οποίες θα κινηθούμε τα επόμενα χρόνια, προσαρμοσμένος στις απαιτήσεις του ΟΗΕ, αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συγκεκριμένα στην 1119/21 απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου.

Είναι σημαντικό να συζητούμε το συγκεκριμένο στην παρούσα στιγμή, γιατί φαίνεται ότι είμαστε από τις πρώτες ευρωπαϊκές χώρες που ξεκινήσαμε αυτή την προσπάθεια στα τέλη του προ-

ηγούμενου χρόνου και είμαστε εδώ για να μπορέσουμε να είμαστε μπροστά.

Γιατί αυτό άραγε; Ποιες είναι οι συνθήκες γενικότερα στον κόσμο αλλά και στην περιοχή μας; Οι συνθήκες που συζητούμε είναι ότι έχουμε γενικότερα μισό συν βαθμό αύξησης της θερμοκρασίας παντού και στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο και ιδιαίτερα στη γειτονιά μας έχουμε φτάσει ήδη στον ενάμιση βαθμό Κελσίου. Είμαστε η δεύτερη χειρότερη εξέλιξη παγκοσμίως. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε και έναν λόγο παραπάνω, αλλά συγχρόνως ότι είμαστε και οργανωμένοι και για μας αποτελεί πρώτη προτεραιότητα στο να δώσουμε στα παιδιά μας καλύτερες συνθήκες για το αύριο.

Ποιος είναι ο στόχος; Ο στόχος είναι μέχρι το 2050 να δημιουργήσουμε την κλιματική ουδετερότητα και συγχρόνως να φροντίσουμε με τα μέτρα μας να προχωρήσουμε σε αυτή την κατεύθυνση. Επίσης, ένα δεύτερο ζήτημα είναι το πώς θα είναι καλά ανεκτές όλες αυτές οι παρεπόμενες συνέπειες της κλιματικής κρίσης. Υπάρχουν σκέψεις και προτάσεις οι οποίες και αναθεωρούνται επί το δυσμενέστερο για το κλίμα, άρα οφείλουμε να πάρουμε για το αύριο περισσότερα μέτρα.

Τι διαπραγματεύεται ο συγκεκριμένος νόμος; Πώς μπορούμε να κάνουμε την παραγωγή της ηλεκτρικής ενέργειας, τις μεταφορές, τη βιομηχανία, τα κτήρια, τα απόβλητα, τη γεωργία, την κτηνοτροφία, αλλαγές των χρήσεων γης. Άρα, λοιπόν, διαπιστώνουμε ότι δεν είναι ένα μονοσήμαντο ζήτημα αυτό, το οποίο αναφέρεται μόνο στο θέμα της εκπομπής του διοξειδίου του άνθρακα, είναι πολύ πιο πολύπλοκο το θέμα και πολύ περισσότερο, ότι επηρεάζεται από πολλούς διαφορετικούς παράγοντες η εξέλιξη του κλίματος πάνω στη γη.

Ακούστηκαν επίσης εδώ πολλές φορές κάποια πράγματα που μου κάνουν εντύπωση. Πρώτα από όλα, η διαφωνία είναι πρώτος ή δεύτερος. Αυτή τη στιγμή έχουμε να κάνουμε με τον εθνικό κλιματικό νόμο.

Διαβάζω στα πρακτικά της Επιστημονικής Επιτροπής της Βουλής -γιατί ζήτησα να δω τι ακριβώς λένε- ότι «ο ν. 4426/2006 στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως Α' 187 με στόχο την κλιματική ουδετερότητα...». Δηλαδή, έγινε κύρωση των συνθηκών το 2016. Έτσι είναι και προχώρησαν. Και δεν πρέπει να μηδενίσουμε τις προσπάθειες, όπως την προσπάθεια που έγινε με το LIFE-IP, στο οποίο είχα την τιμή να συμμετέχω, όχι μόνο για εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος. Γίνονται προσπάθειες.

Βλέπουμε, λοιπόν, ότι θα πρέπει να αντιμετωπίσουμε το περιβάλλον ολιστικά, να μιλήσουμε για την απολιγνιτοποίηση, να μιλήσουμε για την ηλεκτροκίνηση.

Όσον αφορά την απολιγνιτοποίηση, για την οποία ακούγονται πολλά και γίνονται διάφορα παίγνια, είμαστε τελικά με τον λιγνίτη ή με την απολιγνιτοποίηση; Για να το καταλάβω δηλαδή.

Υπάρχουν λύσεις. Ο λιγνίτης αποτελεί ένα σημείο σταθερότητας για την Ελλάδα και γι' αυτό χρειάζεται να υπάρχουν σε ψυχρή εφεδρεία τα εργοστάσια παραγωγής ρεύματος. Αυτό το καταλαβαίνω. Αλλά ο λιγνίτης είναι και ρυπογόνος και συγχρόνως είναι πολύ πιο ακριβή λύση.

Όσον αφορά τα ζητήματα τα οποία τίθενται για την ηλεκτροπαραγωγή, ήθελα να τονίσω ότι είναι πολύ σημαντικό ένα μέρος του ηλεκτρικού χώρου να δίνεται για τους μικρούς και πολύ μικρούς παραγωγούς. Αυτό είναι ένα ζήτημα, παρ' όλο που δεν έχουμε τον ΕΣΕΚ ακόμη και δεν έχουμε όλα εκείνα τα στοιχεία τα οποία να προσδιορίζουν ποιοι ακριβώς μπορούν και δύνανται να επενδύσουν και σε ποια κατεύθυνση. Από εκεί και πέρα, όμως, θα πρέπει να υπάρξει μέριμνα, όχι μόνο για τα φωτοβολταϊκά στις στέγες, αλλά και για τους μικρούς και πολύ μικρούς παραγωγούς. Έτσι έγινε σε διάφορες άλλες περιπτώσεις, όπως με το «Εξοικονομώ κατ' Οίκον». Για τις πιο ευαίσθητες οικονομικά και κοινωνικά ομάδες, για τους μικρούς, υπήρξε μια ξεχωριστή κατηγορία.

Επίσης, θα ήθελα να τονίσω ότι στο κομμάτι το οποίο αφορά τα φωτοβολταϊκά γενικότερα υπάρχει και η έννοια των αγροβολταϊκών, τα οποία θα πρέπει να δει η Κυβέρνηση όταν πάμε σε εξειδίκευση.

Κάτι που αφορά το θέμα της προστασίας μας από τις κλιματικές αλλαγές είναι το πώς μπορούμε να έχουμε τη θερμική άνεση

-γιατί για θέρμανση μιλάμε- μέσα στον αστικό χώρο. Εκεί, λοιπόν, και οι Υπουργοί και το Υπουργείο θα μπορούσαν να δουν το πώς μπορούμε να αντιμετωπίσουμε με νέα υλικά, αλλά κυρίως με αναδάσωση τον αστικό χώρο, ο οποίος αποψιλώνεται συνολικά και πραγματικά δημιουργεί ασφυξία τους καλοκαιρινούς μήνες.

Τέλος, θα ήθελα να κλείσω με το κομμάτι της ασφάλειας, γιατί έγινε πολλή κουβέντα εδώ. Είναι πολύ συντηρητικός ο τρόπος, κύριε Υφυπουργέ, αντιμετώπισης της ασφάλειας γενικότερα. Γιατί δεν πρέπει να ασφαλιζονται όλα τα κτήρια, το σύνολο των κτηρίων; Και αυτό είναι κάτι πολύ καλό, διότι θα πέσουν κατακόρυφα οι τιμές των ασφαλιστρών, όπως έγινε με τα ιδιωτικά αυτοκίνητα. Γιατί πρέπει να έχουμε έναν συντηρητισμό ή μια φοβία απέναντι σε αυτά τα ζητήματα; Θα μπορούσαν, λοιπόν, να ασφαλιζονται όλα τα κτήρια, το σύνολο, ανάλογα με την επικινδυνότητα κάθε περιοχής και από κει και πέρα να συνεισφέρει και το κράτος και η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι αντιμετωπίστηκε πολύ φοβικά και πολύ περιορισμένα, ώστε κάποιοι να αισθάνονται αδικημένοι, αυτοί που είναι σε περιοχές υψηλότερου κινδύνου από κάποιους άλλους που είναι σε χαμηλότερου κινδύνου.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου είναι στη σωστή κατεύθυνση. Φυσικά, θα υπάρξουν βελτιώσεις, όπως σε κάθε νόμο, ανάλογα και με τις τρέχουσες συνθήκες. Βλέπουμε το πώς και οι ευρωπαϊκές οδηγίες μεταλλάσσονται και μάλιστα πολύ σύντομα, από το 2019 στο 2021. Ελπίζουμε, λοιπόν, ότι θα αποτελέσει έναν καλό μπουσούλα ο οποίος, όταν εξειδικευθεί, θα μπορέσει να δώσει καλύτερα αποτελέσματα.

Βέβαια, θα ήταν καλύτερα αν υπήρχε μια ευρύτατη συναίνεση για έναν εθνικό κλιματικό νόμο. Ελπίζουμε στην πορεία να γίνει κατανοητό και να υπάρξουν όλες αυτές οι συνααινέσεις, γιατί το κλίμα δεν περιμένει, η ζωή δεν περιμένει, τα παιδιά μας δεν μπορούν να περιμένουν άλλο για να πάρουμε όλα εκείνα τα μέτρα και απαιτείται συναίνεση.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Επόμενος ομιλητής είναι ο Μουλιγιώτης Γεώργιος από το Κίνημα Αλλαγής. Μετά θα ακολουθήσουν ο κ. Σαντορινιός, η κ. Λιακούλη και έπεται συνέχεια.

Όσπου να ανέβει στο Βήμα ο κ. Μουλιγιώτης, επιτρέψτε μου να κάνω μία ανακοίνωση προς το Σώμα.

Οι Υπουργοί Δικαιοσύνης, Οικονομικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Προστασίας του Πολίτη, Εσωτερικών, οι Υπουργοί Επικρατείας, καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομικών κατέθεσαν στις 25-5-2022 σχέδιο νόμου: «Κώδικας Οργανισμού Δικαστηρίων και Κατάστασης Δικαστικών Λειτουργιών».

Παραπέμπεται στην αρμόδια Διάρκη Επιτροπή της Βουλής.

Ορίστε, κύριε Μουλιγιώτη, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΥΛΙΓΙΩΤΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πράγματι, ο κ. Χιονίδης προηγούμενως αναφέρθηκε στη συναίνεση, αλλά δυστυχώς η Κυβέρνηση με την πολιτική πρακτική της προχωρεί σε ενέργειες τέτοιες που υπονομεύει την οποιαδήποτε συναίνεση.

Οκτώ χρόνια τώρα μετά την εμβληματική πέμπτη έκθεση αξιολόγησης της διακυβερνητικής επιτροπής για την κλιματική αλλαγή και την τεκμηρίωση της ανάγκης επείγουσας δράσης για την προστασία του κλίματος από τις ανθρώπινες δραστηριότητες, αλλά και ένα χρόνο μετά την παρουσίαση της πρότασης του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής για έναν εθνικό κλιματικό νόμο με προώθηση πολλών μικρών ΑΠΕ, των «net metering» και εξειδικευμένων προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας, η Κυβέρνηση γνωστή για τις επικοινωνιακές της ικανότητες και εθισμένη σ' αυτές, διατυμπανίζει τη θέσπιση ενός κλιματικού νόμου. Στην πραγματικότητα όμως, δυστυχώς, πρόκειται μονάχα για μια δειλή αρχή για τη θέσπιση ενός εθνικού σχεδίου για την πορεία της χώρας προς την κλιματική ουδετερότητα. Πρόκειται για ένα σχέδιο νόμου που δεν φαίνεται να παίρνει υπ' όψιν τόσο τις διεθνείς εξελίξεις, όσο και τις πρόσφατες νομοθετικές πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την απεξάρτηση της Ευρώπης από τα ορυκτά καύσιμα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το υπό συζήτηση νομοσχέδιο είναι η καλύτερη απόδειξη ότι οι μεγάλες προσδοκίες μετουσιώνονται σε ένα κείμενο χαμένων ευκαιριών και αμφίβολων αποτελεσμάτων. Υπάρχουν δώδεκα χαμένες ευκαιρίες. Πρώτον, επαναλαμβάνει στόχους που ήδη ισχύουν από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ αφήνει ανοιχτή την αναθεώρηση των ενδιάμεσων στόχων επί τα χείρω.

Δεύτερος χαμένος στόχος και η χαμένη ευκαιρία είναι ότι η φύση δεν αναδεικνύεται σαν προτεραιότητα και συστατικό για τον μετριασμό της κλιματικής κρίσης.

Τρίτον, η κλιματική δημοκρατία δεν έχει καθοριστικό ρόλο, καθώς η διαβούλευση και η συμμετοχή δεν έχουν ενταχθεί οργανικά στον κλιματικό νόμο. Δεν υπάρχει μνεία της ανάγκης ευρείας δημόσιας διαβούλευσης σε κρίσιμα στοιχεία του, όπως οι τομεακοί προϋπολογισμοί στο άρθρο 7 και το στρατηγικό πλαίσιο για τα ελληνικά νησιά στο άρθρο 21. Δεν υπάρχει ουσιαστική συμμετοχή του Κοινοβουλίου, της Επιτροπής Περιβάλλοντος και ουσιαστική πρόνοια για τον εθνικό κλιματικό νόμο, όπως συμβαίνει με αντίστοιχους ευρωπαϊκούς κλιματικούς νόμους.

Τέταρτη χαμένη ευκαιρία είναι ότι ο ρόλος της επιστημονικής κοινότητας είναι εξαιρετικά αδύναμος στο σύστημα της κλιματικής διακυβέρνησης.

Πέμπτη χαμένη ευκαιρία αποτελεί το ότι το νομοσχέδιο δεν περιέχει τίποτα το ουσιαστικό για τη δίκαιη μετάβαση των τομέων και των περιοχών που αναπόφευκτα θα θιγούν από τις προβλεπόμενες στρατηγικές μετριασμού και προσαρμογής στην κλιματική κρίση.

Έκτη χαμένη ευκαιρία είναι ότι δεν υπάρχει καμμία στοχοθεσία για την ενίσχυση της ευρωενεργειακής δημοκρατίας, αλλά και του ρόλου των πολιτών στην παραγωγή καθαρής ενέργειας για την αυτοκατανάλωση.

Έβδομη χαμένη ευκαιρία είναι ότι δεν ενσωματώνονται οι στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το μέτρο για την υποχρεωτική εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε νέα δημόσια και εμπορικά κτήρια με κάλυψη άνω των διακοσίων πενήντα τετραγωνικών μέτρων έως το 2026, σε υπάρχοντα δημόσια και εμπορικά κτήρια με κάλυψη άνω των διακοσίων πενήντα τετραγωνικών μέτρων έως το 2027 και σε όλα τα νέα κτήρια κατοικιών έως το 2029.

Όγδοη χαμένη ευκαιρία είναι ότι δεν υπάρχουν νομικά δεσμευτικοί στόχοι που θα μετασχηματίζουν το ενεργειακό σύστημα ηλεκτροπαραγωγής σε 100% ΑΕΠ έως το 2035, με όρους περιβαλλοντικής βιωσιμότητας και κοινωνικής δικαιοσύνης και, βεβαίως, θα θέτουν τις βάσεις ώστε να υπερκεραστούν τα όποια τεχνικά εμπόδια στην επέκταση του ηλεκτροδοτικού δικτύου που θα φιλοξενεί νέα έργα ΑΠΕ, προωθώντας παράλληλα τα έργα αποθήκευσης καθαρής ενέργειας.

Ένατη χαμένη ευκαιρία είναι ότι απουσιάζουν οι στόχοι για αποδοτικά μέτρα εξοικονόμησης και όχι απλά μείωσης σε βιομηχανία και μεταφορές.

Δέκατη χαμένη ευκαιρία είναι ότι προβλέπει ασφάλιση κινδύνου για κλιματική αλλαγή, χωρίς όμως κάποια ελάχιστη διασφάλιση ότι η ασφαλιστική προστασία θα είναι προσιτή σε όλους.

Ενδέκατη χαμένη ευκαιρία είναι ότι δεν γίνεται αναφορά στην αναγκαιότητα της κλιματικής και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης τόσο των νέων, όσο και των ενηλίκων. Κάθε ουσιαστική προσπάθεια αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης πρέπει να περιλαμβάνει σχεδιασμό για την εκπαίδευση, ο οποίος θα περιλαμβάνει όλες τις βαθμίδες και μορφές εκπαίδευσης, δηλαδή τυπική, μη τυπική, άτυπη, επαγγελματική και διά βίου εκπαίδευση.

Δωδέκατη χαμένη ευκαιρία είναι ότι ο αγροδιατροφικός τομέας απουσιάζει παντελώς από τη στόχευση του κλιματικού νόμου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι προφανές ότι η μεγάλη πρόκληση που αντιμετωπίζει η χώρα μας είναι η κοινωνικά δίκαιη και συμμετοχική, επιστημονικά τεκμηριωμένη και, βεβαίως, περιβαλλοντικά ορθή μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα, η οποία όμως, δυστυχώς, δεν επιτυγχάνεται και δεν μπορεί να επιτυγχάνεται με καθυστερημένες πρωτοβουλίες. Και, βεβαίως, δεν μπορεί να επιτυγχάνεται και με κούφιες διακηρύξεις, διότι –αν μη τι άλλο– αυτό το συγκεκριμένο νομοσχέδιο φαίνεται ότι έχει ξεπεραστεί, πριν καν συζητηθεί εδώ στην Ολομέλεια και πριν καν

ψηφιστεί. Και γιατί το λέμε αυτό; Αυτό το λέμε γιατί την ίδια μέρα που κατατέθηκε στη Βουλή αυτό το νομοσχέδιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανακοίνωσε μέσα από το πρόγραμμα «REPowerEU» την αναβάθμιση της κλιματικής πολιτικής με, πρώτον, ενισχυμένους στόχους για τις ΑΠΕ και την ενεργειακή αποδοτικότητα, στοχευμένα μέτρα για την παραγωγή ΑΠΕ από τους πολίτες και υποχρεωτικές προδιαγραφές στον κτηριακό τομέα.

Κατά δεύτερον, ανακοινώθηκε από τον Γενικό Γραμματέα Ηνωμένων Εθνών σχέδιο δράσης πέντε σημείων για την ανάπτυξη των ΑΠΕ, χαρακτηριζόντάς το μάλιστα ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών ως ουσιώδες παγκόσμιο δημόσιο αγαθό.

Η Κυβέρνηση, όμως, για την ώρα περιορίζεται στην επίπλαστη «πράσινη» επικοινωνία. Με την έννοια αυτή υπάρχει πλήρως αρνητική αντιμετώπιση του σχεδίου νόμου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον κ. Μουλκιώτη και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Θα δώσουμε τώρα τον λόγο στον κ. Νεκτάριο Σαντορινιώ από τον ΣΥΡΙΖΑ. Όπως ανακοινώσαμε, μετά θα ακολουθήσει η κ. Λιακούλη και μετά ο κ. Αμυράς, ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Ορίστε, κύριε Σαντορινιέ, έχετε τον λόγο.

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΙΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι προφανές ότι η κλιματική αλλαγή είναι ήδη εδώ. Όλοι βιώνουμε τις φονικές πλημμύρες, τις καταστροφικές πυρκαγιές, την ερημοποίηση των νησιών άρα και την ανάγκη που υπάρχει για να δώσουμε λύσεις στην ενεργειακή επάρκεια των νησιών. Είναι προφανές ότι η κλιματική αλλαγή είναι η μεγαλύτερη πρόκληση που αντιμετωπίζει ο πλανήτης. Η κλιματική κρίση οδηγεί σε νέες ανισότητες. Τα αποτελέσματά της πλήττουν, κυρίως, τους ευάλωτους πολίτες και, κυρίως, τα ευάλωτα κράτη. Άλλωστε είναι γνωστός ο κίνδυνος που υπάρχει για τη δημιουργία νέων μεταναστευτικών ρευμάτων και αυτή τη φορά θα είναι κλιματικοί πρόσφυγες.

Ο κλιματικός νόμος, λοιπόν, πρέπει να οδηγεί σε αλλαγές στο παραγωγικό και καταναλωτικό μοντέλο. Πρέπει να χαρακτηρίζεται από οικονομική και κοινωνική δικαιοσύνη, γιατί όπως είπαμε και πριν η κλιματική κρίση παράγει αύξηση οικονομικών και κοινωνικών ανισοτήτων. Πρέπει να είναι δίκαιος και δημοκρατικός.

Έχουμε, λοιπόν, μπροστά μας έναν κλιματικό νόμο, αυτό το νομοσχέδιο που συζητάμε. Είναι όλα τα παραπάνω; Προφανώς όχι, γιατί δεν αναγνωρίζει και δεν δρομολογεί αλλαγή του παραγωγικού και καταναλωτικού μοντέλου, δεν έχει επαρκές μοντέλο διακυβέρνησης για τη μετάβαση, δεν περιλαμβάνει τις κοινωνικές και οικονομικές ανισότητες που προκαλεί η κλιματική κρίση. Με λίγα λόγια, πρόκειται για έναν νόμο που δεν επιδιώκει μία ολιστική και επιστημονική προσέγγιση αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης. Και εδώ, το «ολιστικό» έχει σημασία, όχι το γνωστό «ολιστικό» του κ. Μητσotάκη «Να δούμε λίγο διαφορετικά τη ζωή, άμα δεν έχουμε λεφτά».

Στην ουσία, λοιπόν, αυτός ο κλιματικός νόμος είναι μία συρραφή εξαγγελιών για ενεργειακά θέματα, όπως η ηλεκτροπαραγωγή, η ηλεκτροκίνηση, η εξοικονόμηση ενέργειας στα κτήρια ή η τοποθέτηση φωτοβολταϊκών στα κτήρια, αλλά δεν περιλαμβάνει καμία ανάλυση συνεπειών στην οικονομία, καμία ανάλυση συνεπειών στην κοινωνία.

Και το καλύτερο -αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό- υπογράφετε ακάλυπτες επιταγές κύριε Υπουργέ, ακάλυπτες επιταγές για το μέλλον για την επόμενη κυβέρνηση, γιατί τίποτα δεν αναλαμβάνει η δική σας Κυβέρνηση. Φέρατε το νόμο, τελειώσατε! Όλες οι χρηματοδοτήσεις, όλες οι ρυθμίσεις είναι μετά από τη συνταγματική σας θητεία.

Θα μου επιτρέψετε όμως να επικεντρωθώ στο άρθρο 21 λόγω προηγούμενου χαρτοφυλακίου και ευθύνης τομέα τώρα, δηλαδή, στο μετασχηματισμό αναπτυξιακού υποδείγματος των νησιών και μετάβασης στην κλιματική ουδετερότητα. Φιλόδοξο σχέδιο! Θεσιπίζετε, λοιπόν, το στρατηγικό πλαίσιο GR-eco Islands. Εκεί υπάρχουν τα νησιά κατόπιν αξιολόγησης. Τα υπόλοιπα νησιά που δεν θα αξιολογηθούν, τι θα γίνει, θα μείνουν

πίσω; Οι στόχοι για 80% μείωση των εκπομπών το 2030, τι θα γίνει; Θα μείνουν πίσω;

Και επίσης θα ενταχθούν τα νησιά που έχουν δυνατότητα -λέει- υλοποίησης εμβληματικών, καινοτόμων και ποιοτικών έργων. Πόσα εμβληματικά και καινοτόμα και ποιοτικά έργα θα κάνουμε στα νησιά; Εκατόν σαράντα τέσσερα είναι τα κατοικημένα! Πόσα; Κάθε φορά θα ανακαλύπτουμε και κάτι καινούργιο, εμβληματικό και καινοτόμο για να εντάξουμε τα νησιά; Και ακόμα παραπέρα θα είναι ανάλογα με την ένταση και την έκταση της επιδιωκόμενης αναμόρφωσης του πράσινου αναπτυξιακού μοντέλου του νησιού -δηλαδή αν αυτοί το θέλουν- και ακόμα περαιτέρω αν υπάρχει πρόθεση δέσμευσης των φορέων για να υλοποιήσουν παρεμβάσεις.

Και κάνω εγώ μια ερώτηση; Δηλαδή αν έχουμε έναν κακό δήμαρχο, μια κακή δημοτική αρχή, αν δεν έχουμε επαρκές προσωπικό -που στα περισσότερα μικρά νησιά ιδίως έναν κλητήρα κι έναν διοικητικό έχουν, αυτό είναι- πώς αυτά τα νησιά θα μπορέσουν να διαμορφώσουν το πλαίσιο της πρότασης για να μπορέσουν να μπουν στο GR-eco Islands; Δεν προβλέπεται καν μία ομάδα να ενισχύσει αυτά τα νησιά, μια κεντρική ομάδα, να πάει και να τους βάλει, να τους πάρει από το χέρι. Ακόμα χειρότερα έχετε ασαφείς πόρους χρηματοδότησης από όλα, ΕΣΠΑ, ΠΔΕ. Τα πάντα προβλέπετε αλλά τίποτα συγκεκριμένο. Και εδώ να σας πούμε ότι εμείς είχαμε συγκεκριμένους όρους χρηματοδότησης, 25 εκατομμύρια δικαιώματα προς 80 ευρώ το δικαίωμα, είχαν δεσμευτεί 2 δισεκατομμύρια για την πράσινη μετάβαση των νησιών. Και εδώ πρέπει να μας πείτε τι έχετε κάνει.

Ακόμα βλέπουμε κριτήρια ένταξης όπως ο πληθυσμός -τι σημαίνει αυτό; μεγάλος, μικρός τι είναι το πιο σημαντικό;- αλλά και οι δημογραφικές τάσεις. Δηλαδή αν γερνάει ένα νησί, το αφήνουμε πίσω. Δεν ξέρω, δεν μπορώ να τα καταλάβω. Αλλά τα ακόμα καλύτερα είναι στην παράγραφο 2 εκεί που έρχεται το θέμα του αναδόχου. Ξέρετε, ο ανάδοχος με τη χριστιανική άποψη λέγεται και νονός. Με αυτόν τον τρόπο εμπλέκετε την ιδιωτική πρωτοβουλία στο να επιλέξει ένα νησί ή συστάδα νησιών για να το βοηθήσει να μπει στο GR-eco Islands και ούτω καθεξής.

Και ρωτώ εγώ τα υπόλοιπα νησιά που δεν θα βρουν νονό με τη χριστιανική άποψη -μην πάρω την σκελετική άποψη, της μαφίας- θα μείνουν αβάπτιστα; Αυτά τα νησιά δεν θα έχουν μέλλον; (Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Δεν σκέφτεστε τι κάνετε με αυτά που λέτε; Μεταφέρετε στην ιδιωτική πρωτοβουλία την ευθύνη του κράτους και αυτό είναι πολιτική για την κλιματική αλλαγή; Και θέλω να σας δώσω ένα παράδειγμα. Ένα νησί βρήκε νονό, η Αστυπάλαια. Ήρθε εκεί η «VOLKSWAGEN». Και μέχρι στιγμής τι έχει γίνει;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, θα χρειαστώ ένα λεπτό ακόμα.

Τους φορτιστές και τις υποδομές τα έχει πληρώσει ο Δήμος Αστυπάλαιας, ούτε καν η Κυβέρνηση. Δίνει η «VOLKSWAGEN» στην αρχή τέσσερα αυτοκίνητα. Δίνει leasing η «VOLKSWAGEN» τα αυτοκίνητα για την on demand αστική συγκοινωνία και μέχρι στιγμής έχει αγοραστεί ένα αυτοκίνητο και τρία σκούτερ. Αυτό είναι. Και θα πάει τώρα να κάνει φιάστα στις 2 του μήνα, ο κ. Μητσotάκης, χωρίς να υπάρχει καμία χρηματοδότηση από το κράτος, για να ανακοινώσετε τι; Το υβριδικό πάρκο που θα καλύπτει το 50% των αναγκών σε μη διασυνδεδεμένα νησιά.

Μια που θα πάτε εκεί πέρα να τους εξηγήσετε και για ποιον λόγο αυτοί οι άνθρωποι που ζουν στην Αστυπάλαια έχουν αντιμεμενικές αξίες Μονακό, γιατί ο ΕΝΦΙΑ τετραπλασιάστηκε και πενταπλασιάστηκε. Μην ξεχάσετε να τους εξηγήσετε τον λόγο.

Από την άλλη πλευρά έχουμε την Τήλο που ήταν το πρώτο, πραγματικά, πράσινο νησί, το οποίο όμως δεν μπορεί να αυτονομηθεί ενεργειακά, γιατί ο ΔΕΔΔΗΕ έχει συγκεκριμένες γραφειοκρατικές αγκυλώσεις. Θα κάνετε κάτι και για αυτό;

Θα κλείσω με κάτι που λέτε «εξηλεκτρισμός θαλασσίων μεταφορών». Ξέρετε τι είναι αυτό; Ξέρετε, πραγματικά τι σημαίνει, τι απαιτεί αυτό; Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ξεκίνησε τη μελέτη για την αλλαγή του ακτοπολικού στόλου με περισσότερη πράσινη τεχνολογία. Είδαμε και πάθαμε να χρηματοδοτηθεί από το Ταμείο Ανάκαμψης με 1 εκατομμύριο το 2023 η συνέχιση της μελέ-

της. Καμμία άλλη πρόβλεψη, αλλά δεν γίνεται ούτε χρηματοδότηση των άγονων γραμμών με πολυετή σύμβαση για να μπορέσει να γίνει η ανανέωση του στόλου, ούτε προβλέπεται τι θα γίνει στα λιμάνια. Γιατί κάθε λιμάνι χρειάζεται σημείο φόρτισης. Αυτό σημαίνει 10 εκατομμύρια ευρώ ανά σταθμό φόρτισης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΙΟΣ: Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

Και επίσης κάθε τέτοιο πλοίο μπορεί να πηγαίνει μέχρι είκοσι μίλια. Κύριε Φόρτωμα, το καταλαβαίνετε εσείς. Άρα πρέπει να βρούμε κι άλλες λύσεις, πράσινο υδρογόνο, υβριδικά πλοία.

Μην πετάτε πράγματα τα οποία δεν μπορείτε να αντιληφθείτε. Γιατί αυτό είναι το πρόβλημα αυτής της Κυβέρνησης. Αυτή η Κυβέρνηση είναι μόνο επικοινωνία, δεν είναι ουσία, δε συμβουλευέστε τους επιστήμονες. Κάνετε ό,τι σας έρχεται στο κεφάλι. Αλλά αυτό που σας έρχεται στο κεφάλι, δεν είναι αυτό που χρειάζεται ο ελληνικός λαός. Για αυτό τον λόγο πολύ σύντομα πρέπει να φύγετε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο τώρα έχει η κ. Ευαγγελία Λιακούλη από το Κίνημα Αλλαγής.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μου επιτρέψετε πριν αναφερθώ στο σημειώσιμο νομοσχέδιο, να πω ότι ο κόσμος που μας βλέπει στη Βουλή είναι η πρώτη φορά σήμερα που δίπλα από το όνομα των ομιλητών της δικής μας παράταξης βλέπει ξανά τον «πράσινο ήλιο» δίπλα από το όνομα του ΠΑΣΟΚ και του Κινήματος Αλλαγής. Και αυτό ξέρετε εμένα προσωπικά με συγκινεί ιδιαίτερα μια που πρόκειται για τη θεσμική αποκατάσταση του ΠΑΣΟΚ, μια που πρόκειται για τον συμβολισμό της καινούργιας αρχής, της αναγέννησης και της νέας προοπτικής. Αυτά ήταν τα ευχάριστα.

Τώρα σε ό,τι αφορά το νομοσχέδιο, να πούμε τώρα για εσάς. Ο Πρωθυπουργός πράγματι σε μία αναφορά υπερβολική -εάν μου επιτρέψετε τον όρο- είπε ότι θα πρέπει να βλέπουμε ολιστικά τη ζωή. Πρέπει να τη δούμε με άλλο μάτι, πιο αισιόδοξα, πιο γεμάτα, πιο σφαιρικά. Εσείς, όμως, φαίνεται ότι δεν τον ακούτε καθόλου τον κύριο Πρωθυπουργό. Δεν κάνετε ολιστικά και σφαιρικά τα νομοσχέδια σας, δεν τα προσεγγίζετε με έναν τέτοιο τρόπο και με μια τέτοια ματιά και νομίζω ότι πολύ σύντομα ο κύριος Πρωθυπουργός θα σας ζητήσει εξηγήσεις.

Διότι εδώ μιλάμε για την ψήφιση του κλιματικού νόμου που η αιμνοσητή Πρόεδρος η Φώφη Γεννηματά και από αυτό το Βήμα, αλλά και εδω στην κοινωνία πήρε την πρωτοβουλία για να φέρει τον κλιματικό νόμο ως πρόταση και μάλιστα πρόταση -τομή. Και δυστυχώς παρά τη μεγάλη αναμονή μας -έχουμε δύομισι χρόνια τώρα που σας περιμένουμε- απογοητευτήκαμε απολύτως, διότι πήρατε μόνο τον τίτλο και τίποτα άλλο. Πήρατε τον τίτλο «κλιματικός νόμος», μα και τίποτα άλλο, ούτε καν το ψήγμα της έμπνευσης της πρότασής μας, το πρωτοποριακό και καινοτόμο που προβάλαμε, το εναρμονισμένο με τις σύγχρονες ανάγκες των καιρών;

Και μη βιαστείτε να πείτε, κύριε Υπουργέ, ότι εμείς σας αντιπολιτευόμαστε, διότι δεν το κάνουμε αυτό. Γιατί θέλαμε πραγματικά να φέρετε τον κλιματικό νόμο όπως εμείς τον οραματιστήκαμε, όπως οραματιζόμαστε κάθε φορά τις εκατοντάδες χιλιάδες μεταρρυθμίσεις που έφερε το ΠΑΣΟΚ σε αυτή τη χώρα.

Αλλά κι αν εμείς δεν είμαστε πιστευτοί, τότε ανοίξετε τα αυτιά σας και τα μάτια σας και κοιτάξτε τους φορείς τι σας είπαν στις αρμόδιες επιτροπές για τον νόμο. Σας είπαν ότι είναι δειλή αρχή, κλιματικός νόμος με έλλειμμα φιλοδοξίας, κενό κέλυφος κλιματικής πολιτικής, μία χαμένη ευκαιρία. Οι φορείς σας τα είπαν αυτά, δε σας τα λέμε εμείς.

Εγώ, λοιπόν, θα πω ότι δεν είναι μόνο αυτά. Είναι κλιματική μελαγχολία η κλιματική σας νομοθεσία. Και είναι κλιματική μελαγχολία διότι ακόμη μία φορά φοβηθήκατε να τολμήσετε. Παρά τις πομπώδεις εξαγγελίες και τους επικοινωνιακούς τακτικισμούς επιχειρείτε να δημιουργήσετε στον πολιτικό κόσμο και στον ελληνικό λαό ένα επιχείρημα ότι δήθεν υπάρχει μία πολύ μεγάλη προσδοκία. Όμως, με τον συγκεκριμένο νόμο τίποτα δεν μπο-

ρείτε να κάνετε.

Διότι αγαπητέ, κύριε Υπουργέ, χωρίς εμπειρισταμένο οδικό χάρτη για όλα τα στάδια παραγωγής και ψήφισης του νέου κλιματικού νόμου, ο οποίος αποτελεί έναν ιδιαίτερο νόμο, που θέλει έναν ιδιαίτερο τρόπο, προκειμένου να ψηφιστεί, πού πάτε, αλήθεια; Είναι ένας νόμος-θεσμική ασπίδα για το κράτος που το χρειαζόμαστε πάρα πολύ.

Δεν ακούσατε το δικό μας σχέδιο, δεν ακούσατε τον κλιματικό νόμο όπως σας δώσαμε, το δώσαμε στην κοινωνία. Δεν πήρατε απολύτως τίποτα για την κλιματική ουδετερότητα, τον μηδενισμό των συνολικών εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, έναν στόχο που είναι η μεγαλύτερη πρόκληση που έχουμε να αντιμετωπίσουμε εμείς και η Ευρώπη μέχρι το 2050. Ούτε πολιτικά ούτε ηθικά ουδέτερος είναι ο νόμος που φέρετε. Βαρύ είναι το φορτίο το οποίο σηκώνετε στους ώμους σας και δείχνετε σαν να μην το καταλαβαίνετε.

Εμείς στην Κυβέρνησή σας τα έχουμε πει και έχουμε τονίσει εμφατικά πώς θα πρέπει να είναι εθνικό πλαίσιο πράσινης ανάπτυξης που θα αποτυπώνει ο κλιματικός νόμος τις καινούργιες προοπτικές. Δυστυχώς απολύτως τίποτα δεν πήρατε από αυτά. Το πράσινο για εσάς σημαίνει ουσιαστικά και αυτό επικοινωνία.

Εμείς με διαχρονικό γνώμονα την προστασία του περιβάλλοντος βάλαμε πολύ ψηλά στην ατζέντα μας την πράσινη ανάπτυξη, πραγματοποιώντας σημαντικές σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες. Σας αναφέρω τον εμβληματικό περιβαλλοντικό νόμο πλαίσιο 1650/1986, τα πρώτα προγράμματα εξοικονόμησης ενέργειας, τα φωτοβολταϊκά στις στέγες, την ενίσχυση μικρών νοικοκυριών με το ν.3851/2010 και πιο πρόσφατη πρωτοβουλία μας η οργάνωση του προσυνεδρίου μας στην Κοζάνη με φοβερές εισηγήσεις, μελέτες και πορίσματα, που ελπίζω ότι θα ενδιαφερθήκατε να τα πάρετε, κύριε Υπουργέ, προκειμένου να εμπλουτίσετε κατ' αρχάς το υλικό του Υπουργείου σας. Διότι προσωπικά στην πολυετή πορεία μου στον χώρο πρώτη φορά βλέπω μια τόσο συγκεκριμένη δουλειά για ένα τόσο συγκεκριμένο θέμα.

Τώρα σε ό,τι αφορά τα δικά σας εμείς σας είπαμε πως εκτός από ευχολόγιο και μία πολύ καλή έκθεση ιδεών τίποτα άλλο η νομοθεσία την οποία φέρετε μας προσφέρει. Η οικοδόμηση του πράσινου μέλλοντος της χώρας, πρέπει να αποφασίζεται από κάτω προς τα πάνω με την ενεργό συμμετοχή όλων των πολιτών κυρίως των νεότερων γενιών. Δεν μπορείτε να μιλάτε για τις επόμενες γενιές χωρίς τις επόμενες γενιές.

Τι κάνατε εν προκειμένω; Βάλατε σε αυτό τον νόμο, τον τόσο βαρύ κλιματικό νόμο, τους ίδιους όρους σαν να πρόκειται για έναν νόμο της καθημερινότητας τον οποίο φέρετε στην απλή, τακτική διαβούλευση, όπως λέμε, χωρίς τίποτα παραπάνω, χωρίς τίποτα περαιτέρω, χωρίς να απλώσετε τη ματιά σας στις επόμενες γενιές. Ίσως και δεν μπορείτε τελικά, σκέφτομαι, να απλώσετε τις ματιές σας στις επόμενες γενιές γι' αυτό και ασκόπως πολλές φορές ακούγεται σαν να σας κατηγορούμε για κάτι που δεν μπορείτε να δώσετε. Πώς να πάρετε κάτι από κάποιον που δεν μπορεί να σου το δώσει;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Σε κάθε περίπτωση όμως αντί αυτού δημιουργήσατε και έναν νέο δαίδαλο γραφειοκρατίας με δύο υπουργεία, το Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, ένα Εθνικό Συμβούλιο Προσαρμογής στην Κλιματική Αλλαγή, ένα Παρατηρητήριο υπαγόμενο στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης, μια επιστημονική επιτροπή, μία Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας Ατμόσφαιρας -τελειώνω κύριε Πρόεδρε- και δε συμμαζεύεται. Με απλά λόγια αυτό εγώ το λέω κλιματικό μικρομεγαλισμό, έτσι το λέω. Κοιτάτε δήθεν ψηλά ενώ κάνετε πράγματα πολύ μικρά. Σας έχουμε δηλώσει επανειλημμένα ότι θέλουμε να βοηθήσουμε σε αυτή την προσπάθεια. Δυστυχώς, όμως, εσείς δε χρειάζεστε απολύτως κανέναν.

Καταθέσαμε μια τροπολογία, κύριε Υπουργέ. Τι λέει αυτή η τροπολογία μας με απλά λόγια; Λέει προσθήκες και τροποποιήσεις στον εθνικό κλιματικό νόμο με σταδιακή απεξάρτηση από το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο. Καλά, είναι δυνατόν να φέρετε κλιματικό νόμο και να μη συζητάτε για την ενεργειακή κρίση που περνάει η χώρα; Μα είναι δυνατόν; Σε ποιους απευθύνεστε;

Απευθύνεστε στο ελληνικό Κοινοβούλιο. Είναι δυνατόν να μη βγάξετε λέξη από το στόμα; Είναι σαν να βρίσκεστε σε ένα παράλληλο σύμπαν και δεν μιλάτε για το θέμα που καίει τα ελληνικά νοικοκυριά, τον κάθε πολίτη και την κάθε επιχείρηση.

Επίσης, σας είπαμε αυτό που ήδη έχουμε εμείς καταθέσει στον δημόσιο διάλογο, δηλαδή Ανεξάρτητο Εθνικό Συμβούλιο για την Προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή. Δε θέλετε ανεξάρτητες αρχές; Δε θέλετε να παρέχουν στήριξη σε εσάς, συμβουλές, εξειδικευμένες συμβουλές, παρακολούθηση της προόδου, προσαρμογή στους στόχους; Αυτά είναι τα πιο βασικά τα οποία τίποτα από αυτά δεν κάνετε.

Κοιτάτε να δείτε, αν αποδεχθείτε την τροπολογία, κύριε Υπουργέ, θα μετριάσετε λίγο την κλιματική σας μελαγχολία, θα μετριάσετε αρκετά τον κλιματικό σας ναρκισσισμό και σημαντικά τον κλιματικό σας μικρομεγαλισμό. Αν όχι, πάλι η Κυβέρνησή σας στον καθρέφτη σας θα κοιτάζεστε και πάλι θα αυτοθαυμάζεστε. Αυτό, όμως, ειδικά για πράγματα τόσο σοβαρά, δεν είναι απλά κουραστικό. Είναι κυρίως επικίνδυνο για τον λαό και για τη χώρα. Γι' αυτό, λοιπόν, αλλιώς θα πρέπει να προχωρήσετε, άλλα πράγματα θα πρέπει να προτάξετε και αλλιώς θα πρέπει να ξανασκεφτείτε.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του Κινήματος Αλλαγής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας κ. Γιώργος Αμυράς. Μετά θα ακολουθήσει ο κ. Πουλάς από το Κίνημα Αλλαγής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαι σίγουρος ότι όλοι θα θυμόμαστε και θα θυμόμαστε τη δημόσια δέσμευση του Έλληνα Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη από τη Γλασκόβη κατά τη διάσκεψη υπό τον ΟΗΕ για το κλίμα, την COP 26, ότι η Ελλάδα σύντομα θα αποκτήσει εθνικό κλιματικό νόμο. Και να, λοιπόν, που ο εθνικός κλιματικός νόμος είναι γεγονός. Προχωράμε με αυτόν τον νόμο συντεταγμένα, με ανοιχτούς ορίζοντες, πολλές δράσεις, εξασφαλισμένες χρηματοδοτήσεις, για να βάλει και η χώρα το δικό της λιθαράκι στον αγώνα ενάντια στην κλιματική κρίση. Εύχομαι να μη χρειαστεί να χρησιμοποιήσουμε τον όρο που ακολουθεί της κλιματικής κρίσης, δηλαδή τον όρο της κλιματικής κατάρρευσης.

Ποιος πρέπει να είναι ο οδηγός μας για να αντιμετωπίσουμε την κλιματική κρίση; Η πυξίδα μας πρέπει να είναι μόνο μία, η φωνή των νέων. Το περιβάλλον δεν ανήκει εμάς, δεν ανήκει στο τώρα, δεν ανήκει στο παρόν, ανήκει αποκλειστικά και μόνο στο μέλλον, στις νέες γενιές, στους ανθρώπους που έρχονται και θα περπατήσουν σε αυτόν τον τόπο και σε αυτή τη γη μετά από εμάς. Τι λένε, λοιπόν, οι νέοι;

Έγινε πρόσφατα μία μεγάλη έρευνα σε δέκα διαφορετικές χώρες. Ερωτήθηκαν δέκα χιλιάδες νέοι από Αυστραλία, Βραζιλία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ινδία, Γαλλία, Φινλανδία, Πορτογαλία, Ηνωμένες Πολιτείες και άλλες χώρες για το πώς αισθάνονται, τι πιστεύουν σε σχέση με την κλιματική κρίση. Τα στοιχεία, λοιπόν, τα οποία τα επεξεργάστηκαν επτά ακαδημαϊκά μεγάλα ιδρύματα σε Ηνωμένο Βασίλειο και Αμερική είναι εύγλωττα. Τι λένε; Το 60% των νέων που ρωτήθηκαν, έξι στους δέκα νέους δηλαδή, δήλωσαν ότι ανησυχούν πολύ ως εξαιρετικά πολύ για την κλιματική αλλαγή, αισθάνονται λυπημένοι, θυμωμένοι, ανίσχυροι, ακόμα και ένοχοι.

Και γιατί ανησυχούν οι νέοι σε όλο τον κόσμο; Διότι βλέπουν μπροστά στα μάτια τους το μέλλον τους να αμφισβητείται. Για παράδειγμα, στην Αυστραλία βλέπουν στον μεγάλο κοραλλιογενή ύφαλο στον Ειρηνικό τα κοράλλια να ασπρίζουν, τη λεύκανση των κοραλλιών. Είναι η τέταρτη φορά μέσα σε έξι χρόνια. Όταν τα κοράλλια υφίστανται αυτή τη λεύκανση σημαίνει ότι πεθαίνουν. Οι επιστήμονες, που εδώ και χρόνια μελετούν το φαινόμενο, είπαν ξεκάθαρα ότι φταίει η άνοδος θερμοκρασίας του ωκεανού.

Στην Ιαπωνία οι Ιάπωνες τι είδαν πέρσι για πρώτη φορά από το 812 μ.Χ., που κρατούνται αρχεία στα αυτοκρατορικά δικαστήρια για το πότε ανθίζουν οι κερασιές στο Κιότο, το γνωστό cherry blossom;

Πέρσι, λοιπόν, οι κερασιές άνθισαν στην Ιαπωνία ένα μήνα νωρίτερα από το προβλεπόμενο και έτσι, λοιπόν, οι επιστήμονες με συντονισμένες μελέτες και έρευνες, για να εντοπίσουν τον αντίκτυπο των καιρικών αυτών νέων συνθηκών στη γεωργία και στις πρακτικές καλλιέργειας και διαχείρισης, ήταν κατηγορηματικοί: Η κλιματική κρίση φταίει και, εάν δεν πάρουμε γρήγορα μέτρα, δεν υπάρχει επιστροφή.

Ενδεχομένως να γνωρίζετε στη Χαβάη, στα βόρεια του Ειρηνικού, την επονομαζόμενη «Δίνη Απορριμμάτων του Ειρηνικού». Με απλά λόγια, είναι η μεγάλη χωματερή του Ειρηνικού. Μία έκταση ενός εκατομμυρίου τετραγωνικών χιλιομέτρων αποτελείται αποκλειστικά και μόνο από πλαστικά που μαζεύτηκαν και κυκλοφορούν στον ωκεανό. Η Ελλάδα έχει εκατόν τριάντα μία χιλιάδες τετραγωνικά χιλιόμετρα έκταση. Δηλαδή, μιλάμε για μία χωματερή ίση με οκτώ Ελλάδες, που επιπλέει στον ωκεανό.

Η Δήλος. Η Δήλος είναι ένα νησί -από τα πρώτα- που κινδυνεύει από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας λόγω της άνοδου της θερμοκρασίας του πλανήτη, με τα εξαιρετικά μοναδικά αριστουργήματα του πολιτισμού και της θρησκευτικής αποτύπωσης του νησιού. Στις 30 Μαΐου, λοιπόν, σας καλώ, όπως θα κάνουν χιλιάδες άνθρωποι σε όλο τον κόσμο, να συνδεθούμε μέσω του διαδικτύου να δούμε μία συναυλία, καθώς θα παίξει εκεί μια ορχήστρα κλασικής μουσικής διεθνούς εμβέλειας, με τη νεολαία της Ευρώπης να ενώνεται μέσω της μουσικής και της αγάπης για τη ζωή στον πλανήτη μας. Είναι το γνωστό Alpha Mission - Δήλος, που διοργανώνει το Word Human Forum.

Οι νέοι, λοιπόν, κάθισαν με σταυρωμένα τα χέρια; Όχι. Γνωρίζουμε όλοι, φαντάζομαι, τη Γκρέτα Τούνμπεργκ, τη Σουηδή, η οποία από τον Αύγουστο του 2018 και μετά ξεκίνησε κάθε Παρασκευή να κάνει κοπάνα από το σχολείο της, να πηγαίνει μπροστά από το κοινοβούλιο της Στοκχόλμης και να διαμαρτύρεται. Για ένα - δύο χρόνια κανείς δεν ασχολούνταν μαζί της, μέχρι που ξαφνικά και οι συνομήλικοί της παρέσυραν ένα παγκόσμιο κίνημα περιβαλλοντικού ακτιβισμού που έφτασε και στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα, λοιπόν, συνακτιβιστές -να το πω έτσι- της Τούνμπεργκ δημιούργησαν στο Ζαγόρι υπό την αιγίδα του ΟΗΕ την κοινότητα νέων πέρσι τον Ιούλιο του 2021 με πεδίο δράσης την κλιματική ασφάλεια, τη διαγενεακή δικαιοσύνη και τη δημοκρατική κλιματική διακυβέρνηση. Πρόσφατα συναντήθηκε με δύο εκπροσώπους του κινήματος αυτού -του κινήματος της Γκρέτα, αν θέλετε-, με ανθρώπους από την ελληνική νεολαία, τον Αλέξανδρο Ραμιώτη και την Ευαγγελία Παπανικολάου, οι οποίοι φυσικά μου είπαν ότι η φωνή των νέων πρέπει να ακούγεται στα θέματα της αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης και αυτό κάνει το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Η Ευρώπη έχει αντιδράσει και ο ΟΗΕ σε επίπεδο διακηρύξεων και σε επίπεδο μέτρων. Όλοι ξέρουμε την Πράσινη Συμφωνία, το Green Deal της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δηλαδή, η Ευρώπη θα πρέπει να φτάσει να είναι κλιματικά ουδέτερη το 2050 με ενδιάμεσο σταθμό το 2030, όπου θα πρέπει να μειώσουμε τις εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου κατά 55% σε σχέση με το 1990.

Και εδώ, λοιπόν, είναι που έρχεται ο πρώτος εθνικός κλιματικός νόμος, αυτή η σπουδαία περιβαλλοντική μεταρρύθμιση της Κυβέρνησης Κυριάκου Μητσοτάκη. Και λέω και το τονίζω ότι, εκτός από εθνικός, είναι και πραγματικός κλιματικός νόμος. Γιατί ακούσαμε από Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ -που βεβαίως έχουν πάψει τις τελευταίες ώρες να επαναλαμβάνουν- ότι, όχι, ο ΣΥΡΙΖΑ είχε ψηφίσει τον πρώτο κλιματικό νόμο. Προφανώς εννοούν την Κύρωση της Συμφωνίας των Παρισίων επί ημερών του ΣΥΡΙΖΑ από το ελληνικό Κοινοβούλιο. Αν θεωρείτε, κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτός ήταν πρώτος κλιματικός νόμος, να πω ότι δεν ήταν νόμος, ήταν μια διακήρυξη που δίνει κατευθύνσεις. Και αν επιμένετε στο επιχείρημα ότι εσείς είχατε τον πρώτο κλιματικό νόμο, εντάξει να το δεχτούμε τώρα για λόγους αστικής ευγένειας, αλλά θα σας πούμε ότι άλλες εβδομήντα δύο χώρες είχαν κυρώσει -και καλά έκαναν- τη Συμφωνία των Παρισίων. Άρα, δεν μπορεί η Ελλάδα να έχει τον ίδιο κλιματικό νόμο με άλλες εβδομήντα δύο χώρες. Άρα, το επιχείρημα που ακούστηκε, δε θα το χαρακτηρίσω.

Πάμε παρακάτω τώρα. Τι κάνει αυτός ως εθνικός κλιματικός νόμος; Βάζει στο παιχνίδι τους δήμους, τις περιφέρειες, τις επιχειρήσεις, τις βιομηχανίες, τη δημόσια διοίκηση και τους πολίτες

οδηγώντας όλους αυτούς τους παράγοντες στο να αρχίζουν να αλλάζουν τρόπο σκέψης και δραστηριοποίησης, χρησιμοποιώντας μέσα, πρακτικές και παρέχοντας υπηρεσίες περιβαλλοντικά «πράσινες», με μία τάση να φτάσουμε στο μηδενικό ανθρακικό αποτύπωμα έως το 2050.

Για τα περιφερειακά σχέδια, για παράδειγμα, για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή που ανέφερε πολλές φορές ο κύριος συνάδελφος, παρά το γεγονός ότι και στην επιτροπή του έδωσα τα στοιχεία, να πω ότι έχουν ολοκληρωθεί στην Περιφέρεια Βορείου Αιγαίου, σε έξι περιφέρειες βρίσκονται στη φάση της οριστικοποίησης, σε μία είναι στο στάδιο έγκρισης, σε μία άλλη γίνεται ο έλεγχος πληρότητας, σε τρεις έχει ολοκληρωθεί η διαβούλευση και σε μία γίνεται τώρα διαβούλευση. Άρα και οι περιφέρειες ευθυγραμμίστηκαν και κινούνται προς μια κατεύθυνση που έχει δώσει και δίνει επιπλέον ο κλιματικός νόμος.

Οι δήμοι, επίσης, για πρώτη φορά θα πρέπει να καταρτίσουν δημοτικό σχέδιο μείωσης εκπομπών έως το τέλος του Μαρτίου το 2023.

Έρχονται, όμως, και σημαντικές αλλαγές στην καθημερινότητα των πολιτών. Με δυο κουβέντες: ηλεκτροκίνηση παντού. Αυτό είναι το σύνθημα. Ηλεκτροκίνηση στα εταιρικά αυτοκίνητα, στα ταξί, στη συνέχεια με τα ΙΧ, έτσι ώστε το 2030 και μετά η πλειονότητα των οχημάτων να είναι ηλεκτρικά. Αυτό είναι σημαντικότατο.

Θα μπορούσα να σας πω πολλά άλλα θέματα που αναφέρει και προβλέπει ο κλιματικός νόμος. Θέλω, όμως, αφού τα έχουμε αναλύσει και στην επιτροπή πολλές φορές και εδώ στην Ολομέλεια, να σταχυολογήσω δύο - τρία πολύ σημαντικά.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ: Τις τιμές των αυτοκινήτων τις έχετε δει;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Βεβαίως, τις έχω δει τις τιμές των αυτοκινήτων. Την επιδότηση την έχετε δει που δίνουν και οι εταιρείες και η Κυβέρνηση; Οπότε θέλω να σας δω με ηλεκτρικό αυτοκίνητο την άλλη εβδομάδα.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ: Πόσο είναι;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Μετατρέπουμε την ελληνική ιδιαιτερότητα σε πλεονέκτημα κι αναφέρομαι στα ελληνικά νησιά. Έχουμε το παράδειγμα της Αστυπάλαιας, έχουμε το παράδειγμα της Χάλκης. Θα έχουμε πολλά περισσότερα παραδείγματα, δεδομένου ότι κλιματικός νόμος δίνει τη δυνατότητα -και έρχονται και οι χρηματοδοτήσεις- για να μετατρέψουμε τα μικρά κυρίως νησιά σε πράσινα, πράγμα που θα τους δώσει και περιβαλλοντική ανάσα, αλλά και πάνω απ' όλα θα τους δώσει μια τεράστια, παγκόσμια τουριστική ώθηση. Διότι σήμερα ο τουρίστας και ιδιαίτερα τα νέα παιδιά -και σε αυτά εμείς υπολογίζουμε πάρα πολύ- επιλέγουν με βάση τον αντίκτυπο μιας υπηρεσίας, μιας δράσης, ενός προϊόντος στο περιβάλλον.

Και καλά όλα αυτά και πολλά ακόμα περισσότερα που περιλαμβάνει ο κλιματικός νόμος. Πώς θα χρηματοδοτηθούν όλα αυτά; Υπάρχει η μέριμνα, υπάρχει η πρόβλεψη. Το λέει ο κλιματικός νόμος. Είναι ένα δύσκολο ερώτημα, στο οποίο δίνει, όμως, μια πολύ ουσιαστική απάντηση. Ποια; Ότι από δω και πέρα οι πόροι από τα κοινοτικά ταμεία, από το Ταμείο Ανάκαμψης θα χρηματοδοτούν αποκλειστικά δράσεις και μέτρα που θα τηρούν τις δεσμεύσεις του κλιματικού νόμου για την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής κρίσης. Επίσης, δίνονται ειδικά οικονομικά κίνητρα σε βιομηχανίες και επιχειρήσεις μέσω της ρύθμισης ζητημάτων φορολογικών αποσβέσεων, για να προχωρούν σε πράσινες επενδύσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα τελειώσω αυτό το κομμάτι της ομιλίας και την ομιλία μου με μία αναφορά σύντομη και περιεκτική στην άλλη πλευρά της κλιματικής κρίσης. Την κλιματική κρίση, για να την αντιμετωπίσεις, πρέπει ως κόρη οφθαλμού να προσέχεις τη βιοποικιλότητα της περιοχής σου, του χώρου ευθύνης σου. Τι κάνει η Κυβέρνηση Μητσοτάκη, για να προστατέψει τη βιοποικιλότητα; Διότι για κάθε ένα είδος ζώου, για κάθε ένα είδος φυτού που προστατεύουμε, έχουμε μια μεγάλη νίκη απέναντι στην κλιματική κρίση.

Πρώτα από όλα, θα αναφερθώ στη μεγάλη περιβαλλοντική με-

ταρρύθμιση, την τολμηρή και την πρωτοποριακή μεταρρύθμιση στην Ευρώπη και παγκοσμίως βεβαίως: τα απάτητα βουνά. Θέσαμε για αρχή έξι τεράστια βουνά, μεγάλους ορεινούς όγκους, σε καθεστώς υψηλότατης προστασίας. Απαγορεύουμε τη διάνοξη οποιουδήποτε δρόμου ή την κατασκευή οποιασδήποτε τεχνητής επιφάνειας. Όπου υπήρχαν άδειες για αιολικά πάρκα, τις ακυρώσαμε. Μιλάμε για τον Σμόλικα, που είναι το δεύτερο ψηλότερο βουνό της χώρας. Μιλάμε για την Τύμφη. Μιλάμε για τον Ταΰγετο. Μιλάμε για τα Λευκά Όρη. Μιλάμε για το όρος Χατζή. Μιλάμε για τον Σάο ή αλλιώς Φεγγάρι στη Σαμοθράκη.

Και να προσθέσω και κάτι. Φέραμε προεδρικό διάταγμα, για να διασφαλίσουμε την απόλυτη, υψηλή προστασία του Ολύμπου. Ο Όλυμπος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είχε καθεστώς προστασίας. Πώς σας ξέφυγε εσάς αυτό; Το ψηλότερο βουνό της χώρας είναι. Δεν το βλέπατε; Εμείς, λοιπόν, φέραμε και ολοκληρώσαμε το προεδρικό διάταγμα για μία περιοχή, η οποία μπήκε στην προστασία, διακοσίων τριάντα πέντε χιλιάδων στρεμμάτων.

Έχουμε, επίσης σε σχέση με τη θάλασσα τα εξής μέτρα. Και θέλω λίγη ανοχή ακόμα, κύριε Πρόεδρε. Έχουμε τις χίλιες παραθές παραλίες.

Αυτή τη στιγμή που μιλάμε οι υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος εργάζονται σκληρότατα για να χαρτογραφήσουν και να τεκμηριώσουν την οριοθέτηση για αρχή χιλίων παραλιών στις οποίες δε θα επιτρέπεται καμμία ανθρώπινη επέμβαση. Θα μπορείς να πηγαίνεις με τα πόδια από το μονοπάτι για να κάνεις μπάνιο, αλλά τίποτε άλλο. Ούτε ρεύμα, ούτε μπισκόπαρα, ούτε δρόμοι, ούτε κατασκευές, ούτε τίποτα.

Δεύτερον: Ο Πρωθυπουργός από τη Μασσαλία στο Παγκόσμιο Συνέδριο της IUCN, καλεσμένος του Προέδρου Μακρόν πέρασε τον Σεπτέμβριο, είχε ανακοινώσει -και πάνω σ' αυτό εργαζόμαστε τώρα όλα τα συναρμόδια Υπουργεία- ότι θα θέσει η χώρα μας το 30% των ελληνικών θαλασσών σε καθεστώς προστασίας, εκ των οποίων το 1/3 σε καθεστώς απόλυτης προστασίας. Δε θα επιτρέπεται ούτε ψάρεμα ούτε τίποτα.

Υλοποιούμε το εθνικό σχέδιο αναδασώσεων, 150.000.000 ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης. Έχουμε ήδη ξεκινήσει τις πρόσθετες εργασίες και την αναβάθμιση των δημοσίων φυτωρίων. Θα φυτέψουμε είκοσι εκατομμύρια δέντρα από τον Νοέμβριο έως το 2028, έτσι ώστε να ενισχύσουμε τον δασικό πλούτο και τα οικοσυστήματα της χώρας.

Έχουμε υπογράψει ήδη στο Υπουργείο Περιβάλλοντος τα εθνικά σχέδια δράσης για ένα σωρό είδη ζώων, για την καρέτα-καρέτα, για τρία είδη γυπών, για το αγριόγινδο των Βαλκανίων, για τον βάτραχο της Καρπάθου, για τις Αμμοθίνες, για τα αυτόχθονα είδη της πέστροφας και για πολλά ακόμα.

Επιπλέον, δίνουμε μια χείρα βοήθειας, όπως τους αξίζει, στις ΜΚΟ, στις περιβαλλοντικές οργανώσεις που είναι στο πεδίο, περιθάλπουν άγρια ζώα και κάνουν έρευνες. Για παράδειγμα, έχουμε συνεννοηθεί και είμαστε συνέχεια σε επικοινωνία με τις είκοσι δύο σημαντικότερες και μεγαλύτερες ΜΚΟ του πεδίου και έχουμε χρηματοδοτήσει δέκα εξ αυτών από πέρσι με 600.000 ευρώ για να τις βοηθήσουμε στο πεδίο.

Επίσης, έχουμε διαβουλευτεί μαζί τους και είμαστε πολύ κοντά σε δύο πράγματα. Πρώτον, να τους δώσουμε επιτέλους άδειες. Όλες αυτές οι μεγάλες ΜΚΟ που ακούτε δεν έχουν άδειες, είναι «στον αέρα». Τόσα χρόνια δεν έγινε τίποτα από κανέναν. Τώρα μαζί μ' αυτές τις ΜΚΟ είμαστε κοντά στην κοινή υπουργική απόφαση με την οποία θα τους δώσουμε τις προϋποθέσεις αδειοδότησης και θα τις βοηθήσουμε να αδειοδοτηθούν.

Η Ελλάδα είναι θαλασσινή χώρα. Άκουσα για τη θάλασσα πολλά, αλλά δεν άκουσα τίποτα για τα θαλάσσια θηλαστικά της. Φτιάχνουμε το πρώτο δίκτυο αντιμετώπισης εκβρασμών θαλασσινών θηλαστικών για καρχαρίες, για κητώδη, για φώκιες και για θαλάσσιες χελώνες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα μπορούσα να πω πάρα πολλά ακόμα, αλλά δε θέλω να σας κουράσω. Καταλήγοντας θα πω ότι ο κλιματικός νόμος δεν είναι απλώς μια μεταρρύθμιση. Είναι μια αλλαγή τρόπου σκέψης και δράσης επιχειρήσεων, ανθρώπων και δημοσίου. Γι' αυτό, έχοντας ως γνώμονα τη φωνή των νέων που είπα στην αρχή της ομιλίας μου, έχοντας ως γνώ-

μονα το γεγονός ότι η Ελλάδα είναι πλούσια σε ήλιο, σε αέρα, σε θάλασσα, σε γεωθερμία, έτσι πορευόμαστε ώστε να έχουμε φθηνή, καθαρή, πράσινη ενέργεια.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ζωή στο σπίτι μας, την Ελλάδα, και στο χωριό μας, τον πλανήτη, ποτέ δε θα είναι η ίδια. Έχει μια τάση βεβαίως προς το χαοτικά απρόβλεπτο, αλλά αυτήν την εντροπία, αυτήν την τάξη της αταξίας, αν θέλετε, ή τη χαοτική αταξία μπορούμε να την αντιμετωπίσουμε με μικρές καθημερινές συμπεριφορές και πράξεις όλων μας, διότι εμείς πιστεύουμε ότι πολλά μικρά κάνουν ένα μεγάλο και γι' αυτό χαιρόμαστε που αυτός ο πρώτος εθνικός κλιματικός νόμος της χώρας απαρτίζεται από πολλά μικρά αλλά σπουδαία, σημαντικά βήματα που θα αλλάξουν το πράσινο αποτύπωμα της χώρας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Καλώς.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα τον λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ζήτησε τον λόγο για ένα λεπτό ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ κ. Τσακαλώτος.

Κύριε Τσακαλώτε ...

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ: Ενάμισι το πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Θερμή παράκληση να είστε σύντομος.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τέτοια υποστήριξη για το νομοσχέδιο από τον κύριο Υπουργό έχω να ακούσω από τότε που διάβαζα για την υποστήριξη του Βρούτου από τον Μάρκο Αντώνιο μετά από τη δολοφονία του φίλου του Ιούλιου Καίσαρα. Πραγματικά, αν αυτό ήταν υποστήριξη του νομοσχεδίου, σηκώνω τα χέρια. Μας είπε ωραίες ιστορίες. Αυτό, κύριε Υπουργέ, δεν είναι ειρωνικό. Όντως είναι ωραίες οι ιστορίες και για τα κοράλλια και για τις κερασιές στην Ιαπωνία και για την καρέτα-καρέτα. Θυμήθηκα ότι ήσασταν υποψήφιος δήμαρχος που λέγατε τέτοια πράγματα και ήσασταν συμπαθής στον κόσμο που λέγατε τέτοια πράγματα. Όμως, εδώ ήλθατε για να υποστηρίξετε το νομοσχέδιο. Από τα δεκαπέντε λεπτά, είναι ζήτημα αν μιλήσατε τέσσερα λεπτά για το νομοσχέδιο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Αυτό θέλατε να πείτε;

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ: Αυτό θέλω να πω. Κάτσε κάτω, δεν τελείωσα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): «Καθίστε», όχι «κάτσε».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Μισό λεπτό. Μη δημιουργείτε τώρα ένταση. Δε χρειάζεται. Ολοκληρώστε, κύριε Τσακαλώτε.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ: Τριάντα δευτερόλεπτα ακόμα θέλω.

Δε μας είπατε τίποτα, κύριε Υπουργέ, για τις αγοραίες λύσεις και την κριτική που ακούσατε από εδώ, από εμάς, από το ΠΑΣΟΚ, από το ΚΚΕ, από το ΜέΡΑ25. Δε μας είπατε γιατί δεν ενώνετε αυτό το νομοσχέδιο με την παραγωγική ανασυγκρότηση που σας είπα εγώ ή με το σχέδιο για τη στέγαση που πάλι είναι αγοράια λύση και πάλι εκμεταλλεύεται καινούργια γη, αντί να έχει την αίσθηση της μηδενικής κατανάλωσης.

Δεν είπατε τίποτα για το νομοσχέδιο. Μιλήσατε δεκαπέντε λεπτά. Τα οκτώ λεπτά ήταν κάποιες ωραίες ιστορίες. Δεν είναι ειρωνικό αυτό, γιατί πρέπει να εμπνεύσουμε τον κόσμο για τη σημασία του θέματος. Μετά μας είπατε κάποιες άλλες ιστορίες. Έχετε χρέος να απαντάτε στους Βουλευτές, όχι να θυμηθείτε τον παλιό Αμυρά που ήταν υποψήφιος δήμαρχος, που ήταν και πολύ πιο συμπαθητικός από τον Υπουργό, όπως φαντάζεστε.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Κύριε Υπουργέ, θερμή παράκληση. Απαντήστε σύντομα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΥΡΑΣ (Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας): Πολύ σύντομα.

Πρώτα απ' όλα, κύριε Τσακαλώτε, δεν υπάρχει ούτε παλιός

Αμυράς ούτε νέος Αμυράς. Ένας είναι ο Αμυράς.

Ξέρετε για ποιον λόγο δεν προσέξατε αυτά που έλεγα; Διότι ήσασταν στο κινητό σας. Όλη την ώρα παίζατε με το κινητό σας. Προφανώς είστε από τους ανθρώπους που δεν μπορούν να κάνουν δύο δουλειές ταυτόχρονα και να παίζουν με το κινητό τους και να ακούνε αυτά που λέει ο ομιλητής.

Σας ευχαριστώ.

ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ: ... (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Τον λόγο έχει ο κ. Ανδρέας Πουλάς από το Κίνημα Αλλαγής.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση δε χάνει την ευκαιρία να εκπλήσσει το Κοινοβουλευτικό Σώμα με τις διεκπεραιωτικές νομοθετικές της πρωτοβουλίες. Στην παρούσα χρονική συγκυρία, μ' έναν πόλεμο να μαίνεται πολύ κοντά μας, με μια μόνη επιθετική γείτονα χώρα και με σοβαρά εσωτερικά προβλήματα που προκαλούν ανασφάλεια, εσείς νομοθετείτε σαν να κυβερνάτε μια άλλη χώρα.

Εντούτοις, εμείς στη χώρα μας δεν έχουμε λύσει ακόμα τα βασικά. Δεν έχουμε ολοκληρωμένο Εθνικό Σύστημα Υγείας. Αφήνετε την κερδοσκοπία και τα οικονομικά συμφέροντα να θριεύουν. Η χώρα παραμένει ενεργειακά αθωράκιση στο Χρηματιστήριο Ενέργειας. Επιτρέπετε ακόμα τις παράνομες χωματερές. Η ανακύκλωση είναι μια πολυτέλεια. Η τεχνολογία επεξεργασίας απορριμμάτων είναι πολλά σκαλιά πίσω από τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το κοινωνικό κράτος κοιμάται και ούτω καθεξής. Άρα, πρόκειται για ένα νομοσχέδιο που δεν ανταποκρίνεται ούτε στο ελάχιστο στις πραγματικές σημερινές ανάγκες των πολιτών.

Την ίδια ώρα που κόπτεστε για τη συμμόρφωση της χώρας μας με τις απαιτήσεις της Συμφωνίας των Παρισίων για το κλίμα και για την πράσινη μετάβαση της Ευρώπης, στην Ευρωπαϊκή Ένωση ήδη όλα αυτά βρίσκονται σε διαδικασία αναθεώρησης λόγω του πολέμου στην Ουκρανία. Αναγκαίος στόχος είναι η προστασία του περιβάλλοντος, ο περιορισμός της αύξησης της θερμοκρασίας, όμως όλα πρέπει να εντάσσονται σ' ένα συνολικό περιβαλλοντικό, οικονομικό, αγροτικό, ενεργειακό σχεδιασμό, όπου η ενεργειακή αυτονομία θα παίζει πρώτιστο ρόλο.

Αυτή τη στιγμή η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγκάζεται να επιταχύνει την απαγκίστρωσή της από τις παραδοσιακές μορφές ενέργειας, αλλά αυτό δεν μπορεί να γίνει οριζόντια και απότομα. Απαιτείται η προετοιμασία των πολιτών με δημόσια διαβούλευση και συμμετοχή, η ενίσχυση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης στα σχολεία, η συμμετοχή της τοπικής αυτοδιοίκησης στις αποφάσεις, ο ευρύς κοινωνικός διάλογος στα μέσα μαζικής ενημέρωσης, φιλοσοφία που είναι πολύ διαφορετική από τις αυταρχικές και εν κρυπτώ νομοθετικές σας επιλογές.

Γι' αυτό και το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής προτείνει με τροπολογία ανοικτές συμμετοχικές δημοκρατικές διαδικασίες με την ενεργή συμμετοχή των πολιτών στις αποφάσεις για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας της χώρας και συγκεκριμένα τη σύσταση κλιματικής συνέλευσης για την εξειδίκευση των μέτρων του παρόντος νόμου, τη σύσταση ανεξάρτητου εθνικού συμβουλίου για την ομαλή προσαρμογή της χώρας στην κλιματική αλλαγή και τη δημιουργία ενιαίας ψηφιακής πύλης με τη συμμετοχή φορέων και της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Σε κάθε περίπτωση πρόκειται για ένα νομοσχέδιο που έρχεται να ανατρέψει βίαια την καθημερινότητα των πολιτών και προκαλεί συθέμελες αλλαγές σε ζωτικούς τομείς, όπως στην παραγωγή και στην κατανάλωση ενέργειας, με τη βίαιη απεξάρτηση από τον λιγνίτη, χωρίς την απαραίτητη εξασφάλιση για τη χώρα της ενεργειακής της επάρκειας και του φτηνού ρεύματος μέσω της προαγωγής νέων μορφών ενέργειας, στις μεταφορές με τη μετατροπή της αυτοκίνησης σε είδος πολυτελείας λόγω της υποχρεωτικής μεταστροφής της στην ακριβή ηλεκτροκίνηση, στις επιχειρήσεις που υποχρεώνονται στην πανάκριβη αντικατάσταση του εξοπλισμού τους και των μεθόδων παραγωγής οδηγώντας τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις σε οικονομική ασφυξία, στα κτίρια όπου η θέρμανση θα περάσει σταδιακά στις ΑΠΕ, στο ακριβό φυσικό αέριο και στα βιοκαύσιμα, στη γεωργία και την κτηνοτροφία όπου ο χρόνος προσαρμογής για τους παραγωγούς είναι ασφυ-

κτικός, σε συνθήκες οικονομικής στενότητας και χωρίς χρηματοδότηση.

Οι πρόσθετες επιβαρύνσεις για τη μέτρηση των ρύπων για την ασφάλιση των μονάδων αναμένεται να εκτοξεύσουν το κόστος παραγωγής. Πώς θα καλυφθεί το κόστος αυτό, όταν οι μονάδες λειτουργούν ήδη στα όριά τους; Πώς αναμένετε να γίνουν επενδύσεις σε νέες μονάδες για την ανάπτυξη των παλιών, όταν υπάρχει ρήτρα για την περιβαλλοντική επιβάρυνση; Τι θα γίνει με τα αγροτικά μηχανήματα και οχήματα που λειτουργούν με πετρέλαιο; Θα δώσετε χρηματοδότηση στους αγρότες μας για την αντικατάστασή τους; Σε αυτές τις συνθήκες πώς θα διασφαλίζεται η επισιτιστική επάρκεια της χώρας και η βιωσιμότητα των αγροκτηνοτροφικών μονάδων;

Παρ' όλα αυτά η κοινωνία αγνοεί τι τέχνες κατεργάζεστε εις βάρος της. Οι πολίτες δε γνωρίζουν τι ψηφίζουμε εμείς σήμερα και η σημερινή συζήτηση γίνεται σε συνθήκες fast track. Είναι τακτική αδικαιολόγητη για ένα νομοσχέδιο που ψευδεπίγραφα και προσηλιαστικά παρουσιάζεται ως το πρώτο εθνικό νομοσχέδιο για την κλιματική αλλαγή.

Μήπως ξεχνάτε ότι με επιστολή της αείμνηστης Φώφης Γεννηματά το Μάιο του 2021 είχε ζητηθεί από τον Πρόεδρο της Βουλής και τους άλλους πολιτικούς αρχηγούς να συζητηθεί στην Ολομέλεια ο οδικός χάρτης που είχαμε παρουσιάσει ήδη από το Μάρτιο του 2021; Η βιασύνη σας φαίνεται πως εδράζεται στην άρρον-άρρον εκπλήρωση μιας τυπικής υποχρέωσης στο πλαίσιο μιας διαχειριστικής λογικής και ενός διεκπεραιωτικού κοινοβουλευτικού προγραμματισμού. Εντούτοις, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν δίνετε ενσυνείδητα μία ακόμη ευκαιρία για κέρδη στα οικονομικά συμφέροντα, αυτή τη φορά με πρόσχημα την προστασία του περιβάλλοντος.

Τελικά όμως το μάρμαρο της κλιματικής μετάβασης, όπως εσείς το απεικονίζετε στο παρόν νομοσχέδιο, φαίνεται ότι το πληρώνει η κοινωνία που καλείται να εκπληρώσει φιλόδοξους περιβαλλοντικούς στόχους, χωρίς να διαθέτει τα οικονομικά μέσα και κυρίως οι νέες γενιές που αναγκάζονται σε φτωχοποίηση με πρόσημα την ενεργειακή επάρκεια και εξοικονόμηση.

Εν ολίγοις, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εμείς εδράζουμε τις πολιτικές μας προτάσεις στη συμμετοχική δημοκρατία, στην κοινωνία των πολιτών, στον κοινοβουλευτικό έλεγχο, στη θέση των στόχων με τους οποίους να ταυτίζονται οι πολλοί και οι οποίοι να αξιολογούνται ως προς το αποτέλεσμα και το κοινωνικό τους αντίκτυπο, στις πολιτικές με κοινωνικό πρόσημο, στην επίτευξη κλιματικά ουδέτερης οικονομίας με τρόπους που δεν θα συντρίβουν τον πολίτη και δε θα αποβαίνουν υπέρ των ισχυρών και δυνατών.

Αυτό είναι το δικό μας πολιτικό αποτύπωμα. Αυτή είναι η δική μας πολιτική παράδοση γιατί η προστασία του περιβάλλοντος δεν πρέπει να μετατρέπεται σε μια εφιαλτική δυστοπία εις βάρος ευάλωτων κοινωνικών ομάδων και των επόμενων γενεών.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης): Ευχαριστούμε τον κ. Πουλά και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Καλούμε στο Βήμα τον κ. Ιωάννη Αντωνιάδη από τη Νέα Δημοκρατία. Ακολουθεί η κ. Νοτοπούλου.

Έχετε τον λόγο, κύριε Αντωνιάδη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Άκουσα με ιδιαίτερη ικανοποίηση τον κ. Αμυρά να αναφέρεται σε μια σειρά από μέτρα και έργα τα οποία προετοιμάζει το Υπουργείο Περιβάλλοντος για την προστασία βουνών, μονοπατιών, παραλιών, ζώων, πτηνών, για την τάξη που θέλει να βάλει στις μη κυβερνητικές οργανώσεις.

Θέλω να πω, έχοντας ίδια πείρα, ότι το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος με τον κ. Σκρέκα και τον κ. Αμυρά παράγει έργο προοδευτικό, τολμηρό και πρωτοποριακό. Εξάλλου δεν αρκεί η δική μου μαρτυρία. Αυτό φαίνεται και αποτυπώθηκε από την κοινωνία. Εγώ εκφράζω την ικανοποίησή μου ως μέλος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νέας Δημοκρατίας.

Από την άλλη εκπλήσσομαι ειλικρινά με την απόλυτη ταύτιση όλης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ στην απόλυτη άρνηση. Μέσα στο νομοσχέδιο για τον κλιματικό νόμο δεν έχουν βρει ούτε ένα θετικό. Διερωτώμαι, υπάρχει τέτοια τρομοκρατία

μέσα στην Κοινοβουλευτική Ομάδα, ώστε δεν τολμούν να ομολογήσουν ότι υπάρχει κάτι θετικό; Το δόγμα ΣΥΡΙΖΑ ζει και βασιλεύει: «όχι» σε όλα, «ναι» στο τίποτα.

Άκουσα και την κ. Λιακούλη από το ΠΑΣΟΚ. Πρεμιέρα με το παλιό όνομα, άρα και τις παλιές πρακτικές της απόλυτης άρνησης. Μας μίλησε για καθρέπτες, για ψυχαναλύσεις. Δεν ακούσαμε καμμία πρόταση. Εννιά λεπτά ομιλίας, καμμία πρόταση, όπως και από τους υπόλοιπους.

Θα κλείσω με ένα ρητορικό ερώτημα. Κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, στη δυτική Μακεδονία κλαίτε για τον λιγνίτη και στην Αθήνα κλαίτε για τον κλιματικό νόμο, λέγοντας ότι δεν είναι τολμηρός. Επιλέξετε με ποια πλευρά είστε.

Έρχομαι στο νομοσχέδιο. Συζητάμε σήμερα το σχέδιο νόμου: «Εθνικός Κλιματικός Νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα». Αυτός ο εθνικός κλιματικός νόμος είναι ουσιαστικά ο πρώτος κλιματικός νόμος ο οποίος εισάγεται για συζήτηση και ψήφιση από τη Βουλή των Ελλήνων από την ίδρυση του ελληνικού κράτους γι' αυτό και έχει ιδιαίτερη σημασία.

Ως χώρα ορίζουμε τον βασικό μας εθνικό στόχο, ο οποίος δεν είναι άλλος από το να προστατεύσουμε το περιβάλλον, να μειώσουμε τις ανθρωπογενείς εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου και να συμβάλλουμε στον πολύ φιλόδοξο ευρωπαϊκό στόχο, ώστε το 2050 η Ευρώπη να είναι η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος στον κόσμο. Για την επίτευξη του ανωτέρω στόχου προβλέπονται οι ενδιάμεσοι στόχοι μετριασμού των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για το 2030 στο 55% και το 2040 στο 80% σε σύγκριση με τα επίπεδα του έτους 1990.

Επίσης, προβλέπεται σύστημα παρακολούθησης, αξιολόγησης και επαναρύθμισης μέσω του μηχανισμού κατάρτισης προ-υπολογισμών άνθρακα για τους βασικούς τομείς της οικονομίας, προκειμένου να περιοριστεί η αύξηση της θερμοκρασίας κατά ενάμιση βαθμό κελσίου πάνω από τα προβιομηχανικά επίπεδα σε εφαρμογή της Συμφωνίας των Παρισίων.

Βασικός στόχος του παρόντος νομοσχεδίου είναι η σταδιακή μετάβαση της οικονομίας της χώρας μας στην κλιματική ουδετερότητα με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο και η διασφάλιση σταθερού ρυθμιστικού πλαισίου έτσι ώστε να υπάρχει αναγκαία προβλεψιμότητα. Ο στόχος αυτός απαιτεί ριζικές αλλαγές στον τρόπο παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας.

Λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα και πολιτικές η χώρα θα αποκτήσει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα και αναμένεται να πετύχει τη μετάβαση με το μικρότερο κόστος και τον πλέον κοινωνικά δίκαιο τρόπο εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα καλύτερη πρόσβαση σε διεθνείς χρηματοδοτικούς πόρους.

Η Ελλάδα προσβλέπει, μέσα από την αύξηση της διείσδυσης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας με την παράλληλη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, στην απεξάρτηση της χώρας από τον ρυπογόνο λιγνίτη, αλλά και από το εισαγόμενο φυσικό αέριο το οποίο να μην είναι πιο καθαρό καύσιμο από τον λιγνίτη, αφού εκπέμπει ένα 70% λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα στην ατμόσφαιρα, αλλά παρ' όλα αυτά είναι εισαγόμενο και πλέον ακριβό.

Με την επικράτηση των ανανεώσιμων πηγών θα επέλθει η απεξάρτηση όχι μόνο από τον λιγνίτη, αλλά και από το φυσικό αέριο, με αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους ενέργειας. Η αλήθεια είναι πως αν πραγματικά είχε επιταχυνθεί η διείσδυση των ΑΠΕ τα προηγούμενα χρόνια, σήμερα θα είχαμε πολύ πιο χαμηλές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας. Στα χρόνια της Νέας Δημοκρατίας η σύνδεση με ανανεώσιμες πηγές έχει τετραπλασιαστεί.

Να έρθουμε και στο εθνικό μας καύσιμο που είναι ο λιγνίτης. Στον λιγνίτη στηρίχθηκε η ανάπτυξη της χώρας εδώ και δεκαετίες. Και φυσικά τον χρησιμοποιούμε ακόμα.

Στην εποχή του ακριβού φυσικού αερίου παρέχει στήριγμα στην ενεργειακή επάρκεια της χώρας. Εδώ θα ήθελα να επισημάνω πως οι περισσότερες λιγνιτικές μονάδες που αποσύρθηκαν, αποσύρθηκαν σε όλη τη διάρκεια των προηγούμενων κυβερνήσεων. Την ίδια περίοδο μειώθηκε η παραγωγή λιγνίτη και αυξήθηκε η ηλεκτροπαραγωγή από φυσικό αέριο. Από το 2010 έως το 2019 η παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος από λιγνίτη μειώθηκε στο 1/3 και από το 2015 ως το 2019 η παραγωγή ηλεκτρικού ρεύ-

ματος από λιγνίτη επί εποχής ΣΥΡΙΖΑ μειώθηκε στο μισό. Αυτά για την αποκατάσταση της αλήθειας.

Γι' αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο παρόν σχέδιο νόμου ναι μεν προβλέπεται η διακοπή λειτουργίας όλων των λιγνιτικών μονάδων το αργότερο έως τις 31 Δεκεμβρίου του 2028, υπάρχει όμως ρήτρα επανεξέτασης το 2025, με προϋπόθεση τη διασφάλιση της επάρκειας ισχύος και την ασφάλεια εφοδιασμού της χώρας.

Στο παρόν νομοσχέδιο προβλέπεται από το 2026 όλα τα νέα ταξί σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη να είναι ηλεκτροκίνητα, από το 2030 απαγορεύεται η ταξινόμηση νέων οχημάτων με κινητήρες εσωτερικής καύσης, από το 2025 η πώληση, η εγκατάσταση καυσίμων, πετρελαίου θέρμανσης, από το 2030 γίνεται υποχρεωτική η χρήση πετρελαίου θέρμανσης με βιοκαύσιμα 30% και άλλα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το παρόν νομοσχέδιο δημιουργείται ένα συνεκτικό πλαίσιο για τη βελτίωση της προσαρμοστικής ικανότητας και της κλιματικής ανθεκτικότητας της χώρας και διασφαλίζεται η σταδιακή μετάβαση της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα ως το έτος 2050 με τον πλέον περιβαλλοντικά βιώσιμο, κοινωνικά δίκαιο και οικονομικά αποδοτικό τρόπο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΒΔΕΛΑΣ**)

Η Ελλάδα προχωράει μπροστά, αναπτύσσεται με πράσινη ενέργεια φιλική προς το περιβάλλον και τους πολίτες. Στηρίζουμε την πράσινη ενέργεια, στηρίζουμε το παρόν νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς σας ευχαριστούμε, κύριε Αντωνιάδη.

Καλησπέρα σας και από μένα.

Καλείται στο Βήμα η κ. Κατερίνα Νοτοπούλου από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΝΟΤΟΠΟΥΛΟΥ: Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όσο η περιβαλλοντική όσο η κλιματική κρίση εντείνεται με καταστροφικές για τον πλανήτη επιπτώσεις τόσο το κλιματικό κίνημα δυναμώνει σε ολόκληρο τον κόσμο. Αυτή την περίοδο οι κυβερνήσεις σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση λαμβάνουν αποφάσεις που θα επηρεάσουν το μέλλον του ίδιου του πλανήτη, της ίδιας της ανθρωπότητας. Από την άλλη νεολαία, ακτιβιστές σε όλο τον κόσμο αγωνιούν, διεκδικούν, εντείνουν τη δράση τους για το κλίμα, για ένα βιώσιμο μέλλον.

Η κινητοποίηση των πολιτών είναι εξαιρετικά μεγάλη και είναι ελπιδοφόρα και στη δική μας τη χώρα. Αυτό συμβαίνει γιατί το μοντέλο ανάπτυξης που εφαρμόστηκε όλα τα προηγούμενα χρόνια μας έφερε ως εδώ, κατασπαταλώντας τους πόρους του πλανήτη και στερώντας κάθε προοπτική και για το δικό μας τόπο. Χρειάζεται, λοιπόν, σήμερα την ώρα που μιλάμε, ένα σχέδιο βιώσιμης, δίκαιης δηλαδή ανάπτυξης που θα συμπεριλάβει όλους τους πολίτες αυτής της χώρας και τις επιχειρήσεις, χωρίς αποκλεισμούς, χωρίς διακρίσεις. Στην πραγματικότητα, λοιπόν, μιλάμε για μία πράσινη επανάσταση. Απαιτείται μια αλλαγή παραγωγικού καταναλωτικού μοντέλου. Δε λέτε λέξη γι' αυτό, δεν υπάρχει στη φιλοσοφία σας, δεν υπάρχει αγωνία σε αυτό το νομοσχέδιο που φέρνετε σήμερα προς ψήφιση.

Φέρνετε ένα σχέδιο νόμου, το οποίο είναι κατώτερο των περιστάσεων στην πραγματικότητα. Είναι κατώτερο των αναγκών. Είναι ανεπαρκής η πρότασή σας. Δεν αντιμετωπίζει τις κοινωνικές ανισότητες, δεν αντιμετωπίζει την ενεργειακή φτώχεια, δεν εμπλέκει την κοινωνία, δεν εμπλέκει την αυτοδιοίκηση, δεν εμπλέκει τις παραγωγικές δυνάμεις μας. Πώς θα κάνετε μία μεταρρύθμιση, μια μεγάλη αλλαγή σε σχέση με το κλίμα;

Αν πάρουμε για παράδειγμα τον κρίσιμο, κατά τα άλλα, τομέα του τουρισμού θα δούμε την ίδια έλλειψη στο σχέδιό σας. Ο τομέας του τουρισμού, όμως, κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, δεν μπορεί να απουσιάζει από τη συζήτηση για την κλιματική αλλαγή. Θα έπρεπε να γίνεται με εντελώς αντίθετο. Η τουριστική βιομηχανία έχει ένα εξαιρετικά ισχυρό περιβαλλοντικό αποτύπωμα. Και αυτό έρχεται ως αποτέλεσμα των τουριστικών δραστηριοτήτων άμεσα, έμμεσα, από τις μεταφορές, από τη χρήση φυσικών πόρων, από τη διαχείριση των απορριμμάτων, αλλά

ακόμα και από τον τρόπο δόμησης στις τουριστικές περιοχές του περιβάλλοντος.

Όλα αυτά επιβαρύνουν δραματικά το περιβαλλοντικό αποτύπωμα και επηρεάζουν φυσικά. Από την άλλη μεριά οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και οι προτιμήσεις των ταξιδιωτών, η οικολογική τους συνείδηση, αναδιαμορφώνουν τις τουριστικές ανάγκες. Άρα λοιπόν, ο βιώσιμος τουρισμός αποτελεί βασικό παράγοντα για την επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας. Η στρατηγική ανάπτυξη του τουρισμού θα έπρεπε σήμερα να απαντά στα ερωτήματα που γεννά η επιβάρυνση από τις δραστηριότητες που ο τουρισμός ελκύει. Εσείς δεν έχετε καν εθνική στρατηγική για τον τουρισμό και αυτό είναι το πολύ σοβαρό μας πρόβλημα.

Πάμε να δούμε ποιες είναι οι ειδικές πρόνοιες, η ειδική μέριμνα της Κυβέρνησής σας για την αντιμετώπιση όλων των παραπάνω. Πολλοί από τους συναδέλφους της Νέας Δημοκρατίας τα κατέθεσαν ως ζητήματα και στις δικές τους τοποθετήσεις. Καμμία πρόνοια, όμως, δεν έχετε. Ποια χρηματοδοτικά εργαλεία θα μπορέσουν οι τουριστικές, αλλά και όλες οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις να ανταπεξέλθουν είτε στα εξαιρετικά υψηλά κόστη, τα ενεργειακά είτε στους δυσθεώρητους λογαριασμούς, αλλά και να συμβάλλουν με την τροποποίηση των εγκαταστάσεών τους στην επίτευξη των στόχων, ώστε να ανταποκριθούν στις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής; Δεν υπάρχουν πρόνοιες, δεν υπάρχουν προβλέψεις ούτε σε αυτό το νομοσχέδιο, όπως δεν υπάρχουν και στο ταμείο ανάκαμψης, όπως δεν υπήρχαν και στη διαμόρφωση του ΕΣΠΑ.

Τα χρηματοδοτικά εργαλεία θα πρέπει να φτάσουν σε όλους τους πολίτες, όχι σε όλους τους φίλους σας. Θα πρέπει να φτάσουν σε όλες τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όχι στις τσέπες των φίλων και των κολλητών της Κυβέρνησης. Η πράσινη μετάβαση πρέπει να τους εμπεριέχει όλους. Να δίνει δηλαδή πρόσβαση στην πράσινη ενέργεια σε όλους τους πολίτες, τους εμπλεκόμενους, τις επιχειρήσεις. Θέλουμε φθηνή ενέργεια, θέλουμε έλεγχο και ρύθμιση της αγοράς ενέργειας. Φτάνει πια! Φτάνει με τα ουρανοκατέβαστα κέρδη!

Η ελληνική κοινωνία είναι σε απόγνωση και δεν το έχετε καταλάβει. Αυτό είναι το χειρότερο για εσάς. Θέλουμε ενεργειακές κοινότητες και αυτοπαραγωγή, αυτοκατανάλωση στο 50% της παραγωγής των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Έτσι θα έχουν και οι τουριστικές, αλλά και όλες οι επιχειρήσεις πρόσβαση σε πράσινη και φθηνή ενέργεια. Έχουμε ανάγκη, σήμερα που μιλάμε, από πράσινες υποδομές, έχουμε ανάγκη από χωροταξικό για τον τουρισμό -πουθενά δε φαίνεται-, έχουμε ανάγκη από πράσινα καταλύματα. Όλα αυτά βοηθούν στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας. Ταυτόχρονα, βέβαια θα μπορέσουν να ανταποκριθούν στην οικολογική συνείδηση των τουριστών που αναδιαμορφώνει τις προτιμήσεις τους.

Εσείς, όμως, όχι μόνο δεν κινείστε στην κατεύθυνση αυτή. Έρχεστε σήμερα να εξαιρέσετε από την υποχρέωση εγκατάστασης φωτοβολταϊκών και θερμικών ηλιακών συστημάτων τα τουριστικά καταλύματα.

Εμείς δεν περιμέναμε τίποτε καλύτερο από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και από τον κ. Μητσοτάκη. Είστε η ίδια Κυβέρνηση που επέβαλε τη βίαιη απολιγνιτοποίηση χωρίς κανένα απολύτως σχέδιο, με αντικατάσταση του λιγνίτη από φυσικό αέριο, που σήμερα έχει οδηγήσει σε απώλεια χιλιάδων θέσεων εργασίας, σε απόγνωση μια ολόκληρη περιοχή, σε οδυνώδεις συνέπειες στους λογαριασμούς ενέργειας για τα λαϊκά νοικοκυριά. Είστε η Κυβέρνηση που συσσωρεύει υπερκέρδη στα καρτέλ, που εξαφανίζει κυριολεκτικά το εισόδημα των νοικοκυριών, που από το 2020 έχει κηρύξει στάση πληρωμών στο «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ - ΑΥΤΟΝΟΜΩ», που έχει παγώσει εντελώς το ίδιο πρόγραμμα για τις επιχειρήσεις, στερώνοντας τους ένα σημαντικό εργαλείο αναβάθμισης και εξοικονόμησης ενέργειας. Είστε η Κυβέρνηση που υπονομεύει τους δασικούς χάρτες. Είστε η Κυβέρνηση που κλείνει το μάτι στην εκτός σχεδίου δόμηση. Είστε η Κυβέρνηση που αποδυναμώνει το Υπουργείο Περιβάλλοντος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με τα πεπραγμένα της έχει αποδείξει ότι δε θέλει και ότι

δεν μπορεί κιάλας να επεξεργαστεί μια μακρόπνοη στρατηγική αντιμετώπισης της κλιματικής κρίσης. Ίσως είναι επειδή σκέπτεται ολιστικά με το δικό της τρόπο και με αυτόν τον ολιστικό σχεδιασμό έχει βυθίσει ολόκληρη την ελληνική κοινωνία σε απόγνωση και ειδικά τους νέους ανθρώπους τους οποίους εμπαίζει καθημερινά ο ίδιος ο Πρωθυπουργός χωρίς ντροπή.

Εμείς από την άλλη ως ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία έχουμε δεσμευτεί να εφαρμόσουμε τις πολιτικές για την υλοποίηση της Agenda 2030 για αειφορία, βιώσιμη ανάπτυξη, να βοηθήσουμε τους προορισμούς να αντιμετωπίσουν προκλήσεις με εθνική στρατηγική, με κατάλληλα χρηματοδοτικά εργαλεία που να ωθούν και τους περιφερειακούς, αλλά και τους τοπικούς προορισμούς σε υιοθέτηση κοινών και έξυπνων προσεγγίσεων στον τουριστικό σχεδιασμό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να κλείσω, είναι προφανές πως μας χωρίζει άβυσσος με τη Νέα Δημοκρατία στον τρόπο με τον οποίο πιστεύουμε ότι οφείλουμε να απαντήσουμε στην κλιματική κρίση. Η Νέα Δημοκρατία φέρνει σήμερα ένα πρόχειρο αντιεπιστημονικό νομοσχέδιο, πολύ μακριά από τις ανάγκες της κοινωνίας με τον ίδιο τρόπο, χωρίς καμμία διαβούλευση μαζί της. Ένα νομοσχέδιο που αδυνατεί να αντιμετωπίσει σύγχρονες προκλήσεις, περιβαλλοντικές, κλιματικές, που δεν αναγνωρίζει ανισότητες, την ενεργειακή φτώχεια, που δεν επιταχύνει καν τους ρυθμούς για επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας. Ενώ στη δική μας αντίληψη πρωταρχικές έννοιες είναι η δημοκρατία, η δικαιοσύνη, η εξασφάλιση της πρόσβασης όλων στην ενέργεια και στο νερό, αλλά και το δικαίωμα των πολιτών σε ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον. Προτεραιότητά μας, δηλαδή, είναι η ενεργειακή δημοκρατία.

Εσείς απομακρύνεστε από την ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, ταυτόχρονα όμως απομακρύνεστε και από τους πολίτες, γυρνάτε την πλάτη στους νέους ανθρώπους και τις αγωνίες τους.

Εμείς, με τον Αλέξη Τσίπρα Πρωθυπουργό και προοδευτική διακυβέρνηση θα διαμορφώσουμε ένα πιο πράσινο, πιο δίκαιο μέλλον.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Εμείς ευχαριστούμε, κυρία Νοτοπούλου.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Δημήτριος Χαρίτου από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και να ετοιμάζεται ο κ. Σταύρος Αραχωβίτης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΑΡΙΤΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι, συζητούμε σήμερα τον κλιματικό νόμο και τις προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής. Οφείλουμε, όμως, να μην παραγνωρίζουμε τα όσα βιώνουν με δραματικό τρόπο μεγάλα τμήματα της κοινωνίας μας, που σήμερα γονατίζουν από την ακρίβεια, τους ασήκωτους λογαριασμούς της ΔΕΗ, τις υπέρογκες τιμές στη βενζίνη και στο πετρέλαιο, την εκτόναξη στα ύψη των τιμών στα είδη πλατιάς κατανάλωσης, από το ψωμί έως τα κηπευτικά. Κι εσείς, κύριοι της Κυβέρνησης, αδυνατείτε να προστατέψετε τα νοικοκυριά και την επιχειρηματικότητα.

Σήμερα, κυρίες και κύριοι, οι κοινωνίες δεν είναι πλέον ανυποψίαστες για την κλιματική κρίση. Λίγα λεπτά έντονης βροχόπτωσης αρκούν για να κινδυνεύσουν να πνιγούν οικισμοί, να καταστραφούν χιλιάδες καλλιεργούμενες εκτάσεις, όπως ζήσαμε πριν λίγα χρόνια και στη Ροδόπη.

Βρισκόμαστε, κύριοι, μπροστά σε μια παγκόσμια ανοιχτή πρόκληση της κλιματικής κρίσης, που είναι ένα νέο πεδίο αναμέτρησης, όπου οι ισχυροί, τμήμα του διεθνούς κεφαλαίου, την αξιοποιούν ως ευκαιρία για να επωφεληθούν εις βάρος του μέλλοντος του πλανήτη, εις βάρος των φυσικών πόρων και των κοινωνικών αναγκών.

Εσείς τον κλιματικό νόμο τον έχετε ως σημαία ευκαιρίας που την υψώνετε ή την υποστέλτε, ανάλογα με τις επικοινωνιακές σας ανάγκες. Τον ανακοινώσατε μετά τις καταστροφικές πυρκαγιές του καλοκαιριού και τον αφήσατε. Επανέρχεστε μετά τις άλλες φωτιές που άναψαν οι λογαριασμοί της ΔΕΗ.

Το σχέδιο που συζητούμε δεν καλύπτει τις απαιτήσεις ενός κλιματικού νόμου όπως συζητείται στην Ευρώπη. Ο οδικός χάρτης που παρουσιάζετε, χωρίς δεσμευτικές δημόσιες πολιτικές,

χωρίς χρονικά όρια, δεν οδηγεί τη χώρα στην κλιματική ουδετερότητα, όπως ισχυρίζεστε. Αντί να αντιμετωπίζει, τροφοδοτεί την ενεργειακή ανασφάλεια, ενώ είναι έξω από το οπτικό σας πεδίο οι παραγωγικές ανάγκες και οι κοινωνικές ανισότητες.

Το σχέδιό σας, κύριοι, δεν λαμβάνει υπ' όψιν τον αναγκαίο μετασχηματισμό του παραγωγικού μοντέλου που χρειάζεται η χώρα μας, ούτε στοχεύει στην αλλαγή των καταναλωτικών προτύπων. Αντίθετα, ευθυγραμμίζεται με τα οικονομικά συμφέροντα που συνδέονται με την εισαγόμενη πράσινη τεχνολογία των βόρειων χωρών της Ευρώπης, αντί να ενθαρρύνει την ενίσχυση της εγχώριας παραγωγικής βάσης για την παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Η μικρή και μεσαία επιχειρηματικότητα της χώρας που ήδη είναι αποκλεισμένη από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, χωρίς καμμία πληροφόρηση, καλείται να αναλάβει δεσμεύσεις από τον κλιματικό νόμο, τις οποίες μόνο οι ισχυρές επιχειρήσεις θα είναι σε θέση να ανταποκριθούν.

Ο κλιματικός νόμος δε λαμβάνει υπ' όψιν την πραγματικότητα στον αγροδιατροφικό τομέα. Τι εναλλακτική λύση υπάρχει στα ποιοτιστάσια ή στις αγροτικές εγκαταστάσεις στον ορεινό όγκο για να αντικατασταθεί η ενέργεια που παράγεται από τις γεννήτριες με ορυκτά καύσιμα, όπως προβλέπεται από το 2018, ενώ η απαγόρευση από 1-1-25 της εγκατάστασης νέων καυστήρων από ορυκτά καύσιμα ενέχει τον κίνδυνο να οδηγήσει στην ερημοποίηση της υπαίθρου;

Κυρίες και κύριοι, παρά τα όσα ισχυρίζεστε, παραμένετε εμμονικά προσκολλημένοι στη χρήση του φυσικού αερίου για την ηλεκτροπαραγωγή και τη θέρμανση και αυτό δεν κρύβεται μέσα από τον κλιματικό νόμο. Δεσμεύοντας τη χώρα για πολλές δεκαετίες, επιμένετε στην εγκατάσταση μεγάλων μονάδων ηλεκτροπαραγωγής από φυσικό αέριο, επ' ωφελείας των ισχυρών καρτέλ της ενέργειας στα οποία είστε δεσμευμένοι. Να σας θυμίσω το ΥΠΕΝ ενέκρινε πριν λίγο σε ιδιωτική εταιρεία την αύξηση ισχύος στην υπό κατασκευή νέα μονάδα ηλεκτροπαραγωγής από φυσικό αέριο στην ΒΙΠΕ της Κομοτηνής.

Κυρίες και κύριοι, η Θράκη μετασηματίζεται σε ενεργειακό κόμβο, σε μια στενή λωρίδα γης από την οροσειρά της Ροδόπης έως το Θρακικό Πέλαγος διέρχονται ήδη δύο μεγάλοι αγωγοί, με τελευταίο τον TAP, ένας υπό κατασκευή διασυνδεδετήριος αγωγός με τη Βουλγαρία, γνωστός ως IGB και βέβαια ετοιμάζεται ο πλωτός θερματικός σταθμός υδροποιημένου φυσικού αερίου ανοιχτά της Αλεξανδρούπολης. Μια περιοχή, λοιπόν, που ενώ επιβαρύνεται έντονα περιβαλλοντικά, ενώ πιέζονται όλες οι υποδομές της, εν τούτοις, βρίσκεται σε μεγάλη ενεργειακή φτώχεια και σε αδυναμία πρόσβασης των νοικοκυριών και της επιχειρηματικότητας σε φθηνή ενέργεια.

Δεν είναι εδώ ο κύριος Υπουργός, δεσμεύτηκε, όμως, στην επιτροπή ότι η οροσειρά της Ροδόπης θα ενταχθεί στα έξι απάτητα -όπως λέχτηκε- βουνά. Ελπίζω να αποτελεί μια μη ανελαστική δεσμευση, γιατί στην περιφερειακή ένότητα της Ροδόπης με fast track διαδικασίες έχουν εγκριθεί από τη ΡΑΕ εκατό άδειες αιολικών πάρκων, με συνολικό αριθμό 598 ανεμογεννητριών, σε περιοχές υψηλού φυσικού κάλλους, με ιστορικότητα και αρχαιολογικό ενδιαφέρον.

Με αυτόν τον τρόπο υπονομεύετε στις τοπικές κοινωνίες την αναγκαιότητα των ΑΠΕ. Ασφαλώς και η αντικατάσταση όλων των ορυκτών καυσίμων από τις ΑΠΕ πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα, όμως αυτό δεν μπορεί να γίνεται σε βάρος άλλων περιβαλλοντικών στόχων, όπως της προστασίας της βιοποικιλότητας. Επείγει η ύπαρξη διαχειριστικών σχεδίων στις περιοχές «NATURA».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στον οδικό χάρτη για τη μετάβαση της χώρας στην κλιματική ουδετερότητα η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος προϋποθέτει να αποκλειστούν πολιτικές που θεωρούν ως επένδυση την εξορυκτική δραστηριότητα του χρυσού. Γιατί πρόκειται για δραστηριότητα που εξαντλεί τους φυσικούς πόρους, εκπέμπει στην ατμόσφαιρα βαρέα τοξικά μέταλλα, ενώ αποθηκεύονται στο φυσικό περιβάλλον επικίνδυνες ενώσεις κυανίου.

Σας άκουσα, κύριε Υπουργέ, να επαίρεστε στην επιτροπή για τα σχέδια προσαρμογής των περιφερειών, που όμως καθυστερούν αδικαιολόγητα, μολοντί θεσμοθετήθηκαν και χρηματοδο-

τήθηκαν από το 2016. Είναι σχέδια, που συνδέονται άμεσα με την περιφερειακή ανάπτυξη για την κοινωνική συνοχή. Είναι αδιανόητο να μην προωθούνται τα σχέδια διαχείρισης των λεκανών απορροής των ποταμών, αλλά και τα σχέδια διαχείρισης κινδύνων πλημμύρας που απειλούν κάθε χρόνο ανθρώπινες ζωές και περιουσίες και στη Ροδόπη, όταν την ίδια στιγμή αφήνεται την περιφέρεια χωρίς στελέχη στη διοίκηση και χωρίς χρηματοδότηση για την υλοποίηση των απαραίτητων έργων υποδομής.

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε με το εξής: Η χώρα μας χρειάζεται σήμερα κι έχει ανάγκη από ένα άλλο παραγωγικό μοντέλο ανάπτυξης και διαφορετικά καταναλωτικά πρότυπα, από στοχευμένες πολιτικές απεξάρτησης απ' όλα τα ορυκτά καύσιμα, από πολιτικές που θα μειώνουν τις κοινωνικές ανισότητες, τη φτωχοποίηση, τον κοινωνικό αποκλεισμό, πολιτικές που θα εξασφαλίζουν πρόσβαση όλων στα δημόσια αγαθά της ενέργειας και του νερού και το δικαίωμα να ζουν σε ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον.

Το σχέδιο νόμου, κύριοι, της Κυβέρνησης είναι μακριά από αυτές τις ανάγκες. Μια νέα προοδευτική κυβέρνηση της χώρας θα το αντικαταστήσει με έναν πραγματικά κλιματικό νόμο, που θα απαντά στις μεγάλες προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Σταύρος Αραχωβίτης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και να ετοιμάζεται ο κ. Αλέξανδρος Χαρίτσης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ: Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, συζητάμε σήμερα στην πραγματικότητα όχι τον πρώτο κλιματικό νόμο, αλλά το δεύτερο κλιματικό νόμο. Ο πρώτος κλιματικός νόμος, ο οποίος στην πραγματικότητα ήταν η ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Συμφωνίας των Παρισιών, ψηφίστηκε το 2016 και ήταν ο ν.4426. Ήμασταν από τις πρώτες χώρες που ενσωματώσαμε στην εθνική μας νομοθεσία την Συμφωνία των Παρισιών για το κλίμα.

Σήμερα, λοιπόν, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έρχεται να φέρει άρον-άρον και κάτω από τη δημοσκοπική πίεση έναν νόμο ο οποίος χαρακτηρίζεται ως κλιματικός νόμος, αλλά στην πραγματικότητα, έτσι όπως και οι φορείς το έθεσαν στη διαβούλευση και στην ακρόαση των φορέων, πρόκειται για μια συρραφή αποσπασματικών εξαγγελιών χωρίς να εξυπηρετεί και να προβάλλει ένα σαφές σχέδιο με συγκεκριμένες δράσεις και τρόπο χρηματοδότησης.

Όπως το χαρακτήρισαν οι φορείς και στις επιτροπές, πρόκειται για έναν νόμο αντι-επισημοτικό που δεν βασίζεται σε ένα συνολικό σχεδιασμό, που δεν περιέχει ανάλυση επιπτώσεων, αλλά βάζει επιμέρους στόχους, χάνοντας το μείζον. Πρόκειται για έναν νόμο όπου οι βασικές αρχές που χρειάζεται η κλιματική κρίση που αντιμετωπίζει ήδη η χώρα σε διάφορους τομείς δεν περιλαμβάνονται. Δεν περιλαμβάνεται επίσης η ενεργειακή φτώχεια, οι τεράστιες ανισότητες, που ζουν οι πολίτες σε αυτή τη χώρα. Δεν περιλαμβάνεται ακόμα η κοινωνική δικαιοσύνη που είναι μια βασική αρχή στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Τέλος, πρόκειται επίσης για ένα νομοσχέδιο το οποίο μπερδεύει αρμοδιότητες και αυξάνει τη γραφειοκρατία.

Ειδικότερα για τον αγροτοκτηνοτροφικό τομέα, ο οποίος υφίσταται από τους πρώτους τομείς, τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής και είναι το θύμα της υπόθεσης περιβάλλον, υπάρχουν πολύ λίγες αναφορές και αυτές είναι αποσπασματικές, διάσπαρτες, χωρίς στόχους και χωρίς κίνητρα για την αντιμετώπισή τους. Στο άρθρο 10 για παράδειγμα αναγνωρίζεται η ανάγκη για μέτρα και για πολιτικές της προώθησης μιας βιώσιμης γεωργίας και κτηνοτροφίας, αλλά παραμένει και διατυπώνεται ως ευχολόγιο και ως γενικότητα χωρίς να προβλέπονται συγκεκριμένα μέτρα, εξειδίκευσή τους και συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα.

Η εποχή στην οποία έρχεται αυτός ο νόμος χαρακτηρίζεται από ένα κύμα πρωτόγνωρης ακρίβειας το οποίο αποτυπώνεται τόσο στον πληθωρισμό, ο οποίος σπάει ρεκόρ, αλλά και στους

επιμέρους δείκτες που δείχνουν την εκτόξευση του κόστους παραγωγής στον πρωτογενή τομέα.

Συνεπώς, οι όποιες δεσμεύσεις θα πρέπει να συνοδεύονται από αντίστοιχες πολιτικές και αντίστοιχα κίνητρα και μέτρα. Αντίθετα, στο άρθρο 23, που το συζητήσαμε και στις επιτροπές, κύριε Υπουργέ, προβλέπονται νέες επιβαρύνσεις για τον αγροτοκτηνοτροφικό τομέα, γιατί προβλέπονται ασφάλιστρα κινδύνου σε εγκαταστάσεις αγροτικής χρήσης κοντά σε δάση όπου υπάρχει περιβαλλοντικός κίνδυνος. Προφανώς οι αγροτοκτηνοτροφικές εγκαταστάσεις θα βρίσκονται και κοντά σε δάση και δασικές εκτάσεις. Εδώ τους ζητάτε επιπλέον ασφάλιστρα για να ασφαλιστούν όταν ήδη για τις ίδιες καλύψεις είναι υποχρεωμένοι να ασφαλιστούν στον ΕΛΓΑ. Στην πραγματικότητα δηλαδή ζητάμε διπλό ασφάλιστρο για το ίδιο αντικείμενο.

Εκείνο όμως που χρειάζεται περισσότερο η γεωργία και η κτηνοτροφία αυτή την ώρα είναι η ανάπτυξη ισχυρών στρατηγικών θωράκισης περισσότερο και προσαρμογής απέναντι στα φαινόμενα και τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής. Δεν είναι μόνο οι στόχοι, αλλά είναι η θωράκιση, η ερημοποίηση, η διάβρωση, η μείωση του διαθέσιμου αρδευτικού και υδρευτικού νερού, η αλλαγή των θερμοκρασιών στα νερά της Μεσογείου, η μείωση της βιοσκό-ικανότητας, η μείωση της βιοποικιλότητας. Αυτές είναι μερικές από τις συνέπειες που αντιμετωπίζουν ήδη τώρα που μιλάμε οι παραγωγοί είτε είναι αγρότες, είτε είναι κτηνοτρόφοι, είτε είναι αλιείς στα νερά του Αιγαίου και του Ιονίου.

Το καλοκαίρι είχαμε ρεκόρ καμένων εκτάσεων στη Μάνη, στην Εύβοια, στην Ηλεία, στη Μεσσηνία, στη Γορτυνία και αλλού στην Ελλάδα. Τα τελευταία τρία χρόνια είχαμε τρία συνεχόμενα πλημμυρικά φαινόμενα μεγάλης έκτασης στη Θεσσαλία. Καλλιεργήσιμες εκτάσεις και κατοικίες πλημμύρισαν. Το 2017 και το 2018 είχε σχεδιαστεί ένα στρατηγικό σχέδιο μέσω των σχεδίων διαχείρισης λεκανών απορροής που προέβλεπε συνδυασμό αρδευτικών και αντιπλημμυρικών έργων για τη Θεσσαλία. Πού είναι αυτά τα έργα; Ούτε στο Ταμείο Ανάκαμψης είδαμε να απεικονίζονται και να χρηματοδοτούνται.

Για να έχουμε λοιπόν ισχυρή θωράκιση απέναντι στους κινδύνους και στις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής χρειάζεται ένας σοβαρός σχεδιασμός. Χρειάζεται η προώθηση και η χρηματοδότηση αρδευτικών και αντιπλημμυρικών έργων ταυτόχρονα, έτσι ώστε να αξιοστοιποιήσουμε τα φαινόμενα και τους κινδύνους.

Το 2019 εντάχθηκαν στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης με πλήρη χρηματοδότηση τριάντα ένα μεγάλα αρδευτικά έργα. Μέσα σε αυτά ήταν το φράγμα της Κελεφίνας στη Λακωνία, το Φιλιατρινό στη Μεσσηνία κ.α.. Για να ωριμάσουν αυτά τα έργα χρειάστηκε συστηματική δουλειά τεσσάρων ετών και συνεργασίας με τις υπηρεσίες και την τοπική αυτοδιοίκηση.

Και ξέρετε, για να ενταχθούν αυτά τα έργα στο Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης χρειάζεται να έχουμε πλήρεις μελέτες και εγκρίσεις. Δεν εντάσσεται κάποιο έργο «έχει μπάρισμα στην Κορώνη». Υπήρξε κάποια στιγμή λοιπόν ο κίνδυνος να απενταχθούν αυτά τα έργα. Το επισημάναμε εγκαίρως. Δόθηκε παράταση για δεκαοκτώ μήνες ακόμα, αλλά αυτά τα έργα δεν έχουν ξεκινήσει και υπάρχει ξανά ο κίνδυνος να απενταχθούν. Δεν χάθηκε ο κίνδυνος.

Σε κάθε περίπτωση, κύριε Υπουργέ, και προς την Κυβέρνησή σας, δεν υπάρχει περίπτωση από ολιγωρία, από ανικανότητα ή από άλλους σκοπούς να χαθούν αυτά τα έργα τα οποία, να τονίσω, είναι πλήρως χρηματοδοτούμενα και δεν είναι ΣΔΙΤ. Είναι αναπτυξιακά έργα, είναι έργα που μειώνουν το κόστος παραγωγής για τους αγρότες, είναι έργα που εξοικονομούν τους φυσικούς πόρους, είναι έργα θωράκισης απέναντι στα φαινόμενα της κλιματικής αλλαγής.

Οι ενεργειακές κοινότητες, μια πολύ μεγάλη μεταρρύθμιση η οποία θεσπίστηκε το 2018 από την κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, ήταν ένας θεσμός που αγκαλιάστηκε από τους αγρότες και από τα συλλογικά σχήματα, είτε ήταν το ΤΟΕΒ, είτε ήταν συνεταιρισμοί. Σχηματίστηκαν περισσότερες από τρεις χιλιάδες ενεργειακές κοινότητες σε όλη τη χώρα. Μόλις αναλάβετε τη διακυβέρνηση της χώρας, το πρώτο μέλημά σας ήταν να υποβαθμίσετε τον θεσμό των ενεργειακών κοινοτήτων προς όφελος των μεγάλων ιδιωτικών συμφερόντων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σχέδιο νόμου της Κυβέρνησης είναι κατώτερο των περιστάσεων και των αναγκών. Μόνο ένα σχέδιο που θα υλοποιηθεί από μια προοδευτική κυβέρνηση, μπορεί να τους χωρέσει όλους, χωρίς να εξαιρεί κανέναν, στην υπόθεση περιβάλλον και το οποίο θα περιλαμβάνει τους μικρομεσαίους παραγωγούς, τους αγρότες, τους επαγγελματίες, τα νοικοκυριά, τους συνταξιούχους, που αυτές τις μέρες υποφέρουν από την πρωτοφανή κρίση ακρίβειας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε, κύριε Αραχωβίτη.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Αλέξανδρος Χαρίτσης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία. Να ετοιμάζεται η κ. Αυγερινούπουλου από τη Νέα Δημοκρατία.

ΑΛΕΞΗΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Επιτρέψτε μου να ξεκινήσω με ένα σχόλιο. Θεωρώ απογοητευτική και θλιβερή εικόνα, όταν συζητάμε ένα τέτοιο νομοσχέδιο, η Εθνική Αντιπροσωπεία να είναι άδεια. Βεβαίως αυτό αφορά τους πάντες. Αφορά, όμως, ακόμα περισσότερο την κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

Αλήθεια, κύριε Υπουργέ, πώς νιώθετε που σε ένα τέτοιο, ιστορικών διαστάσεων, όπως το χαρακτηρίζετε, νομοσχέδιο -και δεν θέλω να διαφωνήσω μαζί σας σ' αυτό- βρίσκονται εδώ για να το υπερασπιστούν μόνο τρεις από τους εκατόν πενήντα οκτώ Βουλευτές της συμπολίτευσης; Ούτε καν ο εισηγητής, ούτε καν ο Κοινοβουλευτικός σας Εκπρόσωπος δεν βρίσκονται εδώ. Είναι αυτή εικόνα Κυβέρνησης η οποία φέρνει -υποτίθεται- ένα νομοσχέδιο τόσο σημαντικό;

Το λέω αυτό γιατί το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα, πράγματι, θα έπρεπε να έχει τα χαρακτηριστικά μιας ιστορικής σημαντικής απόφασης, γιατί ο κλιματικός νόμος είναι η απόφαση μιας συγκροτημένης ευνομούμενης πολιτείας για το μέλλον της.

Και κυριολεκτώ σε αυτό που λέω. Μια χώρα δίχως εθνικό σχέδιο για την κλιματική κρίση είναι μια ανοχύρωτη χώρα. Είναι μια χώρα ευάλωτη στις συνεχείς δοκιμασίες και στη διαρκή χειροτέρευση των όρων ζωής των πολιτών της. Και ήδη το ξέρουμε αυτό, δεν είναι κάτι που αφορά το απώτερο μέλλον. Το βλέπουμε στους καύσωνες, οι οποίοι έχουν έρθει πιο μπροστά από ό,τι τους είχαμε συνηθίσει σε προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Το βλέπουμε στις φυσικές καταστροφές, οι οποίες μας υπενθυμίζουν με τραγικό τρόπο ότι δεν μπορούμε να πορευόμαστε πλέον με το μοντέλο ανάπτυξης που μας έφτασε ως εδώ. Και είναι ακριβώς αυτή η ιστορική επίγνωση που τροφοδοτεί και μια παγκόσμια συζήτηση σήμερα που μιλάμε για τις ριζοσπαστικές τομές, που απαιτούνται με στόχο μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία, ένας στόχος ο οποίος δεν συνιστά μια πολυτέλεια, δεν είναι μια παραξενιά κάποιων ευαίσθητων, είναι όρος επιβίωσης της κοινωνίας.

Η συζήτηση αυτή, λοιπόν, μας αφορά. Και μας αφορά για τον επιπλέον λόγο ότι ειδικά για την χώρα μας, ειδικά για την Ελλάδα η μάχη ενάντια στην κλιματική κρίση συνδέεται άρρηκτα με την μάχη ενάντια στην οικονομική κρίση. Η πορεία, δηλαδή, προς την κλιματική ουδετερότητα συναρτάται απόλυτα με το μεγάλο στόχημα της ανασυγκρότησης της οικονομίας μας, την μετάβαση σε ένα άλλο παραγωγικό μοντέλο, το οποίο θα είναι και κοινωνικά δίκαιο και περιβαλλοντικά βιώσιμο.

Σε μια κανονική συνθήκη, σε μια χώρα όπως η δική μας με όλες αυτές τις κρίσεις που έχουμε να αντιμετωπίσουμε, αυτή η συζήτηση στο Κοινοβούλιο θα ήταν ακριβώς η απόληξη μιας εθνικής συζήτησης με όλους τους πολίτες γύρω από αυτόν τον μεγάλο στόχο. Δυστυχώς, όμως, με την Κυβέρνηση Μητσοτάκη δεν έχουμε μια κανονική κυβέρνηση, άρα δεν είμαστε μια κανονική χώρα.

Έτσι σήμερα με καθυστέρηση ενός ολόκληρου χρόνου φέρνετε προς ψήφιση ένα νομοσχέδιο απλά και μόνο για να μπορείτε να κάνετε μία ακόμη επικοινωνιακή φιάτσα αυτή την φορά γύρω από το περιβάλλον. Αυτή είναι η πάγια πολιτική σας. Αδράνεια μπροστά στα μείζονα, μπροστά στην απειλή, επικοινωνιακά πυροτεχνήματα όταν τα πράγματα φτάνουν στο απροχώρητο.

Αυτό κάνετε και κάνετε με την ακρίβεια και το πληρώνουμε

πολύ ακριβά. Αυτό κάνετε δυστυχώς και στην περίπτωση του κλίματος και της κλιματικής κρίσης και πολύ φοβάμαι ότι στο μέλλον θα το πληρώσουμε ακόμα πιο ακριβά. Γιατί εδώ έχουμε ένα νομοσχέδιο, το οποίο δυστυχώς δεν παρακολουθεί καν την παγκόσμια συζήτηση. Θέτει στόχους που υπολείπονται από τον παγκόσμιο στόχο περιορισμού της κλιματικής αλλαγής στον ενάμιση βαθμό Κελσίου, ενώ δείχνει να μην γνωρίζει καν τις νέες ευρωπαϊκές πραγματικότητες, όπως και το πακέτο «Fit For 55».

Έχουμε μια στοχοθεσία, η οποία είναι πραγματικά στον αέρα, δεν συνοδεύεται από συγκεκριμένα μέτρα και πολιτικές για την επίτευξη των στόχων. Θα αναφέρω ένα μόνο χαρακτηριστικό παράδειγμα, την αντιμετώπιση των επιχειρήσεων. Από το νομοσχέδιο απουσιάζει πλήρως μια ουσιαστική προσέγγιση κρίσιμων τομέων της οικονομίας, όπως είναι η γεωργία, όπως είναι η βιομηχανία, όπως είναι ο τουρισμός και δεν προσδιορίζονται καν στοιχειώδεις δομές στήριξης του δημοσίου προς τις επιχειρήσεις για να μπορέσουν να προσαρμοστούν σε αυτές τις πολύ μεγάλες αλλαγές.

Συζητάμε έναν κλιματικό νόμο, ο οποίος δεν ενσωματώνει κανένα συμπέρασμα από την τρέχουσα πρωτοφανή ενεργειακή κρίση, εμμένοντας στην αντικατάσταση του λιγνίτη με το φυσικό αέριο, ένα φυσικό αέριο το οποίο παραμένει στο ενεργειακό μίγμα της χώρας έως το 2050 απομακρύνοντας επί της ουσίας τη χώρα από την απανθρακοποίηση και την κλιματική ουδετερότητα.

Συζητάμε ένα νομοσχέδιο, το οποίο δεν περιέχει τίποτα το ουσιαστικό για τη δίκαιη μετάβαση εκείνων των κοινωνικών ομάδων, εκείνων των κλάδων, εκείνων των περιοχών που θα θιγούν ασύμμετρα από την κλιματική μετάβαση και από το οποίο απουσιάζει, επίσης, πλήρως η διάσταση της διασφάλισης των εργαζομένων, παρ' ότι υπήρχε στο αρχικό κείμενο της διαβούλευσης.

Δυστυχώς, πρόκειται για ένα νομοσχέδιο που περιορίζει την κλιματική διακυβέρνηση στους τέσσερις τοίχους ενός Υπουργείου με την κοινωνία, δυστυχώς, απούσα από όλες αυτές τις διαδικασίες, παρ' ότι θα έπρεπε να είναι ο πρωταγωνιστής. Η Κυβέρνηση, δυστυχώς, νομοθετεί για το πλέον κρίσιμο, το πλέον σύνθετο ζήτημα της εποχής μας χωρίς την κοινωνία, ερήμην της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ένας εθνικός κλιματικός νόμος, ένας πραγματικός εθνικός κλιματικός νόμος θα έπρεπε πρωτίστως να συνδέεται με κρίσιμες σημασίας μεταρρυθμίσεις στο σύνολο της οικονομίας και βεβαίως να διατρέχει κάθε αναπτυξιακή παρέμβαση. Δυστυχώς, τίποτα τέτοιο δεν βλέπουμε εδώ.

Πώς θα πετύχουμε στην πρόκληση της κλιματικής μετάβασης χωρίς τα αντίστοιχα κίνητρα και αντικίνητρα στις χρηματοδοτήσεις; Όλες οι χρηματοδοτήσεις θα έπρεπε ανεξαρτήτως χρηματοδοτικής πηγής να συνδέονται ακριβώς με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, θα έπρεπε να υπάρχει χρηματοδοτική στήριξη με ουσιαστική αξιοποίηση και της αναπτυξιακής τράπεζας σε ενεργειακές κοινότητες, σε νοικοκυριά, σε αγροτικούς συνεταιρισμούς, σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις, ώστε να αναλάβουν έναν εθνικό στόχο το 50% της νέας ανάπτυξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Πώς θα υλοποιηθούν οι κλιματικοί στόχοι, κύριε Υπουργέ, αν δεν προβλέπεται ένα δεσμευτικό ελάχιστο ποσοστό δημοσίων επενδύσεων σε ετήσια μάλιστα βάση σχεδιασμένο για επενδύσεις απανθρακοποίησης της οικονομίας;

Κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης, εσείς μπορείτε να αντιμετωπίσετε τη θέσπιση του κλιματικού νόμου ως μία ακόμη εκκρεμότητα την οποία πρέπει να την διεκπεραιώσετε, αλλά για εμάς είναι ένα μείζον στρατηγικό νομοθέτημα που συνδέεται απόλυτα με το στοιχείο της κοινωνικής δικαιοσύνης, που μπορεί και πρέπει να παίξει έναν καθοριστικό ρόλο για την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας μας.

Και αυτό δεν το λέμε τώρα που είμαστε στην Αντιπολίτευση, το κάναμε και ως κυβέρνηση, το κάναμε με μια σειρά από ενέργειες, όπως το εθνικό σχέδιο για την ενέργεια και το κλίμα του 2018 στο οποίο βάλαμε στόχο τη σταδιακή πλήρη απανθρακοποίηση, τη μετάβαση στις ανανεώσιμες πηγές λοιπόν και όχι στο φυσικό αέριο, δρομολογήσαμε τις μεγάλες μεταρρυθμίσεις για τα ειδικά χωροταξικά, για τις ΑΠΕ, για τους ορυκτούς πόρους, για τον τουρισμό, τα τοπικά χωρικά σχέδια, τους δασικούς χάρ-

τες, το κτηματολόγιο, τα σχέδια διαχείρισης των περιοχών «NATURA 2000», προχωρήσαμε την αναθεώρηση του ειδικού χωροταξικού πλαισίου για τη βιομηχανία με ρυθμίσεις για τις άτυπες βιομηχανικές συγκεντρώσεις και παράλληλα προσπαθήσαμε και καταφέραμε το ενεργειακό κόστος για τον καταναλωτή να παραμείνει σε όσο το δυνατόν πιο χαμηλά επίπεδα και να μειώσουμε τα ποσοστά της ενεργειακής φτώχειας.

Γιατί για εμάς η πράσινη μετάβαση δεν είναι μια ουδέτερη πολιτική διαδικασία. Έχει σαφές περιβαλλοντικό, αλλά και κοινωνικό και ταξικό πρόσημο. Και βεβαίως δεν μπορεί να εξαντληθεί σε μια απλή παράθεση λίστας έργων. Απαιτεί στρατηγικό σχέδιο. Απαιτεί ολοκληρωμένες δημόσιες πολιτικές με σαφείς κατευθύνσεις. Προϋποθέτει την καταπολέμηση των ανισοτήτων και της ενεργειακής φτώχειας, τον εκδημοκρατισμό της ενέργειας, την ενίσχυση του κοινωνικού κράτους, προϋποθέτει περιβαλλοντικά βιώσιμες και εργασιακά δίκαιες επενδύσεις. Προϋποθέτει την αξιοποίηση κάθε χρηματοδοτικού εργαλείου που έχουμε στη διάθεσή μας ή που μπορούμε να δημιουργήσουμε ακριβώς στην κατεύθυνση ενός νέου πράσινου αναπτυξιακού μοντέλου.

Η πράσινη μετάβαση πρώτα και κύρια απαιτεί δημόσιες πολιτικές, δημόσιες πολιτικές στις οποίες δυστυχώς η Κυβέρνηση σας έχει αποδείξει εδώ και τρία χρόνια ότι έχει αλλεργία σε τέτοιες πολιτικές, μια Κυβέρνηση η οποία έσπευσε να ξεπουλήσει τη ΔΕΗ, μια Κυβέρνηση η οποία κατάργησε τους επιθεωρητές περιβάλλοντος και τους φορείς διαχείρισης, που απαξίωσε τις ενεργειακές κοινότητες που θεσμοθέτησε ο ΣΥΡΙΖΑ το 2017 και που έχει ακόμα στο συρτάρι το ειδικό χωροταξικό για τις ΑΠΕ που προκήρυξε ο ΣΥΡΙΖΑ τον Φεβρουάριο του 2019.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για την Κυβέρνηση Μητσοτάκη η κλιματική κρίση αποτελεί μια ακόμη ευκαιρία, μια ευκαιρία για νέα πεδία κερδοσκοπίας, μια ευκαιρία για δημιουργία νέων μορφών κοινωνικού και περιβαλλοντικού αποκλεισμού. Το νομοσχέδιο, που συζητάμε σήμερα είναι πολύ κατώτερο των αναγκών που η ίδια η πραγματικότητα έχει διαμορφώσει. Σε αυτές τις συνθήκες το αίτημα για πολιτική αλλαγή που εμείς έχουμε διατυπώσει δεν συνδέεται μόνο με την έξοδο της χώρας από τις πολλαπλές κρίσεις, τις οποίες αντιμετωπίζουμε, αλλά και με την ίδια τη δυνατότητα να δημιουργήσουμε ένα δίκαιο, βιώσιμο μέλλον για τον τόπο για τα παιδιά μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστώ πολύ.

Καλείται στο Βήμα η κ. Διονυσία - Θεοδώρα Αυγερινούπουλου από τη Νέα Δημοκρατία. Στη συνέχεια θα πάρει τον λόγο ο κ. Ελευθέριος Αβραμάκης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

ΔΙΟΝΥΣΙΑ - ΘΕΟΔΩΡΑ ΑΥΓΕΡΙΝΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το διακύβευμα που απορρέει από την προϋπάρχουσα κλιματική κρίση είναι σπουδαίο, αφορά στην υγεία και την επιβίωση του συνόλου των ζώντων οργανισμών στον πλανήτη μας. Το ζητούμενο η μέση θερμοκρασία του πλανήτη να μην αυξηθεί άνω του ενάμισι βαθμού Κελσίου ως το 2050 δεν φαίνεται να επιτυγχάνεται με την έως σήμερα ανεπιβεβαιωμένη κλιματική δράση.

Παράλληλα με την κλιματική κρίση έχουμε να αντιμετωπίσουμε και μία γεωπολιτική κρίση, μια παράνομη εισβολή σε έδαφος κυρίαρχου κράτους στην οποία η ενέργεια και οι υπό προϋποθέσεις παροχή της χρησιμοποιείται ως πρακτική και ως μέσο άσκησης διπλωματίας πολέμου.

Είναι συνεπώς ειλημμένη απόφαση της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και του Πρωθυπουργού, κ. Κυριάκου Μητσοτάκη, αλλά και της Βουλής να προασπίσουμε τη χώρα μας έναντι αυτών των κρίσεων και να διαφοροποιήσουμε τις ενεργειακές μας πηγές, να αναπτύξουμε όσο περισσότερο γίνεται τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και να μειώσουμε την κατανάλωση της ενέργειας που χρειαζόμαστε στην οικονομία μας.

Η ενεργειακή αυτονομία και η ασφάλεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ελλάδας αποτελεί πρώτιστο μέλημα της νέας ενεργειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως φαίνεται και

από το «REPowerEU». Μέσα σε αυτό το διεθνές πλαίσιο το κείμενο του πρώτου κλιματικού νόμου της χώρας είναι γεγονός και ένα γεγονός ιδιαίτερα σημαντικό και συμβολικό. Έρχεται να ενδυναμώσει το προϋπάρχον σχετικό νομοθετικό πλαίσιο και να επιταχύνει την ενεργειακή μετάβαση της Ελλάδας και την κλιματική της δράση.

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας παρουσιάζει έναν νόμο ο οποίος ανταποκρίνεται στις σύγχρονες ανάγκες, τις επιταγές της επιστήμης και τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας μας. Ο ελληνικός κλιματικός νόμος δεν υπολείπεται σε περιεχόμενο. Αντιθέτως, αναφέρεται και καλύπτει τα βασικότερα σημεία στα οποία αναφέρονται οι κλιματικοί νόμοι στην πλειοψηφία των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κατοχυρώνει την εθνική και τις περιφερειακές στρατηγικές για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή.

Υιοθετεί τους τομεακούς προϋπολογισμούς άνθρακα ως καινοτόμο και απαραίτητο εργαλείο παρακολούθησης της προόδου της κλιματικής δράσης των επιχειρήσεων και του ελληνικού κράτους, ενώ αποτελεί και δείκτη καταλληλότητας για τις πράσινες χρηματοδοτήσεις.

Στήριξη την ανάπτυξη της περιβαλλοντικής και της κλιματικής καινοτομίας συμπεριλαμβανομένου του βιομεθανίου και του πράσινου υδρογόνου.

Μετά το 2030 θα επιτρέπει την ταξινόμηση αποκλειστικά οχημάτων μηδενικών ρύπων.

Εμπεδώνει τη δέσμευση της Κυβέρνησης για την αποκρυσταλλοποίηση έως το 2028, με ρήτρα επανεξέτασης για γρηγορότερη απεξάρτηση από τον λιγνίτη το 2025.

Πρωθυε και επιλύει ζητήματα γύρω από την ηλεκτροκίνηση στις χερσαίες μεταφορές και θέτει, μαζί με το νέο νομοθετικό πλαίσιο για τις «έξυπνες πόλεις», σε νέα βάση τη λειτουργία των αστικών περιοχών, οι οποίες θα συμβάλλουν σημαντικά στο μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και των επιπτώσεών της και θα προστατεύσουν καλύτερα την υγεία, αλλά και θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων.

Στο νομοσχέδιο προβλέπονται ρυθμίσεις που θα προσφέρουν οικονομική στήριξη στα νοικοκυριά και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όπως, για παράδειγμα, η ρύθμιση της εγκατάστασης φωτοβολταϊκών στη στέγη, αλλά και της αντικατάστασης των ηλεκτρικών οικιακών συσκευών.

Ουσιαστική είναι και η ενδυνάμωση της διάστασης της κλιματικής αλλαγής στην περιβαλλοντική αδειοδότηση, αλλά και η ρύθμιση για τη μείωση εκπομπών από δραστηριότητες και εκτός του ευρωπαϊκού συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών.

Επίσης, το στρατηγικό πλαίσιο πρωτοβουλίας «GR-ECO ISLANDS» είναι σπουδαίο για την περιβαλλοντική και κλιματική δράση της χώρας μας και ανταποκρίνεται στις ανάγκες της νησιωτικότητας, αλλά και της ευαλωτότητας των οικοσυστημάτων των νησιών μας.

Σημαντική είναι και η ίδρυση νέων θεσμών της κλιματικής διακυβέρνησης, του Εθνικού Παρατηρητηρίου για την Κλιματική Αλλαγή, του Εθνικού Συμβουλίου για την προσαρμογή στην Κλιματική Αλλαγή, του διαδικτυακού τόπου Κλιματικού Διαλόγου και της Επιστημονικής Επιτροπής Κλιματικής Αλλαγής.

Ιδιαίτερη αναφορά αξίζει να γίνει στο ένατο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 10, καθώς φέρνει στον δημόσιο διάλογο και συμπεριλαμβάνει στα γενικά μέτρα της κλιματικής πολιτικής της χώρας την προώθηση της κυκλικής οικονομίας άνθρακος. Προβλέπει ρητά τη δυνατότητα ανάληψης δράσης, με στόχο την αύξηση των απορροφήσεων αερίων του θερμοκηπίου από φυσικά οικοσυστήματα, όπως τα δάση μας, ή μέσω αποθήκευσής τους σε γεωλογικούς σχηματισμούς ή με την επαναχρησιμοποίησή τους.

Το εδάφιο αυτό είναι σπουδαίο επειδή αναφέρεται ευθέως σε μία από τις πλέον άμεσες λύσεις του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, καθώς είναι πλέον εφικτό να απορροφάται σταδιακά το υπερβάλλον διοξείδιο του άνθρακα που είτε εκπέμπεται από συγκεκριμένες πηγές, όπως οι μεταφορές και η βιομηχανία, είτε βρίσκεται συγκεντρωμένο παντού στην ατμόσφαιρα.

Αυτές οι τεχνολογίες είναι πια εφικτές, όπως είπαμε, και χρειάζονται περαιτέρω στήριξη για την ευρεία εφαρμογή τους. Επι-

στήμονες σε Ελλάδα και εξωτερικό και ελληνικές επιχειρήσεις εργάζονται ήδη σε ανάλογα πρότζεκτ. Η χώρα μας πρέπει να εργαστεί εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να ηγηθεί στην αναθεώρηση και επικαιροποίηση του σχετικού εθνικού, ευρωπαϊκού αλλά και του διεθνούς νομοθετικού πλαισίου, ενώ εισηγούμαι και τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού κέντρου κυκλικής οικονομίας άνθρακος με έδρα την Ελλάδα.

Διανύουμε την κρίσιμη δεκαετία για τη δέσμευση, αποθήκευση και επαναχρησιμοποίηση του άνθρακα. Αφού διαθέτουμε τέτοιες άμεσες λύσεις για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης, γιατί δεν το κάνουμε; Αν όχι τώρα, τότε πότε; Ο κλιματικός νόμος μας προσφέρει την κατάλληλη ευκαιρία γι' αυτό.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Καί εμείς ευχαριστούμε, κυρία Αυγερινού.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Ελευθέριος Αβραμάκης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΑΚΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συντριπτική πλειοψηφία της κοινωνίας συμφωνεί ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης και είναι πρόθυμη να αλλάξει συμπεριφορά και καταναλωτικά πρότυπα προκειμένου να συνεισφέρει σε μια προσπάθεια που μπορεί να είναι κοινή.

Τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα έχουν αλλάξει πολλά, κυρίως χάρη στην εκπαίδευση των παιδιών στα σχολεία, όπου ενημερώθηκαν, ευαισθητοποιήθηκαν και υιοθέτησαν πρακτικές και συμπεριφορές πιο φιλικές προς το περιβάλλον.

Αντίστοιχα, οι νέοι αγρότες και οι νέοι κτηνοτρόφοι αναζητούν τρόπους για να περιορίσουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα των δραστηριοτήτων τους, ενώ όλο και περισσότερες βιομηχανίες συμμετέχουν ή χρηματοδοτούν προγράμματα για προϊόντα πιο φιλικά στο περιβάλλον και για μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.

Σε μια κοινωνία, λοιπόν, που αλλάζει, που είναι έτοιμη και πρόθυμη να συμμετάσχει σε μια μεγάλη προσπάθεια η θέσπιση περιβαλλοντικών στόχων και ο καθορισμός της μεθόδου και των βημάτων για να φτάσουμε σε μια κλιματικά ουδέτερη οικονομία δεν περιέχει τον κίνδυνο του πολιτικού κόστους ώστε να προσεγγίζει αυτά τα θέματα η Κυβέρνηση φοβικά. Σε μια κοινωνία, λοιπόν, που επιθυμεί να καθοριστεί οριστικά και καθοριστικά ο κλιματικός νόμος προδιαγράφοντας στη μετάβαση σε ένα περιβαλλοντικά καλύτερο μέλλον η Κυβέρνηση φέρνει ένα νομοσχέδιο που απέχει πολύ απ' ό,τι περίμενε η κοινωνία και από όσα επιτάσσουν οι συνθήκες.

Ενώ δίνεται η ευκαιρία να σχεδιαστεί στη βάση μιας πλατιάς κοινωνικής και πολιτικής συναίνεσης η μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα μέσω της μείωσης των εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου και της διαχείρισης των επιπτώσεων της κλιματικής κρίσης ώστε να επιτυγχάνεται η αναγκαία προσαρμογή, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας για μία ακόμη φορά επιλέγει συνειδητά να μην συνομιλεί με την κοινωνία, να μην ακούει την επιστημονική κοινότητα, να αδιαφορεί για τη γνώμη των περιβαλλοντικών οργανώσεων. Επιλέγει για μία ακόμη φορά να ταυτιστεί με συγκεκριμένα ιδιοτελή συμφέροντα και καταθέτει ένα νομοσχέδιο που απέχει πολύ από όσα υπόσχεται ο τίτλος του.

Για λόγους που δεν έχουν απαντηθεί η Κυβέρνηση προωθεί με την απεξάρτηση της χώρας από τον λιγνίτη, χωρίς όμως να προωθείται η απεξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα. Σε μια εποχή μάλιστα ενεργειακής κρίσης και επισφάλειας η Κυβέρνηση επιμένει να θέλει να προσδώσει τη χώρα στο φυσικό αέριο, ενώ ταυτόχρονα συζητά τη συμμετοχή στη χρηματοδότηση ενός νέου πυρηνικού σταθμού ενέργειας στη Βουλγαρία.

Με αυτό το νομοσχέδιο η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας επιδιώκει μια μετάβαση από τον λιγνίτη και το πετρέλαιο στο ορυκτό φυσικό αέριο, γεγονός που θα αναγκάσει τις επόμενες γενιές να αναζητήσουν τρόπους απεξάρτησης από το φυσικό αέριο, δαπανώντας όμως τότε πολύτιμους πόρους. Το ζήτημα σήμερα δεν είναι να απεξαρτηθεί η χώρα μας και η Ευρωπαϊκή Ένωση από το ρωσικό φυσικό αέριο, αλλά να απεξαρτηθεί γε-

νικά από το αέριο, ανεξαρτήτως προέλευσής του.

Αν θέλουμε να είμαστε χρήσιμοι στην κοινωνία σήμερα, αλλά και στις επόμενες γενιές οφείλουμε να εξασφαλίσουμε την ενεργειακή αυτάρκεια της χώρας μέσα από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, φροντίζοντας παράλληλα την κοινωνική και περιβαλλοντική ισορροπία, ιδίως όταν έχουμε να κάνουμε με αγροτική γη, με δάση και βιότοπους. Ταυτόχρονα, οφείλουμε να λάβουμε μέτρα ώστε η μετάβαση αυτή να συμπεριλάβει το σύνολο της κοινωνίας, αλλά και το σύνολο της παραγωγικής οικονομίας.

Η κλιματική κρίση δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται για μία ακόμη φορά ως ευκαιρία ώστε αυτοί να γίνουν πλουσιότεροι σε βάρος του συνόλου της κοινωνίας, ούτε μπορεί να γίνει ανεκτή μια πολιτική που θα καταδικάζει τμήματα της κοινωνίας στην ενεργειακή φτώχεια και θα τους θέτει στο περιθώριο.

Ως ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία έχουμε καταθέσει δημόσια ότι ο κλιματικός νόμος της χώρας θα πρέπει: Πρώτον, να έχει επιστημονικά τεκμηριωμένη στοχοθεσία και για τις μακροχρόνιες δεσμεύσεις και τον ενδιάμεσο στόχο για το 2040, αλλά και για τους επιμέρους στόχους ανά τομέα. Δεύτερον, να θέτει τις βασικές αρχές για το νέο παραγωγικό και καταναλωτικό μοντέλο της χώρας. Τρίτον, να περιέχει τις αρχές της κλιματικής δικαιοσύνης και την πρόληψη νέων ανισοτήτων, τη διασφάλιση πρόσβασης όλων στα βασικά αγαθά, όπως είναι η καθαρή και ποιοτική ενέργεια και το νερό, την ενεργειακή δημοκρατία, το δικαίωμα σε ένα υγιές, ασφαλές και βιώσιμο περιβάλλον, την προστασία του περιβάλλοντος και της βιοποικιλότητας και τον στόχο της μηδενικής ρύπανσης.

Τέταρτον, να αντιπροσωπεύει την κοινωνία στην κλιματική διακυβέρνηση, να απευθύνεται στους πολίτες, στους νέους που εξακολουθούν να ζητούν και σ' αυτή τη χώρα να αλλάξει το σύστημα και όχι το κλίμα.

Πέμπτον, να έχει ένα σαφές και αποτελεσματικό σύστημα διακυβέρνησης.

Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με αυτό το νομοσχέδιο, όμως, αποδέχεται ως φυσική τάξη των πραγμάτων την ανισότητα. Δημιουργεί τις προϋποθέσεις μιας ακριβής μετάβασης, στην οποία δεν θα συμμετάσχουν όλοι. Δημιουργεί για μία ακόμη φορά έναν γραφειοκρατικό λαβύρινθο, απροσπέλαστο για τους πολλούς και εύχρηστο για όσους θα έχουν πρόσβαση στο νέο πελατειακό κράτος που με συνέπεια χτίζει εδώ και τρία χρόνια το Μέγαρο Μαξίμου.

Το σημερινό νομοσχέδιο θα αποτελέσει ένα ακόμη πλήγμα για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που όπως αποκλείστηκαν από το Ταμείο Ανάκαμψης, έτσι θα αποκλειστούν έμμεσα και από τη μετάβαση στην κλιματικά ουδέτερη λειτουργία τους, μην έχοντας τους επαρκείς πόρους να ανταποκριθούν στα όσα θα απαιτούνται.

Είναι ένα νομοσχέδιο, που καταδικάζει τους πιο ευάλωτους στην ενεργειακή φτώχεια, τις συνέπειες της οποίας έχουν ήδη αντιληφθεί πολλά από τα νοικοκυριά και τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις με τους υπέρογκους λογαριασμούς ρεύματος, τα απλησίαστα σε τιμές καύσιμα, αλλά και τον δραστικό περιορισμό της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών λόγω της ακρίβειας και του πληθωρισμού. Αν κάτι χαρακτηρίζει αυτό το νομοσχέδιο είναι η απαγόρευση, το διάταγμα και η επιβολή, χωρίς επιστημονική τεκμηρίωση, με αποσπασματικούς στόχους, χωρίς μεθοδολογία, χωρίς να αναλύονται οι επιπτώσεις και κυρίως χωρίς να προτείνονται τρόποι αντιμετώπισης αυτών των επιπτώσεων, ιδίως για τους ευάλωτους πολίτες.

Επίσης, δεν έχει καμία αναφορά στην εργασιακή μετάβαση. Έχει ελάχιστες αναφορές στον αγροτικό τομέα που έχει σημαντικές επιπτώσεις. Γίνεται μόνο μια μερική αναφορά στη βιώσιμη γεωργία και αυτό σε σχέση πάντα με την προσαρμογή. Απουσιάζουν κλάδοι, όπως οι θαλάσσιες μεταφορές. Απουσιάζει η περιβαλλοντική εκπαίδευση, η έρευνα και η καινοτομία. Για πολλοστή φορά δεν καθορίζονται πολιτικές που θα επιτρέψουν την παραγωγική ανασυγκρότηση της χώρας, αλλά προκρίνονται πολιτικές που θα αυξήσουν τις εισαγωγές προϊόντων και τεχνολογίας, διατηρώντας τη χώρα στην ευάλωτη και μη βιώσιμη θέση του καταναλωτή, αντί του παραγωγού.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω για μία ακόμη φορά ότι η Κυβέρ-

νηση της Νέας Δημοκρατίας έχει αποτύχει παταγωδώς και στην περιβαλλοντική και στην ενεργειακή της πολιτική. Έχουμε τη βεβαιωμένη απολιγνιτοποίηση που επιχειρήθηκε, την εξάρτηση της χώρας από το φυσικό αέριο, την απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας με αποκορύφωμα την ιδιωτικοποίηση της ΔΕΗ χωρίς δικλίδες ασφαλείας για την προστασία της κοινωνίας, την αναστολή ουσιαστικά όλων των προγραμμάτων εξοικονόμησης ενέργειας στα κτήρια, την αποτυχία της Κυβέρνησης εδώ και τρία χρόνια να ξεκινήσει το πρόγραμμα «ΗΛΕΚΤΡΑ» για τα δημόσια κτήρια που σχεδιάστηκε και ήταν έτοιμο με χρηματοδότηση από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, την πλήρη ουσιαστικά αποτυχία του προγράμματος «Κινούμαι ηλεκτρικά», αλλά και την οπισθοδρόμηση που παρατηρείται σε ό,τι έχει να κάνει με την ανακύκλωση που παράγει όλο και περισσότερα οικονομικά σκάνδαλα τελευταία για τα συστήματα που δεν πιάουν τον στόχο τους, με αποτέλεσμα να έχουμε εκβιασμούς αιρετών που γίνονται, δυστυχώς, κεντρικό θέμα στην ΚΕΔΕ.

Ένας νέος εθνικός κλιματικός νόμος, για να είναι αποτελεσματικός, για να μπορεί να εφαρμοστεί και να πετύχει τους στόχους του, όπως τονίζουμε στις προτάσεις του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, πρέπει, πρώτον, να αλλάξει το παραγωγικό και καταναλωτικό μοντέλο, δεύτερον να έχει επιστημονικά τεκμηριωμένους στόχους για πλήρη απεξάρτηση από όλα τα ορυκτά καύσιμα, τρίτον να διατηρεί την πρωτοβουλία μετάβασης στην πολιτεία με σαφή συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη βάση ενός σύγχρονου μοντέλου διακυβέρνησης, τέταρτον να προλαμβάνει και να αποκαθιστά τις κοινωνικές ανισότητες και ρήξεις κατά τη διάρκεια και τη διαδικασία της μετάβασης, αποτρέποντας την περιθωριοποίηση, τη φτωχοποίηση και τον ενεργειακό αποκλεισμό μεγάλων τμημάτων της κοινωνίας, πέμπτον να εξασφαλίζει την ισότιμη και ανεμπόδιστη πρόσβαση όλων στο νερό και στην ενέργεια που είναι δημόσια αγαθά, αλλά και το δικαίωμα των πολιτών σε ένα υγιές και ασφαλές περιβάλλον.

Το νομοσχέδιο που φέρνει η Κυβέρνηση προς ψήφιση στη Βουλή δεν ανταποκρίνεται σε τίποτα από όλα τα παραπάνω. Είναι ένα πρόχειρο κείμενο που κατατέθηκε για λόγους επικοινωνιακούς. Δυστυχώς, όμως, με την ανευθυνότητα που επιδεικνύει η Κυβέρνηση χάνεται πολύτιμος χρόνος και ενδεχομένως θα χαθούν και πολύτιμοι πόροι.

Η νέα προοδευτική κυβέρνηση της χώρας με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία θα αλλάξει αυτό το νομοθέτημα με έναν πραγματικό κλιματικό νόμο που θα συνδιαμορφωθεί με όλη την κοινωνία, θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας και του περιβάλλοντος και κυρίως θα φροντίζει ώστε κανείς να μη μείνει στο περιθώριο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε, κύριε Αβραμάκη.

Καλείται τώρα στο Βήμα ο κ. Κωνσταντίνος Μαραβέγιας από τη Νέα Δημοκρατία και να ετοιμάζεται η κ. Χριστίνα Αλεξοπούλου, επίσης από τη Νέα Δημοκρατία.

Ορίστε, κύριε Μαραβέγια, έχετε τον λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΑΒΕΓΙΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, ο κ. Χαρίσης είπε στη Νέα Δημοκρατία «Είστε λίγοι», για να αποχωρήσει λίγα δευτερόλεπτα μετά το τέλος της ομιλίας του. Είναι, ίσως, ένα επίπεδο αντιπολίτευσης στο οποίο μας έχετε συνηθίσει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Η διεθνής ενεργειακή κρίση που βιώνουμε σήμερα, κύριοι συνάδελφοι και κύριε Υπουργέ, έφερε με έναν αναπάντεχο τρόπο ξανά στην επικαιρότητα το παγκόσμιο πρόβλημα της κλιματικής αλλαγής. Κι αυτό γιατί τα ορυκτά καύσιμα, οι τιμές των οποίων αυξήθηκαν απότομα και ιδιαίτερα λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, είναι τα ίδια που προκαλούν και το φαινόμενο του θερμοκηπίου. Είναι εκείνα που μέσω της καύσης τους και της συνεπακόλουθης ατμοσφαιρικής μόλυνσης αφήνουν ανεξίτηλο το αρνητικό αποτύπωμα του άνθρακα στο παρόν και κυρίως στο μέλλον των παιδιών μας, γιατί αυτό είναι η κλιματική αλλαγή, μια μακροπρόθεσμη διαδικασία που αργά αλλά σταθερά, υποθη-

κεύει το μέλλον κάθε λαού, ανεξάρτητα από το αν αυτό ζει σε βιομηχανικά ή όχι κράτη.

Είναι, λοιπόν, ένα παγκόσμιο φαινόμενο το οποίο σήμερα βλέπουμε να οξύνεται με την αύξηση των ακραίων καιρικών φαινομένων και την υπερθέρμανση του πλανήτη. Αυτός είναι και ο λόγος που πλέον δεν μιλάμε για κλιματική αλλαγή, αλλά για κλιματική κρίση, γιατί αυτή είναι μια απλή, αλλά πολύ πικρή αλήθεια. Έχουμε πια αγγίξει ένα σημείο καμπής στην ανθρώπινη ιστορία που επιβάλλει να λάβουμε γενναίες αποφάσεις. Είναι και μια παγκόσμια κρίση που μας φέρνει ενώπιον κρίσιμων επιλογών. Ο χρόνος που έχουμε στη διάθεσή μας για να πάρουμε αυτές τις αποφάσεις, φαίνεται διαρκώς να μειώνεται.

Κύριε Υπουργέ, στην πραγματικότητα, όμως, καμμία χώρα δεν έχει πλέον επιλογή. Είμαστε όλοι μπροστά σε έναν μονόδρομο και το όνομα αυτού είναι η «απανθρακοποίηση», η απεξάρτηση δηλαδή των νοικοκυριών, των επιχειρήσεων και των μεταφορών από τους υδρογονάνθρακες και ιδιαίτερα από το πετρέλαιο. Η σημερινή ενεργειακή κρίση και η εκτίναξη των τιμών των καυσίμων είναι το καμπανάκι, που χτύπησε για να μας υπενθυμίσει κάτι που ήδη γνωρίζαμε, ότι πρέπει δηλαδή να απεξαρτήσουμε την οικονομία μας από τα ορυκτά καύσιμα όχι μόνο για οικολογικούς και οικονομικούς λόγους, αλλά πλέον και για λόγους επιβίωσης. Μας το θύμισε ο περσινός καύσωνας και οι εκτεταμένες δασικές πυρκαγιές σε ολόκληρη τη χώρα. Μας το θυμίζουν οι διαρκώς αυξανόμενες πλημμύρες και οι ζημιές που προκαλούν στις τοπικές οικονομίες ακραία καιρικά φαινόμενα, όπως η ολόένα και συχνότερη παγετοί και οι ανεμοθύελλες που καταστρέφουν όλο και περισσότερο, σε όλο και μεγαλύτερες ποσότητες την αγροτική παραγωγή. Τέτοιες περιπτώσεις, δυστυχώς, δεν έχουμε λίγες και στην ιδιαίτερη πατρίδα μου, τη Μαγνησία, αλλά πλέον και σε πολλές άλλες περιοχές της χώρας.

Αυτά τα φαινόμενα που διεθνώς σημειώνουν ραγδαία άνοδο σε συχνότητα και ένταση, κινητοποιήσαν και την Ευρωπαϊκή Ένωση που έχει θέσει εξαιρετικά φιλόδοξους στόχους μείωσης της εξάρτησής της από τα ορυκτά καύσιμα μέχρι το 2030. Έχουμε, μάλιστα, βασικά εργαλεία σε αυτή την προσπάθεια, όπως την περαιτέρω αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τον βιοκλιματικό σχεδιασμό των νέων κτηρίων, την εξοικονόμηση ενέργειας με την ενεργειακή αναβάθμιση παλαιών κτηρίων, τη διάδοση της ηλεκτροκίνησης με την ταυτόχρονη εισαγωγή του υδρογόνου ως βασικού καυσίμου στις αστικές τουλάχιστον μετακινήσεις, τη χρήση περιβαλλοντικά φιλικών τεχνολογιών από τη λειτουργία των οικιακών συσκευών μέχρι τον εκσυγχρονισμό των διεθνών μεταφορών και, βέβαια, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο τη δίκαιη αναπτυξιακή μετάβαση των περιοχών εκείνων που πλήττονται οικονομικά από την απανθρακοποίηση της ενεργειακής μας βιομηχανίας.

Σε όλα αυτά και σε ακόμα περισσότερα, συμμετέχει και η χώρα μας όχι απλά ως ισότιμο μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά ως μέρος της ευρωπαϊκής πρωτοπορίας, όπως έχει πει και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, στοχεύοντας στη γρήγορη αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και στην αποτελεσματική προστασία του περιβάλλοντος.

Αυτό φυσικά δεν σημαίνει πως η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας είναι δέσμια ιδεοληψιών σε ό,τι αφορά την απολιγνιτοποίηση. Όπως έχει ξεκαθαρίσει ο ίδιος ο Κυριάκος Μητσοτάκης, πρώτη προτεραιότητα της χώρας μας είναι και θα παραμείνει η ενεργειακή της επάρκεια σε συνδυασμό με την ασφάλεια στον εφοδιασμό. Έτσι κατά τη διάρκεια της τρέχουσας κρίσης, λόγω του πολέμου στην Ουκρανία, η Ελλάδα ξαναλειτούργησε όλα τα αναγκαία θερμοηλεκτρικά εργοστάσια της ΔΕΗ χωρίς δεύτερες σκέψεις, γιατί δεν έχει νόημα να προωθούμε πολιτικές οι οποίες εξαιτίας της αρνητικής διεθνούς συγκυρίας θα έφερναν πιο πολλές ζημιές από ό,τι οφέλη στην ελληνική κοινωνία τελικά.

Και θέλω, κύριε Υπουργέ, εδώ να εστιάσω σε ένα πολύ σημαντικό κομμάτι του νομοσχεδίου και αυτό είναι η διοικητική επιβάρυνση των επιχειρήσεων για τη συμμόρφωσή τους με τους απαιτητικούς περιβαλλοντικούς στόχους του εθνικού κλιματικού νόμου. Και είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι εξαιρούνται οι μικρές και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις από τις πλέον αυστηρές προδιαγραφές λειτουργίας, τις οποίες σε κάθε περίπτωση ούτε

θα μπορούσαν να εφαρμόσουν, ούτε η εφαρμογή εκ μέρους τους θα είχε συνολικά ένα μετρήσιμο, θα μπορούσαμε να πούμε, περιβαλλοντικό αποτύπωμα.

Παράλληλα όμως για τις μεσαίες και τις μεγάλες εταιρείες που καλούνται να πάρουν σειρά ενεργειακών μέτρων είναι αναγκαίο να βοηθηθούν από την πολιτεία σε αυτή την προσπάθειά τους, καθώς και τα οικονομικά και τα διοικητικά βάρη που θα προκύψουν είναι δεδομένα και ένας τρόπος να ενισχυθούν είναι η επιχορήγησή τους κατά τη διάρκεια αυτής της δύσκολης, επίπονης, αλλά αναγκαίας ενεργειακής μετάβασης. Και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας έχει προνοήσει για αυτές τις χρηματοδοτήσεις. Και μιλάω για το ΕΣΠΑ 2021-2027, αλλά και για το Ταμείο Ανάκαμψης που περιέχει ειδικό άξονα προτεραιότητας για την ανάπτυξη της λεγόμενης πράσινης και κυκλικής οικονομίας.

Ταυτόχρονα όμως οι νέες ευκαιρίες που προσφέρει η Ευρωπαϊκή Ένωση με το πρόσφατα καταθεθειμένο πρόγραμμα «RE-PowerEU» ανοίγουν ένα ακόμα πεδίο χρηματοδοτήσεων που μπορεί και πρέπει να εκμεταλλευτεί στο σύνολό του η πατρίδα μας. Και θεωρώ ότι σε αυτή την κούρσα το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας βρίσκεται στην ιδανικότερη θέση εκκίνησης.

Και πρόκειται για τον καινούργιο αγώνα διεκδίκησης πρόσθετων κονδυλίων από ένα σύνολο 210 δισεκατομμυρίων ευρώ που θα διαθέσει η Κομισιόν για τη διαφοροποίηση των πηγών ενεργειακού εφοδιασμού της Ευρώπης και την αξιοποίηση περιβαλλοντικά φιλικών καυσίμων, όπως είναι το πράσινο υδρογόνο και φυσικά οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Είμαι βέβαιος, κύριε Πρόεδρε, ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας θα αξιοποιήσει άμεσα αυτή τη διττή διάσταση των αρμοδιοτήτων του για να προωθήσει επενδύσεις σε κρίσιμες υποδομές, που θα μετατρέψουν την πατρίδα μας σε αυτό που ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης έχει οραματιστεί, μια Ελλάδα ενεργειακό κόμβο όχι μόνο των Βαλκανίων, αλλά ολόκληρης της Νοτιοανατολικής Μεσογείου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε, κύριε Μαραβέγια.

Καλείται στο Βήμα η κ. Χριστίνα Αλεξοπούλου από τη Νέα Δημοκρατία και να ετοιμάζεται ο κ. Φίλιππος Φόρτωμας επίσης από τη Νέα Δημοκρατία.

Ορίστε, κυρία Αλεξοπούλου, έχετε τον λόγο.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι -δεν βλέπω άλλη κυρία- σε όλη τη διάρκεια της ιστορίας ο άνθρωπος έπρεπε να παλεύει με τη φύση για να επιβιώσει. Σε αυτόν εδώ τον αιώνα έχει αρχίσει να συνειδητοποιεί ότι για να επιβιώσει πρέπει οπωσδήποτε να την προστατεύσει. Αυτό δεν είναι λόγια δικά μου. Είναι ενός ανθρώπου που αγωνίστηκε για την προστασία του περιβάλλοντος, του Ζακ Υβ Κουστό.

Βέβαια αυτά τα λόγια ειπώθηκαν στο τέλος του 20^{ου} αιώνα. Σήμερα τα πράγματα είναι πολύ πιο δύσκολα, διότι η κλιματική αλλαγή είναι πραγματικότητα. Το φαινόμενο της υπερθέρμανσης του πλανήτη είναι δυστυχώς γεγονός και αυτό το πιστεύουν όλοι πλην ελαχίστων συνωμοσιολόγων. Το ζήτημα είναι τι θα πρέπει να κάνουμε για να αποφύγουμε το βάραθρο της περιβαλλοντικής καταστροφής με ό,τι αυτή συνεπάγεται κοινωνικά, εθνικά και οικονομικά. Επιβάλλεται να ενεργήσουμε προτού φτάσουμε σε μη αναστρέψιμα σημεία καμπίς, να μπορέσουμε να σχεδιάσουμε τις απαιτούμενες αλλαγές αντί να αντιδράσουμε και να προσαρμοστούμε σε αυτές.

Σύμφωνα με μελέτες οι επόμενες γενιές, δυστυχώς, θα πληγούν από τις συχνότερες και εντονότερες καταιγίδες, δασικές πυρκαγιές, ξηρασίες, πλημμύρες, καθώς και από τις συγκρούσεις που θα μπορούσαν να προκαλέσουν αυτές σε ολόκληρο τον κόσμο. Η αντιμετώπιση αυτών των κρίσεων αποτελεί επομένως ζήτημα αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών και διεθνώς. Όσα επιτύχουμε την επόμενη δεκαετία, θα καθορίσουν το μέλλον των δικών μας παιδιών.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο υπάρχει σταθερή και αυξανόμενη δημόσια υποστήριξη για τους φιλόδοξους στόχους και

τη δράση για το κλίμα. Η ενίσχυση της δράσης για το κλίμα είναι επίσης έκκληση ειδικά των νέων, συμπεριλαμβανομένων των σημερινών εφήβων, οι οποίοι ως παράγοντες αλλαγής καλούν, μας καλούν τις κυβερνήσεις παγκοσμίως να δράσουμε αποφασιστικά και χωρίς καμμία καθυστέρηση για την προστασία του κλίματος και του περιβάλλοντος.

Για να αντιληφθούμε το μέγεθος των συνεπειών της περιβαλλοντικής ρύπανσης αρκεί μόνο να αναφέρουμε, ότι κάθε χρόνο περισσότεροι από τετρακόσιες χιλιάδες Ευρωπαίοι πεθαίνουν πρόωρα εξαιτίας της κακής ποιότητας του αέρα που εισπνέουν. Υπολογίζεται ότι στην Ελλάδα πέντε χιλιάδες θάνατοι ετησίως προκαλούνται από ασθένειες που σχετίζονται με την ατμοσφαιρική ρύπανση.

Για όλους αυτούς τους λόγους η Νέα Δημοκρατία δεσμεύτηκε προεκλογικά για την προστασία του περιβάλλοντος και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη υλοποίησε τη δέσμευση αυτή, υιοθετώντας ολοκληρωμένη στρατηγική για τη μετάβαση σε μια οικονομία μηδενικών ρύπων διοξειδίου του άνθρακα έως το 2050. Αποφασίσαμε την απόσυρση των πλαστικών μιας χρήσης πολύ νωρίτερα απ' ό,τι προβλεπταν οι σχετικοί κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Προωθούμε την απαλλαγή από το λιγνίτη έως το 2028 με ρήτρα επανεξέτασης το 2025 και με προϋπόθεση τη διασφάλιση της επάρκειας ισχύος και την ασφάλεια εφοδιασμού. Αυξάνουμε το μερίδιο των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο εθνικό ενεργειακό μείγμα στα δύο τρίτα της εγχώριας παραγόμενης ενέργειας έως το 2030 και μειώνουμε τις εκπομπές ρύπων κατά 55%.

Υλοποιούμε το πρόγραμμα «Εξοικονομώ-Αυτονομώ» που είναι το μεγαλύτερο που έχει γίνει ποτέ. Ξεκίνησε με 900 εκατομμύρια ευρώ και μπορεί να καλύπτει εξήντα χιλιάδες κατοικίες κάθε χρόνο, καθώς εξασφαλίσαμε συνολικούς πόρους σχεδόν 3 δισεκατομμύρια ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης για αναβαθμίσεις μέχρι το 2030.

Αυτές είναι μόνο μερικές από τις πρωτοβουλίες και μεταρρυθμίσεις που προχωρήσαμε, με στόχο μια Ελλάδα όχι απλά φιλική προς το περιβάλλον, αλλά ουσιαστικά βιώσιμη για τις επόμενες γενιές. Η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, ενός κεντροδεξιού και φιλελεύθερου κόμματος, υλοποιεί τις σημαντικότερες ίσως μεταρρυθμίσεις για την προστασία του περιβάλλοντος, με κορωνίδα το σημερινό νομοσχέδιο, που είναι ο πρώτος εθνικός κλιματικός νόμος.

Το παρόν σχέδιο νόμου ορίζει το θεσμικό πλαίσιο και θέτει συγκεκριμένους στόχους για τη σταδιακή μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, προκειμένου να επιτευχθούν οι εθνικοί κλιματικοί στόχοι του 55% για το 2030, του 80% για το 2040 και τέλος η μετάβαση σε καθεστώς κλιματικής ουδετερότητας το 2050.

Σε αυτή την προσπάθεια όχι για εμάς, αλλά για τα παιδιά μας, για τις γενιές μετά από εκείνα ο ΣΥΡΙΖΑ της οικολογίας, της προόδου πάλι προτάσσει το μαύρο της μίζεριας και της στείρας Αντιπολίτευσης. Έχουν γραφτεί πολλά άρθρα και αναρτήσεις για να λοιδορήσετε τη Νέα Δημοκρατία με τη λεγόμενη απολιγνιτοποίηση.

Άραγε δεν γνωρίζετε εσείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, ότι ο λιγνίτης είναι το σημαντικότερο ορυκτό παραγωγής διοξειδίου του άνθρακα; Διότι δεν σας έχουν ενημερώσει επαρκώς οι οικολογικές σας συνιστώσες; Ξεχνάτε βέβαια ότι τα εννέα από τα δώδεκα εργοστάσια λιγνίτη τα οποία έχουν αποσυρθεί, αποσύρθηκαν πριν έρθει η Κυβέρνησή μας, πριν έρθει η Νέα Δημοκρατία στην εξουσία. Επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ μειώθηκε η παραγωγή λιγνίτη και αυξήθηκε η ηλεκτροπαραγωγή από φυσικό αέριο. Να τα λέμε όλα αυτά για να τα ακούει ο ελληνικός λαός και να μην επιλέγουμε ό,τι μας συμφέρει.

Ο κλιματικός νόμος θέτει στόχους ζωής -θα μπορούσε κανείς να τους χαρακτηρίσει- αφού από την επίτευξη αυτών των στόχων εξαρτάται η ποιότητα ζωής όλων μας. Δεν μπορούμε, λοιπόν, να μένουμε αγκυλωμένοι στο ιδεοληπτικό χθες, όπου πίσω από τα μωπικά γυαλιά της στείρας Αριστεράς προσπαθούμε να δούμε το φωτεινό αύριο της χώρας και των πολιτών. Δεν πρέπει να μείνουμε πίσω από τις κομματικές γραμμές σε ένα τόσο σοβαρό ζήτημα, όπως το περιβάλλον.

Οι προκλήσεις της κλιματικής αλλαγής απαιτούν παγκόσμια αντίδραση. Η Ελλάδα δεν μπορεί να μείνει θεατής. Η κρίσιμη δεκαετία έχει ήδη ξεκινήσει. Η εργαλειοθήκη πολιτικής για την προσαρμογή στον ευρωπαϊκό στόχο του 55% απαιτείται να είναι έτοιμη το συντομότερο δυνατό, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι για το 2030 και να μας θέσουν σταθερά στην πορεία προς την πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο το 2050.

Η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι μεγάλη στη χώρα μας. Μπορεί να μην έχει τα προβλήματα άλλων χωρών του κόσμου, αλλά σίγουρα θα πρέπει να αντιμετωπιστεί. Στην πόλη μου, την Πάτρα, έχουμε την ευκαιρία να παρακολουθούμε σε πραγματικό χρόνο την ποιότητα του αέρα που αναπνέουμε μέσα από το πρόγραμμα «Αιθέρας» και τους δεκαπέντε σταθμούς μέτρησης του πάντα πρωτοπόρου Πανεπιστημίου Πατρών και ειδικότερα του Εργαστηρίου Φυσικής της Ατμόσφαιρας. Το δίκτυο αυτό αποτελεί μοναδική περίπτωση στην Ελλάδα και έρχεται σε συνέχεια άλλων σημαντικών μελετών για την περιοχή που έχει πραγματοποιήσει το Πανεπιστήμιο Πατρών και βέβαια το Ινστιτούτο Επιστημών Χημικής Μηχανικής.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, οι αποφάσεις που λαμβάνουμε στην Αίθουσα αυτή είναι πάντα σημαντικές και έχουν αντίκτυπο στην κοινωνία και τη χώρα. Υπάρχουν όμως αποφάσεις που είναι μείζονος σημασίας και έχουν αντίκτυπο στο αύριο αυτού του τόπου και στις επόμενες γενιές. Μία τέτοια απόφαση είναι και αυτή που καλούμαστε να πάρουμε σήμερα. Σήμερα μιλάμε για το αύριο, αποφασίζουμε για εκείνους που ακόμη δεν έχουν έρθει. Ψηφίζουμε για εκείνους που θα κρίνουν ότι εμείς είμαστε σήμερα εδώ. Σας καλώ, λοιπόν, να στηρίξετε τον κλιματικό νόμο και για μας και για τα παιδιά μας, για το περιβάλλον, για την Ελλάδα, για τον πλανήτη ολόκληρο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Και εμείς ευχαριστούμε.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Φίλιππος Φόρτωμας από τη Νέα Δημοκρατία και να ετοιμάζεται ο κ. Νικόλαος Συρμαλένιος από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΦΟΡΤΩΜΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούσαμε για μια ακόμη φορά, για μια ακόμα μέρα μια άκριτη και στείρα θα έλεγα Αντιπολίτευση. Όμως οι επιπτώσεις της όλης κλιματικής αλλαγής είναι ήδη αισθητές και είναι παρούσες και σε ολόκληρο φυσικά τον κόσμο. Χωρίς λοιπόν την ανάλυση συγκεκριμένων, αλλά και άμεσων δράσεων από τις κυβερνήσεις μας διαχρονικά σύντομα η όλη κλιματική κρίση θα μεταμορφώσει άρδην τον δικό μας πλανήτη, επηρεάζοντας φυσικά και τους βασικότερους τομείς διαβίωσής μας.

Έτσι λοιπόν εμείς μέσα από το παρόν νομοσχέδιο, μέσα από την τρέχουσα αβεβαιότητα επιδιώκουμε ένα προβλέψιμο μέλλον, αλλά και ένα προβλέψιμο περιβάλλον. Και στις δικές μας νησιωτικές περιοχές φυσικά, αλλά και σε ολόκληρη τη χώρα έχουμε ανάγκη από ρεαλιστικά, αλλά και συγκεκριμένα μέτρα και αυτά κάνουμε με το παρόν νομοσχέδιο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχει ήδη κάνει το πρώτο βήμα, υιοθετώντας την οδηγία 2021/1119 αναφορικά με την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και με στόχο φυσικά τη μείωση των ανθρωπογενών εκπομπών κατά 55% έως το 2030. Μέσα λοιπόν από την ηγεσία και του Υπουργείου Περιβάλλοντος και από τον παρόντα Υπουργό, προβλέποντας τη δυνατότητα της χώρας μας να αποκτήσει σημαντικό συγκριτικό πλεονέκτημα και στον τομέα αυτό, λαμβάνοντας φυσικά και τα κατάλληλα μέτρα, αλλά και φυσικά θεσπίζοντας ένα συγκεκριμένο συνεκτικό νομικό πλαίσιο σε πλήρη αντιστοιχία με την οδηγία 1119.

Έτσι λοιπόν φέρνουμε τον παρόντα εθνικό κλιματικό νόμο και τον οποίο σήμερα συζητάμε, που έχει ως στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 και την προσαρμογή στην όλη κλιματική αλλαγή με τρόπο βιώσιμο κυρίως περιβαλλοντικά, οικονομικά, αλλά και κοινωνικά.

Πώς όμως θα το καταφέρουμε αυτό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Με την απολιγνιτοποίηση φυσικά, με την ηλεκτροκίνηση, με τη μείωση των εκπομπών αερίου, αλλά και με στοχευμένες

πολιτικές για τις επιχειρήσεις, για τα νησιά και φυσικά για τους δήμους.

Τώρα να γίνουμε και πιο συγκεκριμένοι μιας και ακούσαμε πολλά από τη μείζονα Αντιπολίτευση. Θεσπίζουμε την απαγόρευση καύσης λιγνίτη για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μετά από τις 31 Δεκεμβρίου του 2028 με στόχο να μειωθεί ο αντίκτυπος που έχουν όλες οι σχετικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής σε επίπεδο εκπομπών, υιοθετώντας και εισάγοντας στο δίκτυο πολύ περισσότερες ΑΠΕ. Προβλέπεται με το παρόν νομοσχέδιο ότι από το 2026 υποχρεωτικά όλα τα νέα επιβατηγά δημόσιας χρήσης ταξί καθώς και το ένα τρίτο, περίπου, των νέων ενοικιαζόμενων οχημάτων θα είναι οχήματα μηδενικών εκπομπών.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να θέσω υπ' όψιν και του Υπουργού μία πρόταση για την εφαρμογή φορολογικών κινήτρων προς τις επιχειρήσεις, ώστε να προσφέρουν στους εργαζόμενους οφέλη πράσινης κινητικότητας. Με τον τρόπο αυτό οι πολίτες θα αφήνουν σιγά-σιγά τα δικά τους ΙΧ και θα επιλέγουν άλλα μέσα μεταφοράς φιλικότερα προς το περιβάλλον, με σκοπό φυσικά να μετακινούνται για την εργασία τους.

Επιπλέον έως τις 31 Μαρτίου του 2023 κάθε δήμος θα υπολογίζει το δικό του ανθρακικό αποτύπωμα, το οποίο και θα επαληθεύεται από έναν πιστοποιημένο φορέα και θα υποχρεούται να καταρτίζει ένα δημοτικό σχέδιο μείωσης εκπομπών. Η όλη ρύθμιση αυτή έχει στόχο τη μείωση των εκπομπών αερίων και από τα κτήρια τα οποία χρησιμοποιεί και τον δημοτικό φωτισμό και τα δικά του οχήματα, αλλά και τις διάφορες εγκαταστάσεις.

Επιπλέον από το 2025 απαγορεύεται η πώληση και εγκατάσταση καυστήρα πετρελαίου θέρμανσης, ενώ από το 2030 γίνεται υποχρεωτική η χρήση πετρελαίου θέρμανσης το οποίο θα είναι αναμεμιγμένο με βιοκαύσιμα σε ποσοστό 30%. Από 1^η Ιανουαρίου του 2024 οι μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων, δηλαδή οι ΜΠΕ, θα είναι υποχρεωτικές για τα έργα και τις δραστηριότητες κυρίως με ποσοτική καταγραφή μείωσης, αλλά και αύξησης εκπομπών αερίου.

Τώρα από το 2023 επιχειρήσεις που ανήκουν σε συγκεκριμένες κατηγορίες θα πρέπει να υποβάλλουν ετήσια έκθεση σχετικά με το δικό τους αποτύπωμα για το προηγούμενο έτος, η οποία και θα επαληθεύεται από κάποιο πιστοποιημένο φορέα.

Θα ήθελα να σταθώ λίγο περισσότερο σε μία από τις σημαντικές διατάξεις του παρόντος νομοσχεδίου, στο άρθρο 21, το οποίο θεσπίζει το «GR-ECO ISLANDS» και για το οποίο έχει γίνει λόγος και από την Αντιπολίτευση. Είναι ένα κυρίως στρατηγικό σχέδιο θα έλεγα, το οποίο έχει ως στόχο τη μετάβαση των ελληνικών νησιών και των νησιωτικών περιοχών στην κλιματική ουδετερότητα, την άρση της ενεργειακής, αλλά και κοινωνικο-οικονομικής απομόνωσης των νησιών και τη διασφάλιση φυσικά της ενεργειακής τους αυτάρκειας, την προώθηση και της κυκλικής οικονομίας φυσικά, αλλά και την ορθολογική διαχείριση των φυσικών τους πόρων μιας και μιλάμε πολλές φορές και για τη φέρουσα ικανότητα των νησιών. Δηλαδή αυτών τα οποία καθίστανται μοναδικά για λόγους πολιτιστικούς, τουριστικούς και για πολλούς άλλους λόγους.

Σύμφωνα λοιπόν, με τη διάταξη αυτή τα νησιά θα υπάγονται στον φορέα αυτόν σε μια συνέχεια αξιολόγησης των δικών τους ιδιαιτεροτήτων και της δυνατότητας υλοποίησης εμβληματικών έργων και διαθέσιμων πόρων χρηματοδότησης. Περαιτέρω η επιλεξιμότητα των νησιών θα καθορίζεται δυνάμει και του μόνιμου πληθυσμού τους, των δικών τους ενεργειακών αναγκών, αλλά και της τουριστικής κίνησης και της προσβασιμότητας στον τομέα των υποδομών και φυσικά και των φυσικών πόρων.

Για την υλοποίηση αυτού του σχεδίου υπάρχουν φυσικά και πόροι χρηματοδοτικοί και διάφορα άλλα χρηματοδοτικά εργαλεία κυρίως μέσα από το Ταμείο Ενεργειακής Μετάβασης και το Πράσινο Ταμείο, αλλά και λοιπούς Ενωσιακούς, αλλά και διάφορους άλλους εθνικούς πόρους.

Τέλος, υπάρχει μια εξίσου σημαντική ρύθμιση, η οποία απαγορεύει τη χρήση μαζούτ κατηγορίας 3 για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας στα μη διασυνδεδεμένα νησιά από 1^η Ιανουαρίου του 2023. Εξαίρεση θα αποτελούν τυχόν έκτακτα περιστατικά, όπως συμβαίνει πολλές φορές, τα οποία και θέτουν σε κίν-

δυο και την ασφάλεια εφοδιασμού ηλεκτρικού ρεύματος. Άρα, φροντίζουμε και γι' αυτό.

Με όλα τα παραπάνω αποτελεί, όπως φαίνεται, μια εξαιρετική ευκαιρία και για τις νησιωτικές μας περιοχές της χώρας μας να αναδειχθούν αλλά και να συμβάλουν με τις δικές τους δυνατότητες στην επίτευξη της κλιματικής ουδετερότητας της χώρας.

Θέλω να σταθώ και σε δύο ρυθμίσεις μέσα από διάφορες υπουργικές τροπολογίες:

Να αναφερθώ πρώτα στην υπ' αριθμόν 1317/ 99, στο άρθρο 2, με την οποία γίνεται μια ακόμα σημαντική κίνηση για την προστασία ιδιοκτησιακού δικαιώματος των συμπολιτών μας ενώπιον του ελληνικού Κτηματολογίου. Με τη ρύθμιση αυτή το Υπουργείο Περιβάλλοντος και το ελληνικό δημόσιο γενικά δεν θα μπορεί πλέον να οικειοποιείται ακίνητα που έχουν χαρακτηριστεί ως δάση στους αναρτημένους ή κυρωμένους δασικούς χάρτες με μόνη την επίκληση του τεκμηρίου κυριότητας, ενώ θα παραλείπεται και από τις ασκηθείσες αγωγές. Αποκαθιστούμε, λοιπόν, και με τη ρύθμιση αυτή, αλλά και προσπαθούμε το ιδιοκτησιακό δικαίωμα των συμπολιτών μας, οι οποίοι διαθέτουν τίτλους κυριότητας επί αυτών των εκτάσεων, και φυσικά ενισχύουμε και την ασφάλεια δικαίου.

Υπάρχει και μια άλλη σημαντική ρύθμιση στην υπ' αριθμόν 1318/11 τροπολογία, στο άρθρο 1, η οποία κάνει πράξη εξαγγελίες και του Πρωθυπουργού για μια ακόμη φορά για την οικονομική ενίσχυση των λογαριασμών ηλεκτρικού ρεύματος. Έτσι, λοιπόν, με τη ρύθμιση αυτή στηρίζουμε τους καταναλωτές για μια ακόμα φορά και ελαφρύνουμε τα νοικοκυριά, καθώς έχουν επιβαρυνθεί από τις ανατιμήσεις του ηλεκτρικού ρεύματος λόγω της ενεργειακής αυτής κρίσης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε στα χέρια μας ένα από τα πιο επίκαιρα νομοσχέδια, αλλά, αν δεν αλλάξουμε τώρα τις δικές μας τοποθετήσεις, αλλά και τις πολιτικές μας, οι επιπτώσεις από την κλιματική αυτή αλλαγή θα είναι δραματικές για το άμεσο μέλλον ημών αλλά και των παιδιών μας. Με το παρόν νομοσχέδιο κάνουμε πράξη για μια ακόμη φορά και την προσωπική δέσμευση του Πρωθυπουργού, αλλά η χώρα κυρίως, για μια ακόμη φορά πρωτοστατεί σε μια προσπάθεια για την προστασία του περιβάλλοντος. Και αυτό είναι το πιο σημαντικό γιατί έχουμε κουραστεί τόσα χρόνια να είμαστε ουραγοί σε όλα αυτά. Πρέπει κάποια στιγμή να μάθουμε να είμαστε πρωτοπόροι. Έτσι, λοιπόν, υιοθετούμε τον πρώτο εθνικό κλιματικό νόμο, ο οποίος θα συμβάλει στη βιωσιμότητα αλλά και στην ανταγωνιστικότητα της ελληνικής κοινωνίας αλλά και της οικονομίας.

Για τους παραπάνω λόγους, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας καλώ να υπερψηφίσετε το παρόν νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Νικόλαος Συρμαλένιος από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία και να ετοιμάζεται ο κ. Κωνσταντίνος Ζαχαριάδης επίσης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΥΡΜΑΛΕΝΙΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το παρόν νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα δεν διασφαλίζει την κλιματική ουδετερότητα. Σε μία εποχή που οξύνεται η κλιματική κρίση και οι επιπτώσεις της εκδηλώνονται με κάθε τρόπο, θεομηνίες, πρωτοφανείς καταστροφές σε εποχές και χώρες που δεν είχαμε ποτέ φανταστεί, ο νόμος αυτός, που έρχεται σήμερα από εσάς και καθυστέρημένα και με ελάχιστη διαβούλευση, είναι πολύ κατώτερος των περιστάσεων. Διότι στην πράξη και παρά τις διακηρύξεις και τα ευχολόγια ακυρώνονται και αυτά τα ευχολόγια μέσα από την ασκούμενη κυβερνητική πολιτική σε όλα τα μέτωπα, που είναι πλήρως ανακόλουθη με τις απαιτήσεις και τους στόχους των διεθνών εξελίξεων όσο και με τις νομοθετικές πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης τόσο στον ενεργειακό τομέα, το μείγμα του οποίου και τις παλινωδίες της ενεργειακής πολιτικής τις έχει δοκιμάσει και τις δοκιμάζει σφοδρά ο ελληνικός λαός, αλλά όσο και σε άλλους τομείς όπως η χωροταξική πολιτική, όπου η κυβερνητική πολιτική βρίθει αντιφάσεων και σε τελευταία ανάλυση υποτάσσεται πάντα σε ισχυρά πολυεθνικά και εγχώρια συμφέροντα.

Αυτό, άλλωστε, εξυπηρετούν και οι στόχοι του Ταμείου Ανάκαμψης, όπως εσείς το διαχειρίζεστε, που, όπως και ο παρών νόμος, τύποις μπήκαν σε διαβούλευση με την κοινωνία και τους φορείς της.

Επίσης, κρίσιμο σημείο αποτελεί η μη ένταξη του κλιματικού νόμου σε μία ολιστική αντιμετώπιση της βιώσιμης και κοινωνικά δίκαιης ανάπτυξης. Βεβαίως, αυτή η κοινωνικά δίκαιη και βιώσιμη ανάπτυξη ούτως ή άλλως δεν ασκείται. Και δεν υπάρχει, βεβαίως, ολιστική αντιμετώπιση όχι φυσικά με την έννοια που έδωσε ο Πρωθυπουργός στην ολιστική συμπεριφορά των ανθρώπων, δηλαδή, να μην σκέφτονται μόνο πόσα βγάλουν αλλά να σκέφτονται συνολικά πώς θα τα βγάλουν πέρα στη ζωή τους. Αυτή η πολιτική, μάλιστα, έρχεται σε αντίθεση πλήρως με τις συνολικές επιλογές της Κυβέρνησης στη διαμόρφωση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου. Δεν υπάρχει στόχευση για ένα νέο παραγωγικό μοντέλο της χώρας.

Σας θέτω το ερώτημα: Η επιλογή των μεγάλων στρατηγικών επενδύσεων πώς συνάδει με τους στόχους της κλιματικής ουδετερότητας και μάλιστα, στα νησιά, κατά παράβαση των όρων και των ορίων του νησιωτικού χώρου. Πώς συνάδει η κλιματική ουδετερότητα με την έγκριση συνεχώς μεγάλων στρατηγικών επενδύσεων;

Αλλά να θέσω και άλλα δύο ερωτήματα: Πρώτον, γιατί αποκλείονται και πάλι μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις από τις διατάξεις του κλιματικού νόμου; Δεύτερο ερώτημα: Πώς ενσωματώνεται η νέα βιομηχανική στρατηγική για την Ευρώπη στην εγχώρια βιομηχανία σε σχέση με την κλιματική ουδετερότητα; Ποια μέτρα ενσωμάτωσης και κυρίως, περιβαλλοντικής πολιτικής συστηνονται και ποιος θα ελέγχει, αν εφαρμόζονται;

Επίσης, ένα άλλο σημαντικό θέμα είναι η πρόβλεψη για συμμετοχή των περιφερειών και των δήμων για μείωση των εκπομπών. Πώς θα επιδοτηθεί από την ελλιπέστατη στελέχωση και την παντελή έλλειψη τεχνογνωσίας, όταν μάλιστα παγώσατε τις χίλιες πεντακόσιες προσλήψεις που είχαν δρομολογηθεί από το 2019 από τα Υπουργεία Εσωτερικών και Διοικητικής Μεταρρύθμισης επί κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ;

Επίσης, οι προθεσμίες που βάζετε για τα δημοτικά σχέδια μείωσης των εκπομπών από 31-3-2023 νομίζετε ότι θα εφαρμοστούν;

Η Κυβέρνηση, βεβαίως, ομνύει στην ενίσχυση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, αλλά πέραν από τις διευκολύνσεις που παρέχει αφειδώς στα φιλικά επιχειρηματικά συμφέροντα, καθυστερεί απaráδεκτα τόσο το ειδικό χωροταξικό πλαίσιο -που ξεκίνησε το 2019, αλλά φαίνεται ότι έχει βαλτώσει- όσο βεβαίως και το θεσμικό πλαίσιο για τις θαλάσσιες ΑΠΕ, που επίσης χρειάζεται θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό.

Στο μεταξύ, οι απaráδεκτες παρεμβάσεις Υπουργών, όπως του Υπουργού Περιβάλλοντος, εσάς, κύριε Σκρέκα, δημιουργούν ένα πλαίσιο ειδικού αυταρχισμού. Και εξηγούμαι: Είναι αυταρχισμός που δεν στρέφεται μόνο ενάντια στους πολίτες που διαμαρτύρονται, όπως στην Τήνο και την Άνδρο, για τις αποφάσεις εγκατάστασης αιολικών πάρκων. Με την ακύρωση αποφάσεων δημοσίων υπηρεσιών στρέφεστε ενάντια και σε δημόσιες υπηρεσίες, όπως η Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αιγαίου, το Λιμεναρχείο Άνδρου, η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Περιουσίας του Υπουργείου Οικονομικών, το Τμήμα Περιβάλλοντος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου. Σε αυτές τις τέσσερις υπηρεσίες ακυρώσατε τις αποφάσεις με τις οποίες είχαν επιβάλει πρόστιμα στην εταιρεία που δεν εφαρμόσε τους περιβαλλοντικούς όρους, ως όφειλε.

Ο συνδυασμός, λοιπόν, του νόμου Χατζηδάκη, δηλ. του ν.4685, με τη fast track αδειοδότηση των ΑΠΕ, μαζί με την έλλειψη ειδικού χωροταξικού δημιουργεί τεράστια αναστάτωση σε όλες τις περιοχές της χώρας και ιδιαίτερα στα πολύ ευαίσθητα νησιωτικά οικοσυστήματα που αντιμετωπίζουν την ολική περιβαλλοντική καταστροφή του εξαιρετικού κάλλους του φυσικού περιβάλλοντος και ταυτόχρονα τον κίνδυνο μιας οικονομικής καταστροφής με την απαξίωση του τουριστικού προϊόντος.

Σε ό,τι αφορά δε τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, θα ήθελα να επαναφέρω με ιδιαίτερη βαρύτητα το θέμα της ενεργειακής δημοκρατίας με κυρίαρχη την πρόταση του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία για παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ σε ποσοστό

50% τουλάχιστον από τοπικές επενδύσεις αυτοπαραγωγής, από συνεταιριστικά σχήματα, από ενεργειακές κοινότητες, τις οποίες έχετε απαξιώσει. Εκεί μέσα καλείται να παίξει έναν καθοριστικό ρόλο η τοπική αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού.

Επίσης, έχετε προχωρήσει σε άλλες απαράδεκτες καθυστερήσεις, όπως είναι η καθυστέρηση των μελετών για τις περιοχές «NATURA», αφού και μετά την κατάργηση των φορέων διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών όλα αυτά είτε πάνε στις καλές είτε προχωρούν με βήμα σημειωτόν.

Σε ό,τι αφορά το άρθρο 21 -αναφέρθηκαν πολλοί συνάδελφοι- που αναφέρεται ειδικά στον μετασχηματισμό του αναπτυξιακού υποδείγματος για τα νησιά, πέραν των άλλων προβλημάτων και τα κρίσιμα ελλείμματα που υπάρχουν στον χωροταξικό τομέα, στα ζητήματα του πολεοδομικού σχεδιασμού, στην έλλειψη μελετών στις περιοχές «NATURA», στην έλλειψη στελέχωσης στους δήμους και στις περιφέρειες, πέρα όλων αυτών τίθεται τώρα και ο θεσμός του ανάδοχου του νησιού, ένας θεσμός ο οποίος χωρίς καμμία διαβούλευση, χωρίς καμμία συνεργασία με τους δήμους θα προωθεί μελέτες και έργα, ένας θεσμός απαράδεκτος που δημιουργεί τετελεσμένα στα νησιά, προφανώς μόνο με ίδιον όφελος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω σε λίγο, κύριε Πρόεδρε.

Εμείς δηλώνουμε ότι στην κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, στη νέα προοδευτική κυβέρνηση του τόπου, θα καταργήσουμε αυτόν τον θεσμό του αναδόχου και θα αναθέσουμε στην πολιτεία να προχωρήσει την κλιματική ουδετερότητα και στις νησιωτικές περιοχές.

Σε ό,τι αφορά τις χρηματοδοτήσεις για την απανθρακοποίηση των νησιών, προφανώς έχετε μείνει σ' αυτά τα δύο δισεκατομμύρια τα οποία εξασφάλισε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ.

Επίσης, ένα άλλο ζήτημα: Δεν μιλάτε καθόλου και δεν βλέπουμε πουθενά μέσα στον κλιματικό νόμο καμμία πρόβλεψη για τα πλοία και τις θαλάσσιες μεταφορές. Ποια είναι, λοιπόν, η πολιτική σας απέναντι στο κεφαλαιώδες ζήτημα των μεταφορών;

Και κάτι ακόμα, κύριε Σκρέκα, για τους δασικούς χάρτες. Ξέρω ότι δεν πρόκειται να δώσετε νέα παράταση για τις ενστάσεις, όμως πρέπει να έχετε υπ' όψιν σας ότι τα κτηματολογικά γραφεία δεν έχουν καν τη δυνατότητα να βοηθήσουν τους πολίτες, να στηρίξουν τους πολίτες, να δώσουν τίτλους ιδιοκτησίας και έτσι θα βρεθούν οι πολίτες ξεκρέμαστοι απέναντι πιθανόν και σε δικαστήρια, όπου τα δικαστήρια θα κρίνουν μόνο με τις προθεσμίες που έχουν τεθεί από τον νόμο και θα βρεθούν στο τέλος μη ωφελημένοι οι ίδιοι οι πολίτες. Το θέμα αυτό μπαίνει από πάρα πολλές πλευρές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση επί της ουσίας δεν πιστεύει ούτε στην κλιματική ουδετερότητα, ούτε στη βιώσιμη κοινωνικά και περιβαλλοντικά ανάπτυξη. Πέραν από τις γενικολογίες και τις αδίστηδες δεσμεύσεις, αυτή η Κυβέρνηση ήλθε για να υπηρετήσει τα μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα και να μοιράσει τα «μάτια» του κράτους στα «δικά της παιδιά». Γι' αυτό δεν θέλει και δεν μπορεί. Απαιτείται μια συνολική πολιτική αλλαγή, μια νέα προοδευτική κυβέρνηση με κορμό τον ΣΥΡΙΖΑ που και θέλει και μπορεί να προχωρήσει και να αντιμετωπίσει τις μεγάλες προκλήσεις και κρίσεις για τον τόπο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε κι εμείς.

Τον λόγο έχει ο κ. Κωνσταντίνος Ζαχαριάδης από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ήταν 26 Μαΐου του 2009 όταν έφυγε από τη ζωή ο Μιχάλης Παπαγιαννάκης, ένας μεγάλος πολιτικός και οραματιστής που συνέδεσε με τρόπο αναντίστροφο την Αριστερά της εποχής του με την οικολογία.

Αυτό το κόμμα, που ήταν μικρό, έγινε μεγάλο και θα γίνει πιο μεγάλο. Μιλούσε για το περιβάλλον και την οικολογία ήδη από τις δεκαετίες του '80 και του '90. Ακούγαμε μέχρι και τα μέσα

της δεκαετίας του 2000 σχόλια χλεύης, σαρκασμού και απαξίωσης. Κι όμως είχαμε δίκιο και η δικαίωσή μας είναι τραγική, γιατί η κλιματική αλλαγή, η κλιματική κρίση είναι εδώ και αλλάζει την καθημερινότητα των πολιτών, των κοινωνιών και των οικονομιών.

Δυστυχώς όλα εδώ συναντώνται και δυστυχώς όλα εδώ πληρώνονται. Κλιματική κρίση και προσφυγικές μεταναστευτικές ροές, κλιματική κρίση και διατροφική ασφάλεια, κλιματική κρίση και επάρκεια υδάτινων πόρων, κλιματική κρίση και διάβρωση παράκτιων περιοχών. Είναι ένα θέμα το οποίο ιδιαίτερα μας απασχολεί στην Ελλάδα με τη μεγάλη ακτογραμμή, με τη «νησιωτικότητα» και με τη «βαριά βιομηχανία» της χώρας που λέγεται τουρισμός. Κλιματική κρίση και ανισότητες εντός των χωρών περιφερειακά και μεταξύ των χωρών.

Η οικολογία, το περιβάλλον και οι πράσινες πολιτικές έχουν νόημα μόνο όταν είναι οριζόντιες και όχι εμβολωματικές ή αποσπασματικές. Γι' αυτό και στην Ελλάδα και στην Ευρώπη είναι αναγκαίος ένας διάλογος και μια σύμπλευση σε ακόμα περισσότερες χώρες των δυνάμεων της Αριστεράς, της σοσιαλδημοκρατίας και της οικολογίας, γιατί το ζήτημα του κλίματος είναι σε τελική ανάλυση ζήτημα καταναλωτικού και παραγωγικού μοντέλου, είναι ζήτημα αναπτυξιακού σχεδιασμού, είναι ζήτημα ορίων της ανθρωπογενούς παρέμβασης και των ορίων του περιβάλλοντος.

Το περιβάλλον έχει ήδη δείξει τα όριά του. Η σημερινή ανθρωπογενής δραστηριότητα τα έχει υπερβεί. Το ζήτημα της κλιματικής κρίσης έχει και άλλες διαστάσεις. Είναι πρώτα απ' όλα ένα ζήτημα διαγενεακής αλληλεγγύης. Είναι ζήτημα δικαιοσύνης. Είναι και ζήτημα θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Πάμε να πιάσουμε τη διαγενεακή αλληλεγγύη. Μ' αυτό το παραγωγικό μοντέλο που έχουμε αυτήν τη στιγμή και πρέπει να το αλλάξουμε με ταχύτητα τα επόμενα χρόνια, υπονομεύουμε την ποιότητα ζωής των επόμενων γενεών, ίσως αναντίστροπτα και αυτό είναι βαθιά ανήθικο από τα πολιτικά συστήματα και τη διεθνή ισορροπία. Είναι ζήτημα δικαιοσύνης.

Πάμε να σκεφτούμε ποιες χώρες ευθύνονται περισσότερο με τις εκπομπές ρύπων στην κλιματική κρίση, ποιες χώρες υφίστανται αυτές τις συνέπειες, ποιι πολίτες μέσα σε εύρωστες οικονομίες απολαμβάνουν τα «οφέλη» των εκπομπών.

Η κλιματική κρίση είναι η πιο άδικη μεταβολή. Η πιο μεγάλη πρόκληση που έχουμε μπροστά μας είναι το ζήτημα της συνάρτησης των ανισοτήτων με την κλιματική κρίση, την ενεργειακή φτώχεια που πολλοί συμπολίτες μας βιώνουν, τον αποκλεισμό και την περιθωριοποίηση, διότι όπως καλά ξέρουμε, οι περισσότερες πράσινες επενδύσεις είναι συνήθως εμποροσθοβαρείς. Μ' αυτήν την οικονομική και κοινωνική διάρθρωση πολλοί δεν θα μπορούν να ακολουθήσουν, πολλοί θα μείνουν πίσω, γι' αυτό η πράσινη μετάβαση, η οικονομία του μηδενικού άνθρακα πρέπει να αφορά την κοινωνία στο σύνολό της.

Εδώ αναγκαστικά γυρνάμε ξανά σε μια παλιά συζήτηση. Ποια είναι σε μια κοινωνία τα αγαθά; Ποια είναι σε μια κοινωνία τα εμπορεύματα και τα προϊόντα και μάλιστα σε μια κοινωνία και σε μια οικονομία η οποία βρίσκεται σε κλιματική κρίση; Δηλαδή, η θέρμανση, ο ηλεκτρισμός, η μετακίνηση τι είναι σε μια κοινωνία η οποία βρίσκεται σε κρίση; Είναι εμπορεύματα ή αγαθά; Και ποιος είναι εδώ πέρα ο ρόλος του δημοσίου συμφέροντος και στη μετάβαση; Πού είναι οι πολιτικές στους δήμους, στις περιφέρειες, στο κράτος; Τι γίνεται σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες και τι γίνεται στην Ελλάδα;

Δείτε για παράδειγμα τις επιδόσεις της χώρας στα απορρίμματα, την ποιότητα ζωής στις πόλεις. Έχουμε τέλη Μαΐου. Με τις θερμικές νησίδες στις πόλεις έχουμε πάρει φωτιά. Όλα αυτά έχουν εγκαταλειφθεί. Πού είναι τα σχέδια της βιώσιμης κινητικότητας στις μεταφορές;

Και μιας και είστε εδώ, κύριε Υπουργέ, θα σας ρωτήσω κάτι, έτσι που είστε πράσινος οικολογικά, όχι πολιτικά. Η πυρηνική ενέργεια είναι πράσινη; Είναι ανανεώσιμη πηγή ενέργειας; Μπορεί να μπει η Ελλάδα σε σχέδια συμπαράγωγής πυρηνικής ενέργειας με γειτονικές χώρες; Για μας η απάντηση είναι σαφής. Δεν είναι πράσινη, δεν είναι ΑΠΕ και πρέπει να συνεχίσουμε τον αγώνα ενάντια στην πυρηνική ενέργεια και σε όλους τους κινδύνους που ελλοχεύουν. Δείτε τις ανησυχίες και τις δυσκολίες που

έχουμε με την βάρβαρη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξης της ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό θα χρειαστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τα ερωτήματα είναι σαφή. Λέμε πράσινη ενέργεια. Μάλιστα. Πάρα πολύ ωραία. Ποιος παράγει όλη αυτή την ενέργεια; Ποιος κερδίζει; Υπάρχει κάποιος που κερδοσκοπεί; Ποιος έχει όφελος από όλα αυτά; Τι μοντέλα υπάρχουν στην Ευρώπη; Εδώ επανέρχεται μέσα στην κρίση την οικονομική, την κλιματική και την πολεμική συνθήκη, το ζήτημα της ενεργειακής δημοκρατίας, το ζήτημα αποκεντρωμένης παραγωγής από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Γιατί είναι κοινωνικά επωφέλης. Είναι αποκεντρωμένη. Είναι συστημικά ασφαλέστερη και πιο σταθερή.

Με αυτή την έννοια, λοιπόν, με αίσθημα ευθύνης απέναντι στο μέλλον, εμείς απορρίπτουμε και καταψηφίζουμε αυτό το σχέδιο. Και θα είμαστε εδώ σε όλα τα νομοσχέδια, σε κάθε κλαδική πολιτική να καταθέτουμε τη δική μας συμβολή η οποία θα έχει την πράσινη οπτική, όχι ως ένα συμπλήρωμα αλλά ως κεντρική ιδέα για το πώς θα προχωρήσει η κοινωνία, η χώρα, η οικονομία τα επόμενα χρόνια.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Ζαχαριάδη.

Την αυλαία για τους σημερινούς ομιλητές θα ρίξει η κ. Θεοπίστη Πέρκα από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία.

Μέχρι να έρθει η Φλωρινιώτισσα συνάδελφος στο Βήμα, να πω ότι αύριο θα ανοίξει την αυλαία η κ. Χαρούλα Καφαντάρη από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία. Θα ακολουθήσουν ο κ. Χαράλαμπος Παπαδημητρίου από τη Νέα Δημοκρατία, ο κ. Γκόκας Χρήστος από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής, η κ. Αναγνωστοπούλου από τον ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, ο κ. Ανδρέας Λοβέρδος από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής.

Κυρία Πέρκα, έχετε τον λόγο.

ΘΕΟΠΙΣΤΗ (ΠΕΤΗ) ΠΕΡΚΑ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Άδεια η Αίθουσα παρ' όλο που είναι ίσως το πιο σημαντικό νομοσχέδιο της θητείας της σημερινής Κυβέρνησης. Προς μεγάλη βέβαια κακοτυχία της χώρας έτυχε στη Νέα Δημοκρατία η περίοδος επεξεργασίας και κατάθεσής του. Είναι σοκαριστικό πόσο σιωπηλά κατατέθηκε και διαβουλευτήκε αυτό το νομοσχέδιο, ενώ διαβάζοντάς το είναι προφανές ότι ο νομοθέτης δεν πιστεύει τους στόχους του.

Να σας θυμίσω ότι έχουμε κηρύξει ήδη την Ευρώπη σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης για το κλίμα. Παρατηρώντας τη σημασία που δίνετε στο παρόν νομοσχέδιο δεν μπορώ παρά να αναρωτηθώ αν και κατά πόσον γνωρίζετε αυτή την εξέλιξη. Η επισημική κρούει τον κώδωνα του κινδύνου εδώ και δεκαετίες. Υπάρχουν σημεία καμπίς, σημεία δηλαδή, που όταν τα ξεπερνάμε δεν υπάρχει επιστροφή. Κατ' αρχάς να ακούσουμε τους επιστήμονες, τον ΟΗΕ, τους παγκόσμιους οργανισμούς. Δεν υπερβάλλουν. Οι τρομακτικές προβλέψεις τους απλά επιβεβαιώνονται.

Και δεύτερον, να είμαστε ειλικρινείς με τον κόσμο, να τον ενημερώσουμε, να τον προετοιμάσουμε γι' αυτό που έρχεται. Η χώρα χρειάζεται μια τεράστια καμπάνια ενημέρωσης και προετοιμασίας στα σχολεία, στις γειτονιές, στην επαρχία, στις εκκλησίες, στα σώματα ασφαλείας. Και μετά να σχεδιάσουμε με όλους αυτούς συμμετέχοντες. Όχι με την κοινωνία απέναντι, όλοι μαζί. Η θωράκιση της χώρας απέναντι στην κλιματική καταστροφή θα έπρεπε να είναι μια πανεθνική υπόθεση μέγιστης προτεραιότητας με συμμετοχή της κοινωνίας από την τοπική αυτοδιοίκηση, τα πανεπιστήμια, μέχρι τις Ένοπλες Δυνάμεις και την Εκκλησία. Κι επιμένω σε αυτό.

Είναι δεδομένο ότι οι επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης πλήττουν ιδιαίτερα δυσανάλογα τους φτωχότερους και τους πιο ευάλωτους της κοινωνίας μας. Όμως δεν έχετε κανένα πλάνο για την υποστήριξη των πιο αδύναμων. Αντιγράφετε μεν τα αντίστοιχα κλιματικά νομοσχέδια των ευρωπαϊκών χωρών -και καλά κάνετε- μας δεσμεύετε στους στόχους -και καλά κάνετε- αλλά όλα αυτά χωρίς καμμία μέριμνα για τους πιο ευάλωτους.

Και πρώτα απ' όλα πρέπει να δώσουμε το παράδειγμα εμείς. Η πολιτεία θα πρέπει να βάλει υψηλότερους στόχους. Ηλεκτροκίνηση, χωρίς να ξεκινάμε από τα δημόσια μέσα μεταφοράς, δεν

γίνεται. Δεν είναι δυνατόν να αποσύρουμε τα αυτοκίνητα του κόσμου ή να απαγορεύουμε το πετρέλαιο θέρμανσης στα νοικοκυριά ενώ εμείς εδώ έχουμε βενζινοκίνητα βουλευτικά αυτοκίνητα. Φυσικά, αφού δεν έχουμε σταθμούς φόρτισης. Εγώ δεν θα πήγαινα ποτέ στη Φλώρινα. Τα Υπουργεία θερμαίνονται με ορυκτά καύσιμα. Και δεν έχουν κάνει το μίνιμουμ του «ΕΞΟΙΚΟΝΟΜΩ». Πού είναι το «ΗΛΕΚΤΡΑ», κύριε Υπουργέ; Ακούσαμε τους Βουλευτές της Συμπολίτευσης. Τα ξέρουν αυτά; Το σκέφτονται;

Το νομοσχέδιο αποσύρει τους καυστήρες πετρελαίου από τα σπίτια -και καλά κάνει- αλλά δεν προβλέπει τίποτα για να τα αντικαταστήσει. Όταν αποσύρετε τους καυστήρες πετρελαίου από τα σπίτια, χωρίς ταυτόχρονα να μεριμνάτε για δίκτυα τηλεθέρμανσης, αντλίες θερμότητας, στην ουσία λέτε στον κόσμο να βάλει στα σπίτια του φυσικό αέριο. Δηλαδή, περαιτέρω εξάρτηση της χώρας από ορυκτά καύσιμα και έκθεση των καταναλωτών στο ράλι τιμών. Και ενώ υπάρχει πρόβλεψη για την απολιγνιτοποίηση, το νομοσχέδιο δεν βάζει κανένα χρονοδιάγραμμα για την απεξάρτηση από το φυσικό αέριο. Πού είναι η κ. Αυγερινού-λου να τα ακούσει αυτά;

Και σας ρωτάω, κύριε Υπουργέ. Τι προτείνετε στα νοικοκυριά που θερμαίνονται με πετρέλαιο; Να βάλουν φυσικό αέριο; Με ποιανού τα λεφτά; Και τι θα γίνει σε δέκα χρόνια; Πώς θα θερμαίνονται οι άνθρωποι όταν θα αποσύρουμε το φυσικό αέριο; Ή δεν τους το λέτε αυτό; Ποιανού ευθύνη είναι η προστασία των καταναλωτών από τις τεράστιες κρίσεις που έρχονται στις αγορές ορυκτών καυσίμων από το 2026 και μετά;

Η Βόρεια Ευρώπη απαγορεύει και τους καυστήρες πετρελαίου αλλά και την περαιτέρω επέκταση του φυσικού αερίου. Η Ελλάδα είναι η πρώτη χώρα στην Ευρώπη στις προτεινόμενες νέες επενδύσεις σε φυσικό αέριο με 8 δισεκατομμύρια. Η Ευρώπη απεξαρτάται και εμείς κάνουμε επενδύσεις 8 δισεκατομμυρίων. Αδρανή κεφάλαια τα χαρακτηρίζει αυτά η Ευρωπαϊκή Ένωση. Πώς θα πετύχετε τον στόχο του 55% το 2030 με αυτές τις σχεδιαζόμενες επενδύσεις σε φυσικό αέριο;

Την ώρα, λοιπόν, που οι ευρωπαϊκές χώρες επενδύουν σε δίκτυα τηλεθέρμανσης, εξοικονόμησης ενέργειας, σε μεγάλα έργα πράσινων ενεργειακών υποδομών, εσείς τι κάνετε; Κόβετε δίκτυα τηλεθέρμανσης και τα αντικαθιστάτε με φυσικό αέριο για θέρμανση και ψύξη στα σπίτια: Φλώρινα, Μεγαλόπολη. Η Γερμανία 50% ΑΠΕ για θέρμανση. Στην Ολλανδία 90% των νέων κτιρίων δεν έχουν σύνδεση με φυσικό αέριο. Το ίδιο η Μεγάλη Βρετανία και η Ισπανία.

Ενώ το νομοσχέδιο, επίσης αποσύρει τα βενζινοκίνητα οχήματα δεν προβλέπει με τι θα τα αντικαταστήσει. Ναι, οι χώρες της υπόλοιπης Ευρώπης απαγορεύουν τα βενζινοκίνητα αυτοκίνητα από τις πόλεις τους αλλά έχουν φθηνά μέσα μαζικής μεταφοράς ακόμα και στις πιο μικρές πόλεις. Εμείς καλά-καλά δεν έχουμε στη Θεσσαλονίκη. Έχουν παντού ποδηλατόδρομους, σιδηρόδρομο που συνδέει όλες τις πόλεις. Έχουν έξυπνα συστήματα κοινόχρηστων ηλεκτρικών οχημάτων κ.λπ.. Εσείς εδώ αντιγράφετε το μισό νομοθέτημα. Απαγορεύετε το ΙΧ. Το ερώτημα όμως είναι τι θα κάνετε με τα πέντε εκατομμύρια παλιά και ρυπογόνα οχήματα που θα συνεχίσουν να κυκλοφορούν; Και κυρίως ποια είναι τα κίνητρα αντικατάστασης; Γιατί αν δεν δοθούν κίνητρα είναι σαν να λέτε στους κατοίκους «πάρε Tesla ή περπάτα».

Προφανώς δεν λέμε να παγώσουμε τον κλιματικό νόμο μέχρι να λύσουμε τις αστοχίες δεκαετιών. Δεν έχουμε δυστυχώς αυτή την πολυτέλεια. Όποια καθυστέρηση για την ανάληψη δράσης και πάλι θα επιβαρύνει τους πιο αδύναμους. Λέμε ότι πρέπει να κινηθούμε σε τελείως διαφορετική κατεύθυνση. Η πολιτεία έχει υποχρέωση να διασφαλίσει την επαρκή και έγκαιρη χρηματοδότηση όλων των ενεργειών, όπως προβλέπει ο ισπανικός και ο γαλλικός κλιματικός νόμος.

Παίρνετε τα πακέτα χρηματοδοτήσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αποσκοπούν στην καινοτομία στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τα πετάτε στη μαύρη τρύπα των υδρογονανθράκων. Δεν σας ανήκουν αυτά τα κεφάλαια, κύριοι της Κυβέρνησης. Αυτά τα χρήματα ανήκουν στον ελληνικό λαό και προορίζονται για την απεξάρτηση της χώρας, την προστασία των καταναλωτών και την αντιμετώπιση της κλιματικής καταστροφής.

Οι ΑΠΕ, η αποθήκευση ενέργειας, η εξοικονόμηση δεν είναι μόνο μακροπρόθεσμα βιώσιμες κλιματικά λύσεις. Είναι και πιο οικονομικές. Και φυσικά μικρής κλίμακας ΑΠΕ, με ενεργειακό συμψηφισμό, ενεργειακές κοινότητες, που συνεχώς υπονομεύετε. Αυτές που θα μπορούσαν να διαχέουν το όφελος σε όλη την κοινωνία. Ακολουθήστε λίγο τις τάσεις που διαμορφώνονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο, όπως το Fit for 55 κ.λπ..

Αντί, λοιπόν, η χώρα να προετοιμαστεί για τους χειμώνες που έρχονται, εσείς κερνάτε δισεκατομμύρια στο λόμπι του φυσικού αερίου. Αντί να ανοίγουμε θέσεις εργασίας στους τομείς των καινοτόμων τεχνολογιών, εσείς κερνάτε δισεκατομμύρια σε αγωγούς και συνδέετε κι άλλες πόλεις σε φυσικό αέριο.

Για την ιστορία, θα σας θυμίσω ότι, πάνω από είκοσι χρόνια η Αριστερά φωνάζει για το περιβάλλον και το κλίμα. Φωνάζουμε για την απληστία του νεοφιλελεύθερου καπιταλισμού και την καταστροφή του περιβάλλοντος και ακούγαμε ότι είμαστε καταστροφολόγοι, γιατί δεν καταλαβαίνουμε πώς δουλεύει η αγορά, πώς η οικονομία χρειάζεται καύσιμα κι άλλες τέτοιες τρέλες.

Στο σημείο που έφτασε ο πλανήτης, όμως, έφτασε γιατί ακριβώς έχει κυριαρχήσει η θεωρία του νεοφιλελευθερισμού, ότι η αγορά τα λύνει όλα, οι μεγάλες πετρελαϊκές εταιρείες θα έλυναν το πρόβλημα του περιβάλλοντος. Και σήμερα η γραμμή της Αριστεράς κερδίζει στην Ευρώπη. Και μας κουνάτε το δάχτυλο ότι δεν στηρίζουμε την απολιγνιτοποίηση. Για απανθρακοποίηση ούτε λόγος.

Ποια απολιγνιτοποίηση; Μια διαδικασία καταστροφική, άδικη, αδιαφανή, με την κοινωνία απέναντι. Δεν την πιστεύετε. Η οικολογία δεν ήταν ποτέ στο DNA της παράταξής σας. Ποτέ δεν θα νιώσετε την ανάγκη να βάλετε το περιβάλλον πάνω από τη βιομηχανία. Αυτές οι έννοιες σάς είναι ξένες.

Και ο κόσμος το νιώθει, κύριε Υπουργέ. Νιώθει την ειρωνεία να του κλείνετε τις μονάδες για να προωθείτε το φυσικό αέριο. Νιώθει ότι όχι μόνο δεν στηρίζετε τις λιγνιτικές περιοχές, αλλά τις ισοπεδώνετε.

Εμείς λέμε, κάντε τον κλιματικό νόμο κτήμα της κοινωνίας, όχι πάρτι αισχροκέρδειας για τα συμφέροντα, που διχάζει τη χώρα και θέτει εμπόδια στη μετάβαση. Και κάντε τον δεσμευτικό, για όλους, δίκαια, όχι σκληρή στους πολίτες και «γατάκια» στους

ισχυρούς.

Κύριε Πρόεδρε, θα μου επιτρέψετε να πω ένα παράδειγμα και θα κλείσω με αυτό. Πριν λίγο καιρό, λοιπόν, ένας ανεξάρτητος ευρωπαϊκός δημοσιογραφικός οργανισμός -από αυτούς που δεν έχουμε εδώ στη χώρα μας- πήρε συνέντευξη από τον Έλληνα Υπουργό Ναυτιλίας με θέμα τους περιβαλλοντικούς όρους που θα θέσει η χώρα στους εφοπλιστές και τα καράβια τους.

Ρώτησε, λοιπόν, ο δημοσιογράφος ποιον θα στείλει η Ελλάδα να την αντιπροσωπεύσει στον παγκόσμιο αυτό οργανισμό και ο Υπουργός απάντησε «Μα, φυσικά τους ίδιους τους εφοπλιστές, όχι επιστήμονες και ινστιτούτα» και του απαντάει ο δημοσιογράφος «Μα, καλά θα στείλετε τους εφοπλιστές να αποφασίσουν πώς θα περιορίσουν τους ρύπους τους;» και απαντά ο Υπουργός «Φυσικά» -αυτή είναι η παράταξη- «είναι άνθρωποι της αγοράς και αυτοί ξέρουν. Ποιον άλλον να στέλναμε»; Ξέρετε ποια είναι η συνέχεια; Αυτό το βίντεο που έγινε viral στο διαδίκτυο, όπου ο εκπρόσωπος των εφοπλιστών -δεν θα πω τη λέξη, ντρέπομαι στη Βουλή- ...πάνω στον Πρωθυπουργό, στη σημαία και στη χώρα.

Για το μηχανάκι του ντελιβερά έχετε προνοήσει ότι μολύνει και θα πρέπει να αποσυρθεί, χωρίς βέβαια να επιδοτείται, για τα καράβια των εφοπλιστών, όμως, δεν είδαμε μια γραμμή, είδαμε μόνο ευχολόγια.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Κι εμείς ευχαριστούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δέχστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Απόστολος Αβδελάς): Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 21.23' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Πέμπτη 26 Μαΐου 2022 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος, νομοθετική εργασία: συνέχιση της συζήτησης και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας: «Εθνικός κλιματικός νόμος - Μετάβαση στην κλιματική ουδετερότητα και προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή».

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ